

Szentida Klára Mária
Két kard

Szentiday Klára Mária

KÉT KARD

Copyright © dr. Szentiday Klára

Minden jog fenntartva!

ISBN: 963 219 852 2

A kéziratot átnézte: Szautner Edit
Felelős kiadó: Marktech Kft. Ormai Péter
Borítóterv: Litványi János grafikus
Nyomdai munkálatok: Marktech Kft.
Felelős vezető: Marktech Kft. ügyvezetője

Budapest, 2006.

Szüleim emlékére

Történetünk szereplői kitalált személyek, valóságos modelljük nincs, létüket az író alkotó fantáziájának köszönhetik. A műben több olyan intézmény is szerepel, mely közismert, melynek társadalmi elismertsége magas fokon áll. Aki összefüggést vél felfedezni az említett intézményekben lejátszódó regénybeli fantasztikumok és a valóság között, azt csupán a véletlen szeszélyes játéka tréfálja meg.

Elővettem a portörlőt, s a kombinált szekrény polcán álló csecsebecséket kezdtem tisztogatni. Hátul a sarokban parafa darabkába szúrva két kis kard ágaskodott; egy kisebb váza és egy porcelánmadár árnyékában szerényen, észrevétlen bújva meg. Már benne jártunk a délutánban, az idő langymeleg volt, a szeptemberi nap bágyadt fénye besütött az ablakon. Sugarai a kardokra estek, megcsillantva a markolat díszítő kövecskéit, s a pengék cirádákkal borított lapját. Kezembe vettem a parafakérget, kihúztam belőle a két kardot, majd egy megnedvesített, finom kis ecsettel eltávolítottam felületükről a porszemeket. – Milyen szép kis miniatűrök – csodáltam meg a kardokat, mint minden alkalommal, amikor a kezembe kerültek –, bámulatra méltó, hogy ezeket az olcsó kis bizsukat mily nagy gondnal, precizitással készítették el! No, és ezek a gyönyörű berakások, el sem hinné az ember, hogy olcsó, színes kis üvegdarabkák, műanyag-szemcsék csupán, és nem valódi, értékes drágakövek!

Csabára gondoltam, mint mindig, amikor a polcra pillantottam, tekintetemmel megsimogatva a csillogó kis kardokat. Utolsó találkozásunkkor kaptam tőle, akkor, amikor szakítottunk, amikor lezajlott közöttünk a végső, szomorú kis szcena. Már indult, elmenőben volt, s mielőtt kilépett volna az ajtón, kezembe nyomott egy könnyű kis csomagot.

– Két kard van benne – mondta halkan –, s egy kis parafa-darab, melybe beletűzheted mindkettőt, hogy látványuk tetszetősebb legyen! A kéregdarabot magam fejtettem egy élő parafa törzséről, amikor Spanyolországban jártam... Minden jót – búcsúzott –, és ha én már nem tehetem, legalább e két kis kard legyen a védelmeződ, óvja életed, vigyázzon rád!

Csabával másfél évvel azután ismerkedtem meg, hogy friss diplomásként a Műszaki Egyetem könyvtárába kerültem. Ez volt az első munkahelyem, fizetésem nevetségesen csekély, de munkám szép és érdekes: katalogizálás, könyvtárrendezés, foglalkozás az olvasókkal, az általuk igényelt könyvek, folyóiratok felkutatása, beszerzése. Az egyik álmos délutánon felkeresett Csaba, egyetemi docens, tekintélyes oktató, s egy különleges angol nyelvű kiadvány beszerzésével bízott meg.

Nem röstelltem a fáradságot, számos könyvtárban érdeklődtem a szakcikk felől, segítséget kértem kollégáimtól, végül a Múszaki Könyvtár oldotta meg a gondom. A keresési fázisban többször is beszéltem Csabával; leginkább telefonon, olykor az olvasóterembe is benézett, volt úgy, hogy az ebédlőben akadunk össze, ilyenkor egymás mellé ülve ebédeltünk. Amikor végre megérkezett a kiadvány, s boldogan a kezébe nyomtam, arra kért, hálája jeléül fogadjak el tőle egy szerény uzsonnameghívást az egyik kertvendéglőbe. Az uzsonnából vacsora lett, az ígért egy pohár borból két üveg is elfogyott már, mégsem voltunk képesek befejezni a vidám csevegést. Egyre újabb élményekkel hozakodtunk elő – egymás szavába vágva, alig várva, hogy a másik befejezze mondandóját –, vicceket, sztorikat meséltünk, miközben ragyogó szemmel koccintgatva, egészségünkre kívántuk a finom italt. Már a tízesen állt a kismutató, amikor az óránkra pillantottunk. – Ennyi ideig tart magánál az uzsonna? – kérdeztem évődve. – Akkor milyen hosszú a vacsora? – Nevetett, s ahogy lassan mendegéltünk a gyéren megvilágított budai utcán, átfogta a vállam és magához ölelt. Hozzá bújtam, enyhe arcvíz- és hajolajillat áradt belőle, elkeveredve valami bódítóan édes, bágyasztó dohányaromával. – Érdekes – tűnődtem –, még sosem láttam cigarettára vagy pipára gyújtani! Nyilván csak otthon, kivételes alkalmakkor hódol a dohányféleségek élvezetének. – Az összebújásból simogatás, majd csók lett, jólesett a közelsége, már régóta elnyerte tetszésemet a széles vállú, kissé zömök férfi, akit a diákjai – ez köztudomású volt – egyszerűen csak *Oroszlánnak* hívtak. Ami azt illeti, eléggé rászolgált a nevére; arcát dús és hullámos sötétszőke haj keretezte, orra kicsiny, enyhén hajlott volt, alatta gondosan nyírt, keskeny bajusz ékeskedett. Talán a nézése volt a legkülönösebb: a kékeszöld szemekben volt valami az állatok királyának mindent látó, mindent értő, ellentmondást nem tűrő tekintetéből, rám is e szempár volt a legnagyobb hatással, engedelmességre, megadásra, szolgálatra készítetett.

Egy hétre rá lettem a szeretője. Az én egyszoba-hallos kis lakásomban találkozgattunk. Ezt a kedves fészket egyik nagynéném hagyta rám; szüleim Pesttől távol, vidéken éltek.

Rendszerint kétszer egy héten jött, délután fél hat körül érkezett, ettünk valamit – a gyér menzakszt egyikünknek sem volt elegendő –, majd ágyba bújtunk. Fél nyolc körül ment el, csak annyit mondott: sietnie kell, már várják.

Tudtam, hogy nős, ezt már viszonyunk kezdetén közölte velem, megemlítve, hogy nem kíván az életformáján változtatni, házassága rendezett és stabil. Így mondta: *stabil*, s nem úgy, hogy boldog, jól sikerült, örömteli. Feleségéről csak akkor beszélt, amikor valamilyen program: utazás, színházlátogatás vagy családi összejövetel kapcsolódott hozzá, és ezek miatt sajnálatos mód elmaradt az éppen aktuális randevú. Soha egyetlen rossz szót, vagy dehonesztáló megjegyzést nem ejtett róla, igaz, dicsérni sem dicsérte, inkább csak úgy emlegette, mint ismerőst, barátot, rokont. Pedig lett volna mit mesélnie, mert felesége – Radnay Daniella – híres-nevezetes, közismert személyiség volt!

Daniellát egy rendezvényen ismertem meg, alig néhány hétre rá, hogy Csabával összejöttünk. Már nem tudom pontosan, milyen ünnep is volt, emlékeim szerint az egyetem központi épületében lévő aulában gyűltünk össze, az ünnepélyen mindenki, aki valamit is adott magára, megjelent. Miután elhangzottak a beszédek – egy külföldi pofa is szónokolt, tört magyarsággal beszélt, én semmit sem értettem belőle –, kicipelték a székeket, helyükbe asztalokat hoztak, állófogadás vette kezdetét. Magam is feltankoltam az egyik büféasztalnál, majd óvatosan kisodródtam a tömegből, egy nyugodtnak látszó sarok felé tendálva kerestem menedéket. Kenyérszeletemen kis tányérkát egyensúlyoztam, melyet alaposan megpakoltam kaszinótojással és franciasalátával. Egyik lelkes olvasóm – a hórihorgas Laczkó Pista – lépett hozzám, a férfi gyakori látogatója volt a könyvtárnak. Beszélgettünk, s ahogy próbáltam követni mondandóját, tekintetem az előttem álló kisebb társaságra esett, ahol néhány süteményt majszólo férfi vett körül egy

nőt, akinek csak a hátát láttam. A nő akár egy festmény főalakja is lehetett volna: hatalmas, bronzvörös hajzuhataga háta közepét verdeste, fekete harangszoknyája csaknem a bokájáig ért, lábán élénkpiros tűsarkú lakkcipő fénylett. A képhez hozzátartozott a hihetetlenül hosszú, ékkövekkel kirakott szipkába dugott cigaretta, melyet a nő időnként megszívott, de legtöbbször csak gesztikulált vele, olykor csaknem képen döfve beszélgető partnereit, akik védekezően emelték maguk elé félig elfogyasztott süteményüket. A vörös vamp karcsú volt és kecses, s ahogy közelebb léptem hozzá, meglepődve tapasztaltam, hogy a felém gomolygó cigarettafüst illata valahonnan ismerős...

Az alkalmi társaság oszladozni kezdett, a nő hirtelen megfordult, szembe került velem, s tekintete találkozott az enyémmel. Meglepődtem, majd' sóbálvánnyá váltam, a szájam is tátva, talán még a benne lévő tojás-falat is láthatóvá vált. A nő, akit egy filmsztár szépséges arcával megáldottnak képzeltem el, iszonyatosan csúnya volt. Túlságosan nagy orral áldotta meg a teremtő, vastag, húsos ajkai közül sárga lófogak villantak ki, bőre ragyás volt, durvaságát még a rákent, vastag sminkréteg sem volt képes elfedni. Talán csak a szeme, a lefelé hajló szemöldök alól elővillanó nagy zöld szempár volt szép, s szépségét nem annyira formájának, mint inkább a belőle sugárzó értelemnek köszönhette. A különös teremtés gyorsan elkapta rólam tekintetét, az egyik férfihoz fordult, s a terem belseje felé irányította lépteit. Én bután álltam, éreztem, valami helytelent, valami udvariatlan dolgot követtem el. Pista nevetni kezdett, majd belém karolt s félrevont.

- Látom, maga is úgy járt, mint sokan mások, akik úgy kezdik az ismeretséget Daniellával, hogy először a hátát pillantják meg! Pedig nem is olyan csúnya, mint amilyennek első blikkre kinéz! Ha beszélgetni kezd vele az ember, hamar ráébred, intelligenciája és szellemessége elkápráztató, s csinos-sága, kecses mozdulatai, gyönyörű haja lassacskán feledteti velünk arcának szabálytalanságait.

- Maga ismeri őt? - kérdeztem csodálkozva.

- Természetesen! Daniella Béres Csaba felesége, ha nem tudná! Talán már meséltem is - folytatta -, hogy áthelyeztek Csabához, az Elektron Tanszékre!

Hebegve bólogattam, mormoltam valamit, majd jobban szemügyre vettem a vörös nőt. - Szóval ő lenne a riválisom! - töprengtem, nem figyelve a tanársegédre, aki arról áradozott, milyen nagyszerű főnök Csaba, mennyi érdekes és jól jövedelmező kutatási feladattal látja el őt.

Csabának nem említettem, hogy találkoztam a feleségével, csak annyit vett észre rajtam, hogy kedvetlenebb, fásultabb vagyok, s valamiféle szomorúság lengedez körül. Később megnyugodtam, lassacskán napirendre tértem a történetek felett. A hetek és a hónapok futottak velünk, szerettük egymást, Csaba gyakran meglátogatott, olykor kirándulni mentünk, vagy felkerestük valamelyik kültelki kis mozit.

Volt abban valami sorsszerű, hogy Artúrt éppen Csaba mutatta be nekem! A könyvtárban találkoztam vele először. - A barátom - mondta Csaba -, a *Solid State Technology* folyóirat néhány régebbi évfolyamát szeretné átnézni, legyen segítségére, kedves Eszter! - Kezet nyújtottam a magas, kissé hajlott hátú, szomorú szemű férfinak - Tarnaföldy Artúr -, rebegte el nevét, majd ő is a segítségemet kérte.

Artúr rendszeres látogatója lett az egyetem könyvtárának, könyveket, folyóiratokat nézett át, s minden olyan alkalommal hozzám fordult, amikor nem tudott kiigazodni a katalógus-cédulák dzsungelében. Néha meghívott egy kávéra, olykor átmentünk az E-klubba melegszendvicset enni, volt, hogy zárás után megvárt, ilyenkor sétáltunk egyet a Dunaparton. Lassan, ábrándozva haladtunk, olykor megálltunk az egyetem épületét övező kis parkban, élvezve a rózsák bódító illatát. Egyik este, mely különösen szép volt - a szilfák csúcsai ezüstösen csillogtak a holdfényben, s a Duna túlpartján valószínűtlenül felsejlettek az ódon pesti házak -, Artúr átölelt és apró csókokat lehelt a hajamra.

Csabával évfolyamtársak voltak az egyetemen, Artúrnak azonban nem hozott oly fényes karriert a villamos-mérnöki pálya, mint nevezetes barátjának. Évek óta egy kisebb műszergyártó cégnél dolgozott beosztott tervezőmérnökként, szerény fizetésért, mindenféle különmunkát nélkülözve. Később, miután már többször találkoztunk, s valamiféle barátság is kialakult köztünk, elmesélte, hogy elvált ember, felesége kiadta az útját, tetszetősebb, gazdagabb férfira cserélve fel őt. – Nem is baj – sóhajtotta –, azt hiszem, soha sem szeretett igazán, csak hát Egon, a kisleány... őt az asszonynak ítélte a bíróság! Afféle vasárnapi apuka vagyok – tette hozzá egy bágyadt kis mosoly kíséretében –, csupán hétfvégén láthatom a gyermekem, ilyenkor cukrászdába, moziba, állatkertbe viszem, néha kirándulunk, olykor anyámnál ebédelünk. Hát ez vagyok én – tárta szét két karját, bánatosan nézve rám –, egy csődtömeg!

Megsajnáltam a szomorú férfit, átéreztem gondját, baját. Tudtam, hogy szerény kis albérletben lakik, fizetése egy része megy a gyermektartásra, s a maradékból is sokat költ a fiúra: születésnap, karácsony, no meg a hétfvégi szórakozások... Bezzeg Csaba! Ő aztán éli az életet! Balatoni villa, hozzá két gyönyörű vitorlášhajó, luxuskocsi, külföldi utak, exkluzív szórakozások. Mit jelenthetek neki én? Egy csöpp változatosságot, üde színfoltot és főként pótlékot, hiszen csodás neje – a Daniella – gyakran megy külföldre, sokszor heteket, hónapokat eltöltve odakint. Laczkó Pista, férfi létére közismert pletykafészek, elárulta, hogy Daniella félig francia. Apja, a hírneves földrajztudós még a háború előtt kivándorolt Franciaországba, odakint nősült; valami gazdag gyáros egyetlen leányát választva feleségnek. Daniella tizenöt éves koráig Párizsban élt, majd – anyja korai halála után – követve apját, áttelepült Pestre. Egyetemre is járt, állítólag többféle fakultással is próbálkozott, elvégezve imitt-amott egy-két évet, majd megunva a tanulást, az irodalom művelésének szentelte életét.

– Csabánál két évvel idősebb – folytatta Pista elbeszélését –, Csaba még egyetemre járt, amikor megismerkedtek, s

Daniella kiszúrta magának a rendkívül tehetséges fiatalembert. Drágalátos főnököm akkor bezzeg nem volt még ilyen elegáns világfi – nevetett fel kissé gunyorosan a fiatal tanársegéd –, úgy tudom, valamelyik szabolcsi faluban született; egy tirpák család sokadik gyermekeként látva meg a napvilágot. Daniella azonban értett hozzá, hogyan faragjon belőle *menő fejet*... Most viszont Csabán a sor, hogy segítse neje érvényesülését. Ebben nincs is hiány, Daniella sokat profitál Csaba tudományos eredményeiből, szakíróként több népszerű tudományos folyóirat munkatársa; számos ismeretterjesztő cikket, közleményt hoz össze, kimazsolázva férje publikációit. Beszélük még – tette hozzá Laczkó titokzatos arcot vágva –, hogy a nő krimiket is ír, még hozzá francia nyelven, s ezek a könyvek Párizsban találnak kiadóra... Nos, maga talán, kedves Eszter, mint könyvtáros, utána nézhetne...

Érdeklődve hallgattam a tudálékos fiatalember susmolását, majd közöltem vele, hogy cseppet sem érdekelnék Daniella francia nyelvű kalandregényei. Később Artúrnak is elmeséltem, amit Laczkó Pistától megtudtam, ő mindenben megerősítette az ifjú titán elbeszélését. – Persze – mondta –, emlékszik jól, negyedévesek voltak, amikor Csaba mellett feltűnt Daniella, s attól kezdve barátjuk rájuk sem nézett, nem járt velük sportolni, bulizni vagy kirándulni, állandóan a vörös hajú lány körül koslatott.

Pár hónapra rá, hogy Artúrt megismertem – Csabával már több mint két éve tartott a viszonyunk –, a szomorú férfi váratlanul megkérte a kezem. Csodálkozva néztem rá, néhány ügyetlen csókváltáson kívül más még nem történt közöttünk, s ő ennek ellenére a leánykéréssel kezdi ahelyett, hogy közelebbi kapcsolatra törekedne velem. Sajnálattal vegyes gyöngédséget éreztem iránta, olyan volt szegény, mint egy kivert kutya: oltalomra szoruló, szeretetre éhező... Egy régi regény jutott eszembe, az volt a címe: *Mellékutca* és egy olyan nőről szólt, aki egész életét gazdag, tekintélyes társadalmi pozíciót betöltő férfi oldalán, annak szeretője, kitarottjaként élte le. – Ó jaj, én is csak mellékutca vagyok Csaba életében – véltem –, míg Daniella a

főutcán masírozik, osztozva férje sikereiben! Valóban így akarnak élni? Én sem fiatalodom, huszonhat éves múltam, gyermekre, családra vágyom! Jöhet-e jobb, mint Artúr? A korosztályomba eső férfiak már foglaltak, az ügyesebb nők még idejében lecsaptak rájuk, nekem csak az elváltak, özvegyek, esetleg a rigolyás agglegények maradtak. Időt kértem Artúrtól, elhatároztam, hogy komolyan beszélek Csabával és választásra fogom kényszeríteni. Ekkor került sor ama bizonyos szakításra, s a búcsúajándék – a két kis kard – átadására.

Öt éve történt mindez, 1982. szeptemberében, talán éppen ma van az évforduló! A szakítás után összeházasodtunk Artúrral, kezdetét vette közös életünk. Eleinte felhőtlenül teltek napjaink, férjem babusgatott, kényeztetett, majd egyik vasárnap – könnyekig meghatódva – elhozta közös lakásunkba kisfiát. Finom ebédet készítettem, részt vettem játékaikban, s hogy elnyerjem Egonka jóindulatát, egyre újabb és érdekesebb programokat eszeltem ki a gyermek szórakoztatására.

A bajok a pénz miatt kezdődtek, a karácsonyt megelőző valamelyik napra datálható első komoly veszekedésünk is. Már házasságunk korai időszakában feltűnt nekem, hogy Artúr valamiféle lelkiismeret-furdalást érez a válásával kapcsolatban, röstelli fia előtt a történeteket, s úgy érzi, adósa a gyermeknek, amiért a fiú apa nélkül lesz kénytelen felnőni. Lelkiismeretét ajándékozással nyugtatgatta, mivel ő keveset keresett, s kis fizetését a tartásdíj is csökkentette, arra az elhatározásra jutott, hogy az én jövedelememre is ráteszi a kezét.

– Te nem tudsz a pénzzel bánni – mordult rám –, mindenféle marhaságra elszórod a kereseted, végül nem jut arra, amire igazából kell! Tiltakoztam, de Artúr hajthatatlan volt, napokig nem szólt hozzám, truccolt, pofákat vágott, hétvégén el sem hozta a fiút, hanem egyedül, engem itthon hagyva ment el vele kirándulni. Végül megtörtem és engedtem, oly mindegy, véltem, még az is lehet, hogy igaza van, talán valóban rosszul osztom be a pénzt! – Kibékültünk, Artúr hálásan ölelt, csókolt, forró, feledhetetlen éjszakát éltünk át együtt.

- Arra gondoltam, drágám - duruzsoltam fülébe a békekötés hajnalán -, lehetne végre egy közös gyermekünk! Lassan itt volna az ideje, nem is vagyunk már olyan fiatalok... - Férjem elkomorult, s visszavette előző napi, haragos arcát. - Nem, semmiképp - csattant fel ingerülten -, Egonka belepusztulna a féltékenységbe! A lakás is kicsi, a pénzünk is kevés, örüljünk, ha ezt az egyetlenegy fiút képesek leszünk tisztességgel felnevelni. Egyébként - tette hozzá, miközben szeme villámokat szórt - vedd tudomásul, hogy nekem Egon a legfontosabb a világon, s amíg fel nem nő, és önálló életet nem kezd, mindent megadok neki, amire szüksége van, mindent megkap tőlem, amit csak kér!

A vasárnapi program olykor az Artúr édesanyjánál elköltött ebédrel egészült ki. Az asszony úgynevezett *társbérletben* lakott, egyetlen hatalmas szobát birtokolt, melyet zsúfolásig megtöltöttek régi bútorai. A másik két szobát idősebb házaspár lakta, s az előszobát és a mellékhelyiségeket különféle függönyökkel, furnérlemezekkel választották szét. A lakás bútoroktól mentes néhány négyzetméterét hatalmas ládák foglalták el, ezekben állítólag értékes holmik, régi ruhák, s ki tudja még, miféle kacatok lapultak.

- Majd, ha kimennek az oroszok, helyreáll a régi rend, s ezt a két vén prolit kilakoltatják, akkor majd visszakapom az egész lakást és a földbirtokot is, amit a kommunisták 45-ben elbitoroltak! - Artúr középosztálybeli „úri” családból származott, s a vénasszony nem győzte sorolni, mily sok gazdag és tekintélyes hivatalt betöltő ősökkel és oldalági rokonokkal büszkélkedhet a Tarnaföldy-klán.

Amikor bemutatott neki Artúr, rögtön azzal kezdte, hogy kik a szülei, milyen családból származom.

- Apám lakatos a térszéken, anyám és a bátyámék a háztáji földeket művelik - válaszoltam a kérdésére. Nem szólt semmit, csak ridegen végigmért, ám később nem mulasztotta el hangoztatni, hogy a termelőségvetkezett parasztjai dőzsoznak most a másoktól ellopott földeken, s élvezik előnyét többek között a Tarnaföldy család vagyonának is. Ráhagyta, Artúr is

szótlan maradt; olykor, ha az öregasszony felhozta kedvenc témáját, felállt az asztaltól, az ablakhoz lépett, s unottan bámulni kezdte a kopott macskaköves utcát. Anyósommal az ellenszenv kölcsönös volt, mindketten tiszta szívből utáltuk egymást.

Még mindig kezemben tartottam a két kis kardot, bár tisztogatásukat befejeztem, s a parafa-darabkáról is letöröltem a port. Az ablakhoz léptem, a fény felé fordítottam a miniatűröket, újfent megcsodáltam a kardok piciny ékköveit és a pengéket beborító, finom rajzolatú cirádákat. – Talán nem is olyan olcsó kis vacakok ezek – ötlött fel bennem. – Ki tudja, ha elvinném az ékszer-bizományiba, még adnának is érte valamit! Emlék Csabától... Nem akarok örökké csak emlékezni! Utálom, hogy minduntalan eszembe jut volt szerelmem, valahányszor rápillantok a kardokra; elegem van a nosztalgizásból, latolgatásokból: melyikük a jobb, Csaba, a szerető, vagy Artúr, a férj?! Mától új életet kezdek – határoztam el magam –, a két kardot eladom, és a pénzből megveszem azt a rózsaszín-fekete csíkos pulóvert, amit a belvárosban kinéztem magamnak! Artúr mától kezdve – tetszik, vagy nem tetszik – csak a fele fizetésemet kapja meg. Mit fog tenni? Elköltözik? Itt hagyja?! Hát csak rajta, menjen a csudába, ennél a garasoskodó, pénztelen életnél rosszabb már az egyedüllét sem lehet...

Befejeztem a takarítást, szekrényem mélyén megtaláltam azt a műbőr-bevonatú kis dobozt, melybe annak idején a kardokat csomagolták. Táskámba tettem az eladásra szánt ajándékot, csupán a parafa-kérget őriztem meg. Hátra volt még az est fénypontja: vártam Artúrt, felkészülve a végső leszámolásra.

Kellemes csalódás ért, Artúrral elmaradt a csatározás. Fáradtan, kedvetlenül tért haza, szó nélkül tudomásul vette döntésemet, nem kifogásolva pénzügyi rendszerünk megváltoztatásának szándékát. – Csak így tovább – biztattam magam –, csak erélyesen! Talán éppen az volt eddig a baj, hogy ráhagytam mindent, amilyen nyámnyila alak, tán erőskezűségre, határozott fellépésre vár... Most majd másképpen lesz minden,

ránca szedem Artúrt, rendbehozom az életünket, s boldogok leszünk.

Másnap, szeptember 16-án, szerdán szabadnapom volt, a könyvtárat megszállták a vízvezetékszerelők, valami dugulás miatt feltúrták az épületet, Ica, a főnökasszony, engedélyezte a távolmaradást.

A Váczi utcába igyekeztem, felfedeztem ott egy ékszerboltot cégtábláján a felirattal: *Ékszerek és dísz tárgyak VÉTEL-ELADÁS*. Beléptem, a bolt üresen tátongott, vevő éppen nem volt, úgy tűnt, senki sem óhajtott megszabadulni fölös ezreseitől ezen az álmos délutáni órán. A pult mögött a sarokban sovány, kopaszodó férfi ült újságjába mélyedve, amint észrevett, abbahagyta az olvasást, felállt és hozzám lépett.

- Parancsol? - kérdezte unott hangon.

- Jó napot kívánok! Az a helyzet, hogy nem venni, hanem eladni szeretnék valamit. Ha jól látom az önök cégtábláját, itt nemcsak eladás, hanem vétel is van...

- Így igaz, vásárlással is foglalkozunk, miről volna szó?

- Kotorászni kezdtem a táskámban, majd előhúztam a kis dobozt. Kinyitottam, tartalmát a pult üveglapjára helyeztem. - Ezeket az emléktárgyakat szeretném eladni...

A férfi kezébe vette a két kis kardot, nézegetni kezdte, majd fásult arca hirtelen felélénkült. Zsebébe nyúlt, kicsiny lupét vett elő, s a nagyítót a szemgödrébe illesztette. Felkattintotta a pulton lévő lámpát, a fény felé fordította a kardokat, tüzetesen megvizsgálva előbb az egyiket, majd a másikat.

- Hol szerezte ezeket, asszonyom? - kérdezte, s a lupe mögül szemgolyója ijesztően felnagyítva meredt rám. Végigfutott hátamon a hideg, egyszerre rosszul éreztem magam, valahogy olyan furcsának tűnt ez az egész szituáció.

- Ajándékba kaptam - mondtam csendesen - még régen, ezelőtt kábé öt évvel...

- Egy pillanat - kapta fel a fejét, kivette szeméből a nagyítót és felrántotta a pult mögött lapuló ajtót. - Karcsi bá' - szólt be a műhelyféle helyiségbe - jöjjön mán, van itt valami érdekes... - A hívásra töpörödött, kopasz kis öregember

mászott elő a háttérből, piszkosszürke köpenyén olaj- és festék-foltok éktelenkedtek. Tömpe pisze orrát lila vérerek hálózta, s apró, zöld szeme ravaszul csillogott. Szó nélkül kezébe vette a kardokat, majd zsákmányával dünnyögve befelé indult.

- Mi ez az egész - kiáltottam -, hová viszi az ékszereimet?! - Megkerültem a pultot, félretoltam a kiszolgálót, s becsörtettem a műhelybe a kisöreg után. Az ékszerész kopott asztalkán álldogáló műhely-mikroszkóphoz lépett, bekapcsolta a lámpát, és a kardokat a tárgyasztalra helyezte. Forgatta, jusztyrozta a mikroszkóp beállító gombjait, hol kisebb, hol nagyobb nagyításra váltva, miközben ide-oda tologatta a két kis bizsut. Egy ideig nézegette, én szótlanul álltam mellette. Miután alaposan megvizsgálta, a sarokban lévő polchoz lépett, a könyvek közt kotorászott, majd vaskos, kissé szétesőben lévő dossziét emelt le. Szemüveget biggyesztett az orrára és hosszan lapozgatott az iratcsomóban. Odasandítottam és láttam, hogy különféle dísztárgyak fotóit, rajzait nézegeti. Izgatottan kapkodta a fejét, hol a tárgylencse alatt fekvő kardokra, hol a fotókra nézve, majd hirtelen felkiáltott:

- He, itt van, ni! Tessék! A híres Rákóczi-kardok! Állítólag Zrínyi Ilona készítette udvari ötvösmesterével fiának, a későbbi Nagy Fejedelemnek, születésnap ajándékul! Ezek a kardok műkincsek, védett műtárgyak, értékük szinte felbecsülhetetlen! Maga nem hallott róla - fordult hozzám -, hogy ez előtt öt évvel betörték az N-i Kincstár-múzeumba, és elraboltak egy pultra való miniatúrát?! - Egyszerre bőbeszédű lett. - Nézze csak, kedves hölgy! - bökött vastag mutatóujjával a kardok felé. - Ennél a nagyításnál tisztán látszik a pengébe bevéssett rajzolat, s a szöveg: *Pro Patria et Libertate*. És most nézze meg a katalógusban a fényképet: ugyanazok a betűk, ugyanazok a kacsaringók! De itt ez a másik fotó, mellette a rajz a markolatot díszítő kövecskéről, ezek is egyezők - magyarázott tovább, forgatva a kardokat a mikroszkóp alatt, a tárgylencse váltogatásával szabályozva a nagyítást, miközben mutogatta a szakadozó dosszié képeit. Számos felvétel készült a kardokról; némelyik csak a penge és a markolat egy-egy kina-

gyított részét ábrázolta. – Biztos lehet benne, asszonyom, hogy nem tévedek – mondta fennhéjázóan –, persze a rendőrség kirendelhet más szakértőt is, de nálam jobbat úgysem talál!

– Micsoda? Rendőrség?! – hápogtam elszoruló torokkal, miközben áthullámozott rajtam a vakrémület. – Mi köze volna ehhez a rendőrségnek? Ajándékba kaptam a bizsukat, lehet, hogy értékesebbek, mint gondoltam, de hogy Rákóczi-kardok... műkincsek... mi az ördögöt hadovál itt össze-vissza? – Kintről zajt hallottam, kipillantottam a műhelyből, a segéd éppen kulcsra zárta az utcára vezető ajtót, s megfordította rajta a táblát: átcserezve a NYITVA feliratot a ZÁRVA feliratra. – Úristen, ezek bezártak engem! – rémüldöztem. – Nyissák ki azonnal az ajtót, el akarok menni! – kiáltottam rájuk, de a két férfi elállta az utam.

– Még mindig nem érti, asszonyom, hogy miről van szó? – kérdezte megütközve a segéd. – Ön rablott holmit kínál nekünk eladásra, ez kimeríti az orgazdaság fogalmát! A rendőrség évekig nyomozott a múzeum kirablása ügyében, az Interpol is segítségül hívta, de eddig még senki sem akadt a tolvajok nyomára.

– Ilyenkor az a szokás – vette át a szót az öreg –, hogy a rendőrség elküldi az ékszer-bizományosoknak az elidegenített holmik fényképeit, rajzait, ismertetőit. Szerencsés esetben a szajré nem kerül ki az országból, a gazfickók várnak pár évet, s csak azt követően próbálkoznak az értékesítéssel. Néha egész orgazda-hálózaton keresztül jut el hozzánk az ékszer, de előfordul, hogy maguk a rablók kínálják eladásra az árut, rendszerint olyasvalakit küldve az ékszerészekhez, aki cseppet sem gyanús, aki például szorult helyzetben lévő háziasszonynak, vagy ilyesfélének tűnik...

– Kikérem magamnak a gyanúsítgatást, azonnal engedjenek el, tessék, itt a személyi igazolványom, írják ki belőle az adataimat!

Az utca felől éles kopogtatás és dörömbölés hallatszott, civil ruhás férfiak álltak a bejáratnál, s az ajtó üvegén át jelvényüket mutogatták. A segéd az ajtóhoz ugrott és beengedte

a két nyomozót. Udvariasan bemutatkoztak, az ékszerész a műhely belsejéből székeket hozott elő, leültünk, majd a kisöreg részletesen beszámolt a történetekről. Nekem víziószerűnek tűnt az egész, a nyomozók elkérték a személyi igazolványomat, gondosan átlapozták, s azonmód kérdezgetni kezdtek. Elmondtam mindazt, amit a kardokról tudtam, ám vallatóim szemlátomást elégedetlenek voltak velem. A soványabbik, akiről egyértelműen lerítt, hogy rendőr, mert mint a mozifilmekben a detektívek, ő sem vette le fejéről a kalapot, erélyes hangon támadt rám:

- Asszonyom, legyen kedves megmondani a nevét és a címét annak a személynek, akitől ön a miniatűröket ajándékba kapta!

- Ezt nem tehetem - néztem rá a végletekig felzaklatva -, ez magánügy, az illetőnek esetleg komoly családi bonyodalmakat okoznék...

- Na jó - állt fel a másik nyomozó székét egy mozdulattal a pult mögé penderítve -, ebből elég, a gyanúsított velünk jön a kapitányságra, ott majd a megfelelő körülmények között részletes tanúvallomást tesz. Kérem, asszonyom, kövessen minket, az utcán vár a kocsi, remélem, nem akarja, hogy... - nem folytatta a mondatot, így is pontosan tudtam, mire céloz. Az ékszerész a tokba helyezte a kardokat, a szürkekabátos, nagydarab nyomozó nájlonzacskót húzott elő a zsebéből, s abba pottyantotta bele az immáron bűnjellé változott ajándéktárgyat. A kalapos *zsaru* belém karolt, s úgy vezetett ki az üzletből, mintha jegyesek lennénk, mintha épp most vásároltunk volna karikagyűrűt magunknak.

A víz enyhén hullámozott a lágy délutáni szélben, a Kalóz vitorlás utasaival lassan, méltóságteljesen siklott a Balaton smaragdzöld vizén. Csaba a vitorlaköteleket s a *baumot* igazgatva irányváltoztatásra készült, a nap már jócskán benne járt a délutánban, ideje volt visszatérni Balatonfüzesre, ahol várta őket a pompás nyaraló. Bal csapáson haladva fordult, a szél felé

irányította a hajó orrát, majd a szélirányon túlfordulva jobb csapáson folytatta útját. Eközben a *mannschaft* – azaz Daniella – kiengedte az orrvitorlát, majd a másik oldalon ismét behúzta. A levegő tiszta volt, a délutáni könnyű pára az est közeledtével felszállt, s ahogy kanyarodott a vitorlás, előbukkant a Balaton-felvidék hegyvonulata. A hegyek ölében Alsóörs, Csopak és Arács házacskái fehérlettek, később feltűnt a Tihanyi apátság kéttornyú temploma. A visszhangdombot követte a Nyereg-hegy és a Csúcshegy; s hátrébb, egészen a látóhatár szélén a Badacsonyi ködbe vesző hatalmas koporsója zárta le a gyönyörű körpanorámát. Szeptember 20-adik napja, a hónap utolsó előtti vasárnapja volt, a szép idő ellenére kiürült a balatoni táj. Siófok és Földvár strandjai elhagyatottan siratták a nyarat, s az üdülőközönség kedvelt napozó- és fürdőzőterületét mostanra vadkacsák, sirályok és hattyúk népesítették be.

Csaba fázósan húzta össze magán vízhatlan dzsekijét, hűvösödött, a szél fújni kezdett, a vénasszonyok nyara már nem az igazi, a nap ragyog, de meleget nem ad. Daniella hanyatt fekve ülte ki a hajót, mélyen a víz fölé hajolva ringatta magát. Hatalmas vörös hajzuhataga beleért a Balatonba, s egy-egy rakoncátlanabb hullám olykor az arcán is átcsapott.

– Dani, hagyd már abba a hülyéskedést, így nem tudunk haladni, későre jár, éhes is vagyok és van valami fontos, amit meg kell beszélnünk! – Csaba idegesen rángatta a vitorlarudat, a hajó végre elkapta a szélirányt, s az erősödő szélben felgyorsulva repült a Szárszó közelében lévő vitorlásokikötő felé. A férfi gondterhelten nézte az elsuhanó partszakaszt, ma egész nap arra készült, hogy sort kerítsen arra a bizonyos beszélgetésre, ám az idő szép volt, hajójuk álomszerűen suhant a hullámzó vízen, s déltájban, mikorra a víz is és a levegő is kellő mértékben felmelegedett, inkább úszott és napozott élete párjával, semmint előhozakodott volna azzal a *kínos esettel*.

– Micsoda egy barom vagyok – korholta magát –, mindenem megvan, s képes voltam kockára tenni a karrieremet,

a házasságomat... miért? Semmiért, egy kis szórakozásért, múltó élvezetért...

Hátszélben kötött ki, a stég előtt felfuttatta a hajót szélbe, majd lehúzta a nagyvitorlát és kizárólag az orrvitorlával haladt tovább. Mielőtt elérte volna a partot, az orrvitorlát is lehúzta, és vásznak nélkül csurgott be az elegáns magánkikötőbe. A házba érve a házaspár letussolt, átöltözködött, majd vacsorához ült; Daniella dúsan megpakolt hidegtálat emelt ki a hűtőből. Csaba sört is kért, az asszony két üveggel hozott, az egyiket a saját poharába töltve ki.

– Nos? – fordult férje felé, miután befejezték a kiadós vacsorát. – Mondani akartál nekem valamit!

Csaba megitta maradék sörét, kezével letörölte bajszáról a sörhabot, majd mély lélegzetet vett.

– Emlékszel arra az öt évvel ezelőtti Szilárdtestfizikai Konferenciára, melyet Balatonfüreden rendeztek? Te is ott voltál! – Daniella kényelembe helyezte magát, összekuporodva, lábát felhúзва dőlt hátra a puha fotelben, vörös hajzuhatagát fésülgette, majd hátul a tarkóján egy szalaggal kötötte át.

– Persze hogy emlékszem! – mondta vidáman. – Mi van? Újból megrendezik?

– Nem, nem erről van szó... Az a helyzet, hogy belekeveredtem valamibe, ami még ott, Füreden vette kezdetét.

– Nőügy! Így van? – horkant fel ingerülten az asszony. – Képtelen vagy nyugton maradni, te szélkakas! Jó, rendben, beleegyeztem, hogy nyitott házasságban éljünk, de azt kikötöttem, hogy semmi botrány, megőrizzük a látszatot: magánügyeinket nem tárjuk a nyilvánosság elé!

– Most mégis lesz botrány, és talán nyilvánosság is – nyögött fel Csaba –, képzeld csak, pénteken beidézték a rendőrségre egy műkincsrablással kapcsolatos ügyből kifolyólag...

– Elképesztő! *Te* a rendőrségen? – szökött talpra Daniella és rémülten meredt a férjére. Csaba a hűtőszekrényhez lépett, újabb sört vett elő, nagyot húzott az üvegből, majd kisé

megnyugodva a tárgyra tért. Részletesen elmondta a két kard történetét, egyetlen mozzanatot sem hallgatva el.

– Eszterrel csak egy futó kis *liezon* volt – mentegette magát. – A két kis kardot afféle búcsúajándéknak szántam...

– Futó kapcsolat – fortyogott Daniella –, két évig tartó futó kapcsolat!

– Szóval tudad...

– Hogy én ne tudtam volna? Nem vagyok vak! Egyébként a fél egyetem a te kalandodon csámcsogott a kis könyvtáros hölgyikével, elég feltűnően és ízléstelenül viselkedtetek! De ami a kardokat illeti: amikor megvetted, nem tűnt fel neked akkor valami? Te, akivel tudom is én, hány múzeumot, kincstárat bejártam, hogy lehejtél akkora tahó? Hát nem voltál képes megkülönböztetni a művészi munkát a gagyitól?!

– Ezen töröm a fejem én is... Te, figyelj, az a két kis kard teljesen értéktelennek látszott! Néhány színes kis üveggyöngy a markolatban, rajzolatok, kacskaringók itt-ott, még gondoltam is: nem illő ilyen olcsó kis vacakkal ajándékoznom meg Esztert ahelyett, hogy valami szép ékszert vennék neki... persze az sem jó, ami túl értékes; még azt hinné, azzal akarom viszonzni... ha érted mire gondolok!

– Nagyon is értem! Egészen más az, amit nem értek. Mondd, mi lehet az oka annak, hogy egy kereskedő, vagy zugárus – nevezzük akárhogy – holmi védett műkincseket ad el bővli helyett, holott ennek épp az ellenkezője a gyakoribb...

– Ezen ölöm magam én is. Dani, nincs valami ötleted? A rendőrség képes és rám veri a balhét, a végén még bekasztliznak orgazdaságért vagy kiderítik, hogy szabad időmben én vagyok a *Fatia Negra*! – Kínjukban elnevelték magukat, bár a helyzet korántsem volt valami vidám.

– Pontosan hol vetted azt a vackot?

– A füredi üzletsoron, azt hiszem, Kálmán Imre utcának hívják...

– Szent ég! A nyáron, amikor Füreden voltunk, akartam ott venni valamit, de a házakat éppen tatarozták, és az üzleteket elköltöztették! Most hol a fenében keressük a te eladódát?!

– Találj ki valamit, Dani, és mielőbb szerezz nekem egy jó ügyvédet!

Daniella gondolataiba mélyedve ült az erkélyen, tekintetével a távoli hegyláncot célozva meg. A nap vérvörös korongja lebukni készült, az égen csöppnyi bárányszerű közeledett, a fémesen csillogó víztükör sötétjét az eltűnőben lévő aranyhíd ragyogta be. Régi emlékek ötlöttek fel benne, hirtelen megremegett; arca eltorzult, szeme zöld lánggal égett, agyában egymást kergették a gondolatok. Már éppen szólni akart, nyitotta is a száját, ám hirtelen felvillant előtte az ötlet, a *nagy lehetőség*, amit ez az új, különös szituáció szült neki. Férfjére nézett, aki a rakás szerencsétlenség megtestesült formájában ült székén, s kutyatekintettel esedezett bocsánataért.

– Jól van, jól, te gauner! – váltott engedékenyebb hangra. – Hanem ha azt akarod, hogy segítsék, tedd, amit mondom!

– Parancsolj velem, tündérkirálynőm!

– Holnap a hajnali vonattal utazol fel Pestre, én pedig megkapom a kocsit és bejárom a vidéket. Ha él még az a boltos, biztos, hogy felkutatom!

– Jaj, te szívtelen! Fél ötcor kelni... na jó, rendben, mikor jössz vissza Pestre?

– Amint tudok. De lehet, hogy néhány napot igénybe vesz majd a keresés.

– Siess, nagyon siess! És ha közben börtönbe kerülnek, küldj be egy csajka bablevest, úgy elkészítve, ahogy szeretem, sok csipetkével és egy kis füstölt hússal... – Daniella gúnyosan felkacagott.

Csaba másnap hajnalban felült a vonatra, és kedvetlenül zötyöggtette magát Budapest felé. Rosszul aludt most is, akár az elmúlt két éjszakán, amióta beidézték a rendőrségre az Eszternek vásárolt szerény ajándék miatt. Örület, egész egyszerűen örület ez az egész... Mind a mai napig úgy élnek emlékeze-

tében a kardok, mint olcsó bővlik, melyek valami kommersz fémötvözetből készülhettek, élük tompa, még papírvágó késnek sem lettek volna jók... És akkor ez a cirkusz! Még az is lehet, hogy tévedett az ékszerész...

Újra és újra végiggondolt mindent, emlékezetébe idézte a konferenciát, de oly rég történt, ami megtörtént, hogy csak homályos képeket látott, hol van már az a balatonfüredi délután... A rendőrségen sem mondott mást a vásárlás helyének és időpontjának megnevezésén kívül, hiába faggatta őt az a nagyorrú, hosszúnyakú fiatal főhadnagy. A rendőrségről jövet azonnal Esztert kereste, de a könyvtárban azt mondták, betegszabadságon van, néhány napig még biztosan otthon marad. Megbetegedett... nyilván rettentő mód felizgatta őt a rendőrségi kihallgatás, szegényke, amilyen gyöngé és érzékeny, a végén még idegösszeroppanást kap! És Artúr? Mit szól mindehhez Artúr, a férj, akit éppen ő mutatott be annak idején Eszternek...

– Artúr, Tarnafalvy Artúr – Csaba gondolatai visszakanyarodtak a régmúlt időkbe. Az egyetemen eleinte haverok voltak, mindenki a két jó barátként emlegette őket. Imponált neki az elegáns, szomorú szemű fiú, az ősi, kihalófélben lévő nemesi család kései sarja, aki – sokak véleménye szerint, s hogy ezt honnan vették, rejtély – egészen Károly Róbertig tudta visszavezetni családfáját. Volt Artúrban valami enerváltság, nehézkesen mozgott, általában fáradt volt és kialvatlan, s az órákon ábrándos tekintettel figyelte az előadó tanárt. Csaba gyakran segített neki: puskákkal látta el, rajzolt helyette, olykor korrepetálta, ha nem értette a matematikát. Artúr mindezt lekötelező udvariassággal köszönte meg, néha elhívta őt moziba; máskor sörözni, kávézni vagy kirándulni mentek, volt úgy, hogy lányokkal, barátokkal, de legtöbbször csak ők maguk ketten, hódolva az egyszerű, diákok számára is elérhető örömeknek.

Amikor Daniella berobbant az életébe, köddé vált számára Artúr a diáklányokkal együtt, ügyet sem vetett többé társaira, hiába is hívták, kapacitálták őt. Attól kezdve már csak

a vörös hajú szirén érdekelte, elkápráztatta a nő sajátos, decens lénye, ragyogó szelleme, műveltsége. Hallatlanul imponált neki az a magabiztosság, ahogyan Daniella a felsőbb körökben mozgott; még a lélegzete is elállt, amikor imádottja nagynevű írók, színészek társaságába vitte, úgy mutatva be őt, mint partnerét, szerelmesét. Ebbe az újonnan megismert exkluzív világába próbált beilleszkedni, tanult, amennyit csak bírt, és nemcsak szakmai tudását pallérozta, hanem nyelvtudásra is törekedett. Járt operába, hangversenyekre, múzeumokba és képtárakba, nagykanállal falta, habzsolta a műveltséget, hatalmas lendülettel igyekeztén bepótolni mindazt, amit az elszegényedett, sokgyermekes tirpák család ifjú korában nem volt képes nyújtani neki. Amint elvégezte az egyetemet, azon nyomban feleségül vette barátnőjét, büszkén és boldogan költözött be annak ötszobás, elegáns belvárosi lakásába, s fogadta el a balatoni nyaralót vitorláhajójával és mindenféle luxusholmijával együtt.

Házassága Daniellával... alig merte bevallani magának, az első hetek tombolása után csalódást okozott. Az asszony rideg volt és szenvedélytelen, s Csaba bánatára, gyermekről hallani sem akart. Ettől eltekintve kellemes, megértő társnak bizonyult, szemet hunyt nőügyei fölött, nyitott házasságot engedélyezve, szabadjára engedte őt. Persze – Csaba tudta jól –, neki is jól jött ez a házasság: a francia honból áttelepült nő, kiváltképp nagytekintélyű apja halála után, sokaknak szúrt szemet különöc viselkedésével, s azzal, hogy nem volt állása, munkahelye. Csaba oldalán gondtalanul élt, tehette azt, amit szeretett, férje publikációiból tudományos ismeretterjesztő cikkeket fabrikált, majd a Természet és Elektronika című folyóirat főszerkesztőjének nevezték ki. – Ez sem volt neki elég – tűnődött a férfi hosszúra nyúlt utazása közben –, legutóbb bűnügyi regényírássra adta a fejét, könyveit franciául írja, s Párizsban jelenteti meg!

Rosszkedvűen nézte a tájat; a személyvonat a Velencei-tó partján töfögött, minden állomáson és megállóhelyen megállt. Álmosan dőlt hátra a kemény bőrülésen, aludni próbált, ám

nem jött álom a szemére. Gondolatban tovább pörgette a múltat, sikereire, kiharcolt, kiérdemelt eredményeire emlékezett.

Gyorsan haladt felfelé a ranglétrán, és ezt – tudta jól – nemcsak saját magának, hanem Daniella felsőbb körökben való jelentős befolyásának is köszönhette. Még negyvenéves sincs, és máris tanszékvezető egyetemi docens, nagydoktori disszertációja kész, csak a védés van hátra, s jöhet a tanári kinevezés! Egyetemi tanár lehetne, majd talán dékán, akadémikus, rektor... és akkor tessék, itt van a malőr, belép a képbe két kis kard, hogy elvágja a mennyországba vezető selyemlétra kötelékeit!

A vonat végre beért Kelenföldre, Csaba kiugrott a kocsiból, taxiba vágta magát és az egyetemre hajtatott. A könyvtárba ment, Eszter után érdeklődött. – Még mindig betegállományban van, de holnap már lesz! – válaszolták. Gondolt egyet, s a Méréselméleti Tanszék felé vette útját. Kolléganőjét, Ivicát kereste, az adjunktusnő is részt vett azon a bizonyos füredi konferencián. Felrémlt agyában egy jelenet, s arra a következőre jutott, hogy a lánynak is lehet valami szerepe ebben a zavaros kard-ügyben. Ám hiába kopogtatott, itt sem járt sikerrel, szobája zárva volt. – A bolondját járatta velem ez a két nő! – fakadt ki. Visszament a tanszékre, ahol egy üzenet várta: a rendőrség arra kéri, ma délután négyre ismét fáradjon be a kapitányságra! – Még ez is! – morogta. Foteljébe vetette magát, és Pirikétől, a titkárnők gyöngyétől, kért egy jó forró feketét. Elgondolkodva szűrölte a kávé, pillanatig habozott, majd a telefonért nyúlt és Ivica lakásának számát tárcsázta. A csengetés kiment, de senki sem vette fel a kagylót. Dühösen nézett maga elé, majd a Méréselméleti Tanszék titkárságát hívta, a titkárnőtől kérve felvilágosítást az adjunktusnő holléte felől.

– Ivicát keresi? Szeptember 15-étől szabadságot vett ki, csak 28-án, hétfőn lesz bent, úgy tudjuk, Romániába utazott! Az előadásait elcserélte, a laboratóriumi gyakorlatokkal Gvadányi tanszéki mérnököt bízta meg!

Csaba lecsapta a kagylót, teringettét, nézze meg az ember, egy teljes hétig nem beszélhet Ivicával, ma délután meg

mehet be újra a rendőrségre, ezúttal nyilván alaposabban kifaggatják... Mit tegyen? Jó az, ha Ivicát belekeveri az ügybe? És egyáltalán... mit tud a lány a kardok cseréjéről? Ezt kellett volna sürgősen megbeszélni vele... Eszterrel is csak holnap találkozhat... Vagy ő, vagy Eszter! Szinte biztos volt benne, hogy a két nő valamelyike cserélhette el a kardokat... Esetleg az ajándékboltos... Nos, őt épp most hajszolja Daniella a kocsin furikázva, az ördög vinné el, legalább ideszólna telefonon, hogy mi van... Az órájára pillantott, diákjai már várták, az előadóterembe sietett. Miután végzett, gyorsan megebédelt, majd a Dékáni Hivatalban intézte ügyeit. Nehéz szívvel ült fel a villamosra, és elindult – pár napon belül immáron másodszor – a Budapesti Rendőr-főkapitányság szürke épülete felé.

Gyula komótosan, pontosan kiszámított széles ívben véve a kanyarokat, hajtott felfelé a visegrádi várhegyre vezető Panoráma úton. Mellette ült felesége, Zsuzsa, a kedves, csinos asszony kipirult arccal, boldogan magyarázta az aznapra tervezett program részleteit, már előre örülve a kellemesnek ígérkező kirándulásnak, várlátogatásnak, vendéglői ebédnek. A hátsó ülésen a család többi tagja szorongott: édesanyja, aki már hetvenedik életévéhez közeledett, s két gyermeke, a nyolcéves Ádám és a hatéves Julika. Gyula barátságos mosollyal hallgatta a családi ricsajt, melybe Zsuzsa hangján kívül a két gyermek visítozása is belevegyült, együtt a nagymama szelíd, de erélyes dorgálásával. A rendőrtiszt örült, hogy végre együtt lehet családjával, és legalább erre az egyetlen egy napra megszabadulhat a szolgálat nehéz és fáradtságos terheitől. Az idő szépnek, kellemesnek ígérkezett, a szeptember 20-adiki vasárnap szélcsendes, langymeleg nappal készült megajándékozni a természet meghitt barátait. Felértek a tetőre, Gyula tovább hajtott, s egészen hátul, a Nagyvilám alatti téren parkolta le a kocsit. Kiszálltak, a felnőttek a hosszú autótúrán elgémberedett tagjaikat nyújtóztatták vállukat ropogatva, míg a két gyerek a dús fűvel benőtt mezőre vetette magát. Bukfenceztek, cigány-

kereket hánytak, miközben egymással birkózva, hancúrozva hemperegtek a kissé már száradásnak indult pázsiton.

Zsuzsa néhány pótpulóvert, termosz teát és süteményt pakolt át egy kisebb hátizsákba, majd begyűjtötte a gyerekeket, s a család elindult a kék turistajelzésen a Baráthalom felé. A lankásan emelkedő út fiatal szálerdőn haladt át, s a kis kompánia jó órányi gyaloglás után elérte a Sás-tó nádassal benőtt, zsombékos partját. Megálltak, kifűjták magukat, közben elgyönyörködtek a napfényes őszi táj szín pompás látványában. Ádám békákat riasztott fel, azok a vízbe vetették magukat, a kisfiú utánuk merészkedett, s hirtelen bokáig süppedt a laza, iszapos-sáros tófenékebe. Ijedten húzta ki a lábát, lépett odább, ám akkor még mélyebbre, térdig merült bele a híg, hínáros fekete iszapba. Gyula óvatosan mögé araszolt, hónaljánál megfogva kimentette a tóból csemetéjét, majd nevetve a magasba emelte. A többek is nevettek, senki sem szidalmazta a fekete-lábú fiút. Ádám pirulva, restelkedve ért földet, leszakított két hatalmas laput, s azzal kezdte tisztogatni magát. A szőkefürtös Julika számarfület mutatott neki, Ádám meglegyintette őt a sáros levéllel, ebből csetepaté lett, egymást lökdösve, taszigálva haladtak tovább; mire a kapaszkodó aljába értek, az összesározódott gyerkőcök ördögfiókákhoz váltak hasonlatossá.

A hegytetőre vezető út egyszeribe meredekké vált, Margit lelassult, kapkodva szedte a levegőt. Gyula kézen fogta anyját, és felfelé húzta, miközben Zsuzsa Julikát segítette a hegymászásban. Így már lényegesen gyorsabban haladtak, s néhány perc elteltével a Borjúfő nevezetű sziklatömbhöz értek. A mélység fölé nyúló, sajátos alakú bércrel csodálatos kilátás nyílt a Dunakanyarra, a házaspár egészen a szikla pereméig merészkedett, miközben Margit kissé hátrébb húzódva erős kézzel fogta a két rakoncátlankodó nebulót. Miután kigyönyörködték magukat, újból nekivágtak; az út még mindig emelkedett, majd a plató peremétől kezdve lankás hegyháton vezetett tovább. Szuszogva, lihegve értek fel a Baráthalomra, fáradtan a *Moli-pihenő* kőpadjára telepedtek, mely az egyik híres termé-

szetjáró, Molnár Lajos, közkedvelt becenevét kapta. Zsuzsa kis pohárkákba teát töltögetett, s a süteményekkel együtt szétosztotta a családnak. Gyula térdére terítette a Pilis-hegység térképét, sorra mutogatni kezdte a gyerekeknek a Dunakanyart övező hegyeket, a térkép segítségével azonosítva a csúcsokat. Ádám már tudott olvasni, s Gyula felhasználta a kirándulás nyújtotta alkalmat arra, hogy térképolvasásra, a terepalakulatok felismerésére is megtanítsa fiát. A pihenésre szánt idő lejárt, visszafelé indultak. Most Margit és a gyerekek mentek elől, Zsuzsa és Gyula kissé lemaradva követte őket.

– Figyelj – szólt Gyula izgatott hangon a feleségéhez –, különös ügyet bíztak rám, szeretnék ezzel kapcsolatban néhány dolgot kérdezni tőled! Mondd, ismersz te valami Béres Csaba nevezetű tanszékvezető docent az egyetemen?

– Csabát? – nézett nagyot Zsuzsa. – Hát persze hogy ismerem! Három évvel fiatalabb nálam, de ő végzés után Vári professzor tanársegédje lett, így gyorsabban haladt a számárlétrán, mint én, aki csak később kezdhettem el egyetemi pályafutásomat. No de – tette hozzá – lássuk be, okosabb, jobb fej nálam, s gyermeke sincs, csak a felesége, a híres, nevezetes Daniella! Tavaly az egyik szerződéses munkánkba bevontuk az embereit, el is szúrták az áramköröket, akkor beszéltem utoljára Csabával, kissé össze is szólalkoztunk... És neked mi dolgod vele? Csaba és a rendőrség? Talán gyorshajtásban vétkes, netán ittasan vezette a vitorlášhajót? – az asszony vidáman felnevetett, miközben kissé csodálkozva fordult férjéhez.

– A dolog korántsem ilyen vicces – közölte Gyula megfontoltan. – *A te Csabád* alighanem egy igen zavaros műkincslopási ügybe keveredett!

– Mi az, hogy az *én Csabám*?! – kapta fel a vizet Zsuzsa.

– Kiderült, hogy a docens úr nagy nőcsábász; viszonya volt az egyik könyvtárosnővel, bizonyos Eszterrel... Lehet, hogy veled is kikezdett? Esetleg volt is köztetek valami?

– Gyula, az istenért, már megint kezdéd? Pont te, aki...

– Pont én, aki...?!
– Aki nap, mint nap a drága kis kolléganőjén, Mónikán legelteti a szemét, sőt talán nem is csak a szemét...
– Hát ezt aztán kikérem magamnak!
– Én is kikérem magamnak! – A házaspár ádáz szócsatába kezdett, az erdő visszhangzott kiáltásaiktól. Margit és a gyerekek megálltak, s messzebből figyelték a fejleményeket.
– Már megint Mónika és Gabi! – sóhajtotta Margit.
– Nem, most valami Csaba is feltűnt a láthatáron – tudálékoskodott Ádám.
– Végre valami változatosság! – cincogta Julika. – Már úgy untam, hogy mindig csak a Gabi...

Margit egy fáradt kis mosoly kíséretében csóválta meg a fejét. – Ez a két gyerek előbb lesz felnőtt, mint az a két örült kakadu! Imádják egymást, de képtelenek megbízni a másokban, örökké féltékenykednek, mindig gyanakodnak! – Indulás! – fogta kézen két unokáját. – Hagyjuk őket, előbb-utóbb majd csak megnyugszanak.

Zsuzsa és férje időközben befejezte a vitát, Gyula átölelte nejét és forrón megsókolta. – Gyere, béküljünk ki – súgta a fülébe. – Most, itt az erdő közepén? No de Gyulus... – súgta vissza kipirult arccal Zsuzsa – anyád és a gyerekek figyelnek ám!

Sietősen fogták lépteiket, csakhamar beérték Margiték. Nevetve mesélték, hogy valami fontos nyomozati ügyet beszéltek meg, emiatt tört ki közöttük a vita. Alig egy óra elteltével visszaértek a kocsihoz, Zsuzsa tiszta holmit szedett elő az egyik szatyorból, a nyomókútnál lemosta a kölykökről a sarat és átöltöztette őket. A Nagyvillám közelében lévő *Zöld vadász* éttermet választották és bőséges ünnepi ebédet rendeltek. Nagy nap volt a mai, a nagymama épp aznap ülte hatvan-kilencedik születésnapját. Az ebéd végeztével rövid pihenőt tartottak, majd következett a várlátogatás. Margit fáradtan kapatatott fel unokáival a várudvarba vezető, meredek lépcsőkön, közben folyvást beszélt és magyarázott, ő, mint nyugdíjas tanítónő, kitűnően értett ahhoz, hogy érdekfeszítően, mese-

szerűen mondja el a gyermekeknek Mátyás király várának, udvartartásának és hősiei tetteinek kalandos történetét. A házaspár néhány lépéssel lemaradva követte őket, Zsuzsa felvetette a korábbi témát:

– Tulajdonképpen mi történt Csabával? Volnál szíves nyugodtan és higgadtan elmondani, miről van szó? – Gyula bólintott, majd részletesen elmesélte a két kard történetét.

– Várj csak várj – emelte fel mutatóujját Zsuzsa –, Szilárdtestfizikai Konferencia, Balatonfüred, 1982. szeptember másodiktól ötödikéig... Hát persze, úgy volt, hogy én is megyek, de Julika éppen belázasodott, ezért lemondtam az utazást. Mitőlünk az egyetemről öt főt delegáltak, ment Csaba, Gabi, Levendulay és az egyik beosztottja, Tóth Éva, helyettem pedig, mivel nem mehettem – igen, igen, emlékszem már – beugrott Daniella, Csaba felesége!

Gyula elismerően mérte végig az asszonyt. Ez aztán igen, ilyen precíz és értékes információkra igazán nem számított! Úgy tűnik azonban, a helyzet bonyolultabb, mintsem azt az első pillanatban sejtette. Ha Daniella is részt vett a konferencián, mikor volt rá érkezése Csabának, hogy ajándékot vásároljon a barátnőjének? És a többi egyetemi ember, hátha valaki azok közül is érintett az ügyben...

– Találkoztál Csabával? Te hallgattad ki? – firtatta Zsuzsa.

– Nem, nem találkoztam vele, éppen máshol volt dolgom. Ábris és Vargha zászlós vette fel a jegyzőkönyvet!

– Ábris... no hiszen, az a balfék ember... S mit tudott meg tőle?

– Lényegében semmit. Csaba vásárolt egy vacak kis ajándékot a barátnőjének – ennyi!

Beérték a gyerekeket, Ádám az anyjához szaladt, hozzá bújt és hízelkedni kezdett:

– Anyu, drága anyuci! Ha kiérünk a várból, kaphatunk fagyaltot?

– Mért ne kaphatnátok? Egy kiadós cukrászdázás még belefér a napba!

Julika fáradt volt, a lábát is fájlalta, Gyula a nyakába ültette a kislányt, úgy vitte fel a csigalépcsőn a vártoronyba. Bejártak minden termet, gyönyörködtek a kilátásban, majd elhagyva a várat, a Silvanus cukrászdába tértek be, következett a megígért fagylaltozás. Hat óra felé járt az idő, amikor kocsijukba ültek és elindultak haza. Éppen csak elhagyták a szerpentint, a hátsó traktus felől máris élénk szuszogás és hortyogás jelezte, hogy a három vándor mély álomba merült. Zsuzsa Gyulára nézett, a férfi maga elé meredve figyelte az utat. Megérezte, hogy Zsuzsa figyel, hirtelen oldalra kapta a fejét.

– Nos, van még valami mondanivalód?

– Van! – élénkült fel az asszony. – Ide süss! A férfiak képtelenek arra, hogy egyedül vásároljanak ajándékot női hozzátartozóiknak. Például te, amikor Várnában voltál a csapatoddal azon a Kriminálisztikai Konferencián, lefogadom, hogy Mónikával együtt vetted meg nekem azt a csiricsaré mintás sálát...

Gyula nagyot mordult, de Zsuzsa folytatta:

– Ne zsörtölődj, én is voltam már hasonló helyzetben. Emlékszem, a müncheni kiküldetésünk alkalmával Gabi engem kért meg, hogy vegyek valami ajándékot a feleségének. Tudod, akkoriban nősült másodszor... Kérlek, hagyjuk a féltékenységet, próbáljuk inkább elképzelni, mi lehetett a szituáció! Csaba ajándékot akar venni Eszternek, de ott a felesége, előtte titkolódnia kell. Kit ismer legjobban a nők közül? A kolléganőjét, Tóth Évát, közismertebb nevén Ivicát! Minden bizonnyal tőle kér segítséget; nyilván sétálgattak Füreden, és közben megvették a kardokat. A kis csomagot sem tarthatta magánál, nehogy Daniella találja meg. Mit tesz? Megkéri Ivicát, tegye a cuccai közé, és majd Pesten, az egyetemen adja át neki. És az alatt az idő alatt, amíg az ajándék Ivicánál volt, összecserélhették a kardokat. Vagy a lány, vagy az egyik ismerőse volt a

dologban ludas... Ez persze felvet egy második, ennél sokkal súlyosabb kérdést: mi köze lehetett Ivicának, vagy másnak az N-i Kincstár-múzeumból ellopott műkincshez? Netán bűnrészesség esete áll fenn?!

– Valóságos regényt kavartasz ebből az egyszerű kis vásárlásból; hajlok rá, hogy igazad van, ám egyelőre ne menjünk még ennyire messze! Addig semmiképp sem gyanúsíthatjuk az adjunktusnőt vagy a társát, amíg Csabától meg nem tudjuk, hogy s mint játszódtott le a kis jelenet! Az azonban biztos, hogy az első dolgom lesz a kapitányságon jól fenéken billenteni Ábrist, amiért nem kérdezte ki alaposabban a docens urat!

– Helyes. Az volna a legjobb, ha ezúttal te magad hallgatnád ki Csabát. Fel kell őt szólítani, hogy a lehető legapróbb részletekig számoljon be mindarról, ami a vásárlás pillanatától az ajándék átadásának pillanatáig történt!

– Már amire öt év elteltével visszaemlékezik...

– Csaba okos ember, és igen jó megfigyelő. Szerintem emlékezni fog a részletekre!

– Ejnye, de jól ismered!

– Van, akit te is túl jól ismersz! – Margit felébredt a szóváltásra és rájuk förmedt:

– Hagyjátok már abba, nem veszitek észre, mennyire unalmasok vagytok? Gyulus, ha még egyet szólsz, úgy fejbe csaplak, hogy kiesel a kocsiból! – Gyula mosolyogva kacsintott anyjára a visszapillantó tükrön keresztül:

– Igazad van, drágám, ránk fér az anyai szigor! Egyébként mindig Zsuzsa kezdi a vitát, és nem én! – Ezen jót mulattak, végtére a gyerekek is felébredtek, és álmosan nyújtózkodva, nyugoskodva várták a hazaérkezést. Gyula gyorsított, a forgalmi dugó engedett, már Buda zegzugos utcáin kanyarogtak a Mártonhegyi út felé.

Otthon immel-ámmal megvacsoráztak, az idő későre járt, ideje volt kipihenni a fáradalmakat. A gyerekeket ágyba parancsolták, Margit is visszavonult kicsiny apartmanjába.

Csöndes, meleg este borult a tájra, Gyula a nyitott ablak előtt állt és mélyeket lélegezve szívta be tüdejébe a fanyar őszi levegőt. A fák koronája fehér holdfényben úszott, a borzongtató szellő meglebbentette a fodros függönyt, s végigsimította a férfi égő arcát. A fürdőszoba felől halk vízcsobogás hallatszott, végre nyílt az ajtó: üdén és illatosan megjelent Zsuzsa. Enyhén nedves haját széles bársonyszalaggal kötötte át, halványzöld áttetsző hálóinget viselt, mely testére tapadva látni engedte formás, kissé telt idomait. Gyula az asszonyhoz lépett, karjaiba zárta, majd ölbe kapva vitte az ágyba kedvesét.

– Ha már a nappal olyan szép volt, legyen még szebb a mi éjszakánk...

Csaba sietős léptekkel haladt a BRFK központi épületének ütött-kopott folyosóján, majd hirtelen megállt a gazdasági ügyekkel foglalkozó alosztály titkárságának ajtaja előtt. Erélyesen kopogtatott, kis ideig várt, s ahogy megjött a válasz, benyitott.

– Doktor Kéri Gyula örnagyot keresem – mondta, miután köszöntötte az írógéppel foglalatzkodó nőt.

– Jó napot kívánok! Béres docenshez van szerencsém? Tessék csak bemenni, az örnagy elvtárs már várja önt – mutatott a kövérkés titkárnő a párnázott ajtóra. Csaba óvatosan lenyomta a kilincset, belépett, majd megállt a küszöbön. Az örnagy az íróasztalánál ült, felkapta a fejét és Csabára nézett. A két férfi most látta egymást először. – Milyen fess ember Zsuzsa férje – gondolta Csaba, ahogy az örnagyra pillantott. Valóban, a férfi megőrizte izmos, karcsú alakját, egyenes tartását és fiatalosan csillogó szemét; mindössze barázdált arca, s a halántékát övező néhány őszülő tincs árulta el, hogy már negyvennegyedik életévében jár. – Milyen jó kiállítású ez a híres Csaba! – füstölgött magában az örnagy. – Ez a dús, göndör-szőke haj, s az érdekes arcberendezés... Igaza van Zsuzsának: van ebben a pasasban valami oroszslánszerű!

Kezet fogtak, majd bemutatkoztak; Gyula helytel kínálta vendégét.

– Én volnék a Marton Zsuzsa férje – mondta mosolyogva –, és szeretném, ha mellőznénk a hivatalos hangot. Ha megengeded – azt hiszem, én vagyok az idősebb!

– Szervusz – fogadta a tegeződést Csaba barátságosan. Hangulata megváltozott, a mindvégig benne vibráló feszültség egy csapásra felengedett. Az őrnagyhoz fordult, s lazán, cseve-részve folytatta:

– Tavaly volt egy közös munkánk a feleségeddel, ám az egyik áramkört elszúrtuk, és Zsuzsa alaposan letolt bennünket! Igaza volt, elismertük a balfogást, és kijavítottuk a hibát... Azóta nem is találkoztunk, csak most, ennek a szerencsétlen ajándékozási ügynek a kapcsán váltottunk néhány szót; mondanom sem kell, mennyire meglepett, hogy éppen az ő férje vezeti a nyomozást. Hát kérlek – mutatott magára –, itt ül előtted a nagy bűnös! – Az őrnagy kávéat hozatott a titkárnővel, évődtek még egy darabig, majd miután az utolsó cseppet is kihörpintették csészéjükből, komolyra fordították a szót.

Bár nyilvánvaló volt, hogy a docens rendőrségi kihallgatás alanyaként van jelen, Gyula mindvégig igyekezett fenntartani a baráti beszélgetés látszatát. Kedélyesen, mintha csak társaságban adomázna, mesélte el Csabának azt a két banális esetet, amit Zsuzsától hallott tegnap délután a férfiak ajándékvásárlási szokásaival kapcsolatban.

– Barátom! – nézett áthatóan a szőke férfi szemébe. – Meséld el nekem teljes részletességgel, hogy ‘s mint történt Füreden a két kis kard megvétele! Egyedül voltál, vagy másokkal együtt mentél el vásárolni? Segítettek neked az ajándék kiválasztásában, és ha igen, ki vagy kik voltak azok? Továbbá: kinél hagyta el a kis csomagot, illetve hová rejtette el a barátnődnek szánt ajándékot neked árgus szemei elől? Kérlek, *nagyon* kérlek, szedd össze a gondolataid, és próbálj meg visszaemlékezni a vásárlás legapróbb mozzanataira is!

Csaba hevesen bólogatva jelezte, hogy érti a kérdéseket, majd oroszlánszemében az eddigi álmos nyugalom helyett az érdeklődés fénye csillant fel.

– Értelek! – mondta buzgón. – Nem gond a válasz, az utóbbi néhány napban mást sem teszek, mint azt a néhány órát elemzem, magam elé idézve annak minden egyes pillanatát. Igazad van! Én sem vagyok jobb a Deákné vásznánál, magam is úgy jártam el, ahogyan azt a helyemben bármely más férfitársam tette volna!

Nos – folytatta –, ami a kardok vásárlását illeti, a konferencia már a végéhez közeledett, amikor eszembe jutott: kellene vinnem Eszternek valami csekély ajándékot. Ivicával, azaz Tóth Éva adjunktusnővel lógtunk a városkában, éppen a Kálmán Imre utcába tévedtünk be, azt hiszem, így hívják azt a sétányt, ahol az a sok kis boltocska van. Ivica hirtelen megállt az egyik portál előtt: – Nézd, milyen aranyos kis bizsuk – bökött a kirakatra –, menjünk be és vásároljunk, tele vagyok unokahúgokkal, barátnőkkal, s ezek a holmik ideális ajándékok, kifejezetten nőknek valók!

Valóban, a kirakat szinte hemzsegett a karkötőktől, láncoktól, függőktől, melltüktől és egyéb ékszerektől, de voltak ott kis szelencék, apró virágokat formáló díszek, s a fő helyen: fatörzsbe szúrva két kis kard! Ami még feltűnt, hogy minden darabhoz gyönyörű, kék bársonnyal bélelt, műbőr-bevonatú ékszerdoboz tartozott. Közismert, hogy a tetszetős csomagolás fokozza az ajándék varázsát, elvégre mégsem lehet az ilyesmit zsírpapírba csomagolva átadni! Bementünk, nézelődtünk, Éva a fél boltot összevásárolta, én azonban csak a két kardot kértem. – A fatörzs nem eladó – mondta az öreg boltos –, az ugyanis kirakati kellék! – Nem bántam, volt otthon egy parafa-kéreg darabkám, amit magam fejtettem, amikor Spanyolországban jártam. Tulajdonképpen a parafa lesz az igazi szuvenír, véltem, a belé dőfhető két kard csak díszítő elem! Potom pénzért megvettem a két kis bizsut, az öreg hozzá illő dobozt keresett, s kérésemre az

én ajándékomat is az Ivica vásárolta ajándéktárgyak csomagjába tette.

– A lány is vásárolt kardokat? – kérdezte az őrnagy.

– Rémlík, vett ő is belőle, hogy mennyit, azt már igazán nem tudom... – Csaba elhallgatott, mély lélegzetet vett, majd folytatta.

– Jól gondoltad – nézett az őrnagyra, s szemében huncut férfi-cinkosság villant meg –, a dobozt nem vittem magammal a szobánkba, nehogy a nejem észrevegye. Ivicánál hagytam egy kis lóditással: az ajándékot Daniella jövő héten esedékes születésnapjára szánom, tegye el, legyen nála, és majd az egyetemen adja át nekem. Ivica a Méréselméleti Tanszéken dolgozik – tette hozzá –, nem az én beosztottam, de ugyanabban az épületben vannak ők is, mint mi, így elég gyakran találkozunk...

– Tovább... – nógatta őt Gyula, s szemét összehúзва nézett el mellette. Egyre kevésbé tetszett neki a docens, határozottan úgy érezte, nem beszél őszintén, valamit eltitkol, hangja tétován, kissé hamisan cseng, homlokán izzadságcseppek gyöngyöződnek. Csaba észlelte az őrnagy megváltozott hangulatát, idegesen köhintett, majd folytatta elbeszélését.

– A dobozt Ivica úgy adta vissza, ahogy volt, csomagolatlanul. Várjunk csak... egy pénteki napon történt a vásárlás, és a rákövetkező hétfőn vettem vissza tőle az ajándékot. A dobozhoz nem volt kulcs, egyszerű patentzárral működött. Otthon a parafa-kéreggel együtt díszpapírba burkoltam, és a pakkot vékony cukorspárgával kötöttem át. Másnap randevűnk volt, siettem Eszterhez egy kellemes kis légyottra várva, azonban minden másképp történt, szerelmeskedés helyett jött a szakítás... Eszter közölte: férjhez óhajt menni, én közöltem: nem vagyok hajlandó elválni. Ennyi!

Már elmenőben voltam, az előszobában jutott eszembe a két kis kard, kivettem az aktatáskámból a csomagot, majd gyorsan a kezébe nyomtam. „Két kard van benne, s egy parafa-kéregdarab, melyet magam fejtettem, amikor Spanyolországban

jártam. És ha én már nem tehetem, legalább e két kis kard legyen a védelmeződ, óvja életed, vigyázzon rád!” E szavakkal vettem búcsút tőle, majd lelombozódva eltávoztam. Azóta csak elvéve látom; ha dolgom akad a könyvtárban, kell egy könyv vagy egy folyóirat, nem tőle, hanem a kolléganőjétől kérem el. Olykor összefutunk, ilyenkor épp csak köszönünk egymásnak, azt is csak úgy-ahogy, félszájjal, mosolytalanul...

Gyula végigsimította a haját, majd állát tenyerébe fogva az asztalra könyökölt. Pár pillanatig eltöprengett Csaba szavain, majd hirtelen eszébe jutott valami, s a férfihez fordult:

– Valójában mikor láttad utoljára a kardokat? Kinyitottad a dobozt, amikor Tóth Évától visszakaptad, vagy amikor Eszter átvette tőled az ajándékot?

– Nem, valójában nem... az az igazság, hogy az ékszert a boltban láttam utoljára, akkor, amikor a kirakatban felfedeztem...

– Egy pillanat! – állt fel Gyula és a páncélszekrényhez lépett. Néhány gyakorlott mozdulattal kinyitotta a zárat, majd óvatosan kis nájlonzacskót vett ki a szekrényből, olyat, amilyent a rendőrség a különféle büntárgyak, nyomozati anyagok tárolására használ. – Tessék! – helyezte az asztalra, s tolta Csaba orra elé a tasakot. – Itt a két kard, ezeket vásároltad Füreden, az ajándékboltban?

Csaba döbbenten, elkerekedő szemmel bámult a csomagra, ujjával óvatosan tapogatta, tologatta a zacskóban lévő kardokat. Arca elvörösödött, valósággal lángolt az izgalomtól.

– Nem! – kiáltott fel. – Esküszöm az élő Istenre, hogy ezek nem azok a kardok! Ezek értékes ékszerek, kétség nem fér hozzá, ám amiket én vásároltam, egyszerű gagyik, giccses kis semmiségek voltak! Valaki kicserélte a kardokat, és most az én nyakamba akarja varrni bűnös tettét! Tiltakozom!

Az őrnagy elgondolkodva hallgatta Csaba rémült szabadkozását, felháborodott szavait. Nem lepődött meg túlságosan, valami ilyesmire számított, kezdettől fogva az volt az érzése, hogy csere történt, véletlen, vagy szándékos csere! A

bolti eladó, vagy a két nő: Ivica, illetve Eszter, esetleg valamelyikük ismerőse cserélte el a kardokat. És ha Csaba?! – támadt fel benne a kétség. – Talán csak megjátssza itt az ártatlant...

– Fura egy eset – mondta fanyarul –, olyasmiről gyakran hall az ember, hogy értékes festményeket, műkincseket hamisítványokra cserélnék ki, no de hogy éppen fordítva! – Csaba is osztotta a rendőrtiszt véleményét, s ő is értetlenségének adott kifejezést. Jó darabig rágták még az ügyet, mint a gumicsontot, hangosan gondolkodva, vitatkozva próbáltak valami ésszerű magyarázatot kiötlölni. Csaba váltig hangoztatta: végzetes csere történhetett, valaki véletlenül kicserélte a kardokat, s szerint is a két nő valamelyike, Ivica vagy Eszter tartja kezében a rejtély kulcsát; ám még az is lehet, hogy ott a boltban kavart az eladó valamit...

– Az eset óta beszéltél már a nőkkel? – érdeklődött Gyula.

– Akartam, de nem sikerült. Eszter betegállományban van, Ivica meg külföldre utazott. Talán ha te alaposabban kihallgatnád őket... – nézett Csaba lekonyult bajusszal a rendőrré.

– A könyvtárosnőt azon nyomban kihallgatták a kollégáim, rendkívül ijedt és zavart volt, alig tudták kihúzni belőle a nevedet és a címedet! Ő a jelek szerint jóhiszeműen járt el, s ha valóban ártatlan, akkor nagyon kevésbé ért a műkincsekhez, hiszen észre sem vette, milyen értékes, különleges tárgyakat birtokol! Tóth Évát már többször kerestük telefonon, nem tudtuk, hogy külföldön van, legjobb lesz, ha tértivevényes idézést küldünk neki, tanúvallomásra szólítva fel őt!

A baráti beszélgetés hangulata elszállt, feszült, fojtó légkör ülte meg a helyiséget. Csaba szótlánul bámult maga elé, érezte, az őrnagy joviális viselkedése csak álca, valójában gyanakszik rá, nem tartja kizártnak, hogy ő, Csaba is bűnös, netán orgazdaságot követett el. A rendőrtiszt halkan köhintett és a docens felé fordult:

– Volna még valami – bökte ki zavartan. – Arra kérlek benneteket, mármint a nejedet és téged, egyelőre ne hagyjátok

el a várost! És azt is közölnöm kell, bármennyire kellemetlen is, hogy mindkettőtök útlevelét bevonjuk... – Csaba arca elkomorodott, most már nem barát nézett a barátira, hanem kihallgatásra berendelt delikvens a rendőrré.

– Értettem! – vetette oda katonásan. – Más?

– Köszönöm, ez minden – fejezte be Gyula a kihallgatást. Kezet nyújtott Csabának, röviden elköszöntek egymástól. A docens távozott, a titkárnőtől átvette kilépő céduláját. Gyula az ajtóig kísérte, barátságosan vállára tette a kezét, de Csaba ridegen biccentve húzódott el tőle. – Megsértődött – gondolta Gyula. – Sajnálom, de így kellett tennem, úgy látszik, még mindig nem érti, mibe keveredett, mily súlyos bajba ártotta magát...

Hogy Csaba eltávozott, az őrnagy gondolatai visszakanyarodtak az öt évvel ezelőtt történt betöréses rablásához. Elővette a múzeumban lefolytatott vizsgálat nyomozati anyagát, melyet aznap reggel kapott kézhez, és tanulmányozni kezdte az Ábris feljegyzéseivel kibővített dokumentációt. Annak idején nagy port vert fel az eset, közismert, hogy az N-i múzeum világhírű; az ország népe a Kincstár-múzeum minden egyes darabját a nemzet vagyonaként tartja számon! A nyomozásba a városi és a megyei kapitányságon kívül az Interpol Magyar Nemzeti Irodája is bekapcsolódott, ugyanis gyanítható volt, hogy a műkincseket külföldre csempészték ki. Gyula jól ismerte Barabás Imrét, N város rendőrkapitányát, évfolyamtársak voltak a Rendőrtiszti Főiskolán, s nemcsak együtt tanultak, hanem barátkoztak is. A jegyzőkönyvek tanúsága szerint több alkalommal kihallgatták a múzeumi dolgozókat, továbbá a város büntetett előéletű, rendőri felügyelet alatt álló személyeit, kifaggatták a *vamzerokat* (rendőrségi besúgókat), és számba vettek minden más tettes külsejű egyént. Később az ügyészség vette át a nyomozást, néhány esetben vád alá helyezésre is sor került, azonban a bírósági tárgyalásokon bizonyítékok hiányában a vádlottakat rendre felmentették. Az ügy végül *ad acta* került, bár az Interpol nem szűnt meg továbbra is figyelemmel kísérni

az illegális külföldi műkincs-kereskedelem fejleményeit, hátha felbukkannak valahol az eltűnt miniatűrök.

Gyula tovább lapozott, a múzeumban felszerelt riasztó leírásának tanulmányozásával folytatta munkáját. Mint kiderült, a rendszer a *fénysorompó* elvén működik, ez a fajta megoldás akkor, pár évvel ezelőtt újdonságnak, kuriózumnak számított. – Az optoelektronika Zsuzsa szakterülete – ismerte el –, de megpróbálom a segítsége nélkül megérteni az áramkörök működését, nehogy kénytelen legyek bevallani magamnak, hogy a feleségemnél tartom az eszem!

A dokumentáció értelmében az őrizendő területet – termet, szobát – fénysugarak hálózják be, s ha behatolás történik, a fényút hirtelen megszakad, megszólaltatva a rendőrségen elhelyezett riasztócsengőt. Ámulattal adózott a tudomány és a technika legújabb vívmányainak: a csöppnyi félvezető kristálylapkák képesek az elektromos áram hatására infravörös – az emberi szem számára láthatatlan – fényt kibocsátani, míg a vevőegység, ugyancsak félvezető lapka, a fényjelet alakítja át árammá. A riasztóegység – ahogy próbálta megérteni a leírtakat –, hasonló elven működik, mint a tévé távvezérlője. Zsuzsa mondott is neki valamit erről, ám akkor nem figyelt oda, inkább csak rábólintott neje tudományos magyarázatára. Törte a fejét, erősen gondolkozott, mert néhány technikai részlet homályosnak tűnt. Tovább böngészte a leírást, töprengett, spekulált; aztán egyszerre csak leesett a tantusz. – Értem már! – csapott a homlokára. A kapcsolási rajzon felfedezett egy áramkört, kielemezte működését és megértette: ez az egység teszi lehetővé, hogy a riasztást a fényút megszakításának *áram-tranziense* idézze elő! Arra is rájött, hogy a főkapcsoló a rendőrségen elhelyezett berregőt is kikapcsolja, tehát a rendszer üzemén kívül helyezésekor a jelvezeték helyett a tápvezetékét szakítják meg.

Az őrnagy megtörölte izzadó homlokát, kért egy üdítőt a titkárnőjétől, majd érdeklődve olvasta tovább a kissé már elmosódott szöveget:

„A riasztórendszer üzemeltetési főkapcsolója biztonsági zárral ellátott faliszekrényben található a múzeum előcsarnokában, a szekrénykulcs a portásnál van; este, távozásakor ő kapcsolja be, majd reggel, megérkezése után ő kapcsolja ki a riasztót. A múzeumban hétfőn szünnap van, ekkor senki sem léphet be; vasárnap délutántól kedd reggelig folyamatosan be van kapcsolva a riasztó.” A helyszínelők beszámolójában az állt, hogy a kapcsolószekrényhez nem nyúltak a tettesek, hanem a pincefal mentén húzódó jelvezetékét vágták el. – Nocsak! – kapta fel a fejét Gyula. – Ha jól értem a rendszer működését, akkor véleményem szerint a riasztó vezetéket csakis a rendszer *kikapcsolt állapotában* vághatták el, különben az áramszakadás ugyanúgy megszólaltatta volna a rendőrségen lévő csengőt, mintha illetéktelen behatolás szakította volna meg a fény-sugarat! Érdekes – töprengett tovább –, hogy ezt a körülményt a jegyzőkönyv meg sem említi... Hol tartották a pincekulcsot? Kik jártak a betörés napján, vagy az azt megelőző napokon a pincében? Hol vannak az ezzel kapcsolatos tanúvallomások? – Az egész anyagot nyomszegénynek találta; tények helyett eszmefuttatások, találgatások garmada hemzsegett a nyomozati anyagban.

Újabb iratcsomót vett elő, az épületbe való behatolás leírását kezdte tanulmányozni. „Feltételezhető, hogy az elkövetők az egyik földszinti ablakon másztak be, miután a rácsot az ablakról eltávolították. A keretbe foglalt dísrácsot néhány éve szerelték fel a földszinti ablakokra; a rácskeretet átmenőcsavarokkal rögzítve az ablaktokhoz. Az elkövetés éjszakáján kiszedték a csavarokat, majd a rácskeretet az ablak alatti füves területre dobták. Gyémánttal kivágták az ablaküveget, bemásztak, majd minden bizonnyal laposkúszásban, a fényutakat elkerülve a pincébe is behatoltak. Miután elvágták a riasztó vezetéket, szabadon közlekedhettek az épület belsejében. A bűncselekmény elkövetése után ugyanazon a földszinti ablakon mászhattak ki.”

– Hát ez remek! – kiáltott fel Gyula, bár senki sem volt a szobában. – Jó kis *wirtschaft* lehet abban a múzeumban! – Egy huncut kis dalocska jutott az eszébe, amit még diákkorukban énekeltek, amikor felöntöttek a garatra:

Dunaparti kupleráj
Bíró Jóska az ablakon ki-bejár...

– Volna néhány szavam ezekhez a nyomozókhoz – dörmögte magában –, ujjenyomat, lábnyom semmi, ruhafoszlánynak, a rácsba vagy az ablaktokba beakadt néhány pamut-, vagy vászonszálacskának se híre, se hamva! Elképzelhetetlen, hogy az ablakon való ki-bemászkálás után ne maradt volna valamiféle használható nyom... – Gondolatai visszakanyarodtak a riasztó vezetékének elvágásához. A jegyzőkönyv szerint a vezetéket éjjel vágták el, tehát a rendszer *bekapcsolt* állapotában! Ez szakmailag nem helytálló, s ha neki nem hisznek, kirendel majd villamosmérnök-szakértőt, aki elvégzi a riasztórendszer működésének részletes elemzését.

– Erős a gyanúm – szögezte le –, hogy a betörésben igenis sáros valamelyik belső ember! – Ugyanakkor a helyszínelők mintha épp ezt szerették volna eltussolni, a múzeum dolgozóit a gyanúsítható személyek köréből a lehető legteljesebb mértékben kizárni...

Rátért a múzeum berendezésének leírására. Nézegette a rajzokat: az egész Kincstár-múzeum nem valami nagy, a város egyik műemléképülete, egy formás kis barokk palota szolgál otthonául. A földszinti termek egy részében egyházi relikviákat, templomi oltárokat, képeket, szobrokat helyeztek el, míg a többi régi kastélyokból, palotákból menekített bútorokkal és festményekkel rendezték be. Az emeleti termekben található a tulajdonképpeni kincsek: kelyhek, serlegek, keresztek, jogarok, szentségtartók, papi és hercegi koronák, tálak, arany étkészletek és rengeteg értékes darab. A miniatűrök a legkisebb emeleti termet foglalják el, eredetileg öt asztalt, két vitrint és egy tárlót

töltötték meg. – Nem véletlen – elmélkedett Gyula –, hogy a miniatúrák termét rabolták ki, ezek a tárgyak igen értékesek, ugyanakkor könnyen mozdíthatók és kis helyen elférnek! – „Az asztalokat nehéz, vastag üveglapok fedik” – olvasta a leírást. – Kérdés, miként rögzítették az asztallaphoz az üvegtetőt, és az eltulajdonításkor hogyan távolították el? A nyomozástechnikai jegyzőkönyv nem említi, hogy széttört üveglap hevert volna a földön, vagy üvegszilánkok borították volna a szobát... – Az anyaghoz mellékeltek az elrabolt tárgyak jegyzékét, a lista megegyezett azzal, amit Gyula az ékszerésztől kapott. Csupán egyetlen pultot raboltak ki, valamennyi eltulajdonított darab abból származott. A listán feltüntették a műkincsek forintban kifejezett értékét, ám a kardok esetében csupán az eszmei értékre történt utalás.

Az őrnagy kezébe vette a múzeum személyi állományáról készült feljegyzést. Meglehetősen kevés alkalmazotról volt szó, s a létszám öt év alatt alig változott. „Az intézmény élén a múzeum igazgatója áll – olvasta –, annak helyettese látja el a gondnoki teendőket is. Munkájukat egyetlen titkárnő segíti, ő kezeli a telefont, s végzi el a gépirói és adminisztratív feladatokat. A termeket hat teremőr felügyeli: hárman a földszinten a bútorkiállítást, hárman pedig az emeleti termeket vigyázzák. Amennyiben a látogató-csoportok díjazás ellenében tárlatvezetést igényelnének magyar, orosz vagy német nyelven, közülük ketten vállalnak ismertető előadást. A földszinten kicsiny ajándékbolt működik, az árusítást a pénztárosnő és a ruhatáros közösen végzi. A portás engedi be a látogatókat reggel tíz órakor, s tereli ki délután fél ötkor. Négy óra után a múzeum új látogatókat már nem fogad. Pontban öt órakor kapcsolja be a portás a riasztót, majd bezárja a múzeumot, és utolsóként távozik. Reggel fél nyolckor érkezik, kikapcsolja a riasztót és beengedi a takarítókat, akik közvetlenül a nyitás előtt hagyják el a múzeumot. Az igazgatói és a gondnoki munkaszoba a lépcső-feljáróval szemben, az emeleten található, az ott dolgozók saját kulccsal rendelkeznek, kötetlen a munkaidejük, ám ha a riasztó

bekapcsolt állapotban van – értelemszerűen –, egyikük sem léphet be a múzeumba.”

A vallomások rendkívül szűkszavúak voltak, a kihallgatott személyek közül senki sem észlelt semmi feltűnőt, semmi rendkívülit. Gyula az alibiket nézegette: valamennyi teremfelügyelő otthonában tartózkodott a múzeum kirablásának éjszakáján, ezt családtagjaik és a szomszédban lakók is tanúsították. Az egyetlen férfi – éppen az, aki a miniatúrák termét felügyelte –, a betörés idején betegállományban volt, édesanyja helyettesítette, aki nyugdíjazásáig ugyancsak múzeumi teremőrként dolgozott. Megdönthetetlen alibit igazolt a portás, a pénztárosnő és az adminisztrátornő, ellenben nem volt hitelt érdemlő a ruhatáros (férfi), az igazgató és a gondnok alibije. A vallomásokhoz Ábris pár soros feljegyzést csatolt: az évek során az egyik teremőrnő, a ruhatáros és a portás elhalálozott, s egy másik teremőr, ugyancsak nő, visszavonult. Helyettük újakat vettek fel, egyéb változás a múzeum személyi állományában az elmúlt öt évben nem történt.

Ismét átolvasta a bűneset leírását, mely éppoly hézagos volt, mint maga az egész nyomozati anyag. A múzeumot 1982. augusztus 24-én, egy keddről szerdára virradó éjszakán rabolták ki. Mindenki egybehangzóan állította, hogy azon a keddi napon kellemetlen, esős volt az idő, látogató is alig akadt. Senki sem tudta megmondani, járt-e valaki abban a bizonyos földszinti teremben; a felügyelőnő határozottan állította, hogy semmi olyan tevékenységet nem észlelt, ami a betörés előkészítésére utalt volna. A bűneset felfedezését követően számos felhívást tettek közzé: kérték, jelentkezzenek azok, akik a rablást megelőzően a múzeumban jártak, számoljanak be mindarról, amit az épületben, vagy annak közvetlen környezetében tapasztaltak. Nyomravezetői díjat is ígértek, az eredmény ennek ellenére igen szegényes volt, mindössze két idősebb hölgy jelentkezett. Ők annyit mondtak, hogy szeles volt az idő, s a szél félelmetesen zörgette a földszinti ablakokat... Rideg, barátságtalan volt az

egész épület, s erősen megfogadták, többé a közelébe se mennek a múzeumnak.

Gyula felhajtotta a narancslé maradékát, majd kezét tarkója mögött összekulcsolva mélyen elgondolkodott. Egyre valószínűbbnek tűnt számára, hogy a rablók összejátszottak valamelyik múzeumi emberrel, vagy éppenséggel valaki az ott dolgozók közül követte el a bűnt. – Újra ki kellene hallgatni mindenkit – vélte –, azt a teremőrnőt is, aki időközben kilépett, s nem ártana kikérdezni az elhalálozott dolgozók rokonait! A múzeumi bünesetben az N-i kapitányság illetékes, s a Rákóczi-kardok felbukkanása indokolttá tenné a rablási ügy újbóli evidenciába vételét. Az orgazdaság gyanúja azonban e pillanatban budapesti lakosokra hárul, így került a BRFK a képbe. Sajnos, a nagyobb értékű muzeális tárgyak eltulajdonítására irányuló bűncselekmények ugyancsak a Gazdasági és Vagyonvédelmi alosztály feladatkörébe tartoznak, ennek köszönhető, hogy nála kötött ki az ügy, rajta maradt, mint számaron a fül.

Úgy döntött, egyelőre nem tájékoztatja az új fejleményekről sem az N-i kapitányságot, sem a múzeumot; előbb felkeresi a balatonfüredi ajándékboltost, majd kihallgatja Tóth Évát, hátha tisztul valamelyest a kép. – Ennek ellenére nem ártana kissé körülszaglászni abban a híres múzeumban – fontolgatta –, Mónikára bízom ezt a feladatot! Menjen el pár napra N-be, adja ki magát művészettörténész diáklánynak, tartson helyszíni szemlét, a terepet fésülje át! Ismerkedjen meg, barátkozzon össze minél több emberrel; ott az a sok unatkozó teremfelügyelő... Az ilyenek szívesen pletykálnak erről-arról, örülnek, ha egy kedves fiatal lány rájuk figyel! Ha az emberek sokat locsognak, óhatatlanul kicsúszik a szájukon valami...

A telefonért nyúlt, hívatta a lányt.

Juhos Gábor, a műszaki tudományok doktora, tanszékvezető egyetemi tanár rosszkedvűen ücsörgött Duna-partra néző szobájában és elmerengve bámulta a Petőfi-hidat. A köpenyzebébe nyúlt, cigarettát kapart elő, rágyújtott; a füstöt

karikákba formálva fújta ki. Íróasztalán szanaszét szórva iratok heverték, a papírhalom tetején a telefon, mellette bűzölgő, csikkokkal teli hamutál, s egy csészében kávé, tányérkáján cukor. Az új tanterv részletein spekulált, bőven adódott tenni-való, előző nap az Elektrotechnikai Kar dékánja tanszékvezetői értekezletet tartott, kismillió feladattal látva el őt és a többi tanszékvezetőt. – Csomó unalmas papírmunka – vakarta meg a fejét – és hol marad az eredmény? Pénz kellene, sokkal több pénz, hogy új, korszerűbb műszereket vásároljunk, s megfizethessünk néhány jól képzett külső munkatársat, színvonalasabbá téve az oktatást! Ha növeljük a főállású oktatók óraterhelését, kevesebb idő jut a szerződéses munkákra, márpedig ezekből lesz a pénz... – Gabi nagyot sóhajtva arra a jó kis suskára gondolt, ami imitt-amott a zsebébe csurran; egy elmés rendelet értelmében a tanszékvezetőt némi jutalék illeti meg azokból a különmunkákból is, melyeket beosztottai végeznek el.

A pénzről neje jutott az eszébe, a drága kis Csillus; épp három esztendeje, hogy nőül vette őt! Csilla a második feleség volt, az elsőtől még sok-sok évvel ezelőtt elvált, a nőnek elege lett abból, hogy férje úton-útfélen csalja... Magára maradva élvezte a legényélet szépségeit: a jobbnál jobb barátnőket, a számos külföldi utazást, ám ahogy közeledett az ötvenhez, s tagjaiban érezte már az idő múlását, meleg családi fészekre vágyott. Gondolt egyet, újból nősült, átrendezte egész eddigi életét. Megházasodván úgy érezte, tíz évet fiatalodott, barátainak büszkén mutatta be nejét. Mindenki gratulált Gabinak, szemtől szembe jó képet vágtak, a háta mögött azonban összekacsintottak... Kétkedtek választása helyességében, abban, hogy a jeles férfiú a családi boldogságot pont a nálánál huszonöt évvel fiatalabb, házasságáig kozmetikusként fungáló csinibaba oldalán fogja megtalálni.

– Megkap tőlem mindent, amit csak kíván – mesélte a kíváncsi haveroknak –, ruhák, ékszerek, utazások, szórakozások; ő hálás érte, mindennek örül... Közben imád engem, vad és szenvedélyes, oldalán az élet édeni gyönyör! – Férfítársai

nem tettek ellenvetést, szemük se rebbent; szkeptikus megjegyzéseikkel nem szerették volna elrontani az öregedő szeladon örömét.

Ahogy lapozgatni kezdte a tegnapi értekezlet anyagát, Béres Csaba nevén akadt meg a szeme, s gondolatai arra a furcsa ékszerlopási ügyre terelődtek, melybe kollégája a jelek szerint alaposan beletenyерelt. A híreket Laczkó Pista, Csaba pletykás tanársegédje szállította. Onnan indult ki az egész, hogy Pirikétől, Csaba titkárnőjétől megtudta a fiú: főnökét kétszer is beidézték a rendőrségre! Ezzel kapcsolatban Ica, a főkönyvtáros is elmondta neki, amit Esztertől hallott, miközben a Mérés-elméleti Tanszék titkárságán is suttogtak érdekes dolgokat. A fiatal tanársegéd azok közé tartozott, akiknek halk lépte és hosszú füle van, miután kihallgatta Csaba egyik telefonját, összeállt benne a kép: főnökét orgazdasággal gyanúsítják! Juhos Gabi a titkárnőjétől, Magdikától értesült a fejleményekről, s a szemfüles asszony azt is elárulta, hogy a nyomozást Zsuzsa férje, Kéri Gyula vezeti.

Juhos Gabi és Béres Csaba között a kapcsolat nem volt éppen felhőtlen, melynek fő oka a két férfi állandó rivalizálásában rejlett. Gabit rendkívül irritálta Csaba pályájának meredek felfelé ívelése, csaknem egyazon időben lett mindkét férfi tanszékvezető, noha Csaba majd' tíz évvel fiatalabb volt nála.

– Még az egyetemi tanári kinevezéshez szükséges akadémiai doktori címet sem szerezte meg, s máris egy tanszék élére került! – méltatlankodott. És milyen tanszék! A kedvéért két részre osztották a hajdani Elektronikus Áramkörök Tanszékét, mely eredetileg a tíz éve elhalálozott Vári professzor birodalma volt. A két újszülött tanszék egyikét Csaba, másikat nem csekély harcok és fűrésok árán ő maga kaparintotta meg. Ennek a felállásnak aztán egyenes következménye a két „szomszédvár” profiljának nagymérvű átfedettsége, a folytonos küzdelem a tantárgyakért, a diákcsoportokért, és nem elhanyagolható módon a különmunkákért. – No persze – jegyezte meg epésen mindenhol, ahol ez szóba került –, mert Csabának kellett

egy tanszéket kreálni, mert Csaba *jól fekszik*, mert neje, a híres Daniella kijár, kikönyököl mindent, ki tudja, mi módon szerevezve kapcsolatokat! És nem elég neki a rang, a pénz, a vagyon, a nőkben is dúskál az oroszlánképű ripők – fonta tovább Gabi gondolatai csomós fonalát. Még mindig nem heverte ki azt a régebbi sérelmet, amit azzal okozott neki Csaba, hogy elhappolta az orra elől Esztert, a bájos kis könyvtárosnőt. A lányt Gabi is kerülgette, úgy tűnt, nem minden eredmény nélkül, ám akkor megjelent Csaba a színen, s Eszter az ő karjaiba hullt.

A két férfi párharcában azonban Gabi is büszkélkedhetett néhány trófeával. Az ő tanszéke volt a kar elitje, többek között azért, mert ügyessége és rátermettsége révén jó pár saftos szerződéses munkát sikerült megszereznie, s ezek révén kedvezőbb anyagi helyzetet és jobb munkafeltételeket biztosíthatott a tanszéki személyzet számára. Nem véletlen tehát, hogy Juhos jobban felszerelt laboratóriumokat, s ezzel együtt tehetőségesebb, szorgalmasabb oktatói gárdát mondhatott a magáénak, mint riválisa, Béres Csaba.

Gabi legkedvesebb beosztottja Marton Zsuzsa volt, és a férfi ezt soha nem is titkolta. Zsuzsát ő hozta be az egyetemre ezelőtt tíz évvel, még tanszékvezető-helyettes korában. Munkáját ő irányította, ő nevelt belőle oktatót, segítette doktori disszertációja elkészítésében, majd nemrégiben kiharcolta számára a docensi előléptetést. Zsuzsa kitűnően megállta a helyét, pontos volt és megbízható, diákjai tisztelték és szerették, s mindenkivel – még a tanszék legbogarasabb embereivel is – jó kapcsolatot volt képes kialakítani. – Csak egyetlen komoly hibája van – motyorgta Gabi, valahányszor eszébe jutott Zsuzsa –, az a fafejű rendőr férje... Elképzelhetetlen, hogy volt képes ez a művelt, intelligens nő hozzámenni egy ilyen alakhoz, egy *zsaruhoz*, aki semmilyen tekintetben sem méltó hozzá! – Gabi nagymérvű ellenszenve azonban rejtve maradt; Zsuzsa tíz körmével kaparta volna ki a szemét, ha csak egyetlenegy rossz szóval illeti az ő Gyulusát. Gabi Zsuzsa kedvéért még arra is hajlandó volt, hogy társaságban, ha néha összejöttek, barátság-

gosan elbeszélgesse az őrnaggyal, bár ezt a barátságosnak látszó beszélgetést mindkét férfi jó pár csípős oldalvágással tűzdelte meg. Gabi tudta, s ebben száz százalékgig biztos volt, hogy Gyula éppen úgy utálja őt, ahogyan ő Gyulát.

– Remek! – dörzsölte össze két kezét a tanár arra a hírre gondolva, hogy Zsuzsa férje vezeti az ékszer-ügyben a nyomozást. – Most majd megeszi egymást a két pónem! Vagy Gyula fogja lebuktatni Csabát, vagy kiderül, hogy Csaba ártatlan, s a *fakabát* fog egy nagyot bukni! Már alig várom a fejleményeket!

Gabi összehajlította az asztalán szétszórva heverő iratokat és a fiókjába zárta. Az órájára pillantott, rosszkedve elmúlt, az iménti gondolatok feledtették vele az új oktatási tantervvel kapcsolatos keserveit. – Csilluska már vár – ragyogott fel a szeme –, hazamenet veszek neki egy csokor virágot, annak örülni fog, s talán megajándékoz végre egy szép éjszakával! Hihetetlen – füstölgött magában, miközben felvette kabátját és hazafelé indult –, hogy egy ilyen fiatal nőnek oly gyakran fájjon a feje, s minduntalan fáradt legyen, amikor a férje közeledni próbál hozzá...

Sikerült pár nap betegállományt kiharcolnom, bár az orvos hümmögve vizsgálta a torkom, s a magas lázról szóló mesémet is hitetlenkedve, fejét csóválva hallgatta meg. A két kard zűrzavaros ügye rendkívül megviselt, a rendőrségi kihallgatás közben rosszul lettem, végül már azt sem tudtam, mit mondok, a kalapos rendőr, aki az üzletből kilépve karonfogva vezetett, néhány mondatomat töröltette is a jegyzőkönyvből. A kapitányságról egyenest a körzeti orvoshoz mentem, képtelen lettem volna másnap munkába állni, kedves mosollyal fogadni olvasóimat... Mire hazaértem, Artúr már otthon volt, éhségre, fáradtságra panaszkodott, majd dühöngve várta a vacsora elkészültét. A bevásárlást is elmulasztottam, körülnéztem a spájzban, végül a tojásos makaróni mellett döntöttem, ez volt az egyetlen meleg étel, ami rövid időn belül összeüthető volt.

- Hol mászkáltál egész délután? - faggatott Artúr idegesen és kedvetlenül. - Az ember hazajön fáradtan, elgyötörten, s még egy tisztességes vacsorát sem kap a hitvesétől! Ezért aztán igazán nem volt érdemes megnőszülni!

- Ha nem volt érdemes, miért tetted? - replikáztam. - Talán a lakásért, hogy legyen hová elhozni a drágalátos fiacskádat?! - Mire kimondtam, már megbántam, Artúr legérzékenyebb pontját találtam el. A férfi felállt, megragadta a félig elfogyasztott vacsorával megrakott tányért, és teljes erejéből a lábam elé vágta. Az étel a cserepekkel elvegyülve szétterült a szőnyegen; a makaróniszálak, mint ragacsos bevonattól fénylő giliszták tekeregtek a földön szanaszét. Artúr kirohant az előszobába, felkapta a kabátját majd távozott, oly erővel csapva be maga után a kijáratí ajtót, hogy két kép menten leesett a falról, s üvegjük darabokra tört.

Hisztériásan visítózva és sírva vettem magam a díványra, ennyi már sok volt a mai napra, erőm elhagyott! Hányinger tört rám, gyomromba görcsös fájdalom mart, kitá-molyogtam a vécébe és kiadtam a vacsorát. Később ittam egy kis vizet, az egyik fotelbe kuporodtam, és akkor újból sírdogálni kezdtem. Elaléltam, vagy elaludtam, nem tudom, kábultan tértem magamhoz, fájt a derekam. Artúr állt előttem és szánakozva nézett, szótlanul ingatta fejét. Felkeltem, némán takarítani kezdtem összecsapásunk romjait, Artúr is segített, de még akkor sem szólt, én sem beszéltem. Az órára pillantottam, fél egyet mutatott. Lefeküdtünk a közös ágyba: egymástól elhúzódvá, hátat fordítva. Így is ébredtünk reggel hatkor, Artúr felkelt, munkába ment, én később telefonáltam Icának és beteget jelentettem.

Pár napig csak kerülgettük egymást, majd egy-egy szót váltva, néhány mondatot kinyögve eljutottunk a kölcsönös bocsánatkérésig. Házasságunk azonban válságba került, kiköltöttem a hallba, nem háltunk együtt, Artúr - bár bocsánatot kért - nem bocsátott meg. Szinte alig váltottunk szót; Artúrnak semmit sem mondtam a két kardról, de szüntelen rettegésben éltem, mert tudtam, hogy az orgazdaság gyanúja nehezedik

rám, és bármikor újból beidézhetnek a kapitányságra. Mi lesz, ha a rendőrségi papír Artúr kezébe kerül, vagy ami még rosszabb, idejönnek a nyomozók, s nemcsak engem, hanem férjemet is kérdőre vonják?

A legjobban mégis Csabáért aggódtam. A rendőrségi kihallgatáson hamar megtörtem, ahogy kissé erélyesebben rám szóltak, összezavarodtam, végül bevallottam, hogy tőle kaptam a kardokat. Megmondtam a nevét, címét, biztos vagyok benne, azóta már beidézték, kihallgatták, talán még orgazdasággal is megvádolták. És ha ennek kapcsán Daniella megtudott mindent? Most, öt év elteltével boruljon fel a házasságuk az én ügyetlenségem okán? Ha akkor nem sikerült Csabát leválasztani Danielláról, most már mit érnék vele... életünk szétvált, más-más útra tértünk. Tudtam, hogy keresni fog, tudtam, éreztem, hogy előbb-utóbb beszélni akar velem.

Amikor kedden bementem, Icus azzal fogadott, hogy Csaba járt nála, engem keresett, kéri, hívjam vissza, várja a telefonomat. Megköszöntem kolléganőmnnek az üzenetet, s azzal a dolgot el is intéztem, eszembe sem jutott telefonálgatni neki. Öt éve nem beszéltünk egymással, hogyan is szólíthatnám? Tegezzem, vagy docens urazzam?! No nem! Majd jelentkezik, ha akar valamit.

Hamarabb találkoztunk, mint vártam. Az ebédlőben hozzám csapódott, köszönésfélét dűnnyögött, majd amint leültem az egyik asztalhoz, mellém telepedett.

- Beszélünk kell - szólt hozzám kissé idegesen, minden bevezetés nélkül. - Hány órákor végzel?

- Négykor eljöhettek - válaszoltam ugyanolyan kurtán, ahogyan ő kezdte.

- Negyed ötkor a Kispipában... rendben?

- Rendben.

Icától kaptam rúzszt és szemfestéket, majd kérésemre feltupírozta a hajam. Valamennyire kikupálódva indultam a *randevúra*. Csaknem ugyanúgy izgultam, mint akkor régen, amikor először találkoztunk, abban az elegáns kis kertvendéglőben. Csaba már várt, az egyik félreeső asztalnál ült, díszes

pohárba töltött Martinit szopogatott. Hozzám lépett, lesegítette kabátomat, majd helyet kínált. – Mit kérsz? – kérdezte. – Egy pohár narancslevet – válaszoltam, majd zavartam babrálni kezdtem az asztalterítőt. Nem mertem ránézni, egyrészt, mert szégyelltem magam, másrészt, mert féltem, hogy elárulja az arcom, a szemem, mennyire vártam ezt a találkozást... igaz, nem így, nem ilyen körülmények között, nem ilyen okból. A pincér hozta az italom, lassan kortyolgattam, s a poháron át az arcát lestem, milyen képet vág: ingerült, haragos, vagy tán örül kissé, hogy együtt vagyunk...

– Mondj el mindent őszintén – kezdte szelíd, kíméletes hangon –, honnan való az a két kard, amit el akartál adni, s amiről azt állítottad, hogy öt évvel ezelőtt én ajándékoztam neked!

A csodálkozástól elakadt a lélegzetem, alig jutottam szóhoz. Sok mindenre számítottam, de ilyen kérdésre nem.

– Ezt meg hogy érted? Már nem emlékszel rá, mikor és mely szavak kíséretében adtad át nekem a kardokat?

– Nagyon jól emlékszem mindenre! Csakhogy a rendőrség által lefoglalt kardok nem azonosak azokkal, melyeket Füreden vásároltam neked! Te, vagy valaki más, családtag vagy vendég, kicserélte a kardokat. És ez az, amit fel nem foghatok... Mi okból tenne ilyet bárki? Talán azért, hogy elrejtse valahol a múzeumból ellopott műkincseket?! Kik járnak hozzátok? Miféle emberekkel barátkoztok? Eszter! Légy olyan szíves, és válaszolj őszintén!

A romantikus-nosztalgikus hangulatom pillanatokon belül szertefoszlott, s helyt adott mélységes felháborodásomnak.

– Kikérem a magam és Artúr nevében az efféle gyanúsítgatást! Amikor elmentél, az első dolgom volt kibontani a csomagot és fájó szívvel emlékezni rád... A két kardot – ahogy javasoltad – a parafa-kéregbe tűztem, s kedvenc csecsebecsém közé helyeztem el. A leghatározottabban kijelentem, hogy azokat, *egészen biztos, hogy azokat* a kardokat vittem el az ékszerészhez, amelyeket tőled kaptam! Az anyám életére esküszöm,

hogy így volt! Ha kételkedsz a szavaimban, tégy, amit akarsz, üss agyon, húzass deresre, akkor sem mondhatok mást! – Az izgalomtól kipirultam, egész testemben remegtem, majd tehetlenségemben elbőgtem magam. Csaba kétségbeesetten sóhajtott, hitetlenül csóválta a fejét, végül csendre intett és vigasztalni próbált.

– Érthetetlen, teljességgel érthetetlen ez az egész... ne ne bögj már, ne kelts itt feltűnést... sajnálom, de kénytelen voltam tájékozódni! Gondolhatod, mennyivel könnyebb lenne a helyzetem, ha tisztázhattad volna a műkincsek eredetét! Komo-lyan mondom, akkor láttam a kis bizsukat utoljára, amikor a boltban kiválasztottam, és én is hajlandó vagyok megesküdni mindenre, hogy *az a két kard* olcsó, tucatszámra kapható ékszerutánczat volt csupán!

– Hány nap telt el a vásárlás és a nekem való átadás között?

– Ha jól emlékszem három, vagy talán négy... ezek szerint akkor történhetett valami!

Csak ekkor mertem először a szemébe nézni, még mindig könnyeztem, de most már nem a sírástól, hanem a könnyek által feloldott szemfesték csípésétől.

– Töröld meg a szemed és az arcod – mondta Csaba –, úgy nézel ki, mint egy kéményseprő! – Végre valahára elmosolyodott, kékeszőld szeme a régi fényben csillant. – Mintha tegnap lett volna, hogy ölelt, csókolt, mintha nem telt volna el időközben öt év! – Ezt gondoltam, de mondani nem mondtam semmit, megtöröltem az arcom, és ittam pár korty narancslevet.

– Kérlek, bocsáss meg! – nyögtem ki. – Attól félek, nagy bajba sodortalak, talán még a házasságodat is tönkretettem...

– A házasságomat? Azt ugyan nem! Az úgy rossz, ahogy van. Hanem te! Artúr mit szólt a történetekhez?

– Egyelőre nem tud semmit, de nem érdekes, az egész házasság nem érdekes...

– Nem vagytok jól?

– Nem is tudom, mit mondjak...

– Ne mondj semmit. Sajnálom, hogy megkérdeztem. – Csaba elmerengett, arca fáradtnak tűnt, elszomorodva pillantott rám.

– Valamire azért megkérnélek. Ha bármi történne, esetleg új fejlemények adódnának a kardokkal kapcsolatban, kérlek, azonnal értesíts! És ne félj nekem telefonálni, semmi okunk sincs rá, hogy haragban legyünk, hogy egymást hibáztassuk a törtétekért. Inkább tartsunk össze, valahogy majd csak kikeveredünk ebből a nem mindennapi ügyből. Még az is lehet, hogy jóra fordul minden, s a balsorsot diadal követi! Képzeld el, ha éppen ez a különös kalamajka vezetne az eltűnt kincsek nyomára: nagy szolgálatot tehetnénk ezzel hazánknak, gazdagítva az országot, növelve nemzetünk vagyonát! Biztos vagyok benne, jutalmat is kapnánk, elismerést és kitüntetést!

Szomorúan bólogattam Csaba szavaira, e pillanatban semmire sem vágytam kevésbé, minthogy ország-világ előtt műkincslöpési ügyben nyomravezetői díjat vegyek át. Más jutalomra gondoltam, másféle jutalomra vágytam, de tudtam jól, hiába, nincsen remény...

Mónika felszállt a vonatra, hogy N-be utazzék, eleget téve az őrnagy utasításának. A Kincstár-múzeum helyzetfelmérése képezte feladatát: megtudni minél többet az ott dolgozókról, felderíteni a terepet, a múzeumot. Civilben volt, hamis személyi igazolvánnyal látták el, nehogy a szállásán, a bejelentőlap kitöltésekor rendőrnői mivoltát felfedezzék. Csinos és üde volt, mint egy harmatos virágszál, élénkpiros rövid szoknyát és szűk fehér pulóvert viselt; fekete, hullámos haját hátrafésülte és ezüstös fényű hajcsattal fogta át. Az ablak visszatükrözte vonásait, barna, élénken csillogó szemét, íves fekete szemöldökét, szabályos orrát, szép metszésű ajkát.

– Néhány kellemes nap N-ben! – sóhajtott fel. – Hátha eljön *ő* is, hogy együtt nyomozzunk, olykor sétáljunk, beszélgessünk, esetleg ne csak beszélgessünk, hanem megtörténjen végre az is, amire annyira vágyom! Ó álmok és vágyak, csak ne

volnának annyira reménytelenek, de ki tudja, talán épp az a szép bennük, hogy beteljesületlenek maradnak mindörökké... – Mónika elfordult az ablaktól, bánatosan nézett maga elé, gondolatai az imádott férfi körül keringtek. – Miért nem vesz észre? Pedig szép vagyok, fiatal és csinos, semmi kétség, hogy öröme telne bennem, megadnék neki mindent, amit egy szerelmes nő a párjának adni képes...!

A vonat nagyot zökkent, majd fékezett, Mónika kijózanodva pillantott körül, megérkeztek N-be. Összekapta magát, kabátjába bújt és leemelte a csomagtartóról kicsiny bőröndjét. Lekászálódott a vonatról, kevés volt az utas, ezen a hétköznapi délelőttön alig páran igyekeztek a kedves dunaparti kisvárosba. Bőröndjét megragadva, szatyrát vállán átvetve elindult szállást keresni. A kijáratnál telefonfülkét vett észre, gondolt egyet és belépett ajtaján. Lapozgatni kezdte a telefonkönyvet abban bízva, hogy megtalálja benne néhány múzeumi dolgozó nevét. Mindössze hármat fedezett fel, az igazgatót, a gondnokot s egy harmadikat, bizonyos Polgár Istvánnét, ő volt az a hölgy, aki néhány éve otthagya az intézményt. Mónika feljegyezte az adatokat, és nyakába vette a várost, a múzeum felé igyekezett. Ott, annak közelében szeretett volna megszállni, gondolta, arrafelé vannak a legszebb szállodák. Ahogy bandukolt és nézelődött, egyszerre megakadt a szeme az egyik utcatáblán: Tábor utca, olvasta a feliratot. – Ha már erre járok, megnézem Polgárné házát – gondolta –, a 11-es szám nem lehet túlságosan messze! – Hamar megtalálta a házat, s meglepetésére, a barna barokkos kapun kis táblát fedezett fel, melyen kiadó szobát kínáltak. A hirdető nem volt más, mint éppen Polgárné. Mónika boldogan loholt fel a második emeletre, megkereste a jelzett lakást, majd becsengetett. Ősz hajú, töpörödött, ráncos képű asszony nyitotta ki a kémlelő ablakot, s gyanakodva méregette a lányt.

– Jó napot kívánok! – köszönt be Mónika – szállást keresek... – Az öregasszony képe felderült, egyszerre barátságosabbá vált:

– Tessék, fáradjon be kislány, éppen üres a szoba! – Kinyitotta az ajtót, Mónika belépett a főzelékszagú előtérbe.

– A kollégiumban adták meg a címem? – érdeklődött az asszony. Mónika kapcsolt, az öreg hölgy nyilván a tanárképző főiskola diákjait szokta elszállásolni. Mondott valamit, amit így is – úgy is lehetett érteni, majd közölte, hogy egyedül van, s mindössze két éjszakát töltene itt.

– Akkor valamivel drágább lesz – dűnnyögte a nő –, ha ketten veszik ki legkevesebb egy évre, jelentős engedményt tudok adni...

Mónika elfogadhatónak találta a szobaárat, az egyik székre huppant és körülnézett a kedves, barátságos helyiségben. Miután rendbe hozta magát, s könnyebb, csinosabb kabátkát öltött, felfedezőútra indult. Bejárta az óváros kanyargós utcáit, s nézegette az apró, földszintes műemléképületeket. Nemrég tatarozhatták a várost, minden ház frissen felújítva, különféle színekben pompázva tündökölt a napsütésben, s a homlokzatokat díszítő szobrok, virágmintás domborművek is visszanyerték eredeti szépségüket. Kisebb térre ért, s az épületekkel szorosan körülvelt grundon a városka egyik hírességét, a szentháromság-oszlopot pillantotta meg. Érdeklődve járta körül a virágágyásokkal övezett gyönyörű alkotást, sajnálta, hogy nem hozta el fényképezőgépét, a szobrokkal sűrűn telerakott hatalmas kötömb jobbnál jobb fotótémákat kínálva kellett magát. Továbbstájt a Duna felé, az egyik mellékutcán jobbra fordult, és egyszerűen a Kincstár-múzeum előtt találta magát.

A barokk stílusban épült kis palota fákkal, bokrokkal sűrűn benőtt park közepében állt, hátsó ablakai a Dunára néztek, míg frontja – a kosáríves, kőkeretes bejáratral – keskeny utcácskára nyílt. A mélyen behúzódó falfülkébe hatalmas fakapu illeszkedett, zárókövén N város címerével.

Szemközt, az utca túloldalán, Mónika kedves kis vendéglőre figyelt fel: *Várkert*, hirdette az étkezde nevét a felirat. Bár a levegő már kissé hűvös volt, a kerthelyiség még üzemelt,

a terített asztaloknál ételt vagy italt fogyasztva számos vendég múlatta az időt.

Mónikának kapóra jött az étterem, éhes volt, a vonaton elfogyasztott tízórának már emléke sem maradt. A kerthelyiségbe lépett, egy nagy tujafa árnyékában megbúvó asztalkát választott ki. Tőle nem messze két férfi ült, mindkettő nagydarab, erős testalkatú. Söröztek; Mónika csak félprofilból láthatta enyhén vörösödő arcukat, úgy tűnt, nem az első korsót isszák, s a korsó talán *bélelt*: a sör rummal vagy konyakkal vegyült. Az idősebbik férfi csaknem teljesen kopasz volt, világoskék szeme dülledten meredt partnerére, álla keményen előreugrott, s lassan, fontoskodva beszélt. A rendőrlány megrendelte ebédjét, majd táskájából könyvet vett elő, belemélyedt azt a látszatot keltve, mintha olvasna, mintha megszűnne körülötte a világ. Valójában nem olvasott, csak nézte a betűket, közben hegyezte a fülét.

A szomszéd asztaltól figyelemreméltó szavak és mondatfoszlányok áramlottak felé, múzeumi tárgyakról, javítási munkákról, költségekről cseréltek eszmét a férfiak.

– Azt a vitrint a négyesben meg kellene javíttatni – mondta erélyes hangon a kopasz –, a múltkor is az egyik látogató nekiment és majdnem lelökte a tetejét! – Semmi baja – hárított a másik, akinek nagy karvalyorra, barna, hullámos haja és szúrós, fekete szeme volt – a takarítók rosszul tették vissza a burát, kicsúszott a vályúból, ennyi az egész! – Valamin még vitatkoztak, de Mónika nem tudott figyelni, mert megérkezett az ebédje, s a lelkes pincér hosszasan áradozott éttermük remekéről. A férfiak megitták sörüket, fizettek és mentek. Mónika az órájára pillantott, három óra is elmúlt már, előrehaladott volt az idő. A múzeum négy órakor zár, ma már nem érdemes bemennie. Befejezte az étkezést, rendelt még egy kávé, majd elővette noteszét. Gondosan feljegyezte mindazt, amit a két férfin megfigyelt, és leírt minden szót, amit beszédjükből kihallott.

A langymeleg őszi időben csöpp kedve sem volt visszatérni szállására, úgy gondolta, járkal egyet a vízparti sétányon. A Duna felett vékony páráréteg lebegett, vörösre szűrve a lemenő napot, majd tovább úszva kék fátyollal vonva be a Dunakanyar öblében fekvő karcsú hegyvonulatot. Az erdő már színesedett: az ős sárga és vörös lombú fákat csempészt a zöld növényzet rengetegébe, miként öregedő nő hajában hinti el a hófehér hajszálakat a gyorsan tavarobogó idő. Mónika megállt, nézte a lágyan hullámzó vizet, a Pest felé igyekvő kirándulóját, mely épp ráfordult a folyó sodrára, s hangos túlköléssel búcsút brummogott. Egyszerre csónakok tűntek fel, két négy-pár-evezős és egy nyolcpár-evezős, bennük vidám fiatalok, egymást biztatva húzták az evezőket, hajrázva lapátolták a vén Duna vizét. Ábrisra gondolt, a fiatal rendőr ugyancsak vad-evezős, már számtalanszor hívta őt evezni, de a lány egyre csak kérte magát. Igazából maga sem tudta, hogyan is áll Abrissal. Vonzódott hozzá, tetszett neki a magas, csinos, jó alakú fiatal főhadnagy, bár hosszú nyaka, s kelletténél markánsabb arca előnytelenül befolyásolta küllemét. És a modora... néha olyan harsány, faragatlan, rámenős... Mónika másnak képzelte el az ideális férfit, olyannak, amilyen csak egy van, éppen olyannak, amilyen ő...

– Ebből elég – intette le önmagát –, hagyjuk az álmokat, munkára fel! – Befejezte a sétát és a szállására sietett. A szerepén gondolkodott, amit az öreg hölgynek kell eljátszania. Főiskolás lánynak adja ki magát, aki művészettörténész szakos, ezért érdekli őt annyira a Kincstár-múzeum. Beszéltetni kell a nénit, meséljen minél többet, majdcsak rátér a lopásra is, és kikotyog valamit. Olyasmit, amit csak ő tud, amit csak ő vett észre annak idején. Terve csődöt mondott, Polgárné a tévé előtt ült, s megkérte Mónikát, hagyja magára, ne zavarja a műsor élvezetében. A rendőrlány kedvetlenül lépett a szobájába, majd elővette táskájából az URH-telefont.

– Hátha felhív – sóhajtotta – és megkérdezi, hol szálltam meg, s talán utánam jön, hogy együtt nyomozzunk... – A telefon azonban néma maradt.

Másnap korán kelt, elindult a városba, és már jóval a nyitási idő előtt a múzeum körül ólálkodott. Az utca üres volt, nem zavarta senki, kedvére nézelődhetett. Körülsetálta a kis barokk palotát, a park egyik lócájára ült, pár percig feszülten gondolkodott. A nyomozati anyagból tudta, melyik az az ablak, melyen át a feltételezések szerint a behatolás történt, az ablakok magasan voltak, párkányuk a földtől kétméternyire lehetett. – Csakis létráról mászhatott be a tettes – mérte fel Mónika a magasságot és vizsgálta meg a fal domborzatait. – Hacsak nem pókember volt az illető! – Megkereste az ominózus ablakot, a park mélyén, az utcától távol helyezkedett el, előtte két fenyőfa, s egy kisebb bokor állt. Nézegette a rácsot és csóválta a fejét. A díszes, kovácsoltvas védőrács alsó részét oly sűrűn borították a mintázatok, hogy azon legfeljebb egy gyermekkéz férhetett volna át. – Hihetetlen – kiáltott fel önkéntelenül is –, hogy voltak képesek a műkincstolvajok a belső rögzítő csavarokat eltávolítani az éj leple alatt *kívülről*... Nem, ez smafu, a rácsot csakis *belülről*, a teremből, az ablakszárnyakat kitárva csavarozhatták le! – Kisétált a Duna partjára, táskájából füzetet vett elő, s leskiccelte a rácsot, a tartókeretet, a ráccsal ellátott ablak szerkezetét.

Tíz órakor, közvetlenül a nyitás után, bement a múzeumba. A hatalmas fakapu tárva-nyitva állt, mögötte üvegezett ajtó, lenyomta kilincsét s az előtérbe ért. Jegyet váltott a pénztárnál, holmiját leadta a ruhatárban, majd az ajándékboltnak nevezett pultnál kíváncsiskodott. Vásárolt néhány anzikszkártyát és prospektust, melyet elláttak a múzeumi tárgyak színes fotóival. Először a földszinten nézett körül, s a termekben lézengve szóba elegyedett az unatkozva álldogáló hölgyekkel. Jól hangzó meséjével hozakodott elő: művészettörténésznek készül, ezért érdekli őt annyira mindaz, ami a múzeummal kapcsolatos.

Rajta kívül alig volt látogató, léptei zaját az üres terem visszhangozva sokszorozták meg. Egyszerre magas, ősz hajú, sovány asszony lépett hozzá, bemutatkozott és érdeklődve faggatta: igényelne-e tárlatvezetést? Mónika igent mondott, s nem is bánta meg, mert a hölgy nem fukarkodott a szóval, s fontoskodva sokat fecsegett.

– Óh igen, itt dolgoztam már a betörés idején is! – válaszolta Mónika kérdésére az Annuska nevű nő. – Szörnyű volt, szebbnél szebb tárgyak tűntek el, én a magam részéről a híres Rákóczi-kardokat sajnáltam legjobban, forró könnyekkel sirattam meg! – Mónika tovább faggatta, ám hiába, néhány semmitmondó válaszon kívül mást már nem kapott.

Hosszasan elidőztek a miniatúrák termében, melynek berendezése négy üvegburával lefedett asztalból – pultból –, két vitrinből és egy tárlóból állt. Mónika áhítattal nézte a tárgyakat, az első pult kincsei közt többségben voltak az egyházi rendeltetésű kegyszerek. Csodálatos szépségű mellkeresztek, rózsafüzérek, pecsénymók, kicsiny szobrok, gyertyatartók töltötték meg az üveggel fedett asztalt, valamennyi finom rajzolatú ötvösmunka, nem ritkán csodálatos fényű, színpompás féldrágakövekkel, gyémántokkal ékítve. Ezek legtöbbször a 16-17. századból származott, de voltak újabbak is: órák, miniatűr aranytálcán ivókészlet, kancsók és díszes poharak. Ahogy továbbsétált, az egyik vitrinben és a tárlóban templomi kelyheket, papi fejfedőket, hercegi koronákat látott, ezek nagyok voltak, némelyik kehely valódi óriás.

A második pultban porcelántárgyakat fedezett fel; közöttük tubákos, illatszeres és bonbonos szelencék, melyek divatja a 17. században Franciaországból terjedt el Európá-szerte. Az aranyból készült, drágakövekkel kirakott darabok fejedelmi ajándéknak számítottak, míg az egyszerűbb kivitelű, ám változatos technikával készített szelencék a nemesség és a polgárság tárgyaiként váltak ismertté. A pult mellett álló vitrinben nagyobb dísztányérok és étkezési edények voltak, melyek a habán fazekasok keze munkáját őrizték, méghozzá a

Magyarországon a 17. században letelepedett első kézművesekét. Ezeket a fajanszokat szinte kizárólag zöld, sárga és kék színű növényi ornamentikával díszítették. Ilyen volt az Ipolyi gyűjtemény legkorábbi darabja, az 1663-as évszámmal jelzett gyönyörű korsó.

A legnagyobb pult a magyarországi művészi vasöntés gyűjteményét tartalmazta. A kisplasztikai szobrok, dekoratív faldíszek, áttört tányérok olyanok voltak, mintha finom szövetű fekete csipkéből készültek volna, látványuk elbűvölte, csodálatba ejtette a lányt. A negyedik asztalon tűzzománc berakású csöppnyi képek, érmék, díszes gombok, ékszerként alkalmazható medalionok kellették magukat, legtöbbjük cizellált arany- vagy platinafoglalatban. Mellettük bársony párnába besüllyesztve hatalmas méretű, csodálatos gyűrűk vonták magukra az arra járók figyelmét, Mónika azon tűnődött, vajon mekkora ujjuk lehetett a régmúlt idők fejedelmeinek, hogy ilyen nagyméretű gyűrűkkel ékesítették magukat.

Az egyik sarokban töpörödött anyóka szundikált, a tárlatvezető mellé lépett és gyöngéden megrázta a vállát. – Ébresztő, mamika, látogatód érkezett! – Az asszony felriadt és nehézkesen feltápáskodott. Végigmérte a lányt, náthásan szipákolt, majd elkezdte mondani betanult szövegét. Mónika unta az akadozó beszédet; mindezt az imént már hallotta Annuskától, de figyelmet színlelt, még néhány kérdést is feltett, nehogy megsértse az idős asszonyt. A nő suttogóra fogta a hangját:

– És a legszebb darabokat már nem is láthatjuk... volt itt egy ötödik pult is, de annak tartalma eltűnt, amikor – ezelőtt öt évvel – betörték a múzeumba! Talán hamarosan ismét itt áll majd a pult – mondta reménykedve –, elképzelhető, hogy adományok, hagyatékok révén gazdagodni fogunk és bővíthetjük a Kincstár állományát!

– A rendőrség nem nyomoz az ügyben? Nincs rá remény, hogy megtalálják az elrablott kincseket?

– Úgy tudja mindenki, lezárták az ügyet; ha engem kérdez, kedves, azok a miniatúrák már biztosan átlépték az országhatárt!

– És a néni mit gondol? Ki lehetett a tettes?

– Hogy ki?! Inkább kicsodák... A huligánok tették – mondta fontoskodva –, a város szemetje, a gonosz fasiszták!

– Régóta dolgozik itt a néni? – érdeklődött Mónika nem reagálva a szenilis nő hagymázos képzelgéseire.

– Hogy régóta-e? Már azt sem tudom, hány évet húztam le itt! Hét éve mentem nyugdíjba, hogy átadhassam helyemet a fiamnak; szegény drágám egy autóbaleset következtében rokkanttá vált. Sajnos gyakran beteg, időnként utókezelésekre jár, ilyenkor én helyettesítem, a régi veterán... – Mónika a betörés részletei felől érdeklődött, de a vénség csak a vállát vonogatta: – Rég volt, alig emlékszem már valamire – mondta kelletlenül, üres tekintettel.

Délben megebédelt, majd visszatért, délután is a múzeumban koslatott. Figyelte a látogatókat és a múzeum személyzetét, számon tartotta, ki mikor jön és megy, merre visz az útja, kikkel találkozik. Továbbra is Annuska körül lebzsel, csatlakozott egy iskolás csoporthoz, melynek – akárcsak neki a délelőtti folyamán – tárlatvezetést tartott a nő. Később kiszedte belőle, hogy ki volt az a két férfi, akit a vendéglőben látott; mint kiderült, a kopaszodó, vörös képű hájpacni a múzeum igazgatója, míg a karvalyorrú az igazgató helyettese, aki egyben az intézmény gondnoka is. Mónika szerette volna kideríteni, melyik vitrinről vitatkoztak ott a vendéglőben, s hol van az a bizonyos „négyes”, ám hiába nézelődött, sehol sem fedezett fel számozással ellátott ajtót vagy pultot.

A délután félig már az estébe fordult, mire a szállására visszaérkezett. Pillanatra megállt az előszobában, zajt hallott: a háziasszony szobájából beszédhangok szűrődtek ki. A nő feltehetően egy férfival tárgyalt; Mónika az ajtóhoz lopakodott, élénken figyelt a bent elhangzottakra, ám hiába, mindössze néhány szót tudott csak elkapni. Gyakran emlegették a

múzeumot és pénzről is beszéltek, a férfi hangja ekkor erőteljesebbé, idegesebbé vált, időnként már-már felordított. Lépések dübörögtek végig a szobán, a lány az előszobaajtóhoz hátrált, kabátját gombolgatta, úgy tett, mintha épp akkor tért volna vissza sétájából. Az ajtó kinyílt, a szobaasszony lépett ki, mögötte alacsony, vékony, nyomott arcú fiatalember tűnt fel és tekintetével érdeklődve fürkészte Mónikát. – Az unokaöcsém – mutatta be a férfit az asszony, de a rokon sietett, pár udvarias szóval búcsúzott is, majd magára kapva bőrkabátját, a távozás hímes mezejére lépett.

– Az unokaöcsém *odaáról* jött – mondta magyarázatképpen az asszony –, Pozsonyból jár át üzletelni. – Mónika érdeklődött, miben utazik a jóember, de az asszony kitért az egyenes válasz elől. Másnapra, szombat délutánra tervezte a lány a hazautazást, maradt egy délelőttje, gondolta, körülnéz még egyszer a Kincstárban. Éppen belépni készült a múzeumba, amikor kivágódott az ajtó, s őt csaknem fellökve egy férfi sietett kifelé. Mónika a csodálkozástól eltátotta a száját, mert a férfin a tegnapi unokaöcsöt ismerte fel. Ő volt az, nem vitás, bár most a bőrruha helyett kopott ballonkabátot viselt, s mélyen a szemébe húzva barna nyúlszörkalapot. Termete és lapos arca azonban elárulta, Mónikára rá sem nézve az úttest szélén álló Skoda gépkocsihoz rohant, gyorsan autójába pattant, már indított is, porfelhő kísérte a kereket. Mónika tekintetével a rendszámtáblát kereste, gyorsan leolvasta, majd füzetébe feljegyezte a karaktersorozatot.

Az idő hűvösre fordult, Mónikának nem volt kedve a kerthelyiségben ebédelni, az étterem belső termében foglalt helyet. A fiatal pincér ismerősként üdvözölte, ajánlotta a konyhafőnök kedvenc ételeit. A lány gondolt egyet, a fiúra mosolygott és az ingyencségekről elterelve a szót a múzeumi betörés felől érdeklődött, s nem is hiába, mert a felszolgálóból ömleni kezdett a szó. Persze, itt dolgozott már akkor is, mondta lelkendezve, nagy volt a felhajtás, a rendőrség kihallgatta az egész személyzetet...

– Azon a kedd estén nem figyelt fel valamire? Meddig volt nyitva az étterem? És a vendégek, kifélék-mifélék voltak, nem akadt köztük néhány különös szerzet, gyanúsítható egyén?!

– Akkoriban este fél tízkor zártunk, én – mint minden este – tíz órakor, utolsóként mentem el. Alig volt vendég, néhány környékbeli lakos, jól ismerjük őket, kilenc órára kiürült már az egész étterem. Emlékszem, gondosan becsuktam minden ablakot, az ajtókat bezártam, már abban az időben is biztonsági zárok voltak mindenhol. És mégis történt valami! – vált titokzatossá a fiatal pincér hangja. – Alighanem ide is betörték, mert másnap reggel a szakács a konyha mögötti folyosó ablakát tárva-nyitva találta!

– És mit vittek el a vendéglőből?

– Még hogy a vendéglőből? Semmit, épp ez volt a furcsa... Az ablakkilincs körül nem voltak külsérelmi nyomok, úgy tűnt, mintha az ablakot *belülről* nyitották volna ki. Amikor a rendőröknek elmondtam, mi történt, kinevettek, azt mondták, nyilván rosszul csuktam be az ablakot, s a táblákat éjjel kivágta a szél...

A vonaton hazafelé döcögve Mónika jegyzeteibe mélyedt, eszeveszetten törte a fejét. – Ha szerencsém van, megtaláltam a megoldást! – ujjongott. – Lehetséges, hogy néni-kéjével összejátszva az unokaöcsnek titulált férfi rabolta ki a múzeumot! Az elorzott kincseket Csehszlovákiába csempészte, akkoriban – úgy emlékszem – egy huligánbanda működött arrafelé... A betörés a vendéglőbe, az is nagyon gyanús, hátha a kis ürge tőlük is ellopott valamit? Nem kell mást tenni, mint az Interpolon keresztül felvenni a kapcsolatot Pozsonnyal, az ottani rendőrség majd lenyomozza a gépkocsit és megkeresi tulajdonosát! A főnök meg lesz hatva – húzta ki magát büszkén a rendőrlány –, megdicsér, köszönetet mond és megjutalmaz... Remélhetőleg meghív egy sörre vagy egy konyakra, melyet valamelyik sötét kis eszpresszó mélyén, összebújva fogyasztunk majd el... És utána jöhet a lényeg! – sóhajtott vágyakozva Mónika, s fantáziáját szabadjára engedve, az őrnagy karjaiba álmodta magát.

A felkelő nap körbekémlelte a János-hegy csúcsát, majd pillantása a pesti oldalra esett, s egy halvány fénysugár a BRFK egyik ablakán át a Gazdasági és Vagyonvédelmi alosztály főnöki szobájának íróasztalára is rávetült.

Gyula párnás foteljében fészkelődve az elmúlt napok eseményein töprengett, ujjával az állát simogatta, s cseppet sem volt megleégedve a dolgok jelenlegi állásával. Neki magának kellett volna N-be mennie ahelyett, hogy Mónikát küldte! – Ezek a fiatalok – állapította meg – igen ügyetlenül kommunikálnak, járatlanok az erotematikában vagyis a „kérdés művészetében”, s a válaszoló, ha nem éppen tökkelütött, úgy veri át őket, ahogy csak akarja. Példa erre Ábris esete Csabával... No, az a kölyök is java a pacalnak, egy nagy nulla volt mindaz, amit produkált. Ha ő oly alaposan ki nem kérdezet, bölcsen elhallgatott volna mindent a fifikás docens, hogy az ördög vinné el azt az egész nagyképű tudós-bagázst, persze a drága Zsuzsa kivételével! – Egyre Csaba szavai jártak az eszében, a vásárlás körülményei azzal a Tóth Évával ott Füreden. Apropó, szólni kell Jolikának, küldjön térítvevényes idézést az adjunktusnőnek!

Lehet, hogy ott, a Balaton táján van a titok nyitja, abban a kis kóceráj-boltban történhetett valami, ott cserélték el a kardokat. Legjobb lesz, ha maga megy le Füredre, ezúttal nem bízza a dolgot valamelyik kétbalkéz beosztottjára! Kocsival megjárja egy nap oda-vissza, semmi szükség rá, hogy megszálljon ott. A naptárát böngészte: a holnapi napra, csütörtökre esett a választása, szólt a titkárnőnek, s azt a néhány intézni valót, amit arra a napra felírt magának, rátestálta.

– Egyedül mész? – nézett rá Zsuzsa, tekintete gyanakvó, kutakodó volt.

– Ha nem tartasz velem, akkor egyedül!

– Bárcsak veled mehetnék! – ugrott a nyakába, s a díványra döntötte. – Isteni volna egy szabadnap, egy kis nyomozás, egy kis séta...

– És valami ráadás – tette hozzá huncut mosollyal a hön szeretett férj. Milyen kár, hogy az asszony olyan elfoglalt, igaz, dolga van az egyetemen, nem hagyhatja a tanítványait, megérti őt. Talán majd máskor... talán valamikor lesz rá érkezésük, s rendeznek maguknak egy görbe napot. De az aztán az igazi lesz: nyomozás, múzeum, Csaba és társai nélkül, vinné el az ördög a fránya kardokat!

Reggel kissé később kelt, a gyerekekkel reggelizett, s nyolc óra tájt kocsijába ülve elindult Balatonfüredre. Fűzfőn megállt egy kávéra, korán volt még, minek is siessen, meglehet, csak délben nyit ki a füredi bazár. Lesétált a vízpartra, nézte a kékeszölden hullámzó vizet; a sirályokat, a nádasból kiúszó vadkacsákat, amint smaragd fejükön megcsillan a korai napsugár. Béke, csend és nyugalom honolt mindenfelé, a Balaton szellős partján álldogálva önfeledten élvezte a csodás panorámát. A lármás nyaralási szezon véget ért; már csak néhány szakszervezeti és vállalati üdülőben volt némi élet, a beutaltak reggeli sétára, kocogásra, vagy éppen pecázásra indultak. Eszébe jutott: azzal fogja kezdeni az ismerkedést a füredi butikossal, hogy ajándéktárgyakat vásárol a családjának; és ha volna egy kis szerencséje – gondolta huncutul – a kereskedő neki is valami értékes műkincset adna el bizsuként!

Egészen közel ment a vízhez, leguggolt, kezével pancsolászgatott a tóban, majd arcát is leöblítette a hűs balatoni vízzel. Legszívesebben ledobta volna gönceit, s úszott volna egy nagyot, hej, szíve szerint már ott tempózna a mélyben, ám mit tesz az idő: most, negyvenes éveinek közepe felé olykor szaggat már a háta, vállizületei sem a régiek. Visszaült a kocsiba és Füred felé hajtott. Bár ismerte jól a várost, mégis ügyetlenül közlekedett, kiderült, a kis utca, melyben az üzletek sorakoztak, egyirányú, ő meg a másik végéről készült behajtani. Nem kínlódott tovább, kiszállt a kocsiból, gyalogosan vágott neki az ajándékbolt felkutatásának.

Kétszer is végigjárta a kedves kis utcát, ám nem találta a boltot; a házak egy részét lebontották, helyükbe újat építettek,

s az üzletsor is teljesen átalakult. Ott, ahol az ajándékboltot sejtette, egy porcelánüzlet kínálta portékáit. Végül – nem lévén más választása – ide nyitott be, s a pultnál álldogáló kislánynak meglehetősen körülményességgel előadta, valójában mit keres. A lány nem tudott semmiféle ajándékboltról, két hónapja dolgozik itt, közölte, egyébként Veszprémben lakik, nem nagyon ismerős Füreden. Az őrnagy dolgavégezetlenül távozott, majd sorra bejárta az üzleteket, végül az OFOTÉRT-ban egy idősebb, szemüveges úrtól kapott némi felvilágosítást.

– Az ajándékbolt már három éve megszűnt, az öreg boltvezető nyugdíjba ment, az egyik Balaton-felvidéki faluba költözött, ott van a háza, állítólag szőlője művelésével foglalja el magát.

Gyula megelégedte a téblábolást, gondolt egyet, s a füredi kapitányságot célozta meg. Jól ismerte Kardos Géza rendőrkapitányt, régebben volt néhány közös ügyük: olyik sikerrel, másik balsikerrel végződött. A kapitány örömmel fogadta, kávéval és üdítővel kínálta vendégét, s az egyik zöldfülűt szendvicsért szalajtott. Gyula a tárgyra tért, óvatosan előadta, kit keres és miért keresi, teljes részletességgel azonban nem avatta be a szívélyes kollégát a két kard egyre bonyolódó históriájába. A kapitány figyelmesen hallgatta az őrnagyot, segítséget ígért és összehívatott beosztottait. Az emberek készségesen, feladatra éhesen léptek be a tárgyalóba, Füreden pangott a bűnügyi élet; a nyári főszezon elmúltával a bűnözők visszavonulót fűjtak, a busás zsákmányt ígérő külföldi turisták helyett csak néha-néha fanyalodtak a helyi lakosokra. Mint kiderült, mindössze egy kerékpárlopás s egy eltűnt kutya keresése foglalkoztatta a nyomozókat. Többen is ajánlkoztak, hogy járőrökön kiviszik az őrnagyot abba a kis faluba, ahol a felszámolt bolt hajdani eladója tengeti öreg napjait; valamennyien ismerték Varga bácsit, maguk is több alkalommal vásároltak nála ajándékokat, Gyula kérdezte, hogy miféléket, de senki sem emlegetett kicsiny kardokat.

Nem egykönnyen szabadult a bűnügyi fickóktól, már a delet harangozták, amikor végre kocsijába ülhetett, és nyakába vehette a Balaton-felvidék kanyargós útjait. Barátságos, ligetes-fás dombságon autózott, olykor lelassított és a tájban gyönyörködött. Tótvázsony felé haladva letért a főútról, s egy mellékúton a Nagy-Gella magaslatára hajtott fel. Körülnézett; a vékony felhőrétegen átszűrődő napsugár ezüstös csillogással vonta be a Balatont, a mélyen benyúló Tihanyi-félsziget széttagolta a tavat; innen fentről nézve úgy tűnt, nem is egy, hanem három-négy kisebb tavacska fekszik a lába alatt. A vízen néhány vitorlás tűnt fel, lassan, komótosan siklott hajójuk, a gyöngye szél épp csak meglebbentette vásznukat. Hirtelen elfeketedett fölötté az ég, hatalmas seregély-csapat repült a tó fölé, majd a raj visszafordult, s össze-vissza kavarogva csapott le a szőlőtőkékre. Túl sok kárt ugyan nem okoztak, mert a gondos gazdák vékony tüllhálóval vonták be a tőkék, így óva meg a falánk madaraktól a tömött fürtökkel megrakott vesszőket. Gyula visszaült a kocsiba és továbbhajtott, útja kis falun vezetett át, melynek főterén a templom előtt népes hetivásár szórakoztatta a nagyérdeműt. Az egyik gazda borászati segédeszközöket árult, Gyula kiszállt a kocsiból és vásárolt egy jóképű demizsont.

A következő település már Vargáék faluja volt, főutcáján, a Petőfi Sándor utcában találta meg az őrnagy a keresett hajlékot. A takaros kis házat virágoskert övezte, s a szépen gondozott ágyásokban az őszi beköszönte ellenére is javában pompáztak a sokszínű virágok. Gyula nem talált csengőt, halkán megzörgette hát az alacsony léckerítésbe mélyesztett kaput. A zajra felfigyeltek a bentlakók, görnyedt hátú, sántikáló öregember lépett ki a házból, majd illendően köszöntötte vendégét.

– Mit tetszik parancsolni? – érdeklődött. Gyula megemelte a demizsont és válaszolt:

– Jó napot adjon isten, vinnék egy kis bort, ha volna eladó!

– Tessék, tessék, fáradjon beljebb az úr, üljön le itt minálunk! Osztán melyik fajtából tetszik? – Gyula a hárslevelűt választotta, rémlett neki, mintha ennek a vidéknek az volna a specialitása. A házból idősebb asszony – nyilván Varga felesége – bújtt elő, s ő is bekapcsolódott a társalgásba. Eleinte a szőlőfajtákról, a szőlőgazdálkodás örömeiről és bánatairól, majd az időjárásról cseverésztek, aztán lassacskán, jó nagy kerülőkkel sikerült Gyulának az ajándékboltra terelni a szót. Innen már egyenes út vezetett a kardokhoz, és végül előbukkant a lényeg, amiért az őrnagy erre a nem éppen mindennapi, hosszú, kacskaringós utazásra rászánta magát.

– Az úrnak sem mondhatok mást – komorodott el az öregember –, mint annak a vörös hajú hölgynek, aki nemrégiben járt itt mifelénk. Érdekes! – vetette hátra magát, s gyűjtött rá egy cigarettára. – Mi van ott Pesten, hogy mindenki énhozzám jön azzal, hogy bort venne, valójában meg az a két kis csecsebecse érdekli csupán... Ez most ott a divat?! – Gyula majdnem leesett a hokedliről, amikor a vörös nőt hallotta emlegetni. – Egyszóval Daniella már járt itt, megelőzött, a jó ég tudja, hogy nyomozhatta ki az öreg lakhelyét! – Gondolt egyet, abbahagyta a köntörfalazást, s mindent őszintén elmondott a házaspárnak úgy csavarintva a mesét, mintha ő lett volna a póruljárt balek, akit megajándékoztak a kardokkal. Az asszony szólalt meg először, vizenyős kék szemét az őrnagyra emelve.

– Méghogy ilyen bolondságot! Csak nem képzelik, hogy az uram drága ékszereket adott el olcsó kis műtyürek helyett! Fordítva még elképzelhető volna, no de így?

– Fordítva sem! – háborodott fel a párja. – Én mindenkinek azt adtam el, amit kért, amiért megfizetett. Világéletemben becsületes kereskedő voltam!

– Kérem, ne értsen félre! – csillapította Gyula a megbántódott öreget – senki sem hibáztatja önt, én csupán azt firtatom, előfordulhatott-e, hogy valahol, valamikor, talán a szállítás vagy a csomagolás során, elcserélték a kardokat. Egyébként – tette hozzá – nem ismerem az ön által említett

hölgyet, és tényleg szeretnék bort vásárolni, a vendégeim imádják a hárslevelűt!

Az asszony kancsóban bort, s poharakat hozott ki a házból, töltött a vendégnek s maguknak is, csak keveset, kérte Gyula, kocsival vagyok!

– Igyon csak bátran, uram, ez a bor nem árt meg – így az öreg –, a zsaruknak meg, ha okvetetlenkednének, dugjon egy kis pénzt, még meg is köszönik! Ezen a vidéken embert még nem büntettek meg ittas vezetésért... – Gyula elsötétülő arccal hallgatta az egyszerű nép rendőrségről alkotott véleményét, de nem szólt semmit, nem óhajtotta felfedni kiletét.

– Ha nem venné zokon, kérdeznék még valamit. Kitől vásárolta a bolt annak idején az eladásra szánt ajándéktárgyakat? Magától a gyártótól, vagy valamelyik nagykereskedőtől? – A két öreg csöppnyi vidámsága elszállt, szomorúan néztek maguk elé, az asszony szipogni kezdett, keze fejével megtörölgetve szemét.

– Nem szívesen beszélünk erről – szólalt meg végül a férfi halk, fátyolos hangon. – Legtöbbjüket a fiunk készítette, amíg még élt... De három éve meghalt, elvitte a csontrák, utána én is visszavonultam, otthagytam a boltot. Hogy az elejéről kezdjem – nézett a távolba –, kacschalábúnak született szegény, csak ülőmunkára volt alkalmas. Ám csakhamar kiderült: aranykeze van, rendkívüli tehetséggel ajándékozta meg őt a teremő. Kitanulta az ötvösmesterséget, megkapta az iparengedélyt, s egy veszprémi kisszövetkezetben vállalt munkát. Időközben átvettem a füredi ajándékbolt vezetését, a bolt valójában ezzel a szövetkezettel állt üzleti viszonyban, s vásárolta meg az ott gyártott bizsukat, ajándéktárgyakat.

A fiú nem adta fel művészi álmait – sóhajtott az idős ember és zsebkendőjével megtörölte izzadó homlokát –, folytatta az ötvösmesterséget, bár eleinte csak a maga örömere készített egy-egy igényesebb darabot. Később összebarátkozott valakivel, aki bejáratos volt az N-i Kincstár-múzeumba; az illető mindenféle könyvekkel, prospektusokkal látta el őt, és a

fiú a képek, tervrajzok alapján elkészített néhány műkincsmásolatot. Barátja fizetett érte valamit, azt mondta, a múzeum ajándékboltjában fogják árusítani ezeket a tárgyakat, de ne féljen a fiam, mert minden esetben közlik a vevőkkel, hogy csupán igényes másolatokról, és nem valódi műkincsekről van szó!

– Nem őriztek meg néhány tárgyat, miután felszámolták a boltot?

– De igen – bólogatott a sírdogáló nő –, tessék bejönni a szobába, megmutatjuk, amink van!

– Eladásról szó sem lehet – vetette oda a férfi –, ezek a tárgyak nekünk szentek, gyermekünk kezemunkáját őrzik!

Gyula belépett a dohos levegőjű, paraszt-barokk bútórokka telezsúfolt szobába, s megszemlélte a vitrinben elhelyezett tárgyakat. Nagyjából azt látta, amire számított, a miniatűr holmik szépek, igényesen kivitelezettek voltak, azonban még így, a vitrin üvegén át is észrevehető volt különbözőségük a valódi, művészi alkotásoktól. Formájuk elnagyoltabb, kövecskéik, fémanyaguk mattabb, kevésbé csillogó volt; kardok nem voltak közöttük, bár a vén boltos úgy emlékezett, több tucat példányt készített azokból is a fia.

– Ismerte azt a bizonyos barátot, aki a másolatokat megrendelte? – nézett Gyula összehúzott szemmel az öregre.

– Nem, nem ismertük, sosem járt nálunk, valami vendéglőben vagy ki tudja, hol találkoztak – sietett a válaszáddal az asszony. – Bár fiunk főként a házi műhelyében tevékenkedett, néhány speciális munkafolyamatot a szövetkezetben végzett el, s az alapanyagok egy részét is a munkahelyéről csórta. Tudta jól, nem egészen szabályos az, amit tesz, ezért óvatos volt, s úgy látszik, megbízója is kerülte a nyilvánosságot!

A házigazda színültig töltötte a demizsont, Gyula többet fizetett érte, mint amennyi járt, majd elbúcsúzott a házaspártól. Vegyes érzelmekkel ült be a volán mögé, gondolatai szerteágztak, újabb képsíkokba vetítve a két kis kard rejtélyét. –

Amit a fiatalember művészi munka címén csinált, azt a köznyelv *fuszításnak* nevezi! És ha a tárgyakat valódiként adták el, akkor hamisítás történt... De ki lehetett a titokzatos *jóbarát* – ötlött fel benne a kérdés –, múzeumi ember, vagy csupán ismerőse, üzlettársa valamelyik alkalmazottnak? Új szereplő lépett be a képbe: az eddig ismertek mellé egy múzeumhoz kötődő férfi is felsorakozott. Persze – szötte tovább gondolatait az őrnagy –, az újonnan szerzett információ további nyomozati feladatokat von maga után. A két öreget be kellene idézni tanúkihallgatásra, talán a rendőrségen, keresztkérdésekkel megzavarva többet is kisedne belőlük egy ügyes nyomozó...

De a bánatban is, mi közöm nekem mindehhez? – Gyula akkorát csapott a volánra, hogy a kocsí majdnem az árokba szaladt. – Miért kell *pont nekem* kutakodni egy ilyen szerencsétlen ügyben, ami feltehetően nem más, mint félreértések sorozata! Kössem le ilyesmivel az embereimet, amikor ki sem látszunk a zűrzavaros gazdasági bűncselekmények tengeréből? A szálak N-be vezetnek, kapják össze magukat az N-i nyomozók, verjék le a port a kincslopási ügy aktáiról, és tegyenek rendet a múzeumukban!

Fáradtan, rosszkedvűen ért haza. Zsuzsa kíváncsian faggatta, mit végzett, mire jutott. – Daniella megelőzött? – kérdezte csodálkozva. – Az a vörös boszorkány mindenütt ott van, ahol két fedőt összeütnek! Még a végén kiderül, hogy ő a fő machinátor...

– Nem tudom, szívem, mit kavar Daniella, és – őszintén szólva – nem is nagyon érdekel. Beszélek a főnökkel, visszaadom az ügyet, mert egyre inkább az a véleményem, nem miránk tartozik, ez az N-iek és a veszprémiek sara! Még ha egy budapesti múzeumot raboltak volna ki...

* * *

Hétfő reggel, szeptember 28-án, Gyulát azzal fogadta a titkárnője, hogy Szalai Béla százados, a helyettese, kér kihallgatást.

– Rendben – sóhajtott fel az őrnagy –, jöjjön a Béla!

Szalai, az alosztály egyik legambiciózusabb embere, belépett az ajtón. Szokványosan jóképű, a harmincas éveinek közepén járó férfi volt, izmos, középtermetű, szőkésbarna, meglepően kék szeme mindent megfigyelt. Sokak szerint enyhén fürta Gyulát, a helyére tört. A hivatalos bokacsattogatások után közvetlenebbé vált közöttük a hang:

– Mi újság, százados, mi az a fontos jelenenivaló?

– A CIPSZER gazdasági munkaközösség ügye újabb fordulatot vett, bizonyítékunk van rá, hogy a MEZŐKER emberei is benne vannak... – Szalai részletezni kezdte a nyomozati anyagot, s a két férfi hamarosan nyakig merült az izgalmas gazdasági büntény részleteibe. Több, mint egyórás tárgyalás után a százados távozott, Gyula magára maradva idegesen vakargatni kezdte a nyakát. Lehet, hogy helytelenül járt el, amikor – engedve Szalai unszolásának – beleegyezett a feljelentés foganatosításába, most majd járhat a bíróságra, végigülhet egy rakás unalmas tárgyalást... A titkárnő dugta be fejét az ajtón:

– Mónika van itt – nézett fontoskodva főnökére –, jelteni akar! – Még ez is – dörmögte Gyula –, mi az ördögöt akar már megint az a lány? Persze – villant át az agyán – pár napja N-be küldtem, jogos, hogy be akar számolni az útjáról. Kéretem! – bölintott, s keresgélni kezdte az N-i ügy aktáit. Halk kopogtatás hallatszott, belépett az ajtón a bájos hadnagy, s csípőjét riszálva, enyhén vonagló járással haladt végig a szobán. – Milyen csinos, milyen jó a lába és a popsija is remek! Ejnye, ha még fiatal volnék... – pirult el a férfi. Kissé megrázta a fejét, idegesítette, hogy akarva-akaratlan tetszik neki a lány. Mónika szabályosan lejelentkezett, majd az őrnagy felszólításának eleget téve helyet foglalt az íróasztallal szemközti széken. Szeme titokzatosan sötétlett; fejét hátravetve, nőiességének

tudatában nézett az őrnagyra. Beszélni kezdett: kellemes, mélyzengésű hangján, szemével az őrnagy tekintetét keresve, sorolta el az N-ben történeteket. Gyula unottan hallgatta a lányt, mindössze az ablakráccsal kapcsolatos észrevételeket tartotta figyelemreméltónak, a pincér meséjére a *belülről* kinyitott ablakról, oda sem figyelt. Mónika hatásszünetet tartott, majd izgatottan, mint valami nagy szenzációt, mesélte el a pozsonyi unokaöcs felbukkanásának különös történetét.

– Felírtam a Skoda rendszámát, annak alapján azonosítható a férfi! Véleményem szerint ő követte el a rablást a nagynénjével összejátszva! Fel kellene kérni az Interpolt, hogy lépjen kapcsolatba a pozsonyi rendőrséggel...

– És mindjárt a német rendőrséggel is! – mondta Gyula kissé gúnyosan. – Elvégre német turisták is megfordulnak abban a múzeumban!

Mónika bosszúsan pislogott, rájött, hiába játszotta ki az adu ász, nem nyert vele. Fészkelődni kezdett a széken, lábát keresztbe vetette, szoknyája egészen a combja tövéig csúszott fel. Ábrándos pillantással nézett imádott főnökére:

– Kezdő vagyok még, járatlan a nyomozás kifinomult módszereiben... Megvallom, arra számítottam, őrnagy elvtárs is eljön velem N-be és kioktat néhány fortélyra! Olyan szép az a város, tele kedves kis vendéglőkkel! Annyi mindent szeretnék öntől megtanulni, s szívemből kívánom, ne csak egy ügyetlen kis beosztottat, hanem egy jó barátot is lásson végre bennem, tiszteljen meg a bizalmával...

Gyula tekintete komorra vált, mérgesen, szemöldökét összevonva förmedt rá a lányra.

– Ha megkérhetném, hagyjon fel ezzel a bizalmaskodó hanggal! Mégis mit gondol, hol van? Ez itt a rendőrség és nem klub vagy diszkó, ahová szórakozni járunk! Ami pedig a tanulást illeti, úgy tudom, főiskolát végzett, s ott elsajátíthatta mindazt, amit egy rendőrtisztnek tudnia kell. Készítse el az útijelentését – mondta csendesebben –, és adja le a titkárságon. Végeztem hadnagy, leléphet!

Mónika megsemmisülten oldalgott ki az őrnagy szobájából, valami köszönésfélét mormolt, majd ahogy kiért a folyosóra, előkapta zsebkendőjét. – Ilyen szégyent, ilyen megaláztatást! – törölgette könnyeit. – Hát kőből van ez az ember? Most aztán megnézhetem magam... a főnök a végén kitesz a nyomozócsoporthoz, és mint alkalmatlant, az adminisztrációs részlegbe helyez át! Oda, ahol csupa unalom az élet...

Gyula idegesen pattant fel az asztaltól, az ablakhoz ment, kitárta mindkét szárnyát, s nagyot szippantott a füstös újpesti levegőből. Már bánta, hogy olyan durván ráripakodott a lányra, de mi mást tehetett volna, nagyon elszemtelenedett ez a kis csitri, még a végén tényleg azt képzei, hogy... No persze, ami azt illeti, eléggé gyöngén muzsikálnak ezek a fiatalok! Ábris is, és ő is... Talán mégiscsak foglalkozni kéne velük, megtanítani őket néhány módszertani alapismeretre. – A francba az egészszel! – kiáltott fel félhangosan – tele vagyok munkával, azt se tudom, hol áll a fejem, fogalmam sincs, mit kezdjek ezzel az átkozott CIPSZER ügygel és akkor tessék: alakítsam át az alosztályomat leánynevelő intézetté! – Élesen megcsörrent a telefon, a férfi felkapta a kagylót és ingerülten szólt bele:

– Kéri őrnagy...

– Őrnagy elvtárs! – lihegte izgatott hangon a titkárnő a telefonba – a gyilkosságok keresik!

Miközben az őrnagy kedvenc beosztottaival múlatta az időt, Csabának eszébe jutott, hogy Ivicának lejárt a szabadsága, ma már hétfő, bent kell legyen. Elhatározta, sürgősen felkeresi a lányt, és a lelkére beszél, még mielőtt oktanul elügyetlenkedne valamit!

Eleinte nem tulajdonított különösebb jelentőséget a kard-ügynek, olykor még viccelődött is: varázslat történt, átváltozás... Ám amióta másodszor is kihallgatta őt a rendőrség, soha nem ismert félelem kerítette hatalmába, mert ha nem a boltos vagy Eszter cserélte el a kardokat, akkor Ivica tette, az nem is vitás, no de hogy kerültek hozzá a Rákóczi-kardok?

Valami sötét ügybe keveredett talán...? Az sem lehet véletlen, tűnődött, hogy hirtelenjében eltűnt és rendkívüli szabadságot kért! Balga nő! Mit képzelt? Előbb-utóbb úgyis elkapja őt a rendőrség!

Csabának nyomós oka volt rá, hogy mielőbb megtalálja Ivicát. Attól félt, ha kihallgatja a nőt a rendőrség, esetleg kiderül, hogy korábban – éppen a füredi konferenciát megelőző tavaszon –, szerelmi viszonyba bonyolódott vele. A fellángolás hirtelen történt, kapcsolatuk rövid ideig tartott, alig néhány hétig. Jól emlékezett a kis kalandra, éppen május volt, a kora nyári kánikulában az egyetem valósággal kiürült, aki csak tehette, nyaralni ment. Történt, hogy Ivicát kereste valami hivatalos ügyben, s a vegyész laboratóriumban találta meg. A nő teljes ruházata egyetlen vékony munkaköpenyből és egy picinyke bugyiból állt, melynek vonalai kirajzolódtak a szorosan csípőjére feszülő vászon alatt. Csabának régóta tetszett a magas, erős testalkatú, szőke, kékszemű nő; *szexisnek*, izgatónak találta, ám mindeddig eszébe sem jutott megkörmökeezni őt. Akkor, ott a laborban hirtelen megkívánta, mellé lépett és átölelte. A lány hozzá simult, engedett neki, csókolóztak, tépték egymást, később Ivica azt suttogta: – Ne itt, gyere fel hozzám, pár lépésnyire lakom, a Lágymányosi utcában...

Így kezdődött a dolog, s amit Csaba igazán röstellt, hogy közben még megvolt neki Eszter. Igaz, akkoriban kissé elhidegültek egymástól, Eszter már ismerte Artúrt, vonzódni kezdett hozzá, Csaba ezt észrevette, megsértődött. Emiatt ritkábban találkoztak, no de mégis... két barátnő egyszerre, meg a feleség... Furcsa viszony volt ez Ivicával, ha az egyetemen összefutottak, közömbös ismerősként kezelték egymást, még négy szemközt sem bizalmaskodtak, legfeljebb egy időpontot mondott az egyik vagy a másik: a legközelebbi légyott dátumát. A hevesen indult kapcsolat hamar kiforrt, aztán jött is a nyári szünet, ő Daniellával a Balatonra utazott, kezdetét vette a vakáció. Akkor vették második hajójukat, a *Repülő hollandit*, beléptek a vitorlásklubba, s számos új baráttra tettek

szert. A tréningek, a sikeres vagy sikertelen vitorlásversenyek s az új kalandok feledtették vele a két nőt: Esztert és Ivicát.

Éppen csak hazaértek a nyaralásból, máris indultak a füredi konferenciára. Amikor Csaba megtudta, hogy Ivica is jön, örült neki, s a konferencia megnyitóján, melyet zenés *szoaré* követett, még táncolt, bolondozott is vele. A se ilyen, se olyan szakítás nem befolyásolta jó kollegiális kapcsolatukat, sőt valamiféle laza barátság, vagy inkább haverság alakult ki köztük, olykor egymásra nevettek, cinkosmód összevillant a szemük...

Emlékszik jól, mi történt Füreden... Ivica sétára invitálta, szívesen tartott vele, Daniella fáradt volt, fejfájós, városnézéshez nem fűlt a foga. Csaba úgy vélte, itt a legjobb alkalom, hogy Eszternek ajándékot vásároljon... volt barátnője majd segít neki!

A szőke férfi gondolatai a múltból a jelenbe kanyarodtak vissza. Daniella nem végzett semmit, Balaton-felvidéki útja eredménytelen volt! – Miután bezárták a boltot – mesélte a nő – , az öreg eladónak nyoma veszett, a környékbeliak nem tudnak róla semmit, talán már nem is él, vagy ki tudja, hová költözött! – Újabb vakvágány – nyögött fel Csaba –, most már tényleg csak Ivica segítheti ki őt ebből a zürzavarból, még mielőtt valami nagyobb botrány szakad a nyakába! – Ismét azon kezdett töprengeni, honnan az ördögből kerültek elő a múzeumi kardok? – Nem, teljességgel lehetetlen, hogy ez a korrekt, becsületes nő részt vett volna a betöréses rablásban, vagy hogy orgazdaként közreműködött! – Csaba fejében cikáztak a gondolatok, vadabbnál vadabb történeteket eszelt ki.

– Meg kell tudnom tőle, hol tartotta, hová tette az ajándéksomagot, kik jártak nála, kikkel érintkezett? No, és ami a legfontosabb – ötlött fel benne –, Ivica ne mondjon semmit a rendőröknek a viszonyukról, annak nincs köze a két kardhoz, s csak fölöslegesen bonyolítaná ezt az amúgy is képtelen történetet.

Sietősen fogta lépteit, reggel nyolctól órája volt, s mielőtt kiállt volna a katedrára, még át akarta nézni előadásának anyagát. Fél tízkor végzett, indult volna Ivica keresésére, ám néhány diákja utánafutott, kérdezgetni kezdték, s tanár és néhány tanítványa pillanatokon belül az analóg áramkörök digitális áramkörökkel való helyettesítésének problematikáját vitatta meg. Tíz óra felé járt, mire szabadult, a Méréselméleti Tanszékre loholt, Ivica szobáját célozva meg. Bekopogtatott, majd benyitott, a munkaszobában Bán Erzs, Ivica vénlány kolléganője üldögélt. Vadalma-édes mosollyal nézett Csabára, majd sokat sejtető hangszúllyal kérdezte:

– Jól gondolom, hogy Évikét keresi?

– Kezét csókolom, igen, Tóth Évát keresem, bejött már?

– Hogyne, nyolc óra körül érkezett, később kapott egy telefont és elrohant. Állítólag a gázszerelőket várja... Legalábbis ezt mondta... De tudja, kedves Csaba, köztünk legyen szólván, az a lány nagy forgalmat bonyolít! Rengetegen keresik telefonon... persze férfiak, ugyanakkor váltig hangoztatja: nincsenek is rokonai, s a másik szavával unokatestvérekről, nagybácsikról mesél! Hiába, a mai fiatalság nem olyan, mint mi voltunk annak idején, mi, akik még másfajta nevelést kaptunk!

Csabát dühítette, hogy a hervatag nőszemély önmagával azonos korosztályba sorolja őt, ám nem szólt, nem tett semmiféle megjegyzést, távozott, megköszönve a felvilágosítást. Visszament szobájába, lepakolta jegyzeteit, majd belebújt barna átmeneti kabátjába, s indult, hogy lakásán keresse fel Ivicát. Ha valóban a gázszerelőket várja, akkor otthon kell lennie, füstölgött, miközben egyre idegesebben loholt át az egyetem udvarán. És ha nem? Nos, akkor legokosabb, ha Kérihez fordul, s szigorúan baráti alapon kiszedi belőle, mikorra rendelte be a lányt. Ha másként nem megy, megvárja Évát a rendőrség előtt, és ott fogja szóra bírni. Mintha csak bujkálna előle, szántszándékkal kerülve őt... Pedig az ő számára is fontos lenne ez a beszélgetés, érthetetlen, miért tűnik mindig el... vagy talán

mégiscsak benne van a slamasztikában? Műkincslopás és Ivica?! Csaba megborzongott, a hideg őszi szél felborzolta haját, inge alá is bekúszott, mintha jeges kézzel szorították volna össze a szívét.

Utolsó randevújuk óta nem járt a Lágymányosi utcában, pedig az egyetem tözsomszédságában volt, mégis elkerülte és inkább valamelyik, vele párhuzamos utcán ment ki a villamos-megállóhoz a Bartók Béla útra. Most, ahogy a díszkövel kirakott járdán lépkedett, nosztalgiával gondolt a különös szerelmi viszonyra, az izgalmas, mámoros egy-két órára, amit Ivica karjaiban élt át a fülledt, gyéren takarított, csöppnyi garzonlakásban. Az utcakép nem sokat változott, talán csak a pirostéglás házak színe vált fakultabbá, s az ablakkeretek fehér fája lett szürke és repedezett.

Az üvegtáblás nehéz vasajtó tárva-nyitva állt, a házba belépve orrát macskaürülékkel vegyített szemétszag csapta meg. A lépcsőházban csend volt, Csaba tudta, hogy a házat nagyrészt fiatal házaspárok lakják, azok ilyenkor dolgoznak, s a gyermeket, ha éppen van, nagyszülőre vagy óvodára bízák. Ivica a negyediken lakott, az volt a legfelső emelet. Csaba hívta a felvonót, most nem volt kedve testedzés céljából gyalog caplatni fel a kanyargós lépcsőfeljárón. A liftből kilépve ugyanazt a csendes elhagyatottságot észlelte, mint odalenn; a lépcsőházi világítást valaki lekapcsolta, s a bejárati ajtók kukucskáló ablakán át sem szűrődött ki semmi fény. A tetőablak négyszöge is sötéten derengett, a napot felhő takarhatta el. Csaba a félhomályban a lány ajtajához botorkált, keresgélte a csengőt, alig találta meg.

Hosszasan tartotta ujját a csengőgombon, darabig várt, majd újból csengetett. A tetőablakon át fénypászma vetült az ajtóra, az ég közben kiderült, besütött a nap. Csaba tekintete a bejáratra tévedt, önkéntelenül is hátrált, elcsodálkozott. Az ajtó nem volt becsukva, csupán behajtva, mintha csak odabent állna valaki! – Biztos a gázszerezők hagyták nyitva – ötlött fel benne –, talán csak leugrottak anyagért vagy szerszámmért, és szándéko-

san hagyták így, ne kelljen újból csengetni, amikor visszatérnek. Esetleg Ivica... lehet, hogy elment vásárolni, talán már jön is... – Csaba erőteljesen bekopogott, válaszra várt, a küszöb előtt idegesen toporgott, majd megunva a várakozást, bátorságot gyűjtve óvatosan belökte a lakás ajtaját. Az előszobába lépve a női lakások jellegzetes illata csapta meg orrát, ez az illat kölni, púder, arckrém aromájából tevődött össze, ám belevegyült még valamilyen kellemetlenül ingerlő komponens is, olyasmi, ami a női testből árad, amikor éppen izgalmi állapotban van, vagy amikor a dolgát végzi.

A csend most már zavaró volt, s valamiképp természetellenesnek is tűnt. A csöppnyi előtérből az egyik ajtó a konyhába, a másik a fürdőszobába, és a középső az egyetlen szobába vezetett. Ez utóbbi résnyire nyitva volt, éppen úgy, mint a bejárati ajtó. Csaba lecövekelt, lélegzetvisszafojtva állt és hallgatózott. A szobából halk csöppenések hangzottak, mintha rosszul elzárt vízcsap eregetné cseppjeit. Halkan kopogtatott s miután nem kapott választ, lassú mozdulattal beljebb tolta az ajtót...

Hirtelen hátrahőkölt, kiverte a víz, arcából minden vér kifutott. Az erős sokkhatás elszédítette, rájött a csuklás, kezé-lába hideglelősen reszketett. Bódultan megtántorodott, s ahogy igyekezett visszanyerni egyensúlyát, fejét bevágta az ajtófélfába, a fájdalmas ütés egyszeriben magához térítette révületéből. Lihegve állt, igyekezett talpon maradni, szeme a döbbenettől óriásra nőtt.

A látvány, ami elébe tárult, minden képzeletet felülmúlt: Ivica kicsavarodott végtagokkal hevert a földön, sötétkék nadrágja, sárga pulóvere tépett volt és foltos, az egyik lábfeje furcsán előremeredt. Nyakát kötél hurkolta át, arca sápadtszederjes színű volt, nyelve a szájából puffedten lógott ki. Tágra nyílt szeme, mint két golyóbis, kidülledt üregéből, szőke haja kócosan terült szét a szőnyegen. A közelben kis asztalka állt, rajta felborult meggylikörös üveg, tartalma – mintha csak vérpatak volna – az asztalról a padlóra csepegett. Onnan tovább

folyva ivódott be a szőnyegbe, hatalmas vörös foltot hagyva maga után. Az üveg mellett likőrrel félig megtöltött pohár állt, párja felborult, a likőr abból is kifolyt. A szobában dulakodás nyomai látszottak, egy összetört szék hevert a sarokban, a sötétítő függönyt valaki félig leszakította, s érdekes módon arra is jutott néhány csepp a vörös színű italból. Kétség nem fért hozzá, hogy a nőt megfojtották, és a támadást dulakodás előzhette meg. Ivica egyik kezével a nyakára tekert kötelet markolta, nyilván le akarta tépni, hogy szabaduljon a gyilkos szorításból. Víziószerűnek tűnt az egész, Csaba az első pillanatban azt hitte, segíthet, talán van még élet a megkínzott testben... Ám ahogy a közelébe ért, látta: a nő halott, végérvényesen és reménytelenül meghalt szegény! Émelyítő ürüléksszag csapta meg az orrát, előkapta zsebkendőjét, majd kitántorgott a fürdőszobába és hányt. A mosdókagylóhoz szédelgett, hideg vízzel lemosta arcát, aztán csak egyetlen gondolat dobolt az agyában: menekülni, elmenni, nyomtalanul eltűnni innen, merthogy gyilkosság történt, az nem lehet vitás!

A lift még fenn állt a negyediken, ez kissé megnyugtatta: senki sem járt itt, nem látták meg őt... Az utcára érve félig eszméletét vesztvé, céltalanul ödöngött, fel sem fogta, merre jár, lelépett a járdáról, egy autó éles csikorgással fékezett előtte, a vezető kinyitotta az ajtót, s üvöltve oktatta ki a közlekedési szabályokról. Nem érdekelte, szinte meg sem hallotta a káromló szavakat, továbbvonszolta magát, s ahogy befordult a sarkon, üresen álló telefonfülkét pillantott meg. A zsebébe nyúlt, mindig hordott magánál tantuszt, ezúttal is talált egyet. Szerencséjére a telefon működött, anélkül, hogy gondolkodott volna, ösztönösen lakásuk telefonszámát tárcsázta fel.

Daniella otthon volt, néhány kicsengés után jelentkezett. Csaba hebegve, dadogva, alig érthetően mondta el neki, mi történt; ő, aki híres volt ékesszólásáról, szabatos, ízes magyar beszédéről, most be nem fejezett mondatokat nyögdecseelve, kétségbeesetten vinnyogott.

– Dani, mit tegyek? Segíts, kérlek, az istenért, ne hagyjál magamra, nekem végem, én megőrülök...

– Ne nyavalyogj! Azonnal gyere haza, fürödj meg, a holmidat dobd a szemétbe, bújj az ágyba és telefonálj! Értesítsd a titkárnődet, hogy rosszul lettél, várod az orvost, ne keressenek! Mondd csak... hagytál valami nyomot a helyszínen? Esetleg elmozdítottál valamit?

– Nem, nem nyúltam semmihez, még a bejárati ajtót is úgy hagytam, ahogy volt, nyitva, az ajtószárnyat épp csak behajtva...

– Rendben. Odamegyek és elrendezek mindent. Csak semmi pánik, ne félj, te mamlasz! Ám ha ellenkezel velem, sorsodra hagylak!

– Jaj, eszem ágában sincs ellenkezni! Azt teszem, amit mondasz... – Csaba kiszédelt a telefonfülkéből, körülnézett, majd leintett egy taxit és hazament. Daniella már nem volt otthon, vajon mihez kezd, mit intéz, tűnődött, miközben próbálta rendbe szedni magát. Lezuhanyozott, házi köntöst öltött, végül bedobott egy konyakot, remélve, hogy használ, megnyugtatója vadul kalimpáló szívét... Elnyúlt a díványon, gyomra háborgott, könnyített magán, de még rosszabbul lett. Felhívta tanszékét, utasította a titkárnőt, hogy megbeszéléseit mondja le és szerezzen helyettest, aki megtartja óráit. Valami baja van, hirtelen tört rá a rosszullet, az utcán összeesett. Nem tudja, mikor megy be újra – közölte tompa hangon –, egyelőre feküdnie kell. Vese- vagy vakbélgörcs, azt mondta az orvos, s még egy operációt is kilátásba helyezett. Pirike, a titkárnő, riadtan hápogott, egyszeriben az ő nyakába szakadt a tanszék minden gondja-baja, fogalma sem volt, hogy lesz képes eleget tenni főnöke dadogva elhadart számtalan utasításának. Csaba nem bajlódott titkárnője vizsgáztatásával, lecsapta a kagylót, fülére húzta takaróját, fáradtan lehunyta szemét. Lázasan remegve, Ivica látványának szörnyű emlékképével birkózva, végül erőt vett rajta a kimerültség, elszenderedett.

– **Halló**, gyilkossági csoport? Itt Kéri őrnagy... – a vonal megszakadt, Gyula halkan káromkodott. – Jolika, intézkedjen – szólt bele a kattogó kagylóba –, szétkapcsoltak! – Türelmetlenül várt, agyában száguldoztak a gondolatok. Az egyik tanúvallomás jutott eszébe, melyet a CIPSZER főkönyvelője tett, panaszolva, hogy életveszélyesen megfenyegették. – Úristen – nyögött fel –, ha beváltották a fenyegetést és megölték a pofát, a mi lelkünkön szárad a férfi halála, bennünket vonnak majd felelősségre a kellő védelem elmulasztása miatt...

– Adom Kelemen őrnagyot – szólt bele a telefonba egy női hang, s a következő pillanatban kollégája érces tenorja hangzott fel. Gyulával jó barátságban voltak, számos alkalommal dolgoztak már együtt, ezúttal a formáságokat mellőzve üdvözölték egymást.

– Parancsolj, kérlek, hallgatlak – mondta Gyula kissé idegesen. Kelemen hangja elkomorult:

– Gyilkossági bejelentés érkezett a központi ügyeletre, az akciócsoport és a szemlebizottság már kiszállt, s az áldozat táskájában tértivevényes idézést találtak a te aláírásoddal!

– Csak nem Tóth Éva...?

– De igen, ő, adjunktus a Műszaki Egyetemen...

– Mondd gyorsan a címet – üvöltött Gyula –, máris rohanok! Hagyjátok érintetlenül a helyszínt, amíg oda nem érek! – Gyula pillanatokon belül egy járőr-kocsiban ült, s már tépett is a Lágymányosi utca felé. A keresett ház előtt rendőrautó és mentőkocsi vesztegelt, mögöttük parkolt le, majd a lifttel nem bajlódva, gyalog rohant fel a negyedik emeletre. A helyszínelők még dolgoztak, a fotós befejezve a fényképezést, épp akkor pakolta el apparátját, miközben az egyik közrendőr a holttestet rajzolta körül. A konyhából Petrik százados, Kelemen Jenő helyettese lépett ki, s néma kézfogással üdvözölte rendőrtársát. Az orvos a holttestet tanulmányozta, Gyula is odaténfergett, az iszonyatos látvány görcsbe rántotta egész belsejét. Bár élete során már számos tetemet látott, a halál közelsége változatlanul sokkolta, s ami itt eléje tárult, rémséges volt: egy

életerős, fiatal nő brutális kegyetlenséggel meggyilkolt teste, amint tépett ruházattal mocskában hever... Gyomra felkavardott, kissé meg is szédült; az orvos aggódva pillantott rá, attól félt, a felfehér rendőr a végén még a karjaiba ájul.

– A halál oka? – kérdezte az őrnagy inkább csak megszokásból, mert kétség nem fért hozzá, mi történhetett. Az orvos igazolta feltevését, a nyakára hurkolt kötéllel fojtották meg, mondta, s megemlített néhány sérülést, amit feltehetően a nő ellenállása, a tettessel való küzdelme okozhatott. A halál beálltának időpontját reggel kilenc és déli tizenkét óra közöttette, de ez csak első ránézésre adott becslés, magyarázta, majd a boncolás után a törvényszéki orvos pontosabb időbehatárolást ad. A szemle során a nyomrögzítők lefoglalták a holttest ruházatát a díványra dobott, sötétkék kosztümkabáttal együtt, a likőrfoltos szőnyeget és a függönyt; különös gonddal kezelve az elkövetés eszközét, a kötelet. Ujjlenyomatokat és nyomtörödelkeket rögzítettek, átnézték a lány holmiját, néhány értékesebb darabot leltárba vettek, majd lepecsételték a fiókokat. Retiküljében megtalálták az útlevelét, mint kiderült, szeptember 15-én lépte át a román határt, s 25-én, pénteken tért vissza magyarhonba. Petrik intett a hullaszállítóknak, hogy becsomagolhatják és elvihetik a tetemet. A helyszínelők eltávoztak, Gyula Petrikkel még maradt, fáradtan leültek a konyhában részletesebben is megtárgyalni az esetet. Gyula elmesélte kollégájának a két kard történetét, s mindketten úgy vélték: a gyilkosság valami módon összefüggésben állhat a műkincsrablással.

– Néhány napon belül átadom nektek a betöréses lopással kapcsolatos iratokat a jelentésemmel együtt, melyben összeírom mindazt, amire eddig jutottam. És ezennel ünnepélyesen – mondta Gyula, miközben undorodva nézte a mosogatót színültig megtöltő piszkos edényhalmazt –, az ügyből az alosztályom kiszáll! A kardok elidegenítése az N-i kapitányságra és a megyei főkapitányságra tartozik, velük szövetkezzetek, őket vonjátok be a nyomozásba!

– Én nem egészen így látom a dolgot – ellenkezett Petrik, torkát megköszörülve –, a két kard révén a szalak néhány egyetemi emberhez vezetnek, ezért semmiképp sem hagyható ki a BRFK, illetve a te alosztályod az orgazdasággal kapcsolatos nyomozásból. No mindegy, kár azon vitatkoznunk, ki mekkora szeletet kap a tortából, majd az öreg eldönti, mi az ábra, megúszod-e a bűnügyi munkát, avagy sem! Gyerünk innen, mert kezdek már rosszul lenni, s te is úgy nézel ki, mintha kidobni készülnél a rókát...

A két rendőrtiszt távozott, gondosan lezárták és lepecsételték a lakást, majd visszatértek a kapitányság ódon épületébe. A titkárságon mindkét férfit ugyanaz az üzenet várta: azonnal keressék fel főnöküket, a Bűnüldözési osztály vezetőjét.

Az idősödő rendőrezredes, akit a bűnügyi fickók maguk között csak *öregnek* hívtak, gondterhelt ábrázattal várta embe-reit. Rövidre nyírt, őszes kefefrizurát és tömött bajuszt viselt, széles orra uralta barázdált arcát, melyet komorrá tett sűrű szemöldöke. Szürkés-kék, mélyen ülő szeme élénken csillogott, vesébe hatoló tekintete ellentmondást nem tűrő határozottsággal nézett a világba. Akarnoksága ellenére közkedveltségnek örvendett, mert szigorú volt, ám igazságos; beosztottaiért mindenkor kiállt. De jaj volt annak, aki vétett valamit, az megismer-hette zordabbik természetét. Keményen és kérlelhetetlenül megbüntette, aki rászolgált, nem nézte, ki és mi az illető, esetleg *kinek a mije*...

Gyula Kelemennel és Petrikkel együtt lépett a főnöki szobába, szabályosan lejelentkeztek; az ezredes bólogatva üdvözölte őket és helyet kínált a kompániát.

– Mi a fene van veletek – reccsentett rájuk –, úgy néztek ki, mint akik éjfélkor a temetőben jártak! Gabika – szólt bele a telefonba – hozzon ennek a három gyászhuszárnak kávé-t, de jó alaposan bélelje ki! – Gyula és a másik kettő halványan elmosolyodott, hallottak már az öreg híres bélelt kávéjáról, de legjobb tudomásuk szerint abból csak az illusztrisabb vendégek fogyaszhattak. Falrengető eseményeknek kellett történniük

ahhoz, hogy a konyakos fekete lötytel a főnök a *maguk fajtát* is megvendégelje...

– Nos elvtársaim – mondta feszesen az ezredes, miután túlestek a kávézáson és a haláleset körülményeit is megbeszéltek –, átnéztem az iratokat, képben vagyok! A véleményem a következő: a helyzet rendkívül bonyolult, abszolúte nem szokványos bünesettel, pontosabban bünesetek sorozatával van dolgunk. Ha jól értesültem – fordult Kelemenhez – rablásra utaló jeleket nem észleltek az emberei...

– Jelentem, már készül a leltár – vette át a szót Petrik –, találtunk néhány olcsóbb ékszert, tízezer forint körüli készpénzt, ezüsttárgyakat és néhány olcsóbb festményt, rézkarcot... Semmi jele annak, hogy bármi hiányozna a lakásból...

– Iratok?

– Látszatra megvan minden irat!

– Helyes, nagyon helyes. Ezek szerint kimondhatjuk: nem egyszerű rablógyilkosság történt, hanem valamilyen bonyolultabb kriminalisztikai históriával ajándékozott meg bennünket a sors... Az ilyen bünesetek megoldása nem csupán nyomozati rutinmunkát, hanem furfangos észjárást is igényel! Vagyis – tette hozzá mosolyogva, s mosolyától arca ezer ráncba szaladt –, hogy a klasszikusokat idézzem: a *szürke kis agysejteket* is csatasorba kell állítani! Kelemen őrnagy! – szólította meg harsány hangon a megriadt rendőrt – érez magában elegendő készséget és kellő elhivatottságot egy ilyen sajátos bűnügy felgöngyölítéséhez?!

– Ezredes elvtárs kérem – válaszolt a megszólított őrnagy olyan kicsire összehúzza magát, amennyire csak lehetséges volt –, ön nagyon jól tudja, mennyire leterhelt az alosztályom, az egész napom egy rohanás! Egyik helyszínről a másikra futkározom, az én *ügyfeleim*, ha szabad ezt a szót használnom, durva, vérszomjas alakok, ha nem kapjuk el időben őket, újabb gyilkosságokat, erőszakos cselekményeket követhetnek el! Ennekem sem időm, sem *zicfleisem* nincs arra, hogy rejtvényeket oldjak meg, vagy műkinszrablási ügyeken törjem a fejem!

Kérem tisztelettel, ne löcsölje rám ezt a bűnesetet, ne engem tegyen meg főnyomozónak! Néhány emberemet természetesen ráállíthatom az ügyre, de a múzeumi tárgyak eltűnésére tekintettel ez a kriminalitás inkább Kéri kollégám asztala! Jaj, nehogy félreértsen, főnök, szó sincs parancsmegtagadásról, csak hát a realitás... az ugyebár komoly dolog...

Az ezredes zord arccal, olykor a bajsza alatt gúnyos fintort vágva hallgatta beosztottja szóáradatát, ami kezdett hasonlítani Tiborc panaszára a Bánk bánból. Hanyagul hátradőlt székében, és szokott mozdulatával összeillesztette öt-öt ujjá begyét.

– Akkor nincs más hátra – mondta lassan, elgondolkozva –, mint az, hogy hallgassak őrnagy elvtárs tanácsára, s Kéri barátomat bízzam meg a szóban forgó nyomozati cselekmény irányításával! Tudom, tudom – nézett Gyulára –, magának is sok a dolga, ezek az új gazdasági társulások valósággal ontják a korrupciós cselekményeket, viszont ott a kiváló Szalai Béla százados, majd ő ideiglenesen helyettesíti önt! Úgy tudom, a fickó igen ügyes... Válasszon ki néhány alkalmas embert az alosztályáról, mint hallotta, az őrnagy *bajtárs* is átad pár nyomozót! Alakítson önálló *teamet*, olyat, ami semmi mással nem foglalkozik, csupán csak a Rákóczi-kardok gazdasági ügyével és a gyilkossággal! Tudom jól, nem ez az első eset, hogy életellenes ügyekben is nyomoz, és azt is pontosan tudom, hogy kiváló az együttműködés a két alosztály között. Nos, Kéri, vállalja?

– Természetesen vállalom – mondta Gyula nem túl nagy lelkesedéssel. Tudta, érezte, hogy nem szabadulhat a két kard ügyétől, melyet immáron egy gyilkosság is súlyosbít. – Ha befuccsolok, nekem végem – rágta magát –, Szalai pedig learatthatja annak a néhány nem túl komplikált gazdasági ügynek a babérjait, ezzel újfent jó nagyot fúrva rajtam!

Az ezredes Kelemenhez és helyetteséhez fordult:

– Köszönöm, távozhatnak! És ha megkérhetném, az alosztályuk adjon hathatós támogatást a Kéri-csapatnak, no

persze, csak annyit, amennyit megenged a *realitás*... Kéri! – szólt oda Gyulának. – Maga maradjon még!

Miután a két bűnügyis távozott, az ezredes viselkedése oldottabb lett, Gyulát tegezni kezdte, s többnyire *fiamnak* szólította. Újabb bélelt kávékat kért a titkárnőtől, ezúttal a másodikat saját maga fogyasztotta el. Ismét átbeszélték az egész történetet a Váczi-utcai ékszerész bejelentésétől kezdve az aznap bekövetkezett gyilkosságig, az őrnagy most a Mónika által vélelmezett csehszlovák kapcsolatról is beszámolt, s balatonfüredi látogatását is megemlítette. Mindez egészen másként festett mostanra, a gyilkosság visszfényében szemlélve az eseményeket.

– Hogy őszinte legyek – fordította bizalmasra a szót az ezredes –, az ügyet eleve neked szántam, ám szükségem volt Kelemen beleegyezésére, pontosabban javaslatára is. Annak a fickónak nincs elegendő képzelőtehetsége! Köztudomású, hogy te vagy a BRFK legtehetségesebb nyomozója – no, nehogy elbízd magad, de ezt csiripelik a jólétesült verebek... A Rákóczi-kardok feltűnésével vélhetően összefüggésben álló gyilkosság – mondta komoran – nemcsak azért unikum, mert bonyolult és szerteágazó, hanem azért is, mert számai olyan régiókba vezetnek, melyekben nem éppen szokványos az ilyen bűneset. Gondold csak el! Az ügyben nyakig benne van a Műszaki Egyetem és a Kincstár-múzeum! Mindkettő híres arról, hogy emberei a szellemi elit körébe tartoznak, éppen ezért bánásmódjuk különös tapintatot és körültekintést igényel... Szabadítsam rájuk Kelemen az izomagyú népével? Elefántot a porcelánboltba? No nem! Aztán jön majd a sajtó: mit tettek már megint a fafejű zsaruk, akik az eszüket a gumibotjukban tartják...

Az ezredes megborzolta kefefrizuráját, hátradőlt székében, vállát megropogtatva nyújtózkodott. Úgy tűnt, reumás panaszok kínozzák; arca gondterhelt lett, tekintete a végtelenbe kalandozott.

– Az egyetemi ifjúság és a rendőrség... sohasem kedvelték egymást. Persze, te még fiatal vagy, nem ismered,

illetve még kölyökként élted át az *eseményeket*, de én tudom jól, az ellenforradalom bölcsője – minden ellenkező híresztelés dacára – a műegyetemen volt. Később, amikor jöttek a megtorlások, a rendőrség is alaposan kivette belőle a részét, s a történeteket semmi sem mossa le rólunk.

Ami azt illeti, manapság is eléggé zavaros a politikai helyzet – nézett Gyulára aggodalmasan. – Ellenzéki csoportok nőnek ki a földből, *szamizdat* kiadványok jelennek meg! Ki tudja, hová vezet mindez, miféle idők köszöntenek ránk... És akkor vonuljunk be teljes garral az egyetemre nyomozni, meggyanúsítani az oktatókat, feldúlni a munkaszobák csendjét, megrémíteni a diákokat... Van elképzelésed, mibe nyúlhatunk? A végén még ránk száll a sajtó, politikai háttérrel tulajdonítva a nyomozati munkánknak! Ha valaki, hát egyedül te vagy alkalmas arra, hogy kellő tapintattal kezeld ezt a kényes szituációt. A feleséged is ott dolgozik, úgy tudom, egyetemi docens, és jól ismeri az ügyben érintett személyeket. Ő a segítségre lesz, és amilyen derék asszony, ügyel majd arra, nehogy elszabaduljon a pokol...

Gyula megrendülten vett búcsút az ezredestől, az idő előrehaladt, már csaknem hatot mutatott az óra. Éhesnek, fáradtnak, törődöttnek érezte magát, Jolikának meghagyta, hogy másnap reggel nyolcra hirdessen eligazítást, majd fogta magát és hazament. Zsuzsa még nem volt otthon, a gyerekek a nagymamától németórát vettek, melléjük ült, kikérdezte a szavakat, majd elmondott nekik németül egy mesét. Anyját arra kérte, készítsen számára valami harapnivalót, mert menten éhen hal, nehéz napja volt. Csak késő este, amikorra elcsendesedett a ház, ült össze Zsuzsával, hogy teljes részletességgel beszámoljon nejjének a nap vérzivataros eseményeiről.

A Béres házaspár sokszobás, stílóbútorokkal berendezett, értékes festményekkel, porcelánokkal és ezüsttárgyakkal ékesített lakásába beköltözött a nyugtalanság; izgalomtól, visszafojtott ingerültségtől volt terhes a légkör. A

baljós szeptembervégi nap már az estébe hajlott, mikorra Csaba felébredt gyötrő álmaiból. Mereven nézte a plafont, az egyik sarokban kis pókhálót fedezett fel, majd feleségére vetette fáradt tekintetét. Daniella nem figyelt férjére, kényelmes otthoni ruhájába bújva íróasztalánál üldögélt, és szokása szerint írogatott valamit. Csaba felkelt, nyújtózott párat, majd lassan az asszonyhoz lépett.

– Hát te? Mit végeztél?

– Minden rendben – szólt unottan a vörös nő –, értesítettem a rendőrséget, azóta valószínűleg már intézkedtek is.

– Kihívtad a rendőrséget? A mi nevünkben?

– Jaj, dehogy, te idéetlen... névtelenül telefonáltam egy utcai fülkéből, a szám elé zsebkendőt tartva, hogy rekedt férfihangnak tessenek a hangom... ne félj, eszükbe sem jut, hogy nekünk bármi közünk lehet a történetekhez!

– És a szoba... mindent úgy hagytál vagy esetleg...

– Mindent rendbe tettem, a szemetet eltakarítottam, a kilincseket, bútorokat letörölgettem, hogy ne maradjon ujjlenyomat! – Csaba szórakozottan bólogatott, gondolatai a tetthely körül jártak.

– Te, figyelj, talán mégsem volt jó megbolygatni a szobát... azok a kukacoskodó nyomozók esetleg éppen erre fognak figyelni! – Motyogva, bátortalanul mondott még néhány szót, mintha hangosan gondolkodott volna. Daniella nem válaszolt, maga elé meredve ült egy darabig, majd hirtelen talpra szökkent és szembefordult férjével.

– Te voltál?! Mondd meg, a fenébe is, mondj el mindent őszintén, különben nem tudlak kihúzni a csávából! Ha valakinek, hát neked alapos okod volt megölni azt a nőt!

Csaba a megdöbbenéstől csaknem hanyatt esett, levegő után kapkodott, sápadt arca a felháborodástól hirtelen rákvörösre gyúlt.

– Megőrültél? Miket hadoválsz itt össze-vissza? Mit gondolsz rólam, mi vagyok én, gyilkos gazember, fojtogató?! Ilyennek ismertél meg, ilyennek tartasz, mi készíttet arra, hogy

efféle szörnyűséget tétélezz fel rólam?! – A férfi magából kikelve üvöltözött, dühös szavai keményen koppantak, akár a kalapácsütések, majd hangját vesztve a kerevetre rogyott. Arcát kezébe temetve hangosan zihált, Daniella kegyetlen mosollyal nézte hitvesét.

– Azt hiszed, nem tudom, hogy Ivica a szeretőd volt? Méghozzá Eszterrel párhuzamosan! Szép kis alak vagy, mondhatom, megéred a pénzed, te díszpinty, hűtlen férj és hűtlen szerető! Ki tudja, mibe rángatott bele az a nőszemély, mit műveltetek együtt ketten! És most – folytatta Daniella éles, sértő hangon –, hogy felbukkantak a műkincsek, megszarolt, megfenyegetett... Te pedig... a karriered, a sorsod forgott kockán... ilyenkor bármi megeshet; a házimacska is párduccá változhat, ha mócsingját védenie kell... – Csaba remegve feltápáskodott, idegesen járkált le-fel, tekintetét egyetlen pontra fókuszálta. Látszott, hogy erősen gondolkodik valamin. Hirtelen megállt, mindkét kezével az asztalra támaszkodott, s Daniellára vetette sötét karikákkal árkolt, véreres szemét:

– Te voltál. Te ölted meg Évát. Ha nekem volt rá okom, neked százszor több volt! És most rám akarod kenni ezt az egész rémséget! Velem voltál Füreden, és meglehet, hogy éppen te manipuláltál az ékszerekkel! Ott volt az a sok külföldi... te érted mindnek a nyelvét... hátha egyikük nem tudós, hanem orgazda volt! Ivica rajtakapott, hogy műkincsekkel kereskedsz... és a bűnt, mellyel engem vádolsz, te magad követted el! Várjunk csak! Mit csináltál ma reggel, miután elmentem itthonról? Te már jártál ott előttem! És amikor telefonáltam, meg sem kérdezted, hol lakik Ivica, egyből odataláltál... ismerted a járást, ne is tagadd!

A házaspár szóváltása egyre hangosabb lett, eleinte kölcsönösen a gyilkossággal vádolták egymást, majd felbőfögték, kiöklendezték, és egymásra hányták együtt leélt éveik valamennyi sérelmét; mindenért, ami rosszra sikeredett, a másikat hibáztatva. Csaba dühében földhöz vágott egy széket, férje durvaságát Daniella néhány porcelán dísztárgy hajigálásával

viszonozta. Az egyik súlyosabb hamutartó eltalálta Csabát, vállát erősen megütötte, felsebezte arcát, nyakát. A szcena tetőpontján felharsant a csengő, s a házaspár rémülten hagyta abba a zenebonát.

– A rendőrség... – suttogta Daniella kővé dermedt arccal.

– Hagyd, majd én – mondta Csaba kifelé indulva. Nem a rendőrség volt, hanem a szomszéd, riadtan érdeklődött, mi zajlik odabent? Csaba elnézést kért, túl hangosan hallgattuk a tévét, mondta erőltetett mosollyal. A szomszéd megnyugodva távozott, Csaba visszatért, zavartan kezdte összeszedgetni a földön szétszóródott cserepeket. Daniella seprőt hozott, felsepert, rendbe tette a szobát, majd fáradtan a kanapéra dőlt.

– Nem bízunk egymásban, az a baj – mondta halkan. Csaba mellé telepedett, fásultan nézett rá:

– És most hogyan tovább?

– Ahogy eddig. Élünk, tesszük a dolgunkat, miközben ki-ki megőrzi a maga titkát. Remélhetőleg azok az idióta nyomozók nem jutnak semmire, és a rendőrség *ad acta* teszi az ügyet.

– Így igaz – sóhajtott békülékenyen Csaba, majd nejére sandított –, valami vacsora? Pokolian éhes vagyok!

Kéri Gyula jogászdoktor, rendőr-örnagya és alosztályvezető a kistanácsterem pódiumán foglalt helyet, és reggel nyolc óra óta eligazítást tartott. A tágas helyiség megtelt beosztottaival, távollévő nem volt, valamennyien moccanás nélkül ültek, s figyelmesen hallgatták főnökük hozzájuk intézett szavait. Gyula először néhány kisebb ügyet tárgyalt, ezt követően rátért az aktuális gazdasági bűnügyekre, és majd' másfél órán át azok jelenlegi állásával, s jövőbeni tennivalóival foglalkozott. Ábrisnak feltűnt ez a szokatlanul részletes beszámoló, a főnök máskor alig mond valamit, röviden kiosztja a feladatokat. – Mi az ördögöt dumál itt annyit, fejezné már be – durcáskodott, miközben vágyódva nézte a mellette ülő Mónikát,

randevút remélve tőle. A lány sápadtan, szemlesütve gunnyasztott, csak néha pillantott fel és vetett egy-egy szomorú-rajongó pillantást ideáljára, aki – úgy tűnt – nem viszonozza forró érzelmeit. Alig figyelt arra, amit főnöke mond; még mindig nem heverte ki az őt ért sérelmet, azt, hogy Kéri minden kétséget kizáróan visszautasította barátságát, felkínált szerelmét.

Ezzel szemben Szalai százados kigyúlt arccal leste az őrnagy minden szavát, érezte, van valami a levegőben, s arra is felfigyelt, hogy egyre gyakrabban hallja emlegetni a nevét. Gyula befejezte a napirenden lévő korrupció-gyanús esetek tárgyalását, összefoglalta utasításait, elhallgatott, tekintete egyik arcra a másikra vándorolt, élénken figyelte alosztályát.

– Bejelentenivalóm van – vált keményebbé a hangja, a hallgatóság felkapta fejét. – Valamennyi eddig elhangzott feladat irányításával helyettesemet, Szalai századost bízom meg, s néhány ember kivételével az alosztály személyi állományát hozzárendelem! – A terem felmorajlott, izgága fészkelődés, halk sunyorgás támadt. Szalai szeme felcsillant, s vele együtt többeké is – talán le akar mondani, visszavonul, vagy áthelyezik –, pörögtek az agyak. Gyula nem törődött a zibongással, mély lélegzetet vett, s folytatta közlendőjét:

– Bejelentem továbbá, hogy felettesem, az ezredes elvtárs engem bízott meg a Tóth Éva adjunktusnő sérelmére elkövetett gyilkosság nyomozati cselekményének irányításával, mely gyilkosság a feltételezések szerint összefüggésben áll az N-i Kincstár-múzeumban történetekkel és a Rákóczi-kardok titokzatos felbukkanásával. Felettesem meglátása szerint ez a bonyolult história alapos, sokrétű és időigényes munkát kíván, ezért arra utasított, hogy valamennyi függőben lévő ügyemet azonnali hatállyal testáljam rá helyettesemre. Százados elvtárs! – szólította meg Szalait – vállalja a feladatot? – Bár a kérdés költői volt, a szőke rendőrtiszt lelkesen pattant fel, s fogadta el a megbízatást.

– Más! – vette vissza Gyula a szót. – Arra is utasítást kaptam, hogy alakítsak *teamet* az említett feladatok ellátására.

Ezért négy emberre igényt tartok, a gyilkosságiaktól is kapok még legalább három főt, velük együtt lesz teljes az új nyomozó-csoport!

– És tőlem – ha szabad így mondanom – kikre tart igényt az őrnagy elvtárs? – érdeklődött Szalai.

– Úgy gondoltam Rocsik Péter, Molnár Géza, Csapó Ábris és – amennyiben vállalja – Kovács Mónika tartana velem!

– Rendben – pattogott Szalai.

– Rendben – válaszolták halk, megilletődött hangon az érintettek. Gyula befejezte az eligazítást, Szalait és néhány rutinosabb nyomozót rövid megbeszélésre visszatartott, míg újdonsült csoportját másnap reggel nyolcra rendelte be. Később meghagyta titkárnőjének, beszéljen telefonon Kelemen Jenővel, hogy holnap reggel az általa beígért néhány ember is jelenjen meg az eligazításon.

Már jóval elmúlt dél, megéhezett, lement a kantinba ebédelni. Láta, Mónika is ott ül Ábrissal, lelkesen kanalazzák a babfőzeléket. Nem ült melléjük, félrevonult, egy üres asztalra helyezve ételes tálcáját. A büfében vásárolt egy szelet dobos tortát és egy üveg kólát, s imígyen feljavítva gyér ebédjét, neki látott a falatozásnak. Miután befejezte az étkezést, kocsijába vágta magát és a Lágymányosi utcába hajtott. Égett benne a tettvágy, már alig várta, hogy nekiveselkedjék a gyilkosság felderítésének, s nyakig belemerüljön az izgalmas, ám fáradságos és kétes kimenetelű ügy tennivalóiba.

Az elhunyt lány hajlékába lépve kereste a házmestert, ám hiába, mint kiderült, tömbházmester látja el a négy, közösen üzemeltetett lakóház felügyeletét. A hirdetőtáblán szerepelt a ház gondnokának neve, Gyula úgy döntött, elsőként őt látogatja meg. Becsengetett a gondnok-házaspár lakásába, idős férfi nyitott neki ajtót, s meglepődve szemlélte az idegent. Az őrnagy igazolta magát, az öregúr kapcsolt: – Persze, a haláleset – dörmögte –, jöjjön csak, biztos úr, majd elmondjuk a feleségemmel azt a keveset, amit tudunk! – Mint kiderült, Tóth Évát alig ismerték, a nő nem járt a lakógyűlésekre, ám mindig

pontosan fizetett, és sohasem kifogásolt semmit. A gömbölyded, tarka mintás otthonkát viselő asszony jajveszékelt egy sort.

– A gyilkosságot biztosan csavargó rablók, részeg huligánok követték el, akiktől már perc nyugta sem lehet a védtelen honpolgároknak! – Gyula nem említette, hogy Ivica lakásából semmi sem hiányzik, hogy szó sincs rablógyilkosságról, hogy egészen más indítékot tételeznek fel.

Hagyta, hadd beszéljen a házaspár, s amikor mindketten kifogytak a szóból, csak akkor kezdte el a kikérdezést. Leginkább arra volt kíváncsi, hogy előző nap, a reggeli órákban kik jöttek-mentek a házban; továbbá: tudnak-e valamit Tóth Éva rokonairól, barátairól, a halálesetet követően kereste-e valaki a lányt. A két öreg a fejét csóválta, emlegettek egy-két nőt, akivel együtt látták Évát, ám tegnap délelőtt nem hallottak semmit, szólt náluk a zene, valami Wagner-operát tettek fel épp a lemezjátszóra. Gyula megértő volt, felidézte a nagy zeneszerző néhány művét, melyet Zsuzsa kedvéért ült végig az operában. – Hajaj – gondolta –, amikor rázendítenek a rézfúvósok, s valamennyi énekes teli torokból üvölt, aligha képes valaki észlelni a lift zúgását vagy a lépések halk surranását! – Elkérte a lakók névjegyzékét, megtudta, hogy három lakás üres, kettőből külföldre távoztak a lakók, míg a harmadikat haláleset miatt zárolták, még tart a hagyatéki eljárás. A ház 16 lakásos, négy emeletes; emeletenként négy lakással, a földszinten garázs található és még valami kisebb kamra, talán bicikli- vagy gyermekkocsi-tároló.

– Keresse fel talán Szláviknét – javasolta az asszony –, ő is a negyediken lakik, s egész nap odahaza ül, ugyanakkor a többi lakó napközben dolgozik, vagy aki éjszakás, a reggelt és a délelőttöt átalussza! – Az örnagy megköszönte a segítséget, ez csak beszélgetés volt, közölte barátságosan, ám meglehet, hogy idézést kapnak a rendőrségtől, és tanúvallomásukat jegyzőkönyvbe veszik.

– Kérem – szólt vissza az ajtóból –, addig is, amíg a kihallgatásra sor kerül, gondolják át jól az elmúlt évek esemé-

nyeit, hátha eszükbe jut még valami, ami az ügy szempontjából lényeges lehet!

Lassan sétálva indult el felfelé, emeletenként megállt, fűlt és körülnézett, ám a lépcsőház csendes volt, a lakásokból sem fény, sem hang nem szűrődött ki. – Ezeket késő délután, vagy este kell majd felkeresni –, fontolgatta, s a negyedike érve becsengetett az Ivica lepecsételt ajtajával szemközi ajtón. Még le sem vette ujját a csengőről, máris nyílt a kémlelő ablak, s négyszögéből a függönyt félrehajtva kicsiny, madárszerű öregasszonyarc kukkantott rá.

– Netán a *felügyelő úr*? Igen? Már vártam, tudtam, hogy jönni fog, tessék csak befáradni! – tárta ki szélesre a bejárati ajtót a nő. Csipkegalléros blúzt, sötét szoknyát és kardigánt viselt, hozzá félmagas sarkú, gombos cipőt; feltehetően legjobb ruhadarabjait vette fel. Gyula belépett az ajtón, s mint valami mesebeli óriás, úgy magasodott a vékony, apró termetű hölgyecske fölé. A lakás tükörképe volt Ivica lakásának, berendezése azonban öreges, levegője áporodott és ételszagú, a férfi alig tudott megmozdulni a bútorokkal, lomokkal telezsúfolt előszobában. Miután felmutatta igazolványát, s illendően bemutatkozott, Szlávíkné a szobába tessékelte illusztris vendégét, csontos ujjával ülőhelyét a kopott bársonyhuzattal bevont kanapén jelölve ki. Mielőtt maga is helyet foglalt volna, megkérdezte:

– Megkínálhatom valamivel? Kávét vagy üdítőt, esetleg egy pohárka snapszot hozhatok?

– Köszönöm, nem kérek semmit, bár igen kellemes lenne önnél vendégeskedni, jövelelem célja, sajnos, más egyéb!

– Tudom, tudom, a gyilkosság ügyében nyomoz, és őszintén kívánom: kapja el mihamarabb a tettest! Mégiscsak borzasztó, hogy egy ilyen szép, fiatal nőt egy szál kötéllel csak úgy megfojtanak... akárha a bosztóni fojtogató tette volna! Jól gondolom, hogy *erőszak* is volt?! – Gyula nem reagált a fecsegésre, bár kíváncsi lett volna, honnan tud az öregasszony mindent ilyen jól.

– Nem, erőszak nem volt – mondta zavartan, majd megemelte hangját: – Térjünk a lényegre, a bűneset tegnap, a reggeli órákban történt, kérdésem: látott-e valakit vagy valakit reggel nyolc és déli tizenkét óra között bemenni Tóth Éva lakásába, illetve távozni onnan?

– Láttam bizony! – sikkantott a néni éles fejhangon, alig titkolt büszkeséggel. – És ha nem tévedek, én vagyok az egyedüli személy, aki tud valamit, vagyis én vagyok a... hogy is mondják... *koronatanú!* Éppen azért – folytatta, nem engedvén szóhoz jutni az őrnagyot –, tegnap délután még egy zárat tettem fel az ajtómra, hiszen érti, veszélyben vagyok, a gyilkosnak érdekében áll engem is eltenni láb alól, nehogy felfedjem a személyét!

Gyula úgy vélte, az öregasszony valamelyik kedvenc krimi-történetébe képzeletileg bele magát, bár a lehetőség, hogy *tényleg* látott valamit, s terhelő vallomást *tehet* valakire, neki is megfordult a fejében.

– Haladjunk szép sorjában – vette vissza a szót –, mesélje el részletesen a délelőtti történeteket, kezdve azzal, hogy reggel felébredt és felkelt!

– Szíves-örömet, lássuk csak... Kissé későn keltem, lehetett már nyolc óra is... Éppen a reggelimet fogyasztottam, vajas pirítóst kávéval – tetszik tudni, mindig azt eszem –, amikor lépéseket hallottam. Juj, most mondanom kell valamit, amiért talán elmarasztal! – a néni kissé elpirult, apró gomb-szeme huncutul csillogott. – A bejárati ajtó kémlelő ablakát, mint láthatta, kartonfüggöny fedi. Hát a függönyön van egy kis lyuk, ezen kikukucskálva jól látom, kik jönnek-mennek a folyosón. Nehogy már megszóljon! – csücsörített az ajkával, mint egy múlt századbeli kislány – és ha jönnek a betörők? Vagy ki tudja, miféle gyanús alakok? Fel kell készülnöm a védelemre, ezért leskelődöm, és nem másért, nem vagyok kíváncsi természetű!

– Kérem, folytassa! Kik látott bemenni a sértetthez?

– Hogy kit? *Kiket!* Többen is jártak ott a délelőtti folyamán. Elmondok mindent, legyen türelemmel, a bűnügy szempontjából a legcsekélyebb észrevétel is fontos lehet!

Reggelizés közben, valamivel negyed tíz után hallottam, jön fel a lift, s amikor kilestem a függönylyukon, már csak azt láttam, hogy a szemközti lakásba besurran valaki. A lépcsőházban nem égett a villany, meglehetősen sötét volt, s a félhomályos gangon nem láthattam tisztán férfi vagy nő az, esetleg maga az adjunktusnő érkezett haza. Tetszik tudni, manapság a nők is jobbra nadrágban járnak, és olyan magasak, erősek, akár a férfiak! Bezzeg az én időmben! Mi még nőiesek, légiesek voltunk... – Gyula türelmetlen mozdulatot tett, az eseményekre volt kíváncsi, s nem a régmúlt idők nőalakjainak bájdús megjelenésére. Az asszony észrevette az őrnagy ingerültségét, s visszatért a múltból a jelenbe.

– Később, ez már fél tizenegy után lehetett, ismét jött valaki, hallottam megállni a liftet. Kikémleltem: Évike ajtaja előtt egy férfit láttam, idegesen toporgott, s vadul nyomta a csengőt. Őt jól megfigyelhettem, hirtelen kitisztult az ég, s a tetőtéri ablakon át egy fénycsóva épp a hajára esett.

– Tudna róla pontos személyleírást adni?

– Igen... nagyjából... bár háttal állt nekem, szemből nem láthattam. Középmagas, széles vállú, barnakabátos férfi, feltűnően dús, hullámos szőke sörénnyel, és ami még érdekes, ezt a férfit évekkal ezelőtt már láttam, akkoriban gyakran járt ide. Évikével nem beszéltem róla, igaz, másról se nagyon, még régebben egyszer csúnyán összevesztünk, ő vén kukkolónak, gonosz boszorkánynak nevezett... én is megmondtam neki a magamét!

Gyula nem figyelt az asszonyra, döbbsen bámult maga elé: a leírás Csabára illett! Úristen, ha a docens benne van, nem, nem, az kizárt, az nem lehet! Az öregasszonyra rivallt:

– Tovább! Bement, ott maradt, meddig maradt? Ha kérhetném, asszonyom, a lényegét!

– De hiszen a lényegét mondom – szabadkozott amaz kissé paprikásan. – A férfi újból csengetett, majd megnyomta az ajtót, az szinte magától kinyílt, és a lakásba lépett. Hogy meddig maradt, sajnos nem tudom, időközben odatettem főni a kuktában a borsólevest, de túl sok vizet eresztettem rá, kifutott a lé, és a sípolón át körbefröcskölte az egész konyhát! Képzelheti, felügyelő úr, mi volt ott! Le kellett mossam a csempét, a bútorokat, mindent, aztán levettem a léből és főztem tovább.

– Egyszerrel elmenni nem látta a barnakabátos férfit. Kit látott még?

– Hogy kit? Egy nőt, s nem is akármilyent!

– Ez mikor történt? És milyen volt a nő?

– Hogy mikor? Tán egy bő órára rá... Arra biztosan emlékszem, hogy a leves már elkészült, éppen klopfolni kezdtem a húst, natúrszeletnek szántam, úgy a legjobb a rövidkaraj. Ekkor jött fel ismét a lift. Mire a konyhából az előszobaablakhoz értem és kinézhettem, a nő az ajtóhoz ért, belépett a lakásba, mintha csak nyitva lett volna az ajtó, vagy épp akkor tárta volna ki valaki.

– Személyleírás? – sürgette Gyula.

– Őt is csak hátulról láttam... fekete kabátban volt, de ami feltűnt nekem az a hosszú, bronzvörös hajzuhatag, mely vállára omolva aranyló lepelként csillogott!

– Egyéb jellegzetesség? Meddig maradt, mikor ment el?!

– Az történt, drága felügyelő úr, hogy átugrott az erkélyemre a szomszéd házból a macska, és az a bűdös kandúr nekiállt zabálni a virágaimat... mondja kérem, hallott már olyasmiről, hogy egy macska virágot eszik? – Gyulának sohasem volt macskája, és fogalma sem volt a pákosztos állatok táplálkozási szokásairól. Türelmetlenül fordult az asszonyhoz, megpróbálva visszatérlni a szót a vörös nőre.

– Kimentem az erkélyre – folytatta az asszony –, egy darabig zargattam a macskát, talán egy félóra is elteltetett.

Utána, amikor visszajöttem és kikémleltem a lyukon, nem láttam semmit, Évike ajtaja zárva volt.

– Értem. Másvalami nem történt?

– De igen, jöttek a rendőrök! Közéjük keveredtem, beosontam és odabent megláttam a holttestet... Nagyot sikítottam, akkor ketten a lakásomba tuszkoltak meghagyva, hogy át ne lépjem többé a küszöböt! Hát ez volt minden.

– Már csak egy kérdés. Hajlandó volna bejönni a kapitányságra és vallomást tenni?

– Ó hogynem! Ha kell, megesküszöm a bibliára, hogy csakis az igazat mondom!

– Előre is köszönjük. Akkor holnap két órára, drága asszonyom, ha volna szíves... – Gyula részletesen elmagyarázta, hol találja a kapitányságot, melyik épületbe menjen, és kit keressen. Gyorsan elbúcsúzott Sziláviknétól, ám az ajtóból még visszafordult:

– Kik lakják itt a negyediken a másik két lakást?

– Mindkettő üresen áll – válaszolta készségesen a matróna –, a tulajdonosok külföldön tartózkodnak!

Az őrnagy újból elbúcsúzott, majd gondterhelten elsietett. Zúgott a feje, valósággal szédült: kuktafazekak és macskák, közben a Béres házaspár látogatása a gyilkosság időintervallumában... mi lesz ebből, atyám fia, csak nem ezek egyike az elkövető? Lassan, megfontoltan vezette kocsiját, az idő még fiatal volt, nem akaródzott hazamennie, gondolt egyet, a Gellért-hegyre kanyarodott. Kiszállt a kocsiból, a hegy peremére érve körülnézett, keresett egy eldugott padot. A lócára telepedett, a város zaja halk zsongássá olvadt, valahol egy villamos sikoltozva fékezett... elgondolkodva szemlélte az alatta fekvő tájat, Pest látképét, a vízre leszálló sirályokat.

Innen fentről oly szépnek és távolinak tűnt minden. Az égen bárányszerűen lebegtek, a Dunán hatalmas uszály haladt lefelé, terhe mélyen belenyomta a vízbe a hajótestet. Vele szemben kisebb hajó úszott, kiránduló-, vagy menetrendszerinti járat, fedélzetén nyüzsgő utasok; jókedvűek, örülnek a mának,

vállukra nem nehezül egy szörnyű gyilkosság súlya ... – Hajók, vitorlášajók, kötelek... A nőt kötéllel fojtották meg, talán egy vitorlás kötél darabjával... Utána kell nézni – morfondírozott Gyula – hol, milyen célra használnak olyasfajta kötelet, mint az a méternyi darab, mely ennek a vérfagyasztó gyilkosságnak volt az eszköze. Talán a rendőrség anyagvizsgálati laboratóriuma meg tudja állapítani, vannak-e rajta balatoni vízből származó szennyeződések: moszatok, algák vagy effélék...

Még üldögélt egy darabig, majd amikor már a levegő hűlni kezdett, s a Duna felől éles szél támadt, felkelt, autójába ült és hazatért. Semmire sem vágyott jobban, minthogy Zsuzsa ölébe fúrva a fejét, megossa véle a gondjait, és imádott feleségét arra kérje, masszírozza meg puha kis kezével sajgó vállát, nyakát és lüktető homlokát.

* * *

Másnap reggel az őrnagy már jóval nyolc óra előtt a szobájában ült, újonnan összetoborzott nyomozócsoportját várta, s a tennivalók kiosztásán gondolkodott. Ez lesz a *team* első találkozása, arra is ügyelnie kell, hogy összhangot teremtsen közöttük, ütőképes csapattá kovácsolja össze saját és Kelemen embereit. Nyílt az ajtó: elsőnek a gyilkosságiaktól kölcsönzött három nyomozó lépett be, majd Rocsik főhadnagy, Molnár főtörzs, utána Mónika és Ábris. Az őrnagy barátságosan köszöntötte a megjelenteket, röviden vázolta a tényállást, összefoglalva mindazt, amit már mindenki tudott. Hozzászólás nem lévén, folytatta a beszámolót; kitérve a Lágymányosi utcában tett látogatására, részletezve a Sziláviknétól hallottakat. Legtöbben jegyzetömböt vettek elő, s szorgalmasan írogatták az őrnagy mondanivalójának lényegét. Mónika lesunt fejjel ült, csak néha pillantott főnökére párás, ábrándos tekintettel. Boldog volt, hogy ő is bekerült a nyomozócsoporthoz, ezek szerint az őrnagy nem orrol rá; talán még nincs is veszve minden, van rá remény, hogy célhoz ér.

– Üdvözlöm a megjelenteket – harsogta Gyula –, különös tekintettel segítőtársainkra, a gyilkossági csoport embereire! Balogh Béla főhadnagy, Kiss Imre zászlós és Mihók János főörzs! Önöket arra kérném, kérdezzék ki Tóth Éva lakótársait, továbbá keressék meg a tömbházmestert is! A lényeg: kik jártak a nőhöz, tudnak-e valamit rokonokról, közelebbi barátokról. Ja! És személyleírást kérek minden mennyiségben, faggassák ki a lehető legalaposabban a lakókat, kik azok az egyének, és mifélek, akik vélhetően összefüggésbe hozhatók az áldozattal. Aki bármi érdemlegeset tud, azt rendelkez be vallomástételre. Szláviknét hagyják ki, ő ma délután kettőre idejön, és – Rocsikhoz fordult – magát kérem meg arra, hogy vegye fel a vallomását. Figyelmeztetem, az öreg hölgy sokat locsog-fecseg, de hagyja beszélni, álljon rá a hullámhosszára, hátha mond olyasmit is, ami számunkra fontos lehet.

Rocsik – alacsony, mokány, fekete hajú férfi – szaporán bólogatott, s tájshólástól zamatos hangján bizonygatta felettetésnek: számíthat rá, tökéletesen megértette utasításait. Már csak Molnár Géza, Mónika és Ábris volt hátra, izgatottan várták az utasítást, hogy melyikük mit tegyen.

– Molnár főörzs! – fordult az altiszthez. – A Béres házaspár megfigyelése volna a feladat, egyszerű rutinmunka, lehetőleg feltűnésmentesen... Csapó Ábris és Kovács Mónika! Holnap reggel menjenek be az egyetemre, jelentkezzenek a Méréselméleti Tanszék titkárságán és kérjék meg a titkárnőt: hívja össze a tanszék személyzetét a haláleset kivizsgálása céljából. Tudjanak meg minél többet az áldozatról, próbálják megszerezni Tóth Éva rokonainak és barátainak a címét. No és ne feledjék, a temetéséről is intézkedni kell; a törvényszéki boncolók hamarosan végeznek. Másrészt – sóhajtott egy nagyot és bizalmasra fordította a szót – arra kérek benneteket, hogy az egyetemi emberekkel a lehető legudvariasabb hangon tárgyaljatok, a kapcsolatfelvétel inkább tűnjék tájékozhóó jellegű beszélgetésnek, mintsem rendőrségi kihallgatásnak... Ha a tanszéken végeztetek, nézzetek szét a könyvtárban is, hallgas-

sátok ki újból Tarnafalvynét, továbbá Kepesné Jász Ilonát, a főkönyvtárost. S ha mindez nem volna elég – nézett rájuk biztató mosollyal –, keressetek fel mindenkit, aki csak ismerte a lányt, aki az áldozatról bármit is hallott! Továbbá ki kell deríteni, kik vettek részt azon a bizonyos balatonfüredi konferencián ezelőtt öt évvel, amikor Béres Csaba azokat a szerencsétlen kardokat vásárolta! Úgy tudom, külföldi vendégek is voltak, kik ők és hol élnek, valamennyiük személyi adataira kíváncsi vagyok! Ez utóbbi feladatokba kapcsolódjon be Rocsik Péter is... Végeztem! – emelkedett fel az asztaltól az őrnagy. – Jó munkát a nyomozócsoporthoz! És ha valami nehézség lépne fel, mindenki számíthat rám, akár éjjel, akár nappal elérhető vagyok; telefonon, avagy személyesen bárki megkereshet!

Amikor a csapat elvonult, Gyula átment a titkárságra, és Jolikától kért egy kávét. Lazított, kissé elengedte magát, röviden elbeszélgetett a titkárnővel, majd kiadta az utasítást a soron következő feladatokra. – Jöjjön át valaki a laborból és vigye el vizsgálatra a gyilkos szerszámot, vagyis a kötelet! Továbbá – folytatta – kapcsolja nekem a Műszaki Egyetem Méréselméleti Tanszékét, beszélni akarok a tanszékvezetővel, vagy ha ő nincs kéznél, a helyettesével! Mondja meg nekik, drága Jolika, hogy Tóth Éva halálesete miatt keresi őket a rendőrség! – Elégedetten, kávécsészéjével kezében tért vissza szobájába, és várta a jelentkezőket.

Elsőként egy vegyészlaboráns kereste fel, Gyula kivette a pánccélszekrényből a nájlomba csomagolt kötélrészletet, majd elmondta a fiúnak, miféle vizsgálatokat tartana célszerűnek. A fiatal laboráns lelkesen bólogatott; úgy vélte, nagy valószínűséggel eldönthető, érte-e a Balaton vize valaha is a kötelet. Nem sokkal a laboráns távozása után csengett a telefon:

– Doktor Levendulay Ákos tanszékvezető! – mutatkozott be kissé ideges hangon a keresett férfi. Gyula röviden tájékoztatta a halott lány felettetését a történetekről, majd udvariasan közölte, hamarosan két nyomozó érkezik a tanszékére, hogy kihallgassa a személyzetet. Kérte továbbá, gyűjtsék össze Tóth

Éva holmiját, könyveit, irományait, zárják el az íróasztalában vagy a szekrényében, és a kulcsot őrizze a tanszékvezető. – Önnel én magam szeretnék beszélni – mondta végezetül –, ha valamikor be tudna fáradni a kapitányságra... – Akár azonnal is! – hangzott a riadt professzor készséges válasza.

Alig fél óra elmúltával vékony, magas alak kopogtatott az őrnagy ajtaján. Ritkulásnak indult szőke haja szorosan simult koponyájára, keret nélküli szemüvegén megcsillant a lámpafény. Nyakát kissé előre tartva, hegyes orrát felfelé meresztve járt, mintha szüntelenül szimatolt volna valamit. Arca ijedten összerándult, amint üdvözölte a rendőrt. Vallomása semmitmondó volt; Évát közelebbről nem ismerte, rokonokról, barátokról mit sem tudott, inkább a lány munkájáról, szakmai előmeneteléről, oktatói tevékenységéről mesélt. – Így igaz – válaszolta az őrnagy kérdésére –, a balatonfüredi konferencián Évával együtt vettem részt, azonban nem emlékszem semmi rendkívüliire. Abban a bizsuboltban nem jártam – mondta némi megvetéssel hangjában –, a feleségem nem kedveli az efféle holmit!

– Nagyon fontos kérdés – nézett rá Gyula szigorúan –, kérem, hogy szedje össze a gondolatait! Az adjunktusnő volt az, aki Füredre szeretett volna menni, vagy ön tartotta szakmai szempontból fontosnak beosztottja részvételét a konferencián?! – A sovány férfi idegesen tördelte két kezét, tekintete ide-oda ugrált, orrcimpái megremegtek.

– Várjunk csak... régen volt, nagyon régen... Igen-igen, jut eszembe! Amikor elküldték a tanszékre a jelentkezési lapokat, bejött a szobámba Tóth Éva és arra kért, nevezzem be őt is a konferenciára. Szakmai okokra hivatkozott; azzal érvelt, hogy részvétele segítené tudományos tevékenységét, szélesítené látókörét. Akkoriban jól álltunk anyagilag, a kiküldetésekre szánt évi pénzösszegnek még a felét sem költöttük el. Kérését teljesítettem, miért is ne tettem volna...

– Még valami – tért vissza az őrnagy a gyilkosság előzményeire –, nem tartotta furcsának, hogy az adjunktusnő

éppen most, a félév megkezdése után, a szorgalmi időszakban gondolt egyet, s Romániába utazott?

– Hát nem örültem neki, nem egykönnyen engedélyeztem a rendkívüli szabadságot, ám Éva fontos családi okokra hivatkozott!

Gyula kérdezett még ezt-azt, de a professzor egyéb információval nem szolgált. Kölcsönös udvariaskodások közepette elbúcsúztak; a vendég lelkesen bizonygatta a tanszéki személyzet maradéktalan együttműködését, míg az őrnagy arról igyekezett meggyőzni a sápadt, enyhén remegő férfit, hogy a rendőrség a vizsgálatok során a lehető legnagyobb tapintattal fog majd eljárni...

Gyula a kintinból visszafelé jövet a Rocsik ajtaja előtti padon Szláviknét fedezte fel. A kis öregasszony fekete kabátot, csipkés-zsabós blúzt, s csöppnyi fekete szalmakalapot viselt, kezében ezüstfejű fekete botot szorongatott. Ahogy észrevette Gyulát, megcsillant apró madárszeme, s örömmel üdvözölte a *főfelügyelőt*. Gyula melléült, átfogta a vállát, biztatta: mondjon el mindent éppen olyan részletesen, mint öneki, a kolléga, aki majd kihallgatja, igen kedves, szimpatikus fiatalember! – Nem, nem kell megesküdni sem a fészületre, sem a bibliára – válaszolta az öregasszony kérdésére –, ön igazi úri hölgy, senki sem merne kételkedni abban, amit mond! Ha végeztek, a kollégám majd hazaviszi önt autón – mondta búcsúzóul, miközben nyílt az ajtó, s a főhadnagy barátságos mosollyal átvette tőle a fontos kis koronatanút.

A délutánt Gyula helyettesével, Szalai Bélával töltötte. Úgy gondolta, a Béres házaspár kihallgatásával vár még egy-két napot, előbb legyen készen Szlávikné vallomása, továbbá derítsen ki minél többet Ábris és Mónika. Tán jutnak valamire, szerencsés esetben újabb tények, észrevételek látnak napvilágot! Addig is akad bőven tennivalója, legalább három folyamatban lévő gazdasági bűnügy nyomozati anyaga hever az íróasztalán. Bármennyire ügybuzgó is Szalai, mindent mégsem oktrojálhat rá...

Elgondolkodott, majd felkapta a fejét. Szólt Jolikának, hívja fel az N-i rendőrséget, és keresse a telefonhoz Barabás Imre kapitányt. Hamarosan felhangzott a kagylóban a mély, öblös hang, a brummogó nevetés.

– Mi van öregfiú, eszedbe jutott a régi cimbora? – Gyula is tréfálkozott egy sort, majd komoly hangra váltva, röviden beszámolt a fejleményekről. Barabás megdöbbenve hallgatta kollégáját, a gyilkosságról már tudomást szerzett, de hogy a Rákóczi-kardok is előkerültek, s kapcsolatba hozhatók a lány halálával... no, ez aztán már neki is sok volt. – Találkoznunk kell – mondta Gyula –, eljössz te, vagy utazzak N-be én?

– Holnap amúgy is Pesten van dolgom – oldotta meg a problémát a kapitány –, egy bírósági tárgyalásra idéztek be, dél körül felkereshetlek! – Megállapodtak a részletekben, majd a két régi barát elköszönt egymástól. Gyula elgondolkodva tette vissza a telefonkagylót a helyére. – Egyszer N-be is el kellene látogatni és bejárni a múzeumot, legalább a műveltségemet is gyarapíthatnám... Majd, majd, ha lesz egy csöppnyi időm... bepakolom a családot a kocsiba, felkerekedünk, s teszünk N-ben egy jó kis kirándulást!

Ivica halálhíre futótűzként terjedt szanaszét, s járta be az egész egyetemet a rektori hivataltól a szenespincék legeldugottabb patkánylyukáig. Már nem emlékszem rá, kitől is hallottam először, de azt tudom, hogy később, a nap folyamán többen is említették, rémüldözve, felháborodva, mintha az egyetem oktatói valami szent szekta tagjai, földöntúli lények lennének, kiket nem érhet ily mocskos sérelem, alvilági körökben szokásos halálnem: gyilkosság! Eleinte még senki sem volt tisztában a részletekkel, csupán találgatások folytak arról, hogy késsel, löfegyverrel, méreggel vagy más rémséges eszközzel tették el szegényt láb alól? Volt-e védekezés, dulakodás, vagy talán álmában érte őt a gaztett?! És a gyilkos, vagy talán a gyilkosok, ki volt, kik voltak? A legtöbben rablótámadást

vélelmeztek, állítólag Éva gazdag volt, csodás ékszereket, festményeket, egyesek szerint nagy mennyiségű készpénzt birtokolt... Mások féltékenységre gyanakodtak, Ivicát csinosnak, szexisnek tartották, mindenki véleménye szerint feltűnően öltözködött, kihívóan viselkedett, egyesek tudni vélték, számos egyetemi emberrel viszonya volt! – Már régen el kellett volna távolítani őt az egyetemről –, méltatlankodtak a korosabb, vonzónak éppen nem mondható vénkisasszony-tanerők.

A gyilkosság részleteit illetően Ica, a főnöknőm volt a legtajékozottabb. A könyvtárat sokan az egyetem agorájának tartották, itt rengeteg ember megfordult, könyvet, folyóiratot számos diák és oktató kölcsönzött, s aki erre járt, szívesen elbeszélgetett velünk, könyvtárosokkal. Egyesek szerint ez nem volt véletlen, hiszen legtöbbünk csinos, fiatal nő volt. Én nem szerettem a pletykát, amit mondtak, az egyik fülemben be, a másikon ki, ahelyett, hogy holmi titkokat fürkésztem volna, inkább a saját dolgaim foglaltak el. Valahogy tiszteletlenségnek, illetlenségnek éreztem a mások magánügyeiben való vájkálást, s ha hallottam is olykor valamit, nem adtam tovább, nálam a titok – titok maradt. Nem így Ica, köztünk a legidősebb, első fiatalságán már réges-rég túljutott özvegyasszony. Ő bezzeg mindenkit meghallgatott, mindent továbbadott; nem egy alkalommal összevezesítve ezzel barátokat, felszítva régi sérelmeket. Most, hogy gyilkosság áldozata lett az egyik kolléganőnk, valósággal elemében volt; kiderült, rengeteg mindent tud Ivicáról, bár ahogy hallgattam rekedtes suttogását, úgy véltem, ezek legtöbbje kitaláció, feltételezés, fantáziájának műve csupán.

A pánikhangulat akkor köszöntött be, amikor megjelent a könyvtárban Levendulay Ákos, a Méréselméleti Tanszék vezetője, és rémült arccal közölte, hogy hamarosan itt a rendőrség, kezdődik a kihallgatás! Mindenkit kifaggatnak, aki ismerte Évát, aki valamit is tud arról, kivel barátkozott, kikkel állt kapcsolatban, mivel töltötte szabadidejét. Legjobban én ijedtem meg, igazából ekkor döbbsentem rá, hogy Ivica halálának előidézője közvetett módon *én magam* vagyok: a két

kard eladási kísérletével én indítottam el a lavinát, mely folyvást nő, dagad, s bekebelezett immáron egy gyilkosságot is! – Lehet, hogy gondatlanságból emberölést követtem el? – rágtam magam –, letartóztatnak a rendőrök, megbilincselnek és elhurcolnak! – Ica is furán nézett rám, s amikor ebédelni hívtam, nem jött, valami látszat-okkal kimentette magát.

Délutánra elcsendesedett a könyvtár, alig néhány diák bifláza az olvasóban a tananyagot, könyvért, folyóiratért nem jött senki, unalmamban nekiálltam, és rendezgetni kezdtem a kartonokat. Egyszerre lépések hangjára lettem figyelmes, s ahogy felnéztem, két fiátalt, egy fiút és egy lányt pillantottam meg. A lány magas, barna, hullámos hajú, sötétszemű, a fiú kissé hórihorgas, hosszúnyakú, nagyorrú, a lánynál idősebb; úgy tűnt, esti vagy levelező hallgatók. Udvariasan köszöntöttek, majd bemutatkoztak, ekkor tudtam meg, hogy rendőrtisztek, a gyilkosság ügyében nyomoznak. Csakhamar Ica is előkerült, a munkaszobába invitálta a két fiátalt, én is velük mentem, azt mondták, négyesben is beszélgethetünk... Így mondták: *beszélgethetünk*, és nem kihallgatást, vallomástételt emlegettek. A lány jegyzetömböt vett elő táskájából, s abba írta be a fontosabb dolgokat. Eleinte csak az adatainkat vették fel, később munkánkról, emberi kapcsolatainkról érdeklődtek, majd végre, hosszas kitérők után rátértek a gyilkosságra.

– Én alig ismertem Évát – mondtam az igazságnak megfelelően –, csak néha fordult hozzám egy-egy folyóiratért; könyvet nem kölcsönzött, kartonja sem volt. – Meglepetésemre Ica sem tudott róla sokkal többet.

– Jártunk már a személyzetin és átnéztük az anyagát – kezdte a lány, akit társa Mónikának szólított –, gondolom tudták, hogy a lány erdélyi származású, kiskorában települt át, nagybátyja és annak felesége fogadta örökbe, ők nevelték fel. Az önéletrajzban nem találjuk a házaspár lakcímét, talán önök tudnak róluk valamit, s Tóth Éva többi rokonáról is!

– Csak annyit tudok – kezdte Ica óvatosan –, hogy a házaspár már régen meghalt, lakásukat Éva örökölte, majd

elcserélte a Lágymányosi utcáira; ott lakott mostanáig, ott is ölték meg...

- Egyéb rokon?

- Valójában senki... Érdekes, most hogy utána gondolkodik... Éva gyakran emlegetett nagynéniket, unokaöccsöket, - húgokat, akikhez éppen látogatóba készült, vagy akik miatt elkésett óráiról, de hogy kik ők, arról sohasem mesélt! Bármennyire is hihetetlen, de egyetlen nevet vagy címet sem tudok önöknek mondani... Esetleg te, Eszter?

- Nem, én sem - tiltakoztam riadtan -, nekem nem is emlegetett rokonokat, másról, mint a könyvtári ügyekről soha nem beszéltem vele! - A rendőrnő sóhajtva fordult társa felé, a férfi rámosolygott, megsimogatta, majd megszorította a karját. Ez a néhány pillanat is elég volt arra, hogy észrevegyem, a két fiatal nem közömbös egymás iránt, ám inkább a fiú részéről erőteljesebb a vonzalom. A főhadnagy ránk emelte tekintetét, majd átvette a kérdést társnőjétől:

- És az ismerősök? Tudnak valakiről, aki Tóth Éva partnere, társa, esetleg a vőlegénye volt, akihez kötődött, akivel olykor szórakozni járt?! Esetleg egy-két barátnő, vagy kollégák, munkatársak... valakivel csak kellett tartania kapcsolatot! Kérem, gondolkozzanak, bármilyen információ, akár a leglényegtelenebb is, a segítségünkre lehet. Az istenért, hiszen gyilkosság történt!

Én riadtan csóváltam a fejem, az égvilágon semmi sem jutott eszembe, pedig a halálhír hallata óta állandóan azon tűnődtem, ki állhatott közel a megboldogulthoz. Kolléganőm izgatottan feszengett a székén, szája széle enyhén rángatózott, miközben ideges mozdulatokkal szoknyája szélét kezdte gyűrögetni. - Én tudnék valamit - szolt halkan, köhécseelve - persze bizonyítékaim nincsenek, vagyis - ahogy mondják - *nem tartottam a gyertyát*, ha értik, mire gondolok...

- Csak bátran, asszonyom! - emelte fel hangját a rendőrlány. - Biztosíthatjuk, hogy megfelelő tapintattal és diszkrécióval kezeljük mindazt, amit önöktől hallunk, és fenntartással élünk az ilyen - már megbocsásson - pletyka-szintű híresz-

telésekkel szemben is! – Ica mély lélegzetet vett, mint aki vízbe ugrani készül, majd inkább csak maga elé motyogva sorolni kezdte azt, amit tudott.

– Ivica szerette a férfiakat, azt beszélük, többekkel is viszonya volt. Én közülük csak kettőt ismerek, ők mára már nagytekintélyű egyetemi oktatók, s rég túl vannak fiatalos bohóságaikon...

– Tessék csak bátran elmondani mindent, az ön inkognitóját megőrizzuk! – biztatta Icát a Mónika nevű lány.

– Öt vagy hat éve történhetett... Az egyik érintett Juhos Gábor, akkoriban docens, ma már tanszékvezető egyetemi tanár, és a másik, nos a másik, ő is tanszékvezető, a neve Béres Csaba... – Hirtelen elöntött a forráság, felugrottam, a szék, amelyen ültem, felborult, s magamból kikelve Icának estem, ordítottam, ahogy a torkomon kifért.

– Nem igaz, hazudsz, te kigyó! Hogy mondhatsz ilyesmit Csabáról?! Megrágalmazod, mert te nem kellettél neki, mert rád sem nézett, hiába ácsingóztál utána! Ó, te... te... – A rendőr-főhadnagy gyorsan hozzám lépett, nyugtatgatott és csitított. A lány felállította a felborult széket, felvette a földről a hevesseggemben lesodort iratokat, majd belém karolt, és kivezetett a szobából. Az olvasóterembe mentünk, látogatók nem voltak, a könyvtár hivatalosan már bezárt.

– Jöjjön, asszonyom, ülünk le itt és beszéljessünk négy-szemközt! Nagyjából tudjuk, mi történt ön és Béres tanár úr között, de kérem, mondja el nekem is a titkát, s mindazt, ami esetleg az elmúlt napokban még az eszébe jutott... – Eleinte sírva, hüppögve préseltem ki magamból minden szót, egyre Ivicát láttam magam előtt, a nagydarab, élvezeg nőt; vajon mikor járt Csabával? Előttem, utánam, vagy talán velem egy időben?! – A lány vigasztalt, pátyolgatott, az volt az érzésem, őt is érte már csalódás (vagy talán éppen mostanság él át valami ehhez hasonló?), oly nagy empátiával kezelt. Lassan megnyugodtam, elmondtam mindazt, amit már a rendőrségen is elsoroltam a vallomástételkor, semmi új, semmi más nem jutott eszembe. Később Ica jött elő a fiatal rendőrrel, aki a jelek szerint

öt hallgatta ki. – Sajnálom, de előfordulhat, hogy vallomást kell felvenni öntől – nézett Icára a főhadnagy –, és akkor be kell jönnie a kapitányságra! És ez önnek is szól... – fordult hozzám – lehetséges, hogy újból ki fogjuk hallgatni! Rendben? – kérdezte nyomatékkal. – Igen, természetesen – válaszoltuk mindketten, szinte csak lehelve a szavakat.

Amikor Icával kettesben maradtunk, mindketten zavartan méregettük egymást.

– Ne haragudj – mondtam –, de ezt talán nem kellett volna! Honnan vetted, hogy Csaba és Ivica...

– Te butus, te naiv, ideje, hogy észhez térj! Csabának több héten át viszonya volt Ivicával, miközben veled is járt! Ezt itt mindenki rebesgette, nyílt titok volt. Ha éppen tudni akarod, Csaba maga mesélte el nekem a részleteket... Egyébként mind a mai napig jó barátságban vagyunk, no nem *úgy*, ahhoz én sajnos már öreg vagyok! Csaba rólatok is mesélt akkoriban, azt mondta, így az igazi: te, a szelíd – Éva, a szilaj... Aztán azon az őszön, ezelőtt öt évvel, valahogy megváltozott a fiú, az akadémiai doktori disszertációján kezdett el dolgozni, nőügyeivel felhagyott. Úgy-ahogy rendezték a házasságukat Daniellával, hogy jelenleg van-e valakije, azt már nem tudom. Mostanában nem olyan közlékeny velem, ha beszélgetünk is, csupán általánosságokról, és nem bizalmas természetű ügyekről folyik köztünk a szó. Hát ennyi. Ha gondolod, összeveszhetsz velem, haragudhatsz rám! Azt azonban tudnod kell, ami itt zajlik, az komoly rendőrségi ügy, még hozzá gyilkosság, tanúvallomásukat büntetőjogi felelősségünk tudatában tesszük! Én nem titkolok el semmit, nem falazok senkinek! És ha valaki ezért megharagszik rám, magára vessen! – Ica dühösen fújta egyet, én alig álltam a lábamon, azt hittem, mindjárt összeesem.

– Nem, nem haragszom, igazad van, de akkor is fáj, akkor is porba sújt a szégyen! Gyere, menjünk haza, késő van már, fejezzük be ezt a szörnyű napot...

Hét óra felé járt az idő, mire hazaértem, Artúr ingerülten fogadott, bár igyekezett visszafogni magát, nehogy megismétlődjen a múltkori viharos jelenet. Kisírt szemmel,

sápadtan érkeztem, elmondtam, hogy rendőrök jártak nálunk és kihallgattak Tóth Éva halálával kapcsolatban.

- Neked mi közöd az egészhez? Tudtommal az ékszerek ügyében tettél már vallomást, vagy talán barátkoztál azzal a nővel? - Artúr idegesen rántott néhányat a nyakán, szeme karikás volt, haja rendetlenül lógott homlokába, mérgeesen fújtatott.

- Mindenkit kifaggatnak, aki két szót is beszélt az áldozattal. Tudod jól, hogy könyvtáros vagyok, Éva is az olvasóm volt! - Dühösen mentem ki a konyhába, keresni valami vacsorának valót. Artúrral éppen csak beszélő viszonyban voltunk, a nagy veszekedés óta külön ágyban aludtunk, még tartott a mosolyszünet. Artúr nem hagyott békén, vacsora közben is egyre a gyilkossági ügyet feszegette, kérdeztetett, piszkált, majd a házasságunkra terelte a szót. Végül kibökte: azt szeretné, ha újból együtt hálnánk, ha visszaállna köztünk a házastársi kapcsolat. Ha valamikor, most aztán végképp nem volt rá hajlandóságom, sírni, hisztizni kezdtem, szó szót követett. Ismét alaposan összevesztünk, Artúr szomorúan bűjt az ágyba, több szó nem hangzott el, kicsiny otthonunkra ráborult a csend. Lámpát oltott, fejére húzta a paplant, olvasni, tévézni nem volt kedve; én ügyet sem vetve rá párnámba fúrtam a fejem, sirattam Csabát, próbáltam valahogy elviselni szégyenemet...

Egy hétre rá, hogy megalakult a Tóth Éva halálát vizsgáló nyomozócsoport, újból eligazításra gyűltek össze az érintettek. Ezúttal az őrnagy munkaszobájában tanácskoztak, Gyula íróasztalánál ülve a kihallgatási jegyzőkönyveket és a nyomozás eddigi eredményét összefoglaló leírásokat tanulmányozta. Balogh Béla emberei Tóth Éva valamennyi lakótársát felkeresték a tömbházmasterrel egyetemben, az eredmény azonban soványka volt, mindössze páran emlékeztek rá, hogy Csabát, illetve valaki hozzá hasonlót láttak évekkal ezelőtt megfordulni a házban. A gyilkosság délelőttjén senki nem látott

senkit; az a néhány lakó, aki nem volt munkában, az éjszakai műszak fáradalmait pihente ki. Találtak ugyan egy nagymamát, aki otthon volt, de ő két unokáját őrizte, s a gyermekzsivajtól nem hallotta, mi történik az ajtón kívül. Néhányan említést tettek férfiakról, nőkről, akiket az elmúlt hetekben, hónapokban az adjunktusnő társaságában láttak, ám az illetőkről pontosabb személyleírást senki sem tudott adni. Gyula Baloghot faggatta:

– A Gázműveknél jártatok?

– Természetesen! Sőt felkerestük a maszek gázszerelőket is!

– Eredmény: semmi...

– Így igaz. Egyetlen gázszerelő sem járt aznap a Lágymányosi utcában. – Az őrnagy Szlávikné vallomását kezdte tanulmányozni, melyet Rocsik vett fel. – Semmi újabb részlet, vagy adat – mondta unott hangon. Megdicsérte a főhadnagyot, megköszönte, hogy saját kocsján hazafuvarozta a vénasszonyt, majd Mónikára és Ábrisra nézett.

– Hát a hadnagy elvtársak? Mit végeztek? Hol van a jelentés? – Mónika pirulva ugrott fel és főnöke asztalához sietett.

– Parancsoljon, őrnagy elvtárs, itt a jegyzőkönyv, én magam állítottam össze és gépeltem le az egész anyagot! Néhány dologra sikerült fényt deríteni, bár ezek inkább személyes jellegűek, magánügyek, de nem kizárt, hogy kapcsolatba hozhatók a gyilkossággal! – Az őrnagy köszönettel nyugtázta az irományt, s türelmesen meghallgatta Mónikát, aki izgatottan, csillogó szemmel mesélte el mindazt, ami a jelentésben állt. Hirtelen felkapta fejét, s kutatva nézett Ábrisra, majd Mónikára.

– Mi az ördög! – szólt közbe – Béresnek viszonya volt Tóth Évával? Várjunk csak... szóval ez az oka, hogy Szlávikné már korábban is látta a férfit arrafelé tekeregni! Ejha... mi a manó... a kis *donjancsi*! Ezzel bezzeg nem dicsekedett el a docens úr, amikor kihallgattam! – Érdekes, tűnődött, határozottan úgy érezte, eltitkol előle valamit. Szóval ez volt az!

Kissé unottan követte Mónika monológiát, majd felfigyelt, arcára gúnyos mosoly ült ki; fejét csóválva, göcögve vette tudomásul, hogy Juhos is érdekelve volt! Szemében ravasz fény bujkált, arra gondolt, mit szól majd Zsuzsa, ha elmeséli neki: főnöke is megkettyintette Ivicát! Akkor bizony Gabit is ki kell hallgatni... Ő is részt vett a füredi konferencián, így könnyen meglehet, hogy nyakig benne ül a lekvárban! Erőt vett vidámságán, tekintete elkomorodott, gondolatai visszatértek az aktuális problémákhoz.

– Mi a helyzet az alibikkel? – mordult a fiatalokra. – Sikerült megtudni valamit? Juhosra és Levendulayra volnék kíváncsi... – Kérdésére Ábris válaszolt.

– Egyikük sem tudott alibit igazolni. Juhos professzor azt mondta, otthon tartózkodott, de állítását senki sem igazolta. Levendulay tanszékvezető sem volt bent az egyetemen, a felesége szerint a városban járkált, ügyes-bajos dolgait intézte...

Gyula befejezván a meghallgatásokat, rátért a feladatok kiosztására. Balogh Bélát és embereit arra kérte, nézzék át alaposabban Tóth Éva lakását, Ábriséknak pedig lennie megengedte: folytassák tovább az egyetemi személyzet kikérdezését, van még belőlük éppen elég. Rocsik főhadnagyot maga mellé rendelte, megkérte, idézze be a kapitányságra a Béres házaspárt, legyen majd ott a kihallgatáson és vezesse a jegyzőkönyvet. Mónika csúnya kis grimaszt vágott, nem tetszett neki, hogy a főnök Rocsik Péterrel kíván együttműködni, azt szerette volna, ha őt választja nyomozótársául. Ábris észrevette a mozdulatot, s dühösen fordult a lányhoz.

– Mi bajod? Szeretnél Rocsik helyében lenni? Azt hiszed, előbb leszel főhadnagy, ha folyton a főnök körül lebzszel?

– Hagyjál békén – sziszegte a lány –, törődj a magad dolgával! – Ábris szomorúan tekerte meg túl hosszúra sikeredett nyakát. – Magad dolgával – dünnyögte a lány szavait idézve, hiszen éppen azzal törődik, az ő legfőbb dolga, hogy

meghódítsa Mónikát, ezt a világszép lányt! Csak ne lenne olyan makacs és rátarti, ne lenne neki annyira fontos a karrier...

Gyula visszatért szobájába és kért egy kávét Jolikától. Maga elé tette Mónika szépen gépelt jelentését, és gondosan tanulmányozni kezdte. Most, hogy újból átolvasta, felfigyelt arra a néhány mondatra, mely arra utalt, mennyire kiborult Eszter, amikor megtudta, hogy Csabának is viszonya volt az áldozattal. – Szegény asszony – sóhajtott fel –, még mindig szerelmes abba a hóhányóba, nem elég neki elviselni mindazt, ami a két kard eladási kísérlete folytán nyakába szakadt, a végén még a házassága is tönkremegy...

Milyen kényes dolog is a házasság, olyan, akár a finoman kibalanszírozott patikamérleg, elég néhány porszem, s máris felborul az egyensúly! Itt ez a Juhos Gabi, akitől annyira félti Zsuzsát, a vén jampec úgy váltogatja a nőit, mint más a fehérneműjét. Ki tudja, talán Zsuzsa is megvolt neki! A gondolattól összeborzadt, s mint mindig, ha valami idegesítette, viszketni kezdett a nyaka. Valóban, volna oka a féltékenykedésre? Juhos majd tíz évvel idősebb nála, korához képest rogyant, podegrás, bár kellemes vonású arca, magas, izmos alakja még így is vonzó, behízelt modorával, rámenősségével előbb-utóbb célt ér, még ha utóbb rendszerint dobják is a nők...

Ami azt illeti, Gyulának igazán nem lehetett panasza a külsejére, negyvenes éveiben is megőrizte karcsú, izmos természetét, dús haját, melyben mindössze néhány őszülő tincs jelezte a múlt időt. Tudta, hogy a rendőrlányok körében nagy közkedveltségnek örvend, többen is próbálkoztak már vele, s nem csak valami jobb pozíció elnyerése céljából, vagy némi jutalom, fizetésemelés reményében... Nem, nem csalta meg Zsuzsát, eszébe sem jutna ilyesmi, látott már erre épp elég szomorú példát, nem egy bajtársa tette tönkre boldog családi életét néhány kétes értékű éjszaka kedvéért...

Úgy vélte, házasságát nem az ő jámbor kis sikerei veszélyeztetik, a baj egészen máshonnan leselkedik rá. Féltette

Zsuzsát, félt attól, hogy egy napon elhagyja őt az asszony, ráun, nálánál jobbat talál...

Tisztában volt Zsuzsa értékes tulajdonságaival; felesége villamosmérnök, egyetemi docens, járatos a modern tudományokban, félvezetőfizikát, optoelektronikát oktat, ezzel együtt tudományos kutatásokat végez. Gyula nemegyszer úgy érezte, az asszony tudása, intelligenciája fölötte áll az ő szellemi kvalitásának. És ez még nem is lett volna oly nagy baj... Gyula büszke volt nejeére, amikor Zsuzsa doktorált, avatásán díszegyenruhában jelent meg, s úgy fogadta a gratulációkat, mintha ő lett volna az ünnepelt. Igazából az nyugtalanította, hogy Zsuzsát olyan férfiak veszik körül, akik méltó szellemi partnerei, akikre felnéz, akiket tisztel, s akik egyszersmind példaképei. Egyetemi tanárok, kutatók, akadémikusok... egy srófra jár az agyuk, Zsuzsa megérti őket, gondolati közösségben él velük.

És ő, a rendőr? Hiába van két diplomája, jogi doktorátusa, nyelvvizsgálója, a korszerű tudományos ismeretek terén lemaradt, még a számítógép működésével sincs egészen tisztában! Pedig ezek a fránya masinák lassan előzönlének mindent, betörnek a hivatalokba, közintézményekbe, s ha hinni lehet a mendemondáknak, hamarosan a rendőrség teljes adatállománya is fertelmes gyomrukba kerül. És már a családi otthonokat sem kímélik. Pár hónapja Zsuzsa is beszerzett egy házi számítógépnek nevezett szerkentyűt, Ádámmal rendre azt nyúzzák, s végül még megéri, hogy neje és nyolcéves kisleány fogja őt felkészíteni a főnökség által kilátásba helyezett számítógépes tanfolyamra!

Az ő munkája nem olyan fennkölt, elvont, hétköznapi dolgok felett álló, mint Zsuzsáé, nem annyira élvezetes. Agresszív gazembereket, ravasz csirkefogókat nyaggatni, vallatni, bírósági tárgyalásokra járni, olykor még tettlegességnek is kitennie magát. Aztán a rengeteg adminisztráció, kérelmek, felterjesztések, jelentések, statisztikák készítése, periratok szerkesztése, kínos házkutatások! Az emberek azt képzelik,

minden nyomozó olyan, mint Agatha Christie *Poirot*-ja, nem tesz mást, mint foglalkoztatja *kis szürke agysejtjeit*, majd összetereli az érdekelteket, s elmeséli nekik a megoldást. Ami azt illeti – folytatta elmélkedését az őrnagy – ez a mostani ügy, az ékszerlopással kombinált gyilkosság, valóban igényel bizonyos kombinatív készséget, ügyességet, leleményt. Ám a történet nem oly gömbölyű, mint amilyeneket a krimikben találunk, itt a szálak szerteágazók, kibogozásuk hosszadalmas, fárasztó nyomozati munkát igényel, s a gyilkossággal gyanúsíthatók köre – legalábbis egyelőre – messze nem behatárolható.

Ilyen az ő élete, ilyen a világa. Mi lesz, ha Zsuzsa egyszer majd megunja a társaságát, ha talál valakit, akihez vonzódik, s akivel mindarról elbeszélgethet, ami őt foglalkoztatja, ami a hivatása. Mi lesz, ha elhagyja őt, ha magával viszi a gyermekeket... Gyula indulatba jött, öklével dühösen az asztalra vágott: – A fene, aki megeszi... Mit émesztem magam ilyen hülyeségeken, amikor jól megvagyunk Zsuzsával, igazán nem lehet rá semmi panaszom! – Az éjszakáikra gondolt, az asszony szereti őt, nem vitás, sosem vonta még magát tőle, s ha napközben olykor hevesebben összeszólalkoztak is, egyetlen egyszer sem ment le a nap az ő haragjukkal... Csak ez a rohadt férfigőg, ez az ő baja, ez fúrja őt, mint féreg a fát!

Az ajtón kopogtak, Rocsik Péter lépett be.

– Jelentem, holnap délután kettőre beidéztem a Béres házaspárt!

– Rendben. Szerezz, fiam, egy magnót és egy füzetet, vallomást veszünk fel mindkettőjüktől. Jegyzetelj, s a jegyzet és a magnófelvétel alapján készítsd majd el a kihallgatási jegyzőkönyvet! Kettő előtt tíz perccel várlak!

– Értettem!

Rocsik távozott, Gyula ismét magára maradt. Nyújtózott, megropogtatta csontjait, majd órájára nézett. Ideje ebédelni, s még Szalaival is beszélnie kell! Felkászálódott, a titkárságon átnézte a postáját, majd az egész paksamétát titkárnője gondjaira bízta.

Ebéd közben a vallomástétel várható fejleményei jártak az eszében. Most nem veszi barátira a figurát, ezt megkönnyíti Rocsik főhadnagy jelenléte is, nincs tegeződés, viccelődés, szigorúan hivatalos lesz a hang. Ha a házaspár tagad, szembesíti őket Szláviknéval! Szembesíteni? Micsoda képzavar, hiszen mindkettőjüket hátulról látta az öreg hölgy. Elmosolyodott, kereste a megfelelő kifejezést erre az érdekes szituációra.

Másnap pontban két órakor Rocsik beszólította Bérest, őt kívánták elsőnek meghallgatni. Amikor az őrnagy meglátta Csabát, meglepődött: a férfi valahogyan kisebb lett, szinte minden dimenziójában összehúzódtak. Sápadt volt, a nyári nap keltette barnaság eltűnt arcáról, szeme vérelesen ült duzzadt szemhéja mögött, még a haja is lelapult, elveszítve dússágát, oroszlánsörény jellegét. Sötétszürke bőrzakót viselt, és *nem* barna átmeneti kabátot... Kezet fogott a két rendőrrel, *jónapot*-tal köszöntve a férfiakat. Ő kezdeményezte a magázódást, nyilván érezte a megváltozott helyzetet, a dolgok komolyra fordulását. Rövid adategyeztetés után Gyula a lényegre tért.

– Kérem, docens úr, a Tóth Éva sérelmére elkövetett ügyben szeretnénk önt tanúként meghallgatni! Mondandóját írásban rögzítjük, kérjük, hogy vallomástétele után olvassa el a jegyzőkönyvet, és amennyiben egyetért az abban foglaltakkal, írja alá. Természetesen jogában áll a vallomástételt megtagadni, vagy ügyvéd jelenlétét kérelmezni.

– Kérdezzenek – mondta Csaba szenvtelen hangon –, nincs semmi titkolnivalóm!

– Köszönöm az együttműködést. Az első kérdés: hol tartózkodott ön szeptember 28-án, a gyilkosság napjának délelőttjén, reggel nyolc és déli tizenkét óra között?

– Lássuk csak – kezdte vallomását a docens –, reggel nyolc és tíz óra között az egyetem D-épület 212-es tantermében tartottam előadást. Ezt tanúsíthatják a hallgatóim, mintegy negyvenöt fő... Tíz óra után visszatértem a tanszékre, hirtelen rosszul lettem és gyorsan hazamentem. Vesegörcsöm volt,

később kihívtuk az orvost, pár napra betegállományba vett, egy esetleges műtéttel megfenyegetve!

– Azt mondja: *kihívtuk*... ki tartózkodott még a lakásban?

– Természetesen a feleségem!

– Telefonon hívták az orvost?

– Igen, hogyne.

– Az orvos pontosan mikor jött és mikor ment el? Az orvos távozása után a felesége továbbra is ön mellett maradt?

– Az orvos dél körül jött... a feleségem később lement a patikába gyógyszerért... de az már délután volt...

– Béres úr! Ön hivatalos vallomást tesz! *Biztos* ön abban, hogy minden úgy történt, ahogy azt az imént elmondta nekünk?!

Csaba hirtelen elvörösödött, homlokán izzadságcseppek gyöngyöződtek. Idegesen fészkelődött székén, arcán furcsa rángások futottak át.

– Igen, biztos vagyok – mondta tétován.

– Akkor tegyük néhány pontosítást! – emelte fel hangját Gyula. – Miután *fél tíz* körül befejezte az előadását, nem tért vissza azonnal a szobájába, hanem felkereste a Mérés-elméleti Tanszéket, pontosabban Tóth Éva szobáját. Ott azt a felvilágosítást kapta, hogy az adjunktusnő bent járt ugyan, de hazament, mert várja a gázszerelőket. Ezt tanúsítja Bán Erzsébet, Tóth Éva szobatársa, továbbá a tanszéki titkárnő. Így történt?!

– Valóban, most, hogy mondja... Valamit szerettem volna megbeszélni Évával, semmi rendkívülit, egészen lényegtelen dolgot, azért is feledkeztem meg róla. Utána mentem vissza a szobámba! – Gyula bólintott, majd utasította a főhadnagyot, hogy módosítsa a jegyzőkönyvet. Miután a helyreigazítás megtörtént, ismét az ijedt tekintetű docenshez fordult.

– Amikor visszaért a szobájába, lerakta a füzeteit, majd magára kapta a barna átmeneti kabátját, s a titkárnőjével közölte, hogy kiszalad egy rövid időre a városba, valamit el kell

intéznie, addig tartsa a frontot. Rosszullétről, vesegörcsről szó sem volt!

Csaba báván meredt az őrnagyra, még a száját is elfelejtette becsukni.

– Ezt most honnan veszi? Valami beugratás, keresztkérdés?

– Kérem! – húzta ki magát az őrnagy. – Nem szoktam senkit sem beugratni, nem azért vagyunk itt, hogy szóra-kozzunk! Zomboriné, az ön titkárnője vallotta ezt nekünk! De ha kétségei lennének, szembesíthetjük önöket egymással!

– Rendben, elismerem. Akkor kezdtem rosszul érezni magam; kiszaladtam a gyógyszerertárba fájdalomcsillapítóért. Pirikének erről nem tettem említést, nem szeretek a beteg-ségeimmel dicsekedni!

– Kabátban ment el?

– Igen, azt hiszem. Az idő hűvös volt, nem akartam egy esetleges ráfázással is tetézni a bajt...

– *Barna* kabátban ment el?

– Lehetséges, régen volt, nem emlékszem a részle-tekre... de miért lényeges ez?

– Itt most mi kérdezzünk! Tehát: *barna* kabátban ment el?!

– Nem emlékszem rá, hogy milyen kabátban mentem el.

– Egészen pontosan: hová ment? Melyik patikába és milyen gyógyszer vásárolt?

– Valamelyik közeli patikába... azt hiszem, a Bartók Béla úton találtam egyet... A gyógyszer nevére már nem emlékszem...

– Ebből elég! – zárta le a meddő kérdés-felelet játékot az őrnagy. – Ön nem járt patikában és nem vásárolt semmiféle gyógyszert. Ön a Lágymányosi utcába ment és felkereste a sértettet, azaz Tóth Évát, akit már azóta hajkurászott, hogy a két kard előkerült. Semmi értelme a tagadásnak és a mellébeszélésnek, ezzel csak súlyosbítja a helyzetét! Szilávik Lászlóné

szemtanú igazolja, hogy ott járt! Tehát: elment Tóth Éva lakására, felment a lifttel a negyedik emeletre... belépett a lakásába, és azután mi történt?!

Csaba arcszíne a zöldes-sápadtból az élénkvörösbe váltott át. Teljesen összezavarodott, egyre azon járatta az eszt: nem találkozott senkivel, nem láthatta őt senki abban a félhomályos lépcsőházban! Ismét beugratásra gyanakodott, tagadni kellene, futott át az agyán, de nem lévén rutinos hazudozó, zavarba jött, s ez eldöntötte sorsát. Az őrnagy fölénybe került, néhány további kérdést tett fel némi fenyegetéssel súlyosbítva, ettől Csaba végkép összeomlott és kiköhögött mindent.

– Nem vagyok gyilkos, esküszöm, hogy nem én öltem meg Évát! Órára, percre kiszámítható, mikor jártam ott, és ha az orvosszakértő érti a dolgát, bizonyíthatja, hogy a halál addigra már réges-rég beállt!

– Éppen azon vagyunk, hogy ezt tisztázzuk! – oktatta ki Csabát az őrnagy. – A lányt egy kötélдарabbal fojtották meg, a labor már vizsgálja, származhatott-e a kötél például egy balatoni vitorlásról...

– Ebből elég, ezt kikérem magamnak! Semmi többet nem vagyok hajlandó mondani az ügyvédem jelenléte nélkül. Rosszul tettem, hogy vállaltam ezt a beszélgetést... azt gondoltam: a rendőrség célja az információszerzés és nem az alaptalan vádaskodás! – Csaba hirtelen felugrott, indult volna, ám Rocsik kezét feltartva, maradásra intette.

– Kérdeznék valamit – fordult főnökéhez.

– Csak tessék – biztatta őt Gyula.

– Tóth Éva szeptember 25-én, pénteken érkezett haza, és aznap délután vette át a postán az általunk kiküldött tértivevényes idézését. Béres úr! Beszélt ön az áldozattal szeptember 25. és 28. között? Telefonon vagy személyesen?

– Nem beszéltem! – fortyant fel Csaba. – Ha éppen tudni akarják az elvtársak: 25-én délben kimentünk Csillaghegyre a feleségem rokonaihoz, gyümölcsöt szedtünk, szüre-

teltünk, s csak vasárnap, késő este érkeztünk haza. Ottlétemet tanúsíthatják rokonaink, barátaink, sőt a szomszédok is! A víkendházban nincs telefon, ha beszélni akartam volna Évával, le kellett volna mennem a hegyről a HÉV-megállóhoz. Legkevesebb tíz fő tanút tudok hozni...

– Köszönjük – zárta le a témát Gyula. – Arra kérjük, foglaljon helyet a folyosón, és várja meg, amíg elkészül a kihallgatási jegyzőkönyv. Mint már említettem, alá kell írnia...

– Rocsikhoz fordult és hunyorított a szemével. – Kérem, főhadnagy, kísérje ki Béres docent! – Rocsik megértette a jelzést: a hátsó kijáraton kell kiengednie Bérest, nehogy találkozzék a feleségével akár egy szemvillantásnyi időre is.

Gyula elégedetten dőlt hátra székében, az első akadályon túljutott, Csaba beismerte, hogy járt a lány lakásán. Izgatottan várta Daniellát, vajon a nő ügyesebb és ravaszabb lesz, mint beijedt férje? Az ajtó kinyílt, a főhadnagy maga elé tessékelve kíserte be a vörös nőt.

– Kérem, asszonyom! – fordult az őrnagy Daniellához – vallomást szeretnénk felvenni öntől. A vallomását írásba foglaljuk, és kérjük, távozása előtt olvassa el és írja alá!

Az adategyeztetés után az asszony a táskájába nyúlt, szipkát, cigarettát kotort elő, csillogó kis öngyújtójával rágyújtott, s kihívóan az őrnagy felé fújta a füstöt. A szipkát öt ujjal fogta meg, kecsesen ingatva, mint Karády Katalin az egyik kémfilmjében, őt utánozta, a füstöt is oly klasszikusan eregetve ki. Gyulát idegesítette a füst, kezével legyezgetve hajtotta el maga elől a különös aromájú gomolyt, s hogy felgyorsítsa az eseményeket, azonnal a tárgyra tért.

– Egy szemtanú azt állítja, hogy ön a gyilkosság délelőttjén *járt* a tetthelyen, felkereste Tóth Éva lakását. Miért ment oda, mi dolga volt ott?

– Ön most kérdez, vagy mesét mond? – nézett szemtelenül az őrnagyra a nő. Vastag ajkát lila színű rúzs fedte, duzzadt, kissé ragyás bőré arcán összecsomósodott a smink. Dús, vörös haja a vállára omlott, homloka fölött csillogó haj-

pánttal szorítva le. Gyulának nem sok hiányzott hozzá, hogy ráborítsa az asztalt.

– Asszonyom, amennyiben nem hajlandó vallomást tenni, 48 órára gyilkosság gyanújával őrizetbe vesszük önt, majd ügyvéd jelenlétében újból kihallgatjuk. Ha nincs ügyvédje, hivatalból kirendelt védőt kap. A kihallgatás során szembesítjük Szlávik Lászlóné tanúval, aki a néhai Tóth Éva lakásával átellenben lakik. A tanú a gyilkosság vélelmezett időintervallumában látott egy nőt is belépni a lakásba és a személyleírás, melyet erről a nőről adott, ráillik önre.

Daniella mélyen leszívta cigarettája füstjét, lágyan felkacagva megrázta vörös haját.

– És maga hisz az ilyen mendemondákban? Nyilván valami unatkozó házinéniről van szó, aki így szeretne az érdeklődés középpontjába kerülni!

– Hogy én mit hiszek el és mit nem, az az én dolgom! Az viszont már az ön dolga, hogy a kedves férje mit vallott be, és mit nem! Kívánja, hogy visszahallgassuk a magnófelvételt, amit az imént rögzítettünk? Esetleg szembesítsük a férjével?! Ő ugyanis elmesélte mindazt, ami a gyilkosság délelőtti történet, elmondta, hogy mindketten jártak a tetthelyen, és ön volt az, aki a rendőrséget értesítette! – Daniella a rázúduló szóáradattól pillanatra megdermedt, hirtelen elveszítette pökhendiségét és magabiztosságát.

– Szóval sem mondtam, hogy nem vagyok hajlandó vallomást tenni – mondta szelídebb hangon. – Így igaz, jártam a lakásban valamikor tizenkét óra körül, az ön híres szemtanúja nyilván percnyi pontossággal feljegyezte az időpontot. Akkorra már Éva halott volt, minden kétséget kizáróan halott, s ha a kórboncnok nem esett a feje lágyára, nyilván igazolja majd, hogy a gyilkosság órákkal azelőtt történhetett. Hogy mért mentem oda? Rendet rakni! A mafla férjem nyilván összefogdosott mindent, egy rakás ujjlenyomatot hagyva maga után. Azt gondoltam, az üveget is ő döntötte fel, a poharat is ő törte össze, ezért összeszedtem az üvegholmi maradékát, bezsuppol-

tam egy porzsákba, amit a konyhában leltem, s a zsákot útközben az egyik kukába dobtam. Tudom, ez szabálytalan, a gyilkosság helyszínét tilos megbolygatni. Ha akar, büntessen meg, fizetek, vagy bevonulok a síttre, érdekes hely lehet, egyszer nem ártana azt is kipróbálni...

Gyula nem volt vevő Daniella morbid humorára, Rocsikot kérdezte, lejegyzett-e mindent.

– Még egy kérdés. Valóban ön jelentette be a gyilkosságot? A központi ügyelet mély férfigangot vélt hallani...

– Ügyes voltam, átvertem a kollégáit! Zsebkendőt raktam a telefonkagylóra, elmélyítettem a hangom, hogy azt higgyék, egy férfi beszél. Nos, meg van velem elégedve, ügyesen konspirálok?! – Daniella idegesen felnevetett.

– Szlávikné reggel kilenc körül is látott valakit bemenni az adjunktusnő lakásába. Nem lehetséges, hogy ön volt az és aznap kétszer is ott járt ...?

– Nem lehetséges! Otthon aludtam az ágyikómban, akkor keltem fel, amikor a férjem telefonált!

Gyula próbált még egyet s mást kiszedni a nőből, de nem járt sikerrel, Daniella esze vágott, mint a borotva, nem hagyta csőbe húzni magát. Öt óra után pár perccel befejezték a kihallgatást, ezután orvoshoz küldték a házaspárt, láttelepet vetetni. Mivel az áldozat testét dulakodásra utaló sérülések borították, vélelmezhető volt, hogy a gyilkos is megsérülhetett. Gyula fáradtan és elgyötörten indult haza. Beszélnie kell a kórboncnokkal, túl széles az időintervallum, amit megadott, pontosítani kellene a halál beálltának idejét. Kilenc és déli tizenkét óra között... ez igen tág tartomány, ennek alapján akár még Daniella is lehet az elkövető! Esetleg azért vallotta Béres, hogy halva látta a lányt, mert a feleségét akarta menteni? Ki tudja... talán mind a ketten... Izmosak, jó erős a markuk, szorításuk megedződött a vitorlakötelek kezelése során!

Megvárta a vacsora végét, a gyerekek lefektetését, a jóéjt-puszikat, majd amikor végre kettesben lehettek, elmesélte Zsuzsának mindazt, ami az elmúlt két napban történt. A

csattanót a végére hagyta, a pikáns hírt kaján mosoly kíséretében adta elő:

– A könyvtár vezetőnöje azt vallotta, hogy Tóth Évának nemcsak Csabával, hanem kedvenc főnököddel, Gabival is viszonya volt! Mit szólsz mindehhez, szerelmem?

– Mit szóljak? – vont a vállát az asszony. – Gabi már csak ilyen... egyébként nem a kedvencem, ha éppen tudni akarod! Várj csak, most esik le a tantusz! Ha Gabinak is köze volt Ivicához, valamint ő is részt vett a füredi konferencián, akkor, nos akkor...

– Akkor ő is *érintett*, hogy finoman fejezzük ki magunkat – zárta le Gyula a mondatot.

– Mi a terved? Kihallgatod őt is?

– Sajnos, ki kell hallgatni, de rád való tekintettel mellőzném ezt a feladatot. Majd megbízom vele Rocsik Pétert, ez a fiatalember nagyon ügyes és cseppet sem befolyásolható! – Zsuzsa élesen felcsattant.

– Azt akarod mondani, hogy én holmi részrehajlásra, Gabi bűnösségének eltitkolására próbálnálak rávenni téged?! Ilyennek ismersz, ezt feltételezed? Gabi ugyanolyan szereplője ennek a gyilkossági ügynek, mint bárki más, vele szemben is ugyanúgy kell eljárni. Gyulus! Nem gondolod, hogy kezd már az agyadra menni ez az ostoba féltékenykedés? – Az őrnagy zavartan hajtotta le a fejét, és szabadkozva vonogatta a vállát.

– Nem a féltékenykedésről van szó, hanem arról, hogyha én hallgatnám ki Gabit, s vállalnám magamra az ezzel járó kellemetlenségeket, neked ártanék vele! Esetleg elveszítenéd főnököd jóindulatát, ami hátrányosan érintené a karrieredet!

– Kösz az aggodalmat! – nevetett Zsuzsa és tréfásan borzolgatni kezdte kissé megviselt férje üstökét. – Egyébként... nem is rossz ötlet! Buktasd le Gabit, és akkor majd én leszek a tanszékvezető! – Gyula egyáltalán nem találta olyan viccesnek a dolgot. – Még csak az kéne – morgott magában –, akkor aztán végképp a fejemre nőne az asszony!

Remények és csalódások, ezek sorozatából áll a nyomozók munkája! Az elkövetkező napokban Gyula alig valamivel jutott előbbre, bár emberei lelkesen tették a magukét. Mónikáék Rocsik Péterrel együtt folytatták az egyetemi dolgozók kihallgatását, Molnár és Mihók főörzs Béresék körül szimatolt, míg Balogh Béla Kiss Imrével a halott nő lakását vizsgálta át. Leltárba vettek minden egyes darabot; az egyik fiók mélyén széfkulcsra bukkantak, szerencsére az irományok között megtalálták a bérleti szerződést, így tisztázódott, mely pénzintézet páncéltermében található a fülke. A szükséges engedélyek megszerzése után kinyitották a széfet, benne okmányokat, s mintegy ötezer forintnak megfelelő lejt találtak. Gyula tűnődve pillantott Baloghra, amint a lány papírjait átadta neki.

– Íme, Tóth Éva születési anyakönyvi kivonata együtt az örökbefogadást igazoló okmányokkal!

– Nézzük csak – vette kézbe Gyula a papírokat –, Balázs Ivica, születési hely Románia, Medvefalva – románul *Urs* –, anyja neve *Iol'anda Simionescu*, apja Balázs Lajos. A kislány öt éves korában került Magyarországra, a Tóth házaspár örökbe fogadta, a nevére vette, azóta hívják Tóth Évának a lányt.

– Az útlevele szerint gyakran megfordult Romániában – vette át a szót Balogh –, a halálát megelőző héten is ott járt. – Gyula tarkóját dörzsölgetve töprengett, ötlete támadt, felcsillant a szeme. A főhadnagy éppen kérdezni akart valamit, ám főnöke megelőzte:

– Hol az ördögben van az a Medvefalva?

– Utánanéztem, valahol a Gyergyói havasokban, Gyergyószentmiklóstól mintegy ötven kilométerre! Arra gondol, főnök, hogy esetleg...

– Pontosan arra gondolok! Nem bízom a postában és a telefonban – egyébiránt azt sem tudjuk, kit is keressünk –, oda kéne menni, abban a kis faluban nyilván mindenki ismeri a

lányt! Jut eszembe! A hozzátartozókat a temetés és a hagyatéki ügyek intézése végett mindenképpen értesítenünk kell... Főhadnagy! Vállalná az utat egyik emberével? Rendben van az útlevele?

– Magánútlevéllal mennénk? Hát nem hivatalos kiküldetésről volna szó?

– Jobb szeretném, ha turistaként mennének! A külföldi kiküldetés ügymenete időigényes, bonyolult...

– Ahogy gondolja, őrnagy elvtárs, részemről nem merül fel akadály. Mihók János főtörzs biztosan szívesen velem tart, rokonai élnek Erdélyben, akiket gyakran felkeres!

– Helyes. Azonnal intézkedem, maga meg, fiam, beszéljen a főtörzsszel, aztán kezdjenek el készülődni, s mihamarabb induljanak!

Másnap az eligazításon a nyomozócsoport elé tárta Gyula az új fejleményeket, és részletesebben is megbeszélték a romániai utat. Mónika kedvetlenül távozott az ülés berekesztését követően, eleinte azt hitte, maga a főnök szándékozik Romániába utazni, s kísérijéül őt nevezi meg. Be szép is lett volna! Ketten együtt az erdélyi havasokban...

Zsuzsa korántsem vette oly könnyedén Gabi állítólagos érintettségét a gyilkossági ügyben, mint ahogyan azt férjének mutatta. Valójában mindig is dühítette, hogy főnöke folyvást kényes és kétes nőügyekbe bonyolódik; úgy vélte, ez az élvhajhász életmód nem méltó hozzá, rombolja tekintélyét, nevetségessé, magasabb pozíció betöltésére alkalmatlanná teszi. – Arról nem is beszélve – morgolódott az asszony –, hogy a napi dolgokról minduntalan eltereli figyelmét a szoknyák utáni futkosás; számos határidő elcsúszásának, feladatok hebehurgya elvégzésének, szervezési ügyek elnagyolásának volt eredendő oka a szépnem iránti fokozott vonzalom! – Zsuzsa mindennek ellenére kedvelte a bohém férfit, tudta, sokat köszönhet neki, ő hozta be az egyetemre, egyengette az útját, s faragott belőle sikeres és megbecsült oktatót.

Mindenesetre tény, hogy Gabi pártfogói magatartásában komoly szerepet játszott mindkettőjük kötődése a néhai Vári professzorhoz, kinek tanszékét a híres tudós halála után két részre osztották, s az egyiket, az Áramköri Rendszerek Tanszékét – némi harcok és fűrészek árán –, Gabi szerezte meg. Zsuzsa tudta jól, hogy őt, a professzor egyik legkedvesebb tanítványát, Juhos lényegében öröksége részének tekinti.

Most, hogy a dolgok ilyenén fordulatot vettek, az asszony éjszakánként rosszul aludt, napközben fejfájósan lézengett; sehogyan sem bírt szabadulni mindattól, amit főnökével kapcsolatban a férjétől megtudott. – Szóval Gabinak viszonya volt Ivicával... És Gabi is részt vett a füredi konferencián... Lehetséges, hogy Gabi műkincslopásba és gyilkosságba keveredett? – kérdezgette egyre önmagát. – Nem, ez elképzelhetetlen, ha valami, az erőszak igazán távol áll tőle! És az üzlet? Egy kis sundám-bundám sok pénzért, valami ártatlannak tűnő dolog közvetítéséért, néhány kis csomag átadásáért... Ki tudja... Gabi örökké pénzzavarban van, a nők, főleg azok, akiket az öregedő amorózó kedvel, nem kímélik az anyagiakat!

Zsuzsa a tükör elé állt, s vizsgálgatni kezdte a fizimiskáját. Az utóbbi hetekben mérsékelt fogyókúrába kezdett, melynek eredménye máris láthatóvá vált – az arcán! Bőre megereszkedett, petyhüdtté, fonnyadtá vált, s néhány ránc is előbukkant a szeme alatt. Mint hajszáltrepedések egy finom porcelánvázán, ráncai alig észrevehetően terjednek szanaszét... Gyulára gondolt, nagy bánatára férje mindössze két évvel volt idősebb nála, s őrajta, Gyulán, az idő alig hagyott nyomot; csupán az a néhány őszes hajtincs utalt az idő múlására, ami a még mindig sűrű, hullámos hajában megjelent. – És ott az a sok rendőrlány! – jutott eszébe. – Csinosak, kisportoltak, frissek és üdék... Meghódítani a vonzó főnököt, befeküdni az ágyába, izgalmas testi örömeket, gyorsabb előmenetelt ígér!

Érthetetlen – gondolta keserűen –, miért alkalmaz a rendőrség annyi nőt, az ember azt gondolná, a nyomozás, bűnüldözés férfimunka és férfierőt, -ideget kíván! Persze, ezek

tudnak karatézni, célba löni, verekedni, a csuda sem érti, hová fajul a világ! Mónika... biztos, hogy Gyulának tetszik a lány! Ki tudja, hol tartanak, talán már össze is jöttek, s egy rémséges napon – ez lesz élete legszörnyűbb napja – Gyula majd elhagyja őt. Beadja a válópert, Ádámot magával viszi, ő meg ottmarad férj nélkül Julikával és anyósával. – Sírni kezdett, könnyei végigfolytak megviselt arcán, még inkább megcsúnyítva őt... Megeresztette a vízcsapot, mosta, öblögette sírástól felpuffedt arcát, kivörösödött, könnyező szemét.

Nyílt az ajtó, Gabi lépett be. Csodálkozva nézett a könnyeivel küszködő asszonyra, gyorsan a háta mögé surrant, és nagy lapátkezeléssel megmarkolta a fenekét. Zsuzsa döbbenten kiáltott fel, ellökte magától a férfit, majd fordulásból méretes pofont kevert le neki.

– Mi a fene van veled? Megbolondultál?

– Dehogyan... – szabadkozott a tanár orcáját tapogatva –, csak a törülközőt kerestem, de véletlenül rossz helyre tévedt a kezem! Illetve, nem is olyan nagyon *rossz helyre*... – Zsuzsa íróasztalához sietett, leült és ádáz tekintettel méregette főnökét.

– Gabi, fejezd be az idétlenkedést, és figyelj arra, amit mondok! Ica benyögte a rendőröknek, hogy viszonyod volt Tóth Évával! Igaz ez? – Juhos jó hangulata elpárolgott, s kedvetlenül rántotta meg a vállát.

– Igaz! No és? Ez még akkor történt, mielőtt megismertem volna Csilluskát. Facér voltam én is és Ivica is, kinek mi köze hozzá? Egyébként – tette hozzá – az egész nem tartott tovább néhány hétnél, hamar rájöttem, nem az esetem. Tűzoltásra jó volt – ahogy mondani szokás – másra aligha, komoly kapcsolatra semmiképp... Persze... ha az elmúlt napok tükrében tekintjük a dolgokat, Ivica a barátnőm volt, és én is ott voltam Füreden... – Hirtelen töprengővé vált az arca és elkomorodott. – Azt akarod mondani, hogy engem is kapcsolatba hozhatnak az ügygel? Hogy a drágalátos férjed gyilkost lát bennem? Berendel a kapitányságra, kihallgat, talán be is kasztliz?!

– Semmi ilyesmit nem akarok mondani. Amíg nincs bizonyíték, Gyulus senkit sem tart gyilkosnak! A kihallgatásodra azonban – légy erős – hamarosan sor kerül. Ne félj, mivel a főnököm vagy, ő semmiképp nem tárgyal veled, e kényes feladatot az egyik emberére bízta! Ellenben – nézett aggódva az idegesen toporgó férfira – jól tennéd, ha alaposan végiggondolnád mindazt, amit Ivicáról tudsz! Ismertél-e valakit, aki rokona vagy barátja volt a nőnek, észrevettél-e valami feltűnőt vele kapcsolatban?! Mondd csak, előfordult, hogy kért tőled valami apróbb szívességet, esetleg egy-két csomagot vagy pakkot bízott rád... bármi, ami történt, fontos lehet! Gabi! Gyilkosságról van szó, térj már észhez, ne bohóckodj, szedd össze a sütnivalód!

És ha megkérhetnélek... ne tégy állandóan pikírt megjegyzéseket a férjemre, *engem* pedig ne sorolj a becserkészni szándékolt nők közé!

– Fene se akar becserkészni téged... Láttam, hogy sírsz, hogy magad alatt vagy, gondoltam, egy kis tréfa majd felvidít. Egyébként – tette le Zsuzsa elé a kezében lévő iratsomót – itt a véleményezésem az új tantervről, nézd át és egészítsd ki, mielőtt a dékánnak leadom. Iparkodj, és rendes munkát végezz, holnaputánra kérem az anyagot! – Gabi szigorú pillantást vetett Zsuzsára, egyszeriben kérlelhetetlen főnökké változott az imént még pajzánkodó, kedélyes jó barát.

Gabi dühösen ment ki a szobából. – Zsuzsával egyre nehezebb kijönni – zsémbelődött –, mióta felbukkantak a kardok és meggyilkolták Ivicát! – Az a buta Ica, vinné el az ördög, hogy nem volt képes tartani a száját... Nyilván fontoskodni akart, imponálni a rendőröknek, azért köpte be a lánnyal folytatott viszonyát. Ami azt illeti, ha utánagondol, az egész nem volt valami nagy szám, mindössze pár hétig tartott, mára már emléke is alig maradt.

Talán egy vagy két évvel azelőtt a nyavalyás füredi konferencia előtt kezdődött minden, ő akkoriban szakított

legkedvesebb barátnőjével, több éves kapcsolatot zárt le, s Ivica éppen kapóra jött! Már azt sem tudja, hogy futottak össze; eleinte gyakran feljárt a lányhoz, közel lakott az egyetemhez, az is kényelmessé tette a kapcsolatot. Aztán – Éva meggondolhatta magát – egyszerre csak dobta őt, nem hívta többé. Most aztán Zsuzsa is megtudott mindent... Zsuzsa, aki megjátssza az erénycsösz, valójában meg – Gabi hangos hahotára fakadt – féltékeny! Hiába van annyira oda azért a *zsernyák* férjéért, ugyanakkor azt szeretné, ha ő afféle titkos imádója lenne anélkül, hogy cserében bármit is nyújtana neki. Egy kis fogdosódás meg miegyéb, annyi nem sok, annyit sem enged meg...

Nem volt még kedve hazamenni, Csillus úgy sincs otthon, valamelyik barátnőjéhez ment, későre ígérkezett... Az íróasztalához ült, kezébe vett egy ceruzát, kacskaringókat rajzolt. Hogy is volt az akkor Füreden? Eltöprengett, megpróbálta felidézni mindazt, ami öt évvel ezelőtt történt. Kik is voltak ott? Csaba és a neje, Ivica és Levendulay, tőlük az egyetemről más nem, arra biztosan emlékezett. Persze, jöttek külföldiek is, elvégre nemzetközi konferenciának hirdették meg a szerény kis szimpoziont; három bolgár fickót biztosan látott, s talán két orosz, két német, ja igen, és még valami francia pofa volt a résztvevők között. A csoportképek... hirtelen felötlött benne, hogy készített csoportképeket s néhány egyéb felvételt is, mint szenvedélyes fotós, vitte magával a gépét, nélküle sehová sem utazott. Lehet, hogy Ivicáról is készült néhány kép... Hirtelen kapcsolt, hiszen elő sem hívta a tekercset, behajította a fotófiók mélyére azzal, hogy majd sort kerít rá, aztán az egészről szépen megfeledkezett.

– Talán még most is ott van! – villant az agyába, fekete-fehér film volt, ha megkéri a laboránst, a tanszéki fotólaborban előhívja a felvételeket.

Otthon megtalálta a filmet, másnap magával hozta, a fotográfus készségesen segédkezett. Hamarosan az asztalán várta az előhívott film, mellette egy borítékban mind a 36 filmkockáról egy-egy másolat. Nézegetni kezdte a felvételeket,

a legtöbb kép a prágai sorozatba tartozott, egyik barátjával töltött ott két hetet, mindketten szenvedélyes fotósok. Aztán következtek a balatoni képek: tó hattyúkkal, Daniella, amint a vízpart egyik terméskövén ül. Ezt művészfotónak szánta, a nő vörös hajzuhatagán élesen megcsillant a napsugár... Három csoportkép: a szálloda előtt áll a tudós-sereg, némelyikük grimaszol, mások komolyan tekintenek a lencsébe. Végül egy fotó Ivicáról: a lány valami lócaszerű alkotmányon ül, mellette egy vékony férfi látható profilból, sötét, lesimított haj, élesen előre ugró, egyenes orr, kicsiny, beesett áll... A kép életlen, a padra a mögötte álló fa árnyékot vet, a két alak éppen csak felismerhető. Egy bokor mögé bújva készítette a felvételt, néhány behajló falevél keretezi a portrét, emlékszik, azért kapta le őket, hogy ugrathassa Ivicát, új lovagja van, lám milyen ügyes! Tovább vizsgálta a képet: a férfi közel hajol a nőhöz, szája beszédre áll, mintha nagyon halkán, a fülébe súgva mondana neki valamit.

Ki volt ez a férfi? Nézegette a csoportképeket, egy lupével is böngészte, ám hiába, egyetlen hasonló arcot sem fedezett fel a tudósok között. Most, hogy megpróbált visszaemlékezni, eszébe jutott, valaki szóvá tette, hogy hol van a *francia*; meg kéne keresni, nélküle hiányos a csoport, nem hiteles a kép... A szekrényben a konferencia-anyagok között megtalálta a balatonfüredi rendezvény programfüzetét, mely a résztvevők névsorát is tartalmazta. Egyetlen francia nevet talált, bizonyos *Georges Gendreau* professzorét.

– Lehet, hogy szimatot fogtam – örvendezett –, végül még én nyalom fel a jutalmat, magam leszek a nyomravezető! Nagyot néz majd Zsuzsa, a főokos, és férje, a rendőrkapó... – Ezúttal nem bízta a dolgot a fotólaboránsra, saját maga készített néhány nagyítást a csoportképekről és az Ivicás képről is, ám hiába bűvészkedett, ez utóbbi felvétel már eleve életlen volt, a nagyítások, képkivágások sem tették jobban felismerhetővé a francia férfit.

Hétfőn Zsuzsa kereste fel őt, átnézte az új tantervet, mondta lelkesen, majd Gabi mellé ült és részletezni kezdte elképzeléseit. Juhos türelmetlenül hallgatta vonzó munkatársa szóáradatát, Zsuzsa pontokba foglalta észrevételeit, ezzel együtt mélyreható gazdasági elemzéseket végzett, kitérve arra, hány új tanerőre, laboratóriumra, mérőműszerre és egyéb felszerelési tárgyra volna szükség ahhoz, hogy megvalósíthatók legyenek a felsőbb vezetés elképzelései.

– Itt van minden részletesen leírva! – dugta Gabi orra alá az ötoldalnyi gépelt anyagot. – Olvasd át figyelmesen, s amivel nem értesz egyet, azt korrigáld! – Juhos ingerülten a fiókjába süllyesztette a sűrűn telegépelt oldalakat; rossz kedve volt, a hétvégén ismét összeveszett hőn szeretett nejével, a nő hideg és rideg, közeledéseit rendre elutasítja, holmi betegségre, s fáradtságra hivatkozik, csöppnyi örömet sem nyújtva neki... Zsuzsa megorrontotta, hogy valami nincs rendben, gyorsan felállt, indulni készült, ám Gabi elkapta a karját, és visszaültette maga mellé.

– Találtam valami érdekeset – szolt Zsuzsához –, nézz ide: fényképek a füredi konferenciáról!

Zsuzsa érdeklődve nézte a felvételeket, majd tekintete megállapodott az Ivicát és a franciát ábrázoló felvételen.

– Itt valami nem stimmel – mondta tűnődve. – Biztos vagy benne, hogy ez a kép valóban *Georges Gendreau* professzort ábrázolja?

– Egyedül ő nem szerepel a csoportképeken, ő, a *francia*, ahogy valaki említette...

– Ebben az a különös – szolt tűnődve a nő –, hogy ez a kép *nem Georges Gendreau* professzort ábrázolja! Néhány hete kikölcsönöztem egy könyvet, melyet éppen *Georges Gendreau*, a párizsi *Joliot-Curie Intézet* egyik munkatársa írt. A könyv hátlapján látható a szerző fényképe – és most fogóddz meg –, a kép ősz hajú, szakállas, szemüveges férfit ábrázol, ez meg itt fiatal, egészen más fej- és arcformával! A könyv körülbelül a

konferencia évében íródott, a fénykép is akkor készülhetett, ekkorát nem változhat egy arc még több év elteltével sem!

– Nézzük meg a kiadványban, honnan jött az ipse! – Gabi lapozni kezdte a kis füzetet, majd hangosan olvasta: *Georges Gendreau* professzor, *Joliot-Curie Intézet*, Párizs. – Nos, mit szólsz hozzá?!

– Várj csak! – emelte fel Zsuzsa a kezét. – Nézzük át újból a csoportképeket, hátha találunk valakit, aki azonosítható a könyv szerzőjével. Egy pillanat – ugrott fel –, azonnal hozom a könyvet!

Nem lettek okosabbak, az atomfizika tárgyú könyv hátsó borítóján látható arc a csoportképek egyetlen szereplőjéhez sem hasonlított. A professzor képe mellett rövid életrajz is állt, a születési dátum alapján a férfi a konferencia idején már éppen ötven éves volt. – A mi emberünk meg legfeljebb harmincöt! – nézett egymásra Zsuzsa és Gabi.

– Fogalmam sincs, mit mondjak – csóválta fejét az asszony –, valami tévedés, valami elírás... ki állította össze a programfüzetet?

– A konferenciát valamelyik nemzetközi egyesület szervezte, azonban a füzetet a MTESZ adta ki! Nyilván megküldték az egyesületnek a résztvevők névsorát az előadások tartalmi kivonatával együtt. Náluk kéne kutakodni!

– Azt fogom tenni! – pattant fel Zsuzsa. – Délután bemegyek a Társulatba és kinyomozok mindent.

– Sok szerencsét – válaszolt Gabi rezignáltan, majd ahogy Zsuzsa mögött becsukódott az ajtó, gondolatai ismét visszakanyarodtak házasságának problémáihoz.

A Kossuth téri elegáns irodaházban Zsuzsa emeletről emeletre, szobáról szobára rohangált, eközben számtalan ügyintézővel, csoportvezetővel, kis- és nagyfőnökkel veszett össze és békült ki, míg végre kiderítette, kik állították össze a balatonfüredi konferencia-füzetet.

– Az anyag az irattárba került – mondta egy álmatag hangú, szőke, erősen molett nő, akit végül, mint egyedüli illeté-

kest, sikerült felkutatnia. – Az irattár az újpesti raktárépületünkben van, oda kell kimennie, ha valami felvilágosítást óhajt...

– Kérem – erősködött Zsuzsa –, rendőrségi ügyről van szó. Gyilkosság történt, azzal kapcsolatban keresik a konferencia anyagát! Ha gondolja, értesítem a nyomozókat, ők majd kiszállnak a helyszínre, s ha kell, felforgatják az egész raktárt!

– Ó nem, ilyesmire igazán nincs szükség – visszakozott ijedten a nő –, ha várna egy kicsit, elintézek néhány telefont! – Zsuzsa türelmesen üldögélt a bútorokkal telezsúfolt szobában, mintegy negyedóra telt el, mire a nő visszajött, s közölte, az ügyintéző felkeresi Zsuzsát holnapután az egyetemen, elviszi neki az anyagot, és elmond mindent, ami a konferencia-kiadvánnyal kapcsolatban megtudható.

Zsuzsa gondolt egyet, és másnap reggel felkereste Béres Csabát. Csaba szenvtelen udvariassággal fogadta az asszonyt, arca, mint egy lárva, érzelemmentes, kifejezéstartelen volt.

– Az áramkörökkel van valami baj? – kérdezte kedvetlenül.

– Ó nem, ott minden rendben, ellenben arról a bizonyos füredi konferenciáról volna szó!

– Nocsak... urad és parancsolód téged küld hozzám maga helyett?

– Senki sehová nem küldött, magamtól jöttem. Az egyik francia vendégről *Georges Gendreau* professzorról volna szó... Zsuzsa elővette a fényképet a konferencia-kiadvánnyal együtt, és felsorolta észrevételeit. – Emlékszel a férfira? – kérdezte. – Esetleg te vagy Daniella beszélgettetek vele!

– Valami rémlik – vált Csaba arca csöppet barátságosabbá –, úgy emlékszem egyszer vagy kétszer láttam Ivica társaságában. Arra is emlékszem, az előadása elmaradt és sem a konferencia nyitó fogadásán, sem a záróünnepségen nem volt jelen. Én még be sem mutatkoztam neki, s arról sincs tudomásom, hogy Dani szót váltott volna vele.

Zsuzsa már indult, ám valami eszébe jutott, s engedelmet kérve fordult Csaba felé:

– Nem tudod véletlenül, Ivica beszélt franciául?

– Véletlenül tudom! – villant fel Csaba szeme. – Egész biztos, hogy jól bírta a nyelvet, mert Daniella még ott, Füreden egy francia regényt kölcsönzött neki. Sőt! Egy alkalommal Levendulay is említette, hogy francia vendégei voltak és Ivica tolmácsolt...

– Kösz az infót! – nézett rá kedvesen Zsuzsa, majd búcsút vett kollégájától és távozott.

Este, a szokásos lefekvés kori csevegések során, beszámolt Gyulának a történekről. A férfi ámulva hallgatta a fejleményeket, a szoknyapecér Gabi is jó valamire, dűnnyögte, majd merész fantáziálásba kezdett.

– Lehet, hogy találtunk végre egy használható nyomot?! Személycsere, valami bikfic kiadta magát professzornak, így kerülve kapcsolatba Tóth Évával, átvéve tőle a miniatúrákat... de szép is volna! Persze – vonta magához közelebb Zsuzsát, s arcát hajába temette –, erről meg kellene győződni, ennek utána kéne járni... Nos, asszony, mit szólnál egy párizsi utazáshoz?!

– Mi ketten? Vagy talán másvalakivel mennél?

– Kivel mással? Már megint kezdted... – Gyula mérgesen vetette végig magát az ágyon. – Mindegy, ne beszéljünk most erről, várjuk meg, mit mond holnap a kiadvány szerkesztője! Lehet, hogy valóban sajtóhiba történt, elírták a nevet, vagy az illető munkahelyét és kiderül, banális félreértés történt csupán...

Gyula „aggodalma” feleslegesnek bizonyult, félreértés nem történt, sajtóhibát sem vétett senki. Zsuzsa és a konferencia-anyagot összeállító férfi alaposan átnézett mindent; semmi kétség, a jelentkezési lapon feltüntetett adatok *Gendreau* professzor személyére utaltak. Az iratok között megtalálták a konferencia résztvevőinek rövid életrajzát, tudományos munkásságuk részletezésével és a publikációs jegyzékkel együtt, *Gendreau* esetében szerepelt az a könyv is, melyet Zsuzsa

felfedezett. A kiadvány szerint a professzor előadást is tartott Füreden, ám Gabinak úgy rémlett, a fekete hajú, hosszú orrú férfit csak az ebédlőben látta olykor, az előadóteremnek még a közelébe sem merészkedett...

A házaspár a késő esti órákban a féltékenykedést és az évődést félretéve, immár a realitás fényében tárgyalta meg a párizsi utat.

– Az első kérdés, pénzügyminiszter asszony, hogy áll a büdzsé?

– Amire kell, arra mindig jut. Majd összehúzzuk kissé a nadrágszíjat, gyakrabban lesz krumplisztésza, mint rántott szelet!

– Te kis varázsló! – ölelte magához Gyula a nejét. – Remélem, a novemberi jutalomosztáskor nekem is csurran-cseppen valami, egy kevéske spórolt pénzem is van, azt is az útra fordíthatjuk!

– És odakint mihez kezdünk?

– Felkeresed az atomkutató intézetet, találkozol a professzorral és megpróbálsz kideríteni, mi is történt, járt-e a férfi akkor Füreden! Meg kell mutatni neki a fényképet és a konferencia-kiadványt – angolul is megjelent, vetette közbe Zsuzsa –, és megkérdezni tőle, voltaképpen mivel magyarázható a személycsere? Lehetséges – vált kiábrándulttá Gyula képe –, hogy odakint történt valami adminisztrációs hiba; esetleg két konferencia is zajlott egy időben, s az intézetben összecserélték a neveket!

– Sajnos, ez a legvalószínűbb – ismerte el férje igazát az asszony –, talán nem is kellene kimenni Párizsba, levélben, telefonon is tisztázható volna a félreértés...

– Semmi levél és semmi telefon! Megyünk Párizsba és kész! Néhány nap veled kettesben, ismerősök, kollégák és család nélkül... afféle második nászút! Vagy nincs is kedved hozzá? A férjed társaságát talán már unod? – Zsuzsa válaszul Gyula karjaiba vetette magát, vad szenvedéllyel ölelte, csókolta, nem győzte bizonygatni, mennyire boldoggá tenné őt ez a

kirándulás! Ilyesmire vár már régen, a párizsi úttal szíve legtitkosabb vágya válna valóra, újból fiatal házasnak érezné magát...

* * *

Az Elektrotechnikai Karon a nemzetközi kapcsolatok és külföldi kiküldetések legfőbb felelőse a Méréselméleti Tanszék vezetője volt. A sovány Levendulay – akit diákjai titokban *kan agárnak* hívtak – ugyancsak elcsodálkozott, amikor felkereste őt Marton Zsuzsa azzal a különös kéréssel, hogy a párizsi *Joliot-Curie Intézetben* óhajt látogatást tenni.

– Sajnálom, de az idei utazási keret rég kimerült – utasította el a kérést a professzor. – Magamra vállalom a költségeket, s az utat évi rendes szabadságom terhére tenném – tromfolt Zsuzsa –, azonban szükségem volna az egyetem ajánlására, turistaként mégsem állíthatok be az atomfizikai intézetbe! Egyébként – tette hozzá – *Gendreau* professzorral szeretnék értekezni!

– Miért keresi a professzort – akadékoskodott Levendulay –, mi az a fontos ok?

– A könyvében számos megvitatásra érdemes problémát találtam, ezek legtöbbje kapcsolódik a kutatási témámhoz! A fény-félvezető kölcsönhatásokat atomfizikai alapon tárgyalja, s kidolgozott egy újnak mondható elméletet, erre alapozva sokkal egyszerűbben kiszámítható a félvezető-detektorok spektrális érzékenysége, mint a közismert módszerekkel. Másrészt, mivel *Gendreau* is tanít az egyetemen, oktatásügyi konzultációra is gondolok...

– Elég, elég, nem értek az optoelektronikához, de azt látom, maga mellett nem fog unatkozni a neves tudós... Egyébként semmi akadálya a kiutazásának, az egyetemi embereket minden kutatóintézet szívesen látja. Ám arra ne számíton, kolléganő, hogy a legkorszerűbb laboratóriumokat felkeresheti, az ott folyó kutatások szigorúan titkosak! Főleg azok számára – mondta gondterhelten –, akik *Kelet* felől érkeznek, már ha érti, mire gondolok...

- Ezek szerint számíthatok a segítségére?
- Ha a főnöke engedélyezi és javasolja tanulmányi útját, akkor minden rendben, a Dékáni Hivatalnak csupán az a fontos, hogy ne kerüljön egy huncut vasában sem az egyetemnek az utaztatás!

Bár a Gyula bajszát erősen csiklandozta a kilátásba helyezett párizsi kiruccanás, az ok, amiért az utazásra rászánta magát, nemcsak a második nászút ígéretes kelleme, hanem a nyomozás eredménytelensége is volt. Az idő haladt, múltak a hetek, lassan egy hónap is eltelt a gyilkosság óta, a holtpontról azonban nem sikerült kimozdulni... Sem Ivica lakótársainak kihallgatása, sem az egyetemi emberek kikérdezése nem járt eredménnyel, valahogy úgy tűnt, ennek a lánynak nem létezett fix baráti köre, csupán alkalmi ismerősökkel szórakozhatott, s azokkal sem a lakásán, hanem ki tudja hol, merre, talán más városokban, más országokban.

Gyula nem egy alkalommal tárgyalt Barabással, tájékoztatta őt a fejleményekről. Többek között beszámolt a kapitánynak Mónika észrevételeiről a pozsonyi férfival kapcsolatban. Barabás intézkedett; az N-i nyomozók felkeresték a nyugdíjba vonult teremőrnőt, akinél Mónika szobát bérelt, a lakást azonban lezárva találták, a szomszédok szerint az öreg hölgy elutazott, szlovák rokonait látogatja, vagy talán reumáját kúraltatja Teplicén.

A BRFK felső vezetői türelmetlenkedtek, a helyzet mind kínosabbá vált, az ország egyik legnevesebb egyetemének oktatóiról volt szó, s felbukkant ismét az öt évvel ezelőtti, azóta már úgy-ahogy feledésbe merült műkincsrablás bűnügye is. És a sajtó sem kímélte a nem sok szerencsével járó nyomozókat! Egyre-másra jelentek meg az újságokban a fejleményeket taglaló cikkek, majd komolyabb eredmény híján a piszkálódó, dehonesztáló megjegyzések a rendőrségre, mely testület egyébként is fő céltáblája volt az akkoriban már fellendülőben lévő ellenzéki sajtónak. Még a tévé *Kék fény* népszerű bűnügyi

műsora is megkereste őket, Gyula kénytelen volt a kamerák elé állni és nyilatkozni, együtt az agárkutya külsejű Levendulayval, aki – mint a meggyilkolt lány főnöke – szintén az érdeklődés középpontjába került.

Az őrnagy dühösen rágta ceruzája végét, és a tennivalókon töprengett. Mit kezdjen a Béres házaspárral? Első számú gyanúsítottja kétségtelenül Béres Csaba, a férfi járt a tetthelyen, méghozzá az elkövetés időszakában, köze volt a nőhöz, a korábbi szerelmi idill utóbb üzleti, netán büntársi viszonyra alakulhatott át. A kötél... még mindig vizsgálja a labor, állítólag elromlott valami műszer, ezért vidékre küldték a gyilkos eszközt, az egyik anyagtudományi intézetbe... Egyéb nyom? Semmi! Az az átkozott vörös boszorkány mindent megsemmisített, a Csaba által emlegetett üveget, poharakat zsákba gyömöszölve valamelyik kukába dobta, mégsem túrhatják fel Budapest összes szeméttlerakóját! Az ujjnyomokat is gondosan letörölte a nő, a szakértők mindössze Éva néhány ujjnyom-töredékét azonosították. A testen sem találtak semmit, a gyilkos minden valószínűség szerint gumikesztyűben dolgozott, a dulakodás során csupán kék foltok, zúzódások keletkeztek, sehol egy vérző seb, kitépett hajcsomó... Pedig Éva is védekezhetett, szakadt ruházata, s a felfordulás a szobában erre utal. A gyilkos azonban rendkívül ügyes volt, a lány körme alatt nem volt karmolásból eredő bőrfecni vagy szövetharab, csupán néhány kóc-szál a kötélből, melyet megmarkolt, amint a fojtó szorításból szabadulni akart. Ezek szerint nem hirtelen felindulásból, hanem előre megfontolt szándékból ölt a tettes... Méghogy Csaba vagy Daniella előző nap gumikesztyűt vásárol, azt egy darab kötéllel együtt gondosan zsebre teszi, s felkeresi azt a szerencsétlent, nem, ez hihetetlen, semmiképp sem életszerű...

Vajon kit láthatott Szlávikné kora reggel, elsőként belépni Tóth Éva lakásába? Bán Erzsébet adjunktus azt vallotta, hogy a lány reggel nyolckor jött be az egyetemre, kilenc előtt valamivel telefonon hívták, ezt követően sietve távozott épp

csak odavetve, hogy a gázosokat várja... Ha jól számol, Éva negyed- és féltíz között érkezhett haza egyedül, vagy a gyilkosával együtt. Esetleg a ház előtt várták, vagy a tettes valamivel később követte őt... Óh, a jó életbe, csak akadna egy szemtanú, aki látott valamit...

A jegyzőkönyveket nézegette, melyek a lakók vallomását tartalmazták... gyöngé munka, Ábrisék még azt sem derítették ki, látta-e valaki Szláviknén kívül Csabát vagy Daniellát... Ez fontos volna, ám a két hebrecsnek ez – minden bizonnyal – eszébe sem jutott! A telefonért nyúlt, eligazításra kérte Ábrist. A hosszúnyakú fiatalember ádámcsutkája nagyokat ugrált, miközben főnöke letolását hallgatta.

– Igen, igen, pótolni fogjuk a mulasztást, újból kikérdezzük a lakókat...

– És felkeresitek a szomszéd utcák lakóit is, hátha azok látták Béreséket vagy valakiket a ház körül ólálkodni...

– Értettem! – csattogott Ábris, majd amilyen gyorsan csak tehetette, húzott kifelé a szobából.

Gyula gondolt egyet, kocsijába ült, s ismét felkereste Szláviknét. A kis öregasszony riadtan nyitotta az ajtót, viseltes pongyolában volt, s a jelek szerint ismét valamelyik engedetlen fazekával viaskodott. Szabadkozva tessékelte vendégét a rendetlen, takarítatlan szobába, kávéval kínálta, Gyula gondolt egyet, s ezúttal elfogadta; célja volt, hogy minél jobban összebárátkozzon az egyetlen, valamire használható tanúval. Türelmesen végighallgatta sirámain, mindennapjainak számtalan kis gondját, majd amikor az asszony lélegzetvételnyi szünetet tartott, a környékbeli házak lakóira terelte a szót.

– Kié az a huncut cica, aki időnként átugrik az erkélyére? – kérdezte érdeklődést színelve. A vénség boldogan mesélt a szomszéd házban lakó családról, sőt másokról is, nocsak, vélte az őrnagy, talán mégsem jöttem hiába! – Tetszik szeretni a krimiket? – kérdezte váratlanul.

– Óh hogyne, nagyon is! És most ez a gyilkosság... mintha egy *Maigret-történet* kellős közepébe csöppentem volna!

– Így igaz – hagyta helyben Gyula –, és mint a regényekben, úgy a valóságban is előfordulhat, hogy végül a civilek fejtik meg a rejtélyt azzal, hogy fontos információt nyújtanak a nyomozóknak! – Óvatosan tért rá a gyilkosság napján történt eseményekre, újból végigkérdezett mindent, éberén lesve, mutatkozik-e valami eltérés az öregasszony korábbi vallomása és a most elmondottak között. Leginkább a kora reggel történeteket boncolgatta: ki vagy kik lehettek azok, akik elsőnek léptek be Tóth Éva lakásába. Az asszony szemmel láthatóan kínlódott, erőltette az agyát, megpróbálta újból maga elé képzelni azt a jelenetet, mely az ajtón való belépéskor játszódott le a félhomályban. Töprengve huzigálta ritkás, fésületlen ősz haját, homlokát ráncolva fejét bosszúsán csóválta meg. Egyre azt hajtogatta, többre nem emlékszik, csak abban biztos, hogy egy – bár lehet, hogy két – sötét ruhás alak surrant be az ajtón, az illető, akinek a hátát látta, lehetett férfi vagy nő. Gyula mással próbálkozott, visszatért a szomszéd házak lakóira, arra kérve az öregasszonyt, hogy beszéljen velük, kérdezgesse őket, hátha akad valaki, aki emlékszik rá, kik léptek be a házba a gyilkosság reggelén...

– Ha tudna nekünk segíteni, asszonyom, kitüntetésben és nyomravezetői díjban részesülne! Kapna érmet és pénzt, mindezt a főkapitány adná át, a tévé pedig közvetítené... Micsoda diadal, milyen nagy dicsőség lenne! Valamennyi barát-nője önt irigyelné! – Az öregasszony apró madárszeme felcsillant, s az ünnepség felől kezdett érdeklődni. Gyula színesen, érdekesen taglalta a részleteket, utalt a korábbi, hasonló jutalomosztásokra, egyre biztatva, lelkesítve Szláviknét.

– Ígérem, megteszek minden tőlem telhetőt – csipogott a néni – ráérek, sok az időm, felkeresem az ismerőseim, s kikérdezem őket!

– Azért csak óvatosan! Szedjen ki belőlük minél többet, de ön, asszonyom, ne árulja el, hogy nekünk, a rendőrségnek dolgozik!

– Ne féltsen engem, fiam, korán kell annak felkelnie, aki túl akar járni Szlávik mama eszén!

Gyula maradt még egy darabig, meghallgatott néhány egyéb történetet, majd udvariasan elköszönt és távozott.

A kapitányságon Balogh Béla várta őt jelentéstételre, Gyula szobájába tessékelte a főhadnagyot, majd kért Jolikától mindkettőjük részére kávé. A romániai utazásról volt szó, Balogh a részletek felől érdeklődött. Gyula néhány kockacukrot ejtett a fekete főzetbe, megkavarta és felhajtotta a csészényi italt.

– Turistaútlevelemmel utaznátok, mint szabadságukat töltő magánszemélyek. Fegyverviselésről szó sem lehet, ezekben a zavaros időkben megdöbbenést keltene, ha felfegyverzett rendőrök érkeznének Romániába, magukat természetjárónak adva ki!

– Főnök! Legalább egy kis kaliberű pisztolyt hadd vigyünk magunkkal!

– Még egy játékpisztolyt sem! Az ezredes menten lefokozna, ha kiderülne a dolog! Egyébként – nézett Gyula a főhadnagyra –, milyen járművel mennétek? – Ez aztán a másik... Utánanéztünk, Medvefalva valahol az isten háta mögött található, a Gyergyói havasok mélyén terül el. A legközelebbi vasútállomás a falutól 46 km-re van, de milyen kilométerekre! Csupa hegy-völgy út, hágók, horhosok, szakadékok, valószínű, hogy autóbusz-közlekedésük sincs. Van egy strapabíró Moszkvicsom, mással nemigen jutunk el oda...

– Rendben, a benzinpénzt majd elintézzük. Mindenképp vigyetek magatokkal hóláncot és téli gumikat, ami itt minálunk őszi eső, az odaát havazás is lehet... Nehogy nekem becsússzatok valami szakadékba, s megegyenek a farkasok, vagy éppenséggel a medvék! – Tréfának szánta, de a főhadnagy

komolyan, mosolytalanul nézett rá. – Mikor indultok? – kérdezte aggódva.

– Talán úgy tíz nap múlva, előbb semmiképp... – Beszélgettek még egy darabig, taglalták az erdélyi viszonyokat, a várható nehézségeket, a szállással, étkezéssel kapcsolatos dolgokat, majd Gyula végzett a meghallgatással, s útjára bocsátotta a férfit.

Amikor megtudtam, hogy Csabát gyanúsítják a gyilkossággal, úgy éreztem, eljött a végóráim. A rémséges hírt Ica pletykálta el, hogy honnan vette, fogalmam sem volt, eleinte nem hittem neki, újból összeszólalkoztunk, veszekedtünk. A bizonyosságot maga Csaba szolgáltatta; ismét meghívott a Kispipába, ugyanabba a presszóba, ahol a múltkor is találkoztunk. Elmesélt mindent, nem titkolta, hogy járt Ivicánál, s valójában ő maga volt az, aki rátalált az áldozatra.

– Miért mentél oda – kérdeztem falféhezen –, mi dolgod volt azzal a nővel, talán még tartott a *lieson*? – Elvörösödött: – Sajnálom, ami köztem és a lány közt történt –, mondta szégyenkezve, majd részletesen elmesélte, hogy annak idején, Füreden, Ivicával együtt vásárolta a kardokat. Döbbenet néztem rá. – Az egyik szeretőddel mentél el ajándékot vásárolni a másíknak, s az ajándékot nála rejtetted el, nehogy megtalálja a feleséged?! Hogy bánsz te a nőekkel? És ez még nem minden! A múltkor meggyanúsítottál azzal, hogy én cseréltem el a kardokat, orgazdaságot feltételezve rólam! – Felugrottam a székről, el akartam menni, de ő visszatartott, bocsánatomért esedezett, a kezemet csókolgatva. Ivicával akkoriban csupán néhány hétig tartó futó viszonya volt, mesélte később, a gyilkosság napján a kardok miatt kereste, s mind a mai napig úgy hiszi, hogy a kardokat Ivica cserélte el. – Emlékszel – folytatta –, a múltkor elmondtam neked, hogy Kéri őrnagy kihallgatott, megjátszotta a kedélyes fickót, s közben kiszedett belőlem mindent, ami Füreden történt. Tudtam, hogy keresi Ivicát, előbb-utóbb kihallgatja őt is, nem szerettem volna, ha

ellentmondást fedez fel kettőnk vallomása között! Ezért kerestem! Ez csak érthető, nemde? – Mit mondhattam volna? Csendben sírdogálni kezdtem. Vigasztalt, zsebkendőjével letörölte könnyeimet, majd rendelt nekem egy Margaréta-koktétl. – És Daniella? – kérdeztem óvatosan. – Ő mit szól mindehhez? – Csaba megvonta a vállát: – Erről nem akarok beszélni – válaszolta elutasító hangon. Nem firtattam a dolgot, én sem szívesen meséltem volna Artúrról, elhallgattunk, csak ültünk és néztük egymást, majd lassan, fokozatosan lehiggadtunk. Csaba arca derűsebbé vált: – Jó veled lenni, elbeszélgetni – mondta –, a közelséged megnyugtat, néhány pillanatra feledtetni velem nyomasztó gondjaim. Találkozhatnánk máskor is? No ne érts félre, nem *úgy*, csak itt a presszóban, hogy eszmét cseréljünk a fejleményekről! – Persze – suttogtam –, bármikor, csak szólj be a könyvtárba és jövök!

Későn értem haza, Artúr már otthon volt, a konyhában ült és egy csülkön rágódott. – Valamit meg kell beszélnünk – nézett rám zsirosan fénylő szájjal –, ha esetleg volna az én számomra is egy kis idő... – Máris! – válaszoltam – csak megfürdöm és eszem valamit.

– Felkeresett egy nyomozó a munkahelyemen – kezdte –, a gyilkosságról és a Rákóczi-kardokról faggatott. Állítólag a kardokat te Csabától kaptad... Igaz ez? Tulajdonképpen mi közöd volt a barátomhoz, miért vásárolt neked ékszereket?! – Zavarba jöttem, minden vér az arcomba szaladt.

– Ez még azelőtt történt, mielőtt veled megismerkedtem. Én sem kérdezgettelek soha, kik voltak neked énelőtem!

– Szóval igaz! Csaba nője voltál! Gondolhattam volna... rám testálta a csirkefogó a megunt szeretőjét! És mi lett a vége? Hogy egy gyilkosság és egy múkincsrablás kellős közepében találom magam! – Szó szót követett, kegyetlenül összevesztünk. Éjfél felé járt az idő, mire lefeküdtünk, természetesen ismét a hallban lévő díványon hajtottam álomra a fejem. Másnap reggel Artúr még aludt, amikor elmentem, ez szokatlan volt, talán beteg, véltem, de nem volt kedvem felébreszteni. Délután nem siettem haza, volt elég dolgom, az elmúlt hetek viszontagságai

következtében alaposan elmaradtam az újonnan beérkezett könyvek és folyóiratok katalogizálásával. Hét óra körül járt az idő, mire hazaértem. Szokatlanul nagy csend fogadott és valami furcsa üresség, mintha idegen lakásba tévedtem volna be. Valahogy egészen másként visszhangoztak lépteim és a neszezésem, ahogy az előszobában lepakoltam a holmimat... Beléptem a szobába: Artúr ruhásszekrénye üresen tátongott, a polcokról hiányzott a könyvek nagy része, s az íróasztal, férjem kedvenc tartózkodási helye letarolva, kifosztva álldogált. A dohányzóasztalon, az egyik vázának támasztva, cédulát fedeztem fel: „Elhagylak, nem tudok veled élni. A többi az ügyvédek dolga. Artúr”

Ennyi. Eddig tartott a házasságom.

Másnap felkerestem az egyetem jogtanácsosát. Ismertem jól, gyakori látogatója volt a könyvtárnak. Főként a lakás sorsa érdekelt, előfordulhat-e, hogy Artúr igényt tart rá, elperli tőlem. – Ha a lakás az ön tulajdonában volt már a házasságkötést megelőzően is, s azután sem került közös tulajdonba, akkor nincs semmi probléma, még vagyonmegosztási pert sem kell indítani! Kedves Eszter, adja be maga a válókeresetet, s váljanak el közös megegyezéssel, békében! Ez minden, amit jó szívvel mondhatok. – Megköszöntem a jogász tanácsát, s némileg megnyugodva tértem vissza a könyvtárba.

Az olvasóterem egyik félreeső zugában Zsuzsát fedeztem fel, valami francia folyóiratot böngészett, jegyzetelt és szótározott. Csinos és ápoltság volt, mint mindig, arca, frizurája rendben, köpenye alatt divatos szűk pulóvert, s kissé rövidre szabott szoknyát viselt. Sokat járt a könyvtárba, egyik legmegbízhatóbb olvasóm volt, a kikölcsönzött könyvek visszaadásával sosem késlekedett, a folyóirat- és szakkönyv-rendeléseket határidőre leadta. Valahogy mégsem kedveltem; idegesített a fölénye, magabiztossága, ezzel együtt valósággal fojtogatónak éreztem azt a tudálékos légkört, mely körülölelte őt. Azt beszéltek, hogy jóképű, fess rendőrtiszt-férjét csudamód papucs alatt tartja, de uralja, igazgatja az egész családot: két jól sikerült gyermekét, s anyósát is, miközben az öregasszonyt anyjaként

szereti. Talán irigyeltem kissé, bántott, hogy mindebből nekem semmit sem sikerült megvalósítani.

Csöndesen hozzáléptem, csodálkozva nézett rám, majd barátságosan hellyel kínált. Az olvasóteremnek ez a része egészen üres volt, így hát nyugodtan beszélgethettünk. Nehezen tértem rá mondanivalóm lényegére, zavart, hogy éppen hozzá kell fordulnom, tőle remélve segítséget.

- Csabáról volna szó - bökte ki végre -, tudom, hogy őt gyanúsítják a gyilkossággal, s a te férjed vezeti a nyomozást!

- Így igaz, a férjem vezeti a nyomozást - nézett rám hideg pillantással -, Csabát azonban senki semmivel sem gyanúsítja, csupán rögzítették a vallomását, miszerint Éva lakásán járt abban az időtartományban, amikor a gyilkosságot elkövethették!

- Zsuzsa! Kérlek, nagyon szépen kérlek... mondd el a férjednek, hogy Csaba képtelen volna ilyet tenni, ő annyira szelíd, oly nagyon kultúrált ember! Én igazán ismerem, talán tudod, valaha komoly kapcsolat volt köztünk, s most is jó barátok vagyunk. Más nyomot kell követnie a rendőrségnek, megengedhetetlen, hogy börtönbe vessenek egy ártatlan embert, miközben az igazi tettes büntetlen marad! - Még sokáig mondtam a magamét, Zsuzsa eleinte vigasztalt, nyugtatgatott, majd szemmel láthatóan elege lett belőlem. - Minden hiába! - adtam fel a reményt. - Ez a nő hideg, mint a márvány, még azt sem bánja, hogy a kollégáját, az egyetem egyik legkiválóbb oktatóját, zaklatják, vádolják! - Kedvetlenül tértem vissza a szobámba, folytattam a tegnap megkezdett munkát, de nem haladtam, képtelen voltam figyelmemet a feladatokra koncentrálni. Végül Icának öntöttem ki a szívem, az ő vállán sírtam ki minden bánatom.

- Eszter, kicsi lány, fel a fejjel, percgig se emészd magad! Vegyél ki két nap szabadságot, menj haza, rendezd át a lakást, aztán szellőztess, de ne csak a lakásból, hanem a fejedből is üzd ki Artúrnak még az emlékét is! Felejtsd el mindazt, ami rossz volt, és kezdj szépen új életet! Hazamentem, takarítottam és

szellőztettem, igyekeztem megfogadni öregedő barátnőm bölcs tanácsait.

Zszusa az órájára pillantott, az idő előrehaladt, lassan be kell fejeznie munkáját. Hosszas keresgélés után talált néhány francia folyóiratot, melyek *Gendreau* publikációit tartalmazták, egyikben a közlemény címe mellett a professzor fényképe is látható volt. Bár a fotó korábban készülhetett, mint a könyvet illusztráló kép, a szakállas, szemüveges férfi ebben a változatban sem hasonlított a Gabi fényképén látható fiatalemberhez.

Megigazította frizuráját, körülnézett a könyvtárban, Eszterre gondolt, az imént lezajlott jelenetet idézve fel. – Milyen bájos, szép nő! Hosszúkás, szabályos arc, melegfényű, barna, hullámos haj, mandulavágású szürke szemek, csinos alak, kecses mozgás... Kár, hogy nem tud mit kezdeni a szépségével, hagyja, hogy a férfiak átverjék, becsapják, kihasználják! Csupán egy kis kurácsi, rámenősség kellett volna ahhoz, hogy annak idején kiüsse a nyeregből azt a boszorkányképű Daniellát! Talán még most sem késő... ha kiderülne például, hogy Daniella a tettes, Csaba a megpróbáltatásoktól összetörve minden bizonnyal Eszternél keresné a vigasztalást! – Zsuzsának kezdettől fogva gyanús volt a vörös nő. – Ha beigazolódna, hogy a francia férfi szélhámos, hamis útlevéllal ment Füredre, elképzelhető, hogy a francia anyanyelvű Daniella hozta össze vele Évát, aki – ez még megoldásra vár – valami úton-módon megszerezte a műkincseket. Éva halálát csakis valamelyik cinkosa okozhatta! – szögezte le magában az asszony, miközben kabátjába bújt és a menzára sietett.

Az ebédlőben felfedezte Esztert és Icát, Eszter szipogott, sírt, könnyei a levesbe potyogtak, Ica vigasztalta pártfogoltját. Zsuzsa tőlük távol foglalt helyet, magában morgolódva idézte fel Eszter sirámain. – No még csak az kéne, hogy Gyulustól *protektiót* kérjek Csaba számára! Mit képzelsz ez a nő, micsoda a rendőrség, holmi baráti társaság? – Mérgesen kanalizni kezdte a levest, majd gondolatai a műkincsrablásra

siklottak. – Ha Éva adta át a műkincseket a franciának – elmélkedett tovább –, akkor kellett legyen valaki, aki eljuttatta hozzá a rablott holmit! Az teljesen kizárt, hogy ő maga tört volna be a múzeumba! Két eset lehetséges: vagy közvetlenül a műkincsrablókkal állt kapcsolatban, vagy pedig láncszeme volt a *rablók – közvetítő – Éva – Daniella – francia álprofesszor* sorozatnak. Körül kéne nézmem abban a múzeumban! – ötlött fel benne –, hátha észrevennék valamit, amire eddig még senki sem figyelt fel... Holnap ráérek, nincs órám, Gabi sem lesz bent, az Akadémiára megy, ülészik a Tudományos Minősítő Bizottság.

Tervébe nem avatta be családtagjait; reggel a szokott időben elindult, ám nem az egyetem, hanem a buszpályaudvar felé vette az irányt. Tíz óra tájban érkezett meg N-be, lassan, komótosan sétált végig a városon, a Duna-part felé, a múzeum irányába haladt. Közben kirakatokat nézegetett, elgyönyörködött a frissen helyreállított műemlék-épületekben, a templomokban, díszes palotákban. Az októberi vénasszonyok nyara kellemes napsütéssel ajándékozta meg a sétálókat; langyos fuvallat lengte be a várost, Duna-szagot, fanyar őszi illatot hozott.

A folyópart mentén haladva a múzeum épülete elé ért, elcsodálkozott: mily szép ez a barokk palota! Sárgás színezetű falait sötét manzárdtetőzet fedte, körülötte fákkal, bokrokkal benőtt, virágágyásokkal tarkított füves terület. A földszinti ablakokat primitív, ízléstelen rácskeret fedte, mely sehogy sem illeszkedett az épület kecses vonalaihoz. Kétség nem fért hozzá, hogy a rácsot utólag, védelmi célokból szerelték fel, helyenként leverve a falakat díszítő stukkókat.

A múzeum bejáratával szemközt hangulatos vendéglő csábította az arra járókat, a jó időre való tekintettel a kerthelyiség még nyitva volt. Zsuzsa helyet foglalt az egyik sarokasztalnál, rendelt egy kávét, hozzá két ínycsiklandozó süteményt. Miközben hörpölte a mokaét és habzsolta a Rigó Jancsit, figyelte, kik mennek be, kik jönnek ki az épületből. Hamarosan népes turistacsapat érkezett, a zsidóbongásból idegen szavak szűrődtek

ki, osztrákok voltak, talán hollandok. Miután betódultak a Kincstár-múzeumba, ismét csend lett, csupán néhány járókelő lézengett arrafelé. Már éppen fizetni akart, amikor tekintetét valami ellenállhatatlanul a múzeumra vonta: az ajtó kivágódott, karcsú, középmagas nő viharzott kifelé, és az ott parkoló kocsik egyikéhez sietett. Zsuzsa hirtelen azt hitte, rosszul lát, vagy képzelődik, a nőben Daniellát ismerte fel! Nem kétséges, bronz-vörös hajzuhataga, túsarkú cipője, hosszú, bő szoknyája elárulta őt annak ellenére, hogy csaknem fél arcát elfedte a divatos napszemüveg. – Ez a nő mindenhol ott van! – csapta le Zsuzsa a villáját –, lehetséges, hogy kapcsolatban áll valamelyik múzeumi emberrel, talán azzal, aki az orgazdaságban társa, s gyilkosa Ivicának is...

Várakozott kissé, nem szeretett volna Daniellával összefutni. Amint a nő autója eltűnt a kanyarban, nem habozott tovább, a múzeum felé igyekezett. Miután jegyet váltott, megállt a pénztár mellett lévő pultnál és megszemlélte az eladásra szánt ajándéktárgyakat. Nézte, nincs-e közöttük valami értéke-sebb holmi, ami Gyula elmondása alapján a füredi ötvösmester műve lehetett volna, ám mindössze néhány serleget, tabernákulumot, primitív kidolgozású kegytárgyat talált. Ezek minősége és ára elárulta, hogy utánzatok, tucatáruk csupán, és semmiképp sem értékes műkincsmásolatok.

A templomi bútorok földszinti termében összefutott a német csoporttal, magas, ősz hajú asszony – nyilván tárlat-vezető – ismertette ékes német nyelven a látnivalókat. Zsuzsa is csatlakozott a csoporthoz, egy darabig hallgatta az előadást, közben szemével körbepásztázta a helyiséget. Ez volt az a terem, melynek egyik ablakán át a betörők behatoltak, mármint ha hinni lehet az N-i nyomozók megállapításainak. Zsuzsa találgatta, hogyan csavarozhatták le a rácsot, s ő is úgy gondolta, ezt a meglehetősen nehéz műveletet csupán *belülről*, az ablakszárnyakat kitarva végezhatték el.

Felment az emeletre, a folyosó közepére érve párnázott ajtót pillantott meg, ellátva az igazgató és a gondnok név-

táblájával. Hirtelen ötlettől vezérelve bekopogtatott, majd rövid habozás után lenyomta a kilincset és a szobába lépett. Két férfi állt az ablaknál, valamin vitatkoztak, jöttére nem figyeltek fel. Körülnézett: a dohányzóasztalkán csikkekkel teli hamutartót fedezett fel, a hamvvederből áradó különös, édeskés-ópiumos illat valósággal megülte a szobát. – Daniella csikkjei – kapcsolt azonnal –, jól gondoltam, hogy errefelé ólálkodott és a vezetőkkel tárgyalt!

– Asszonyom, mit óhajt? – fordult felé meglepődve az egyik férfi, kérdően meresztve rá düllelt, kék szemét.

– Jó napot kívánok, elnézést a zavarásért, a múzeumigazgatót keresem!

– Parancsoljon, én vagyok az! – a magas, testes, erősen kopaszodó férfi bizalmatlanul mérte végig az egyszeriben ott termett nőt, a nem várt látogatót. Zsuzsa a kezét nyújtotta, bemutatkozott neki is és a másik férfinak is, akiben a gondnokot sejtette. Elmondta, hogy egyetemi docens, azt tervezi, diákjaival felkeresi a múzeumot és kérne tárlatvezetést. A beszélgetésbe az igazgató társa is bekapcsolódott, miközben színes fotókkal illusztrált prospektusokat nyújtott felé. – Érdekes figura – vizslatta Zsuzsa a gondnokot –, magas, izmos, stramm férfi, akárcsak Gyulus, azonban sötétbarna haja, kreolbőre, horgas karvalyorra örmény vagy török származásra vall! – A tárlatvezetés nem probléma – vette át a szót az igazgató – kiváló szakembereink vannak. Egyikük történelem-szakos tanár, a másik hölgy művészettörténész, az egyetemisták színvonalas, értékes előadásokat hallhatnak tőlük! Tessék, itt a névjegyem, a látogatás előtt néhány nappal kérem, hívjon fel bennünket telefonon, s minden a kívánságuknak megfelelően fog történni!

Zsuzsa megköszönte a felajánlott segítséget, elbúcsúzott a férfiaktól, majd elindult, hogy bebarangolja az emeleti termeket. Futólag megtekintette a díszes, hatalmas templomi kegytárgyakat, megcsodált néhány csillogó-villogó hercegi és püspöki koronát. Csak rövid időt szánt rájuk, a miniatúrák termét kereste. Hamar megtalálta, berendezése mindössze

néhány pultból, két fali vitrinből s egy tárlóból állt. Zsuzsa az egyik pulthoz lépett, s az üvegtető rögzítését kezdte tanulmányozni. Észrevette, hogy az üveglemezt a fakerethez rögzítő csapszeg mozog: könnyen kihúzható, s így az üveglap a pultról leemelhető. Furcsa kopogás és nyikorgás hangzott fel a háta mögött, egy férfi – a teremőr – közeledett, járását kartámaszos botjával segítve. Bal lábszára mentén nadrágja kitüremkedett, cipője minden lépésnél nagyot koppant, mozgását furcsa, nyikorgó hang kísérte. – Egyik lába muláb! – észlelte Zsuzsa. Eszébe jutott, hogy volt egyszer egy rokkant tanítványa, ő is ilyen csikorgó hangot hallatva lépdelt... A magas, barna, hullámos hajú férfi szigorúan nézte az asszonyt:

– Mit matat itt, kérem? Miért piszkálja az üveglapot?!

– Oh semmi, semmi, véletlenül a csapszeghez nyúltam, s betétje a kezemben maradt! Nézze meg, nincs rendesen becsavarozva, így bárki könnyedén kihúzhatja a furatból. Ahogy látom, semmi más nem rögzíti az üveglapot. Ha a csapszeget kihúzzák, az üveglap eltávolítható, s a pult belsejében lévő tárgyak hozzáférhetők! Nem félnek attól, hogy újból kirabolják a múzeumot?!

– Ne aggódjon, asszonyom, a múzeumi tárgyak tökéletes védelmet élveznek! Egyébként köszönjük az észrevételt, majd intézkedünk... – A teremőr is megvizsgálta a csapszeget, s elégedetlenül csóválta a fejét. – Majd szólok az igazgatónak – dünnyögte. Egyszerre barátságosabbá vált, magyarázgatni kezdte, mi micsoda, melyik tárgy miről nevezetes, honnan származik. Zsebéből lupét vett elő, nézze csak, mondta Zsuzsának, így felnagyítva milyen gyönyörűek az apró ékkövek, cirádák, rajzolatok! – Vajon ki lehet ez? – tűnődött Zsuzsa, amikor egy jó óra múltán elhagyta a miniatúrák termét. – Persze, emlékszem már, ő az, aki autóbaleset következtében elvesztette a fél lábát! Milyen jóarcú, értelmes ember, s nem is olyan öreg, még nem lehet több negyvennél. Valóságos tragédia, hogy rokkant lett, s a nyugdíjas nénikék közt, teremőrként tengeti szomorú életét!

Éhes volt, az órájára nézett, jóval elmúlt már dél. Befejezte a múzeumlátogatást, valahol majdcsak megebédelt, gondolta. A ruhatárhoz ment, a portás – magas, húsos arcú férfi, aki a jelek szerint a ruhatárost helyettesítette –, készségesen nyújtotta felé kabátját és retiküljét. Már indulóban volt, amikor az egyik teremőrnő sietve utolérte. Az idősödő, vékony, szemüveges asszonyka lihegve kapta el a karját:

– Elnézést, a főnököm mondta, hogy ön tárlatvezetést kér egyetemisták részére! Én elvállalnám, nagyon szeretem a fiatalokat, tessék majd engem, Zommer Istvánnét kéretni...

– Nagyon szívesen – bólintott Zsuzsa, majd beszédbe elegyedett a nővel. Óvatosan közelítette meg a témát, végül kibőkte a kérdést: mit tud Zommerné az öt évvel ezelőtti rablásról?

– Óh, az borzasztó volt, kérem! Előtte egy évvel kerültem a múzeumba, tudja, kedves, nyugdíjas tanárnő vagyok, jól jön egy kis mellékjövedelem. Igen megviseltek a történetek – tért vissza a betöréshez – az a sok rendőri kihallgatás, szemle, meg minden... oszt’ eredmény meg semmi... a miniatűrök elvesztek, egy teljes pultra való holmi a rablók martaléka lett! Tulajdonképpen én fedeztem fel a betörést, aznap nem jöttek a takarítók, én érkeztem ide elsőnek! Amikor reggel beléptem a terembe, láttam, az ablak nyitva, a rács az utcára kidobva hever! Szóltam a gondnoknak, bejártunk minden termet, s az emeletre érve felfedeztük a kárt! Az egyik pultot teljesen kipakolták, még hozzá azt, melyben a legértékesebb kincsek voltak, értékük pénzben ki sem fejezhető...

– Az asztal üvegtetejét hogyan távolították el? Betörték az üveget?

– Ó nem, kihúzták a csapszegeket, és leemelték a tetőt. Ott hevert a földön, még csak el sem repedt!

– És az ablakon való ki-bemáskálás következtében nem maradtak lábnyomok vagy karcolások az ablakdeszkán?

– Nem vettem észre semmit, nyilván a gazfickók eltüntették a nyomokat!

– Gazfickók?! Biztos benne, hogy többen voltak?

– Mindenki biztos volt benne! Azt a nehéz rácsot ki-csavarozni és leemelni, a falhoz létrát támasztani, az ablak-üveget gyémánttal kivágni... egyetlen ember aligha lett volna minderre képes!

Zsuzsa kérdezett még egy-két dolgot, de újabb információkkal már nem szolgált az asszony. – Ez is valami – tűnődött – lehet, hogy Zommerné őszintébb volt hozzám, mint a nyomozókhoz! Ki tudja, mitől félt, tán gyanította, hogy az ügyben sáros a múzeumból valaki...

Este, amikor Gyulával megtárgyalták a nap eseményeit, az őrnagy elismeréssel hallgatta neje N-beli látogatásának történetét. Többet tudott meg egy fél nap alatt, mint az a taknyos Mónika, aki három napig ott lebzsel, s azt állította, mindenkit kikérdezett! – Szólni azonban nem szólt semmit, a mundér becsületét még az asszony előtt is védeni kell. No és hogy éppen Mónika... Zsuzsa, ha csak meghallja a rendőrlány nevét, menten idegsokkot kap! Eloltotta a lámpát, majd feleségét átölelve csakhamar mély álomba merült. A hold bekukucs-kált az ablakon, pillanatra megállt, majd úgy döntött, nem zavarja a lepihent emberpár békés szendergését. Egy felhődarabkát vont maga elé, és lassan továbbfolytatta égi sétáját.

– **H**allom, párizsi kéjutazásra készülsz a nejeddel! – nézett Gyulára az ezredes, miközben vidáman csipentett szemével. Éppen öngyújtóját tisztogatta, a fontos szerszám elemeire szétszedve hevert előtte az asztalon.

– Van ellene valami kifogása András bátyámnak?

– Az égvilágon semmi! Felőlem a saját pénzeden és az évi rendes szabadságod terhére oda utazol, ahová csak akarsz! – Az ezredes abbahagyta öngyújtója tisztogatását, majd maszatos kezével végigsimította kefefrizuráját. – Arról azonban szó sem lehet – nézett szigorúan beosztottjára –, hogy minden előzetes bejelentés nélkül beállíts az *Orfèvres-rakpartra*, és előadj ott valami zavaros mesét holmi francia álprofesszorról!

– Félreértett, András bátyám! – emelte fel hangját Gyula, az izgalomtól kivörösödött arccal. – *Előbb* Zsuzsa felkeresi *Gendreau* professzort, tisztázza vele a személycserét, és ha kiderül, hogy visszaélés történt, akkor, és csakis akkor mennék el a párizsi rendőrségre!

– Miért nem bízod a dolgot az Interpolra?

– Mert nem szeretek csigaháton utazni... Egyébként az Interpol segítségére így is szükségem lesz! Arra szeretném kérni András bátyámat...

– Tudom jól, mit akarsz tőlem! Szóljak a Magyar Nemzeti Irodán dolgozó haveromnak, hogy közvetítsen az ügyben. Nos rendben, megteszem, de csak akkor vesszük fel a párizsiakkal a kapcsolatot, ha megnyugtató módon tisztáztátok a személycserét. Hívj majd fel Párizsból, mit intézett a nejed!

– Ez csak természetes, főnök, magam is így gondoltam!

– Gyula idegesen fészkelődött, végül csak kibökte, mi nyomja a begyét. – Volna még valami... – kezdte.

– Éspedig?

– Két emberemet elküldeném Erdélybe, keressék fel Tóth Éva rokonait!

– Jó gondolat... és ki finanszírozná az utazást?

– Ki?! Hát a Testület! Vagy úgy véli András bátyám...

– Pontosan úgy vélem! Közeledik az év vége és a cégnek egyetlen fillérje sincs. A költségvetést jelentősen túlléptük az új híradástechnikai eszközök beszerzése miatt, így a legjobb esetben is csak a benzinköltséget fizettethetem meg. Remélem, a saját kocsijukkal mennek...

– Igen, Balogh főhadnagy Moszkvicsával... – Gyula savanyú képpel bámult főnökére, felállt, elköszönni készült, az öregúr azonban marasztotta kedvenc beosztottját.

– Maradj csak, volna hozzád még néhány szavam – mondta atyailag.

– Parancsára! – ült vissza Gyula a székébe. Az ezredes a zsebébe nyúlt, cigarettát kapart elő és körülményesen rágyújtott.

– Tudod, hogy kedvellek, jó véleménnyel vagyok rólad – szívta meg cigarettáját, s fújta a plafon felé a füstöt –, így hát arra gondoltam, te lennél az utódom, neked adnám át a stafétabotot!

– Utód... – nézett rá Gyula elképesztően buta képet vágva – de hát hová készül, András bátyám?

– Hová... hová... nyugdíjba, fiam, ott a helye az ilyen vén *kádárikusznak*, öreg bürokratának! Miniszterelnökünk, Grósz elvtárs meghirdette a fiatalítást, az újsütetű, szakmailag jól képzett nemzedék csatasorba állítását. Természetesen a magasabb posztok nem bízhatók huszonéves zöldfülűekre, oda a negyvenesek valók, a ti korosztályotok! De van még más is... Énnekem, kedves Gyula barátom, már sem kedvem, sem energiám beletanulni a számítógépes technikába, a legújabb hírközlési rendszerek kezelésébe; nem beszélek nyelveket, doktrátusom sincs. Te még időben vagy, fiam! Kellő szaktudással és műveltséggel rendelkezel, készen állsz az új ismeretek befogadására, s minden képességed megvan hozzá, hogy nagyobb sebességre kapcsolj, eleget téve az új idők új követelményeinek!

– Köszönöm a bizalmat – húzta ki magát Gyula –, megvallom, nem volna ellenemre az avanszálás; a magasabb fizetés, az irányítás öröme, a szélesebb körű cselekvési szabadság! Attól tartok azonban, nem elegendő ehhez András bátyám jó szándéka! Közismert, hogy nem fekszem jól pártvonalon, nem vagyok bennfentes a tábornokokat körülvevő brancsban, egyszerűen nem úgy emlegetnek a nagyok, hogy „a mi kutyánk kölyke”...

– Ami a pártot illeti – köszörülte meg torkát az öreg hekus – a párt befolyása mindenhol gyengül, sorai repedeznek. Sokféle áramlat figyelhető meg a vezetésben, egyesek reformokat sürgetnek, mások az állandóságra szavaznak, ki tudja, mi lesz itt, hová vezet mindez... Változás szele van a levegőben; csontjaimban érzem már az új idők felgyorsult ritmusát. Megújulást sürget itt mindenki, még az egyik miniszterünk is azt mondta a minap: „társadalmi rendszerváltozásra volna

szükség!” Mi félnivalód volna akkor, fiam? Szedd össze magad, figyelj mindenre és légy *nagyon ügyes*...

– Nem vagyok *ügyes*, és nem is kívánok az lenni! Végzem a munkám legjobb tudásom szerint, ám a leghatározottabban kijelentem: egyetlen egy segget sem vagyok hajlandó kinyalni csak azért, hogy magasabb pódiumon, puhább székekben ülhessek... Akkor inkább maradok ott, ahol vagyok!

– Makacs vagy, mint egy öszvér, és konok, mint az albán számar! Takarodj Párizsba, tűnj el a szemem elől, de ne hidd, hogy ennyivel megúszod, kihúzhatod magad mindenből, és az alosztályod élén gubbaszthatsz az emberi kor legvégső határáig...

Gyula fejcsóválva távozott főnöke szobájából, nem győzvén napirendre térni az ezredes sokat ígérő szavai felett. Tudta, érezte, sorsát e különös gyilkossági ügy fogja megpecsételni, ha elkapja Tóth Éva gyilkosát, és fényt derít a kincsrablási ügyre, az ezredes kiharcolja számára a soha nem remélt, magas pozíciót. Ám, ha nem... ki tudja, talán még az alosztálya éléről is kibillentik! Elhatározta, Zsuzsának szót sem szól a történetekről, nehogy az asszony hiú reményeket tápláljon, s a végén még csalódás érje. Szobájába sietett, a párizsi úttal kapcsolatos teendőinek intézésébe fogott, majd szólt Jolikának, küldje be hozzá Balogh Bélát.

– Hogy áll az erdélyi út? – nézett a főhadnagyra.

– Az útlevelek rendben, ma hozom haza a Moszkvicsot a szervizből, átnéztem, hólancot és téli gumikat is beszereztem hozzá.

– Van némi probléma... – vakarta meg Gyula az üstökét – a cég nem állja sem aapidíjat, sem a szállásköltséget, csupán a benzinpénzt hajlandó megfizetni. Kérdés: vállalkozók-e ilyen feltételek mellett is az utat?

– Semmi baj, őrnagy, megoldjuk... azt ne kérdezze, hogyan, de higgye el, elég ügyesek vagyunk ahhoz, hogy még némi hasznot is húzzunk az erdélyi útból!

Gyula sóhajtvá vette tudomásul a választ, nem kérdezett semmit, megköszönte a nyomozók áldozatkészségét, s ezzel a maga részéről lezárta az ügyet. Tudta, Balogh és Mihók főörzs gyakran jár át Erdélybe a rokonokhoz, s hogy üzletelnek, csencselnek-e vagy sem, azért fájjon a felettesüknek, Kelemen Jenőnek a feje...

– Pontosan mikor indulnátok?

– Amennyiben megkapjuk őrnagy elvtárs engedélyét, október 26-án, hétfőn, vagy talán kedden, a kora reggeli órákban...

– Rendben! – Gyula elbúcsúzott Baloghtól, íróasztalához ült, s naptárát kezdte lapozgatni. Ők Zsuzsával is akkortájt mennének... ezek szerint csaknem egyszerre indul majd útjára a két csapat, Baloghék Erdélybe, Kériék Párizsba. Hát ez nagyszerű, ez aztán igazán remek!

Ajtaja előtt Ábris várakozott, Gyula behívta, majd egyre növekvő izgalommal hallgatta jelentéstételét.

– A Fizikai Kutatóintézetben találtunk egy személyt, aki résztvevője volt a füredi konferenciának, és beszélt a francia férfival! – A hosszúnyakú rendőr lelkes hangon, kipirultan számolt be informálódásáról. – Elmondása szerint az ő szekciójában tartott volna előadást „*Gendreau professzor*”, ám aznap reggel lemondta szereplését. Törve beszélt az angolt, a mi emberünk meg nem értett franciául, így igazából ki sem derült, milyen ürüggyel mentette ki magát az állítólagos tudós. A fizikus jól emlékezett a franciára, a fényképen is felismerte, mindenben segítségünkre volt. Lényegében az ő emlékei alapján készítettük el a fantomképet! Tessék parancsolni – adta át a rajzot az őrnagynak Ábris –, remélem, elég élethűre sikerült! Gyula megköszönte beosztottjának a kitűnő munkát, és további utasításokkal látta el.

Az idő haladt; neki is és Zsuzsának is rengeteg tennivalója volt még az utazásig, a házaspár esténként holtfáradtan zuhant be az ágyba, s reggelente a kakasszót is megelőzve kelt. Végre-valahára eljött a jeles nap, forró puszikkal

fűszerezett búcsú anyjuktól és a gyermekektől, majd Rocsik egy járőr kocsin a Keletibe fuvarozta a párizsi kalandokra éhes, utazási lázban égő házaspárt.

Az Orient expressz a párás októberi reggelen teljes sebességre kapcsolva száguldott Párizs felé. Amikor feltűntek a külvárosi házak, majd a vonat kerekei a rendező pályaudvar váltóin csattogtak át, Zsuzsa és Gyula összekészítette a csomagokat; szedelődzködtek, kabátjukba bújtak, elgémberedett tagjaikat nyújtóztatták a csaknem huszonnégy órás vonatkozás után. Kialvatlanul, karikás szemmel tolongtak a folyosón a leszálláshoz készülődve, a vonat fékezett, majd befutott a *Gare de l'Est*-re, Párizs keleti pályaudvarára. Majd' két órás késéssel érkeztek, az idő kilenc óra felé járt, leszálltak a vonatról, s a tömeggel együtt fáradtan és elnyűtten a metró irányába sodródtak. Gyula hatalmas bőröndöt cipelt, Zsuzsa egy kisebbet; hozzá vállán átvetve két degeszre tömött szatyrot. A metróállomás piszkos volt és szemetes, a falakat ijesztő képek, reklámok borították, Zsuzsa megbotránkozva szemlélte a szokatlan látnivalót. A padokat, műanyag székeket várakozó, kissé szedett-vetett népség foglalta el, egy részük nem szállt fel a beérkező szerelvényre, hanem a levegőbe bámulva ült tovább. Volt, aki újságot vagy könyvet olvasott, egy öregasszony gusztustalanul banánt zabált. Kevés utas volt, vasárnap lévén a legtöbb ember vélhetően otthonában aludt, hogy kipihenhesse a hétköznapi fárasztó nyűgét.

A házaspár az egyik pesti utazási irodánál foglalt szállást. Amikor leszálltak a metróról s a felszínre értek, térképet böngészve keresték a *Rue de Surène*-t, az utcát, ahol a kis panzióknak lennie kell. Hamarosan ráakadtak, megpillantották a keskeny, magas épületet, beléptek a hotelbe, s a portás kezébe nyomták az iroda papírjaival együtt az útlevelüket is. Zsuzsa makogott néhány előre betanult francia szót, a férfi látván, hogy külföldiekkel van dolga, németre váltott.

– Ötödik emelet. Hideg-meleg víz. Zuhany, véce lenni a folyosó végén – mondta rossz németséggel, tömondatokban fogalmazva Goethe nyelvén.

Fáradtan vonszolódtak felfelé, lift nem volt, s londoner sem tűnt fel, hogy vigye a csomagjukat. Szobájuk kicsi volt, ám kellemes és tiszta, s amint kitárták az ablakszárnyakat, tekintetük a költők által megénekelt párizsi háztetőkre esett. Eleredt az eső, csendesen szemerkélt, a szürke tetők fényesen csillogtak. Körülnéztek a szobában, mindössze egy szekrény, asztal, két szék és a franciaágy képezte a berendezést, ez utóbbi bútordarab keskeny mivolta azonnali pikáns képzettársításokra ragadtatta Gyulát. Zsuzsa tréfásan oldalba boksolta a huncut férfiút, majd pakolászni kezdett, az egyik szatyor mélyéről szendvicsekkel teli dobozt bányászott ki, s a rumos teával töltött termosz is előkerült. Ettek, később megfürödtek és átöltöztek, majd – miután az eső elállt –, elindultak, hogy felfedezzék maguknak Párizst.

Mellékutcákon kacskaringózva haladtak a *Haussmann* bulvár felé, az egyik utcasarkon kedves kis söröző tárta ki hívogatóan ajtaját. Gyula vágyakozó pillantást vetett a cégtáblára, Zsuzsa – a jó feleség – engedett férje néma unszolásának. Betértek; néhány lépcsőfok vitt lefelé a pincék hűvösét lehelő helyiségbe. A sarokban régimódi bádogpultot fedeztek fel, a falon étlap díszelgett, a levegő hagymaillattal keveredett sörszaggal volt teli. A házaspár élvezettel szürcsölte Gambrinus elhíresült italát, melyet a pocakos, nagybajszú vendéglős fedeles korsókba töltve szolgáltat fel. Jókedvűen indultak tovább, s a bulváron sétálva csakhamar a *Place de l'Étoile*-re, a híres Csillag térre értek. A tér formája után kapta a nevét, miután nem kevesebb, mint tizenkét sugárút csomópontját képezi. Megcsodálták a *Roud-Point* szökőkút fátylán át a Diadalívet, a híres *Arc de Triomphe*-t, mely a franciák számára egyszerre idézi fel a napóleoni nagyság nosztalgiaját és az első világháború végén itt megrendezett győzelmi menet emlékét, együtt az 1944. augusztusában felszabadult főváros mámoros

ünnepével. Rákanyarodtak a *Champs Elysées*-re, s egymásba karolva ballagtak a csodaszép sugárúton. Ez már Párizs volt a javából, a fény városa; pompázó és eleven, könnyed, már-már nőiesen elegáns, Franciaország legfranciább arca. Továbbhaladtak, elérték a sugárutat körülvevő, hatalmas parkot, majd útjuk a *Tuileriák* kertjébe vezetett. Már alig álltak a lábukon, de egyre rótták az utacskákat, bámulva a különféle szobrokat, csodaszép palotákat, gondosan ápolt növényzetet; embereket láttak, akik kisebb csoportokba verődve a franciák híres vasgolyós játékát üzték (Gyulának nagy kedve lett volna közéjük állni és kipróbálni a golyódobálást), máshol alkalmi szónokok, öklüket rázó, üvöltő emberek bukkantak fel, míg tőlük nem is oly messze jámbor széplelkek etették a galambokat. Lassacskán besötétedett, a város belseje felé indultak, a távolból az Eiffel-torony égbe törő, kivilágított sziluettje intett nekik.

Szállodájuk felé haladva egy csöpp kis bodegában bevásároltak, tejet és ízletes sajtféléségeket vettek, hozzá a franciáknál szokásos botkenyerek közül a *baguettest* választva. Ezekkel a finomságokkal egészítették ki az otthonról hozott konzerveket s a magyar turisták népi eledelét, a téliszalámit.

Másnap reggel – csaknem tízórai alvás után – vidáman, pihenten ébredtek, Zsuzsa ágyba vitte Gyulának a reggelit, majd az otthonról hozott kávéfőző segítségével friss feketét varázsolt maguknak. Enni alig evett, egyre jobban hatalmába kerítette az izgalom, attól félt, rosszul lesz, felkavarodik a gyomra. Aznap volt a nagy nap: látogatása a *Joliot-Curie Intézetben*, mostanra beszélték meg a találkozót a titokzatos professzorral. Gyula is öltözködött, készülődött. – Hát te? – fordult hozzá Zsuzsa. – Azt hittem, itt maradsz, és alszol tovább!

– Veled tartok, szívem – kanyarította magára kabátját Gyula –, nem engedem, hogy egyedül csámborogj ebben a nagyvárosban, és a végén még elveszítslek!

– Drága vagy! – nézett rá Zsuzsa. – Ám bizonytalan, milyen hosszúra nyúlik a találkozó, lehet, hogy öt percen belül

kiraknak, de az is meglehet, hogy késő délutánig tart a látogatás!

– Édes angyalom! Harminckét évig csak arra vártam, hogy megismerjelek, mit számít most az a pár óra! Ott leszek valahol a bejárat közelében, sétálgatok, nézelődöm; ha kijössz, és nem találsz, csak füttyents, tudod úgy, két ujjal, ahogy tanítottalak!

Az egyik elővárosi autóbuszra szálltak, útjuk a Szajna mentén vezetett. Ahogy távolodtak a centrumtól, Párizs hatalmas épületei lassanként elmaradoztak mögöttük, a rakpart egyre sivárabb lett, errefelé már nem voltak parkok, hanem csak ócska sufnik, kopott raktárépületek. Távolabb ódon nyaralók tűntek fel, melyeket akkoriban építettek, amikor ez a táj még vadregényes volt és vidéknek számított; a tehetősebbek üdülni jártak ide. A Szajna másik partján gyárkémények, ipari létesítmények sorakoztak, füstjük, szemetjük piszkosszürkére festette az eget. Ahogy leszálltak a végállomáson és elindultak a térképen jelzett irányba, hamarosan feltűnt az atomfizikai intézet kőből, üvegből és fémből készült hatalmas épületegyüttese, közepében az atomreaktor karcsú, magas kéményével. Zsuzsa remegve búcsúzott Gyulától. – Légy bátor és talpraesett; vigyázz magadra! – súgta az aggódó férj.

A portás udvariasan köszöntötte az ismeretlen asszonyt, Zsuzsa felmutatta útlevelét és elmondta a gondosan betanult mondatokat. Egy nő lépett ki a fülkéből, úgy tűnt, már várta a magyar vendéget.

– *Donnez-vous la peine d'entrer!* – fordult Zsuzsához, s amint látta, hogy vendége nem nagyon érti a szívélyes invitálást, németre fordította a szót. Az udvaron áthaladva kisebb épületbe léptek, folyosóján asztalok, székek sorakoztak tele csevegő, beszélgető emberekkel. Egyesek hamburgert majszoltak és kólát ittak hozzá. Zsuzsát kísérője kisebb terembe vezette és helyet kínálta, miközben telefonon hívott valakit és tudomására hozta, hogy a vendég megérkezett. – *Warten Sie, bitte* – intette türelemre a nő az asszonyt –, azonnal itt lesz a delegáció!

Zsuzsa csupán a professzor megjelenésére számított, ámulva nézte, amint pár perc elteltével népes csoport nyomul be az ajtón: elsőnek két nő, majd két férfi, végül *Gendreau* professzor, a fényképekről jól ismert szakállas, szemüveges képével. Valamennyien hófehér munkaköpenyt, fehér nadrágot és cipőt viseltek, mintha kórházi alkalmazottak lettek volna. A két nő tipikus francia: fekete haj, karcsú, légies termet; a fiatalabb férfi nyúlánk, vékony arcú, hirtelenszőke. A másik férfi jóval idősebb, erősen kopaszodó, kissé köpcös és tompa orrú; kétség nem fért hozzá, hogy egyikük sem hasonlít Ivica titokzatos beszélgető partnerére.

Zsuzsa oldottabb lett, a kezdeti félsz elmúlt, s csakhamar oly közvetlenséggel beszélgettek a tudományos problémákról, mintha régi ismerősök, kollégák lennének, és nem két egymástól távol eső ország honpolgárai. A szó angolul folyt, a társaság angolja gyöngeségben vetekedett Zsuzsáéval, időnként félreértették egymást, amin jót mulattak, élvezték a viccekbe illő humoros elszólásokat. A központi témát az atomfizika és a félvezetőfizika kapcsolata képezte, lényegében *Gendreau* új elméletét vitatták meg. Amikor a társaság a kutatási feladatokra terelte a szót, Zsuzsa arra célozgatott, szívesen megtekintené a laborokat és a korszerű mérőműszereket... A levegő hirtelen fagyossá vált, a franciák egy pillanatra elhallgattak, majd valami másról kezdtek el beszélni, mintha nem értették volna jól Zsuzsa szavait. – Igaza volt Levendulaynak – gondolta az asszony –, kommunista ügynöknek néznek! Jobb nem erőltetni a dolgot, mert a végén még faképnél hagynak, mielőtt rátérhetnék jövetelem valódi céljára! – Később a vendéglátók arról érdeklődtek, milyen szinten oktatják a mikroelektronikát a magyar egyetemeken, Zsuzsa udvariasan meghívta vendéglátóit, jöjjenek el Budapestre, s győződjenek meg személyesen a magyarországi viszonyokról.

Fél egykor befejezték a megbeszélést azzal, hogy ebéd-idő van, s a professzor meginvitálta Zsuzsát egy „szerény” ebédre az intézet étkezdéjébe. A szerénynek titulált ebéd

salátából, roston sült lazacból és tejszínes gyümölcsrizsből állt; Zsuzsa minden falatnál a drága Gyulusra gondolt, aki étlen-szomjan szobrozik az intézet bejárata előtt. Más is nyugtalanította, fogalma sem volt, mi módon terelje a szót a professzor titokzatos füredi útjára. Az ebéd végétével *Gendreau* négy beosztottja elbúcsúzott, ám a professzor egy kávéra szobájába invitálta Zsuzsát.

– *Asseyez-vous, Chère Madame!* – mutatott az egyik székre a férfi; hívatta titkárnőjét és váltott vele néhány szót. Hamarosan ínycsiklandozó aromájú kávé gőzölgött előttük, Zsuzsa tejszínt is öntött csészéjébe, eltűnődve bámult maga elé, mondanivalóján gondolkodott.

– *Bitte, meine Dame*, térjünk a lényegre – szólalt meg kimért hangon, tökéletes németséggel a professzor. – Tulajdonképpen miért jött ide, mi az, amiért bennünket felkeresett? – Zsuzsa szíve a torkában dobogott, arca kipirult, majd izgalomtól remegő hangon fordult a professzorhoz.

– 1982. szeptemberében Szilárdtestfizikai Konferencia volt egy magyar kisvárosban, s a résztvevők között az ön neve is szerepelt. Ami még inkább meglepő, hogy egy francia férfi meg is jelent ott, Balatonfüreden, az ön nevét, címét s munkahelyét vallva sajátjának. Ez a férfi azonban nem is hasonlított önre!

– *Enfin, c'est colossal!* – háborodott fel a férfi – még sohasem jártam az önök országában, arról a szimpóziumról meg nem is hallottam!

Zsuzsa részletesen elmesélte az egész történetet, illusztrálva mondandóját Ivica beszélgető partnerének fényképpel, a rendőrség által készített fantomképpel és a konferencia-kiadvány angol nyelvű példányával.

Gendreau csodálkozva nézegette a képeket, lapozgatta a kiadványt, és hitetlenkedve ingatta a fejét.

– *Pas moi man cher* – suttogta –, egyezik a név, a munkahely... mi ez az egész?!

– A kiadványban ön, mint előadó szerepel, nem ismerős önnek a *résumé*? – A professzor az izgalomtól felhevülve nézegette a konferencia-anyagot.

– *Parbleu!* – kiáltott fel. – Az egyik folyóiratban megjelent közleményem kivonatát ollózták be! Azon nyomban a rendőrséghez fordulok! Önök mért nem ezt tették?

– Már megtettük – mosolyodott el az asszony, majd a végsőkéig fokozva a francia tudós megdöbbenését, elmesélte, ő nem más, mint az ügyben nyomozó rendőrtiszt felesége, férje az intézet bejárata előtt várja őt, ám addig nem keresi fel a francia rendőrséget, amíg ki nem derül, hogy szándékos személycsere, avagy csupán egyszerű adminisztrációs tévedés történt. – Kérem – folytatta az asszony –, nem lehetséges, hogy két konferencia zajlott egyazon időpontban, ön egy másikra jelentkezett, de a neveket felcserélték... Ismerős önnek a képeken látható férfi? Esetleg a kollégája, munkatársa?

– Soha életemben nem láttam ezt a férfit – jelentette ki kategorikusan a professzor –, egészen biztos, hogy nem dolgozik az intézetben. Ellenben van valami, ami nyugtalanít – húzta végig kezét a homlokán; hangja idegesen megremegett. – 1982. nyarán a feleségemmel külföldi társasutazáson vettünk részt, és hazafelé jövet eltűnt az útlevelem. Arra gondoltunk, elveszthettem valahol, mert hanyag mód a külső kabátzsebembe dugtam, amikor átjöttünk a határon. Később bejelentettem az útlevél eltűnését a rendőrségen, tudtommal nem került elő, hamarosan kaptam másikat. Ezek szerint ellopták, kiemelték a zsebemből, amikor elszunyókáltam! *Parbleu! Ah, mon Dieu...* Visszaéltek a nevemmel, a rangommal, sőt kapcsolatba hoztak egy súlyos bűncselekménnyel is! A dolgot nem hagyom annyiban, újból a rendőrséghez fordulok, kérem, mondja meg a kedves férjének!

Kis ideig még beszélgettek, a párizsi látnivalókra terelődött a szó, Zsuzsa arról faggatta a professzort, milyen darab megy most a párizsi Nagyoperában, elképzelhető-e, hogy szerezhethnének maguknak két olcsóbb jegyet. A professzor

dünnögött valamit, majd elbúcsúztak, ismét felemlegetve a különös személycserét.

Zsuzsa órájára pillantott, az idő igencsak előrehaladt. – Gyulus biztosan nem várt meg – sóhajtotta –, képtelenség, hogy ennyi ideig ácsorogjon a bejárat előtt! – Ebben tévedett, mert alighogy kilépett az intézetből, Gyula ugrott eléje. Arca, haja poros, maszatos volt, szürke ingét gyanús foltok tarkították, keze zöldes színben játszott, mintha markával kaparta volna a fűvet.

– Kösz, hogy megvártál – ugrott férje nyakába az asszony –, de mitől vagy ilyen mocskos? Úgy nézel ki, mint akit most húztak ki a pöcegödörből!

– Elnézést – nézett feleségére fülig érő szájjal a párizsi csatornák vélt látogatója –, nem fogod elhinni: fociztam!

– Fociztál?! De hát hol, kivel?

– Sétálgattam, bókászтам a környéken, egyszerre megpillantottam egy focipályát. Néhány fiatal srác rúgta a bőrt, megálltam, néztem őket, majd egy felém szálló labdát szépen ívelt fejessel a kapuba küldtem. Erre megrohantak, kérlelni kezdtek, álljak be én is, az egyik fiú a pálya melletti öltözőből gatyát, stoplis cipőt hozott nekem! Egykettőre megtanultam azt a néhány szót franciául, ami a futballban használatos, azt is a tudtukra adtam, hogy magyar vagyok, turista, a feleségemet várom, akinek az intézetben dolga akadt. Később felváltva őrt álltak a bejáratnál, lesve téged, jön-e már a kedves *Hongroise*...

– De hisz’ sosem láttak, hogyan ismertek volna fel?!

– Megmutattam nekik a fényképet! Tudod – nézett feleségére egy bonviván mosolyával –, mindig a tárcámban hordom, a szívem fölött...

– Te huncut hízelgő! Könnyekig megihatodom, ahelyett, hogy jól letolnálak a koszos ruházatom miatt! – Gyula csaknem összeesett az éhségtől, Zsuzsa megkönyörült rajta, s a busz-végállomásnál lévő kis boltban vett egy hot dogot a magyar futball eddig még fel nem fedezett csillagának. Siettek haza, a zsúfolt járműveken szótlanul ácsorogtak, csak a szállodában

számolt be Zsuzsa a fejleményekről, miután férje felfalt két konzervet, s megivott hozzá egy liter tejet.

– Lemegyek a portára, és telefonálok az ezredesnek – kapta össze magát Gyula, külszági hívás nem volt elintézhető a szobai telefonon. – Minden úgy van, ahogy mi gondoltuk: ellopott útlevel, kicserélt fénykép, magát professzornak mondott gyanús alak! Remélem, most már hisz nekünk az öreg, gyorsan intézkedik, és mehetek a francia rendőrségre!

Másfél óra múlva visszatért. – Rendben – mondta –, holnapután reggel tízre várnak az *Orfèvres-rakparton*! Egyéb-ként – lépett a nejéhez –, készülünk ma még valahová?

– Sehová – simult hozzá az asszony –, a szobánkban maradunk és kipihenjük a nap fáradalmait.

– Pihenünk? – kajánkodott Gyula – elfelejtetd, feleség, hogy a második nászutunkon vagyunk?!

Másnap a portás erőteljes kopogtatására ébredtek, s arra figyeltek fel, hogy egy kis cédula csusszan befelé az ajtó alatt. – Telefonüzenet – hangzott kintről –, ezen a számon egy úr visszahívást kér...

– *Gendreau* professzor – sikkantott Zsuzsa, a készülékhez sietett, és máris tárcsázott. Gyula is a telefonhoz ment és látta, neje csillogó szemmel, helyeselve bólogat, miközben számtalan köszönetet liheg a kagylóba.

– Mi van? – nézett kérdően feleségére. – Megtalálták az ál-professzort?

– Ó dehogy – nevetett Zsuzsa –, képzeld, *Gendreau* meghívott bennünket ma estére az operába, a saját páholyukba! *Gounod* Faustját adják, francia operát láthatunk a párizsi Nagy-operában! – Gyula szeme kerekre nyílt, s értetlenül csóválta a fejét.

– No de kedvesem... oda frakk kell vagy szmoking, a nőknek nagyesztélyi...

– Szó sincs róla! *Gendreau* szerint mára már megváltoztak a szokások, némelyek farmerban, pulóverben mennek, mások egyszerű utcai ruhában, persze a konzervatívabbak

ragaszkodnak a nagyesztélyihez... A sötétszürke ruhád éppen megfelel, abban olyan csinos vagy, hogy minden párizsi nő beléd fog szeretni! – Gyulának jólesett a dicséret, hiú ember volt, tudta, tetszik a nőknek, és lám, ő mégis hűséges Zsuzsához! Ha Wagner Richárd ismerte volna őt – vélte magabiztosan – tuti, hogy róla mintázza meg *Lohengrint*, a Grál-lovagot!

Zsuzsa vasalót hozatott, kisimította estélyi ruháját és a magát lovagnak képzelő férj sötétszürkéjét. Közben fecsegett, minduntalan az est várható élményeit ecsetelte, miközben Gyula titokban azon morfondírozott, mért nem inkább egy sztriptíz bárba hívta meg őket a szakállas professzor...

A nap hátralévő részét barangolással töltötték, a Szajnaparton indultak el. Az utat belepték a lehullott őszi levelek, a sétányt övező mellvéd a szemerkélő esőben opálosan csillogott. Ketten egy esernyő alá bújtak, úgy barangoltak, majd elbűvölten nézték a *Notre-Dame* épületét, a hatalmas gótikus csodát. A *Montmartre* felé menet megpillantották a *Sacrè Coeur-templom* cukorsüveg kupoláit – mintha a *Tadzs Mahal* lebegne Párizs felett – suttogta Zsuzsa.

Az eső még mindig esett, de már ritkultak a cseppek, és halvány, ezüstös fény kezdett derengeni a felhők között. A *Montmartre* magaslatán sétáltak, s kissé csalódottan látták, hogy a festői városrész regényes hangulatát mára már mindössze néhány ház őrizte meg. Az eső közben elállt, csak a fákról hullott még néhány csepp; egymás után kerültek elő a festők és a rajzolók, a házaspárt is kapacitálták, hogy örökíttessék meg magukat! A vendéglősök letörölgették a színes ponyvák alatt álló asztalokról és tonettszékekről a nedvességet, a nap egy pillanatra kibukott a felhők közül, s bearanyozta a hajdani művésznegyed csöppnyi tündérvilágát. Zsuzsáék megszomjaztak, és betértek az egyik hangulatos kisvendéglőbe. Kiültek a teraszra, sört ittak, majd ábrándozva hallgatták az utcai zenészek harmonikamuzsikáját. Mindenhol turisták tűntek fel, legtöbbjük céltalanul bolyongott a falak mellé kirakott festmények, butikok és különféle bóvli holmikat kínáló pavilonok között,

olykor vásároltak ezt-azt, vagy alkudozni kezdtek a giccses festményekre, melyek legtöbbje Párizs nevezetességeit ábrázolta.

Szállásuk felé indulva kisebb kitérőt tettek, s útba ejtették az óváros lepusztult házaival fémjelzett szegénynegyedét. Itt, mintha csak az utcán élt volna a nép, alkalmilag összetákolt asztaloknál ettek, kávéztak, kártyáztak, vagy épp csak beszélgettek néhányan; volt, aki a földön fekvé aludt, vagy a házfalnak dőlve ült, mit sem törődve a kövezet nyirkos hidegével. Néhol kisebb mozi várt látogatókra, ajtaját, portálját plakátok lepték el, legtöbbjük amerikai western film marcona *superman* szereplőit mutogatva kínált örömet, csöppnyi szórakozást. Az egyik kirakatban cifraruhás jósnőt fedeztek fel, ám amint közelebb léptek, látták: bábu, közönséges robot...

– Százféle ez a város és mégis egyetlen – mondta elgondolkodva Gyula –, egyfelől csupa fény és pompa, másfelől homály és sötét mélység, mely befogadván a földrészek gyökértelenjeit, magán viseli a századok kegyének és sebeinek jeleit is.

Szállodájukba érve lepihentek, majd készülődni kezdtek a rendkívüli élménnyel kecsegtető operaelőadásra. A párás, meleg estében mindössze egy könnyű kis felöltőt kaptak magukra, gyalog indultak el; a *Surène* utca nem esett messze a dalszínháznak helyet adó *place de l'Opéra*-tól. Már messziről feltűnt a tágas, négyszögletes tér a fényárban úszó két szökőkúttal, s a hatalmas, pompázatos operaházzal, melynek zölden csillogó, öblös kupolája, valamint szobrokkal díszített lankás tetőzete impozáns látványt nyújtott. Ahogy beléptek az előcsarnokba, az izgalomtól arcuk kigyúlt; Gyula hátán is futkározni kezdett a hideg, bár – mint önmagának csendben bevallotta – e kiváló programmal szemben eleinte némi fenntartással viseltetett. – Kevés magyar rendőr fordulhat meg itt – vélte, majd Zsuzsában gyönyörködött, aki királykék muszlinbársony ruhájában, nagyanyja ékszereivel felcicomázva méltó vetélytársa volt a párizsi hölgykoszorú tagjainak. A vendéglátó

háaspár a megbeszélt helyen várta őket, a professzor szmokingot, neje fekete selyem nagyestélyit viselt. Az asszony nyakán keskeny gyémánt nyakék sziporkázott, sűrű, sötétszöke haját homlokából hátrasímítva, oldalt dús sörényként leengedve hordta. Negyvenes éveinek vége felé járhatott, az egyik legfinomabb francia parfüm illata lengte körül; Zsuzsának feltűnt karcsú termete, sikkos, elegáns mozgása, gyűrűkkel dúsan megrakott, kicsiny keze.

Az előadás döbbenetes volt. – Felújítás – súgta Zsuzsának a professzor –, ma van a premier!

A pesti operához szokott látogató számára különösnek tűnt a rendezés: a szokatlan díszletek, a megdöbbentő fényeffektusok, melyeknek sokkoló hatását néhány villogó lézeralámpa a végsőkig fokozta. A főbb szerepeket híres, Zsuzsa által csak hanglemezről ismert művészek énekelték, a balett-jelenetet pedig egy akkoriban még kezdő, később világhírűvé vált koreográfus álmodta a színpadra. Gyula keze a sötétben megrakott neje kezét, együtt, egymás gyönyörűségén is osztozva adta át magát a házaspár élete egyik legszebb élményének.

A szünetet a foájében töltötték, ittak egy kis bort, majd a professzor a kincsrablás részletei felől faggatta az őrnagyot. Zsuzsa az egyetemi emberekről mesélt, megemléltette a Béres házaspárt, ekkor érte őket az est nagy meglepetése: *Madame Gendreau* ismert társasági hölgyként emlegette Daniellát.

– *Ah Daniela, une origiale!* – fuvalázta. – Bár én személyesen nem ismerem, egyik barátnőm azonban többször járt már nála, olvasta kalandregényeit is! – A professzor hozzátette: a *Richard-Lenoir* körúton van lakása, gyakran rendez estélyeket, melyekre olykor neves színművészek, írók, sőt politikusok is ellátogatnak. Zsuzsa megemléltette, hogy a füredi konferencián a Béres házaspár is részt vett; érintettségüket a szóbanforgó bűnügyben azonban bölcsen elhallgatta, azzal, hogy gyanúsítottak, nem dicsekedett.

Mielőtt elbúcsúztak volna egymástól, a közelmúltban felújított pesti operaházról folyt a szó. A francia házaspár

megköszönte Kériék meghívását, megígérték, hamarosan ellátogatnak Budapestre és négyesben – ezúttal Zsuzsák vendégeként – megtekintik az operában Bartók *triptichonját*.

Összekarolva, az est élményeivel feltöltődve sétált szállása felé a meghatódott házaspár, halkan dúdolgatták az imént hallott opera ismertebb dallamait. Az idő kellemes volt, az eső éppen elállt, s a ködpárában úszó utcákat helyenként fényes nappallá varázsolta a számtalan fényreklám pompás ragyogása. Párizs élte éjszakai életét, a vendéglőkből, bárokból zene szűrődött ki, másmilyen, mint az operamuzsika, ám mégis kellemes, mámorba ringató. Néhol magányos nők tűntek fel: kimázgált arccal, hiányos öltözékben kellették magukat, szemük kacéran villant a férfiakra. Zsuzsa közelebb bújtt Gyulához, erősebben szorította karját, mintha attól félne, valamelyik pillangó még képes, és elragadja tőle a kiváló férfit.

– Van róla fogalmad – mondta Gyula fojtott hangon –, mit jelent Párizsban lakást venni és fenntartani? Miből fedezi mindezt Daniella?

– Így igaz, túl nagy lábon élnek Csabák – hagyta helyben Zsuzsa –, sem Csaba jövedelme, sem pedig a Daniella írói tevékenységéből származó pénz nem lehet elegendő ahhoz, hogy a felső tízezer soraiban éljék a milliomosok életét... És amit nem hagyhatunk figyelmen kívül: Daniella ott volt Füreden, járt a tetthelyen, felbukkant a múzeumban és a Balaton-felvidéken, mindig, mindenhol Daniellába ütközünk!

– Őt gyanúsítod? – kérdezte a férfi. – Nekem megmondhatod!

– Egyelőre hagyjuk a gyanúsítgatást... várjuk meg, mit végzel holnap a rendőrségen!

Gyula másnap reggel nem kis izgalommal indult el az *Orfèvres-rakpartra*. Átsétált az Új hídon, megpillantotta a hatalmas Igazságügyi Palotát, majd megkereste a mellette elhelyezkedő bűnügyi rendőrség ódon épületét. Belépve a kapun a portához indult, az üvegkalitkában öreg altiszt álldogált és kíváncsian méregette a látogatót. Gyula franciául eldadopta,

kit keres, a férfi darabka papírra írta fel az emelet és ajtó számát, ahol a nevezett főfelügyelő megtalálható. Hősrünk felballagott a széles lépcsőn, majd elmerengve bámult végig az üresen tátongó, homályos, szürke folyosón. Miután megtalálta a szobát, bekopogott és várt. Mormogó hangot hallott bentről, kinyitotta az ajtót és belépett, francia kollégája barátságos mosollyal sietett felé. Kezet fogtak, bemutatkoztak, a megszeppent őrnagy a német nyelvvel próbálkozott, miközben érdeklődve szemlélte a kopott bútorzattal berendezett rendőri irodát. Kellemes meglepetésként érte, hogy nyelvtudásával kapcsolatos aggodalma feleslegesnek bizonyult, a főfelügyelő gondoskodott tolmácsról: öszülő, hajlott hátú férfi lépett a szobába, Gyula 56-os disszidenst sejtett benne. Kifogástalan nyelvtudással rendelkezett, gyorsan, ügyesen fordított oda-vissza, zökkenőmentes kapcsolatot teremtve az őrnagy és francia kollégája között.

Az *inspecteur de police* – jól megtermett, kemény kötésű férfi, amolyan egy tuskóból faragott figura – lassan beszélt, miközben barna szeme átható pillantással fürkészte a magyar zsarut. Gyula a füredi konferencián történetekkel kezdte mondandóját, megmutatta a képeket és a konferencia-kiadványt, majd rátért Zsuzsa *Gendreau* professzornál tett látogatására. A francia türelmesen hallgatta vendégét, csak néha-néha tett fel néhány jelentéktelen kérdést, vagy fejezte ki megértését egy-egy *très bien*, illetve *c'est entendu* közbevetésével. Következett a kincstár kirablása, és a Rákóczi-kardok feltűnése, majd pedig a bombasztikus befejezés, a gyilkosság.

– Végül is mit tudtál meg tőle? – kérdezte Zsuzsa férjébe karolva, miután sikeresen megtalálták egymást a Szajnaparton.

– Sajnos, semmi lényegeset! A műkincsrablásról természetesen értesítette őket az Interpol, nyomoztak is az ügyben, ám hiába kutakodtak, az időközben lefűlelt orgazdánknál s egyéb műkincsrablóknál sem akadtak a magyarországi miniatűrök nyomára. Nagyobb baj, hogy a férfiről, Ivica társáról, a fő-

felügyelő semmit sem tudott. Nem volt rest, összehívta kollégáit és hosszasan tárgyalt velük. Fejüket csóválták a nyomozók, senki sem emlékezett a képen látható személyre, ujjlenyomatra volna szükség, mondták, talán a bűnügyi nyilvántartóban nyomára lelnének! Csak hát öt év után... varázsló azért nem vagyok! A professzor eltűnt útleveléről ellenben volt tudomásuk – folytatta Gyula beszámolóját –, hogy valaki visszaélt volna vele, arról nem értesültek, végül azzal zárták le annak idején az ügyet, hogy az okmány elkallódott, bizonyára megsemmisült, esetleg ott lapul a szórakozott professzor valamelyik nadrágsebében.

– És most hogyan tovább?!

– A főfelügyelő – egyébként kedves, szimpatikus figura – azt ígérte, a fénykép és a fantomkép alapján tovább vizsgálódnak, megpróbálják azonosítani a férfit valamelyik körözött bűnözővel, vagy eltűnt személlyel. Mivel ez időigényes, arra kért, holnapután keressem fel őket újból. Mikor indul a vonat? Lesz még rá időm?

– Már hogyne lenne! Péntek éjjel utazunk, szombaton este, nyolc óra tájban érkezünk haza. Az éjszakai utazással megspóroljuk a szállásköltséget, így futja egy szerény ebédre is és – Zsuzsa hangja titokzatossá vált – még valami *másra* is!

– Ebéd? Remek! Majd' éhen halok! De hová megyünk? Tengeri herkentyűket nem eszem!

– Csillapodj! Itt, a *Grands-Augustin* rakparton fedeztem egy kisvendéglőt, nem túl drága és az ételkínálata kitűnő!

Az aprócska étterem kedvükre való volt, előételnek vegyes salátát választottak, majd *bifteck* húst rendeltek *pommes frites* körettel. A marhabélszint jól átsütve kérték, s az étket nagy pohár vörösborral öblítették le. A desszert vegyes sajttal volt, francia sajtkülönlegességekből összeállítva. Ebéd után sétáltak a városban, nézegették a kirakatokat, élvezték a párizsi miliót.

– Volt egy könnyelmű ígéreted, hogy telik a pénzünk-ből még valami *másra*... Mi legyen az?

– Kinéztem neked egy sztriptízbárt – kacsintott férjére Zsuzsa –, tudom jól, ez a leghőbb vágyad! – Gyula elpirult izgalmában s ijedten szabadkozott:

– Nehogy azt gondold, más pucér nő is érdekel engem rajtad kívül, de az embert lepisilik Pesten a kutyák, ha kiderül, hogy Párizsban járt és nem látta a *vetkőző-show*-t!

– Méghogy a kutyák! – kacagott fel trillázva Zsuzsa –, a haverok! Nekik akarsz hencegni az ilyesfajta élményekkel! No persze, hiába is tagadod, kíváncsi vagy te a nőkre is!

A sztriptízbár harmadrangú volt, öregedő, kissé fonnyadt nők kellették magukat, s a végén valamivel több ruhadarab maradt rajtuk, mint amennyit a felajzott férfiközönség kíváncsnak tartott volna. Gyula így is nagyon élvezte az estét, lelkesen tapsolt és nagyokat nevetett, majd a fináléban, amikor a kis szalonzenekar rázendített, érces baritonján együtt danászt a közönséggel a magyarhonban is jól ismert, vidám francia kuplét.

Másnap reggeltől késő délutánig a *Louvre* megtekintése volt műsoron; estefelé a *Notre-Dame* és környékének bebarangolása tette teljessé a napot.

– Az Eiffel-toronyba nem jutottunk fel! – sópáncodott Gyula.

– Semmi baj, valamit hagyni kell máskorra is... ugye, jövőnk még?

– Noná, hogy jövőnk! – nézett rá Gyula huncut kópémosollyal. – És legközelebb hozzuk a srácokat is! Marhára hiányoznak...

Utazásuk napjának délelőttjén Gyula ismét felkereste az *Orfèvres-rakpart* barátságtalan épületét. Ezúttal érdekesebb hírekkel lephette meg Zsuzsát.

– A főfelügyelő egy halott ember nem épp üdítő fényképét dugta az orrom alá! Az áldozatot ezelőtt négy évvel halászták ki a Szajnából teljesen meztelenül. Semmiféle ruhát,

táskát vagy iratot nem találtak a rakparton, a holttest közelében. Alapos ütés érte a tarkóját – ez volt a halál oka –, majd lemeztelenítve a folyóba dobta valaki. A rendőrség nagy erők bevetésével kereste az elkövetőt, felhívást tettek közzé, újságokban, tévében közölték a képét, ám mind a mai napig senki sem jelentkezett, hogy ismerné a halott egyént, vagy bármit is tudna a gyilkosság körülményeiről. Francia kollégámmal alaposan szemügyre vettük a fotót, összehasonlítottuk az általam hozott képekkel, s mindketten arra a megállapításra jutottunk, hogy az álprofesszor azonos az ismeretlen hullával! Nos, kedvesem – nézett Gyula fáradtan a nejére –, ez minden, ez az a bizonyos *eredmény*, amit hazavihetünk magunkkal Párizsból...

– És még valami – tette hozzá az asszony –, Daniella ismételt felbukkanása!

Volt még idejük a vonat indulásáig, sétálni, vásárolni mentek.

– Drágám, alig maradt pénzünk! A sztriptízbár túl sokba került! Most mi lesz? Üres kézzel térünk majd haza?!

– Nyugi, nyugi – nézett férjére kaján tekintettel Zsuzsa. – Az ajándékokat még Pesten megvettem, ott lapulnak a szekrényem mélyén. Ami pénzünk maradt, abból veszünk néhány tábla csokoládét és anyunak egy nagycsomag kávét. Rendben?

– Angyal vagy! Mondtam már?

– Igen. Egyszer már mondtad, valamikor, nagyon-nagyon régen...

A vonatban sehogy sem jött álom a szemükre, mindketten az elmúlt hetek történésein rágták magukat.

– Szerinted ki áll a dolgok háttérében? – suttogta Zsuzsa férjéhez bújva. – Van valami elképzelésed arról, ki ölhetette meg Ivicát?

– Vegyük sorra az eseményeket – javasolta a férfi. – Eszter elviszi a kardokat az ékszerészhez – Csabát kihallgatja a rendőrség. Szerinted ettől az időponttól kezdve Ivica meg-

gyilkolásának pillanatáig *kik* értesülhettek a Rákóczi-kardok felbukkanásáról az egyetemen?!

– Sajnos, nagyon sokan. Csaba rendőrségi idézéséről tudott Pirike, Csaba titkárnője, és Laczkó Pista tanársegéd. Ráadásul a pletykás fiatalember kihallgatta Csaba egyik telefonbeszélgetését, melyből kiderült, miért hívták be főnökét a kapitányságra. Ettől kezdve nyílt titok volt minden. Pirike kikotyogta a többi titkárnőnek, amit megtudott Laczkótól, azok meg továbbadták – Gabinak is Magdika szállította a hírt. Eszter kiöntötte a szívét Icának, no őt aztán nem kell féltetni, nemcsak azt adja tovább, amit valakitől megtud, hanem azt is, amit ő maga talál ki!

– Értem. Ezek szerint azok, akik részt vettek a füredi konferencián, *egészen biztosan* tudtak a Rákóczi-kardok felbukkanásáról!

– Egészen biztosan. Ezt állíthatom! No, és természetesen Eszter...

– Márpedig első közelítésben közöttük kell keresni a gyilkost! Gondold csak el, a múzeum emberei, még ha ők követték is el a rablást vagy az orgazdaságot, *nem tudtak* arról, hogy az a szerencsétlen Eszter elvitte a kardokat az ékszerészhez, továbbá az N-i kapitányság sem értesült a fejleményekről, hiszen én csak a gyilkosság elkövetése *után* tájékoztattam Barabást!

– A francia álprofesszor érintettségében biztos vagy? Úgy véled, a füredi utat használta fel Ivica arra, hogy a közvetítőnek átadja a rablott kincseket, miközben véletlenül a Rákóczi-kardokat elcserélte a bizsura?

– Pillanatnyilag nem tudok jobbat elképzelni. És ha a kis franciát tényleg meggyilkolták, az is összefüggésbe hozható a történetekkel: miután elvégezte feladatát, már nem volt rá szükség, bár meglehet, ki akarták hagyni az osztzkodásból, azért tették el láb alól!

– Mit ne mondjak – komorodott el Zsuzsa –, nem kizárt, hogy bűntársai felfedezték a kardok cseréjét, s azt gon-

dolták, saját zsebre dolgozik. Elgondolni is szörnyű – sóhajtott –, hogy talán mindkét gyilkosság a kardok elcserélésének következménye! Ezek szerint gyanúsítható öt ember – vont a konklúziót Zsuzsa –, de *milyen* öt ember... csupa intellektuális személy!

– A két nő szerintem kihagyható. Eszter vékony és erőtlén, képtelenség, hogy kötéllel megfojtson egy magánál mintegy tíz centivel magasabb, tizenöt kilóval súlyosabb nőt! És mindezt úgy, hogy egy karcolás, egyetlen ütésnyom se maradjon a testén...

– Ezt honnan tudod? Eszterről nem vettek fel orvosi látletet!

– Icától tudjuk. A nő ott volt vele az öltözőben, amikor Eszter levette a ruháját és munkaköpenyébe bújt...

– No, Ica is megéri a pénzét! De szó ne érje a ház elejét, ez esetben sokat segített! És Daniella? Ő is alacsony és vékony, ám a karja, marka erős, vitorlakötelek hurkolásához szokott!

– Így igaz. Teljes biztonsággal nem is zárható ki a gyanúsítottak köréből! És mégis... Látod, azt minden további nélkül el tudnám képzelni arról a vörös bestiáról, hogy előránt egy pisztolyt, és lelövi ellenfelét, de hogy kötelet vessen áldozata nyakára, mint egy lovát pányvázó *cowboy*... Egyébként a kihallgatást követő orvosi vizsgálat rajta sem talált semmiféle verekedésre vagy testi bántalmazásra utaló sérülést.

– Daniellát ha közvetve is, de ismeri a *Gendreau* házaspár... És ha valamilyen társasági eseményen Daniella már látta őket, bár a bemutatkozás elmaradt?! Akkor rá kellett jönnie, hogy Füreden valaki más bitorolta a professzor nevét!

– Ezzel azt akarod mondani...

– Igen! Azt akarom mondani, hogy nem zárható ki Daniella, mint tettestárs, ha a gyilkosságban nem is, ám az országban érintett lehet... – Aproó! Mi a helyzet a kötéllel? Mit állapított meg a vizsgálat?

– Egyelőre semmit. Igaz, még hátravan néhány precíziós analízis, ám eddig nem találtak rajta a Balaton

vizétől eredő szennyeződések. Ennek ellenére nem zárható ki, hogy vitorlakötélről van szó...

– Se nem hideg, se nem meleg... Nézzük tovább a gyanúsítottakat. Ezek szerint marad a három férfi!

– Vegyük szemügyre Gabit és Levendulayt... Egyiküknek sincs alibije a gyilkosság vélhető időtartamára, és mégis... irreális bármit is feltételezni róluk, mondhatni, a tények nem vágnak össze e két férfi jellemével! Sajnos, orvosi vizsgálatnak nem vetettük alá őket, bár ami Gabit illeti... nem csodálkoznék, ha tele lenne karmolásokkal és kékfoltokkal a kedves Csilluskája jóvoltából!

– Gyulus! – szólt rá ingerülten Zsuzsa – hagyd abba a piszkálódást, itt most sokkal komolyabb dolgokról van szó!

– Elnézést! Haladjunk tovább... Levendulay? Képtelenség! Marad Csaba.

– Marad Csaba. Súlyosbítva Szlávikné vallomásával!

– És súlyosbítva az orvosi látlettel: vállán hatalmas zúzódást találtak, arcán, nyakán kisebb sebhelyeket!

– Uramisten! Ezt eddig nem is tudtam! Mit mondott, mi okozta sérüléseit?

– Azt mondta, a feleségével vitatkoztak, s a nő hozzávágott egy kerámia hamutartót...

– Ilyen kulturált emberek verekednének... el sem képzelhetem...

– Én sem, de tény, ami tény. Bár a látszat erősen ellene szól, nem hiszek abban, hogy Csaba bűnös, nem nyugszom bele! Nem zárom le az ügyet, folytatjuk tovább a vizsgálatokat, a konferencia többi résztvevőjét hallgatjuk ki. Fizikusok, mérnökök, vegyészek, különféle gyárak, kutatóintézetek dolgozói, ők is gyanúsíthatók, amennyiben tudomást szereztek a Rákóczi-kardokról... Mondd csak, drágám! Van ezek között valaki, aki szoros kapcsolatban áll az egyetemi emberekkel? Akiknek Ica, Gabi vagy másvalaki elpletykálhatta a történeteket?

– Erről fogalmam sincs... de ha gondolod, érdeklődhetek ez ügyben.

– Csak pár emberről volna szó, legtöbbjük alibit igazolt. Bár – vakarta meg Gyula idegesen a nyakát – nem egy gyilkost fogtam én már el a legkitűnőbb alibivel...

Büfékocsis kopogtatott az ajtón, bármilyen pénzt elfogad, mondta készségesen. Zsuzsáék összekaparták maradék aprójukat, kértek mindkettőjük számára kávé és üdítőt. Miután úgy-ahogy felfrissültek, folytatták az izgalmas beszélgetést.

– Úgy véled, több gyanúsítottunk egyelőre nincs?

– Egy még akad – mondta Gyula elmerengve –, nekem van még egy gyanúsítottam, úgy hívják, hogy *Mr. X*!

– Az meg ki az ördög?

– Nem tudod? Te, a nagy matematikus? *X* az ismeretlen. *X* lehet bárki a felsorolt emberek közül, ám lehet kívülálló is, olyasvalaki, akit nem ismerünk, akiről semmit sem tudunk. Az a személy, aki megrendelte a veszprémi ötvöstől a másolatokat, aki kirabolta a múzeumot és Évának továbbításra átadta a kincseket... Akit Szlávikné elsőnek látott belépni a lány lakásába! A gyilkos: *Mr. X*!

– Akit Szlávikné látott, Éva is lehetett, hiszen sötétkék nadrágkosztümöt viselt. *Csaba* azonban semmiképp...

– Csaba valóban nem. Az öreglány csak abban biztos, hogy sötétruhás alakot látott belépni az ajtón...

– De ha mégsem Éva, akkor hát ki?

– Éva barátja, udvarlója, bűntársa, akárkije! Tudomást szerzett a kardokról, félt, hogy lelepleződik és ölt!

– Gyulus! Te valamit kihagytál a számításból, valamit, ami roppant lényeges! Az a bizonyos *barát*, amennyiben nem egyetemi ember, csakis Évától tudhatott volna meg valamit. No de Éva – érted, szívem –, Éva *nem tudhatott* a Rákóczi-kardok felbukkasásáról, mert szeptember 15-én szabadságot vett ki, Romániába utazott és csak a halála reggelén jött be az egyetemre!

– Így igaz – dünnyögte Gyula és Zsuzsához bújt –, már azt sem tudom, mit beszélek, álmos vagyok, próbáljunk meg aludni kicsit...

Gyula hétfő reggel – igazából még fel sem ocsúdva a párizsi utazás élményeiből –, tettvágytól fűtötten csörtetett be a kapitányságra. Jolika, hűséges titkárnője, örömmel üdvözölte és illendően megköszönte a tábla csokoládét, amivel főnöke külföldi útjából hazatérve megajándékozta. Miután néhány szót váltottak az itthoni dolgokról, a nő átadta a hatalmas levélköteget, mely az elmúlt egy hét postai termékét tartalmazta.

– Más? – nézett kérdően a kedves arcú, öregedő nőre – telefonüzenet, sürgős elintézni való?

– Itt a telefonálók névsora, de semmi gond, az ön helyettese mindent elintézett. Jut eszembe! Tíz órakor eligazítást tart Szalai a kistanácssteremben, az alosztály már alig várja őrnagy elvtárs élménybeszámolóját a párizsi útról! Továbbá: pontban fél kilenckor várja önt az ezredes, és – ne feledje, ma fizetésnap – a pénztárt is keresse fel! – Gyula mérgesen rántott egyet a vállán. – Még hogy Szalai rendel be *engem* eligazításra... no persze – kapott észbe –, pillanatnyilag ő vezeti az alosztályt, és nem én! – Szobájába lépett, átnézte postáját, majd indult, hogy felkeresse felettesét.

Az öreg főrendőr az ablak előtt állt, s elmélyülten nézte a fákön tanyázó verebeket. Közben idegesen borzolgatta kefefrizuráját, majd az ajtónyitás hallatán hátrakapta a fejét.

– Á, te vagy az, a híres világjáró! Nos, mi újság a kapitalistáknál? Rohadnak már?

– Azt hiszem, az még odább van – nevetett Gyula, majd tisztelettudóan üdvözölte főnökét. Miután leültek, folytatták az évődést, Gyula az operáról, a sztriptízbárról és a többi párizsi élményéről mesélt. Később komolyra fordítva a szót, rátért mindarra, ami a nyomozati eljárással összefüggésben állt.

– Ismét egy tökéletesen elvarrt szál – összegezte az ezredes embere beszámolóját. – A banda agyonverte a kis franciát, talán, mert zsarolni akarta őket; talán, hogy egy éhes szájjal kevesebb legyen... No, azért a határőrök is megérik a pénzüket! Észre sem vették az útlevelelben kicserélt fotót, és fel sem tűnt nekik a kincsekkel telepakolt poggyász! Egyetlen

reményünk, hogy megbolygattuk az állóvizet és a francia rendőrség meg az Interpol iroda tán ismét evidenciába veszi az N-i műkincsrablást, és nagyobb figyelmet szentel a Magyarországról csempészett miniatúráknak! Aprópó! – vonta össze a szemöldökét. – Mi a helyzet az erdélyi úttal? Visszatértek már Baloghék?

– Fogalmam sincs! – vallotta be Gyula. – Fél órája értem be a kapitányságra, s egyenest András bátyámhoz siettem. Hamarosan eligazítás lesz az alosztályon, akkor majd megtudom, mi van velük.

– Helyes. A jelentést a párizsi és az erdélyi útról mihamarább kérem!

– Értettem! – Gyula kissé csalódottan távozott, a dicséret ezúttal elmaradt. Főnöke kevesli azt, amit végzett, s most káröröm tölti el, hogy nem ok nélkül fogadta kétkedve a párizsi kiruccanást! Szobájába sietett, folytatta levelei átnézését, néhány küldeményt kiszignált beosztottaira, a munka dandárja azonban öreá maradt.

Hamarosan Szalai kereste fel, beszámolt a folyamatban lévő gazdasági bűncselekmények állásáról; Gyulát elfogta a féltékenység, nem tagadhatta, hogy a százados remek munkát végzett. Az öt legrázósabb ügyet felgöngyölítette és lezárta, s a többi nyolc esetében is jelentős előrehaladást ért el. Tíz órakor átvonultak a kistanácsterembe, már ott nyüzsgött az egész alosztály, az emberek hír-éhesen, utasításokra várva fogadták feletteseiket. Miután Szalai a gazdasági ügyeket lerendezte, Gyula vette át a szót, elsőként Rocsik főhadnagyot kérdezve meg:

– Mi van Baloghékkal, hogyhogy még nincsenek itt, úgy volt, hogy szombaton térnek vissza Erdélyből!

– Sajnos, csak kedden, 27-én tudtak elindulni, egy váratlan dolog közbejött, mindenestre furcsa, hogy még egyetlen egyszer sem telefonáltak!

– A család tud valamit róluk?

– Jelentem, mindkét család apraja-nagyja hívogat engem már péntek óta, aggódnak értük, nem tudnak semmit szeretteikről!

Gyula kedvetlenül fogadta a hírt, nyugtalanság kerítette hatalmába az erdélyi expedíció miatt. Elkezdte élménybeszámolóját, röviden összefoglalva mindazt, amit Párizsban végzett, majd Csapó Ábrist kezdte kérdezgetni, hogy áll a nyomozás, van-e új fejlemény, mit végeztek az elmúlt hét alatt...

– Jelentem – húzta ki magát a hosszúnyakú fiatalember –, a füredi konferencia résztvevőinek többségét megtaláltuk és kihallgattuk. Közülük ketten emlékeztek a francia férfira – egyikük, Jónás Pál fizikus, aki a fantomkép megrajzolásában segítségünkre volt. Másikuk Kiss Gábor mérnök – ő ért franciául – azt állítja, hallotta, hogy a kérdéses személy Tóth Évával valami múzeumról beszélt...

– Más?

– Semmi. Jelentem, ez minden! – Gyula tekintete az Ábris mellett ülő Mónikára esett. A lány sápadt volt, beesett arcú, szeme kivörösödött, mintha sírt volna.

– Kovács hadnagy! – szólította a lányt. Mónika kelletlenül feltápászkodott, s elvadult tekintettel bámult az őrnagyra.

– Jelentem, Csapó főhadnaggal vagyok nyomozópárban, csak azt mondhatom, amit ő!

– Rendben! – Gyula arra gondolt, nyilván beteg a lány, a nők olykor igen különösen viselkednek, ha nincsenek egészen jól...

Amint a megbeszélés hivatalos része befejeződött, a hangulat engedett szigorú merevségéből, a férfiak az őrnagy köré sereglettek, s a párizsi út részleteiről faggatták a világjárót. Gyula élénk színekkel ecsetelve adta elő élményei legjavát, nem beszélt azonban az operalátogatásról, valamint Daniella felbukkanását sem említette meg. A fiúk élvezték a sztorikat, ugratták főnöküket a sztriptízbárral, s nem átalottak egy-egy vaskosabb tréfát is megereszteni Párizs ledér világáról, melyről

egyikük-másikuk szerzett már tapasztalatokat. Az őrnagy vette a lapot, nagyokat nevetett, jó humorérzéssel visszavágva a csípősebb megjegyzésekre. Még ez sem volt neki elég, amúgy férfimódra dicsekedni kezdett „második nászútja” sikamlósabb részleteivel, csupán azt nem értette, Mónika miért áll úgy a szoba sarkában, mint egy középkori faszent, akit valamelyik gótikus katedrális mélyéről szalajtottak. Már éppen mondani akart neki valamit, amikor élesen felberregett a keze ügyében lévő telefon.

– Őrnagy elvtárs, Gyergyó van a vonalban! – kiabálta a kagylóba Jolika. – Jaj, éppen megszakadt a hívás, várjon, várjon, remélem, mindjárt visszajön a hang...

– Halló, itt Balogh főhadnagy, Kéri elvtársat keresem...

– Én vagyok, fiú, mi van veletek?

– Főnök, nagy baj van, árokba borultunk, tönkrement a Moszkvics, minden pénzünk ráment a vontatásra! Itt dekkolunk a gyergyószentmiklósi állomáson étlen-szomjan, sürgős segítséget kérünk!

– Maradjatok, ahol vagytok! – üvöltött Gyula. – Megyünk értetek az egyik GAZ-zal és hazavontatunk! El ne mozduljatok az állomásról! Egyébként... – a vonal recsegni kezdett, majd kitisztult:

– Értettem, maradunk... – A kapcsolat megszakadt, Gyula akart még mondani valamit, ám többszöri próbálkozása ellenére sem sikerült újból összeköttetésbe lépni a főhadnaggal. Ingerülten csapta le a kagylót, és a körülötte állókhoz fordult:

– Melyiketeknek van érvényes útlevele és jogsija a GAZ-ra? Rocsik és Csapó Ábris jelentkezett.

– Rohanjatok haza, csomagoljatok be két napra való holmit, vegyetek 4 kiló kenyeret és 1 kiló szalonnat! – A két fickó rohamléptekkel távozott, Gyula nekiesett a telefonnak és a gépkocsi megszerzéséért nyúzta a főnökséget. – Kiutéseket kapok ettől a sok baromságtól – harsogta, miközben az adminisztrációs gépezet az egyik ügyosztályról a másikra tolt, utalta

a GAZ engedélyeztetésének bonyolult ügyét. Végül az ezredes lépett közbe, s harcolta ki néhány kemény szóval az engedélyt s a menetlevelet.

– Pénz pedig nincs! – közölte ridegen kedvenc beosztottjával. – Egyetlen fillért sem kaptok benzinre, élelemre, kocsivontatásra, intézzétek el, ahogy tudjátok, különben az a két bakfitty örök időkre ott marad kecskepásztornak Romániában! – Gyula lenyelte a torkából feltörni készülő káromkodást, mellényzsebébe nyúlt, elővette tárcáját, s a röviddel ezelőtt felvett fizetésének felét az indulni készülő Ábris kezébe nyomta.

– Majd kérek elszámolást a pénzről – mondta tompán –, most pedig indulás, vigyázatok magatokra!

Este hét óra körül érkezett haza, izzadtan, fáradtan, dúlt tekintettel. Zsuzsa rémulten nézett rá, férje épp hogy csak köszöntötte, majd a fürdőszobába vonult és megnyitotta a csapot. Teleengedte a kádat forró vízzel, darabig áztatta magát, utána hideg zuhanyt vett. Közben azon morfondírozott, mit szól majd Zsuzsa a megcsappant fizetéshez, szinte biztos volt benne, hogy a pénzből Ábrisék egy kanyi nem sok, annyit sem fognak visszahozni.

Gyula a férjeknek abba az igen tiszteletre méltó csoportjába tartozott, akik fizetésüket fillérre pontosan nejük kezébe számolják le. Az átadott pénzből aztán a feleség csekélyke summát zsebpénz címén visszaad, ez az összeg hivatott fedezni az étkezések, kisebb vásárlások, olykor a haverokkal való italozás költségeit. Kériéknél kivételt képezett a mindenkori jutalom és prémium, ebből táplálkozott Gyula híres *spórkasszája*, mely e pillanatban, a párizsi út jóvoltából, éppen a nullán állt. – Nincs még egy ilyen hülyéje a magyar rendőrségnek, mint amilyen én vagyok – korholta magát. Párizs messze volt, a szép napok a semmibe vesztek, gyönyörű álmoknak, képzelgésnek tűnve csupán; gondolatai e pillanatban Románia városaiban és a Gyergyói havasok kies táján kóboroltak...

– Mi van veled? Valami nagy baj történt, amíg oda voltunk? – Zsuzsa félve, aggódva faggatta frissen mosott férjét, amint a derék ember a konyhában nagykanállal falta a krumplis-tésztát.

– Történt – morogta Gyula lakonikusan, két falat között –, de nem itthon, hanem Erdélyben! Baloghék karamboloztak és gallyra ment a Moszkvics! – Zsuzsa eleinte a kívülállóknak nyugalmával hallgatta a történetet, s csak akkor kapta fel a fejét, amikor Gyula benyögte, hogy fele fizetését a mentőakcióra adta. Alighogy kimondta a férfi a katasztrofális hírt, felállt az asztaltól, a szobába loholt, idegesen járkálni kezdett, majd az egyik fotelbe vetette magát. A gyerekek a nagymamánál voltak, az öregasszony valami német verset tanított be nekik, így szabad folyást engedhetett érzelmeinek. Zsuzsa utána szaladt, leült mellé a fotel karfájára és várakozóan nézett rá.

– És most rúgjál ki, megérdemlem! – fakadt ki a tékozló rendőr az izgalomtól rekedt hangon. – Elherdálom a kosztpénzt, mert úgy viselkedem, mint egy amerikai magánhekus, egyéni akciókba kezdek, elfeledve, hogy a mi rendőrségünk szegény, ügyintézése körülményes, vezetése merev, rugalmatlan. Párizsi út – a saját költségünkön, romániai út – az embereim pénzén! És ez még semmi! Fogalmam sincs, miből fogom kifizetni a Moszkvics javítását, ha a biztosító nem állja a kár teljes összegét...

– Nyugodj meg, drágám, lehet, hogy Ábrisék nem költik el az összes pénzt! Ami meg a tönkrement kocsit illeti... Valamiféle *vis major* alap talán létezik a rendőrségen?!

– Létezik a fenét! Három GAZ gépkocsink áll a garázsban lerobbanva, mert nincs pénz a javíttatásra. Még én tartozom nekik hálával, hogy adtak egy kocsit Ábriséknak, visszafuvarozni a két ballábast, hazavontatni a Moszkvicsot...

Zsuzsa minden erejét összeszedve, indulatait visszafojtva meredt maga elé. Tudta jól, házasságuk kritikus ponthoz érkezett, egyetlen rossz szó, rideg dorgálás, ingerült kifakadás, és félresiklik egész életük. Gyula engedelmes, jó férj, sokan

papucsnak is tartják, ám az asszony tudta, párja nem hajlik, hanem törik; elég egy rossz szó, egy fintor az arcon, s máris oda a bizalom, a tisztelet!

– A mindenségét! – dorgálta magát –, bajban, megpróbáltatásban derül ki, milyen erős a házastársi kötelék. – Ki álljon mellé, ha nem ő, kitől várhat férje vigaszt és megértést. Alaposan megfontolt minden szót, mielőtt válaszolt volna.

– Gyulus, kedvesem, nyugodj meg, kérlek! Ha szükséges volna, veszünk ki pénzt a takarékból, nem fog semmiben sem hiányt szenvedni a család. Néhány nagyobb kiadást későbbre halasztunk, egy kis pénz meg mindig csurran-cseppen; őszintén kívánom, ennél nagyobb baj soha ne érjen bennünket életünk során! Gondold csak el, ha valami betegség üti fel a fejét, vagy szerencsétlenség történt volna mivelünk...

– Kedves tőled, hogy vigasztalni próbálsz – szólt Gyula fáradtan. Arca szürke volt, pillantása rosszállóan pihent meg Zsuzsán. – Kettőnk közül te keresed a nagyobb pénzt, vezeted a háztartást, neveled a gyerekeimet! Én meg még arra sem vagyok képes, hogy magamat eltartsam, sőt a családtól is elveszem azt, ami jár! De mi mást tehettem volna, mondd, te mit tettél volna, ha a helyemben vagy? És most... honnan szerezzek pénzt, hogy kárpótoljalak benneteket? – Hirtelen mozdulattal az asszony elé térdelt, és fejét annak ölébe fúrta. Nehéz, könnytelen férfízokogás rázta egész testét, a végtelenségig felzaklatva panaszkolta asszonyának minden bűjót-baját. Zsuzsa erőselelkű, szívós feleség módjára vigasztalta, gyöngéden simogatva őszülő fűrtjeit, cirógatva arcát, homlokát. Időbe telt, míg Gyula megnyugodott, indulatai lassan lecsitultak, zihálása alábbhagyott; végül megragadta, s forró csókjaival borította el megértő asszonyának mind a két kezét.

Ábrisék a pórul járt bűnügyisekkel három nap elmúltával érkeztek haza. Az erősen megviselt járgányt Balogh főhadnagy lakására vontatták, míg a kar- és bordatöréseket szenvedett Mihók főtörzset egyenest a kórházba vitték be. Balogh nőtlen

volt, idős, beteg édesanyjával élt együtt, az öregasszony az egész kalamajkából csak annyit fogott fel, hogy az autó lerobbant, „kissé” meghibásodott. – Legalább nem kell szembenéznünk egy hárpia feleséggel – morogta Gyula tudomást szerezve Balogh családi állapotáról, nem minden asszony olyan, mint az ő Zsuzsája, a feleségek felesége!

A Moszkvics szálnalmas képet mutatott: ablakai betörték, karosszériáján hatalmas horpadások tátongtak, egyik ajtaja kilazult, motorja hektikásan köhögött. Szerencsére a futómű épen maradt, így a kocsit vontathatták a GAZ-zal, nem kellett drága pénzen szállítóeszközt, trélerrel bérelniük.

– Főnök! – lépett Gyulához Ábris. – Baj van a pénzzel, amit adott! Valamennyit elköltöttünk benzinre, erről van is számla, az ételmet a magunkéból álljuk, ellenben a határon nem ment simán a visszaút! Több mint egy napot ott vesztegeltünk, a román határőrök sehogy sem akartak átengedni bennünket! Kekeckedni kezdtek, meggyanúsítottak, hogy eladtuk a kocsit, és helyette egy roncsot akarunk visszafuvarozni Magyarországra. Mutogattuk a forgalmi, a rendszámtáblát, az alvázszámot: – Azt könnyű hamisítani! – nevettek, majd egy szobának nevezett egérlyukba toloncoltak azzal, hogy ott várjunk. – Meddig várjunk? – kérdeztük. – Amíg válasz nem jön Bukarestből, pár nap, esetleg egy-két hét! – biztattak. Nem engedték, hogy telefonáljunk, gúnyolódtak velünk, jobb fel sem emlegetni, miket mondtak ránk.

– Egek ura! Végül hogy szabadultatok?

– Rocsik tud valamit románul, egyezkedni kezdett velük. Miután az összes pénzünket nekik adtuk *vámkezelési járulék* címen, nagy kegyesen kinyitották a sorompót, és utunkra bocsátottak bennünket. Természetesen semmiféle papírt, számlát, ilyesmit, nem kaptunk... – Vesztegetés – kapott észbe Gyula –, hogy mibe nem keverem magam, s az embereimet... még csak az hiányzik, hogy az ezredes fülébe jusson a határátkelés története! Jól gondoltam, hogy oda a pénzem, alítottam, mint macska az esőt, hogy egy fillért sem látok viszont...

Balogh időközben előkereste a biztosítási papírjait és felhívta autószerelő barátját. Gyula óvatosan megemlítette, hogy a rendőrség fedezni fogja a kár egy részét, ám a főhadnagy meglepően optimista volt.

– Nincs gond – közölte vidáman –, a szerelő a haverom, a biztosító meg velünk, rendőrökkel, sokkal bőkezűbb, mint az átlagpolgárral. Elvégre valami előnye a mi foglalkozásunknak is lehet!

A másik utast, Mihók Jánost a baleseti sebészetten ápolták, törött karját begipszelték, repedt bordáit rögzítő-kötéssel látták el. Kevésbé súlyos belső sérüléseket is megállapítottak nála, egyelőre a kórházban tartották, pihentették. Gyula Kelemen őrnaggyal együtt meglátogatta a szerencsétlenül járt főtörzset, majd sietett vissza, ahogy tudott. Bár már égett a vágytól, hogy meghallgassa a viszontagságos utazás történetét, ám a nagy rohanásban, lőtás-futásban erre aznap már nem kerülhetett sor. Az úti beszámolót másnapra halasztották, reggel nyolckor a kistanácsteremben ott nyüzsgött ismét az egész alosztály. Elsőként Gyula számolt be mindarról, amit Mihók állapotáról megtudott, utána következett volna Balogh jelentéstétele; Szalai már éppen szólította, amikor nyílt az ajtó, és mindenki ámulatára belépett a terembe az ezredes. Az alosztály *vigyázz*-ba vágta magát, egyetlen pisszenés sem hallatszott, a főember lassan végigsétált a termen, s intett a tisztelgőknek.

– Pihenj! – szólt fanyar képet vágva – üljenek le, fiúk! Ha megengedik az elvtársak – fordult Gyula és Szalai felé –, magam is meghallgatnám ennek a kalandos erdélyi utazásnak a történetét! Úgy értesültem, sebesültjük is van, s hozzá egy összetört kocsí – igazán dicséretes eredmény! – Bár vicces hangon beszélt, senki sem nevetett, komor, megszeppent képpel ültek a helyükön az alosztály emberei.

– Balogh főhadnagy! – szólította meg ezúttal Gyula a nyomozót. – Hallgatjuk önt! – Balogh, aki az első sorban ült,

felállt, kihúzta magát, egy lépést tett előre, s pontosan szembe került az őrnaggyal.

– Jelentem, a történet a következő! – Beszámolójának első része érdektelen volt, az indulás elhalasztásának okát indokolta, majd a határátkeléssel kapcsolatos kisebb problémákról regélt. Az első éjszakát Maroshévízen, Mihók rokonainál töltötték, csak másnap reggel, miután kipihenték magukat, indultak tovább a Gyergyói havasokba. A sztori akkor vált izgalmasá, amikor a Medvefalvára vezető út részleteinek taglalásába fogott a főhadnagy.

– Gyergyóditrónál ágaztunk le a főútról, néhány kilométert síkságon tettünk meg, majd sűrű erdőben folytattuk utunk. Gyönyörű vidéken, patakmosta völgyekben haladtunk, az utat helyenként meredek sziklafal övezte, itt-ott kőomlásra figyelmeztető táblácska állt. – A táj egyre vadregényesebb lett, vízesések, mohos sziklák közt kanyarogtunk, ám ahelyett, hogy a természeti szépségek élvezetében merülhettünk volna el, figyelmünket az autótű állapota kötötte le. Kavicsos-köves, töredezett betonút vezetett át az erdőn, néhol a víz a fele útpályát elmosta, máshol sziklatömböket kerülgettünk, huppanókon, bukkanókon evickéltünk át. Útelágazáshoz értünk, egy viharvert tábla *Urs* felé irányított bennünket, a jelzett bekötőút azonban közönséges szekérút volt, kátyúkba futva araszoltunk; bakkecskemód ugrált alattunk a kocsi. Mint utóbb megtudtuk, autó, autóbusz nem jár a faluba, csak valami terepjáró jön napjában egyszer, ez hozza-viszi az árut, a postát, s azt a néhány utast, akinek a városban dolga akad. A legtöbben gyalog teszik meg a 10 km-es bekötőút szerpentinjét, esetleg szekéren, vagy lóháton közlekednek. Lassacskán, inkább csak lépésben küszködünk felfelé, időnként elakadtunk, a meredeket nem bírta a motor. Mit tehettünk volna, olykor kiszálltunk, toltuk magunk a nehéz kocsit.

Már erősen benne jártunk a délutánban, mire az útkanyarulatban megpillantottuk az első házat. Medvefalva – román nevén *Urs* – kicsiny zsákfalu, más út nem vezet oda, a

települést minden oldalról szilafalak, átjárhatatlan erdőségek határolják. A falu szélétől kezdve megjavult az út, hamarosan kis térre értünk, ott találtuk a templomot, valami középület-félét, no meg a kocsmát. Nem haboztunk, betértünk az ivóba, majd' elepedtünk a szomjúságtól, egy jó pohár fröccsöt vagy sört kívánva meg.

A sötét krimóban ugyancsak emelkedett volt a hangulat, az egyik tölgyfaasztalnál darócruhás székelemek ültek, előttük cseréppoharak, s egy kancsóban bor, vidáman énekeltek, botjukkal a padlózatot verték hozzá a taktust. Még most is a fülemben cseng a nótájuk:

*Kútágasra szállt a bögöly,
Igyál pajtás, meg ne dögölj...*

Az ezredes rosszkedvűen simította végig kefefrizuráját a dalszöveg hallatán, s mosolytalan arccal meredt a főhad-nagyra.

– Tovább! – szólt rá ingerülten. – Ne rendezzen itt nekünk folklorisztikai délelőtti!

– Igenis! – húzta ki magát Balogh, majd folytatta az élménybeszámolót. – A pulthoz léptünk, hogy kérjünk magunknak egy italt, többen is nyüzsgtek ott, mindenféle népség, egyesek kopott overallban, micisapkásan, mások népviseletnek tűnő, enyhén piszkos, szakadozott öltözkében. Ezek már erősen keverték a magyar beszédet románnal, ruszinnal... Legtöbbjük gyanakodva méregetett bennünket, komisszárt, ellenőrt vagy egyéb gyanús alakot sejtve személyünkben. Miután megittunk két nagyfröccsöt, Tóth Éva rokonai felől kezdtünk érdeklődni. Elővettük a lány fényképét is, ekkor az egyik felkiáltott.

– De 'iszen ez a Balázs Ivica, mért nem ezzel kezdi az úr! Hamarosan kiderült, hogy a falu lakóinak csaknem fele a *Balázs* névre hallgat, s szegről-végről valamennyi rokona a lánynak.

– Hogy mék a legközelebbi? – kérdezett vissza a kocsmáros. – Keressék meg az öreg Balázsnét, Máris anyót. Amott lakik, ni, abba’ a kékre mázgált, háromablakos házba’! Nála száll meg mindig a jány, ha idegyün Pestrül...

Sietve távoztunk, megtaláltuk a kék házat az öregasszonnyal, azt mondtuk, Ivica barátai vagyunk. Elfogadtuk a vacsorameghívást, csak utána, pár pohár bor társaságában kerítettünk rá sort, hogy tudassuk vele a szomorú hírt.

– Gondoljuk, a nagy sírás-rívás után megtudták végre, kiféle ez a lány, kik a rokonai, hogyan került Magyarországra, van-e vőlegénye, közelebbi hozzátartozója... – gyorsította fel kérdéseivel az egyre inkább elkalandozó beszámolót az őrnagy. Az ezredes egy széket hozatott Balognak:

– Üljön már le, fiam, ne toporogjon itt, mint a tojógallamb! – A főhadnagy megköszönte a gondoskodást, leült és sorolta tovább a történeteket.

– Máris anyó, akinél tiszteletünket tettük, Éva nagynénje, apja bátyjának az özvegye. Éva apja – Balázs Lajos – fafaragásból, székelykapuk készítéséből élt. Néhány gyönyörű példány Medvefálvát is díszíti, másnap, amikor bejártuk a falut, magunk is megtekintettük a kapucsináló mester néhány remekét. Láttunk galambbúgós nagykaput, kerek vagy rácsos ablaknyílással díszített, vésett virágdíszes, írott, mintázott cifrát és oszlopos kaput...

– A népművészeti előadást halasszuk későbbre, térjünk vissza a lány rokonságához! – utasította kissé éles hangon Gyula a főhadnagyot.

– Igenis. Éva apja korán nősült, azonban nem magyar, hanem Regátbeli román lányt vett feleségül. A nő magának való, visszahúzódó teremtmény volt, nemigen barátkozott a falubeliekkel. Egyetlen gyermekük volt: Ivica.

A kis család sorsa aztán igencsak tragikus fordulatot vett, mert az apa valamilyen szerencsétlenség folytán elhalálozott. A román asszony nehezen boldogult, munkája nem volt, magára maradt. 59-ben – Ivica ekkor öt éves volt – váratlanul

két nő érkezett. A család magyarországi rokonaitól jöttek, s rábeszéltek az akkor már súlyosan beteg asszonyt, adja örökbe gyermekét. A román asszony engedett kérésüknek, visszaköltözött szülőfalujába, s többé nem adott hírt magáról.

Hogy s mint alakult a kislány élete, azt csak utólag tudta meg a medvefalvi rokonság. Mint mondták, tizenöt év telt el, s az egyik napon elegáns, szép nő érkezett Budapestről, a hajdani kislány, Ivica. A lány szeretettel fordult rokonai felé – nyilván feledte gyermekkori hányattatásait – és attól kezdve, ahogy Máris anyó mondta, a vidék őrangyala lett. Évente egyszer-kétszer idelátogatott, hozott ajándékot, gyógyszert, néhány itt beszerezhetetlen holmit. De segített azokon is, akiket baj vagy betegség ért, elintézte magyarországi gyógykezelésüket. Később – pár év múlva – gyakorta adományozott pénzt is a rászorulóknak, azt mondta: teheti, mert gazdag, egyetemi tanár!

– Kik a legközelebbi rokonai? – érdeklődött az ezredes.

– Igazán közeli rokona mostanra már nincs, akik még élnek a Balázsok közül, azok távoli unokatestvérek, nagynénik, oldalági rokonok, Máris anyó a legközelebbi, s az ő fia és annak felesége!

– És az anyai ág? – kérdezte Gyula. – Az édesanyját nem kereste a lány?

– De, nagyon is kereste, felkutatta szülőfaluját, s ott megtudta, a nő már régen meghalt, nem hagyva maga után gyermeket, férjet. Egyetlen közeli rokont említett csak, egy unokatestvért, anyja bátyjának fiát. Ez a fiú azonban – és ez igen érdekes –, miként ő maga, kisgyermek korában Magyarországra került. Hogy aztán Ivica megtalálta őt, vagy sem, arról Máris anyónak nem volt tudomása.

– A fiú neve?

– *Ion Simionescu.*

– Tovább! – sürgette Baloghot az őrnagy – mi egyéb derült még ki a lányról? A többi Balázs rokonnal nem vették fel a kapcsolatot?

– A lány halálhíre hallatán összesereglett a fél falu. Majd' szétszedtek bennünket, egyre csak a gyilkosság részletei felől faggattak: mi történt, miféle gazfickók ölték meg abban a bűnös városban Ivicát... Megvendégelték, jobbnál jobb falatokat tömtek belénk, szállásunk a legszebb szobában volt, hímzett ágyneműs, puha vánkosokkal bélelt ágyban aludhattunk...

– Vőlegényről, udvarlóról, barátról nem tettek említést? Előfordult-e, hogy a lány nem egyedül, hanem valaki, vagy valakik társaságában érkezett?

– A rokonok úgy mondták: Ivica mindig egyedül jött, annak ellenére, hogy volt vőlegénye! A férfival éppen a közeli Gyergyószentmiklóson ismerték meg egymást, ennek mintegy hat éve lehetett. Magyar-román baráti találkozó volt; műsoros estet adtak a debreceni faluszínház művészei, utána táncestély nyújtott szórakozást. Ivica később elmesélte, hogy a bálon udvarlója akadt, méghozzá magyar férfi, nagyszerű táncos! Átmulatták együtt az egész éjszakát, szerelem az első látásra... Később azt mondta, a férfi eljegyezte, hamarosan férjhez megy. Múltak az évek, de esküvőről szó sem volt, amikor kérdezték jegyese felől, vállalt vonogatva válaszolt: „jó barátom, kedves ismerősöm, ám nem ő lesz a párom, férjnek nem való!”

– Kicsoda a pasas, hogy hívják, mi a foglalkozása? – faggatta Gyula egyre izgatottabban Baloghot.

– Semmi több nem derült ki róla. Se név, se foglalkozás... csak annyi, hogy csinos, magas, barna a haja és ördögien jól táncol!

– Hagyjuk ezeket a leányregénybe illő történeteket – mordult az ezredes –, sietnem kell, szeretnék inkább a baleset részleteiről hallani valamit! – Balogh zavartan mozgolódott a székén, látszott rajta, nem szívesen beszél arról, amire az ezredes rákérdezett.

– Miközben ott múltattuk az időt Medvefalván, megváltozott az időjárás. Hatalmas felhők gyülekeztek és sűrű havazással beköszöntött a tél. Vendéglátóink azt tanácsolták, induljunk el mielőbb, mert ha feltámad a nemere, akkor feltor-

laszolja a havat a szél, és itt rekedhetünk akár tavaszig... Téli gumikat szereltünk fel, hóláncunk is volt, gondoltuk, nekivágunk az útnak, az a pár centis hó, ami összegyűlt, nem lehet akadály! – Balogh megköszöri a torkát, ivott pár korty vizet az asztalra készített pohárból. Az ezredes cigarettával kínálta a főhadnagyot, s maga is pőfékelni kezdett.

– Két napot töltöttünk Medvefálván, szombat reggel indultunk haza. Ahogy elhagytuk a falut, alaposan megváltozott a vidék képe, zord téli tájban találtuk magunkat. A hórétteg eltakarta az úthibákat, gödröket, kátyúkat, jégpáncélt, tükörjeget. Ez okozta a veszünket is, az egyik kanyarban elkeskenyedett az út, mi ráfutottunk a jeges hóra, a kocsi megcsúszott, s a kövek, szikladarabok között vergődve hatalmas kötömbnek vágódott neki. Az ütközés következtében a kocsi átlendült az úton, majd a padka mentén húzódó árokba zuhant. Szerencsénkre a szakadék tele volt hóval, ennek köszönhető, hogy nem történt bajunk. Betörték az ablakok, a karosszéria tele lett horpadással, az egyik ajtó félig leszakadt, mi azonban sértetlenül, mindössze néhány karcolást szenvedve másztunk ki a fejreállt verdából. Szerettük volna kihúzni autónkat az árokból és a kerekeire állítani, ehhez azonban vontató jármű híján fadorongokra lett volna szükség. Kézifűrészt szedtünk elő a csomagtartóból, s nekivágtunk az erdőnek, hogy rúdnak alkalmas fát, kidőlt fatörzset keressünk.

Mintegy száz méterre lehattunk a kocsitól, amikor halk nesz, lépések surranása, majd morgás és vonyítás ütötte meg fülünk. Ahogy hátrafordultunk, két farkast pillantottunk meg, óvatos léptekkel osontak felénk. Támadni készültek, nem vitás, meglapulva, ugrásra készen vicsorogtak ránk. A félelemtől valósággal megbénultunk, fegyverünk nem volt, a kézifűrésszel nem sokra mentünk volna, s botnak alkalmas faág sem volt kéznél a hólepte avaron. Egyetlen cél lebegett a szemünk előtt: menekülni, felszívódni, eltűnni az ordasok elől! Futni kezdtünk, hirtelen megpillantottunk egy alkalmasnak vélt fát, gallyazata ágas-bogas, gondoltuk elegendően erős ahhoz, hogy kibírja a

súlyunkat. Nosza, felmáztunk rá, s éppen jókor, mert a két fereg már a sarkunkban volt, rontott volna ránk. Dühösen morogva kaparták, harapták a fát; még az a szerencse, hogy nem leopárdok voltak, merthogy azok – mint ismeretes – képesek felmászni mindenhová.

– Ördög és pokol! – üvöltött az ezredes – még hallgatni is borzasztó ezt a képtelen történetet! – Arca dühös fintorba torzult, a szeme kidülledt, szikrázó tekintettel meredt Baloghra, miközben folytatta a letolást.

– Ezért a sok kiképzés, kutyatámadások elhárításának gyakorlása, hogy aztán éles helyzetben csődöt mondjon a tudomány?! Parádézni a rendőrnapiakon, az tetszik az uraknak! Ám gyakorolni, keményen edzeni, ahhoz a mai, pocakosodó fiatalságnak bezzeg nem fülük a foga! A legjobb nyomozóim egy fa tetején dekkolnak két nyomorult farkas miatt, mint valami ócska burleszkfilm hősei! Megyek! – ugrott fel székét hátrarúgva – elegendő van magukból! Őrnagy elvtárs! – fordult bőszipűten Gyulához. – Holnapra az asztalomra legyen ennek a két balfácánnak az útjelentése! – Az emberek fejüket leszegve, nyakukat behúzva hallgatták az ezredes tirádáját, majd amikor a felháborodott főrendőr kirohant a teremből, egyszerre felbolydult a tömeg; zümmögött, morajlott, mint a megpiszkált méhkas. Gyula is úgy vélte, Baloghék súlyos hibát követtek el; nem lett volna szabad védtelenül nekiindulni az ismeretlen erdőnek, hiszen volt a kocsiban emelőrúd és miegymás, amivel elhárítható lett volna az ordasok támadása. Egyelőre nem nyilvánított véleményt, komor, szigorú tekintetet vetett a hallgatóságra, s öklével jó erősen az asztalra ütött.

– Csend! – üvöltötte – még nem fejeztük be a meghallgatást! Balogh főhadnagy, folytassa!

– Igenis. A két farkasnak nem akaródzott távozni, egyre ott sündörögtek, kapartak a fa alatt. A téli délután hűvösre fordult, fázni kezdtünk, s attól is féltünk, újabb farkasok, netán egy egész csorda sereglik oda. Kiabáltunk, ráztuk a fát, az egyik ág elhasadt. Letörtük azt is és egy másikat is, megpróbáltuk az

ágakkal kurgatni a mocskokat. Mihók Janinak eszébe jutott a bagó, rá akart gyújtani, ám nekem jobb ötletem támadt, locsoljuk rá az öngyújtó benzinjét a faágra és gyújtunk tüzet! Így is cselekedtünk, a lángoló ágtól megijedtek a farkasok, nyakukat behúzza hátrahúzódtak. Ettől vérszemet kaptunk, tovább szítottuk a tüzet, ahogy mondják, magunk alatt vágva a fát!

Egyszerre motorzúgás verte fel az erdő csendjét, talán egy terepjáró közeleg a faluból, reménykedtünk, s kiabáltunk, ahogy csak a torkunkon kifért. Ágak zörrentek, hangokat hallottunk, hirtelen lövések dördültek el. Nyilván elintézték az ordasokat, véltük, itt az ideje, hogy elhagyjuk a fát! Elkezdtünk lekászálódni, ám – szegény embert még az ág is húzza! – az összeégett fa erősen megroggyant, s pechünkre leszakadt alattunk az ág. Mihók, szegény, nagy robajjal egy kőrákásra huppant, én szerencsésebb voltam, egy hókupacon landoltam. Kimásztam a hó alól, majd felsegítettem a karját, oldalát fájlaló, pórul járt bajtársamat. Ahogy a kocsihoz indultunk, két marcona férfival találtuk magunkat szemközt, hamarosan szót értettünk, elmeséltük szerencsétlen kalandunk történetét. A Moszkvicsot nem sikerült a kerekeire állítani, nem volt más választásunk, mint bemenni velük Gyergyószentmiklóstra. Terepjárójuk hátsó ülésén ott hevert a két elejtett farkas, vérük összekente a kocsit, szemük kísértetiesen meredt ránk.

Az éjszakát jobb híján az állomás várótermében töltöttük. Széthasogattam a tartalékba hozott fehérneműt, abból készítettem rögzítőkötést Mihók karjára és derekára. Másnap – vasárnap – az első utam a Milíciára vezetett, nem voltak túl barátságosak a gyergyóiak, egyre azt firtatták, mit keres két magyar rendőr az erdélyi havasokban? – A koci bevonatása sokba fog kerülni – mondták alattomos mosollyal. Kiforgattam a zsebeimet, kiraktam eléjük az összes pénzt. Összesúgtak, vállukat vonogatták, végül nagy kegyesen közölték, hogy még aznap beszállítják a sérült járgányt. Csak én mehettem velük, Mihók meglehetősen rossz állapotban volt; fájt minden tagja, a kínok kínját állta ki. Szerencsére az állomásfőnök felfigyelt a

szenvedő utasra, behívta a forgalmi irodába, ellátta kötszerrel és valami fájdalomcsillapítót is adott neki. Késő este volt már, mire nagy nehezen bevontattuk a kocsit, és az állomás épülete mögé beállhattam vele. Másnap, miután a karórámmal megajándékoztam az állomásfőnököt, engedélyezett egy pesti telefont. Ekkor hívtam fel őrnagy elvtársat, majd a szenvedő Mihók barátommal együtt vártuk a mentőexpedíciót... Az állomásfőnöktől kaptunk teát és puliszkát, jó ember volt, az Isten áldja meg! – Balogh nagyot sóhajtva fejezte be elbeszélését, fáradtan megtörülve zsebkendőjével izzadó homlokát. Az út további részéről nem beszélt, Gyula még a meghallgatás előtt figyelmeztette, a román határon történt megvesztegetés maradjon titok!

– A temetést és a hagyatéki tárgyalást megbeszélték Balázsékkal? – kapta fel fejét az őrnagy.

– Igen, megbeszéltünk mindent! Ketten jönnek, Máris anyó fia és menyé. Abban maradtunk, nálam megszállhatnak, anyám majd főz rájuk; a Mihók család is meghívja őket ebédre, vacsorára. Elvégre ők is vendégül láttak bennünket, és nem is akárhogyan! – Gyula megköszönte Balognak, hogy legalább ezt a gondot leveszi a válláról, majd Ábrist szólította.

– Ábris! – rikkantott a hosszú nyakú fiatalemberre, aki riadtan vágta haptákba magát. Mindez ideig Mónikával volt elfoglalva, karját simogatta, fülébe sugdosott, ám úgy tűnt, nem sikerült jobb kedvre derítenie a mélabús rendőrlányt.

– Igenis!

– Intézkedj Tóth Éva temetéséről, az adjunktusnőt az egyetem saját halottjának tekinti, csupán a hely és az időpont tekintetében kell Levendulay professzorral megállapodni. Ezután keress egy közjegyzőt, és kérd meg, tüzze ki a hagyatéki tárgyalást a temetést követő napra! Figyelmeztess az illetékest, román állampolgárokról van szó, az érintettek mindössze néhány napig tartózkodhatnak itt! Ha mindez rendben, adjál fel hirdetést, valamennyi napilap közölje azt. Szerepeljen benne a temetés helye és időpontja, továbbá egy felhívás, miszerint

jelentkezzenek a közjegyzőnél az elhunyt rokonai. Figyelj! Még annyit... Tóth Éva neve mellett álljon ott zárójelben: *született Balázs Ivica!*

– Értettem! – pattogott Ábris – azonnal intézkedem!

Gyula ezen a délutánon is fáradtan, kedvetlenül indult haza, sejtése beigazolódott, a pénz elúszott, még azt a néhány forintnyi benzinköltséget sem fogja megtéríteni neki a cég. Az erdélyi út eredményét is kétes értékűnek találta, igaz, jó néhány dolog tisztázódott, a temetés, a hagyaték ügye rendben lesz, ám a baleset, a két fickó ügyetlensége az ő renoméját is rontja, nem beszélve arról, mily’ fertelmes mód sikerült felbosszantaniuk az ezredest!

Zsuzsa finom vacsorával várta, el akarta kerülni még a látszatát is annak, hogy borús hangulatú férje úgy érezze, az ő hasán kívánja megspórolni az elúsztatott félhavi fizetést. Vacsora után gyermekei körében töltött egy órácskát Gyula, bármennyire fáradt, törődött volt is, mindig szívesen játszott, viccelődött velük. Később kiment Zsuzsa után a konyhába, segített törölgetni, majd anélkül, hogy az asszony faggatta volna, elmesélte Baloghék erdélyi útjának történetét. A lefekvéshez készülődve is egyre Ivica sorsán morfondíroztak, végül Zsuzsa megpróbálta röviden összegezni a viszontagságos út főbb eredményeit.

– Gondolkozzunk! – fordult a férjéhez – menjünk végig még egyszer a történteken!

Ad egy: Ivicának létezik egy hazánkban élő unokabátyja, 35 év körüli, eredeti neve *Ion Simionescu*, ám minden bizonnyal még gyermekkorában magyarosította a nevét. Feladat: megtalálni a férfit.

Ad kettő: Ivicának létezik egy vőlegénye – barátja –, egyszerűen valakije, akihez szoros kapcsolat fűzte. A férfiről mindössze annyit tudunk, hogy csinos, magas, barna a haja és jól táncol. Feladat: mint előbb.

Ad három: Ivica jó anyagi helyzetben volt, kérdés, honnan származott a pénze? Az adjunktusi fizetés – én csak

tudom – csekély, s a lánynak nem voltak külön munkái. Lehetőséges, hogy örökölt valamit a Tóth házaspártól, ám az a valószínűbb, hogy az orgazdaságból származó pénzt költötte az erdélyi rokonokra!

– Egyetértetek! – ölelte magához Gyula az önjelölt detektívet. – Már csak azt kellene tudni, *kik* fogják megadni nekünk a választ a feltett kérdésekre, s hol keressük őket... Asszony! Nincs valami épkezláb javaslatod?!

Mónika azóta sem tért magához, hogy tudomására jutott: az őrnagy a nejével utazott el Párizsba! Amikor Gyula az eligazításon először emlegette a párizsi utat, szinte biztosra vette, főnöke őt választja társául, s ketten együtt fogják élvezni az élet gyönyörűségeit a sokat megélt francia fővárosban. – Mi másért akarna Párizsba menni – fontolgatta –, annak a francia pasasnak a kilétét néhány telefonbeszélgetéssel tisztázhatná, sőt az Interpol segítségét is igénybe vehetné! Akkor hát miért döntött az utazás mellett? Nem másért, minthogy vele legyen, hogy megtudja végre, mi az igazi boldogság, aztán – ha hazatérnek –, csupán a válóper lesz hátra, s utána jöhet az esküvő!

Mónikát az álmok paripája varázslatos tájakra röpítette, elképzelte jövőendő életüket, melyből eltűnik a férfi családja feleségétől, gyermekestől, nagymamástól, csak ő, Mónika, és a szerelem marad.

A rendőrlány fiatal kora ellenére meglehetősen viharos múltat mondhatott magáénak. A Rendőrtiszti Főiskolán nagy népszerűségnek örvendett, évfolyamtársai, sporttársai versengtek kegyeiért. És a tanárok közül is szép számmal ejtett trófeákat... Ez utóbbi kapcsolatok nem csekély előnnyel jártak, mert Mónika indexében hemzsegték a jelek, és kiváló osztályzatot kapott néhány olyan tantárgyból is, amelyhez alig konyított valamit.

Amikor pár éve a főiskola elvégzése után a BRFK-ra került, szinte első látásra beleszeretett Kéri őrnagyba. Tudta, hogy nő, két gyermek apja, ám úgy vélte, ez nem akadály,

máskor is előfordult, hogy nők férfiakkal járt, feldúlva számos család békés életét. Eleinte csak sóvárgó pillantásokkal, hízelkedéssel, kedveskedéssel próbálkozott, ám a férfiről lepattant minden, mint bádogemberről a nyílvevessző. Látna sikertelenségét, agresszív módszerekhez folyamodott. Olykor rosszul éltet színélve az őrnagy karjaiba ájult, gyakorta hozzá dörgölődött, néha bizalmaskodva karjára tette a kezét, majd odáig merészkedett, hogy lakására hívja egy kávéra, vendéglőbe egy italra, felajánlva barátságát, bajtársi szeretetét. Bár Gyula meghívásait rendre visszautasította, nem tagadta, hogy tetszik neki a lány, néhanapján mondott neki egy-két bókot, volt, hogy évődött, viccelődött vele.

Később gyanút fogott s rádöbbsent, hogy a lány komolyan hajt rá, *mindent* akar, s kezdte egyre kényelmetlenebbül érezni magát. Főnöki tekintélyét is féltette, goromba sem akart lenni, olykor zavarba jött: nem tudva mitévő legyen. Időközben beosztottai, kollégái is felfigyeltek a lány nem titkolt rajongására, és – *horribile dictu* – minderről Zsuzsa is értesült. Akkortájt kezdődött el az asszony ádáz féltékenykedése, mely olykor már a családi béke összeomlásával fenyegetett...

Az alosztályon kevés volt a nő, legtöbbjük foglalt, vagy kevésbé vonzó, nem csoda, hogy Mónika lett a favorit. Valójában senki sem hitte, hogy az őrnagy összeszűri a levet a lánnyal, tudták, betonbiztos a házassága, imádja nejét, s ugyan miért tenné kockára családi boldogságát egy ilyen kis – és ők nyíltan ki is mondták, hogy miféle – nő miatt. Ábris volt az egyetlen kivétel, ő semmi rosszat nem hitt el a lányról, tisztelte, szentként imádta, s azt remélte, előbb-utóbb elnyeri kegyeit. A rendőrtiszt már elmúlt 30 éves, özvegy édesanyjával élt egy meglehetősen tágas lakásban, úgy érezte, ideje volna meg-nősülni, családot alapítani s ugyan ki mást vehetne nőül, mint nagy szerelmét, a világszép leányzót: Mónikát...

Gyulának feltűnt Mónika és Ábris barátkozása. – Így a legjobb – vélte –, találjanak egymásra a fiatalok! – Amikor csak tehette, közös munkára osztotta be őket, nyomozópárost képez-

ve belőlük. Mónika abban reménykedett, mindez csupán a látszat kedvéért történik, az őrnagy igazából valami kedvező alkalomra vár, külföldi út, vidéki kiküldetés, amikor majd zavartalanul együtt tölthetnek pár napot.

Villámcsapásként érte a hír, hogy az őrnagy a *nejével* utazik! Jolika kotyogta ki neki a részleteket: az asszony felkeresi a francia professzort, az őrnagy meg elmegy a francia rendőrségre. – És képzeld csak, Mónika! – csillant fel az öregező nő szeme – a főnök azt mondta, ez amolyan második nászút lesz a feleségével! Hát nem aranyosak? Oly kevés manapság a jó házasság... – Döbbenet nézte, amint a lány dúlt arccal, zsebkendőjét előkapva ugrik fel, s futtában feldönti a kávéfőzőt, a földre sodorja az asztalterítőt, a csészéket, poharakat. – Valami rosszat mondtam? – suttogta maga elé a kérdést. – Ezek a mai fiatalok *annyira* furcsák, az ember nem tudhatja, mitől bántódnak meg, mikor mi a bajuk...

Mónika később lehiggadt kissé, úgy vélte, Jolika tévedett, félreértett valamit, az őrnagy vele fog utazni, ez biztos, ehhez kétség nem fér! Készülődni kezdett az útra, vásárolt néhány divatos holmit, főleg fehérneműt, izgalmasat, sokat sejtetőt. Amikor megtudta, hogy az őrnagy szabadságra ment, s a vonat nejével együtt már röpi is Párizsba, tombolt a méregtől. Átesett néhány sírógörcsön, majd valami különös apátia kerítette hatalmába. Szótlanul végezte munkáját, mindent Ábrisra, nyomozótársára hagyva, s a férfinak fejfőrcsről, migrénről, női bajokról panaszkodott. Pár nap elteltével mintha megnyugodott volna, egy halvány reménysugarat vélt felfedezni búbanata egén, mely új lehetőséget villantott fel neki. Hallott valamit az úgynevezett nyaralási válásokról... Férj, feleség összezárva, a mindennapok ritmusából kiesve; a testi vágyakat lelankasztja a megszokottság, a mondanivalókat kikezdi az unalom. És ilyenkor a férfiban felmerül egy másik nő képe, valakié, aki izgalmas, kíváncsú, akivel újra felfedezhetők volnának az élet örömei...

A végső csapást álmaira az őrnagy akkor mérte, amikor párizsi útbeszámolója végén „második nászútjának” pikánsabb részleteivel kezdett el dicsekedni galád férfikollégáinak. Mónika a szoba sarkában állva is jól hallott mindent, s nemcsak hallott, hanem látott is: látta az őrnagy vidám arcát, huncut kacintását, mosolyát, ahogy felidézte a kellemes emlékeket. Az erdélyi úttal kapcsolatos kalamajkákra már alig figyelt, agyában rögzültek ugyan a szavak, ám értelmüket, jelentésüket nem fogta fel. Amikor az őrnagy szólt hozzá, kérdezett tőle valamit, vagy utasítást adott, úgy érezte, menten elbőgi magát, kedve lett volna nekiugrani, karmolni, pofozni a férfit; számon kérni tőle beteljesületlen vágyait.

Aznap, amikor Balogh a kalandos erdélyi utazásról számolt be, magába roskadva bandukolt, fáradtan indult el haza. Ábris elrohant az egyetemre a temetést intézni, nem kísérhette el őt, magára maradt. Üresnek, kietlennek érezte a világot, semmihez sem volt kedve legkevésbé ahhoz, hogy sivár kis albérleti szobájában töltsen reménytelen szerelmén rágódva a délutánt. Elindult valamerre, már azt sem tudta merre jár, s egyszerre csak a Duna partján találta magát. Leoldalgott a lépcsőn egyenest a vízhez tartva, s a legalsó lépcsőfokra ült. Nem törődött a novemberi hideggel, a nyirkos levegővel, mint egy súlyos beteg, annyira szenvedett.

– Miért, hogy Tóth Évának kellett meghalnia, miért nem őt ölték meg, őt, Marton Zsuzsát! Az élet igazságtalan, Évára szüksége volna a világnak, míg Zsuzsa nyomtalanul eltűnhetne, s helyét elfoglalhatná ő, Mónika! – Ádáz tekintettel nézte az örvénylő hullámokat, ó ha felbukkanna a békakirály, s teljesítené vad kívánságait... Gondolatai sötét mélységekbe szálltak, agyában rettenetes idea fogamzott meg. – Ha kívánsággal nem is, mással ellenben lehetne ölni! Egy autóbaleset... kifigyelhetné a nő útját, s egy sötét, ködös estén teljes sebeséggel nekirontana! – Ő, Mónika, olyan ügyes, remekül vezet, elkaszálná, majd otthagyná vérében fagyva vetélytársnőjét, azt az undok pófeteget... Pusztuljon el, nincs rá szükség! És

utána... A drága férfi nála keresne vigasztalást, ő megvigasztalná, elhalmozná szeretetével, és minden úgy lenne, ahogyan azt vad képzelgéseiben már százszor is átélte!

Hirtelen tért magához, szinte egy csapásra józanodott ki. Mélyen a Duna fölé hajolt, belemártotta mindkét kezét, majd a folyó jéghideg vizével lemosta arcát, homlokát. Gondolatai a múltba kanyarodtak vissza: édesapja, a derék rendőr-örrmester jutott eszébe, aki egy bűnözővel vívott tűzpárbajban vesztette életét. Mit szólna, ha látná most a lányát? Ezt tanulta tőle, erre esküdött fel, amikor embertársai szolgálatára és védelmére vállalkozott? Úristen, *ennyire* erős a szerelmi szenvedély, hogy képes örültté, gátlástalanná tenni még őt is, aki igazából még soha, senkinek sem ártott? Kiegyenesedett, szemével a távoli messzeséget fürkészte: – No nem, ebből elég! – Egy hang szólalt meg benne erőteljesen és fájdalmasan, felsírt, siratta szerelmét. – Most, itt a vízparton ünnepélyes fogadalmat teszek, hogy kiűzöm magamból ezt a vad érzést úgy, ahogy a középkori szerzetes üzte ki testéből a sátánt, a gonoszt... Férjhez megyek Ábrishoz, otthagynom a BRFK-t, áthelyeztetem magam az egyik kerületi kapitányságra, ne találkozzak többé *vele*, soha többé ne is lássam *őt*...

Visszament a sétányra, lassan, andalogva indult tovább. Ismét Tóth Évánál állapodtak meg gondolatai. – Lehet, hogy rossz nyomon járunk – töprengett – lehet, hogy nem is a műkincsrablás, hanem a szerelemféltés a nő halálának valódi oka! Éva szép volt, vonzó és kíváncsú, s egy percig sem vitatható, igencsak szerette a férfiakat. Megölhette őt a szeretője, akihez hűtlen volt, vagy egy másik nő, akitől elszerette kedvesét. Vajon ki lehet az a férfi, aki az erdélyiek szerint a lány vőlegénye volt? Magas, barna hajú, jól táncol... – Mónika a homlokára csapott: a hevenyészett személyleírás a Kincstár-múzeum gondnokát idézte fel! Az életkor is úgy-ahogy stimmel, a férfi nőtlen, Éva és ő jól összeillenek... És ha igaz volna a feltevés, hogy Éva a gondnok szeretője volt, akkor megvolna az a régóta keresett kapcsolat, melynek révén a lány a

múzeummal összeköttetésbe hozható! Jövő vasárnap ráér, programja nincs, elmegy N-be és tisztázza a helyzetet.

Elhatározását tett követte, szabad vasárnapján N-be utazott. Autóbusszal ment, úgy hamarabb odaért mintha vonatra szállt volna; már fél tizenegy körül a múzeumban volt. A nevezetes intézmény a szokásos vasárnap délelőtti zsúfoltságát mutatta, a ruhatár előtt iskolás gyerekek nyüzsögtek, a májbeteg arcú ruhatáros alig bírt velük. Mónika nem vesztegette idejét a kis bolt képeslapjaira, az emeletre sietett. Annus nénit kereste, azt a kedves teremfelügyelőnőt, akivel a múltkor úgy-ahogy összebarátkozott. Az asszony egy német csoportnak tartott tárlatvezetést, lelkesen magyarázta, mely tabernákulum, püspöksüveg, kegytárgy miről nevezetes, mikorról való. Mónikát egy mosollyal üdvözölte, s kezével intve kis türelmet kért. Már a delet harangozták, mire végzett a csoporttal, táskájából szendvicset vett elő és a lányhoz sietett.

– Örülök, hogy látlak, Mónika, nézd csak meg ezt a szekrényt, időszakos kiállítás, a győri püspökségtől kaptuk kölcsön, együtt néhány értékes egyházi relikviával! – Mónika udvariasan nézegette a kegytárgyakat, érdeklődött erről-arról, a válaszokra azonban nem figyelt. A múzeum lassan kiürült, a következő nagyobb roham két óra körül várható, mikorra a turisták elköltik ebédjüket, megízlelik a kisvendéglők kínálatát. Mónika úgy vélte, ideje annak, hogy előadjon egy furfangos mesét...

– Jaj, Annus néni – fuvolázta –, olyan különös dolog történt velem: szerelmes vagyok, még hozzá reménytelenül!

– Mi a csuda? – ámuldozott a muzeológusnő. – Reménytelenül, egy ilyen szép kislány? És ki a szerencsés férfi, ha nem vagyok indiszkrét?

– Akkor ismertem meg, amikor pár hete itt jártam... az a csinos, magas, barna férfi... a... a gondnok!

– Csak nem a Jován? Hát te megbolondultál, te lány! Nem való az hozzád, megvan neki a magafajta – nem is egy –,

esze ágában sincs egy ilyen csitri lánnyal kezdeni... Ha rám hallgatsz, kivered őt a fejedből, és keresel valaki hozzád valót!

– Jován? – figyelt fel Mónika az asszony szavaira. – Miféle név ez? Úgy tudom, Simon Jánosnak hívják!

– Így igaz, de mindenki csak Jovánnak szólítja. Azt hiszem, az eredeti román neve után...

– Hogyan román?

– A férfi Romániából települt át még egészen fiatal korában. Iskoláit már itt végezte, s hamarosan magyar nevet vett fel!

– És mi az igazi neve? Juj, olyan izgalmas az egész, netán ő a *Drakula gróf* a Havasalföldről... tessék már mesélni róla, Annus néni!

– Élénk a fantáziád, lányom, meglehet, túl sok kalandregényt olvasol! Jován igen derék, becsületes ember, ő intéz itt mindent, törődik mivelünk, rendet, fegyelmet tart. Az igazgatót alig látni, ő leginkább a felügyeleti szervekkel van elfoglalva, alapítványokat ostromol, támogatókat kajtat, olykor időszakos kiállításokat szervez...

– Óh, csak tréfáltam az imént! De a név – *nomen est omen* – fontos, a név maga az ember! Akit a nevéen nevezhetünk, azt valójában már birtokoljuk is. Szereti Annus néni az operákat? Gondoljon Puccini *Turandot* című művéből a *Kalaf* áriára!

– Nagy huncut vagy te, lány! A végén még engem is elvarázsolsz! Hát, ha annyira érdekel: *Ion Simionescu* néven született... – Mónika barna szeme kerekre nyílt, keze támaszt keresve matatott az ajtófélfán, mert úgy érezte, kicsúszik alóla a föld.

– *Simionescu* – rebegte –, és honnan jött, Románia melyik településéről... – Választ nem kapott; kisebb csoport nyomult be a terembe, a tanárnő hozzájuk lépett és megkezdte a tárlatvezetést. Mónikával többé mit sem törődött, köszöni a látogatást, vetette oda neki, majd ismét a csoporttal foglalatosskodott. A lány kilépett a múzeumból, az utca túloldalán lévő

vendéglőbe sietett, rendelt magának két deci bort, egy adag bécsit, utána kávé és két krémest. A fiatal pincér ismerősként üdvözölte, ebédjét egy tál salátával toldotta meg, a cég ajándéka a törzsvendégeknek, mondta sokat sejtető mosollyal, szemét megpihentetve a lány szép arcán, vonzó természetén.

Mónika nem törődött a pincérrel, gondolatai máshol jártak, izgalomtól kigyúlt arccal törte a fejét: – *Ion Simionescu* – így hívják Éva rokonát, ezt a nevet említette Balogh. – Vajon mennyire gyakori név a románoknál a *Simionescu*? Ha a gondnok azonos Éva unokabátyjával – tűnődött –, akkor az eddig feltárt tények új értelmet kapnak, más irányba terelhetik a nyomozást! – Ivott pár korty bort, az arca ragyogott, ünnepelt, ünnepelte saját magát. – Talán ez lesz az első komoly eredményem – lelkesedett –, melyet, mint nyomozó értem el! Feladat, amit nem a feletteseim utasítására, hanem a saját ötletemtől vezérelve oldottam meg! – Jó étvággyal bekebelezte ebédjét, majd megitta maradék borát. – Este felhívom Ábrist – kapott az ötleten – és mindent elmondok neki! Aztán... ki tudja... esetleg mégis... a sors útjai kifürkészhetetlenek...

Gyula udvariasan megköszönte Mónikának a nagy büszkén előadott nyomozati cselekményt, ám ezzel együtt szigorúan meghagyta neki: a jövőben semmit se tegyen az ő tudta és beleegyezése nélkül, ne önállósítsa magát, ne veszélyeztesse meggondolatlan lépéseivel az akció sikerét. Arca gondterhelt volt és komoly, Jolika mondott neki valamit Mónika viselkedésével kapcsolatban, abból azonnal kitalálta, mért olyan undok, mogorva ez a lány, amióta ő Párizsból hazatért. Elhatározta, amint lehet, megszabadul tőle; áthelyeztetí egy másik alosztályra, vagy ami még jobb lenne: boldogítsa inkább valamelyik kerületi kapitányságot a kis bajkeverő!

Bejelentését azonban komolyan vette, s amint magára maradt, a telefonért nyúlt, Jolikával hívatta Barabást. Elmesélte barátjának mindazt, amit az erdélyi út, s Mónika múzeumbeli látogatása kapcsán megtudott, majd arra kérte a kapitányt,

haladéktalanul küldje meg neki Simon János adatait. – Nyomozzatok le a személyt, ám teljes diszkrécióval, és ha kérhetném, a legmegbízhatóbb embereidet állítsd rá az ügyre! Simon ne szerezzen tudomást arról, hogy a rendőrség érdeklődik iránta!

– A születési hely ismerete nem elég az azonosításhoz? – kérdezte Barabás csodálkozva.

– Nem elég – válaszolt Gyula határozottan. – Biztosra kell mennünk, minden kétséget kizáróan tudnunk kell, Simon János azonos-e *Iol'anda Simionesçu* rokonával!

– Értettem. Jelentkezem, mihelyst tudok! – A két rendőr elbúcsúzott egymástól, s Gyula folytatta megkezdett munkáját.

Ábris jelentette, hogy Ivica temetését november 19-ére tűzték ki; a Farkasréti temetőben délután fél négykor helyezik örök nyugalomra a lányt. Görög-katolikus pap celebrálja a szertartást, koporsós temetés lesz, a bűnesetek következtében elhunytaknál nem engedélyezett a hamvasztás. Az utána következő napon tartják a hagyatéki tárgyalást; az újságokkal is minden rendben, az összes napilap több számában közli a temetés, valamint a hagyatéki tárgyalás pontos helyét és időpontját.

Hamarosan megérkezett géptávírón Barabás jelentése: a feltételezés igaz, Simon János nem más, mint Tóth Éva unokabátyja! Gyula gondolt egyet és felhívta a közjegyzőt, küldjön idézést Simon Jánosnak is a hagyatéki tárgyalásra.

Eltelt néhány nap, megérkezett a Balázs házaspár, Balogh pártfogásába vette az erdélyieket, s megígérte Gyulának, elkíséri őket a közjegyzőhöz is.

Gyula Zsuzsával együtt ment a temetésre. Egyszerű temetés volt, a koporsót mindössze néhány szerényebb koszorú és pár sírcsokor díszítette. Az egyetem részéről Levendulay professzor és tanszékének emberei, valamint Ica, Eszter, Csaba és Juhos Gabi jelent meg. Közvetlenül a koporsó mögött a medvefalvi házaspár állt fekete népviseletbe öltözve, s mielőtt a pap megérkezett volna, valamiféle siratóéneket kántáltak panaszos, elnyújtott, vészjósló hangon. Később halkán jajgatni

kezdték, végigkísérve sirámukkal a szertartást, majd a rövid megemlékezést tartó Levendulay szavait is. Zsuzsa férje karjába kapaszkodva Esztert figyelte, a kollégák közül egyedül ő siratta Évát, hangos zokogása versenyt szárnyalt Balázsék rémisztő jajongásával.

Gyula nem sokat törődött a szörnyűséges temetés részleteivel, egyre a ravatalozó bejáratát figyelte, minduntalan hátrakapva a fejét. Amikor a koporsót a kocsira tették, és a gyér menet megindult a sírhely felé, arra kérte Zsuzsát, támogassa Esztert, ő maga hátramaradt, leste, figyelte nem jön-e az, akit vár, esetleg nem lapul-e valaki a sírok kötömbje, szoboralakjai mögött. Alaposan felderítette a sírhely környékét is, ám hiába, Éva unokabátyja, szerelme, barátja vagy egyéb rokona nem tűnt fel. Később – hazafelé menet – URH-ján Rocsikot hívta, s elrendelte a sír megfigyelését.

Esztert Zsuzsa és Ica támogatta, a szegény nő annyira sírt, hogy attól lehetett tartani, elájul, rosszul lesz. Miután leeresztették a koporsót, s az ott lévők egy-egy szál virágot dobtak rá, Eszter kitépte magát kísérői karjaiból és a sírgödörhöz lépett.

– Bocsáss meg, Ivica, kérlek, bocsáss meg – jajgatta, majd teste megingott, lábai összecsuklottak. Zsuzsa, Ica és Levendulay az utolsó pillanatban kapta el, már csúszott befelé a gödörbe. Hárman támogatták, vagyis inkább vitték Levendulay autójához, a derék professzor vállalkozott rá, hogy hazafuvarozza a félig ájult nőt.

Zsuzsáék idegesen, fáradtan értek haza. – Eszterrel nagyon nem stimmel valami – jegyezte meg Gyula –, az a nő tudhat valamit, amit eltitkol, ami mardossa, nyomja a lelkét! – Zsuzsát kiverte a víz, lerogyott az egyik székre. – Mára elég! – mondta elgyötörten. – Tölts, kérlek egy kupica konyakot, mert most nagy szükségem van rá!

A hagyatéki tárgyalás meglehetősen körülményességgel zajlott. A közjegyző ismertette a megszeppent Balázs házaspárral azokat a paragrafusokat, melyek a külföldön

élők örökösödési jogait taglalják, a medvefalviak azonban mit sem értettek a cirkalmas jogászi szövegből. Mint kiderült, a nyelvet sem bírják jól, beszédükbe minduntalan román szavakat kevernek, s képtelenek bármiféle nyomtatványt tisztességgel kitölteni. Balogh segített, ahol tudott, ám Balázsék értetlenkedtek és elégedetlenkedtek, végül kiderült, azt kérik, hogy a közjegyző fizesse ki nekik forintban Ivica teljes örökségét, mégpedig itt és most és azonnal! Amikor a vita tetőpontjára hágott, kopogtattak az ajtón, s Balogh meglepetésére Simon János, a múzeum gondnoka jelent meg.

A férfi felmutatta a közjegyző értesítését, majd csodálkozásának adott hangot, hiszen neki semmiféle rokona nincs Magyarországon, érthetetlen, miért hívták be. A cigarettafüstös, kopott kis irodai szobában tartózkodók szemeláttára érzelmes jelenet bontakozott ki: Simon valósággal összeomlott és zokogni kezdett, amikor megtudta, édes unokahúga itt élt a közelében, ám már nem él, meghalt, meggyilkolták, s még azt sem tudni, ki tette azt! A Balázs házaspár sötét tekintettel méregette a férfit, a rokoni szeretet drámai megnyilvánulását kétkedve fogadta, s csak akkor enyhült meg irányában, amikor Simon az örökség ráeső részéről az erdélyiek javára lemondott. Csupán annyit kért: mondják meg, hol nyugszik a lány, szeretne kimenni a temetőbe leróni kegyeletét, és magára vállalná a sír gondozását is. Végül sikerült egyezsége jutni a házaspárral, Balogh ügyvédet javasolt nekik. Megígérte, figyelemmel kíséri a hagyaték sorsát, s ha bármi adódna, üzenetet küld.

Gyula idegesen vakargatta nyakát, miközben Balogh beszámolóját hallgatta. – Igazat mondott Simon, avagy sem – töprengett. Lehet, hogy csak megjátszotta a meglepettet, valójában ismerte jól a lányt, esetleg ő követte el a múzeum kirablását, melyben Éva a tette társa volt. Ám hogy szerető, sőt gyilkos, ez enyhén szólva is meredek elképzelés! Bár a kriminalisztika történelmében ennél hajmeresztőbb esetek is előfordultak már... Ismét egy elvarrt szál, újabb zsákutca, mely nem vezet sehová. Itt mindenki ártatlan, minden a legnagyobb

rendben van, ugyanakkor ott a kirabolt múzeum, az elcserélt két kard, s a meggyilkolt leány! Gondolatai az egyetemi emberekre kanyarodtak vissza, talán mégis köztük lapul a gyilkos, náluk kellene keresni a megoldás kulcsát! Egyelőre nem tehet semmit, figyelgeti őket annak reményében, hogy a gyilkos előbb-utóbb lépéskényszerbe kerül, valahol hibázni fog. Egyszóval kiteszi az ajtó elé a tejfölös bödönt és vár, hátha belenyal a macska...

Semmi nem lett jobb, minden csak rosszabb, étvágyam nincs, aludni nem tudok; csak lézengek itthon és a munkahelyemen, mint aki beteg, mint akinek az élet fáj. Az igazán nagy megrázkódtatás Ivica halálhírét követően akkor ért, amikor megtudtam, hogy a szerencsétlen lány fojtogatás áldozata lett. Eleinte az a hír járta, pisztollyal lőtték le, később Ica – a kiapadhatatlan hírforrás – adta tudtunkra a rettenetes valót. Azóta egyre magam előtt látom szörnyű haláltusáját, mondják védekezett, kezével próbálta lerántani magáról a nyakára hurkolt pányvát, közben ütésekkel kapott, zúzódásokat szenvedett. Felborított egy kisasztalt meggylikőrös üveggel, poharakkal együtt, s tépett ruházatban a földre rogyott. Egyszer egy orvos mondott valamit erről: talán a legkínosabb halálnem a fulladás... És a kötél... *miféle* kötéllal fojtották meg, kié volt, honnan származott?

A néhány napja lezajlott temetés végképp betett nekem. Az élmény fogvatart, képtelen vagyok megszabadulni a hatalmas koporsó látványától, oldalán a lány magyar és román neve, mellette a szám, mely rövidke kis életére utal. A koporsó a fehér csipkés szemfedő alatt egy életvidám, okos, kedves fiatal nő földi maradványait rejt, valakiét, aki teljességgel értelmetlenül pusztult el, s pusztulásában – a gondolatától képtelen vagyok szabadulni – nekem is tetemes részem van! Ó, ha nem viszem el a kardokat az ékszerészhez, ez a lány nem halt volna meg! Csaba élete is változatlan volna, s az én házasságom is jól vagy rosszul, de működne, menne tovább a maga unalmas, szürke útján.

Nem volt elég a büntudat, el kellett szenvednem azt az iszonyatos szertartást is, melyet az erdélyi házaspár őskeleti hangulatú siratóéneke, gajdolása, jajongása még kísértetiesebbé tett. Képtelen voltam uralkodni magamon, sírva fakadtam, zokogtam, mintha testvérem, gyermekem vagy szülőm feküdne a ravatalon. Amikor engedni kezdték lefelé a koporsót, minden erőm elhagyott, éreztem, kifut alólam a föld, s ha a többiek el nem kapnak, engem is elnyel a sírgödör... Ott hevertem volna Ivica koporsóján összezúzódva, kezem-lábam törve, mint egy odahajított, elhervadt virág.

Csaba is részt vett a temetésen, egyedül, a többiektől kissé távolabb húzódva álldogált, egy ízben összeakadt a tekintetünk, szomorúan nézett rám, s csöppnyi szemhunyorítással jelezte, megérti, átéli fájdalmamat. A rendőrség részéről az őrnagy volt jelen, a ravatalozóban Zsuzsába karolva álldogált, később, amikor elindult a menet, elbóklászott, láttam, fürkészi a sírok közötti ösvényeket, nézelődik, bepillant az emlékoszlopok, keresztek mögé. Talán azt remélte, ott lapul valahol a tettes, s miként a magyar remekírók misztikus történeteiben, a holttest felül a koporsójában, s karját kinyújtva, gyilkosára mutat...

Még ki sem heverhettem a temetés megpróbáltatásait, máris újabb kellemetlenségek bolygatták meg életem nyugalmasnak éppen nem mondható, háborgó eseményfolyamát. Péntek délután volt, ilyenkor korábban zárunk, az emberiség boldogabbik fele készül az élménydús, kellemes hétvégére, a boldogtalanabbak, miként jómagam is, az otthoni robotra, vagy ami még ennél is szörnyűbb: a sivár magányra. Az olvasóterem már kiürült, és mielőtt zártam volna, az asztalok között sétálgattam, gyűjtögetve az olvasók által ottfelejtett füzetet, tollat és egyéb kacatot. Valaki megkopogtatta az ajtót, Ica már hazament, nyilván a portás, véltem, talán türelmetlen, hogy még mindig nem adtam le a könyvolvasó kulcsát. Az ajtót kinyitva önkéntelenül is hátratántorodtam: Daniella állt a küszöbön.

- Szervusz, Eszter! - köszöntött negédes mosollyal - Megismersz, ugye? Daniella vagyok, Csaba felesége!

- Szervusz... - válaszoltam bizonytalan hangon - azt hiszem, már találkoztunk...

- Beengednél? - nézett rám kihívóan. - Beszédem volna veled!

- Parancsolj, fáradj be - tártam ki az olvasóterem ajtaját. Nyilván valami könyvet keres, merült fel bennem.

- Ha megengeded, leülnék egy pillanatra - szólt kissé idegesen, majd levette kabátját és lezser mozdulattal az egyik székre dobta. Retiküljéből cigarettát kapart elő, rágyújtott, a hosszú szipkát ezúttal mellőzte. Megcsapta orrom a bódító dohányfüst, szótlanul az egyik dohányzást tiltó táblára mutat-tam. Vállát megvonva nevetett, vastag ajkait lebiggyesztette, elővillantak a sárga lófogak.

- Ne aggódj, kisanycám, nem fogom rád gyújtani ezt a kócerájt! Egy kis füst, kellemes dohányaroma direkt jót tesz ennek a budiszagú helyiségnek! - Már tudtam, nem könyvtári ügyben jött, kellemetlenkedni akar, gyötörni engem, hogy szenvedjek, bűnhődjek, amiért valaha elszertettem tőle Csabát.

- Minek köszönhetem kedves megkeresésedet? - kérdeztem erőltetett udvariassággal.

- Valamit el kell mondanom neked - fújta rám az ópiumos füstfelhőt. - Tudom, miért zokogtál úgy Tóth Éva temetésén, beszélnek, csaknem beleájultál a sírgödörbe, úgy kaptak el! Bűntudatod van, drágaságom, igen erős bűntudatod... - A hamu cigarettájáról az asztalra hullott, nem törődött vele, folytatta mondandóját, egyre kellemetlenebb hangot ütve meg. - Sokat gondolkodtam Éva halálán, ki tette, miért tette, magam is végeztem némi amatőr nyomozást, s kezdek tisztán látni ebben az ügyben. Meglepő dolgokra bukkantam: ezt a gyilkosságot, kedves Eszter, te, egyedül csak te követhetted el! - Éreztem, hogy a vér kifut az arcomból, hisztérikusan fel-nevettem, majd megvetéstől sugárzó tekintettel meredtem rá.

- Te megbolondultál! Neked elment az eszed! - üvöltöttem magamból kikelve. - Gyűlölsz engem, s most

gyötörni akarsz, pihent agyacszáddal ezt a rémséget eszelve ki. Takarodj innen, Daniella, hordd el az irhád, ne is lássalak többé!

- A nő elnyomta az asztal lapján a leégett csikket, hanyatt vetette magát a széken, ujjaival bronzvörös hajrengetegét borzolván meg.

- Ha tetszik, kidobhatsz, ám azzal nem oldasz meg semmit. Vedd tudomásul, bizonyítékaim vannak ellened, és ha nem hagyod békén Csabát, ha továbbra is kerülgeted, presszókba mászkálsz vele, a rendőrség elé tárom mindazt, amit rólad tudok!

- Bizonyítékaid? - tátottam el a szám - ugyan miféle bizonyítékaid lehetnek?

- Nem kötöm az orrodra, majd a rendőrség eldönti, mit érnek...

- Fenyegetsz?! Azt hiszed, hazugságaidkal megfélemlíthetsz engem? Hát nagyon tévedsz! Én vagyok az, aki tudja, ki a gyilkos, és az nem más, mint te! Egyik vetélytársadat megöled, a másokra ráfogod, hogy ő a tettes! Ördögi nő vagy, mondhatom! És most takarodj innen, menj a rendőrségre, vagy ahová csak akarsz. Ám jobb, ha tudod: Csabával akkor találkozom, amikor ő akarja, s nem te szabod meg, ki mikor mit csinál! - Felugrottam, köszönés nélkül ott hagytam a vörös nőt, és a szobámba siettem. Vártam néhány percet, majd visszatértem az olvasóterembe, Daniella már nem volt ott, csupán édeskés illatú cigarettafüstje emlékeztetett kísérteties jelenésére.

Fáradtan értem haza, már alig álltam a lábamon, elfogott a rosszullét, gyomrom, beleim felmondták a szolgálatot. Ledőltem, fejemre hidegvizes borogatást tettem, próbáltam pár korty teát magamba erőltetni. Elbóbiskoltam, ám alig aludtam valamit, felberregett a telefon, éles hangja kíméletlenül visszhangzott a lakásban, elűzve szememről könnyű álmomat. Rémülten kaptam fel a kagylót, belehallóztam, de nem szólt vissza senki. Vártam a választ, egyre kérdezgettem, ki az, ki beszél, aztán egyszerre csak halk, távoli kacagás csendült fel, mintha egyenest a pokolból jött volna. A kagyló kiesett a kezemből, hirtelen rémület, jéges borzongás járt át. - Ő

hívott, nem vitás, ez a nő a vesztetre tör – tudatosult bennem a felismerés –, ki kell húzni a boszorkány méregfogát! Legjobb lesz, ha magam jelentkezem a rendőrségen...

Később meggondoltam a dolgot, mégsem mentem a rendőrségre, hanem kikerestem Kériék telefonszámát, összehívtam maradék bátorságomat és tárcsáztam. Zsuzsa jelentkezett, kissé hűvösen kérdezte, mit óhajtok, én eldadogtam, hogy a férjével szeretnék beszélni, a gyilkossággal kapcsolatban volna némi közölnivalóm.

– Eszter, kedves, látogass el hozzánk – vált barátságosabbá a hangja –, szeretettel várunk, talán a holnapi nap megfelel neked...? – Köszöntem a meghívását, egyeztetettük az időpontot, kissé megnyugodtam, talán még sincs akkora baj...

Másnap, szombat délután, nyakamba vettem a várost, elindultam megkeresni a Kéri család Mártonhegyi úti hajlékát. A nyirkos, ködös november barátságatalanná tette a hosszan kanyargó budai utat, botladozva haladtam a közúti lámpák pislákoló fényében a dérlepte, töredezett járdán. Némi tévelygés után megtaláltam a keresett házat, a névtábla mellett lapult a csengő. Ahogy becsöngettem, hatalmas farkaskutya vágatott át a kerten, s dühös ugatással rázta, kaparta a kerítést. A házból egy kisfiú szaladt ki, lefogta a haragvó ebet, gyöngéden farba rúgva óljába zavarta, s udvariasan kitérte előttem a kaput. Azonnal felismertem benne Zsuzsa nagyobbik gyermekét, a legényke – akár az őrnagy kicsinyített mása – zavartan méregetett, s egy suta kezicsókolommal a házba invitált. Az előszobában Kéri fogadott, kabátomat lesegítve barátságosan üdvözölt. Sötét nadrágot és norvégmintás pulóvert viselt, ezúttal nem tűnt olyan félelmetesnek, mint amilyennek a temetésen láttam őt. Tágas, szép szobába vezetett. – Ez itt a hálószoa – mutatott az egyik sarokban álló széles kerevetre –, a két íróasztal képezi a munkaszobát, és önt, kedves Eszter, a fogadóba tessékelem! – Leültem a kanapéra, az őrnagy az egyik fotelben foglalt helyet. Nyílt az ajtó, Zsuzsa lépett be csinos kis otthonkájában, tálcán kávé, üdítőt és süteményes tálat egyensúlyozott. Fogasztottunk, beszélget-

tünk, majd kolléganőm „tárgyaljatok csak nyugodtan” felkiáltással kiment a szobából, magunkra hagyott.

- Nos Eszter - nézett rám az őrnagy -, miről van szó, találkozni óhajtott velem...

Részletesen beszámoltam Daniella látogatásáról, szinte szóról szóra megismételve Csaba feleségének sértő szavait.

- Értse meg, kérem - vált idegesebbé a hangom -, ez a nő megfenyegetett, kilátásba helyezte, hogy a rendőrséghez fordul és gyilkosság vádjával feljelent! Kedves Gyula, higgyen nekem, nem tudhat rólam semmit, ha bármivel előhozakodna, az szemenszedett hazugság csupán! Féltékeny, még most is féltékeny, s Isten tudja, mire vetemedik! - Ahogy a kávécsésze után nyúltam, enyhén remegett a kezem, az őrnagy észrevette zaklatottságom, arca egyszerre sziklakeménnyé vált.

- Eszter - nézett mélyen a szemembe, tekintete valósággal perzselt -, maga tud valamit, ami fontos, s ha elmondaná, segítené a nyomozást. Jól sejtem, azért jött, hogy titkát megossza velem? Ám úgy tűnik, valami megriasztotta, bátorsága inába szállt. Gondolt már arra, ha elhallgat valamit, menyire kényes játékot űz? Hátráltatja a nyomozást, esetleg fedezi a tetteit, s nem utolsó sorban veszélybe sodorhatja önmagát. Ne habozzon, kérem, legyen nagyon bátor, mondja el végre, miért is jött ide?!

Félelemmel vegyes áhítattal pillantottam a férfira, furcsa, megmagyarázhatatlan sejtések jártak át. Egyszerre úgy éreztem, halálosan belésszerettem, a vonzalom hirtelen elragadott... Legszívesebben a vállára borultam volna arra kérve őt, vigyen el innen messze, nagyon-nagyon messze, egy másik világba, ahol nincs fájdalom, csak öröm és boldogság... Az őrnagy felállt a fotelból, fel-alá járkált, majd töprengve megállt a középső ablak előtt. A levegőt a várakozás csendje ülte meg, csak a szomszéd szobából szűrődött át némi zaj; talán tévé vagy hanglemez lehetett, s hozzá halk gyermekzibongás... Kéri eljött az ablaktól, hozzám lépett és hirtelen szembe fordult velem. Egyszerre kijózanodtam, iménti romantikus képzelgéseim szertefoszlottak, szégyenpírt vont arcomra az

átélt titkos érzelem. Uram-atyám, döbrentett meg a felismerés, s a csontom velejéig hasított belém a rémület: *majdnem elmondtam neki azt a bizonyos dolgot...*

- Nem titkoltam el semmit - feleltem túlzott élnékséggel -, hogyha szükségesnek tartja, vallomást teszek! Szíves-örömet bemegyek a kapitányságra, és jegyzőkönyvbe mondom Daniella fenyegető szavait! - Megvonta a vállát, lebiggyesztette az ajkát, szavai megvetően csengtek, ahogy kedvetlenül visszanezert rám.

- Ugyan miért is tenné? Mi értelme volna? Kár lenne erre pazarolni az időt... A rendőrséget cseppet sem érdekli, miként marakodik két féltékeny nő a kiváló Béres Csabán!

Az arcom sötét bíborszínűre gyúlt, a szégyen a szót belém rekesztette, felpattantam a kanapéról, kifelé rohantam. Siettemben megbotlottam egy széklábban, a kisasztalnak estem, lesodorra róla csészét, poharat, süteményt. Ahogy visszapillantottam, láttam, hogy a szőnyeg fekete-sárga lében úszik, a poharak, csészék darabokra törve hevernek a felborult asztalka alatt. Az előszobában magamra kaptam a kabátom, rohantam ki a házból, siettem, Zsuzsától sem búcsúztam el. Szerencsére a kertkaput a kisfiú nyitva hagyta, s a kutyát is bezárhatta az ólba, mert csak távoli tompa morgás, kaparászás ütötte meg a füleml. A sarkon elkaptam egy taxit, egész testemben remegve értem haza, kalapom, sálam, kesztyűm Kériék előszobájában maradt, szerencsére a kézitáskámat magammal hoztam, különben ki se fizethettem volna a berautót.

Még otthon is tartott ideges remegésem, inni szerettem volna egy pohár vizet, de képtelen voltam eltalálni a szám. Az ágy szélére ültem, mélyeket lélegezve próbáltam magamhoz térni, ekkor váratlanul, fülsértő zajjal felberregett mellettem a telefon. Pillanatig haboztam, felvegyem-e a kagylót, nyilván Zsuzsa hív, magyarázatot kérve a történekről, vagy Daniella, hogy újabb sátáni kacajjal kergessen az örületbe. Végül mégis a kagyló után nyúltam, tessék, szóltam bele alig hallható, fátyolos hangon.

- Szervusz Eszter, én vagyok, Artúr!

- Szervusz - szedtem össze magam -, parancsolj, hallgatlak! - Artúr a válóperről beszélt, körülményesen, hosszú lére eresztve adta elő mondandóját, végül kibökte kérdését: óhajtok-e külön ügyvédet, vagy beleegyezem a közös képviselőbe. Eszem ágában sem volt ügyvédekkel bajlódni, elfogadtam Artúr javaslatát: egyetlen ügyvéd, válás közös meg egyezéssel, és semmi cirkusz, semmi marakodás. Másnap be kellett mennem a munkaközösségbe, aláírni a papírokat és megbeszélni a válóper részleteit.

- Artúr életét is tönkretettem! - rágtam magam éjjel, miközben álomtalanul forgolódtam túlságosan is tágassá vált ágyamon. - Pénze nincs, valami szánalmas albérletben dekkolhat, vagy talán rémséges anyja ládákkal telezsúfolt szobájában húzza meg magát!

Amikor másnap délután megpillantottam Artúrt, igen meglepődtem, hirtelenjében alig ismertem rá. Vadonatúj öltöny feszült rajta, nyakkendője divatos, bár kissé rikító volt, alakja megtelt, haja frizurába fésülve foglalta keretbe megfiatalodott arcát. Udvariasan és barátságosan köszöntött, kissé várni kell, szabadkozott, az ügyvéd úr még tárgyal valakivel... Csodálkozva nézett rám, nyilván feltűnt neki, mennyire lefogytam, megsápadtam az utóbbi néhány hét alatt.

- Jól vagy? - kérdezte aggódva.

- Persze - válaszoltam foghegyről. Elővettem egy képes újságot, s a továbbiakban figyelemre sem méltattam őt.

Ahogy kiléptünk az Ügyvédi Munkaközösség ajtaján, Artúr elköszönt, majd az épület előtt parkoló hófehér Toyotához sietett. Egy nő tárta ki előtte a kocsiját, Artúr beszállt, s az utcai lámpa rájuk vetülő fényében láttam, amint forrón megcsókolják egymást. Képtelen voltam megmozdulni, percekig álltam a kapualjban, döböntően, bénultan vertem gyökeret. Egyszerre világos lett minden: Artúr jelenetei, idegeskedése, szeretetlensége, csak most értettem meg, mindez mit takart. - Ó szent Habakuk - eszméltem rá -, rég le akart rázni, szabadulni tőlem, és én balga, még sajnáltam őt... Lassan bezárul előttem minden ajtó, magamra maradok, átok ül rajtam,

senki meg nem véd... Daniella láncra verve őrzi Csabát, az őrnagy bűnpártoló hisztérikának tart, azt hiszi, akadályozom nyomozati munkája sikerét. Artúr, volt férjem, alig várja a válóper végét, hogy újból nősülhessen; gazdagabb feleséget választ, ki jobban szereti majd őt, mint ahogyan én... Úgy tűnt, félelmetes, sötétlő örvény ragad magával, melyből szabadulást hiába keresek, egyre lejjebb sodor az ár, míg végül teljesen elnyel a szeretetlenség sírja, és megsemmisít a végtelen fekete mélység...

Zsuzsa értetlenül csóválta fejét, nem tudta mire vélni, hogy Eszter köszönés nélkül, kabátját magára kapva, sírva rohan kifelé az előszobából. Rosszat sejtve lépett be az ajtón, s éktelen kiabálásban tört ki, amint megpillantotta a csatatérre változott szobát a földön térdeplő férjével együtt, amint a bösz rendőr éppen szedegeti össze a pocskékba ment uzsonna maradványait.

– Mi az ördög történik itt, Gyulus? Csak nem bántottad meg Esztert? Azt hiszed, a rendőrségen vagy, ahol kedvedre legorombíthatod az őrmestereid?! És a cserepek a földön... Egek ura, a herendi porcelán csészék, a legkedvesebb készletem... Ezeket még anyám kapta nászajándékba!

A két gyerek a résnyire nyitott ajtón belesve figyelte a fejleményeket, az anyu megint féltékeny, suttogetta Julika, de-hogyis, te buta, oktatta ki Ádám, most épp azért szidja a papát, mert olyan cvíder volt azzal a szép nénivel... – Gyula észrevette a srácokat, szobájukba parancsolta őket és becsukta az ajtót.

– Ezer bocsánat! – fordult Zsuzsához –, Eszter már ott tartott, hogy kinyögi végre azt a valamit, amit a gyilkosságról tud, ám hirtelen meggondolta magát. A fene tudja, mi történt vele, de bezárult, mint a kagyló és nem árult el semmit abból, ami miatt bennünket felkeresett... Felment a pumpa, nem tagadom, kissé tapintatlan megjegyzésre ragadtattam magam Csabát illetően, de gorombaságról, durva hangról szó sem volt!

Egyébként – vált ingerültté a hangja – a herendi készletet én is nagyon sajnálom, és ha javasolhatnám, legközelebb, ha vendég jön, *ónkupákban* szolgáljuk fel a frissítőt! A porcelán holmit meg tegyük a vitrinbe, hogy abból kávézhassanak majd az ükunokák...

* * *

A vasárnap békésebb hangulatot ígért a Kéri családnak, az eső egész nap kilátástalanul zuhogott, szó sem lehetett sétáról, kirándulásról; élvezték jólfűtött otthonukat, örültek, hogy végre együtt van az egész család. A gyerekek a számítógépet nyúzták, Zsuzsa íróasztala fölé görnyedve zárthelyi dolgozatokat javított, Gyula a kanapén heverészett, belefeledkezve egy izgalmas regénybe, Margit a rádiót hallgatta, miközben pulóvert kötött. Fél öt körül járt az idő, amikor hirtelen megcsörrent a telefon; Zsuzsa fejcsóválva nézett fel a munkájából, rosszat sejtve nyúlt a kagyló után.

– Téged keresnek – szólt Gyulának; a férfi ingerülten csapta le a könyvét: – Ki a fene az – dörmögte mérgesen. Zsuzsa szemhunyorítással jelezte, hogy fontos a hívás, s a telefont férje keze ügyébe tette.

– Tessék, Kéri – szólt bele a kagylóba, majd szeme kerekre nyílt, levegőt is alig kapott, a telefonból Szlávikné csipogó madárhangja köszöntötte őt.

– Kedves Kéri úr – folytatta lelkesen –, kérem, fáradjon ide hozzám, van itt valaki, aki Tóth Évát kereste, én megemlítettem, hogy ön és a kedves Zsuzsa asszony jó *barátja* volt az elhunytak, és amiben csak tud, szívesen segít!

– Máris megyek – ugrott talpra Gyula –, fél órán belül ott leszek! – Összekapta magát, kocsijába ült és a Lágymányosi utcába hajtott. – *Kéri úr, jó barát* – töprengett az asszony szavain –, és nem felügyelő vagy őrnagy! Lehetséges, hogy Szlávikné el akarja titkolni látogatója előtt, ki is ő valójában... Furmányos egy öreglány, annyi szent!

Most sem bajlódott a lifttel, gyalog loholt fel a negyedik emeletre, nyomta volna a csengőt, ám az ajtó nyílt, Szlávikné már várta őt. Lelkesen üdvözölte, s mielőtt Gyula bármit szólt volna, mutatóujját jelentős mozdulattal ajka elé téve csendre intette a férfit.

– Tessék befáradni – invitálta vendégét, miközben fejének apró mozdulatával a szobában üldögélő hölgy felé bólintott, Gyula csodálkozva mérte végig a középkorú nőt. A tiszteletre méltó asszony felállt a billegő lábú kis fotelból és néhány lépést tett a férfi felé. Drapp szövetszoknyát, barna kardigánt és barna trottórcipőt viselt, barna mivoltát még fokozta mélybarna szeme. Őszülő barna haját kontyba fésülte, magas volt és karcsú, Gyula ötven körülire saccolta életkorát. A sötétebb színektől élesen elütött szürkésfehér arca, mely a rávetődő lámpafényben világítani látszott, akár sötét erdők fái fölött a kikerekedett telihold. Kezet fogtak: – Kéri Gyula – mutatkozott be az örnagy, az asszony udvariasan köszönt, a nevét azonban nem árulta el. A férfi érdeklődve fürkészte Szlávikné arcát, mintha tőle várná a választ, valójában kit tisztelhet e különös barna nőben. A kisöreg fecsegni kezdett szokásos modorában, nagy kerülőket téve a téma körül, végül kibökte: a hölgy Tóth Évát kereste, nem is sejtve a tragédiát. Ő felfigyelt a csengőszóra, s hogy segítségére legyen, lakásába hívta, elmesélve neki a lány meggyilkolásának történetét... A szóáradatnak végül maga a nő vetett véget, amikor Szlávikné pillanatnyi lélegzetvételét kihasználva megszólalt.

– Fontos ügyben kerestem Ivicát, halálának híre megdöbrentett; alig pár hete járt nálam Kolozsvárott; nem gondoltam volna, hogy haragosa van, hogy üldözik, sőt talán merénylet áldozata lett... Pár napja tértem haza Erdélyből, oda nehezen jutnak el a hírek, mit sem tudtam az itthon történeteikről...

– Talán rokona az elhunynak? – érdeklődött Gyula puhatólózva.

– Ó nem, nem vagyok a rokona, csupán barátja, illetve a munkatársa...

– Megtudhatnám, miről van szó, hátha a feleségem vagy jómagam segíthetek...

– A helyzet kissé bonyolult, s hirtelenjében azt sem tudom, kihez forduljak, az ügy rendkívül kényes természetű! Ha jól értettem a kedves szomszédasszonyt – nézett kérdően Gyulára –, az ön felesége kolléganője volt Ivicának!

– Így igaz – válaszolt Gyula –, jól ismertük őt, jó barátságban voltunk vele...

– Ez elég furcsán hangzik – húzta el a száját az asszony –, mert Ivica sohasem említette a Kéri nevet! Ön becsületes ember látszatát kelti, remélem, megbízhatom önben, nem jelent fel, nem értesíti a rendőrséget...! – Szlávikné a barna nő háta mögé osont, szemével csippentve, kezét felemelve hallgatásra intette az őrnagyot.

– Nos – folytatta az erdélyi nő –, a nevem nem fontos, és nem nevezném meg azt az egyesületet sem, amelynek velem együtt Ivica is a tagja volt. Elégedjen meg annyival, uram, hogy egyfajta *szereletszolgálat* vagyunk, célunk, hogy támogassuk az Erdélyben élő magyarokat...

– Pontosabban kiket támogatnak? – kérdezte riadtan az őrnagy, miközben kiverte a verejték, s gerince mentén útnak indult egy kicsiny izzadság-patak.

– Hogy kiket támogatunk? – kérdezett vissza a nő. – Az üldözöttek hozzátartozóit! Tudja – nézett a férfira –, a román hatóságok nem kedvelik az olyan magyarokat, akik küzdenek a jogaikért, a nemzeti önrendelkezésért, s felemelik szavukat minden olyan esetben, amikor hátrányos megkülönböztetés éri a nemzeti kisebbségek tagjait. Sokat közülük börtönbe vetnek, megkínóznak, halálra vernek... El tudja képzelni, milyen sors vár ezek hozzátartozóira? Munkahelyükről elbocsátják, van úgy, hogy otthonukból is kizavarják őket, nem kapnak nyugdíjat, gyermeknevelési segélyt. Miből élnek? A barátok, rokonok,

és többek között a mi szeretetszolgálatunk nyújtotta támogatásokból!

– És Tóth Éva...

– Jól gondolja – bólintott a nő és zsebkendőjével törölgetni kezdte izgalomtól felhevült arcát. – Igen, Tóth Éva, azaz Balázs Ivica is ilyen sorsra jutott kisgyermek korában.

– Hogyan? – nézett nagyot Gyula. – Mi úgy tudjuk...

– Persze! *Úgy tudják...* hisz' Éva maga sem volt tisztában azzal, mily sötét fellegek árnyékolták be gyermekkorát! – Szlávikné és Gyula csodálkozva meredt az asszonyra; a barna nő pár pillanatig habozott, majd nagyot sóhajtva elmesélte Ivica élettörténetét.

– Az 56-os események Romániába is begyűrűztek, megosztva ezzel az egyes embereket és népcsoportokat. Balázs Lajos – Ivica apja – az egyik irredenta szellemiségű forradalmi csoporthoz csatlakozott, részt vett a fegyveres harcokban, s eközben megölt néhány románt. Amikor a forradalom leverését követve jött a szigorú megtorlás, letartóztatták, börtönbe vetették, s a kínzásokba, verésekbe a szerencsétlen férfi belehalt. A román asszony ott maradt Medvefalván pár éves kislányával, körülvéve a falu ellenséges érületű népével, s az őt cseppet sem kedvelő Balázs-rokonsággal. Munkája nem volt, a férje szerszámaait, s félbemaradt alkotásait adogatta el, ebből tengette életét kislányával, végül már ott tartott, hogy kéregetett. Egyik éjjel kigyulladt a házuk, a lángok közül az utolsó pillanatban sikerült a két szerencsétlennek kimenekülnie. A ház porig égett; fedél nélkül maradtak, a faluvégen, az egyik birkaistállóban húzták meg maguk. A pápa nem nézhette tétlenül ezt a szörnyű sorsot, magához vette a bajbajutottakat, az asszonyt kerti munkával, ház körüli teendőkkal bízva meg.

59-ben, amikor Ivica öt éves volt, szeretetszolgálatunk tudomást szerzett Balázs Lajos hozzátartozóinak keserű sorsáról; akcióba léptünk, tettük, ami kell... Az asszonyt, akit a megpróbáltatások súlyosan megbetegítettek, rábírtuk arra, hogy mondjon le kislányáról, a gyermek érdekében hozza meg ezt a

nagy áldozatot. Az a derék házaspár, aki örökbe fogadta a lányt, nem volt rokona a Balázs családnak, gyermektelen öregedő emberek voltak, akiket csupán a szeretetvágy motivált. Éva hamar elfeledte kisgyermekként átélt viszontagságait, a Tóth-házaspárt édes szüleinek vélte, s csak később, azok halála után tudta meg a valót. Amint fény derült származásának titkára, felkereste erdélyi rokonait, támogatta őket, jóttevőjükké, őrangyalukká lett. Tehette, hiszen gazdag volt, mint ön is tudja, egyetemi tanár! Pár év elteltével kapcsolatba került velünk, majd, mint a szeretetszolgálat tagja, nemcsak a családját, hanem a többi szenvedő magyart is segítette, fáradhatatlan volt és odaadó...

– Elnézést, hogy félbeszakítom – fordított a szón Gyula –, de megkérdezném: anyját, s annak rokonait nem kereste fel? Él egy unokabátyja itt Magyarországon, anyja bátyjának a fia, róla nem tett említést a lány?

– Édesanyja már régen meghalt – komorodott el a nő –, a Regátbeli rokonairól pedig nem beszélt. Egyébként – rántotta meg idegesen a vállát – az anyai ág színromán, mi a magyarokat támogatjuk, s nem az őket sanyargató oláh nációt!

Szlávikné üdítőt varázsolt elő a hűtőből és az üveget néhány maszatos pohár kíséretében a dohányzóasztalra tette.

– Igyanak pár kortyot! – kínálta. – Kéri úr, legyen szíves és töltsön! – Gyula mohón ivott, szája teljesen kiszáradt az izgalomtól. – Tóth Éva, egy irredenta szervezet tagja, hogy még mi a frász elő nem jön ebben a megveszekedett ügyben! – Ha nem jelenti az esetet az állambiztonságiaknak, bűnpártolást követ el, az meg, hogy feladja ezt a szomorú barna nőt az állítólagos szeretetszolgálatával együtt, nem volt összeegyeztethető etikai normájával. Töprengését az asszony hangja szakította félbe.

– Mindezt csak azért mondtam el – nézett maga elé csüggedten, a kezét tördelve –, hogy érthetővé tegyem, mily' nagy bajba kerültünk! – Nocsak – hökkent meg az őrnagy –, még csak most jön a feketeleves!

– Szeretetszolgálatunk igen sok támogatóra talált – folytatta elbeszélését az erdélyi asszony. – Gazdagabb honfitársaink: tudósok művészek, üzletemberek – nagyrészüik külföldi, úgynevezett disszidens –, busás adományokat juttatott nekünk. Mivel nem vagyunk hivatalosan bejegyzett társulás: GMK, szövetkezet vagy részvénytársaság, a pénzeket magánemberként vettük át és osztottuk szét az arra rászorulóok között. Bankszámlánk nincs, óvakodunk a nyilvánosság minden formájától, valakinek azonban kezelnie kellett az adományt. Ivicára, erre az intelligens nőre esett a választásunk, ő szedte be, őrizte és osztotta szét a pénzeket. Könyvelését, nyilvántartását ketten is ellenőriztük, kétség nem fért hozzá, hogy csalásnak, a pénz helytelen kezelésének még a lehetősége sem állt fenn, eltulajdonításról szó sem lehetett...

Ezelőtt több mint egy évvel – folytatta a nő, arca kigyúlt, szemében izgalom csillant – Ivica azzal állt elő, hogy van egy ismerőse – pénzügyi szakértő –, aki kamatoztatná az egyesület pénzét, s közel egy év alatt megduplázná az összeget! Mi hittünk a lánynak, a pénzre meg igen nagy szükségünk volt, elfogadtuk a rendkívül kedvezőnek tűnő ajánlatot.

Így történt, hogy a kasszában lévő összeget – pontosan félmillió forintot – Ivica befektetési céllal a barátjának adta át.

– És a pénz elúszott! – fejezte be Gyula, a gazdasági bűnesetek kiváló ismerője, a történetet.

– Arról szó sincs, hogy elúszott volna – horkant fel a nő –, csupán az a probléma, hogy mind a mai napig nem kaptuk meg sem a tőkét, sem a kamatot. Egyébként volt *biztosítékunk*, ahogy mondani szokás, attól kezdve, hogy Ivica a pénztárosunk lett, lakásingatlanával felelt az általa kezelt pénzösszegekért! Legutóbb, amikor nálam járt Kolozsvárott, ígérte, hamarosan visszafizeti kamatostól a pénzt! Volt ott néhány család, ők már nagyon várták a segílyt, s az egyik férfi... izé... tulajdonképp meg is fenyegette: nagy baja lesz, ha nem kerül elő a pénz, mondja meg, ki síbolta el, ők kiverik belőle, de nem kímélik őt sem, Ivicát...

– Ki a fenyegető, hogy hívják, hol lakik? – Gyula izgatottan lihegte a kérdéseket.

– Nem tud meg tölem semmit, kár minden szóért – intette le dühös fintort vágva az asszony –, de hogy megnyugtassam: az illető nem hagyta el Romániát, a gyilkosság napján Kolozsvárott magam is találkoztam vele... A kérdés az – folytatta szenvtelen hangon –, mit tehetünk most, miután szegény Ivica elhalálozott. Fogalmam sincs, hová fordulhatunk, kivel szemben érvényesíthetünk kárigényt. Talán, ha volna valami ötlete az úrnak...

– Kérem, asszonyom – nézett Gyula átható tekintettel a nőre – mondjon valamit Ivica ismerőséről! Ki ő, mi a neve, mi a foglalkozása, és ha még a lakcímét is tudná... Ha önök vissza akarják kapni a pénzt, mindenekelőtt ezt a személyt, a kiváló pénzügyi szakértőt, kell felkutatniuk!

– Sajnos, semmit sem tudunk az illetőről... Ivica mindössze annyit mondott, hogy korrekt, a pénzügyekben jártas férfiről van szó, bizalmatlanságra nincsen semmi ok...

– Asszonyom – kezdte ismét –, forduljanak a rendőrséghez, tegyenek feljelentést az ügyben!

– Hát azt aztán nem! Hová gondol az úr! – harsogta magából kikelve a barna nő. – Még hogy a rendőrséghez... azonnal eljárás indulna ellenünk illegális szervezkedés címén! Elkoboznák a pénzünket és meghurcolnák adományozóinkat, számos neves, köztisztviselőben álló személyt! El tudja képzelni, mi történne, ha véletlenül a *Securitate* is tudomást szerezne rólunk? Jobb arról nem beszélni...

– Volna még egy lehetőség – állt elő Gyula egy újabb alternatívával –, ha ön, mint magánvádló tenne feljelentést! Ért engem? Ön, mint magánember félmilliót kölcsönadott a lánynak, s most kéri vissza kamatostól a pénzt. Ha volna valami írás, egy egyszerű átvételi elismervény a lány aláírásával...

– Semmiféle papírunk nincs, és egyikünk sem akar a rendőrség látókörébe kerülni! – A barna nő ellenségesen nézett Gyulára, mintha csak megsejtette volna valódi kilétét. Hirtelen

Szlávikné felé fordult; a két nő pillanatig úgy nézett egymásra, mintha mondani akarnának egymásnak valamit, de végül egyikük sem szólalt meg. A barna nő ivott pár korty kólát, majd ismét az örnagyra sandított.

– Sajnos, van még más is, ami aggodalommal tölt el, miután értesültem Ivica haláláról...

– Más is? Megtudhatnánk, mi az?!

– Ivicának volt egy füzete, úgy nevezte *főkönyv*... abban könyvelte el a bevételeket és a kiadásokat, feltüntetve az adományozók és a kedvezményezettek nevét, személyi adatait. Ebben a könyvben kell lennie az átvételi elismervénynek is, mellyel Ivica barátja a félmillió átvételét igazolta... Hogy hol tartotta a lány a főkönyvet, fogalmam sincs, talán a széfjében, vagy az íróasztalának egy titkos rekeszében rejtette el... Ha az a füzet a rendőrség kezébe kerül, a mi szeretetszolgálatunk menthetetlenül lelepleződik, s az adományozókra a rendőrség lecsap! – A nő mély lélegzetet vett, majd egészen más hangnemben folytatta. – Az ön felesége kolléganője volt Ivicának, a halálesettel kapcsolatban nyilván kihallgatta őt a rendőrség... Gondolom okos, talpraesett asszony, hátha tehetne az érdekünkben valamit? Talán visszaszerezhetné a rendőrségtől a főkönyvet, és abból megtudhatnánk, kinél van a pénz...

Gyula elképedt ekkora naivság hallatán, azonban arcizma sem rándult, komor tekintettel nézte a nőt. Tudta jól, kollégái leltárba vettek mindent, ami a lány lakásán fellelhető volt, ám semmiféle „főkönyv” nem került elő. A lány íróasztalát darabokra szedték az orgazdaságból származó pénz után kutatva, s amit találtak, régi kacat, lim-lom, s a széfben sem találtak ilyesfajta füzetet...

– Megteszünk minden tőlünk telhetőt – fogadkozott álnokul. – Nos, ha megtalálnánk a főkönyvet, hová küldjük? Kérem, asszonyom, adja meg a nevét és a címét, különben nem segíthetek! – A nő arca elutasítóvá vált. Pillanatig habozott, majd Szláviknéra emelte dúlt tekintetét.

– Kérem, hozzák el ide, a néni lakására, én majd tartom vele a kapcsolatot!

– Azt már nem, kedvesem! – csattant fel nem várt élességgel Szlávikné. – Semmiféle tisztázatlan ügybe nem ártom bele magam, ön be sem mutatkozott nekünk, azt sem tudjuk, kiféle-miféle! És ha éppenséggel *azsan provokátor*?! Ne játssza itt a nagy titokzatost, hanem adja meg a nevét és a címét! Mi majd értesítjük, ha a füzet vagy a pénz előkerül! – A barna nő hirtelen felpattant ültéből, hol az öregasszonyra, hol Gyulára nézett; szemében a gyűlölet lángja lobogott.

– Köszönöm a *segítőkézséget*! – vágta oda Szláviknének gúnyosan, megvetéstől csöpögő hangon. – Uram! – fordult Gyulához. – Ha megtalálná azt a füzetet, kérem, égesse el!

– És ha megtaláljuk a pénzt, azt is égessük el?

– Azt nem. A pénzt adják át a Balázs házaspárnak, őket jól ismerem, irántuk bizalommal vagyok! – Megfordult, köszönés nélkül otthagya a két embert, az előszobában magára kanyarította kabátját, majd jó erősen becsapta maga után a kijárat ajtót.

– Nahát, ezek az erdélyiek! – csóválta fejét a vén matróna – tele vannak bizalmatlansággal és gyűlölködéssel... én igazán szánom őket, ám a *segítőkézségnek* is vannak határai!

– Asszonyom, engedje meg, hogy gratuláljak önnek – mondta Gyula, elismerően mosolyogva az aprócska nénire –, nagyszerűen viselkedett! Nem árulta el, hogy rendőr vagyok, és éppen én vezetem Tóth Éva gyilkossági ügyében a nyomozást. Ennek köszönhető, hogy sok mindent megtudtunk ettől a szigorú hölgytől, számos olyan dolgot, ami fontos, ami a nyomozásban a segítségünkre lehet. Sőt! Az sem kizárt, hogy az elsibolt pénz a kulcsa ennek az életellenes bűnténynek, és ebben az irányban kell haladnunk, új fejezetet nyitva tevékenységünknek! Arra kérem, legyen továbbra is ilyen kitűnő partner, és senkinek – ért engem, asszonyom, *senkinek* – az égvilágon

ne beszéljen erről a nőről, még annyit se említsen, hogy látta valaha is, hogy itt járt, hogy találkozott vele!

– Köszönöm az elismerést, és legyen egészen biztos benne, tőlem nem tud meg senki semmit arról, ami ma délután itt történt, aminek ön is a részese volt. Ám ígérjen meg nekem is valamit, főfelügyelő! Ígérje meg, hogy nem szabadítja rá a kopókat erre az erdélyi nőre s arra az illegális szervezetre, mely csak jót tesz azzal, hogy adományaival segíti, támogatja a határon túl élő, bajbajutott honfitársainkat! – Gyula alig észrevehetően bólintott:

– Megígérem, kedves, ne nyugtalankodjék! Az ügy szempontjából amúgy sincsen jelentősége annak a bizonyos szeretetszolgálatnak, mi Ivica *barátját* szeretnénk megtalálni, ám ő a jelek szerint nem közülük való!

Gyula búcsút vett Szláviknétól és nehéz szívvel távozott.

– Még a végén valami bajba kevered magad – dorgálta őt Zsuzsa, amint hazatérése után részletesen beszámolt nejeének az izgalmas délután eseményeiről. – Hátha úgy van, ahogy az öreglány sejtí, hogy valami sötét fondorlatról, provokációról van szó!

– Provokáció? Aligha valószínű... nem vagyok én elég nagyember ahhoz, hogy Szlávikné lakását harmadrangú pinceszínházzá alakítva, csapdát állítsanak nekem!

– Talán nem tetszik valakinek, hogy véded az erdélyi magyarokat, segíted a Balázs családot! Vagy az nem tetszik, hogy te vagy a főnyomozó...

– Drága, ha nem vetted volna észre, lassan 88-at írunk, nem vagyunk az ötvenes években. Ma már nem kreálnak politikai bűnpereket, a finnyás Nyugatnak nem venné be a gyomra, végül még elzárná az IMF és a Világbank csapjait, melyeken át némi híg pénz-lé folydogál kishazánk bankjaiba... Nézd csak meg, mit művelnek az ellenzéki csoportok: újságot szerkesztenek, felvonulások, tüntetések zajlanak, a Jurta Színházban verik a tam-tamot! És mi, a rendőrség? Egy idő óta

már csak szerény statisztái és nem felügyelői vagyunk a politikai megmozdulásoknak. A román kérdés különösen tabu! „Ne uszítsunk, hanem józanésszel politizáljunk, hangsúlyozzuk a két nép egymásra utaltságát, barátságát!” Ilyen és hasonló szlogenek hangzanak el mindenfelé, ha nem hiszel nekem, nézd meg jobban az újságokat!

– Ezek szerint beszámolsz az ezredesnek az erdélyi nő feltűnéséről?

– No, azt azért nem. Egyrészt, mert megígértem Szláviknénak, hogy hallgatni fogok, másrészt, mert – ahogy mondani szokás – az ördög nem alszik! Magam fogok ennek a pénzkölcsönzési ügynek a végére járni, csupán egyetlen ember lesz, aki minden lépésemről tudni fog...

– S ki légyen az...? – Gyula pár pillanatra elmélázott, majd hirtelen mozdulattal magához ölelte nejét.

– Te, drágám, te leszel az én nyomozótársam! Persze, csak ha vállalod...

– Mindig is vállaltam, hogy a társad legyek! Ám ha így gondolod, kérlek, avass be mindenbe, tudnom kell, mire jutott a nyomozás. Egyszóval arra gondoltam, szükség volna valami átfogó kritikai értékelésre, helyzettelemzésre, ha jól fejezem ki magamat...

– Gyönyörűen mondtad! Mit szólnál egy randevúhoz valami hangulatos budai kiskocsmában? Itthon a gyerekek állandóan hallgatóznak, anyánk meg minduntalan ránk nyitja az ajtót...

– Egyszóval randizzunk, mint a kezdő szerelmesek? Remek! Holnap kora délután el tudok jönni az egyetemről, és ha te is ráérnél, találkozhatnánk valami romantikus helyen, szívem...

Hétfő délután a Kék páva nevezetű budai kisvendéglőben üldögélt a házaspár, Zsuzsa jegyzetfüzetet kotort elő a táskájából, hozzá tollat és ceruzát. Gyula rendelt maguknak

sört, majd bekapott egy sajtos pogácsát az asztalra készített sörkorcsolyás tálból. Mosolyogva nézett a nejeére:

– Kezddhetjük a megbeszélést?

– Részemről oké, nyomozótárs, izgatottan várom az észrevételeit!

– Vegyük sorra a gyanúsítottakat, itt vannak mindjárt az egyetemi emberek!

– Rendben. Béres Csaba. Mi szól amellett, hogy ő az elkövető?

– Járt a tetthelyen a gyilkosság vélelmezett időintervallumában, jól bánik a kötéllel, s a gyilkos kötéldarab tán épp az ő vitorláhajójáról származik. Tóth Évával szerelmi viszonyt folytatott, mely idővel büntársi kapcsolattá alakulhatott át. A testen ütésnyomokat talált az orvos, és a zúzódások származhattak az elkövetéskor történt dulakodásból. Túl nagy lábon él, lényegesen többet költ, mint amennyit keres...

– Mi hozható fel a mentségére?

– Egyénisége, habitusa. Javára írható őszinte, beismerő vallomása is, hitelt érdemlően számolt be a lány lakásán látottakról, a gyilkosság felfedezését élethűen adva elő.

– Várjunk csak... – tette le Zsuzsa a tollát és töprengve nézett maga elé. – Tulajdonképpen hogy jutott be Csaba a lány lakásába?

– Azt mondta, épp csak be volt hajtva az ajtó...

– No de Szláviknének úgy tűnt, valaki beengedte őt...

– Így igaz. Az ajtózáron kívül gomb van és nem kilincs, nehezen csukódik, jól be kell csapni, különben nem ugrik be a zárnyelv. Amikor távoztunk Petrikkel, háromszor is berántottuk, végül akkorát csattant az ajtó, hogy a lépcsőház beleremegett. A gyilkos nyilván nem akart zajt csapni, ezért épphogy csak behúzta maga után az ajtót... valami ilyesmi történhetett.

– Történhetett... De menjünk tovább! A holttest felfedezését nem jelentette a rendőrségen, ágyba bújt, betegséget színlelt...

– Következtetés?

– Csaba az első számú gyanúsított!

– Kivel folytatjuk?

– Daniellával!

– Ő is járt a tetthelyen, bár a törvényszéki orvosszakértő szerint akkorra már halott volt a lány. Bűntárs vagy felbujtó azonban lehetett, gyanús, hogy minduntalan feltűnik valahol, viselkedése, magatartása ellentmondásos. Férjéhez hasonlóan költekező életmódot folytat, vagyonának eredete ismeretlen. Francia kapcsolatai révén összeköttetésben állhatott a csempészhálózattal, még az is lehet, hogy férjének bűntársa, szövetségese. Nem csodálkoznék, ha kiderülne – ingatta fejét Gyula –, hogy manipuláltak bennünket a rendőrségi kihallgatáskor, valójában egy jól kigondolt színpadi alakítás nézőközönsége voltunk, amikor Rocsikkal felvettük tőlük a vallomást...

– Daniella is nyitva hagyta maga után az ajtót?

– Nem. A helyszínelők zárva találták.

– És hogy jutottak be ők?

– Szabó őrmester egy spaknival benyomta a zárnyelvet, a kulcs belül volt...

– Érdekes... és senki nem hallotta becsapódni az ajtót, amikor távozott a nő?

– Szlávikné épp egy macskát hajkurászott az erkélyén...

– Még valami... Tulajdonképpen miért jelentette be Daniella a gyilkosságot? Ha hallgat, napok telnek el, míg Éva holttestét felfedezik. És minél később derül ki a gyilkosság, annál jobb az elkövetőnek!

– Ezen már én is gondolkodtam – Gyula ivott pár kortyot a söréből –, egy biztos, Daniella valódi bajkeverő, és élvezzi, ha fontoskodhat... Ki tudja, talán éppen így akarta elterelni magukról a gyanút!

– Nos – Zsuzsa gondosan leírt mindent, amit a férje mondott, majd visszatért Daniellára –, a gyilkosságot alkatára tekintettel nem követhette el, testén az orvosszakértő dulako-

dásra utaló nyomokat nem talált. Daniella a gyilkossággal nem gyanúsítható! Helyes?

– Helyes.

– Következik Juhos Gabi!

– Nincs alibije, Évával viszonya volt, s a füredi konferencián ő is kapcsolatba kerülhetett a franciával! Zavaros nőügyei miatt állandóan pénzzavarban van, erős testalkatú, olykor hajlamos az agresszivitásra...

– Gyulus, ezt nem mondod komolyan! Azért, mert veled undok néha, még nem agresszív! Menjünk tovább! Mi szól mentségére?

– Ő maga! Tipikus tökfilkó, ráadásul, ha egy nő közelébe kerül, egészen máson jár az esze, mint a gyilkoságon!

– Ezt a mondatodat törölöm a jegyzőkönyvből! Hátravan még Levendulay...

– Levendulay professzor... ha ő a tettes, visszakérem a ki nem fizetett tandíjat a Rendőrtiszti Főiskolától! Vagy neked más a véleményed? Elvégre a te kollégád!

– Nem, én sem mondhatok mást! Nálánál ártalmatlanabb élőlényt még nem hordott hátán a föld. Bár... – Zsuzsa nagyot húzott a sörös krigliből, majd elgondolkodva majszolgatni kezdett egy tepertős pogácsát.

– Mit akarsz ezzel mondani?

– Bár, ha úgy vesszük, a főnöke, s többek szerint a bizalmasa is volt Ivicának; ki tudja, ez a vonzó lány mibe rángatta bele a jámbor professzort...

– Alibije nincs, magas, vékony, szívós... a teljesség kedvéért őt se hagyjuk ki a gyanúsítottak közül!

– Rendben! És a többiek, akiket a gyárakból, kutatóintézetekből küldtek annak idején Füredre... velük kapcsolatban mit derítettetek ki?

– Legtöbbjük kifogástalan alibit igazolt és semmi sem utal arra, hogy ismerték a konferenciát megelőzően a lányt. Néhányuk esetében még kutakodik Ábris, ám a kihallgatási

jegyzőkönyveket átnézve nem találtam semmit, ami gyanúra adna okot!

– A külföldi delegáltakkal mi a helyzet?

– Az Interpol nyomoz utánuk, egyelőre minden eredmény nélkül. Az azonban biztosra vehető, hogy a gyilkosság idején a konferencia egyetlen külhoni résztvevője sem járt Magyarországon! – A házaspár gondterhelten nézte a pogácsás tálat; Zsuzsa törte meg a csendet, Gyulára vetve tekintetét.

– Amióta tudjuk, hogy Évát azért a félmillióért is megölhették, amit fiasztatásra átvettek tőle, nem zárható ki az elkövetők köréből a múzeum személyzete sem!

– Így igaz – helyeselt Gyula –, vegyük sorra őket is!

– Tudsz valamit az alibikről?

– Nem tudok! A gyilkosságot *hétfői napon* követték el, és hétfőnként a múzeum zárva tart. Ennek értelmében senkinek sincs alibije, és ha a múzeumi dolgozók is gyanúsíthatók, alaposan utána kell néznünk, ki mivel foglalta el magát a szabadnapján! Ez a munka még hátravan, az alibiket egyelőre figyelmen kívül kell hagynunk.

– Értem. Vegyük sorra őket, nézzük a portást, a ruhatárost és a pénztárosnőt: ők alig egy éve állnak a múzeum alkalmazásában, kizárhatók a rablásból is, mint elkövetők. S ugyan mi dolguk lett volna Évával... Pénzügyi szakemberek? Nehéz elképzelni róluk! Ám a múzeumigazgató... hát a csuda tudja, ő volna a titokzatos jóbarát? Köpcös, vörösfejú, több mint ötven éves, nő, családos, három gyermek apja, bár nem zárható ki, hogy a pénzügyekhez kitűnően ért. No és ott a gondnok, Éva unokabátyja! Magas, sötétbarna hajú, s *hátha jól is táncol?* Akkor nagy esélye van rá, hogy ő legyen az a sokat emlegetett *gyergyói gavallér!*

– A kriminalisztikában számtalan történet kering rokonok közötti szerelemről, gyilkosságról. Ennek ellenére nehéz elképzelni, hogy Éva vőlegénye és gyilkosa éppen az unokabátyja volt! Az viszont nem lehetetlen, hogy Éva és Simon János igenis ismerték egymást, és a nő őrá bízta azt a

félmillió! Sőt! A karvalyorrúnak része lehetett a múzeum kirablásában, s így fény derülne arra, kitől kapta Ivica a külföldre továbbítandó kincseket!

– Ezek szerint a második fő gyanúsított a gondnok!

– Ezek szerint...

– Várj csak! Van ott még egy férfi, az a teremőr, aki a miniatúrák termében teljesít szolgálatot! Bánki Vazul a neve, eredeti foglalkozása autószerelő, azonban balesetéig az Állami Népi Együttes tánckarának volt a tagja. Számos alkalommal járt külföldön...

– Így tudjuk.

– Magas, barna hajú, jóképű, negyven év körüli, ám rokkant, múltába van... Emlékszem, amikor ott jártam, és találkoztam vele... a kartámaszos botjával araszolva vánszorgott, egy lépés, egy koppanás, és az a szörnyű, nyikorgó hang! Vagy talán mégis? Lehet, hogy a balesete csak később történt, s ő rabolta ki a múzeumot?!

– A férfi több mint hét éve vesztette el a fél lábát egy autóbalesetben. Hat éve, hogy Éva a táncestélyen megismerkedett a vőlegényével, öt éve, hogy kirabolták a múzeumot! Ennyit az időpontokról...

– Ezek szerint minden gyanú fölött áll – sóhajtott Zsuzsa, füzetébe kacskaringós mintázatokat rajzolgatva. – Ahogy én látom a történeteket, három főszereplőnk van! Az egyik, aki a kincseket átadta Ivicának és egyben a rablás elkövetője volt; a másik, aki a pénzt kamatoztatásra átvette a lánytól; és a harmadik, aki meggyilkolta! Lehetséges, hogy a három személy közül kettő azonos, de az a legvalószínűbb, hogy mindhárom egy és ugyanaz!

– Én másként közelítem meg a problémát, és ami igazából zavar, az nem más, minthogy néhány porszem fedezhető fel a logika fogaskerekei között! – Gyula rendelt még egy sört és ujjával Zsuzsa jegyzetfüzetére bökött: – Ha az első változat volna igaz, vagyishogy Évát a kardok miatt ölték meg, akkor az elkövető csakis a füredi konferencia egyik résztvevője

lehetett! És itt az én nagy problémám! – kiáltott fel élénken a sört kortyolgató férfi – a láncban a kelleténél eggyel több a láncszem!

– Nem egészen értem, mire gondolsz! – csóválta meg a fejét Zsuzsa.

– Nem érted? Pedig világos! Ha a tudósok egyike vette át a kincset a betörőtől és vitte magával Füredre, mi szükség volt az Ivica közvetítésére?! Átadhatta volna ő maga is a kincseket a franciának, minek keverte volna bele a lányt?

– Talán igazad van – válaszolt Zsuzsa elgondolkodva –, minél hosszabb a lánc, annál több részre oszlik a haszon... Akkor marad a másik verzió! Ivicát a pénz miatt ölték meg, ám akkor tágul a kör, a „pénzügyszakértő jóbarát” bárki lehetett!

– Bárki azért nem, csakis az, aki szoros kapcsolatban állt a lánnyal, leginkább valamelyik szerető, vagy talán épp a vőlegény!

– Véleményed szerint elvethetjük az első verziót, marad a feltételezés, hogy a pénz elsikkasztása volt az ok...

– Az a bajom, hogy itt sem stimmel minden, a „fogaskerék” itt is csikorog!

– Ejnye már...

– Gondolj az időzítésre... Ha Évát azért ölték meg, hogy a kölcsönvett pénzt ne kelljen neki visszaadni, akkor mivel magyarázható, hogy a gyilkosság éppen akkor történt, amikor a Rákóczi-kardok felbukkantak! Mi köze volna a két eseménynek egymáshoz? *Véletlen egybeesésről* volna szó?! Tudod, szívem – sóhajtott Gyula és megitta maradék sörét – miként a tudományos kutatók, úgy a detektívek sem kedvelik a véletlent, jobban mondván nem hisznek benne!

– Hinni nem kell benne, azonban mint lehetőség, a véletlen egybeesés sem zárható ki!

– Így igaz... nem zárható ki... még sok mindent át kell gondolnom, s a történet – ahelyett, hogy egyszerűsödne – egyre csak bonyolódik!

– És most hogyan tovább? Mi a következő lépésed?

– Egyelőre félreteszem ezt az egész gyilkossági ügyet. Nyakamon a december, sajnos, az évvégi hajrá nálunk a rendőrségen sem ismeretlen fogalom. El kell készítenem egy kazalnyi jelentést, statisztikai kimutatást. Vesztemre, a bíróságra is beidéztek az egyik kisszövetkezet disznóságai miatt... Hiába segít Szalai, hiába buzgólkodik, az alosztály egész éves munkájának összefoglalása rám vár, terhe engem nyöget!

Zsuzsa órájára pillantott. – Késő van, mennünk kell – borult el az arca –, véget ért a randi, és még nem is vallottál nekem szerelmet!

– Majd teszünk egy kitérőt a parkban! – vigasztalta Gyula, fáradságtól karikás szemét nejjén pihentetve meg. – Elsétálunk oda, ahol sötét van, ahol magunk lehetünk, ahol legalább egy rövid időre elfeledhetjük ezt a szerencsétlen gyilkosságot a két kis karddal és a félmillió forintjával együtt.

– És elfelejtünk minden kollégát!

Tudta, hogy figyelik, a zsigereiben érezte a kutató tekinteteket. A ház körül, a bérház udvarán és függőfolyosóin időről időre gyanús alakokat észlelt, különféle szerelők, házalók, zsidárusok, küldöncök jelentek meg; még a jól ismert, öreg postás helyett is olykor egy fiatalember bukkant fel, s valami mondvacsinált ürüggyel nap, mint nap becsöngetett. A telefont is lehallgatták, Csaba nem azért volt a híradástechnika kiváló szakértője és oktatója, hogy ne vegye észre azokat az apró, alig hallható sercenéseket, melyeket a vonal másik végére kapcsolt magnetofon okoz.

A gyilkosság elkövetése óta a Béres házaspár életvitele alaposan megváltozott, kerülni kezdték az embereket, lemondva rokoni, baráti találkozókat, társasági programokat, estélyeket. Elmaradtak a színház- és hangversenylátogatások, a tárlatok, kiállítások megtekintése; a balatoni nyaralót a rendőrség utasítása értelmében nem kereshették fel, a vitorlások téliesítésével is az egyik helybeli szomszédot bízták meg. Az elszakadás kölcsönös volt: egyre ritkábban szólalt meg náluk a telefon,

levél, üdvözlőlap sem jött, s az egyetemen, ha ismerőssel futott össze Csaba, pár udvarias szó elhangzása után mindketten sürgősen a dolgukra siettek. A tanszéki értekezletek is gyorsan, viták nélkül zajlottak le, beosztottai nem nyilvánítottak véleményyt, szó nélkül elfogadták javaslatait, s amint berekesztette az ülést, máris elsiettek, elmaradtak a viccmesélések, és hová lett kedélyes baráti fecsegés...

Egyre azon törte a fejét, mit tudhatnak róla... sejtik vajon, hogy ő fedezte fel a gyilkosságot és a rendőrség, mint tettest, gyanúsítja őt? Marton Zsuzsa, a csavaros eszű Kéri felesége, tisztában van mindennel, s főnökének, Juhos Gabinak nyilván elmondta a történeteket! Az a nyálás száju Gabi fúrja őt, nem vitás, és amilyen gonosz, mások baján élvezkedik... Juhos tanszéki titkárnője, Magdika, nagy pletykás, és a legjobb barátnője: Ica! Egy biztos, Ica ismeri a gyilkosság legapróbb részleteit, és amit Ica tud, azt mindenki tudja... Csaba lemondóan legyintett.

Ha csak tehetette, nem mozdult ki szobájából, rettegve leste a telefont. Várta, mikor hívhatja a párttitkár, a személyzeti vezető, esetleg a dékán vagy a rektor, hogy az egyetemről eltanácsolja őt. Tudta jól, *feketességű* lett, itt és most nemkívánatos személy. Előbb-utóbb kihallgatják és *roppant barátságosan* arra kérik, keressen új állást, nézzen körül... És ugyan hová is mehetne? Minden valamirevaló munkahelyen először az erkölcsi bizonyítványt kérik! S a rendőrség momentán ilyet aligha adna neki; hisz' majdhogynem házi őrizetben van...

Daniella ellenben egészen másként élte meg ezeket az embert próbáló időket. Bár a társaságba járást ő is szüneteltette, ám nem ült mindig otthon, időről időre eltűnt, s csak késő este, éjfél tájt érkezett haza. Otthon többnyire az íróasztalánál görnyedve írogatott, olykor könyvekbe, jegyzetekbe mélyedt vagy a napilapokat nézte át. Férjével csupán elvétve váltott néhány szót, a nagy veszekedés óta elmaradtak a jó kis beszélgetések, nem vitatkoztak szakmai kérdésekről, nem írtak közö-

sen tudományos cikkeket. Később ez a békés egymás mellett élés is megszűnt, a csendet gyűlölettel átítatott marakodások váltották fel, ekkor már mindketten érezték, házasságuk zátonyra futott, csupán a félelmük közös, a letartóztatástól, a börtöntől való rettegés tartja össze őket. Ez a nehéznél is nehezebb időszak az ügyvédnél tett látogatásukkal vette kezdetét.

Nem volt könnyű ügyvédet keríteni, többekkel is megpróbálkoztak, végül Jászó Béla mellett döntöttek, a férfit a vitorlásklubból ismerték. Jászó sporttárs volt, a vitorlás versenyek doajenje, feleségével együtt a Béres házaspár számára kemény ellenfél. A Balatont imádó férfi komoly hírnévnek örvendett az ügyvédek körében, vezetője volt az egyik legismertebb munkaközösségnek, amellet kifejezetten büntetőügyekre specializálta magát. Csaba még jól emlékezett azokra a sztorikra, melyeket italközi állapotban mesélt arról, hogyan sikerült büntetés-enyhítést, sőt felmentést kieszközölnie több olyan esetben is, amikor a vádlott bűnössége mindenki számára nyilvánvaló volt.

Ahogy ott ült Daniellával a Jászó házaspár antik bútorokkal berendezett fogadójában, észrevehetően szorongott, kétségbeejtőnek, reménytelennek látva helyzetét. A háziak úgy vélték, vendégségbe jöttek, Jászó felesége – híres szépasszony, Csabával is kikezdett, volt is egy bolondos éjszakájuk – italt és sütemény hozott. Időbe telt, míg Csaba rátért a lényegre, lassan, körülményesen adva elő jövetelük valódi célját. Az ügyvédné az első jogászai szóra felpattant, dolga van, mondta elnézést kérve, majd áttetsző selyem pongyolájában kisuhogott.

– A Tóth Éva ügy! – szólalt meg az ügyvéd – jól sejtettem, hogy előbb-utóbb megkeresel valakit közülünk, mert segítségre szorulsz...

– Az csak természetes, hogy hozzád fordulunk! – tette Csaba kezét az ügyvéd vállára. – Nemcsak azért, mert a barátunk vagy, hanem azért is, mert te vagy a legjobb!

– Mielőtt bármi történe – keményedett meg Jászó hangja –, tudnotok kell, csak akkor foglalkozom érdemben az

üggyel, ha kapok töletek ügyvédi meghatalmazást! Egyelőre csupán baráti beszélgetésről lehet szó...

– Világos, mint a nap! Elmondjuk a történetünket, felkérünk a védelemre, te pedig eldöntöd, vállalod-e vagy sem. Amennyiben vállalod, holnap felkeresünk az irodádban!

– Rendben. A lényegét tudom, inkább a részletek érdekelnének... – Csaba a füredi konferenciával kezdte, s a rendőrségi kihallgatásokkal fejezte be, majd megemlítette, hogy lakásukat figyelik, telefonjukat lehallgatják, s hacsak oly nagy szerencséje nincs, hogy elkapják a tettest vagy tetteseket, a rendőrség előbb-utóbb letartóztatja őt. Daniella tőle szokatlan mód illendően viselkedett, még cigarettára sem gyújtott, tudta, Jászó utálja az émelyítő füstöt. Olykor közbeszólt, ezzel-azzal kiegészítette, pontosította férje mondatait. Az ügyvéd gondterhelten hallgatta őket, ujjaival elgondolkodva dobolt az asztalon, majd amikor a házaspár befejezte mondandóját, szokatlanul éles hangon támadt rájuk.

– Mondjátok csak – kezdte –, benneteket köbölcsőben ringattak? Csaba, Dani, örültek voltatok, mert beismertétek, hogy *jártatok a tetthelyen* a gyilkosság vélelmezett időintervallumában! Eltüntetni a nyomokat! Eltorzított hangon bejelenteni a gyilkosságot! Csupa gyermekcsíny, csoda, hogy még nem emeltek vádat ellenetek! Vallomást tenni ügyvéd jelenléte nélkül... Egy vénasszony kiles a függönye mögül és a sötét lépcsőházban látni vél valakit... Ezer módon cáfolom meg, hogy benneteket látott! És az alibivel kapcsolatban is tehetünk valamit... No de így?! Rendben – enyhült meg –, elvállalom a védelmet, ámde egyetlen feltétellel!

– Elfogadjuk, rendelkez velünk – sietett a válasszal Daniella.

– Mi lenne a feltétel? – kérdezte Csaba rosszat sejtve.

– Arra kérlek benneteket: vonjátok vissza a rendőrségen tett vallomást!

– No de...

– Azzal érveljetek, fenyegetés történt, Kéri erőszakos ráhatással fogadtatott el veletek egy általa kiagyalt mesét!

– Rendben! – helyeselt Daniella. – Az őrnagy szigorú, goromba pasas, azt mondta börtönbe zárat, 48 órára őrizetbe vesz! – Csaba arca szint váltott, vonásai megkeményedtek, szeme haragosan villant, ahogy az ügyvédre emelte tekintetét.

– Nem vonom vissza a vallomásomat, úgy történt minden, ahogyan elmondtam. A rendőrök nem fenyegetőztek, erőszakot nem alkalmaztak, mindvégig szigorúan, ám udvariasan bántak velem. Megvallom, eleinte próbáltam mellébeszélni, letagadni, hogy a tethelyen jártam, de sehogyan sem ment nekem a hazudozás, végül megszégyenülve ismertem be a valót. Újból nem játszom el mindezt! Ha életem során hibáztam is olykor, alapjában véve jellemes, becsületes ember vagyok, vállalom azt, amit tettem, s kacsafeneket csinálni a számból – nos, kedves Bélám -, még a te kedvedért sem fogok!

– Te örült hülye! – sivított Daniella. – Börtönbe akarsz jutni, és képes volnál arra, hogy engem is gyanúba keverj? Hát elment az eszed, te tulok?! Vedd tudomásul – ugrott elé, csúnya arcát rémisztővé torzította a düh –, ha nem hallgatsz Bélára, ellened vallok, befeketítlek úgy, hogy az életed végéig nem szabadulsz! Ezt akarod? Te idióta, te... te... – felindultan lihegett, az ügyvéd egy székre nyomta, és megitatott vele egy pohár konyakot. Csaba egykedvűen bámult maga elé, látszólag semmilyen hatást nem gyakorolt rá neje hisztérikus kifakadása.

– Majd holnap megbeszéljük – fordult szenvtelenül az ügyvédhez –, Dani, jössz, vagy maradsz még? Én ugyanis hazamegyek...

Ettől kezdve pokol lett az életük, egymást követték a viták, a veszekedések, az ingerült szóváltások. Csaba esténként kulcsra zárta hálószobájának ajtaját, s Daniella is így tett a sajátjával. Később a férfi a közös étkezéseket is mellőzte, vett magának felvágottat, kenyeret, kakaót, hétvégén vendéglőbe járt.

Beköszöntött a december, közeledtek az ünnepnapok; Csaba szomorúan lapozgatta a naptárt: Karácsony, Szilveszter, te jószagú rezed, micsoda rémséges időszak jön, s mindezt Daniellával kettesben vészelní át! Bezzeg tavaly... kimentek Párizsba, ott töltöttek csaknem tíz napot, Daniella egyik barátnője lakásában laktak a *Richard Lenoir* körúton, vég-hossza nem volt a partiknak, estélyeknek... Párizs ezernyi bűbája szórta rájuk csillogó harmatát, a sok kedves ember, a sok szórakozás... A pénz... honnan volt minderre pénz, és egyáltalán, honnan *van* az a tömérdék pénz, ami fedezi nagy-stíli életüket? Igaz, ő szépen keres, Daniella irodalmi munkás-sága is hoz valamennyit a konyhára, no de ennyit... ez nem lehet! Tudta, Daniella örökölt szüleitől, a pénzt valamelyik itteni bankba tette be, ám 17 éve házasok, lehetetlen, hogy ennyi idő alatt ne fogyott volna el, hisz' nem oly magasak a kamatok... Talán mégis? Daniella kapcsolatban áll a kincs-rablókkal, a párizsi alvilággal?! Összeborzadt, a gondolattól végigfutott hátán a hideg.

Elhatározta, változtat életvitelén, többé egy fillért sem fogad el nejtől. Fedezi a háztartás ráeső költségét, külön étkezik, szórakozásait is maga fedezi. Szórakozás! Hol van az már! És lesz-e még egyáltalán valaha is...

Már csak egyetlen emberi érzés éltette: az Eszter iránti szeretet. Alig várta a kéthetenként esedékes találkozókat, amikor láthatta, szót válthatott vele, érezhette könnyű par-fümjének bódítóan kellemes illatát. Aggódva figyelte, mennyire szenved, hétről hétre sápadtabb és soványabb, egyedül, támasz nélkül vészeli át a rendőrség vegzálását, miközben válik Artúrtól a kardok miatt... Bár kínozza a magány, mégsem kötődik senkihez, talán órá, Csabára vár, talán még mindig őt szereti...

És az a borzalmas temetés! Ahogy ott állt Ivica kopor-sójánál, keskeny kis vállát rázta a zokogás; még most is fülébe cseng halk, nyűszító sírása, mely furcsa zenei összhangba vegyült az Erdélyből jött házaspár kántáló halottsiratójával. A

szíve szakadt belé, hogy nem rohanhatott hozzá, nem ölelhette magához, törölhette le a könnyeit; mindent megadott volna érte, ha ölébe kapva magával viheti, feledtetve vele azt a fekete-kárpitos ravatalozót.

De miért ez a nagy gyász, ez a nagy szenvedés? Eszter művelt, intelligens asszony, honnan veszi, hogy vétkes Ivica halálában? Miért ostorozza, vádolja önmagát, mi bűn van abban, hogy el akart adni egy emléktárgyat? Vagy csupán az orgazdaság vádjától fél...? Ez persze érthető, elvégre *nála* voltak a Rákóczi-kardok – ki tudja, hogy kerültek hozzá –, talán titokban mégis kicserélte valaki?!

És ez még nem minden, valami más is bántja... valami, ami kapcsolatba hozható vele, Csabával, ami miatt furcsán, félve, idegenkedve viselkedik Eszter, amikor nagyritkán együtt lehetnek. A presszóból hazamenet nyugtalan, ha sötétebb, elhagyatottabb környékre érnek, remegve meggyorsítja lépteit. Ijedten pislog rá, s arra kéri, hagyja magára, egyedül kíván lenni, egyedül is hazatalál. Bár magányosan él, lakására nem hívja soha, semmiképp nem akarja vendégül látni őt... Egyszerre felrémlett előtte egy jelenet, ami még az ősszel történt, amikor először randevúztak a Kispipában, hogy megbeszéljék a két kard rejtélyét. Igen, igen, pontosan emlékszik: Eszter megtudott róla valamit, ami akkor lényegtelennek tűnt, ám most már nem az, sőt ránézve igencsak terhelő lehet! Elmondta vajon az őrnagynak, vagy el *fogja* mondani? Mert, ha igen...

Csabát furcsa érzés kerítette hatalmába, fáradtan, szédelegve az egyik fotelbe vetette magát. Arcát kezébe temetve kuporgott, a víz kiverte, egész testében, akár a nyárfalevél, remegett. Karján, vállán éles fájdalom nyilallt keresztül, gyomra görcsbe rándult, szíve mellkasában dübörögve, összevissza vert. Közelgő lépések koppanásaira lett figyelmes, úgy vélte, valaki megállt az ajtaja előtt. Várta a csengetést, a várakozás idegtépő volt, már-már felkiáltott: jöjj be, ne kínozz tovább! Aztán mégsem csengetett senki, ám Csaba tudta, a látogató egyszer még visszatér. Akkor nem lesz pardon,

halasztást nem kap, magával viszi őt a nirvána mélységébe. Jön, itt lesz, becsenget egy szörnyű napon, valamikor... amikor majd nem is várja őt...

Zsuzsa a férjétől kapott nyomozói megbízatáson felkelkesülve elhatározta, hogy akcióba lép. Gabira esett a választása, s az egyik álmos késő őszi délutánon elindult, hogy felkeresse őt.

– Ráérnél pár percre? – fordult a női nem nagy kedvelőjéhez.

– Akár többre is, drágaságom – mosolygott Zsuzsára a férfi – hivatalos ügy, vagy a vállamon óhajtod kísérni a bánatod?

– Szerencsére csöppet sem vagyok bánatos, és az ügy is magánjellegű, Eszterről volna szó...

– Mit nem hallok! Védőszárnyaid alá vetted a mandula-szemű kis Madonnát? Egyre soványabb és sápadtabb, talán arra biztatsz, hogy valami hatékonyabb módszerrel vigasztalgassam őt?!

– Ördögöd van, épp erre gondoltam! Elbeszélgethetnél vele, nem kétséges, hogy valami bántja, egy kis kedvesség biztosan jól jönne neki...

– Nyerő az ötlet, csak az a baj, hogy nem kedvelem a túlzottan sovány hölgyeket! Tudod, nemigen képesek felébreszteni a férfiasságom, ha érted, mire gondolok. Inkább választanám a kissé teltebbeket, az olyanokat például, mint...

– Gabi, azonnal hagyd ezt abba, különben már itt sem vagyok! Komolyan mondom, kezdesz olyan lenni, mint egy vén cukrosbácsi! – Juhos szarkasztikus pófával vigyorgott, élvezte, hogy sikerült felbosszantania Zsuzsát.

– Elnézést – szegte le a fejét –, hallgatlak, mit kívánsz tőlem?

– Eszter teljesen depressziós, nem tud enni, aludni, ha így folytatja, a végén még az ideggyógyintézetbe jut! Utóbb

Daniellával is összeszólalkozott, állítólag hajbakaptak Csabán...

– Már megint a Csaba! Csak tudnám, mit esznek a nők azon a bumfordi figurán!

– Hagyjuk most a nők ízlését! Gyulusnak az a határozott véleménye – és neki jó szeme van rá –, hogy Eszter olyasmit tud, ami kapcsolatban állhat a gyilkossággal. Talán látott, vagy hallott valamit, tanúvallomást tenni fél, mert retteg valakitől, vagy éppenséggel retteg valakiért... Tudod jól, a titkolózás nagyon veszélyes, ha bűnügyekről van szó! Nem egyszer előfordult már, hogy a gyilkos újból ölt, mert úgy érezte, a nyomában vannak, felfedhetik a kilétét. Arra kérlek, Gabi – Zsuzsa hangja behízelgővé vált –, férközz Eszter bizalmába, faggasd ki, tudd meg a titkát!

– És ha megtudom? Éljek vissza a bizalmával? Szaladjak a drága férjecskédhez árulkodni, mi nyomasztja azt a sápatag nőt?!

– Rosszul ismersz, ha azt hiszed, képes volnék ilyesmit kérni tőled! Ellenben, ha valóban olyan fontos és jelentőség-teljes az, amit tud, rá kell bírnod Esztert, hogy ő maga mondja el a titkát nekem, vagy a férjemnek. Te olyan ügyes vagy, Gabi, s oly' jól értesz a nőkhöz... No tedd már meg, dobod be magad!

– Rendben, foglalkozom Eszterrel, megteszem, ami tőlem telik. Ha másért nem, hát azért, hogy felvidítsam, talán éppen az hiányzik neki, amit úgy hívnak: *emberi hang*...

Zsuzsa elégedetten távozott, úgy érezte magát, mint a leánycserkész, aki útbaigazított egy eltévedt turistát, megmagyarázván neki, merre van a Lánchíd...

Gabi megvárta, míg Zsuzsa elmegy, s a titkárság ajtaját is beteszi maga után. Gyorsan a fiókjába nyúlt, kotorászni kezdett, majd előbányászta regiszteres telefonnoteszt. Darabig lapozott, majd amint megtalálta a keresett számot, a telefonért nyúlt. Kiment a hívás, sokáig várt, míg végül felvették a kagylót, s egy náthás férfihang jelentkezett.

– Halló... igen, én vagyok, Juhos Gábor... Mi újság, hogy állnak a dolgok? Értem! Figyeljen csak, történt valami, jó lesz vigyázni, a nő észrevette... azt hiszem, gyanút fogott! Persze, ahogy megbeszéltük, szerdán ott leszek és viszem a pénzt! Oké! Azért nagy baj nincs... csak óvatosan!

Letette a telefonkagylót, az asztalra könyökölt és állát a kezére támasztotta. Elgondolkodva nézett maga elé, vonásai megkeményedtek, arca fenyegetővé vált. Ez az arc eltért a megszokottól; Zsuzsa aligha ismerte volna fel benne a tudós férfiút, a kedélyeskedő kollégát vagy a könnyelmű bohémet, akiről úgy vélte: jó barát.

Ádám kint ugrált a kertben, s a család öreg farkaskutyáját apportírozta. Szokatlanul enyhe volt a december, tavaszias szél fújt, hólepte fehér karácsonyról szó sem lehetett. Az ötletdús gyermek arra akarta rábírní Cézárt, hogy ugorjon át az elibe tartott hullahopp-karikán. Ha ezt az ugrást megtanulja – okoskodott a kölyök – valami gyűlékony anyaggal bevonja majd a ráfot, s az eb úgy fog keresztülugrándozni rajta, mint a cirkuszban az oroszlán a lágoló karikán. A derék jószág a jelek szerint nem vágyott cirkuszi karrierre, körülszaglászva a karikát odébbállt, úgy vélte, tíz éves korát meghaladva igazán nem várható el tőle, hogy újabb kunsztokat sajátítson el. Ádám felhagyott a reménytelen próbálkozással, zsebéből kolbászvéget húzott elő, s az eb elé tartotta a csemegét. Cézár szeme felcsillant, farkát csóválva, száját nyalogatva bámult a kisfiúra, miközben türelmetlen morgással kérte a meg nem érdemelt jutalmat. Ádám némi lelkiismeret-furdalással adagolta neki a jó falusi kolbászt, apja megtiltotta, hogy fűszeres hússal etesse a kutyát. – Árt a szaglásának – figyelmeztette a fiút –, s ha elvész a szimatja, nem dolgoztathatjuk, mint nyomozókutyát!

Ádám óljába parancsolta a lusta ebet, s új elfoglaltságot eszelt ki, felmászott a legterebélyesebb vadgesztenyefára. Az egyik villás faágra telepedett, s hátát a fa törzsének vetve kényelembe helyezte magát. Zsebéből sárga füzetes regényt

ráncigált elő, sapkáját a fülére húzta, és pillanatokon belül az izgalmas krimi olvasásába merült.

A kisfiú valósággal bálványozta apját, rajongott érte és módfelett tisztelte is. Rendkívül imponált neki a rendőri egyenruha, áhítattal nézte a pisztolytáskát, a gumibotot, a derékszíjra aggatott bilincseket. Apja olykor megengedte, hogy megfújja a sípját, volt, hogy a fejére tette a rendőrkalpagot és gyakoroltatta vele a szalutálást. Ádám amióta az eszét tudta, rendőrnek készült, detektív, nyomozó szeretett volna lenni; kinyomozni titokzatos bűnügyeket, kimenteni fogságba ejtett nőket, üldözni tolvajokat. Erős elhatározással készült jövőendő életpályájára, jól tanult, s a nagy cél érdekében még abba is belement, hogy nagyanyja németre tanítsa őt.

– Nemzetközi kapcsolattartás nélkül elképzelhetetlen a bűnüldözés – mondta neki az apja. – Mire te, fiam, felnősz, a nyomozók legkevesebb két-három idegen nyelvet kell beszéljenek!

Különtornára is járt, az önvédelmi sportokat szülei egyelőre még korainak tartották, néhány évet még várnia kell, mondták neki. Arról azonban mit sem tudtak, hogy fiacskájuk az iskola érettebb kölykeitől már jónéhány karatefogást megtanult, sőt ki is próbált, amiért a tanító nénitől olykor kemény büntetést kapott. Kissé furcsállották ugyan, hogy a szépreményű csemete időről időre hatalmas kék foltokkal, puklikkal tér haza, leestem a tornaórán, megcsúsztam a lépcsőn, felelte kérdésükre, ám fájdalomról sosem panaszkodott. A jámbor felnőttek megértően bólogattak, a szemük se rebbent, bár olykor sokat sejtetően összerosolyogtak a kisfiú háta mögött...

A rendőri hivatásra való felkészülés másik módjának Ádám a kalandregények olvasását tartotta. A könyveket a kisebb termetű, gyöngébb fizikumú osztálytársaitól szerezte be, ellenszolgáltatásul megvédve őket a nagyobb, durvább kamaszok támadásaitól. A kiskölykök lelkesen lopkodták neki a világirodalom eme kétes értékű gyöngyszemeit, olykor néhány

pofont elviselve szüleiktől, akik történetesen épp a szóban forgó regény legizgalmasabb fejezeténél tartottak.

Fázni kezdett, lemászott a fáról, lépteivel a konyhát célozva meg. Az ajtó mögül langyos, vaníliaillatú levegő áramlott kifelé, benyitott; nagyanyja épp egy tepsi süteményt emelt ki a sütőből, Julika valami finom krémet kevergetett. Ádám ujját belemártva szeretne volna megkóstolni a pudingot, ám Julika a kezére ütött, gyors mozdulattal elrántotta orra elől a tálat, s csúfolódó hangon *beee*-t mondott neki. Már mozdult volna, hogy jól belecsípjen a kis pimaszba, de gondolt egyet, és visszahúzta az ujját. Ma este szüksége lesz szülei jóindulatára, nem kockáztathatja meg a büntetést. Tudta, apja sok mindent elnéz neki, ám hogy a kishúgát bántsa, azt semmiképp... A nagyfiú megsajnálta a pórut, járt nyomozópalántát, s a friss sütésből egy darabot leszelt. Megsimogatta a fiú göndörbarna haját, miközben kezébe nyomta az illatos süteményt.

Közeledett a karácsony, a gyerekek már izgatottan számolták a Szentestéig hátralévő napokat. A felnőttek az anyagiakat mérlegelték, titokban vásárolni mentek azon tűnődve, elég lesz-e a pénz? Az ünnep közeledése, mint egy bódító illatfelhő, ülte meg a házat, bizalmas suttogások, meglepetések előkészítése folyt mindenhol. A szavak csendesültek, a gyermekek engedelmesebbek lettek, a nagymama kisasztalán advent utolsó gyertyája pislákol. Ádám tudni vélte, az egyik szekrény mélyén nagy dobozok lapulnak, bennük szaloncukor, habcsók és pasziánsz; ám lesz még a fán sok-sok csillogó dísz, aranydió, angyalhaj, ezüstös papírlánc... És sápadt fényű gyertyák, szikrázó csillagszórók, a szobát finom fenyőillat tölti be... a lemezjátszón felcsendül a *Stille Nacht*, s az áhítattól könnybe lábad anya s a nagymama szeme...

A vacsorát vidám hangulatban fogyasztották, a karácsonyvárás öröme a felnőttek szemében is ott fénylett, vendéglátást, családi összejöveteleket tervezgettek, az ünnepi menü fogásain vitatkoztak. Ádám csak piszkálta az ételt, gondolatai

máshol jártak; várta a megszólaláshoz alkalmas pillanatot, miközben kérése elővezetéséhez gyűjtött erőt.

– A tanító néni azt üzeni – kezdte el végül –, hogy a szünetben iskolai kirándulás lesz, és mindenki részt vehet rajta, akit a szülei elengednek!

– És hová lesz a menet? – kérdezte az apja.

– N-be! A szünet végén, január 8-án, szombaton mennénk, a kollégiumban aludnánk, és vasárnap este jönnénk haza. Valamit fizetni is kell, ám ha sokalljátok, én rászánnám a zsebpénzemet! – A felnőttek nem reagáltak Ádám pénzügyi előterjesztésére, más járt a fejükben, a dolgok szeszélyes egybeesésén töprengtek. Végül Zsuzsa szólalt meg halkán, maga elé nézve, inkább csak suttogva a szavakat:

– Érdekes, hogy a mi családunk minduntalan N-ben köt ki, ez a város a mi végzetünk... – Gyula a merengésből visszatért a valóságba, és megjátszotta a szigorú apát:

– Hát a tanulás? Hogy ment a múlt héten? – A kisfiú helyett nagymama felelt:

– Három ötöst hozott, és a német szavakat is kifogástalanul tudta!

– No és a magaviselet?

– Arról kérdezd a fiad, én nem árulkodom! – kuncogott a nagy unokájára kacskintva.

– Volt egy kis verekedés – sunyta le a fejét Ádám –, adtam kolbászt Cézárnak, majd fára másztam, és krimi olvastam... Gyula összevonta szemöldökét és Zsuzsára nézett, mintha tőle várt volna eligazítást.

– Egy feltétellel mehatsz!

– Mi volna az?

– Ha kölcsönadod nekem a krimi! – Ádám felugrott az asztaltól, szobájába rohant s máris apja kezébe nyomta az enyhén koszos könyvecskét.

– Olvasd csak, papa, én ráérek később is! – Gyula engesztelő arccal fordult neje felé, akinek szemmel láthatóan nem tetszett a jelenet. Hangját könyörgőre fogta, miközben gyöngéden átölelte a morgoló asszonyt:

– Annyira szeretném már beleélni magam egy olyan történetbe, melyben sikeresen leleplezik a gyilkost! – A kisfiú apja ölébe mászott, és cirógatni kezdte őszülő üstökét: – Akkor rendben? Mehetek? – Margit Ádámhoz fordult:

– És mi lesz a program N-ben?

– Hááát... mászkálunk majd, nézegetjük a várost...

– Múzeumba is mentek? – vetett Zsuzsa egy gyors oldalpillantást a fiára.

– Igen, azt hiszem... – Gyula letette öléből a gyermeket, maga felé fordította és erőteljesen megmarkolta a vállát.

– Ide hallgass! Arról, amit az N-i Kincstár-múzeumról tőlünk hallottál, senkinek egy szót sem! És arról sem, hogy oda öt évvel ezelőtt betörtök, s az ügyben én vezetem a nyomozást! Mindez titok – államtitok –, s egy jövődöbeli nyomozónak tudnia kell titkot tartani!

– Igenis, főnök – húzta ki magát a kisfiú, majd ügyetlen mozdulattal szalutálásra emelte kezét –, rendőri becsület-szavamra, hogy egyetlen szót sem fogok szólni a történetekről! – Zsuzsa arca elsötétült, alig bírta megállni, hogy dühösen ki ne fakadjon. – Haverkodik a kölyökkel – gondolta felháborodottan –, úgy bánik vele, mintha nem is a fia, hanem a beosztottja lenne! Ádámnak persze tetszik a dolog, odavan az apjáért, engem meg figyelemre sem méltat, talán már nem is szeret...

Margit alig észrevehetően megcsóválta fejét, s magában azt gondolta: eddig csak egymásra féltékenykedett ez a két tökéletlen, ám most már kezdik a gyerekekkel is!

– Ideje lenne lefeküdni! – törte meg a csendet, és Zsuzsa máris ugrott, hogy eltakarítsa a vacsora romjait.

* * *

Az iskolabusz indulását kilenc órára tervezték, de már fél kilenc körül ott nyüzsgött az iskola kapujában mind a húsz kalandra éhes gyerek. Degeszre tömött hátizsákkal, szatyorral jöttek, mintha egyhónapos táborozásra indultak volna. A fiatal tanítónő névsort olvasott, 14 fiú és 6 lány, fordult kollégájához, az iskola jóképű testnevelő tanárához, aki a csoport másik kísérője volt. A szőke, nagydarab férfit nem ismerte az osztály, ő a felsősöket tanította, csupán bájos kis kolléganője kedvéért vállalta a kirándulást. Kilenc előtt pár perccel megérkezett a busz, a gyermekek a kocsiba nyomultak, majd némi lökdösődés és tolakodás után elhelyezkedtek az üléseken. Miközben a tornatanár a csomagokat pakolta be a raktérbe, odabent két fiú összeverekedett, hamarosan egymást tépve, püfölve hemperegtek a földön, mit sem törődve a mérgesen kiabáló tanítónővel. A tornatanár gyorsan a kocsiba pattant, sebtében kiosztott néhány nyaklevest, majd a két kölyköt egymástól távol ültette le, s az autóbuszvezetőnek engedélyezte az indulást.

Alighogy kigördült a busz az iskolaudvarról, a kis utasok elkezdték a falatozást, szendvicsek és almák kerültek elő, termoszból tea, hozzá sütemény. Ádám nem evett, meglepően csendes volt, az egyik hátsó ülésen húzta meg magát, nézte az elsuhanó tájat, a Duna sötéten hömpölygő vizét, gondolatban valahol messze járt. Szomszédjául a legmaflább kölyköt választotta, a kisfiú módfelett tisztelte, szólni sem mert hozzá, hamarosan el is aludt, szőke, sápatag feje gyöngé szárú lopótökként kókadtt le, és ingadozva követte az autóbusz zökkenéseit.

Ádámnak kész volt a terve, csupán néhány részletet kellett még alaposabban átgondolnia.

A Kéri családra jellemző volt a közvetlenség, a három generáció egymással békében élt, közöttük nem volt sohasem titok. Az N-i Kincstár-múzeum kirablása, a Rákóczi-kardok felbukkanása és a szerencsétlen Tóth Éva halála központi témája volt a felnőttek diskurzusainak, és az izgalmas események a gyermekek érdeklődését is felkeltették. Ádám figyelt, ott

lapult a résnyire nyitott ajtók mögött, és nemcsak nappal, hanem olykor még éjszaka is hallgatózott. Ilyenkor ágyából kikelve a szülei szobájával szomszédos gyerekzsoba ajtajához surrant, fülét az ajtóra tapasztotta. Nem mulasztott el egyetlen szót, egyetlen aprócska megjegyzést sem, mely az izgalmas bűntény-sorozatra vonatkozott. Éles kis agyában minden szó rögzült, fantáziája szárnyalt, lassan összeállt benne a kép, tudni vélte, honnan fúj a szél, ki követte el a gazságokat. Elhatározta: cselekedni fog, ez lesz életében az első nyomozás!

Az autóbusz ablakából kitekintve a felnőttek észjárásán tűnődött. – Hiába olyan okosak, nem elég találékonyak! – szögezte le. – A számítógépes játékokban mindig legyőzöm anyut, papa meg nem is konyít a computerhez! A gyilkosság megfejtése olyan, mint egy rejtvény, és alighanem túljártam a nagyok eszén... Most már csak tenni kell a dolgom, úgy, ahogy kiterveltem, elkapom a gyilkost, erre esküszöm!

Az őrnagy furfangos fiacskája a következőképp látta a helyzetet:

– A múzeum pincéjében lakik a *Rém*, egy hatalmas, fekete ember, ki az ördöggel cimborál; nappal alszik, éjszaka kincsekre vadászik, vagy ha kedve tartja, embereket öl. A pincéből titkos alagút vezet a Dunához, ez a *Rém* útja, erre közlekedik. A vízparton a sziklák mögé elrejtve motorcsónak várja, a járgánnyal Pestre, vagy külföldre utazik, ha dolga akad. A vízen nem marad nyom, nem orronthatják meg szagát a nyomozóebek...

Ádám elhatározta: behatol a pincébe és megkeresi a *Rémet*! Ha éppen alszik, megkötözi, ha pedig felébred, néhány karate-fogással leszereli, majd étterrel elkábítja az ördögfajzatot. Ha mindezt elvégezte, értesíti a rendőrséget, a többi már az ő dolguk, egy kis munka nekik is marad...

A fiú hetek óta érlelte magában az akciót, először azt tervezte, a karácsonyi szünetben megszökik otthonról, és N-be utazik. Ám a sors váratlanul közbeszólt, s csodával határos módon tanítónőjük éppen abba a városba tervezett

osztálykirándulást! Ádám a szülei előtt csupán megemlítette a múzeumot, bölcsen elhallgatva, hogy a Kincstár megtekintése kirándulásuk fő programpontja lesz... Az iskolában Vera néni egy teljes órát szánt a kincsek s egyéb látnivalók megismertetésére, sőt még diavetítést is rendezett. Ádám és kis társai nem tudták, hogy a tanítónő valaha művészettörténésznek készült, hobbyja a múzeumjárás; ezzel együtt szent meggyőződése, hogy a szépérzék kifejlesztését már kora gyermekkorban el kell kezdeni. Ennek következménye lett az N-i utazás. – Higgyétek el – mondta pedagógustársainak –, a kincsek látványa elbűvöli majd a gyermeksereget, figyelmüket leköti, ismereteiket gyarapítja, egy életre szóló élményt nyújt nekik!

Időközben befutottak N-be, a kollégiumban lepakolták holmijukat, majd rövid városnéző sétára indultak. Séta után visszatértek szálláshelyükre, megebédeltek, majd következett a múzeumlátogatás! Az épületet a Duna-part felől közelítették meg, végighaladva a kies sétányon. Ádám pillanatra megállt a meredek, sziklás part szélén, a látvány megerősítette elképzelését: – Itt kell legyen valahol a földalatti titkos folyosó kijárata, s tán a motorcsónak is – töprengett. Elhatározta, gyorsan lemászik és végigtapogatja a falat; már kúszott is a sziklán lefelé, ám a tornatanár mellette termett, megragadta karját és egy erélyes mozdulattal a többiek után penderítette.

A múzeumban már várták őket, a pocakos, duplatokás portás, a ruhatárhoz terelte a lurkókat, a tanítónő a pénztárhoz ment belépőjegyet váltani, két kislány a pultnál képeslapot vett. A ruhatárnál némi zavar támadt, a fiúk, akik már a buszban összeverekedtek, itt is folytatták a csetepatét. A tornatanár ezúttal komolyabb pofonokat ígért, figyelmen kívül hagyva a makarenkói nevelési elveket. Ádám megpróbált tájékozódni, s örömmel fedezte fel a pincelejárót. A kulcsokat is észrevette: a portás üvegezett fülkéjében lógtak egy szögön *pince* felirattal ellátva. Ez is megszerezhető, csillant fel a szeme, csak a hájfejt kellene kicsalogatni az odújából, latolgatta a lehetőségeket.

Kisvártatva ősz hajú, vékony, szemüveges asszony lépett a csoporthoz, és kellemes, mélyen zengő hangon bemutatkozott:

– Kedves látogatók! Zommer Istvánné a nevem, de szólítsatok csak Teréz néninek! Engem bíztak meg a tárlatvezetéssel. Kezdjük a múzeum bejárását a földszinten, ahol egyházi bútorok, táblaképek, faszobrok és egyéb relikviák láthatók! – A gyerekek párosával bevonultak az egyik terembe, csoportba tömörültek, és kíváncsian várták, hogy a Teréz néni meséljen nekik. A szemüveges tárlatvezetőnő megköszönte torkát és belefogott szövegébe:

– A 15-16-odik századból származó táblaképek, szárnyas oltárok és faszobrok a Kincstár-múzeum gyűjteményében kiemelkedő helyet foglalnak el, mert ebből a korból hazánkban kevés emlék maradt fenn. Különös figyelmet érdemelnek a szobrok, melyek jól faragható hárs-, éger- és gyümölcsfából készültek. A festést gondos alapozó eljárás előzte meg... – Zommerné szakszerű előadása minden biztonnyal nagy érdeklődést váltott volna ki a művészeteket kedvelő felnőttekből, ám a nyolcéves nebulók unni kezdték az elvont szöveget. Eleinte még úgy-ahogy figyeltek, megbámulták a szépen faragott bútorokat, majd sugdolózás, lökdösődés támadt, fegyelmezetségük lassan fellazult. A két fiú ismét kakaskodott, s ezúttal többen is csatlakoztak a békétlenkedők-höz, ki az egyik, ki a másik fél mellé állva, tovább szítva az ellentétet. A két pártra szakadt gyermekhad hamarosan egymásnak esett, a verekedés hirtelen robbant ki, s mire Zommerné észbe kapott, már egyetlen gomolygó, egymást püfölő masszává változott át a néhány perce még csendben figyelő iskolás csoport.

A tanítónő a tornatanárral az egyik szekrény mögötti sarokban álldogált, elmélyülten szemlélve egy díszes püspöksüveget, miközben a férfi gyöngéden átkarolta a nő derekát, s ujjai felfedezőútra indultak. A kis tanítónő izgatottan várta a folytatást, egész testében remegett, gerincét különös bizsergés

járta át, s hogy mi van a rábízott tanulókkal, arra ezekben az elbűvölő pillanatokban nem gondolt. Hirtelen történt minden, egyszerre hatalmas robaj, lábak dobogása, nagy zsvivaj riasztotta meg őket, szétrebbenve rohantak a csoporthoz, s a látvány, ami eléjük tárult, hihetetlennek tűnt, legszörnyűbb rémálmaikat idézte fel.

A verekedés során valaki megbotlott, többen keresztülestek rajta, s az egymást tépő, püfölő gyermekhad az egyik szárnyas oltár állványzatának vágódott neki. Az instrumentumot tartó tiplik kiszakadtak a falból, s az állvány a rajta nyugvó szárnyas oltárral együtt a földre zuhant. Az avítt, szűette deszkák nem voltak képesek elviselni az ütődés erejét, a gyönyörű oltár, a múzeum fő büszkesége, darabokra esve hullott szét. A kölykök ügyesen félreugrottak, csak az egyik kislány ütötte meg a karját és a lábát, de nem panaszkodott, szólni sem mert.

A két pedagógus elborzadva meredt a szörnyű pusztulásra, a gyerekek szégyenükben egymáshoz bújtak, arcukat kezükbe rejtve szipogtak, mentegetőztek. A hatalmas robajra összefutott a múzeum háza-népe: a terembe tódult a portás, a ruhatáros, a pénztárosnő, majd ledübörgött a lépcsőn a múzeumigazgató, a gondnok és a többiek... A kár szinte felbecsülhetetlen volt, a passiójeleneteket, Mária halálát, beszentelését ábrázoló, gyönyörű színekben pompázó 15-ödik századbeli faoltár semmivé lett, megjavítására sem volt már remény. A szerencsétlen Zommerné az egyik padkára omolva jajveszékelt és zokogott, a gyerekek néma csendben húzódtak félre, a terepet a felnőtteknek adva át. Most ők ordítottak, civakodtak, a történekeért egymást hibáztatták, lökdösődés támadt, a gondnok mellbe taszajtotta a tornatanárt, s a nagy izgalomban felborult néhány féltve őrzött bútor, egy értékesebb váza összetört.

Ádám nem vett részt a verekedésben, a bejárat melletti sarokban álldogált, onnan figyelte, mi minden történik, s ugrásra készen várt a kedvező alkalomra. Amikor a nagy ribillió kitört, kiosont a teremből, a portásfülkéhez rohant, leakasztotta

a szögrol a pincekulcsokat. Megkereste a pincelejárót és lefutott a lépcsőn, szemrevételezte az ajtón függő lakatot. Mielőtt kinyitotta volna, fülét hegyezve egy pillanatra megállt, figyelte a fentről jövő izgalommal teli hangokat.

A teremben javában állt a bál, a prímet a tanítónő vitte, sipítózó hangja egybefolyt a tornatanár éles tenorjával, s a duetthez a múzeumigazgató dübörgő basszusa adta a kíséretet. – Ezek itt elszórakoznak egy darabig – ujjongott Ádám –, ekkora szerencsét, hogy ez a két marha pont most verekedett össze! – Kinyitotta a lakatot, majd a szokatlanul nagyméretű kulccsal a zárat, ezt követően nehézkesen kitárta a pince masszív ajtaját. Besurrant a nyikorgó ajtón, meredek lépcsősor tetején találta magát, az izgalomtól megborzongott. A pince mélyen az épület alá nyúlt, feltehetően a Duna vízszintjével azonos magasságban fekhetett. A falat tapogatva villanykapcsolóra tévedt a keze, felkattintotta, halvány fényű izzó pislogott fel, megvilágítva előtte az utat. Elindult lefelé, a kulcsokat és a lakatot a legalsó lépcsőre rakta le, majd a falon újabb kapcsoló után kutatott. Zsebébe nyúlt, megvolt minden: összetekert kötélrész, boxer, bicska, kis üvegből éter (édesanyja körömlakk lemosója), majd megtalálta legnagyobb kincsét, az erősfényű, kicsiny zseblámpát, ezzel reflektorozott. A pince világítása csapnivaló volt, a legtöbb foglalatból hiányzott az égő, s amelyik megmaradt, az is csak halvány fényben derengett...

A lépcső aljában a pincefolyosón képes felülről befelé fordítva festmények sorakoztak, keretük fémesen csillant, amint a kisfiú zseblámpájának fénye odahullt. Távolabb, a folyosó mélyén régi, töredezett bútorok, rozsdás vasdarabok heverték, máshol szerelvények, ismeretlen rendeltetésű szerszámok támasztották a falat. A pince valójában bolthajtásos folyosórendszerből állt – valóságos labirintus –, s minden zegzug telezsúfolva lomokkal, ócskábbnál ócskább vackokkal. Ahogy elindult, pókháló-fonalak tapadtak az arcára, ruháját is ellepték, undorodva söpörte, tépte le magáról a nyálkás-poros moszadékokat. A folyosókon bolyongott jobbra-balra, ám mindig vissza-

tért fix pontjához, a lépcsőfeljáróhoz, s apjától örökölt kiváló tájékozódó képességének hála, hamarosan kiismerte magát a szerteágazó útvesztő rengetegében.

Egyszerre surranó lépteket hallott, egy falemez felborult, s mögüle jól megtermett patkány bukkant elő. Csillogó gombszemét a kisfiúra vetette, pillanatra megállt, majd továbbosont. Ádámot elfogta az irtózat, ám legyőzte félelmét, egy jövődöbeli nyomozó nem ijedhet meg egy koszos rágcsálótól, biztatta önmagát. Módszeresen járta be a folyosókat, nézegette a sok ócskaságot, próbálta kitalálni rendeltetésüket, úgy vélte, ezek a *Rém* szerszámai, tán kínzóeszközök, gyilkolásra valók...

Az egyik oldalfolyosó végében rozoga díványt pillantott meg, rajta poros-koszos pokrócok, s egy szétszakadt, tollát hullató párna is. Testét borzongás járta át: íme, a *Rém* vacca, itt hál ő, nem vitás! No de hol a fekete férfi? Nyilván dolga akadt, talán épp most ment el a városba legyilkolászni valakit!

A díványhoz lépett, felemelte a pokrócokat, azonban egy döglött macska tetemén kívül mást nem talált. Alaposan körülnézett, lámpájával körbepásztázta a falakat, valami emberi otlétre utaló holmit, használati tárgyat keresett. Csalódottan csóválta meg a fejét, lelkesedése alábbhagyott, már bejárta az egész labirintust, mégsem talált semmi érdemlegeset. Melege volt, izzadt, a múzeum távfűtésének csőrendszere behálózta az egész pincét, a felkavart porral átitatott párás levegő fojtogatta, nehezen lélegzett, torka kapart.

Riadtan az órájára pillantott, az idő fél hat körül járt, összerendezte: – Hú, a fenébe, most mi lesz velem? Már rég elmehetett a csoport, a múzeumot bezárták, talán mindenki engem keres! – Egyszerre elment a kedve az egész nyomozósditól, éhes volt és szomjas, bágyadtnak, álmosnak érezte magát. Zseblámpája egyre halványabban égett, kikapcsolta, hogy kímélje, és a sötétben araszolt tovább. A lépcsőről felvette a kulcsokat és a lakatot, felment, nyitotta volna az ajtót, ám az nem nyílt, üresen kattogott a zár. Döngette az ajtót, rángatta a kilincset, végül rájött, hogy bezárták, valaki a külső lakatpántra

új lakatot tett... Hogy erre nem gondolt... Miféle nyomozó lesz belőle? És egyáltalán, mitévő legyen? A múzeum reggelig zárva, éjszakai ügyelet nincs, hallotta az apjától, hogy a termeket fénysorompó védi, ha valaki ott jár, a rendszer riaszt... Egy csengő szólal meg a rendőrségen, s betörőt fogni jönnek a zsaruk... Ha kijutna innen, a rendőrök kiszabadítanák, jó, jó, de hogyan menjen ki? A pinceajtó vasveretes keményfából készült, szétverni nem tudja, s a lakatpánt is hatalmas, ezzel még a papa sem birkózna meg...

Leült a lépcsőre és gondolkodott. Egyszerre felderült az arca: hirtelen eszébe villant a titkos folyosó. Hogy erre eddig nem gondolt... hát éppen azért jött a pincébe, hogy megkeresse a rejteket! Ha megtalálja, kijuthat a Dunához, onnan egy ugrás a kollégium! Majd azt mondja, elaludt a végében, a tanároknak kisebb gondjuk is nagyobb most annál, hogy őutána kutakodjanak...

Ismét elindult lefelé, ezúttal nem ment be a labirintusba, hanem a pincét övező oldalfalak mentén a kijáratot keresve haladt körbe-körbe. Félrehúzta, felborogatta az útjába eső ládákat, szétesett bútorokat, gépalkatrészeket. Talált egy vasdorongot, azzal jó erősen kopogtatni kezdte a falat. Rejtekaajtót, befalazott kijáratot keresett. Az egyik láda mögött megcsillant valami, felkapta a kis műtyűrt, meg se nézte, mi az; gyorsan az egyik oldalzsebébe dugta. Lámpája utolsót pislantva kihunytt, csupán a halványan derengő izzók sápadt fényében vánszorgott tovább. Guggolva, térdepelve, olykor négykézlábra állva mászott be a lomok mögé a falhoz, keresve-kutatva a titkos ajtót, a Dunához vezető alagutat.

Egy rozoga szekrény állta az útját, kínlódva, erőlködve félretolta, mögüle bolthajtással körülvelt bemélyedés bukkant elő. – Itt van az ajtó, megtaláltam! – rikkantott fel, majd rúdjaival erőteljesen ütni kezdte a falat. Furcsán kongó hangot hallott, dőngetése nyomán épp úgy visszhangzott a fal, akárcsak az üres hordó... Ádám letérdelt, vizsgálta, tapogatta a téglákat, repedés, nyílás, hasadék után kutatott. Rettenetesen elfáradt,

gondolta, megpihen kissé, letelepedett, s a bolthajtás képezte kuckóba fészkelte magát. Egyet lélegzett és máris mélyen aludt, az álom tündére pillanatokon belül a szemére szállt. Patkányok másztak elő, egyikük rágni kezdte az alvó gyermek cipőjét, miközben a másik a zsebe körül szimatolt. Hirtelen felbukkant egy macska, a rágsálók elinaltak, egy sötét lyuk felé véve az irányt. Ki tudja, hová farkaltak el, talán ismerték a titkos alagutat, a rejtélyes folyosót, melyen át a *Rém* közlekedik, s mely után Ádám mindeddig hiába kutatott.

Zsuzsák zavartalan édes kettesben töltötték az estét; hogy Ádám elment, Julika a nagymamához kérte át magát. Margit és kis kedvence szerette az ilyen estéket, cinkos mosolyt váltottak, ha valamely okból engedett a szülői szigor, s a kislány a nagymama apartmanjában vendégeskedhetett. Este, vacsora után titkos kis fiókok nyíltak ki, régi fényképek, emléktárgyak, apróságok kerültek elő – legtöbbjük még Margit fiatal korából származott –, s az almárium mélyéről finom csemegék: aszalt gyümölcsök, csoki-bonbonok, aprósütemény-féleségek láttak napvilágot, torkoskodásra csábítva a két renitenskedőt. A fő attrakció az esti tévzés volt, ilyenkor nagymama és unokája együtt nézte az esti főműsort. Némi turpisság volt azért a dologban, Margit a film kezdete előtt ágyba parancsolta a kislányt, s alighogy elkezdődött a várva-várt műsor, Julika már javában húzta a lóbört, nagyokat szuszogott.

A házaspár a megszokottnál később tért nyugovóra, a gyerekszoba üres, nem kell óvatoskodva viselkedni, csendesre venni a szót; másnap vasárnap, nincs koránkelés, jól kipihenhetik magukat. Épp csak elszenderedtek, első, édes álmukat aludták, amikor kíméletlen csengetéssel felverte őket a telefon. Gyula félig eszméletlenül nyúlt a kagyló után, előfordult máskor is, hogy éjszaka riasztották, az effajta kellemetlenség munkájának velejárója volt.

– Kéri őrnagy – morogta a kagylóba, majd a következő pillanatban kiugrott az ágyból, s teli torokból üvöltve folytatta

az eszmeccserét. Erre riadt fel Zsuzsa, dühösen pislogva ült fel, álomittasan nézett férjére:

– Mi a fészkes fene történt már megint, leégett a kapitányság vagy ellopták a Szent Koronát?!

– Ádám eltűnt – ordított Gyula és lecsapta a telefont úgy, hogy az mindenestől a földre zuhant, s szerencsés módon darabokra tört. – Rohanok N-be, előkerítem a kölyköt, ha addig élek is!

– Várj, megyek én is! – tért magához az asszony, s férjéhez hasonlóan kezdte magára kapkodni a szobában szanaszét szórt ruhadarabokat.

Már a kocsiban ültek, Gyula gyors iramban kanyargott lefelé a Mártonhegyi úton, s tért rá az N-be vezető Duna-parti autószerdára, mire Zsuzsa képes volt megszólalni.

– Tulajdonképpen mi történt? Kivel beszéltél?

– Barabás telefonált. – mondta izgalomtól fűtött hangon az aggódó apa. – A kollégiumban lefekvéskor derült ki, hogy Ádámnak nyoma vészett. A tornatanár átkutatta az egész házat, körbeszaladgálta a várost, végül a rendőrségen kötött ki. Az ügyeletes tiszt hamar rájött, hogy az én fiamról van szó, hívta rögtön a kapitányt. Azóta járőröznek, keresik mindenhol a fiút... Egyebet nem tudok, a részleteket majd tisztázzuk a helyszínen, az a fontos, hogy minél előbb ott legyünk!

Zsuzsa agyában össze-vissza cikáztak a rosszabbnál rosszabb gondolatok, legszívesebben sírt, kiabált volna, ám a sebességmérő mutatója vészesen kúszott felfelé, attól félt, ha felhecceli Gyulát, az indulatos férfi a végén még az árokba borítja a kocsit. – Elrabolták – ötlött fel benne – és váltságdíjat kérnek, vagy kisfiával zsarolni akarják Gyulát; talán rá akarják venni, hogy szálljon ki a nyomozásból, tüntesse el az eddig feltárt bizonyítékokat!

Nem szólt, nem hisztizett, vasakarattal fogta vissza indulatait, fegyelmezte önmagát. A kocsi száguldott, a szerdán alig volt forgalom, az út száraz volt, s a téli idő ellenére páralecsapódástól, tükröjégtől mentes. Zsuzsa remegve nézte a

Duna sötét hullámain, a partot szegélyező lombjavesztett fákat, a Duna-kanyar hegyvonulatainak kísérteties tömegét. Végre feltűnt N elővárosának néhány háza, Gyula lassított, az asszonyhoz fordult:

– Te ismerős vagy N-ben, merre van a rendőrség?

– Menj tovább a főúton, majd a nagytemplom után térj le jobbra. Van ott egy kis tér, s az abból nyíló utcán, a Duna felé... Pár perc múlva már a rendőrség sárga, kaszárnyaszerű tömbje előtt álltak. Az épület fényárban úszott, bejáratánál a járdán emberek tébláboltak, az úttesten egy járőrkocsi vesztegelt. Gyula beállt a kocsi mögé, de még ki sem lépett az autóból, máris Barabással találta szemközt magát. A jól megtermett, sötéthajú férfi aggodalmas képpel üdvözölte kollégáját, Gyula bemutatta nejét, majd a kapitány ismertette a tényállást.

– A múzeumban iszonyú botrány volt – kezdte –, a gyerekek felborították az egyik legértékesebb szárnyas oltárt, mely kiszakadt a falból, s elemi darabjaira tört. Az egész ház összefutott, a vezetőség kártérítést követelt, veszekedés tört ki, egymást hibáztatták a tanárok és a múzeumi emberek. Jó sokáig elszórakoztak a jegyzőkönyv felvételével, a kárbecsléssel, senki sem figyelt arra, mit csinálnak eközben a kölykök. A múzeumlátogatás természetesen elmaradt, végül, hogy elteljen a délután, az egyik moziban kötött ki a gyermeksereg.

– És a fiam?! – üvöltött Gyula – ő is részt vett a verekezésben, netán ő kezdte az egészet, ő döntötte le a szárnyas oltárt?!

– Nem, a fiú kimaradt belőle, az egyik kislány emlékezett rá, hogy Ádám a terembejáratnál álldogált, miközben a többiek csépeltek egymást. Egyébként akkor látták őt utoljára...

– És a moziban? A vacsoránál? Senkinek sem tűnt fel, hogy Ádám nincs jelen?

– Sajnos nem... a vacsora eléggé családias volt, nem porciózták ki az ételt, adtak annak is, aki már többször is kért! A hálólhelyiségben vették észre, hogy a fiú nincs sehol, csupán a hátizsákja és a táskája hever az ágyán.

– Hol kerestétek?

– Átkutattuk a múzeumot és a mozit, bejártuk a pályaudvarokat, ilyenkor alig fordul ott meg valaki, felfigyeltek volna egy arrafelé ödöngő kisfiúra... Jelenleg is kutatjuk a várost, két kocsink járőrözik, az éjszakai mulatókat keresve fel!

Zsuzsa a kapitány mellett ácsorgó egyenruhás rendőrtiszthez fordult, kinek arca intelligens majomra emlékeztetett.

– A múzeum pincéjét is átkutatták? – kérdezte éles hangon.

– A pinceajtón hatalmas lakat függ – világosította őt fel a százados –, oda nem juthatott be a gyerek, illetve ha mégis, nem lakatolhatta be saját magát!

– Gyulus! – süvöltött Zsuzsa ellentmondást nem tűrő hangon. – Azonnal nyittasd ki a múzeumot, és kutassuk át újból a pincétől a padlásig az egész épületet! Főleg a pincét! És éppen azért, mert le van lakatolva, hátha valaki elrabolta, majd bezárta oda a fiút... Gyerünk már, a fenébe is, minden perc drága, ne ácsorogj itt olyan tehetetlenül! – Barabás száját eltávtva meredt az asszonyra, jó nagy papucs lehet a szegény őrnagy, vélte, ha az ő neje merne így kiabálni vele – méghozzá mások előtt –, egykettőre megtanulná, hol lakik a jóisten...

– Gyerünk! – fordult Gyula a kapitányhoz – kérlek, Imre, intézkedj, vizsgáljuk át alaposabban a múzeumot! – A kapitány a járőrökcsiba tessékelte a házaspárt, ő maga is beült, a vezetéssel a majomarcú századost bízva meg. Mindössze két utcasarkot mentek, Barabás a századost ugrasztotta: menjen, és újból kérje el az igazgatótól a kulcsot. Az igazgató – pechjére – a múzeumtól kétháznyira lakott, míg a másik kettő, a gondnok és a portás, kinek szintén volt kulcsa az épülethez, a belvárostól messze, a kertvárosban éldegélt. A rendőrtiszt pokolra kívánva minden kölyköt csengette fel az éj folyamán immár másodszor az igazgatót. A kopaszodó, nagydarab férfi dühösen fűjtatva fogadta, egyenest az ágyából mászott ki, magára kapott télikabátja látni engedte tarkacsíkos pizsamanadrágját, mely gyűrötten tekeredett lábszára köré. Mérgesen támadt az éji

látogatóra, a szerencsétlen rendőrré zúdítva minden dühét. A pedagógusok szidalmazásával kezdte, majd folytatta a mai fiatalok kárhoztatásával. – Durva, fegyelmezetlen népség – vartogta –, összetörik a legszebb szárnyas oltáromat, éjjel meg elmászkálnak, ki tudja, hol eszi őket a fene! És ez még nem minden – ragadta meg a rendőrtiszt karját, miközben nagyot botlott mezítlábra húzott cipőjében –, a végén még engem tesznek felelőssé a törtétekért, én leszek a hibás, amiért nem volt elég erősen rögzítve az oltár, meg hogy gyermekek tűnnek el a múzeumomban!

Lihegve ért a bejáráthoz, az ott ácsorgókat köszönésre sem méltatva nyitotta ki a hatalmas kaput.

– Mi az ördögöt keresnek itt – fordult a házaspárhoz –, azt hiszik, pincébe zárom a kölyköket? Hoppá! Nincs a helyén a pincekulcs – nézett ijedten az üres kulcstartóra –, valaki ellopta, tán csak nem egy újabb betörés?!

Zsuzsa tekintete a százados pisztolytáskájára esett:

– Azonnal löje szét a pincelakatot! – förmedt a boldogtalan rendőrré – rajta Gyulus, adj ki tűzparancsot, vészhelyzet van!

Gyula a parancskiadás helyett egy kulcsot vett észre a portás asztalára dobva. – Talán ezt keressük – csillant fel a szeme, s a pinceajtóhoz sietett. Ördöge volt, a kis kulcs nyitotta a lakatot. Óvatosan lépkedtek lefelé a göröngyös lépcsőn, a pizsamás igazgató villanykapcsolót keresve tapogatta a falat. Talált egyet, ám hiába kapcsolgatta, a fény nem gyulladt fel; Barabás lámpáért szalajtott a századost. Zsuzsa férjébe karolva lépkedett, arcát pókhálók cirógatták, az utolsó lépcsőre érve megbotlott, ha Gyula el nem kapja, hanyatt esik.

– Mi a csuda van itt! – hajolt le – a kutya-fáját, egy lakat és a kulcs-csomó!

– A pincekulcsok! – nézett nagyot az igazgató. – Persze, tegnap reggel hozták vissza a képeket a restaurátortól, akkor jártak utoljára a pincében, nyilván a szállítómunkások követtek el valami galibát!

Időközben megjött a százados a Maxim lámpával, a pince fényárban úszott, így még sokkal félelmetesebb volt, mint a félhomályban, akárha egy rémfilm díszletei elevenedtek volna meg. Libasorban követték egymást, Gyula haladt az élen a lámpával, mögötte Zsuzsa és nyomában a férfiak. Valamennyien torkuk szakadtából Ádámot hívták, Gyula érces baritonja valósággal megremegettette a levegőt. Össze-vissza keringtek a pince labirintusában, folyvást kiáltoztak, Zsuzsa sírva fakadt, már-már feladta a reményt. Gyula hirtelen megtorpant, váratlanul elhallgatott, kezét felemelve csöndre intette a kicsiny kompániát.

– Psszt! Hallok valamit!

– Anyu, apu... – sipákkolt egy gyöngye hangocska, s az arcokra hirtelen a megkönnyebbülés mosolya derült. A házaspár a lomokon és roncokon átbukdácsolva a hang irányába loholt, Zsuzsa beverte a lábát – oda se neki! – férjét követve botladozott tovább. Eltévedtek, egy oldalfolyosó zsákutcájába jutottak, a hangocska elhalt, visszafordultak. Újból kiáltottak, majd elhallgattak: ekkor már tisztán hallották a kisfiú válaszát, amint elcsukló hangon szülei után sikong. Végül az egyik fordulóban megpillantották Ádámot, a gyermek egy láda mögül négykézláb mászott elő. Felugrott és anyjához rohant, Zsuzsa sírva csókolgatta a szurtos kis bikficet, ölébe kapta, babusgatta, a nagy örömtől szólni sem bírt. Gyula is ott termett, mindkettőt karjába zárta, szorosan magához vonta az asszonyt és fiát. Drámai jelenetnek lehettek szemtanúi a meghökkent férfiak, szégyenkezve hátrébb húzódtak. – Hiába, az anyai ösztön – törölgette homlokát sóhajtozva a főrendőr – többet ér, mint minden nyomozás... – Hogy a fenébe került ez ide – morgolódtott az igazgató –, valaki nyilván rázárta az ajtót, még megérem, hogy ezek az átkozott rendőrök végül gyermekrablással fognak meggyanúsítani...

– Jól vagy, Ádikám? – faggatta őt Zsuzsa. – Bántott valaki? Elraboltak és a pincébe zártak, beszélj, kisfiam, mondd meg gyorsak, ki tette ezt veled?!

– Anyu, nagyon kell pisilni és szomjas is vagyok! – A jövő rendőre az átélt izgalmaktól kimerülten bújt az anyjához, szája sírásra görbült, teste remegett. – Nem bántott senki – szipogta –, magamtól jöttem ide!

– Mit kerestél itt, fiú? – lépett hozzá az igazgató.

– Semmit. Eltévedtem...

– Te nyitottad ki a pincét?

– Á nem, már nyitva volt, aztán valaki rámozárta az ajtót.

– Ádám fülig pirult, nem volt szokása a hazudozás, most ellenben füllentenie kellett; a hárfejú pizsamás dühösen nézett rá, és a másik két férfi szeméből sem olvasott ki semmi jót. Gyula a földszinti mosdóba sietett a gyermekkel, rendbe tette, majd a család bepréselődött a járőr-kocsiba.

A rendőrség bejáratánál álldogálók nagy ovációval fogadták a sikeres akció győzteseit, simogatták, csókolgatták az előkerült kisfiút, senki sem faggatta hol volt, mit csinált, senki nem dorgálta meg. A két tanerő a kapumélyedésben dekkolt, mindez ideig sikeresen elkerülve a Kéri házaspárral való találkozást. A tornatanár időközben rájött, milyen alapon háríthatja el az iskola felelősségét a múzeumban történetek miatt. Megfigyelte, az oltárt rögzítő vaskampók az esés folyamán kiszakadtak a falból, tehát nem voltak elég erősek a tiplik, a szerelők elmulasztották a bebetonozást. Lelombozódva gondolt arra, Verával a múzeumi botrány ellenére összejött volna a dolog, ám ennek a bűdös kölyöknek az eltűnése végképp ellehetetlenítette a hön áhított szerelmeskedést... Sajna, nem mindig adódik ilyen kiváló alkalom! Odahaza harapós feleség, s két jólfejtett fiú-gyermek várja, szó sem lehet randevúkról, éjszakai kóricálásról...

Zsuzsa ridegen mérte végig a két pedagógust: – A gyermek velünk jön, a holmiját hozzák haza, és hétfőn az iskolában adják át neki! – Röviden elköszönt, majd fiát kézen fogva kocsijukhoz ment, és a gyermekkel együtt a hátsó ülésére telepedett. Gyula a kapitánnyal parolázott, elnézést kért a történetekért, köszöngette a lelkes segíteni akarást.

– Semmi baj – veregette vállon a megviselt őrnagyot Barabás –, nekem is vannak fiúgyermekeim, s bizton mondhatom neked, ennél különb dolgokat is műveltek már! – Pár szót váltottak még a szárnyas oltár tönkremeneteléről. – Megvizsgáljuk az iskola felelősségét, s elküldjük nektek a jegyzőkönyvet! – ígérte Gyula.

A kocsi elindult, Zsuzsa gyöngéden megsimogatta a csupa pókháló és mocsok kisfiút.

– Halljam, fiam, mi volt ez az egész! – szólt Gyula keményen, hangja nem csengett túl barátságosan.

– A múzeumi balhében nem voltam benne – mentegetőzött Ádám –, és isten bizony nem én kezdtem a verekedést...

– Igazán dicséretes. De hogy kerültél a pincébe?

– Amikor ledőlt a szárnyas oltár, kiosontam a teremből és elcsentem a portáról a pincekulcsokat. Arról nem tehetek, hogy valaki szerzett egy másik lakatot, és bezárt engem a pincébe!

– Erre magunktól is rájöttünk. Azt szeretnénk tudni, miért mentél oda, mi az ördögöt kerestél *te* a pincében?!

Ádám kissé akadozva kezdte elbeszélését, majd egyre jobban belejött, végül szépen, értelmesen elmesélt mindent rablásról, gyilkosságról, *Rémről* és titkos alagútról...

– Csak neked akartam segíteni, papa! Elfogtam volna a *Rémet*, de sajnos, nem volt a pincében, valahol máshol tekereghetett... Amikor észrevettem, hogy bezártak, nekiálltam keresni a titkos alagút bejáratát, tulajdonképpen meg is találtam, ám elfáradtam, pillanatra lehunytam a szemem, és már aludtam is. Arra tértem magamhoz, hogy kiabáljátok a nevemet...

A szülők elképedve hallgatták a kalandregénybe illő mesét, fiuk vad fantáziaképeit, melyekhez minden bizonnyal a nagymama Grimm-meséi, a krimik és talán az Egri csillagok szolgáltattak alapot. – Büntetést érdemel, vagy dicséretet? – töprengtek mindketten; tudásuk csődöt mondott a gyakorlati pedagógia eme nem mindennapi kihívásával szemben. Zsuzsa épp szólni akart, amikor Ádám újabb meglepetéssel rukkolt elő.

– Találtam valamit – kezdte húzogatni dzsekijének számtalan cipzárját, majd az egyik zsebéből csillogó holmit szedett elő.

– Tessék! Egy gyűrű... – Zsuzsa a sötétben nem látta jól, miféle gyűrűt mutogat Ádám. – Állj meg, Gyulus –, kiáltotta, s Gyula engedelmesen az útpadkára kormányozta a kocsit. Kiszálltak, a kesztyűtartóból előkerült egy zseblámpa, annak fényénél vizsgálgatták, csodálták a szépséges darabot. Wotan nézte ily' átszellemült áhítattal a Niebelung gyűrűjét a *Rajna kincse* című Wagner-operában...

A gyűrűt gyönyörűen csiszolt smaragd ékkő díszítette, a csillogó zöld követ sziporkázó, tündöklő gyémántkövecskék fonták körül; némelyikük színes gyémánt, valódi ritkaság. Aranyát cizellált mintázatok borították, súlyos volt és hatalmas, királyok, papi főméltóságok ujjára való.

– A miniatúrák termében láttam hasonlót – rebegette Zsuzsa –, van ott egy bársony gyűrűtartó, abba van betűzve 30 vagy 40 darab. Ám amikor ott jártam, teljes volt a készlet, a tokból egyetlen gyűrű sem hiányzott! Hol találtad, Ádi? Beszélj már, te kópé!

– Az egyik láda mögött, a falnál bukkantam rá, ott, ahol a titkos folyosó befalazott ajtaját sejtettem...

– Siessünk haza és pihenjük ki a fáradsalmakat! – adta ki Zsuzsa az ukázt. – Várj, leporollak, tele vagy fiam, porral és pókhálóval!

– Állj – kiáltott Gyula – hagyd a fiút, Zsu! Vetköztesd le, vedd le róla a jakót és a gatyát, a csomagtartóban találsz nájlonszákot, abba pakolj bele mindent! Szedd elő a pokrócot, csavard bele Ádit, nehogy megfázzon. Meg fogom vizsgáltatni a laborral a ruhákon lévő koszt, hátha közös eredetű a kötél porával! – Ádám kigyúlt arccal dobálta le magáról a ruhadarabokat: – Papa nem haragszik – ujjongott boldogan –, belátja, elismeri, nem akartam rosszat, csupán az volt a célom, hogy segítsem a nyomozást! Egy kis lelkezés azért még lesz odahaza, sebj, azt még kibírom!

Zsuzsa boldogan ölelte magához a pokrócba csavart kisfiút, aki immáron megnyugodva, boldog mosollyal az arcán simult anyjához. Néhány szusszanás, és már aludt is, álmában gyémántokkal kirakott csónakon úszott lefelé a Dunán, fején hercegi korona, ujján hatalmas gyűrű ragyogott. Az asszony meghatottan nézte a maszatos kis gyermekarcot, már nem volt ereje visszatartani sírását, nem törődött vele, hagyta, hogy végigfolyjon arcán a könnypatak. Gyula lassú tempóban vezetett, a visszapillantó tükrön át tekintete néhány másodpercig elidőzött szerettein. – Micsoda asszony, micsoda fiú! – sóhajtott. Az éjszaka felszakadozó fátyla lassan semmivé foszlott; Gyula nagyobb sebességre kapcsolt, fáradtságát legyőzve próbálta figyelmét az autóvezetésre összpontosítani. Ő sem titkolhatta meghatottságát, az ő szemében is megcsillant egy könnycsepp, amint a hajnal első halványrózsaszín sugara beragyogott a kocsi ablakán.

A hétfő reggeli eligazításon Gyula nem tett említést az N-i kalandról. Az egyik sikkasztási ügy kapcsán kissé összevitatkozott Szalaival, beosztottja fölényes volt és szemtelen, olyasmit talált mondani: főnöke játssza inkább a detektívet, a gazdasági ügyeket meg nyugodt lélekkel hagyja rá. Gyula jól kiosztotta a századost, majd dühösen elzavarta, most már biztos, hogy fúrja őt, a helyére tör! Miután szobája kiürült, hívatta a laboránst, s kezébe nyomta az Ádám ancúgját tartalmazó zsákot.

– Próbálja meg kideríteni, hogy a ruhákon lévő por és a Tóth lány életét kioltó kötél pora származhat-e ugyanarról a helyről! Egy pincéről volna szó – tette hozzá –, mely tele van lommal, ócskaságokkal, ahol emberemlékezet óta nem takarított a kutya sem! – A fiatalember zavartan igazgatta keret nélküli szemüvegét: – Minden a műszereken múlik – mondta megfontoltan –, a rendőrségi labor felszereltsége eléggé gyér...

– Ha jobb műszereket akar, forduljon a Műszaki Egyetemhez! Amennyiben beigazolódik, hogy a kötél abból a

bizonyos pincéből származik, meglátja, jó néhány egyetemi oktató imáiba foglalja a nevét! – A laboráns feljegyezte a neveket és a telefonszámokat, ígérte, felveszi a kapcsolatot az egyetemmel, majd fogta a zsákot és távozott.

Gyula átnézte a postát, lediktált néhány levelet Jolikának, megebédelt, majd szobájába visszatérve lebonyolított egy telefont. Elintézett néhány apróságot, átfutotta és aláírta a legépelt leveleket, ezután vette a kabátját és távozott. A Váczi utcába indult, az Eszter fiaskójáról elhíresült ékszerboltot kereste fel. Villamossal ment, a kocsit reggel szervizbe vitte, a már nem éppen fiatal járgány olykor ijesztően hörgött, a hétvégi rohanás sem tett jót neki.

A kis ékszerboltban hemzsegték a vevők, a langaléta segéd simaképű, disztíngvált idősebb urat szolgált ki, erőnek erejével rátukmálva egy meglehetősen drága és fölöttébb ízléstelen karkötőt. Gyula a sarokból figyelte a jelenetet, nézte, amint a férfi pénztárcáját és levéltárcáját kiforgatva összekaparja a szükséges pénzt, majd kétkedő arccal, fejét csóválgatva távozik.

– Parancsol? – fordult hozzá az eladó. – Valami szép ajándék egy gyönyörű hölgynek? Névnapi meglepetés?

– Semmi meglepetés! – nézett Gyula a segédre, aki csak most ismerte fel személyében az őrnagyot. – Az öreghez jöttem...

– Elnézést – nyitotta az ajtót –, Karcsi bá', magát keresik!

A rókaképű ékszerész kis asztalkájánál ülve egy arany óraláncon matatott. Az ajtónyitásra felkapta fejét, sanda pofával az őrnagyot vizslatta, kíváncsi volt, mi járatban van.

– Ó, a kapitány úr! Már vártam! Mi szél hozta erre, csak nem rabolták ki ismét a múzeumot?

– Még az is lehet, hogy igaza van! – nevetett fel könnyedén Gyula, majd barátságosan üdvözölte a kisőreget. Zsebéből előbányászta a gyűrűt és tenyerére téve felmutatta: – Ehhez mit szól? A múzeum pincéjében találta a fiam!

– Ügyes kölyök lehet, még sokra viheti – dörmögte az ékszerész, és mohón kikapta Gyula kezéből a gyűrűt. Először szabad szemmel nézte, forgatta, majd műhelymikroszkópja alá helyezte és különféle nagytűk mellett alaposabban is megvizsgálta.

– Hercegprímási gyűrűnek tűnik – mondta –, tud valaki arról, hogy ez az ékszer önhöz került?

– Nem, senki, maga az első, akinek megmutattam!

– Kapitány! 70-30 százalékarányban risztoljunk, biztosíthatom, hogy hosszú időre megoldódnak anyagi gondjai!

– Romlik a fülem, újabban nem hallok valami jól. Például azt sem hallottam, amit az imént mondott!

– Nem is hallhatta – dohogott a vén huncut –, hisz’ meg se szólaltam, ki se nyitottam a szám...

– Nos, félre a tréfálgatással – húzta maga alá az őrnagy a műhely egyik rozszant székét. – Mit tud mondani a gyűrűről, netán ez is az öt éve elrabolt kincsek közül való? – Az öregember nehézkesen felállt, a polchoz lépett és előszedte az újabban sokat forgatott dossziét. Lapozgatta, időnként egy-egy pillantást vetett a gyűrűre, majd fejcsóválva az őrnagyra emelte a szemét.

– Nem, ez nem volt a rablott holmi között! – Pillanatra elhallgatott, ismét a gyűrűre nézett, majd óvatosabbra fogta a szót.

– Ha nem tévedek, ezt a gyűrűt legutóbb Mindszenty hercegprímás viselte, elődeitől kapván örökül. Halála után gyűrűje a múzeumba került, védett műkincs, az egyház tulajdona! Csak azt csodálom, hogy nem jelentették az eltűnését, érthetetlen, miért nem riasztották az ékszer-bizományosokat!

Gyula elmesélte mindazt, amit a veszprémi ötvösről megtudott, elmondta: valaki másolatok készítésével bízta meg a fiatalembert, vagyis – nevéen nevezve a dolgot – a műkincsek hamisításával. – Lehetséges – folytatta –, hogy a gyűrű helyét egy hamisítvány foglalja el, s ki tudja, hány értékes darab tűnt már el a múzeumból, az eredetit utánzatra cserélve ki!

– Micsoda ötlet! – ámuldozott az ékszerész. – Sokkal egyszerűbb, mint betörést szervezni, ki-be mászkálni az ablakon!

– Karcsi bá’ – fordult hozzá Gyula –, arra szeretném kérni: menjen el N-be és nézze meg alaposabban azt a múzeumot! Az ön szakértő szeme talán felismeri a hamisítványokat – legalább azok egy részét –, ha úgy igaz minden, ahogy feltételezem.

– Állok elébe, kapitány úr, elvállalom a megbízatást! A feleségem úgysem hagy már békén, utazzunk el valahová várost nézni, sétálni, kirándulni... Felpakolom az öreglányt és elmegyünk abba a híres városkába. – Pillanatig eltöprengett, majd folytatta: – Német turistának adjuk ki magunkat, mindketten jól beszéljük a nyelvet, imitáljuk, hogy rosszul látunk, viszünk lupét, azzal bámészkodunk. A külföldiekkel mindenhol előzékenyebben bánnak, megbocsátják nekik, hogy kukacoskodók, kekeckedők...

– Remek az ötlet, előre is köszönöm, és csókolatom a nagys’ asszony kezét! A vonat- és autóbuszjegyeket, valamint a múzeumi belépőt őrizték meg, a rendőrség majd megtéríti a kiadást...

– Tréfál velem, kapitány úr?! Zsebre vágom én az egész magyar rendőrséget! Csak nem gondolja, hogy a maguk vékonyka pénzén fogok a nejemmel kirándulni menni, van itt dohány, bízza ezt ránk!

– Jól van, jól, vén kveruláns! Ne dicsekedjen nekem ilyen szemtelenül, mert a nyakára küldöm az adóbeszedőket!

– Azokat ugyan küldheti, nem találának semmit... dörzsölt főszer vagyok, régi biciklista! Hanem, hogy a tárgyra térjek, hozok majd néhány prospektust a múzeumból, talán rábukkanunk valamelyikben a gyűrűje képmására. Talán az is kideríthető, melyiknek a fényképét tették be: a hamisítványét, vagy a valódiét?

Gyula búcsút vett az ékszerésztől, hazafelé indult, elhátározta, sétál egyet, kiszellőzteti a fejét. Lassú léptekkel haladt a

Duna-parton, magába mélyedt, elgondolkodott. A reggeli szélvihar elült, az idő megnyugodni látszott, a Duna felett fekete-szürke felhők suhantak tova. Sötét mélyük havat, ónos esőt ígért, az emberek fázva kémlelték az eget. Megállt, a sétány vaskorlátjára támaszkodva nézte a tájat, két kislány a partról morzsákat szórt a sirályoknak. Szemét a Gellért-hegy fehér szikláira szögezte, majd a Várhegyen, a királyi palotán, Buda karcsú templomtornyain pihentette meg tekintetét. Még mindig a kisöreg ajánlatán töprengett, tudta, komolyan gondolta a gyűrűn való osztozkodást, az ajánlat nem volt vicc; egyre maga előtt látta a vénember mohó rókapofáját, kapzsi szemvillanásait. Mióta a gazdasági ügyek nyomozati cselekményeivel foglalkozik, számtalan megvesztegetési kísérletnek volt az alanya; a fehérgalléros bűnözőknek és a gallér nélküli strigóknak bőven megért volna akár százezer forintot is, ha megúszhatják a börtönbüntetést. Sohasem fogadott el semmit, egyetlen üveg konyakot, egyetlen doboz bonbont sem.

– És a kollégáim – tűnődött – *kivétel nélkül* megbízhatók, egyikük sem korrumpálható? A rendőrök közismert módon a legrosszabbul fizetett állami alkalmazottak közé tartoznak, különpénz csak nagy néha csurran nekik! Legtöbbjük nyögi a lakástörlesztést, a hitelek részleteit; a szerencsétlenebb sorsúak a gyermektartást, mások segítik öreg szüleiket... Oly könnyű letérni az egyenes útról, nem kell ahhoz rabolni, betörni, néha elég csak egy telefon... Elég *leadni a drótot*, hol tart a nyomozás, mire vigyázzon a bűnöző...

Az N-i kapitányság embereire gondolt. Barabás Imre... nem, ő semmiképp! Ám valaki közülük, egy szürke kis ember, talán nem is rendőr, egy hivatalnok, valami segéd... Egyetlen árulás, és oda a nyomozati munka, a nehezen kiizzadt picinyke siker! A Kincstár-múzeum kirablásának hézagos nyomozati anyaga, a szakszerűtlen kihallgatások, a terep felületes átkutatása... Valami hibázik Barabás csapatában, bár egyelőre nem tudja, hol a bibi.

Köhögnie kellett, a torka is kapart, zsebéből pemetefű cukorkát vett elő. Elgondolkodva szopogatni kezdte, miközben tennivalóin törte a fejét. Nem bízhat senkiben, legkevésbé az N-iekben, a saját csapata előtt meg titkolnia kell az erdélyi nőtől szerzett információt. Egyedül maradt, egyedül kell cselekednie, Szent György lovag módjára megvívni a bűnözés félelmetes sárkányával. Talán Zsuzsa, a drága hitves segíthetne... miben is? Valami felrémlt neki! Villámcsapásként jött az ötlet, végigszikrázott agyán a gondolat. A terv, melynek körvonalait kibontakozni látta, nagyszabású volt, bár csupán kétes sikerrel kecsegtetett. – Ha mellém szegődik a szerencse – szötte gondolatait –, megtalálhatnám a gyilkost, és talán fényt deríthetnék az N-i múzeum rejtélyes eseteire...

A Lánchíd felé irányította lépteit, felszállt a 2-es autóbuszra, a kocsí épp akkor kanyarodott a járdaszigethez. Akadt egy üres ülőhely, leült, zsebéből újságot kotort elő. Fejcsóválva nézte át a híreket, majd a rendőrségi rovatához lapozott: „Az adjunktusnő gyilkosát még mindig keresik; a rendőrség tehetetlen...” – olvasta a pár soros közleményt. Bosszúsan gyűrte össze a lapot, s amint leszállt a buszról, a szemétyűjtőbe dobta. Belépett a kertkapun, Cézár lelkesen loholt feléje. Épphogy meg nem szólalt, úgy nyüszített és mormolászott, kutyaszemében hűség és szeretet csillogott.

Az egyetem folyosói a késő délutáni órákra elcsendesedtek, vizsgahónap lévén az előadótermek és a laborok üresen tátongtak, mindössze néhány diák álldogált imitt-amott. Többen szomorúan nézegették az indexüket, melybe a szőrös-szívú tanár nem a megérdemeltnek vélt osztályzatot jegyezte be. A tanszéki műhelyben még zajlott az élet, javában folytak a kölönpénzes szerződéses munkák, egy-két oktató, üzemmérnök és technikus szorgalmasan bütykölt, áramkört szerelt, műszert javított, az egyik laboráns kemikáliákat analizált.

Gabi zsebre dugott kézzel, fejét leszegve ballagott a folyosón, nem nézett se jobbra, se balra, mélyen elgondolko-

dott, s ahogy hirtelen a szobája felé fordult, váratlanul Eszterbe ütközött. A kis nő egyensúlyát veszítve a falnak dőlt, elejtette a kezében lévő papírokat, Gabi ijedten kérte bocsánatát, pillanatra magához ölelte, majd lehajolt és felszedte a földről a szétszóródott iratsomót.

– Eszter, drága kis Madonna, mi járatban van errefelé? Talán épp engem keres?! –

– Nem, igazából nem, Levendulaynak hoztam fel egy könyvet, a professzor nagyon elfoglalt, nem volt érkezése benézni a könyvtárba...

– De maga nem olyan elfoglalt, kis szívem, meginná velem egy kávét? Igaz, a titkárnőm már elment, de hagyott a termoszban néhány csészére valót! – Eszter habozott kissé, majd elfogadta a meghívást és aprókat lépve elindult a tanár oldalán. Gabi szobáját elegáns, kényelmes bútorokkal rendezték be, a hatalmas íróasztallal szemközt puha bőrgarnitúra kínált kényelmet, mellette zsúfolt könyvszekrény, állólámpa, szobanövényektől roskadozó virágállvány kompletírozta a berendezést. Az egyik sarokban fekete tábla állt, a tanár olykor a szobájában vizsgáztatott. Az egész miliő otthonos volt és kellemes, a díszes függönyökkel körülvett ablakok a Dunára néztek. Eszter a bőrdívány sarkába bújott, fázósan vonta össze magán bolyhos kardigánját. Fázott, az utóbbi időben egyre csak didergett, ha csak tehette, fűtőtest, vagy kályha közelébe húzódott, magába szippantva a fűtőalkalmatosságok minden melegét.

Gabi krómtálcán szervírozta a kávét, Eszter elvette az egyik csészét, tejszínt is kért. A férfi cigarettát bányászott elő a zsebéből, engedelmet kérve rágyújtott. Eszternek jólesett a forró ital, arca kipirult, kimelegedett, Gabi lesegítette róla a kardigánt, Eszter megköszönte, miközben halvány mosoly terült szét sápatag arcán. A férfi karja a vállán maradt, gyöngéden átkarolta, majd rutinos mozdulattal magához húzta a vékonyka nőt. Egészen közelről nézett a szemébe, bevetve legszédítőbb, hódító mosolyát.

– Mi a baj, kis Csillag, sápadt, sovány és rosszkedvű, csak nem az után a fájdalom-herceg Artúr után rágja a bú?!

– Artúr? Mi közöm hozzá! Máris talált magának valakit, egy autós dámát, alig várja a válóper befejezését, hogy újból nősülhessen...

– Alamuszi macska nagyot ugrik, egeret fog... felejtse el azt a himpellért, és egyen több spenótot! – Eszter ismét elmosolyodott és halkán elnevette magát. Jólesett neki Gabi közelsége, az öregedő, ám még mindig vonzó férfiből erő és biztonság áradt. Lassan oldódott dermedtsége, az állandóan benne vibráló feszültség eltűnőben volt, közelebb bújta a férfihoz, fejét vállgödrébe fúrta. Gabi értette a dolgát, gyöngéden simogatni kezdte, kedves, hízelgő szavakat sugdosott fülébe, kényeztette, mint egy megriadt, oltalomra vágyó kicsiny gyermeket. Eszter puhán ellazult, viszonzta Gabi csókjait, majd ellenállás nélkül adta át magát a férfi ölelésének...

– Kérsz még egy kávé? – kérdezte később Gabi. – Ilyenkor jólesik a koffein, a fekete lé! – Eszter a tükör előtt rendezgette frizuráját, elkenődött sminkjét. Zavarban volt, valamikor régen vonzódott Gabihoz, de most váratlanul érte ez a hirtelen jött fellángolás.

– Köszönöm, elfogadom – suttogta szenvtelenül, Gabinak úgy tűnt, korábbi rosszkedve ismét visszatért.

– Kicsi bogaram, tulajdonképpen mi bajod? Látom rajtad, hogy megváltoztál, nem vagy olyan, mint régen, valami folyton folyvást nyugtalanít! Ha mindent magadba fojtasz, egyre rosszabbul leszel, végül még összeszedsz egy idegösszeroppanást! Bújj hozzám, picike – lépett hozzá és szorosan magához ölelte –, Gabi bácsinak elmondhatsz mindent, nála jó helyen lesznek a titkaid! Csaba... jól gondolom, hogy miatta bánkódsz, még most is csak őt szereted?

– Olyan drága vagy te, Gabi, jó nekem veled, boldoggá tettél, és néhány percre feledtetted velem gyötrő gondjaim! De lásd, nem tudok neked hazudni, én Csabát szeretem, mindig is őt szerettem, és szeretni fogom, ameddig csak élek!

– Juj, ez roppant drámaian hangzott! Nem olvasol te túlságosan sok romantikus leányregényt mostanában?

– Félttem Csabát – folytatta Eszter nem térve ki olvasási szokásaira –, és ugyanakkor félek is tőle! Ez az ambivalencia megőrjít, az idegeimre megy...

– Kisanyám, te teljesen paranoiás vagy! – csattant fel Gabi. – Bár nem kedvelem túlzottan a szóke oroszlánt, de hogy félned kellene tőle, ez azért már túlzás. Történt valami megbocsáthatatlan? Mondd el, hátha segíthetek; meglásd, kisebb a titok súlya, ha ketten hordozzuk! – Gabi az ölébe ültette Esztert, ismét simogatni, csókolgatni kezdte.

– Igazad van, drága Gabi, talán te vagy az egyetlen, akiben megbízhatom, aki tanácsot adhat, hogy mit is tegyek... Egyszer már azon a ponton voltam, hogy elmondok mindent Kéri őrnagynak, aztán az utolsó pillanatban észre tértem és befogtam a szám...

– Mondj el mindent *nekem* – sürgette a nőt Gabi, hangja árnyalatnyit ingerültebbé vált.

– Rendben. – mondta Eszter elszántan, ujjaival idegesen dobolt a térdén, alig észrevehetően remegett. – Még akkor történt, amikor kiderült a Rákóczi-kardok cseréje és Csabát beidézték a kapitányságra... Pár napra rá találkoztunk a Kispipában, öt év óta ez volt az első randevúnk. Csaba tömött aktatáskát cipelt, és amikor a fizetésre került sor, kinyitotta, hogy megkeresse a pénztárcáját. A táskából hatalmas kötélcsozó bukott ki, alig bírta visszagyömöszölni a nagy köteget. „– A vitorláshoz? – kérdeztem. – Persze – válaszolta –, végre találtam jó erős kenderkötelet az egyik hegymászó felszereléseket árusító boltban.” Ennyi történt. Nem volt a dologban semmi szokatlan, Csaba állandóan a vitorlásait szerelgette, hol ezt, hol azt vásárolt hozzájuk.

Amikor megtudtam – folytatta Eszter –, hogy Ivicát kötéllal fojtották meg, szörnyű gyanúm támadt; és attól kezdve nyugtom nem lelem. Csaba *tudja*, hogy láttam nála a kötelet, és ha valóban ő a tettes – nem, ezt nem hiszem, de azért mégis... –

akkor, nos akkor az én életem is veszélyben forog! Időnként találkozunk a presszóban, alig várom a találkozókat, ugyanakkor majd' megőrjít a rettegés! Nem akarom, hogy hazakísérjen, ám ő jön velem, a legsötétebb utcák, parkok felé invitál, szeretne feljönni a lakásomra, csak beszélgetnénk, ígéri, tudja, *annak* nincs most itt az ideje...

Mondd meg, Gabi, mit tegyek? Ha szólok az őrnagynak, azonnal őrizetbe veszik Csabát. Ha hallgatok, esetleg bűnpártolást követelek el... már úgyis rajtam a bélyeg, az orgazdaság gyanúja miatt. – Eszter sírdogálni kezdett, Gabihoz bújtt, könnyáztatta arcát a férfi borostás arcához dörzsölte. Gabi gyöngéden kibontakozott Eszter öleléséből, felállt és idegesen járkálni kezdett a szobában.

– Ne szólj a dologról senkinek egy szót sem! Nem vagy köteles jelteni, mit láttál mások táskájában, és még valami: lehetőleg kerüld el Béres Csabát! Ne mászkálj vele eszpresszókba, arról meg, hogy a lakásodra invitáld, szó sem lehet. Vigyázz Daniellával is... az a nő egy áspiskígyó, és alig várja, hogy tönkretegyen! Most pedig – nézett feltűnően az órájára –, ha megbocsátasz, volna még némi elintéznivalóm! – Közömbös, rideg arccal fordult Eszter felé, mintha az előbbi szerelmi jelenet le sem játszódott volna, mintha nem ölelte volna oly forrón az asszonyt...

– Már itt sem vagyok – rebegte Eszter, s hangtalanul, mint egy rossz helyre tévedt kis cica, kisurrant az ajtón.

Gabi az íróasztalához ült, homlokát kezére támasztotta, szemét mereven egyetlen pontra szegezte. Mérgesen csettintett egyet, majd magához húzta a telefont.

– Halló, itt Juhos! Üdvözetem! Nos, mire jutott? Semmi új? Értem. Én viszont megtudtam valamit a nőről, ami fontos lehet... Okvetlenül találkozoznunk kell! Holnap öt óra... igen, megfelel. Akkor a szokott helyen, és viszem a pénzt. Jó estét!

A szokásos hétfői eligazítás meglepő eseményekkel szolgált Gyulának, egyre mérgesebb lett, alig győzte kapkodni a fejét. Miután Szalai befejezte jelentéstételét, hozzátette: igényt tartana Mónikára, az őrnagy mentse fel a lányt a nyomozó-csoportban végzendő feladatok alól.

– A munka az egekig ér – erősködött a százados –, jelenleg tizenkét ügyön dolgozunk, melyek több millió forintos kárértéket jelentenek. Csődbe ment gazdasági munkaközösség, üzérkedési ügyek, korrupció, megvesztegetés, jogtalan haszon-szerzés, hogy csak a javát soroljam! Egyelőre beérem Mónikával – szólt kegyesen –, de hamarosan szükségem lesz Rocsik Péterre és Ábrisra is! – Gyulának viszketni kezdett a nyaka az idegességtől. – Mónika mehet – szólt halkán –, a többiek azonban velem maradnak mindaddig, amíg én vezetem Tóth Éva ügyében a nyomozást!

A rendőrlány szemlátomást örült új beosztásának, gúnyos mosollyal köszönte meg az őrnagynak, hogy *volt olyan kedves lemondani róla*, majd kacér mosollyal intett Szalainak. Ábris arcszíne sötétvörösbe váltott, bánatosan tekergette túlságosan hosszúra sikeredett nyakát. – Most Szalaival kezd, miután az őrnagy nem volt rá vevő! Miért, hogy mindig nős, családos férfiak után koslat, amikor itt vagyok én, akinél jobbat úgysem talál! – Ábris elfeledkezett arról az ősrégi problémáról, mely akkor vette kezdetét, amikor az emberiség a szerelmet kitalálta. Mióta világ a világ, a szív és a józanész csak nagyritkán jár egyazon úton...

Alighogy Gyula magához tért a Szalaival való huza-kodásból, Balogh Béla kért szót. Közölte, ő is kénytelen búcsút mondani a nyomozócsoportnak, Kelemen Jenő visszarendelte, és a másik két bűnügyist is csak félműszakban hajlandó Kéri őrnagy rendelkezésére bocsátani. – Ezt még megbeszélem az ezredessel – dűnnyögte Gyula, majd ridegen elbúcsúzott Baloghtól.

A személyi kérdések, és a gazdasági ügyek megtárgyalása után Gyula megfogyatkozott csapatával folytatta az el-

igazítást. Röviden beszámolt az N-i múzeumban történekekről, a gyűrű megtalálásáról és az ékszerszakértővel folytatott megbeszéléséről.

– Ami a tennivalókat illeti – tért rá a feladatok kiosztására –, a múzeumban egyelőre nem nyomozunk, ott másként kívánom felderíteni a terepet. Ellenben a főhadnagy elvtársakat arra kérném – fordult Rocsik Péter és Csapó Ábris felé – kezdjenek el nyomozni Tóth Éva állítólagos vőlegénye után. Meg kellene tudni, melyik intézmény szervezte azt a bizonyos műsoros estét ott Gyergyószentmiklóson, miféle népi együttesek, tánccsoportok, kórusok vettek benne részt. És a lényeg: megtalálni a kérdéses férfit, életkora 30 és 45 év közötti, s mindössze annyit tudunk róla, hogy magas, csinos, barna hajú és jól táncol...

– Értettem! – mondta csaknem egyszerre a két megszólított. – Őrnagy elvtárs! – jelentkezett Rocsik. – Ez most azt jelenti, hogy ismét Erdélybe látogathatunk?

– Arról pillanatnyilag szó sem lehet – mondta Gyula borús arccal. – Talán majd később... ha valami ígéretes eredményt hozna a nyomozás...

Molnár Gézá és a két bűnügyist: Kiss Imrét és a sérüléseiből felgyógyult Mihók Jánost arra kérte, amennyire a *realitás* megengedi, továbbra is figyeljék a Műszaki Egyetem érintettjeit, a Lágymányosi utca környékét, s az Interpolnál is érdeklődjenek, nem jutottak-e a műkincsek nyomára a francia kollégák.

Eltelt egy hét, végre jelentkezett az ékszerész, Gyula izgatottan kérdezte, mit tapasztalt, bejárta-e a múzeumot?

– Szolgálatára, a megbízatást nejemmel együtt teljesítettük – viccelődött –, de inkább személyesen számolnék be a kapitány úrnak tapasztalatainkról, kérem, hogy látogasson meg!

– Rohanok – örvendezett Gyula –, ebéd után felkeresem Karcsi bá'-t!

– Kellemes kirándulás volt – kezdte beszámolóját az öreg, miután leültette az őrnagyot a kecskelábú székre. – Jó ötlet volt, hogy megjátszottuk az ütődött német turistát, a terem-örök még a bilit is aláérték volna, csak hogy a kedvünkbe járjanak! Karonfogva vezettek, segítettek a lépcsőn, igaz, rám is fért, mert elővett a reumám; a lábam fájt, a derekam szaggatott. Hoztak lupét, hogy jobban lássunk, elmondtak minden tudni-valót. Néhányuk igazán kitűnően beszél németül, s még a mi osztrák dialektusunkat is megértették! Tetszik tudni, Sopronban születünk, az a város a háború előtt kétnyelvű volt...

A miniatúrák teremőre volt a legszívélyesebb, egy féllábú pasas, egyik lába múlt, s csak kartámaszos bottal tud közlekedni szegény. Pedig milyen csinos, jóvágású fiatalember, komolyabb munkára is adhatná a fejét!

– No és a hamisítványok – faggatózott Gyula –, rábukkant végül néhány másolatra?

– A gyűrűk tanulmányozásával kezdtem – bólintott az öreg – s egyből kiszúrtam a zöldköves gyűrű másolatát! A kő helyébe színes műanyag-darabkát tettek, a briliánsokat egyszerű strassz-szemcsékre cserélték ki. A gyűrű anyaga minden bizonnyal sárgaréz, cirádái elnagyoltak, az ékszer meg sem közelíti az eredetit. További három gyanús darabot is felfedeztem, egy lila ametiszt-kő-utánzattal ellátott gyűrűt és két pecsét-gyűrűt, nagy valószínűséggel azok sem eredetiek. Hamisnak véltem még egy mellkeresztet, néhány kisebb szelencét, egy talpas feszületet és egy cukortartót, ezek fémje is sárgaréz, vagy futtatott alumínium, semmi esetre sem arany. Egyébként a kiállított tárgyak megvilágítása csapnivaló – folytatta –, ahogyan a legtöbb magyar múzeum és képtár, a Kincstár-múzeum is nélkülözi a szaktudást... Uram! – ragadta meg Gyula kabátgallérját a nagyobb nyomaték kedvéért. – A világítás-technika egy tudomány, melyet a belsőépítészet szakemberei oktatnak az egyetemen!

Hogy elmondjam erről, amit tudok: a fényforrásokat a pultok, vitrinek *belsejében* célszerű elhelyezni, úgy beállítva,

hogy közvetlenül megvilágítsák a kiállított tárgyakat. Ugyanakkor a termekben felülvilágítást kell alkalmazni a belső tér szórt fényű, egyenletes megvilágításának elérése érdekében! Ezzel szemben a kincstár termei tele vannak reflektorokkal, ezek fénye össze-vissza tükröződik a pultok, vitrinek üvegén, a káros reflexiók fárasztják a szemet, s elnyomják a műkincsek csillogását. Ennek tudható be – folytatta a szakszerű előadást –, hogy nem ismertem fel teljes biztonsággal a hamisítványokat. Lehetséges, hogy több is van és kevesebb is, mint amennyit felfedezni véltem; ha a tárgyakat kézbe vehetném, nagyítóval vagy mikroszkóppal megvizsgálhatnám, hitelesebb szakvéleményt tudnék adni, elhiheti!

– Így is sokat segített, Karcsi bá’ – hálálkodott Gyula. – Az, hogy néhány hamisítványt biztonsággal felismert, bizonyítja: nem kis disznóságok folynak abban a műintézetben! De ha már itt tartunk, megkérdezem, elvállalná a múzeum teljes körű átvizsgálását?

– Természetesen, miért is ne! Komoly, szép feladat az ilyesmi, több hetes elfoglaltságot kínál... Ám ingyen semmiképp sem vállalnám, annyira azért nem tartom tiszteletben a rendőrség költségvetését!

– Ne féljen, nem a rendőrség fizetné, hanem a múzeum felettes szerve! Ők a felelősök az ott történetekért...

– Míg el nem felejttem – kapott a fejéhez az öreg –, hoztam néhány prospektust, tessék, itt látható a két kard, itt pedig – lapozott tovább – a zöldköves gyűrű! Jól emlékeztem, hogy utolsó viselője Mindszenty bíboros volt... – Gyula a gyűrű fényképét nézegette:

– Úgy látom, a kép az eredeti példányról készült. Mikor adták ki ezt az ismertetőt?

– Tavaly. Kérdeztem az eladónőt, azt mondta, a fényképek is akkortájt készültek...

– Ez tehát azt jelenti...

– Pontosan azt jelenti, hogy talán mind a mai napig teljes krafttal fosztogatják a múzeumot! – vágta rá diadalmasan az ékszerész.

Gyula témát váltott, arról érdeklődött, hogy sikerült a kirándulás, jól érezte-e magát a nagyságos asszony?!

– Még hogy jól, remekül! – villogott a boldog férj. – A múzeummal szemben aranyos kisvendéglőt fedeztünk fel, akkora bécsi szeletet kaptunk, hogy lelógott a tányérról! Ha majd N-ben jár, kapitány úr, okvetlenül keresse fel azt a barátságos kis kuckót, úgy emlékszem, Várkert a neve...

Gyula fáradtan ért haza, este, vacsora után Zsuzsával alaposan átbeszélték a fejleményeket.

– Mi a következő lépésed? – tudakolta az asszony. – A kisöreggel átvizsgáltatod a teljes állományt?

– Az olyan volna, szívem, mintha dobbal mennék verebet fogni! A tettes azonnal rájönne: felismertük a hamisítványokat; eltüntetne minden nyomot. Célszerűbbnek látszik az elkövetőt békén hagyni, hadd érezze felhőtlen biztonságban magát. Éppen ezért más tervet eszeltem ki, ám egyelőre még csak körvonalazódik agyamban az elképzelés. Mindenekelőtt beszélnem kell az ezredessel, az ő tudta és beleegyezése nélkül nem léphetek. Azt azonban megígérem – ölelte magához a párját –, hogy te leszel az első, akit terveimbe beavatok! Mit első... az egyetlen! Rájöttem, senkiben sem bízhatom, csak benned, arról nem is beszélve, hogy feloszlóban van a *team*, szét lett barmolva a nyomozócsoport!

– Egyszer már megbeszéltük, hogy én leszek a nyomozótársad – simult hozzá az asszony. – Rám mindenben számíthatsz, ígérem, nem okozok csalódást neked! Amiben tudok, segítek, legutóbb például beszéltem Gabival, megkértem őt, fürkészsze ki Eszter állítólagos titkát!

– És megtudott valamit?

– Sajnos semmit. Faggatta, kérdezgette, ám a kis mandulaszemű ártatlanság, ahogyan neked nem, neki sem árulta el a titkát! Gyula gondterhelten nézett maga elé.

– Nem biztos, hogy jó ötlet volt Gabit beavatni. Arra kérlek, mostantól ne mondj neki semmit! Neki sem, és másnak sem: *a helyzet fokozódik*, ahogy ezt újabban mondani szokás...

– Ahogy kívánod – szólt Zsuzsa megszeppenve –, azért, remélem, nincs harag?

– Harag? Ha akarnék, sem tudnék haragudni rád...

Néhány napra rá, hogy az ékszerészházaspár meglátogatta N városát, Gyula kihallgatásra jelentkezett az ezredesnél.

– Jó, hogy jössz – fogadta őt felettese és hellyel kínálta, a dohányzóasztal mellett álló fotelt jelölve ki –, már éppen hívatni akartalak! Halljam, mi újság, hogy állnak a dolgok? Add elő a farbát, aztán én is elmondom a magamét. Gabika! – szólt bele a telefonba – kérek két csésze bélelt kávé! – Gyula komótosan beszámolt az elmúlt hetek történéseiről, végére hagyva a javát – *der Zucker kommt zu letzt!* – a múzeumban történeteket. Az öregedő főrendőr érdeklődve hallgatta az őrnagy kalandjait, gratulált családjához, kifejtette, mily’ dicséretes, hogy tanult barátjának immáron az alig felcseperedett fia és a felesége is bekapcsolódik a bűnüldözés fárasztó munkájába! És nyomozótárs lett a rókaképű ékszerész... Az őrnagy idegesen fészkelődött a szűk fotelben, kelletlenül fogadta a kétes értékű dicséretet, majd a *team* megfogyatkozására tért rá, felpanaszolván Kelemen Jenő döntését.

– Két embert hagyott nálam félműszakban, két kezdőt, sokra nem megyek velük... és ott van Szalai! Utasítgat *engem*, hogy adjam vissza *neki* az embereimet! Ez azt jelenti, hogy feloszlik a nyomozócsoporthoz? Főnök! Mi ez az egész?! Ön rendelkezett így azzal a céllal, hogy ellehetetlenüljön Tóth Éva halála ügyében a nyomozás?!

– Hátrább az agarakkal, fiú! Ma még én diktálok, neked meg coki, ehhez tartsd magad! De ha már itt tartunk, én is mondanék egy-két dolgot, méghozzá olyasmit, ami nem fogja elnyerni tetszésedet! – Szürkés-kék szemét Gyulára szögezte, miközben idegesen borzolgatta kefefrizuráját.

– Nem vagyok túlzottan elégedett a teljesítményeddel, őrnagy, ez itt a gond, itt van a bibi! Megtaláltad Tóth Éva erdélyi rokonait, leleplezted kapcsolatát a francia álprofesszorral (akit állítólag meggyilkoltak), most itt ez a gyűrű-história, ámde *hol a gyilkos, mi a megoldás?! Ennél sokkal többet vártunk tőled, hat-hét embert foglalkoztatsz éjjel-nappal, elvonva őket az egyéb, ugyancsak fontos teendőiktől. Én a magam részéről becsülöm az igyekezetedet, adnék is neked még egy kis időt, ám a belügyben és a felső vezetésben megszületett a döntés: nem felelsz meg, mint főnyomozó! Arról nem is beszélve – emelte fel a hangját, már valósággal üvöltött –, hogy megvan az embered, percekben belül átadhatnád a gyanúsítottat a Vizsgálati Osztálynak, sőt mi több, vádemelési javaslattal élhetnél az ügyészség felé!*

Gyula homlokán dagadozni kezdtek az erek, hóna alól patakokban folyt le a verejték. Iszonyú erővel fékezte magát; legszívesebben grabancon ragadta volna az ezredest, hogy kirázza belőle még a lelket is. Mély levegőt véve próbált lehiggadni, majd megszólalt: lassan, tagoltan beszélt.

– Mit várnak tőlem, András bátyám? Hogy ezüsttálcán, burgonyával körítve tálaljam fel Béres Csabát?! Tudtommal őrá fáj a foguk, pedig – ha jól emlékszem – épp azzal a felkiáltással bízták rám az ügyet, hogy kellő tapintattal kezeljem az egyetem illusztris oktatóit!

– Tapintat és tapintat között van némi különbség! Sokak szerint túlon túl óvatos vagy; nem akarsz zavart kelteni feleséged munkahelyén, attól félsz, az asszonyt hátrányosan érintené, ha megvádolnád a kollégáját... Ez az oka annak, hogy nem foglalkozol Béressel, egyre csak keresgéled az újabb szájakat! Minduntalan vakvágányokra tévedsz, melyek nem vezetnek sehová, legkevesbé a gyilkossági ügy megoldásához!

– Gyula, mint a felizgatott pulykakakas, elvörösödött, kávécsészéjét a tányérra csapva a belső felindulástól rekedt hangon válaszolt:

– Ezt – engedelmével – kikérem magamnak, sohasem kivételeztem senkivel, a feleségemet pedig – tisztelettel kérném, ezredes elvtárs – hagyja ki a játékból!

– Hiába háborogsz, fiam, az igazság az én oldalamon áll, ha jobban utánagondolsz, magad is rádöbbenysz... A tények alapján Béres docens az egyetlen, aki elkövetőként szóba jöhet! Járt a tethelyen, az időtényező is stimmel, mint vitorlás sportoló, folyton kötelekkel matat... Tóth Évával korábban viszonya volt... és a kardokat vele együtt vásárolta meg. Mindnyájan úgy véljük, bűntársak voltak a kincsek külföldre juttatásában, Béres is ott volt Füreden, ismerhette a kis franciát! Indoka is volt az emberölésre: ha a Tóth-lány beköpi, elbúcsúzhat szépen felfelé ívelő karrierjétől, és hosszú időre a szabadságtól is... Mit akarsz még? A gyilkosság elkövetését megelőzően csupán néhány ember tudott a Rákóczi-kardok felbukkanásáról, olyanok, akik szóba sem jöhetnek, mint elkövetők, ezt éppen te bizonyítottad be nekem... – Hirtelen megnyomta a telefon gombját:

– Gabika! Hozzon két pohárral tisztán, de ne keverje bele azt az átkozott fekete levet! – Gyulához fordult, szónokolt tovább, egyre újabb érveket hozva fel, erőnek erejével bizonygatva, hogy az orgazda-gyilkos csakis Béres lehet... A titkárnő hozta a konyakot, az ezredes egyetlen mozdulattal gallérja mögé dobta, Gyula azonban épphogy csak megérintette ajkával a poharat.

Fejében örült táncot jártak a gondolatok. Ha elveszik tőle az ügyet, Csabát hamarosan letartóztatják. A Vizsgálati Osztály, vagy az ügyészség folytatja majd a nyomozást. Meglehet ugyan, hogy végül felmenteti Csabát hírneves ügyvédje, ám a bélyeg letörölhetetlenül rajta marad... Az egyetemről mennie kell, még jó, ha valami szutyok kis vállalatnál beosztott mérnökként dolgozhat! Tóth Éva lenyúlt pénze... A gyilkosság másik vélhető oka... Hiába minden, nem beszélhet róla, nem adhatja ki a szeretetszolgálatot! Mély lélegzetet vett, kihúzta magát, indulatos hangon szólt feletteséhez:

– Én hiszek Béres Csaba ártatlanságában, a büntetőjogi tényállás nem az ő bűnössége irányába mutat. Vallomása, beszámolója a tethelyen észleltekről meggyőző erejű volt! Meghurcolni, tönkretenni egy ilyen értékes embert csak azért, hogy a statisztikánk javuljon, hogy a BRFK híres szlogenje: miszerint *Budapestén gyilkossági ügy nem maradhat felderítetlen* érvényre jusson? Valóban ez volna a cél? Ez fontosabb, mint egy ártatlan ember sorsa, miközben az igazi tettes jót röhög a markába, és olajra lép?!

Az ezredes felpattant ültéből, idegesen róni kezdte a szobát, mint egy ketrecébe zárt vadállat, fújtatott.

– Azért fizetjük a sok szakértőt, hogy kiderüljön az igazság! Vagy talán nem bízol eléggé a bűnüldöző szervek munkájában? Túlságosan önhitt vagy, egymagad kívánsz megoldani mindent, úgy viselkedsz, mint valami magánhekus egy ócska amerikai krimiben!

Gyula üres tekintettel nézett maga elé, ujjait összekulcsolta, miközben fáradtan elmosolyodott.

– Nincs túl sok okom az önhittségre! Két diplomával, jogi doktorátussal 44 évesen mindössze az őrnagyi rangig vittem, míg mások... de minek is mondjam, tudja azt András bátyám épp elég jól... Novemberben egy fillér nem sok, annyi jutalmat sem kaptam, holott egy félhavi fizetésembe került az erdélyi út... Folytassam? Mert van még más is...

– Te nagy marha! – csattant fel az ezredes. – Még mindig nem fogtad fel, hogy *érted haragszom*?! Ha örökké keménykedsz, az árral szembe úszol, nem viszed semmire, magadra maradsz! Mi, a bajtársaid, is az igazságra esküdtünk, de te megszállott vagy, fejjel a falnak rohansz! És ha megsérülsz – állt meg Gyula előtt gúnyolódó grimaszt vágva – nyafogni kezdesz, hogy hol a jutalom, visítasz, mint a csíkos vadmalac! A múltkor világosan elmondtam, mi a tervem veled, az álláspontom még nem változott! Vagy már elfelejtetted, miről is beszéltünk, hogy mi volt az, amit ígértem neked? Nézd – szólt megenyhült hangon – adok még pár napot, gondold át jól ezt a

gyilkossági ügyet, rá fogsz jönni, hogy igazam van, lezárod szépen és túlteszed magad rajta... Nos, mi a válaszd? Szólj már valamit!

– Egy hónapot kérek és teljes cselekvési szabadságot!

– Egy hónapot... mire? És miféle *cselekvési szabadságot*?

– Hogy azt tegyem, amit jónak látok, kapjak szabad mozgást és eltávozást! És némi segítségre is szükségem volna...

– Te megőrültél!

– Így igaz, megőrültem! Ilyen vagyok, és kész. Vagy kellek nektek így, ahogy vagyok, vagy nem kellek, és akkor itt hagyom a céget, elmegyek vállalati jogtanácsosnak! Nem akarok dicsekedni, de sokfelé hívnak, kaptam már jó néhány kedvező ajánlatot...

– Mától számítva egy hónap, és egy nappal sem több!

– *Holnaptól* számítva egy hónap és szabad kéz! – Az ezredes öklével az asztalra csapott, az üveglapos asztalka megremegett. Gyula teli pohara felborult, a konyak szétfolyt az üvegen. A rendőr-guru csúnyán elkáromkodta magát, Gyulára vetette mérges tekintetét:

– Vigyen el az ördög az egy hónapoddal, menj a saját hülye fejed után... De azt nem tűröm – harsant fel a hangja –, hogy mindenféle marhaságba belerángasd a fickókat. Írásban közöld velem az utasításaidat, tudni akarom, kit mivel bízol meg!

– Igenis, értettem! – Gyula *vigyázzba* vágta magát, apró fejbólintással köszönt, majd dübörögve távozott, lépteitől a föld megremegett. Az ezredes fejét csóválva nézett utána. Gyorsan kiitta a felborult pohárban maradt nyeletnyi konyakot, lehajolt, összeszedte szétszórt iratait. – Vadbarom – motyogta félhangosan. – Jó, jó, én is ilyen voltam fiatal koromban, de *ez* már nem is olyan ifjú, mégsem nőtt be a feje lágya, a fene sem érti, mit akar...

Erélyes mozdulattal kitárta a titkárság felé vezető ajtót.

– Gabika! – üvöltött a megriadt titkárnőre – tegye rendbe a szobámat! Kéri őrnagy elszórakoztatott az imént, s a hangulat kissé emelkedett volt...

– Anya, vidd el a gyerekeket cirkuszba vagy moziba, menjetek el sétálni, üljetek be egy cukrászdába, szeretném a vasárnap délutánt Zsuzsával kettesben tölteni!

– Értem, fiam – mosolyodott el Margit, és tréfásan megveregette egyetlen fia ábrázatát –, örülök, hogy jól megvagytok, úgy veszem észre, az utóbbi időben mintha szünetelne az örökös féltékenykedés!

– Lehetséges... azt mondják, a nagy baj gyógyítja a kicsit.

– És mi a nagy baj?

– Nem úgy halad a nyomozás, ahogyan kéne, a felette-seim meg szívatnak!

– Nehéz szakmát választottál...

– Így igaz, anya. Jut eszembe... a vasárnapi szórakozás kiadásait majd megtérítem.

– Megtéríted? *Ebből*...? – Margit a szekrényéhez lépett és kivette a fiókból fia fényképezőgépét a teleobjektívvel együtt.

– Amikor tisztítóba vittem a zakódat, megtaláltam a zsebében a zálogcédulát. Gondoltam, ezekre még szükséged lehet! – Gyula elvörösödve nyúlt a fotócikkek után, riadt, engesztelő pillantást vetve anyjára.

– Sokba került a karácsony, mit tehettem volna! A céduláról meg elfelejtkeztem... köszönöm, anya, a jövő hónapban megadom majd a tartozást!

– Töröldj te a saját dolgoddal, a pénzügyeket meg bízd ránk, asszonyokra! És vigyázz magadra... Azt hiszed, nem tudom, készülsz valamire, ami veszélyes, ami kockázatos... – Gyula ölébe kapta anyját és hatalmas pusztit nyomott az arcára. – Előtted próbálnék bármit eltitkolni?

A két gyereknek az izgalomtól elment az étvágya, alig evett valamit a finom vasárnapi ebédből. A háromórás előadásra szólt a cirkuszejgyük, utána séta lesz és cukrászda, csak az a kár – vélte mindkettő –, hogy szüleik nem tarthatnak velük. Gyula, engesztelésül, kocsin vitte a kis társaságot a cirkuszba, legalább azt a kis időt még velük tölti, ki tudja, mikor lehet újból együtt a család...

Amikor hazaért, Zsuzsa épp a sötét hajfestéket kevergette. Még mindig azon morfondírozott, miféle örült ötlettől vezérelve festeti be Gyula koromfeketére a hajját.

– Mi ütött beléd? – kérdezte felháborodva. – Színészek, amerikai üzletemberek járnak festett hajjal, megőrizvén az ifjúság látszatát... Ámde te, egy rendőr... Te bitang... csak nem a lányoknak akarsz tetszeni? Már megint Mónika? Vagy valaki más...

– Tedd, amit kértem – mondta zordan Gyula egy nájlón-lepedőt kanyarítva nyaka köré –, a viccelődést halasszuk máskorra, most *helyzet van*, nagy fába vágom a fejszém! – Zsuzsa ijedten elhallgatott, csendben pecsmegelni kezdte férje hajzatát, különös gonddal kenegetve a festéket az őszülő tincsekre. Hajmosás és szárítás után elámulva nézte hitvese fizimiskáját.

– Mennyire megváltoztál! Tán meg sem ismernélek, ha hirtelen elélem toppannál az utcán!

– Az a jó, hogy megváltoztam – felelte Gyula –, és az a célom, hogy minél jobban megváltoztassam a külsőmet. Most pedig ülj ide mellém, drágám, elmondok neked mindent, nagyon sok megbeszéltnivalónk és tennivalónk van még... Te vagy az egyetlen, akiben megbízom, akit a terveimbe beavathatok!

Január 28-án, egy csütörtöki nap reggelén szedett-vedett öltözetű ember tűnt fel az N-i Kincstár-múzeum épülete előtt. Nézelődött, téblábolt, majd a kapuhoz oldalgott, mintha azon tűnődne, belépjen-e vagy sem. Tömött fekete bajusza,

vastag szemöldöke, oldalszakálla félelmetessé tette külsejét, arca, kopott ruházata szurtos volt, mintha sáros gödörből, vagy egy szénbányából mászott volna ki. Fején félrecsapott micisapkát viselt, egyik kezében kopott, szakadozott szatyor, talán élelmet, esetleg ruhát rejt, vagy valami egyéb, tudj' isten, miféle holmit. Magas, izmos termete, széles válla jó fizikai erőnlétre utalt, s ahogy a portás a múzeum ajtajának üvegén keresztül figyelni kezdte, azon morfondírozott, talán rosszban sántikál, ám az is lehet, hogy munkát keres. A fekete férfi észrevette a kifelé kandikáló portást, s tett néhány bátortalan lépést a bejárat felé. Gyuri bá, a portás, gondolt egyet, kilépett az ajtón, és megszólította a furcsa szerzetet.

– Hát te, böszme, mit keresel errefelé, csak nem, hogy művelődni akarsz a múzeumban?!

– *Dobry den prajem panu*, vagyishogy jó nápot az úrnak – vigyorodott el a micisapkás. – *Robota*, munká kéne, há vóna! Szívesen csinállok minden, favágás, rakodás, kömíveség, kéne a *peniaz*, a píz...

– Odaátról jöttél? – méregette a portás a szlovákos beszédű csávót.

– Odaátról, hogyne! Vánnak itt rokonok, mondták, ván itt kisegítési munka, jó bérezéssel, kéz alatt... – A kövér portás vakargatni kezdte a pocakját, miközben le nem vette szemét a különös férfiről.

– Osztán a papírjaid rendben vannak? Útlevél, mifene...

– Rendben hát! Nem vágyok akárki...

– Nem félsz a piszkos munkától?

– Méghogy én? – mutatott végig koszlott pufajkáján a férfi. – Láthatod, bátyus, nem ippeg az úri káoszínóbúl gyüttem!

– Ide süss! Munka volna, de állományba venni nem tudunk. Én venném fel a béredet, aztán majd megosztozunk rajta.

– Megosztozunk? Mennyit kápok én?

– Mondjuk, a felét...

– Hohó! Többet, mint felét!

– Jó, jó, többet, de előbb beszélnem kell a gondnokkal.

Gyere vissza úgy egy félóra múlva!

– Čo je? Fél óra? Igenis!

Gyula – mert ő volt a kopott ruhás, torzonborz külsejű, magát szlováknak kiadó férfi – elégedetten nyugtázta az eddig elért eredményt. Már régóta gyanította, a múzeum áll az események középpontjában, elhatározta hát: önálló akcióba kezd. Valami úton-módon beveszi magát az épületbe, hogy közvetlen közelségtől lássa, mi is történik odabent... Ha náluk nem kap munkát, adódhat más lehetőség is, felderítette, a közelben építkezés folyik. Ott biztosan alkalmazzák, építőmunkásból soha sincs elég, és ha a közelben van, figyelheti a múzeumot.

Lesétált a Duna-partra, nézte a vízen úszó jégtablákat, a hóborította hegyvonulatot. Amikor utoljára itt járt Ádámot keresve, még enyhe volt az idő, az igazi tél még késlekedett. Mostanra megjött a hó és a fagy, a fák deresek, az ablakokat belepíti a szeszélyes mintázatú jégvirág. Nem félt a fizikai munkától, izmai, ízületei kihívásra vártak, szinte igényelték a megerőltetést. A sportolási lehetőségeire gondolt: kötelező lögyakorlatok, olykor erőnléti edzések a karate-teremben, ez volt minden, amit a szolgálat nyújtott neki. Odahaza rendben tartotta a kertet, néha felkelt hajnalban, s futott egy kört a Mártonhegyi úton, ám mindez kevés volt, nagyon is kevés. Nosztalgiát érzett fiatalok iránt, amikor még versenyszerűen öttusázott, egy alkalommal megyei bajnokságot is nyert.

Visszasétált a múzeumhoz, belépett az ajtón, a portás intett neki, kicsiny fülkéjébe invitálva őt.

– Rendben van a dolog, a góré engedélyezte a melót! A pincét kéne rendbe tenni, hatalmas üreghálózat húzódik a föld alatt, fene sem tudja, mikor takarítottak ott utoljára, mostanra tele lett mindenféle limlommal. A gondnok majd megmutatja, mit kell megőrizni, a többi selejt, ezeket átcipeljük a hátsó udvarba, onnan elszállítják a lomtalanítók. Kőművesmunka is volna, a pince boltívei repedeznek, a falakról mállik le a

vakolat. Helyenként gödröket kell betemetni, máshol a téglákat is pótolni kell... Végül a takarítás! Mindent lemosni, felmosni, lepucoválni, rendet rakni! Egy hétbe bele sem fér mindez, lehet, hogy kettőig is eltart. Nos, pupák, vállalod?

– Vállalni, *d'akujem pekne*! Píz mennyi? Előleg is kéne!

– Előleg? Mi a túró?

– *Pane môj*, nem adni semmi papír, én elvégezni munkát, tik meg kitesztek, mint macskát száárni... – A portás csúnya grimaszt vágott, majd megvakarta kövér tarkóját:

– Mutasd az útleveled!

– Tessék, itt van, less bele! – Zsírpecsétet, gyűrött okmányt húzott elő a zsebéből és a portás orra alá nyomta.

– *Samuel Janík* – olvasta nevét a természetes férfi, majd hol a fényképre, hol az emberére sandított. – Egy heti béredet megkapod előre, ám az útleveled letétben nálunk marad!

– Jól ván, jól... – körülményesen megegyeztek a tenni-valókban; első dolgod a pince világításának rendbetétele, utasította őt a nagyhasú, majd a portásfülke mögött lévő raktárhelyiségbe vezette. „Janík” munkaruhát kért, ez az egy ruhája van, mondta, ha összekoszolja, a boltba sem mehet be kenyeret venni. Kapott egy jó nagy overallt és munkaeszközöket, a portás számszámokkal és számtalan villanyizzóval látta el.

– És a píz? – reklamált ökelme.

– Holnap megkapod, ne majrézz, de hogy lásd, kivel van dolgod, szerzek neked ebédet a konyhán!

– Konyhán? Áz meg merre?

– Szembe velünk! Amott a Várkert kisvendéglő, ott közétkeztetés is van. Holnap fél háromkor, az ebédidő végén, bemész a hátsó bejáraton, és a többi *protekcióssal* együtt kapsz a maradékból. Ingyen! No, mit szólsz hozzá? Ez már valami! Persze csak levest és garnírungot, a húst hazaviszik a konyhások... – Gyula hirtelen arra gondolt, Mátyás király érezhette magát így, amikor álruhában népe közé vegyült. Aztán az ékszerész jutott eszébe, aki oly lelkesen ajánlgatta neki a

kisvendéglőt a tányérról lelógó bécsi szeletével együtt. Nevetni támadt kedve, de erőt vett magán, s amint a portás leakasztotta a szögről a kulcsokat, komor tekintettel indult el vele a pincelejárat felé...

Minden úgy nézett ki, mint akkor, amikor Ádámot hajkurászták a földalatti labirintusban. Pókhálók tapadtak rá, időnként feltűnt egy patkány, az egyik folyosó végén macskatetem büze tette döglettessé a levegőt. Miután a portás búcsút vett tőle, munkához látott; szerzett egy alumíniumlétrát és hozzákezdett a villanyszereléshez. Megjavította a tönkrement foglalatokat és a zárlatos vezetékeket, a kiégett izzók helyébe újakat csavart. Délután, amikor „felettese” bekukkantott a pincébe, hogy megnézzze, mire vitte, valóságos fényárban úszott a zezzugos földalatti világ. A mosdóban úgy-ahogy rendbe szedte magát, majd távozott: némi kerülővel az egyik városvégi gyár elhagyott parkolója felé véve az irányt. Itt rejtette el autóját, melyet bőségesen megpakolt élelemmel, üdítőitalal, tiszta fehérneművel és számos fontos holmival. Este kilenckor URH telefonján Zsuzsát hívta, nála is hagyott egy készüléket, hogy zavartalanul kommunikálhassanak.

Az asszony izgatottan hallgatta férje beszámolóját, gratulált sikeréhez, bár nem rejtette véka alá aggodalmait. – Hol fogsz aludni? – kérdezte gondterhelten.

– A kocsiban – válaszolt Gyula –, nem lesz épp kellemes, jobb volna melletted, hozzád bújva, téged átölelve! Majd... majd... ha sikerül mindaz, amit elterveztem!

– Utasítás? – érdeklődött a nyomozótárs.

– Életbe léphet az egyes számú terv!

– Értettem főnök. – Zsuzsa torka hirtelen elszorult, már ő is *főnöknek* szólítja Gyulát, mint Ádám, kész örület... Még beszélgettek kicsit, biztatták, bátorították egymást, majd jó éjt kívánva elbúcsúzott egymástól az egymásért aggódó házaspár.

Gyula iszonyúan rosszul aludt, a kocsiban való kvártélyt nem a hosszúra nyúlt embereknek találták ki. Reggel fél nyolckor már a múzeumban volt, ekkor nyitott a portás és

engedte be a takarító személyzetet. Néhány öregedő, sántikáló nő jelent meg vödörrel és rongyokkal felszerelve, közönyös arccal csutakolták a földet, törölgették a port. – Elképzelhetetlen – vélte Gyula –, hogy bármelyikük képes lenne a műkinceseket hamisítványokra cserélni, ezek gyanún felül állnak, máshol kell keresnem a múzeumi szarkát...

Délelőtt a pincében váratlanul megjelent a gondnok. A magas, sötéthajú, karvalyorrú férfi, Tóth Éva állítólagos unokabátyja, gyanakodva méregette a portás által liferált munkaerőt.

– Magának nincsen otthon munkája, hogy ideát kereskedik?

– Ván *robota*, ván, de most vágyok szabadságon, a píz meg kell! Otthon feleség, kicsi *klápec*...

A gondnok megcsóválta fejét, az erőteljes, értelmes tekintetű férfi nem tűnt annyira primitívnek, mint amilyennek beszéde mutatta. – Ki az ördög ez, és mit akar itt? – tűnődött. Rossz érzés fogta el, agyában megfogamzott a gyanú. – Majd meglátjuk, mire megyünk vele – gondolta –, a világítást mindenestre rendbe hozta, ügyes pasas lehet... – Bejárták együtt a folyosókat, a gondnok zsírkretával megjelölte a megőrzésre érdemes bútor- és szerelvény-darabokat.

– A többi mehet kifelé – utasította emberét –, a portás majd segít magának átcipekedni a hátsó udvarba!

Fél háromkor Gyula ebédelni ment. A vendéglő végében megtalálta a személyzeti bejáratot, mely egy teremformájú előtérbe nyílt. A hosszú asztal körül már vagy tíz ember szorongott az ingyenebédre várva, valamennyi szakadt, rosszarcú, szipogó öreg. A város szegényei – vélte Gyula –, s szégyenkezve vette át a szakácsnőtől a tálka paprikás krumplit, melybe néhány kolbászdarabka is jutott. A terem közepén lépcsőlejárót vett észre, pincére vagy spájzra gyanakodott, időnként pincér vagy konyhalány ment oda, borért, italért, egyéb élelemért. Jóllakva tért vissza a múzeumba, a portás már várta, kezébe nyomta egyheti bérét, nesze, mondta, az előleged!

A pince egyik folyosóján rátalált a pokrócokkal letakart dikóra, melyet Ádám a *Rém* fekhelyének vélt. Gyulának ötlete támadt, és amikor megjelent a portás, újabb kívánsággal állt elő.

– *Ujo Juraj!* Aludhatnék ehun? Rokonoknál útbán vágyok!

– Még mit nem akarsz, te bikfic? Feleségül ne vegyelek?

– Hihíhi, de vicces pásás vágy! Engedd már, nó! Ha már elcsakliztad majdnem fele píz... Szóljak gondnok úrnak is?

– Bánom is én, egyen meg a fene a díványoddal együtt, de a gondnoknak egy szót sem! Továbbá: zárás és nyitás közt ki nem léphetsz a pincéből, mert megszólal a riasztó, és nyakadon egy seregnyi rendőr! Értve vagyok?

– Értve hát! De mondjád, igazgató úr nem jön ide pincébe le? Ő nem ad nekem munkát?

– Még hogy az igazgató ide a pincébe! – A portás titokzatosan elmosolyodott, s a jól értesültek fölényével világosította fel alantasát.

– Pár hete nagy zűr volt itt, a múzeumban – kezdte. – Valami pesti főrendőr fiacskája elbújt a pincében, én meg azt látom, hiányzik a pinceajtóról a lakat! Gondolom, ellopták a szállító munkások, akik a képeket hozták vissza a restaurátortól, nosza, teszek rá másikat! A fiú meg bent dekkolt; már mindenhol keresték, a tanárok a rendőrséget is mozgósították, s az igazgató urat, aki a múzeum tözsomszédságában lakik, kétszer is kiverték éjjel az ágyából! Végül az anyja jött rá, hogy a pincében kellene keresni, állítólag ez a heppje a kölyöknek, a kis csirkefogó otthon is folyton a pincében bujkál... No, azóta a mi igazgatónk ódzkodik a pincétől, mint kutya a sündisznótól! Ha kell neki valami, Jovánt, a nagyorrú gondnokot szalassza ide...

Gyula jót derült magában az N-i kaland ilyenén tállálásán, arca azonban rezzenéstelen maradt, bárgyú képpel bólo-gatott, mint aki nem is nagyon érti, mit hadovál neki a portás.

A következő nap délelőttjén telefonszerelők jelentek meg a múzeumban. A karvalyorrú csodálkozva fogadta a szereplőket, s hitetlenkedve hallgatta: a MATÁV határozata értelmében két újabb fővonallal bővítik az intézmény hálózatát.

– Előzetes munkálatokra volna szükség – fordult a gondnokhoz az egyik férfi –, néhány vezetéket és egy kapcsolószekrényt szeretnénk elhelyezni a pincében!

– A pincében! – horkant fel a gondnok. Már megint a pince, az utóbbi időben túlságosan is sok esemény zajlik a pincében, gyanúsabbnál gyanúsabb egyének fordulnak meg ott... – Menjenek csak le – mondta gondterhelten –, egy emberünk épp ott dolgozik, majd ő útba igazítja önöket!

A portás lekísérte a férfiakat, majd amikor elment, s a pinceajtó is becsapódott mögötte, Gyula és a szerelők vígan parolázva üdvözölték egymást.

– Remek a maszkod, őrnagy! – nevetett az egyik. – És ez a palócos-cigányos beszéd, ahogy a portással hablatyoltál...

– Színésznek kellett volna menned – dicsérte őt a másik –, valóságos östehetség vagy!

– Köszönöm szépen az ötletet – nevetett Gyula –, ha kirúgnak a rendőrségtől, szerencsét próbálok, mint komédiás! De lássuk, miből élünk, fiúk, essünk neki a munkának. – A rendőrség híradástechnikusai a falra erősítették a kis dobozt, mely az adóvevő jelátalakító áramköreit tartalmazta. A dobozba becsatlakoztatták a múzeum telefonkábelét, majd Gyulának miniatűr lehallgatót adtak. A fülbe illeszthető csöppnyi *poloska* a siketek hallókészülékéhez hasonlított, a telefonbeszélgetéseket nagyfrekvenciás jelátvitel révén érzékelt, csatlakozó vezetékekre nem volt szükség. Hatósugara a környező épületekig terjedt, a mellékállomások egymás között folytatott beszélgetéseit azonban nem továbbította.

– Jó lesz így? – kérdezték a szerelők –, vagy bővítsük ki az egységet?

– Megfelel – helyeselt az őrnagy –, csupán a városi beszélgetések érdekelnek, arra igazán nem vagyok kíváncsi, mit

fecsegnek egymással az öreglányok, melyikük hogy főzi a kelkáposztát!

A telefonosok elbúcsúztak, majd újból felkeresték a gondnokot, s néhány zavaros tartalmú papírt írtak alá vele. – Pár hét, és működni fognak az új vonalak – biztatták a karvaly-orrút. Jován elmélázva nézett utánuk, valami nagyon nem tetszett neki bennük, ám hogy mi lehet az... igazából maga sem tudta.

Gyula szorgalmasan rendezgette a pince mérhetetlen mennyiségű limlómát, a leselejtezésre szánt darabokat a portással együtt áthurcolta a hátsó udvarba, a megőrizendőket letisztogatta és leltári számmal látta el. Fülében állandóan ott volt a poloska, ha emberek közelébe került, mélyen arcába húzta sapkáját. A lehallgatás egyelőre nem sok eredményt hozott. A múzeum hivatalos ügyei, kellemetlenül intim családi beszélgetések, semmitmondó locsogások, ilyesmik hangzottak el, ezeket hallgatta nap, mint nap, szakadatlanul. Ami feltűnt neki: a gondnok meglehetősen viharos szerelmi élete, a karvaly-orrú nagy forgalmat bonyolított, több különböző hölggyel tartva egyidejűleg szenvedélyes szerelmi viszonyt. A sokféle randevú olykor alig megoldható szervezési feladatokat igényelt; egymást érték a telefonok, Gyula elképedve hallgatta, mennyi ravaszság és fondorlat telik ki a villogó szemű férfitől. – Hátha Évával is... – töprengett. Tán nem is tudták, hogy közeli rokonok, és ha igen, hát nem egy ilyen esetről hallott már. Úgy emlékezett, a törvény sem tiltja az unokatestvérek közötti házasságot...

Egyik délután furcsa neszezés ütötte meg a fülét. A pinceajtót mindenkor nyitva tartotta, bárki bejöhetett, igazából várta is a látogatót, szerette volna megtudni, akar-e valaki kutakodni ideleinn. – Hajrá – ujjongott fel –, besétált valaki a *csapdába*! – A neszezés hangja erősödött, már kivette a lépések surranását, egy árnyék feléje igyekezett, olykor vigyázatlanul nagyobb zajt ütve a kellenél. Óvatosan az egyik rozoga szekrény belsejébe bújt, s az ajtó résein kikukucsálva figyelte a közeledőt. Piciny kattanást hallott: a hívatlan vendég lecsapta

a biztosítékot. A pince légköre nyomasztóvá vált, a halvány szürkességben az árnyékok megnyúltak, és a repedezett, boltíves mennyezet eltűnt a fekete semmiben. Olykor felvillant a különös látogató zseblámpájának fénye, Gyula úgy látta, kutakodik, valamit keres.

Nem várt tovább, kiugrott a szekrényből, és a fényfolt irányába futott. A látogató észrevette őt, lámpáját eloltva menekülni próbált, a sötétben nekivágódva egy-egy bútordarabnak. Gyula éles szögben jobbra kanyarodott, szeme lassan megszokta a félhomályt; a lomok, bútorroncsok kezdtek testet öltetni. Futott, ahogy csak bírt, tüdejében szétáradt a párás, nehéz pincelég. Egyszerre hallani vélte a menekülő lihegését, a derengő félhomályban olykor kivehetővé vált sötét, magas alakja, hallatlanul ügyes és kecses mozgása, ahogy az útjába eső akadályokat kerülgetve, ugrándozva futott a labirintuson át. Már közeledtek a lépcsőfeljáróhoz, ám ekkor Gyula megbotlott egy vasdarabban, s mire észhez tért, elnyúlva feküdt a földön. Gyorsan feltápáskodott, de az üldözött már egerutat nyert, csupán a kitárt pinceajtó mutatta, merre menekült. Az őrnagy felrohant a lépcsőn, az ajtóban állva körülnézett. Sehol senki, az előtér üresen tátongott. A ruhatáros a pult mögött újságjába mélyedt, a portást és a pénztárosnőt sem látta, nyilván délutáni kávéjukat fogyasztották a Várkert étteremben. Ha voltak is látogatói a múzeumnak, azok valahol az emeleti termekben járhattak. Gondolt egyet, s benyitott a férfimoszdóba. A két vécéfülke egyike foglalt volt, ahogy lehajolt és bekukkantott az ajtó alatti résen, fekete nadrágos, fekete cipős lábakat látott. Lemerevedve állt, hallotta, hogy lezúdul a víz, majd kinyílt az ajtó, s a gondnokkal találta szemközt magát.

– Maga meg mit keres itt? – förmedt rá dühös tekintettel a férfi.

– Á, csak a szükség...

– A szükség? A másik fülke üres! – Hirtelen Gyula elé ugrott, s egészen közélről az arcába meredt. – Jól vigyázz, te

krampusz – lihegte –, ha az utamba kerülsz, kicsinállak, s ha rajtakaplak valamin, nem úszod meg az öklömet!

Gyula másnap reggel „eltávozt” kért a portástól, a kocsijához ment, feltankolta magát élelemmel és pisztolyát is a zsebébe süllyesztette.

Kész volt a rendrakással, a kőművesmunkák következtek, a boltívek kihullott tégláit kellett pótolni, valamint bevakolásra vártak a falon tátongó repedések, lyukak. A portás a szomszédos utcában folyó építkezéshez küldte anyagért, szerszámért, a gondnok már elintézett mindent az építésvezetővel, közölte fölényesen. Gyula szófogadóan indult el az építkezéshez, s a vakolókanál, pejszer és malterkeverő mellé egy nagyméretű csákányt is kért a munkásoktól.

Ádám fia alagútról szőtt elképzeléseit pillanatra sem feledve nap, mint nap vizsgálta, kopogtatta a pince falát, s hamarosan meggyőződött róla, csupán ott, a boltív alatt, ahol a fiú elaludt, döngött oly különösen, üres hordó módjára a fal. Semmi kétség, *üreg van a fal mögött*, vélte, a fiú ráhibázott! Még aznap éjjel elkezdte a bontást, a hatalmas csákányütések visszhangzottak az épületben, már-már attól tartott, az utcára is kihallatszik a zaj, s a járókelők nyakára hozzák a rendőrséget. Elfáradt, karja, válla erősen nyilallt, ilyesfajta munkára már emberemlékezet óta nem készítette a sors... A fal lazulni, repedezni kezdett, majd kihullott egy téglá, s azzal együtt némi törmelék, kő- és habarcsmaradvány pottyant a lába elé. A fal átszakadt, zseblámpájával a lyukba világított: a fénycsóva hatalmas üreg falára vetült.

– Barlang, vagy földalatti folyosó – lelkengett Gyula –, a kölyöknek igaza volt! – Folytatta a fal bontását, majd, midőn a rés akkorára tágult, hogy átférhetett rajta, óvatosan átlendítette testét a nyíláson. Az üreg természetes barlangnak tűnt, oldalát, mennyezetét helyenként szálkőzet, máshol töredezett kőtömbök képezték, volt, ahol gömbfákkal aládúcolták a falat. Tudta, N város mészkőszikláira épült, éppen úgy, mint a budai várkerület. Ott is, mint közismert, a házak pincéi

barlangokkal határosak, a mesterséges vágatok és a barlangok egymással összeköttettek... Mostanra már valóságos térbeli labirintus az egész Várhegy, nem csekély problémát okozva ezzel a kerületi tanácsnak. – Talán ebben a városban is hasonló a helyzet – gondolta Gyula –, majd haladt tovább, átmászva néhány nagyobb kötömbön, melyek minden bizonnyal a mennyezetről hullottak alá.

Sziklafal állta el az útját; két oldalán öblös nyiladékot fedezett fel. Bemászott a nagyobbak tűnő üreges falmélyedésbe, négykézláb araszolt, majd – ahogy leszűkült a járat – hasra feküdt és laposkúszással igyekezett befelé. Hogy haladhasson, talpát a sziklának feszítve ellökte magát, rúgásától egy kötömb meglazult, mennydörögve a lába mögé hullott, elzárva számára a visszafelé vezető utat. Előrecsúszott még néhány métert, majd szálkőzetbe ütközött és rádöbbsent, hogy zsákutcába került. Elfogta a pánik, mintha kriptába zárták volna, s hogy szabaduljon, a közúzalekos hasadékba préselte magát. Keresgélte a továbbvezető utat, kezével a sziklát tapogatva néhány kődarabot kibányászott, ám légáramlat nem volt, csupán kicsiny gömbfülke tűnt fel zseblámpájának fénycsóvájában. Kimerülten zihálva nyúlt el a földön, fulladás gyötörte, mintha elfogyott volna körülötte a levegő. Hirtelen rátörtek régi félelmei, visszatért szörnyűséges rémálma, mely gyermekkorá megrázó élménye óta üldözte őt...

Hétéves lehetett, amikor szülei aggteleki utazásra vitték, a Baradla-barlangot látogatták meg. Apja, a nagy turista, akkor még ereje teljében; szíve, mely korai halálát okozta, ép és egészséges volt. *Hosszú túrára* mentek, öt óra az út Aggtelektől Jószaftig, mondták a szülők; ő nem nyafogott, örömmel indult el velük. A barlang ámulatba ejtette, elbűvölten bámulta a hatalmas cseppkőoszlopokat, a különös képződményeket, melyek nevét a mesékből vették, száz csodát elevenítve meg. Mintha egy sziporkázó, különös világba érkezett volna, mindenhol csillogó kalcitkristályok, mésztufa-gátak, sztalagtitok, sztalagmitok –, s a rajtuk gyöngyöződő vízcseppek ragyogva szórták

szanaszét a fényt. A felnőttek hatalmas lámpákat cipeltek, apja kicsiny, de erősfényű elemlámpát adott neki. A barlang mélyére érve megszűnt a központi világítás, csupán saját lámpáik fényénél mászták a lépcsőket, láboltak át a híg iszapos gödrökön, hogy aztán ismét hatalmas folyosók és termek öblében sétálhassanak tovább... Az út egyharmadánál lehettek, amikor a túravezető pihenőt indítványozott. Szülei enni- és innivalót vettek ki a hátizsákból, majd nevetve, viccelődve barátkoztak a túratársakkal, akik afféle megszállott barlangkutatók voltak. – Amott a Törökmecset-ág bejárata – mutatott az egyik férfi egy sötétlő nyílás felé –, a barlangfolyosó gyönyörű, ám szűk és keskeny, magas termetűeknek igen nehezen járható!

Felcsillant a szeme, kalandra éhesen a nyíláshoz osont, befelé lesett. A csapat vidáman lakmározott, senki sem figyelt rá, felfedezőútra szánta el magát. A Törökmecset-ág valóban szűk volt, s éles, rögös kövecskékkel teli. A keskeny folyosón hol négykézláb, hol guggolva mászott, olykor lehasalva bújt át egy-egy nagyobb cseppkő-zászló alatt. Ahogy beljebb hatolt, egyre jobban hatalmába kerítette őt a látvány szépsége: a falakat, a függő cseppköveket milliónyi gömböcske, borsókó díszítette, s a képződmények, mint a szőlőfürtök, úgy csüngtek alá. Vörösbarna színben tündökölt minden, tudta, a vörös a törökök színe, ám hogy mi is a „mecset” arról csak halvány elképzelése volt. – Talán most megtudom – gondolta, s ment egyre beljebb, miközben az idő jócskán előrehaladt.

A folyosó keresztmetszete leginkább zabszemhez hasonlított, az oldalfalak a szelvény felső és alsó végénél egymáshoz simultak. Hol a sziklafal egyik, hol a másik oldalán mászott, olykor a falakat összekötő, keskeny, borsókókkal borított hidacskákon araszolva át. Az egyik tufapárkányon megcsúszott, a kis híd letört alatta, s ő a „zabszem” alsó végébe szorult. Mászott volna ki, ám leejtette zseblámpáját, mely a sziklának ütközött, s utolsót villanva kihunyott.

A kilátástalan sötétségben mintha fejre állt volna vele az idő, vad félelem fogta el, zsibbadni kezdtek tagjai. Eközben

rúgta, taposta a sziklafalat, ám ahogy mozgott, még fájdalmasabban mélyedtek testébe az éles kavicsok, s a borsókövek kicsiny gömbjei. Kiabált, ahogy a torkán kifért, a falak visszaverték jajkiáltásait, de a segítség késett, s attól félt, soha meg sem találják, itt marad örökre, a barlang foglya lesz! Akkor ismerte meg azt a szörnyű érzést, melyet úgy neveznek: *klausztofóbia*. Mintha a falak egyre jobban húzódnának befelé – úgy érezte –, centiméterről centiméterre közelítve meg őt, beszorítva, magukba préselve elgyötört kis testét...

Amikor végre rátaláltak, már alig volt eszénél. Mindössze két órát töltött a Törökmecset-ágban, ám ez az idő számára több napnak tűnt. Kiszabadításának részleteire már nem emlékezett, talán ölben, vagy háton vitték ki, szállásukra érve átaludta a napot, csak másnap eszmélt fel, s a kaland megdöbbenő képsora álmában olykor még mostanság is visszatér...

Az eset óta nem kedveli a zárt tereket, ha csak teheti, nem száll a liftbe, inkább gyalog megy, lépcsőkön rohan. Amikor tíz éve feleségül vette Zsuzsát és anyjával Szegedről Pestre költözött, egyetlen vágya volt: kertes házban lakni, ahol nincs lift, magas emelet.

Beszorulva a szűk repedésbe, ismét rátört a klausztofóbia. Mi lesz vele? – járta át a rettenet – ha itt marad, aligha keresik, még napok múlva sem találják meg! Mélyen beszívta a poros levegőt, csendben tízig számolt, próbált megnyugodni, megkísérelte leküzdeni iszonyát. Óvatosan hátrafelé kúszott, majd amikor lába elérte a leomlott sziklát, összehúzódkodott a rendelkezésére álló szűk kis térben, s hatalmasat rúgott belé. Ismét megfeszítette lábát és rúgott, ezúttal kissé megmozdult és kijebb gördült a kő. Sziszifuszi munkával hátrált kifelé, végre tágult a nyílás, kibújt a járatból, és fáradtan, porosan kiindulási pontjára visszaérkezett.

Nem adta fel, a sziklafal másik bejáratához ment, ott próbálkozott. Óvatosan haladt, tanult az előbbi fiasból, minden mozdulatát alaposan megfontolva lépkedett. A járat hirtelen kitágult, meglepetésére egy boltíves pincefolyosón találta

magát. A fal mellett hatalmas patkány tűnt fel, a kis állat félig rágott sajt darabot vonszolva osont. Amikor észrevette őt, megállt, egy darabig Gyulára bámult, majd továbbindult, zsákmányával a folyosó vége felé igyekezett. Az őrnagy követte a rágcsálót, egyszerre lécekből eszkábált ajtóba ütközött, benézett az ajtón: hordókat, élelemmel megrakott polcokat, zsákokat pillantott meg.

– Hát persze! – csapott a homlokára – a vendéglő pincéjébe jutottam! Az irány is stimmel... Ha átmennék az ajtón, a kamrából az „ebédlőbe” vezető lépcsőfeljáróhoz érnék, a konyha előterébe, ahol naponta falom az ingyenkaját! – Ötletét tett követte, a lécajtó könnyedén nyílt, pár perc múlva a vendéglő hátsó bejáratánál találta magát. Az ajtót lelakatolták, az ablaknak azonban lazán csukódott a kilincse: – Már tudom, mi módon juthatok ki éjjel a múzeumból! – örvendezett. Visszatért a pincébe, összerakosgatta a kivert téglákat, a fal mellé seperte a törmelékdarabokat. A boltív elé egy nagy szekrényt tolt, hogy elrejtse az újonnan feltárt hatalmas lyukat. Hirtelen eszébe villant Mónika jelentése, amit első N-beli útja alkalmából készített. Az étteremben ebédelt, s a fiatal pincér – nyilván, hogy felkeltsse a csinos kislány érdeklődését – a múzeumi betöréssel kapcsolatban mondott néhány szót. Mit is? Persze! – jutott eszébe – azt mondta: aznap éjjel az étterembe is betörhettek, mert reggel tárva-nyitva találta a folyosó ablakát! S úgy tűnt, az ablakot *belülről* nyitották ki... Akkor nem figyelt fel erre a körülményre, gondolta, amit az N-beli rendőrök: az ablakszárnyakat a huzat csaphatta ki. Ám felfedezése új értelmet adott Mónika beszámolójának, szinte biztosra vehető: a titkos alagúton hagyta el a rabló a múzeumot, s az étterem hátsó ablakán keresztül távozott! Hacsak... – elmélkedett – hacsak ki nem derül, hogy a járatot már a betörés előtt befalazták! Ez is egy dolog, melynek utána kell majd néznie...

Fáradtan dőlt le a rozoga kis díványra, kezét feltörte a csákánynyél, kikezdte a meszes törmelék. Fájt a háta, a válla, a szűk járatban való araszolás egész testét megviselte, arca égett a

kimerültségtől. Előkaparta a dívány mélyébe rejtett URH telefont és felhívta Zsuzsát. Bár már késő volt, az asszony nem aludt, éberen várta férje jelentkezését. Elmesélt mindent, elképesztően jólesett neki, hogy kedvesének eldicsekedhet sikereivel. – Ádámnak ne szólj róla – figyelmeztette – majd ha hazatérek, meg fogja kapni a megérdemelt elismerést!

– Ádámnak sem és másnak sem! – nyugtatta meg Zsuzsa.

– Tudom jól, hogy amit mondasz, nem publikus, hogy minden dolog titkos, amit mi ketten művelünk!

– Holnap ismét hívlak, addig is vigyázz a gyermekekre, anyára és magadra – búcsúzott nejétől a kuszodákat megjárt férfi, majd holtfáradtan a kényelmetlen kis dikóra hanyatlott, s pillanatokon belül mély álomba merült.

Már több mint egy hete robotolt a koszlott pincében, haladhatott volna gyorsabban is, ám fékezte a tempót, húzta az időt. Ezzel együtt a lázas tevékenység látszatát igyekezett kelteni, nehogy a múzeum vezetősége kipenderítse őt. A falak javítása hálás feladatnak bizonyult, rengeteg volt a hézag és a lyuk, csupa pepecselés, maszatolás, igaz, nem is volt kifejezetten mestere a kőművesmunkáknak. Tudta jól, egy hétnél tovább így sem maradhat, a gondnok – úgy tűnt – gyanakszik rá, mintha csak átlátna a maszkján, s a szutykos férfiban felismerné a rendőrnnyomozót! A telefonlehallgatás is idegesítette, a sok locsi-fecsi, purparlé s az unalmas hivatalos ügyek; olykor már azon volt, kitépi füléből a poloskát...

A múzeum telefonhálózata meglehetősen primitív volt. Az egyetlen fővonal a titkárságra futott be, s ha a városból telefonáló fél valamelyik melléket kérte, onnan kellett meg-ejteni az átkapcsolást. Mindössze öt mellékállomást tartalmazott a hálózat: két készüléket a földszinten, és hármat az emeleten. A mellékállomásokról gombnyomással lehetett városi vonalat kérni, mint Gyula megfigyelte, erre csak ritkán került sor. Vasárnap délelőtt váratlanul mellészegődött a szerencse,

különösnek tűnő beszélgetés ütötte meg a fülét. Két férfihang tárgyalt egymással, ám hogy kik, arról fogalma sem volt, a lehallgató gyöngye minőségű hangátvitele és a csöppnyi mikrofon recsegése nem tette lehetővé a személyek azonosítását.

„– Akkor rendben?

– Igen, jöhetsz!

– Mennyi?

– Mint máskor...

– Mikor és hol?

– 9-9-9 képes vagy megjegyezni?

– Mért ennyire bonyolult?

– Mert ez a szokás!

– Akkor a domb?

– Még kérde?

– A múltkor nem ott volt...

– Most ott lesz. Viszlát!”

A készülék kattant, Gyula agyában, mint a viaszba rótt írás, rögzült minden egyes szó; papírt, tollat ragadott, lejegyezte az elhangzottakat. Az agya pörgött, mint a motolla, lába gyökeret vert, kövé meredve állt. – 9-9-9 mi lehet ez? – törte a fejét, fantáziája szárnyra kapott. Egyszer olvasott valamit *Josemaría* spirituális kalauzáról, abban szerepelt az Út-999 elmélkedés. Netán titkos kód – agyalt –, utalás 666-ra, mely a Sátán száma! A *domb*, ez már valami konkrétum, no de hol a fenében van N-ben domb? – faggatta egyre önmagát. Mindenekelőtt szüksége van a város térképére, a kocsiban elhelyezett egy példányt, máris hozza, percet sem késlekedik!

„Mikor” – idézte fel a kérdés első részét. – Ha találkat beszél meg valakivel az ember, mi a legfontosabb? Hát a nap és az óra! Hamarosan február kilencedikét írunk – jutott eszébe – az első kilences talán erre utal, míg a második az órára: nyilván *este 9-re!* No de a „hol”... a harmadik kilences, az vajon miként értelmezhető? *Domb és kilences* – micsoda rejtély!

A portásfülkéhez lépett: – Mánnék rokonokhoz ebéd! – szólt be a pocakosnak. Sietősre fogta lépteit, a koci kesztyű-

tartójában megtalálta a térképet, bekapott néhány falatot, majd felhívta Zsuzsát.

– Segíthetek valamit? – érdeklődött az asszony.

– Kész de semmit, minden rendben, hamarosan hívlak!

– Pár szót beszéltek még a gyerekekről, majd bensőséges hangon elköszöntek egymástól.

Visszatért a múzeumba, megvárta, míg zár a portás, majd elővette a mappát, és tanulmányozásába mélyedt. A városkát széles völgy választotta el a Dunazug-hegységtől, nézette a meredek hegyoldalakat, ezek az ormok semmi esetre sem dombok, inkább nyári túrákra, és nem esti randevúkra valók! Pontról pontra végigpásztázta a várost, a térképen nem voltak szintvonalak, parkokat, sétányokat szép számmal talált, magaslatokat hiába keresett. Hirtelen megakadt a szeme egy feliraton: *Kálváriadomb* – kapta fel a fejét. A dombtetőn kereszt jelölte a Szent-Donát kápolnát, a dombocska oldalán sziklákra utaló rajzjeleket fedezett fel. Utcák nem vezettek a dombtetőre, csupán egy turistaösvény, melyet kék háromszög jelölt; nyilván ezen az úton közelítik meg a kápolnát a zarándokok.

– Hajrá! – lelkesedett Gyula – megvan a domb, de mit jelenthet a kilenc? Errefelé nincsenek házak, házszám tehát nem lehet, országút sincs, melyen kilométerkő állna... Oda kell mennem, körül kell néznem! Méghozzá ma éjjel, holnapután már kilencedike, és ha a feltételezésem helyes, azon a napon lesz a találkozó. A vendéglő tíz órakor zár, egy negyedórára rá útra kelhetek!

Elhúzta az átjáró elől a szekrényt, kiemelte a visszarakott téglákat, kissé még bővítette a nyílást. Izgatottan várt, majd amikor eljött az idő, a már jól ismert útvonalon a vendéglő kamrájába osont. Egyetlen pissenést sem hallott, a konyhások rég elmehettek, az étkezde még őrizte az ebédre volt marhapörkölt szagát. Kinyitotta az ablakot, kiugrott rajta, nem volt túl magasan, a puha hóban zajt sem ütött. Behajtott a ablakszárnyakat és gondosan kiékelte, hogy visszaútja biztosítva legyen. Átmászott a mellékutcába vezető kerítésen, s máris a

múzeum előtt találta magát. Nagyot szippantott a friss esti levegőből, az utca néptelen volt, a Duna-parti sétány is árván fehérlett, nem battyogott a friss hóban senki sem. Az útvonalat gondosan megtervezte, kisebb-nagyobb kerülőkkel a mellékutcákon kóválygott, legjobban attól félt, járőröző rendőrökkel akad össze, s ha leleplezik, befuccsol az akció! Óvatosan surrant a házak fala mentén, időnként egy-egy kapualjba húzódva figyelte a környéket. Mintha szökevény volna, s üldözné valaki, oly félve lépkedett a belváros szűk sikátoraiiban. Az utcai lámpák halvány fénye furcsa, szivárványszínű derengést adott az éjszakának, borult volt az idő, hatalmas felhők lebegtek, melyek elölték a holdat és a csillagokat.

Valahol egy mozielőadás ért véget, tömeg hömpölygött az utcán, a sarkon két rendőr tűnt fel. A sokaság közé rejtette magát, néhányan gyanakodva méregették, torzonborz ábrázata, koszlott ruházata viszolygást keltett a vásárnap tiszteletére kiöltözött közönségben. Az emberek lassan szétszéledtek, ő továbbbsietett, s az utca végén megpillantotta a Kálváriát. Megtalálta a turistajelzést, elindult felfelé a murvával felszórta, eljegesedett ösvényen. Kötömb állt az út mentén: tetején kereszt, oldalán bibliai jelenetet ábrázoló, kőből faragott dombormű díszelgett, a kép fölött római egyes számot fedezett fel. – Első stáció – mondta félhangosan, hát persze, *kálváriadomb*... Uramisten! – kapott észbe – akkor van *kilencedik stáció* is!

Gyorsan ügetett felfelé, a templomhoz vezető, stációkkal övezett utacska meredeken emelkedett; a város felé eső oldalon a domb sziklássá, szakadékosná vált. A kilencedik stáció tömbje mögött nagyobb facsoportot vett észre, örökzöld tuja- és fenyőfákról árulkodtak a hósapkák alól kibukkanó zöld lombok. – Kitűnő búvóhely – konstataálta –, ezért választották ezt a stációt! Óvatosan a fák mögé bújt, az ágak szétváltak, kis ösvényre bukkant, mely a domb hátsó, lankásan lejtő oldala felé vezetett. Gyula követte az ösvényt, házak errefelé sem voltak, a jeges hóval borított utacska a jelek szerint a Dunazug-hegység alatti völgybe torkollott. Megfordult, visszatért a murvás útra és

elindult felfelé. Útkanyarhoz ért, megpillantotta a kis kápolnát. A falpilléres, háromszögű oromzattal és kis homlokzati toronnyal ellátott templomocska úgy gubbasztott a sziklapere-men, mintha öngyilkos ugrással a mélységbe akarta volna vetni magát. Íves lépcsőzet vezetett a templomajtóhoz; Gyula körüljárta a kegyhelyet, másik utat nem talált, az épület megközelítése a meredek, jeges sziklafalak felől lehetetlennek tűnt.

A templom sötét volt, a kálváriadomb mellvédjére rögzített lámpák összetörve, vak szemekkel heverték szanaszét. Talán a fagy rongálta meg a kandelábereket, vagy inkább a sötétséget kedvelő látogatók... Ismét visszatért a kiserdőbe, bejárta az egész domboldalt, lépéseivel felmérte az ösvényt, miközben számtalan haditervet dolgozott ki.

– Ki lehetett az ismeretlen telefonáló és kivel tárgyalhatott? – töprengett, miközben ugyanazon az úton, amelyen jött, visszatért a múzeum pincéjébe. – Ha múzeumi alkalmazott volt az illető, akkor ugyan ki? A ruhatáros biztosan nem, a májbeteg arcú ember vékony fejhangját még a gyöngye minőségű mikrofonon át is felismerte volna. A portás és a többi néhány... – végül mindet elvetette, egyedül a gondnok maradt, akiről feltételezhető volt, hogy valami módon részese a múzeumban zajló bűntényeknek. – Lehetett külső ember is – rágta tovább a kezét –, valaki, akit ismernek az itt dolgozók, egy rokon, egy barát, aki olykor beugrik egy telefonra.

Az elmúlt napok során, miközben rakodott s járkált az előcsarnokban, figyelte, kik jönnek-mennek, miféle alakok látogatják a kincstárat. Észrevett ki-be szaladgáló fiatal férfiakat, ezek nem váltottak jegyet, csupán beszéltek a pénztárba: rokon-nénikéjüket keresik.

Egy alkalommal, közvetlenül a zárás előtt, a féllábú teremőrt is látta, a rokkant férfi kartámaszos botjára támaszkodva jött le a lépcsőn, mulárával gondosan kitapogatva a fokokat. Sűrű fekete szemöldöke rángatózott, arcán fájdalmas fintor ült, nyilván attól félt, eleshet, s még jobban összetörheti magát. A múzeum előtt automata váltós Trabant Hycomat

gépkocsija várta, abba szállt be nagy nehezen, s amint elindult és gázt adott, Gyula még sokáig nézte a kipufogó okádtá füstöt, mely jó darabon elkísérte a lassan dőcögő kocsit.

* * *

Az ominózus napon, azaz február kilencedikén, kedden, Gyula már kora délután elszelelt, otthagyta a múzeumot.

– Hívták rokonok disznóöldöklésre, lenni nágy vacsera, utána náluk alszok! – vetette oda a testes portásnak.

– Fene a beledet – cöcögött kedvetlenül a dupla tokás férfi – élsz itt, mint Marci Hevesen! – Bár egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy rámorduljon, mégis azon volt, hogy itt tartsa a füstös képű *Janíkot*, a sáp, a fickó bérének kisebbik fele, jó pénz volt neki. Ez ügyben nap, mint nap perlekedett Jovánnal; a gondnok igencsak szerette volna már kapun kívül tudni a mindenhol ott lábatlankodó, nem túl bizalomgerjesztő külsővel megáldott szlovák pasingert.

Gyula első útja a városi fürdőbe vezetett, tisztálkodása – mióta N-ben tanyázott – meglehetősen sok kívánnivalót hagyott maga után. Ezen az estén, amikor rakodómunkásból nyomozóba készült visszavedleni, úgy érezte, kimosakodott testre és tiszta fehérneműre van szüksége, s eltávolította az arcára ragasztott szőrzeteket is. A kocsiban átöltözött: testhez simuló fekete nadrágot, fekete gumitalpú cipőt, sötét vattakabátot öltött, fejére sötét sisapkát húzott. Telefonját, rendőrigazolványát és revolverét ügyesen belső zsebeibe rejtette, s két pár bilincset is a derekára csatolt. Erős kísértést érzett, hogy felhívja Zsuzsát, de ellenállt a csábításnak, attól tartott, izgatott hangja elárulná, hogy *bevetésre* készül, s a szavak minden rezdülésére felfigyelő asszony feleslegesen izgatná magát. – Majd később – odázta el –, majd akkor telefonálok, amikor túl leszek az akció nehezen!

Ideges volt és feszült, főként attól tartott, rosszul értelmezte a három kilences rejtjeles üzenetét. – Lehetséges,

hogy senki sem lesz ott – kesergett –, talán tévedtem, nem akkor és nem ott találkozik egymással a két telefonáló... Órájára nézett: pár perccel múlt nyolc óra, indulni kell, szánta el magát.

Derült, ám rendkívül hideg éjszaka volt. A háromnegyedére hízott hold sugarai fényesen csillámlottak a havas csúcsok között hömpölygő, jégtáblákkal borított folyón. A felhők hatalmas kárpitokként húzódtak szét, mögülük milliányi csillag bukkant elő; az égbolt mintha miniatűr lámpákkal teleaggatott takaró lett volna egy hatalmas, nagy fekete állat testén. Néhol még élénk volt a forgalom, moziba igyekvő, vagy onnan hazafelé tartó emberek lepték el az utcákat, gépkocsik feke csikordult, egyik-másik kocsmából hangos danászás vagy durva veszekedés lármája szűrődött ki.

A kisváros utcáit vastag hóréteg fedte, a tegnap délutáni havazás nyomait a legtöbb helyen még nem takarították el. A Kálváriadomb aljába érve körülnézett, majd lassan, óvatosan elindult a turistaúton, ügyelve arra, hogy ne ropogjon talpa alatt a firnné merevedett, jeges hótakaró. Időnként megállt, a kőtömbök mögé húzódva körülnézett, fülelt és hallgatózott, leste az éjszaka neszeit. Csend volt, ide már nem jutott el a város gyérülő zaja, lépteket sem hallott, csak néha reccsent valahol egy-egy ág, roskadozva a ráfagyott jégburok és hótakaró súlya alatt. A kilencedik stáció kőtömbje mögé lépett, a bokrok közt védett zugra akadt, már az előző alkalommal kinézte magának ezt a helyet: innen belátható volt a turistaútnak csaknem a teljes, felfelé kanyarodó szakasza. Az órája fél kilencet mutatott, van még idő, sóhajtott, tudta jól, keserves, nehezen múló félóra vár még rá, s közben izgulhat, mit tartogat számára a sors.

Fázott, a hőmérséklet az idő múlásával egyre jobban csökkent, a holdat olykor egy-egy kisebb felhőfoszlány takarta el. Messziről motorzúgást hallott, majd a zaj elhalt, mintha megállt volna egy kocsí. – Jönnék! – rándult össze, adrenalin-szintje az egekbe szökött. Feszülten figyelt, orrcimpája meg-

remegett; szinte minden érzékszerve a hallásában összpontosult. Megcsikordult a jeges murva, a hóban halk léptek huppantak: – Valaki közeleg! – ütötte szíven a felismerés. Az úton hamarosan feltűnt egy alak: alacsony, vékony emberke kaptatott felfelé, kucsmát és rövid bundakabátot viselt, kezében aktatászkát szorongatott. A hold kibújt a felhők mögül, fénye megvilágította a közeledőt, Gyula biztos volt benne, hogy sohasem látta ezt a férfit. Óvatosan a fák mögé húzódott és várta emberét.

A férfi megállt, amint a kilencedik stáció elé ért, nézelődni kezdett, Gyula lányomainak láttán azt hitte, társa már itt van, várja őt. Halk *hahót* rebegeve lépett a masszívum mögé, bizonytalankodva a fák felé indult. Gyula csak erre várt, mint a szavannák gepárdja a Thomson gazellára, úgy vetődött rá a férfira, s a havas földre teperte le. Az ismeretlen kiáltani akart, de az őrnagy gyors mozdulattal befogta a száját, a hátára térdelt s megfenyegette: ha egyetlen nyikkanást is hallat, kitekeri a nyakát. Zsebéből kendőt vett elő, gondosan bekötötte áldozata száját, aztán talpára segítve a fenyőfák közé vonszolta a rémült férfit. Az egyik fatörzshöz bilincselte, majd tudtára adta: a rendőrségtől van, s ha nyugton marad, senki sem fogja bántani, nem esik semmi baja.

Visszasietett leshelyére, éppen jókor, mert közeledett a másik személy. Ellentétben elődjével az újabb jövevény magas, jól megtermett alak volt, sötét síruhát viselt, fejét arcába húzott fekete kötött sapka fedte, rajta lyukak két szemnek és a szájnak. Gyula az erős holdfényben kimeresztett szemmel vizsgálta a férfit, ám hiába, ötlete sem volt, kit rejthet a betörőnek is dicséretére való öltözék. Taktikát kell változtatnia, vélte, új ellenfele vele azonos súlycsoportú, az a fajta letámadás, mely a vékonyka ipse esetében eredményes volt, most nem sok sikerrel kecsegtetett.

A kötömb mögé húzódva leste a sötétruhás vagányt, aki – akárcsak elődje – a kilencedik stációhoz érve hirtelen megállt. Toporgott, rugdosni kezdte a havat, körülnézett, s mintha csak a

kutyáját hívná, néhány éles füttyszót hallatott. Riadtan hökölt hátra, amikor társa helyett Gyula ugrott elé és kíméletlenül rárivallt:

– A törvény nevében felszólítom, igazolja magát, Kéri rendőr-örnagy... – még be sem fejezte a mondatot, a férfinak máris lendült az ökle, szó nélkül megcélózta ellenfelét. Gyula jó reflexszel félreugrott, támadója csupán a vállcsúcsát legyintette meg. Az őrnagy is támadásba lendült, kedvenc karate-fogásával kísérletezett, ám az ismeretlennel nem boldogult, a hajlékony testű alak úgy csúszott ki szorításából, mint kígyó az olajos kenyérből. Ökölharc bontakozott ki, a két férfi ádázul küzdött: több-kevesebb sikerrel ütötte, csépelte egymást, némelyik találat pontot ért volna, ha a két ellenfél profi bokszeccsen méri össze tudása legjavát. Gyula szemöldöke felhasadt, arcán végigfolyt a vér, a sós lé szájába is beszívargott. Nem törődött vele, nagyot köpött, majd rúgott, verekedett tovább. Már a földön hemperegtek, hörögve, szitkozódva tépték egymást, Gyula megkísérelte lerántani a férfi sisapkáját, ám annak kötése nem engedett.

A következő pillanatban rémülten vette észre, ellenfelének az a célja, hogy az út peremére szorítva, lelökje őt. Alattuk a mélyben hólepte mező terült el, melyet a hegy felől meredek sziklafal határolt. Hatalmas ugrással az út belső felére lendült, miközben elkapta ellenfele nyakát. Néhány ütés elszenvedése után belekapaszkodott, s megkísérelte a fekete-sapkás fejét a karja alá tekeríteni. A férfi egyik keze vigyázatlansága folytán szabadon maradt, az álarcos a zsebéhez kapott és kést rántott elő. A hold ezüstös fénye pillanatra megcsillant a keskeny, hosszúkás pengén; a szúrás váratlanul érte Gyulát, a késpenge megcsúszott sűrű szövésű dzsekijén, s a jobb vállgödrénél hatolt be mélyen a testébe. Szorítása lankadt, ezt azonnal érzékelte maszkos támadója: hirtelen mozdulattal kirántotta magát karjából, s öklét felemelve ütni akart. Az őrnagy a szúrástól iszonyatos fájdalmat érzett, ettől végképp megvadult, kinyájával, életével már mit sem törődve, hatalmasat ordítva

szedte össze maradék erejét. Ahogy az álarcos ütni akart, kissé megtántorodott, egyensúlya labilissá vált; ezt a pillanatot használta ki a sebzett férfi, hogy egy hatalmas rúgással lágyékon taszítsa őt. Az álarcos önkéntelenül hátralépett, a hasához kapott, Gyula ismét rúgott, ettől az út peremére szorult férfi megcsúszott a jeges murván, s kezével-lábával kalimpálva a mélységbe zuhant. Üvöltött, mint a pokol kárhózzója, a Dunazug-hegység havas ormai kísértetiesen visszhangozták rémséges kiáltását, s a testével lesodort kötörmelék sziklához csapódásának pattogásait.

A sebesült őrnagy a vállához kapott, keze a kés nyelébe ütközött, nedvességet érzett, vattakabátja vérétől lucskosan tapadt rá, arca, homloka az elszenvedett ökölcsapásoktól sajgott, lüktetett. Iszonyú önuralommal előkaparta URH készülékét, majd megnyomta a rendőrségi mentőszolgálat riasztására szolgáló gombot.

– Halló, Kéri őrnagy, akció közben megsérültem... igen... a Kálváriadomb, kilencedik stáció... azonnal jöjjenek, súlyos, életveszélyes és rajtam kívül van még két sebesült... hívják a rendőrséget! – Több szó nem hagyta el ajkát, csupán annyit látott: az égbolt a holddal és a csillagokkal örült forgásba kezd. Adóvevője kiesett kezéből, s nagyokat koppanva a sziklán, a mélységbe hullt. Hátratántorodott, kezével fogódzó után kapkodva a kilencedik stáció kötömbjére dőlt, lábai elgyengültek, lassan összezsugorlott, majd eszméletét veszítve, ájultan a földre zuhant.

Amikor magához tért, hordágyon cipelték, homályosan észlelte, hogy mentőautó felé viszik; mindenhol mentősök és rendőrök tolongtak, köztük – mint távoli álmokkép – ködben úszva feltűnt Barabás. A tömeg hirtelen kettévált: két férfi újabb hordágyat hozott, rajta nedvesen, sárosan sötétruhás, feketemaszkos férfi feküdt, csepegő vére pirosra pöttyözte a hófehér havat. Valaki lámpájával az arcába világított, majd erélyes mozdulattal letépte róla álarcát. Gyulát épp akkor emelték be az autóba, ágyát kissé megdöntötték, s az ájulásából

magához tért férfi tekintete egyenest a sapkájától megfosztott ellenfél arcára esett.

– Úristen, ez nem lehet igaz! – nyögte. – Ilyen nincs, talán csak álmodom, s a képzeletem játszik velem... – Újból elájult, szívverése leállt, a mentőorvos lélekszakadva kezdte el az élesztés nehéz és fáradtságos műveletét.

Zsuzsát nem sok jóval kecsegtette a február kilencedikére virradó nap, fejfájósan ébredt, a gyomrával sem volt minden rendben, reggeli nélkül, csupán egy kávé elfogyasztva hagyta el otthonát. Az egyetemre érve az elektronikus laboratóriumba sietett gyakorlatot tartani, ám Magdika elkapta a folyosón:

– Gabi telefonált. – lihegte. – Azt üzeni, vidékre utazott, arra kér, tartsd meg helyette az előadást, és menj el délután a dékáni értekezletre is! A téma az új tanterv, az anyag nálam van, rögvest átadom neked az egész paksamétát!

– A fene essen Gabiba! – sóhajtott Zsuzsa, miközben átvette a titkárnőtől az irományokat. Fáradtan és kedvetlenül segédkezett a diákoknak az elektronikus mérések elvégzésében, a feleltetés és a zárthelyi-írás ezúttal elmaradt. A laborból egyenest az auditóriumba sietett, megkezdte az előadást, majd a külvilágot agyából kirekesztve elmerült az elektrodinamika képleteinek végtelen dzsungelében. Az egyik levezetésnél elvétett valamit, az első padban ülő stréber diák már ugrott is a táblához, hogy kijavítsa tanárnője hibásan interpretált tézisért. Zsuzsa megköszönte a segítséget, elfogta a gyengeség, az asztal szélébe kapaszkodott, hirtelen elsötétült előtte minden, attól félt, elájul, összeesik.

Délben megpróbálkozott az ebéddel, de csak egy kis levest, s pár kanálka főzeléket volt képes magába erőltetni. A dékáni értekezletről nemcsak Juhos, hanem Levendulay is távol maradt, őt Bán Erzsébet, Ivica egykor volt szobatársa helyettesítette. Csaba kissé késve érkezett, apró fejbólintással üdvözölte kollégáit, majd a többiektől távol, a szoba sarkában foglalt

helyet. A témához főleg a két erősáramú tanszék vezetője szólt hozzá, vitába szálltak a dékánnal, ám hogy miről vitatkoztak, arról Zsuzsának fogalma sem volt. Figyelme elkalandozott, gondolatai máshol jártak, sápadt, élettelen arccal meredt maga elé. Egyszerre meghallotta nevét, a dékán az ő tanszékük véleménye felől érdeklődött. Ingerült lett, fogalma sem volt Gabi álláspontjáról, s anélkül, hogy alaposabban átgondolta volna mondandóját, élesen felcsattanva válaszolt:

– Az egész úgy rossz, ahogy van – vágta ki mérgesen. *A karok és rendek* képviselői döbbenet bámultak rá.

– Ezt meg hogy érti, kedves kolléganő? – kérdezte a dékán nem titkolt rosszallással. – Esetleg kifejthetné bővebben az álláspontját!

Zsuzsa rövid, világos mondatokban ismertette gondolatait, elmondta a véleményét ugyanúgy, mint már számtalan alkalommal Gabinak is, főnöke azonban ügyet sem vetett rá.

– Nem is olyan marhaság, amit a kolléganő mond! – lelkendezett a vékonyhangú Mizeri, aki a Villamos Erőművek Tanszék vezetője volt.

– Köszönöm az elismerést! – replikázott Zsuzsa, kinyújtva egy fáradt mosolyt küldve a sovány kis ember felé. A hangulat oldottabb lett, a nagytekintélyűek göcögve nevettek társuk kiszólásán, majd Mizeri kézcsókkal kérte az asszony bocsánatát. Az értekezlet kellemes beszélgetéssé alakult át, egy alkalommal Csaba is hozzászólt, halk, szenvtelen hangon beszélt, de amit mondott, értelmes volt és hasznos, mindenki által akceptálható. A titkárnő kávéval és teával kínálta a társaságot, beszélgettek és viccelődtek, az összejeövetel hosszúra nyúlt. Fél hatkor a dékán az órájára pillantott, s a megjelenést megköszönve, végre-valahára berekesztette az ülést.

– Zsuzsa, kedves, legközelebb is ön jöjjön értekezni Juhos helyett! – lépett hozzá mosolyogva a férfi. – Gabi újabban teljesen használatlan, szórakozott és szétszórt, semmire sem figyel. Nem tudja véletlenül, mi a baja?

– Nem tudok róla semmi közelebbit – hárította el az asszony a dékán kérdését. Fáradt, karikás szemmel nézett az alacsony, csontos arcú férfira, gyorsan elkészönt és kirobogott az ajtón. Még vásárolnia kellett, a kocsi Gyulánál, anyósa, aki vállalta a főzést az egész családra, cipekedni, csomagokat vonszolni nem bírt. Ahogy hazaért, lecsapta a két tömött szatyrot az előszobában, majd ruhástól az ágyra zuhant.

– Mi van veled, kislányom? – nyitotta rá az ajtót Margit. Zsuzsa sóhajtvá nyújtotta felé a kezét.

– Anya! Nem vagyok jól, fáradt is vagyok... kérek egy teát és fejfájáscsillapítót... a gyerekeket lásd el, légy olyan szíves... Margit langyos-vizes kendőt tett a homlokára, majd gyógyfűveiből teát készített. Lányaként szerette Zsuzsát, anya volt és nem anyós.

– Tudom jól, mi a bajod! – ült le mellé a kanapé szélére – Gyulus miatt aggódsz, jól gondolom? Tegnap nem telefonált, s ki tudja, mire készül...

– Jól gondolod, drágám, rossz előérzetem van, megőrülök már az idegességtől!

– Megágyazzak? Lefekszel?

– Nem, semmiképp... Ma biztosan telefonál, *muszáj*, hogy telefonáljon, és hátha utasítást ad, rám bíz valami elintézni valót! Kérlek, tedd ide mellém a vezetékes telefont, és a táskámból szedd elő az URH adóvevőt!

Margit mindent elrendezett, ő sem volt a legjobb idegállapotban, ám valakinek tartania kellett a frontot, ő most nem engedheti el magát! Miután megvacsoráztatta és ágyba küldte a gyerekeket, visszatért Zsuzsához, fekhelye mellé húzta az egyik fotelt és fáradtan behuppant.

– Itt maradok veled, várom én is a telefont, a szobámban úgysem volna egy percnyi nyugtom sem... Zsuzsa szeretettel simogatta meg a kezét; szüleit korán elvesztette, s amint egymásra találtak Gyulával, Margit az ő számára is édesanya lett. – Mindketten elbóbiskoltak, a gyerekszoba felől sem jött

semmiféle zaj, csak Margit halk hortyogása törte meg időről időre a csendet.

Tizenegy óra felé járt az idő, amikor éles csengetéssel felriasztotta őket a telefon. Zsuzsa az URH-hoz kapott, nyomogatni kezdte, ám nem az adóvevő, hanem a vezetékes szólt.

– Kéri lakás – rebegte.

– Kéri asszonyt keresem! – ismerte fel a telefonban Gyula főnökének, az ezredesnek a hangját.

– Tessék, én vagyok, parancsoljon...

– Asszonyom, rossz hírt kell közölnöm, a férje egy akció során megsebesült. Jelenleg az N-i kórházban ápolják...

– Uramisten, mi történt? Súlyos, életveszélyes?!

– Nem ismerem a részleteket, magam is tájékozódni szeretnék, úgyhogy egy járőrkocsival azonnal N-be indulok! Ha gondolja, asszonyom, ön is velünk tarthat...

– Megyek, kérem, drága ezredes, okvetlenül vigyenek el! Beülök egy taxiba, hol érem utol magukat?

– Önért megyünk, várjon ránk a kapu előtt, negyedóra és ott vagyunk!

Margitnak minden vér kifutott az arcából, ájulás környékezte, sírva, reszketve faggatta Zsuzsát. Az asszony fejvesztve kapkodott, nem tudok semmit, hebegte, szedjünk össze néhány holmit Gyulusnak, pizsama, törülköző, minden, ami a kórházban kell...

– Kérlek, telefonálj azonnal, belehalok az izgalomba! – A kapu elé kísért Zsuzsát, reszketve álltak az éjszakai hidegben, várták a kocsit, sírva, zokogva vigasztalták egymást. A kanyarból motorzúgás hallatszott, majd feltűnt a rendőrségi autó. Az ezredes kiszállt, a hátsó ülésre tessékelt a rémült asszonyt és maga is mellé telepedett. A sofőr-rendőr jobbán Rocsik ült, Gyula egyik legjobb embere. Amint elindultak, Zsuzsa a kérdések özönét zúdította a főrendőrre, szipogva, rettegve faggatta férje főnökét.

– Az őrnagy magánakciójáról van szó – mondta szemrehányó hangon az ezredes. – Két férfival került közel-

harcba, az egyiket megbilincselte, ám a másik belédöfött egy kést. Úgy értesültünk, éppen most mütik, azonnali ellátást igényelt, szó sem lehetett hazaszállításáról. Emiatt ne aggódjon – nézett a zsebkendőjébe zokogó asszonyra –, az N-i kórház rendes, jól felszerelt intézmény, a sebészük kiváló, azelőtt Pesten, a klinikán dolgozott, de valaki megfúrta, ezért családjával N-be költözött...

– Kikkel harcolt, és ki szúrta le? – szífogott Zsuzsa.

– Ezt nem tudjuk, az egyének személyazonosítása folyamatban van...

– Ők is megsérültek?

– Az egyik nem, az csak az ijedtségtől került sokkos állapotba, amikor a férjeura egy fához bilincselte! De a másik, nos a késelő pasas lezuhant valami sziklafalról... Fogalmunk sincs, hol az ördögben van N-ben sziklafal, s hogy kerültek oda ezek hárman éjnek évadján!

A kocsiban felberregett a rádiótelefon, Barabás jelentkezett, Rocsik vette fel vele a kapcsolatot. Amikor végzett, az ezredeshez fordult:

– A megbilincselt alak valami pozsonyi üzletember, szép summa dollárt találtak nála, nyilatkozni nem volt hajlandó, azt mondta, majd ügyvédje jelenlétében tisztázza magát a csehszlovák rendőrség előtt!

– És most hol van?

– Az N-i kapitányság fogdájában piheni ki a nap fáradalmait. Holnap majd kapcsolatba lépnek Barabásék Pozsonnyal...

– Helyes! És a másik?

– Még nem tért magához, őt is a kórházban ápolják, borda- kéz- és lábtörés, agyrázkódás, zúzódások. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Ellenben találtak nála egy igen értékes aranyszelencét, ami – mondanom sem kell – a Kincstár-múzeumból való!

– A férjem! – kiáltotta Zsuzsa – vele mi van, róla mit mondott Barabás?!

– Kéri őrnagy a műtőben van, még tart az operáció, ennél többet egyelőre senki sem tud, kérem, asszonyom, legyen erős...!

Robogtak tovább a sötét sztrádán, mellettük a befagyott Duna, partja mentén már beállt a jég, csak középen, ahol erősebb a folyó sodra, úsztak, torlódtak a jégtáblák. A hold kibújt a felhők mögül, és megvilágította a Dunazug-hegység hósapkával fedett ormait. – Ismét éjszakai autózás N-be! – jajdult fel Zsuzsa. – Akkor Ádám, most Gyulus a bajbajutott... Átkozott egy város, vinné el őket az ördög, csapjon bele a mennykő a múzeumukba!

Elérték a várost, végigszáguldtak a főutcán, macskakővel kirakott nagyobb térre értek, melyből a kórházhoz vezető széles, fákkal szegélyezett sugárút nyílt. A kórház előtt kocsik sorakoztak, az előcsarnok fényárban úszott, mindenfelé rendőrök, civilek, kórházi alkalmazottak álldogáltak. Zsuzsa az egyik kisebb csoport közepén a múzeumigazgatót pillantotta meg: pizsamájára felvett téli kabátban toporgott, most is ugyanazt a tarkacsíkos pizsamanadrágot viselte, mint ott a pincében, Ádám keresésekor. – Talán nincs neki másik, vagy ez a divat N-ben! – futott át Zsuzsa agyán a cseppet sem ideillő gondolat.

Barabás és néhány rendőrtársa fogadta a pesti delegációt; az ezredes a tiszteletköröket mellőzve, azonnal a tárgyra tért.

– Mi a fene ez az egész? Maguk hol voltak, mért nem avatkoztak be még idejében az akcióba?!

– Azonnal indultunk, amint vettük az őrnagy riasztását, sajnos Kéri elvtárs kihagyott bennünket ebből a játékból, azt sem tudtuk, hogy a városunkban tartózkodik, s a Kincstár-múzeumban nyomoz!

– De miféle sziklafalon hadakoztak? – nézett Zsuzsa Barabásra.

– A Kálváriadombon, egészen fenn, a kápolnánál! A turistaút szakadék szélén vezet, bár a domb nem túl magas, a meredek sziklafal veszélyes mélységekbe zuhan alá. Nyilván-

való, hogy verekedtek, s miután a férfi megkéselte az őrnagyot, egyensúlyát veszítve a szakadékba zuhant...

– Még jó, hogy ott nem hagyta a fogát – dünnyögte magában az ezredes -, így is elég nagy baj lett a fiú magánakciójából, s enyém a felelősség, miért adtam neki szabad kezet...

Zsuzsa már reszketett az idegességtől, váltig kérdezgette a fehérköpenyeseket férje állapota felől, de senki nem tudott semmit, legyen türelemmel, biztatták, magára hagyva őt. Gondolt egyet, hátat fordított a rendőröknek, s elindult felfelé a lépcsőn. Az első emeleti folyosó végén *Nagyműtő* feliratú ajtót fedezett fel, oda sietett. Egy orvosba ütközött, őt faggatta rémült ábrázattal, hirtelen megszédült, hátratántorodott...

– Asszonyom, üljön le a padra, és kérem, nyugodjon meg! Úgy tudom, most fejezték be az operációt, hamarosan hozzák ki a férjét, azonnal itt lesz! Pálkövi főorvos úr műtötte, várja meg őt, és beszéljen vele! – Zsuzsa fáradtan rogyott le a kopott lócára, egész testében remegett, rémálomnak tűnt számára az elmúlt néhány óra, hihetetlen, kísérteties látomásnak. A nővérszobából kedves kis ápolónő lépett hozzá, adott neki egy csésze teát és belediktált két szem nyugtatót.

Kisvártatva felpattant a műtő szárnyas ajtaja: két férfi hatalmas gurulókocsin tolta kifelé Gyulát. A kocsi mellett egy nővér lépkedett, infúziós palackot tartott, melynek csöve a beteg balkarjába csepegtette a lét. Gyula jobb vállát és karját hatalmas kötés fedte, ragtapaszok, kékfoltok, duzzanatok borították az arcát és nyakát. Zsuzsa lélegzetviSSzafojtva bámulta a férjét, az őrnagy nem volt magánál, ha fel is ébresztették a mélyaltatásból, mostanra már ismét elalélt. Az ápolók részvétellel nézték a könnyező asszonyt, pillanatra megálltak, az egyik műtős kezét feltartva jelezte: az asszony maradjon távol, ne közelítse meg a páciens.

– Hová viszik? – suttogta Zsuzsa.

– Az intenzív osztályra, holnap majd pár percre benézhet hozzá...

A menet elvonult, Zsuzsa szoborrá dermedve állt. Ismét nyílt a műtő ajtaja, sápadt, magas férfi lépett ki utcai ruhában, kalapban és nagykabátban. Nyilván hazafelé igyekezett. Azonnal felismerte az asszonyban a hozzátartozót, udvariasan bemutatkozott és leült vele együtt a padra.

– Biztosíthatom asszonyom, minden tőlünk telhetőt megtettünk, ami emberileg, azaz orvosilag lehetséges! A férje rengeteg vért vesztett, a kés a tüdőcsúcsba is behatolt. Szerencsére jobboldalon érte a szúrás, így a szív és az aorták nem sérültek meg. Őszinte leszek: néhány igen nehéz nap következik, a sebesült még koránt sincs túl az életveszélyen! Erős, jó felépítésű, kiváló egészségi állapotnak örvendő férfiről van szó, bízunk kell az életerejében, élni akarásában...

Zsuzsa megállás nélkül zokogott, zsebkendője átnedvesedett, az orvos a sajátját nyújtotta neki.

– Vannak rokonai N-ben? – kérdezte az asszonyt. – Van valaki, aki hazavinné kocsin?

– Nem ismerek senkit, itt akarok maradni, a férjem mellett a helyem! Kérem, főorvos úr, engedje meg, hogy ezen a padon tölthessem az éjszakát! Holnap keresek magamnak szállást, amíg a férjem fel nem gyógyul, okvetlenül N-ben maradok...

– Szó sem lehet róla, hogy a padon éjszakázzon! Velem jön, hazaviszem, van otthon egy vendégszobánk. A feleségem majd gondoskodik önről, kiváló asszony, nyugodtan rábízhatja magát! És ha úgy dönt, hogy N-ben marad, talál a kórház mellett egy kedves kis hotelt! A szobák rendesek, tiszták, és viszonylag olcsón az étkezés is megoldható...

A kórház előcsarnoka kiürült, csupán két rendőr posztolt az egyik földszinti szoba előtt, mint Zsuzsa megtudta, a másik sebesült, a késelő fekszik odabent. Az orvos kocsijába segítette az asszonyt, egy pléddel gondosan betakarta, majd indított.

– Még most sem tudom – sóhajtott Zsuzsa –, végtére is *ki az az ember*, aki leszúrta a férjem, aki a múzeumból mükincset lopott...

– Nem tudja?! – nézett rá hitetlenkedve a doktor. – Holnap erről beszél majd az egész város, ez lesz itt a nagy szenzáció!

– De hát kicsoda az illető?!

– Az egyik múzeumi teremőr, úgy hívják: Bánki Vazul!

– Hogy mondja? *A féllábú?* Nem, az nem lehet! Az teljességgel lehetetlen...

Zsuzsa a döbbenettől tágra nyílt szemmel bámulta a halvány derengésben felbukkanó házakat, műemlékeket és templomokat – ez lehetetlen – mormolta, és a csodálkozástól még sírni is elfelejtett.

A délelőtti nap besütött az ablakon, sugarai aranyló csíkokkal vonták be a kedves kis kórházi szobát. Az idős, gyomorműtéten átesett férfi összeszedegette hóbelevancát, hamarosan másik szobatársat kap, érkezett a hír, még hozzá a hős rendőr-örnagyot, akit az egész város ünnepel. Már hajnalban áthúzták az új jövevény ágát, alaposan kitakarítottak, az egyik nővérke a csöppnyi vázába pár szál virágot hozott. A maródi férfi kísértalt a folyosóra, a télikertnek is beillő társalgóba ment, gondolta, itt húzza meg magát, amíg a betegtárs átköltöztetésével járó hajcihő lebonyolódik.

Több mint tíz napot töltött Gyula az intenzíven, sokáig élet-halál közt lebegett. Elfertőződött sebe nehezen gyógyult, olykor magas láz gyötörte, légzési nehézségekkel küzdött. Orvosa mindent megtett érte, a legjobb külföldi gyógyszerekkel látta el. Zsuzsa naphosszat üldögélt a fehér lócán, nem sírt, nem panaszkodott, erős lélekkel tartotta magát. Napjában két-három alkalommal pár percre meglátogathatta a férjét, ennél több időt a szigorú főnővér nem engedélyezett. A főorvos ajánlotta szállodában bérelt szobát, telefonon tartotta a kapcsolatot családjával és kollégáival. Arról hallani sem akart, hogy Pestre

szállítsák Gyulát, ragaszkodott Pálkövi kezeléséhez. Gyakran vendégeskedett az orvos-házaspárnál, vigasztalták, kényeztetették, mintha rokonai, testvérei lettek volna, mély átérzéssel viseltettek sorsa iránt. Amikor javulni kezdett az őrnagy állapota, s az aggodalom okozta feszültség lassan felengedett, a főorvos viccelődve próbálta jobb kedvre deríteni Zsuzsát.

– Az a baj, hogy ezek a gazfickók elmulasztják fertőtleníteni a halefot, mielőtt az áldozatukba szűrjék. Bezzeg, ha az én sterilizált szikémmel döfik le a kedves Gyulát, már arra sem emlékezne, hogy ez a kisváros a világon van! – Zsuzsa kényszeredett mosollyal díjazta a humorizálást, az orvost félistenként tisztelte, tudta jól, ő mentette meg férjét, s élete még most is a kezében van.

Lábadozásra – ahogy a *főnéni* mondta – a kórház legszebb kétágyas kórtermébe helyezték át a kalandos sorsú rendőrt. Szobatársával, az öreg gyomorműtöttel, hamar összebarátkozott; amikor elült a kórházi élet zaja és kettesben maradtak, az idős férfi adomákkal, ízes történetekkel szórakoztatta Gyulát.

Alighogy híre ment az őrnagy állapota jobbra fordulásának, a látogatók özöne lepte el a szerény kis vidéki kórházat. Elsőként Margit érkezett a gyerekekkel, őt követték a rokonok, barátok; eljött Juhos Gabi, autóján magával hozva Esztert, Icát és Levendulayt. Ajándékként hatszemélyes herendi porcelán kávékészletet hoztak, ez Eszter ötlete volt, szabadkozott Gabi, állítólag Kériéknél gyakran törnek az ilyen holmik, tette hozzá huncut bohócfintort vágva.

Barabással az élen beállított az N-i kapitányság színe-java, a Megyei Főkapitányság és a BRFK emberei, a kórterem valóságos búcsújáró helyé alakult át. A sajtó, sőt a tévé riporterei is felbukkantak, az újságírók egymás kezébe adták a kilincset, s a Nők Magazinja címloldalán hozta Zsuzsát, amint jó feleség módjára férje ágya körül serénykedik. A kórház minden dolgozója kíváncsi volt a hős rendőrré, a járóbeteg is meglátogatták, óvatosan bekukucskáltak az ajtón, s ha Zsuzsa

intett nekik, beosontak, gratuláltak, jobbulást kívánva ajándékokkal halmozták el. A múzeumi kincsek megmentőjét tisztelték benne, a hőst, aki élete kockáztatása árán kapta el a hitvány haramiát. A Városi Tanács titkára, aki épp akkor operáltatta sérvét, már a díszpolgárrá választás lehetőségét is felvetette.

Zsuzsa hirtelenjében nem tudott mit kezdeni a rengeteg ajándékkal: az ablakpárkányon főzőpoharakban sorakoztak a virágcsokrok; a sokféle ital, doboz bonbon és egyéb csemege láttán az asszony egy delikatesz-bolt megnyitásának ötletével állt elő, ezzel varázsolván némi mosoly Gyula sápadt, megviselt arcára.

A fő ász mégiscsak az volt, amikor az egyik délután beállítottak a múzeum emberei. Elsőként a testes igazgató nyomult be a kórterembe, ezúttal a csikos pizsama helyett jólvasalt szürke öltönyt s vadonatúj télikabátot viselt. Őt követte a villogó szemű gondnok: virágot s hatalmas ajándékkosarat cipelt, leghátul a hájfejű portás sündörgött, idegesen gyűrögetve kissé megviselt sapkáját. Valamennyien zavarban voltak, legkevésbé az igazgató, az ő emlékezetében Gyula, mint fiát kereső apa élt, ám a másik kettő behúzott nyakkal vizslatta egykori „beosztottját”, alig ismerve fel a hálóruhás nyomozóban a torzonborz külsejű *Janikot*. Zsuzsa hellyel kínálta a vendégeket, Gyula elmesélte sebesülésének történetét. A feszült légkör felengedni látszott, egyre több tréfás megjegyzés hangzott el. Elismeréssel, bár viccelődve mondogatták, mily hasznos munkát végzett Gyula a pincében, végre valaki eltakarította a sok mocskot, kipakolta a lomokat! Felelegezték jó mondásait, sikeres maszkját, majd arról érdeklődtek, valóban kapnak telefont?

– Ígérem, megkapjátok a két új fővonalat – nevetett Gyula –, ám nem a rendőrség híradásai, hanem a MATÁV emberei szerelik majd fel...

– Hiszem, ha látom – vonta meg vállát hitetlenkedve az igazgató. Időközben a gondnok is bátrabb lett, huncut szemekkel kémlelte Gyulát:

– Rám gyanakodtál, nemde? – fordult hozzá a karvalyorrú.

– Valahogy úgy – húzta el száját az őrnagy –, ám ami azt illeti, te sem igen tudtad, hová is tégy engem! Az a furcsa purparlé a budiban... tulajdonképp mit kerestél a pincében, amikor utánad loholtam, s elkaptalak volna, ha el nem esem...?

– Én ugyan nem futkároztam a pincében – rándult meg kissé idegesen a gondnok arca –, biztosan Vazul volt az, nyilván kereste az elveszett gyűrűt! No, de a vécé! Amikor az ajtó alatt leskelődtél... komolyan azt gondoltam, talán egy *olyan* vagy... – Gyula hatalmasat nevetett, a könnye is kicsordult, vállába belenyilallt a fájdalom. A többiek is jót kacagtak, majd a szó ismét a rendőr álruhájára terelődött, s vége-hossza nem volt a vidám purparlénak.

– *Janik úr* – lépett az ágyhoz a portás, a megszólítással mindent felülmúló derűtséget váltva ki –, én visszaadnám a fele pénzt, amit jogtalanul elvettem magától! Csak annyit kérnék, hagyjon engem békén a rendőrség...

– Semmi gond – komolyodott el az őrnagy, s bátorítóan a portás karjára tette ép kezét –, az egy másik játék volt, kedves bátyám, tartsa meg nyugodtan a pénzt! Megérdemelte, rászolgált azzal, hogy alkalmazott engem... Nem lesz semmi bántódása, erre a szavamat adom! Egyébként – tette hozzá – azzal is sokat segített, hogy a pincében való éjszakázásomhoz hozzájárult!

– Micsoda?! – produkált műfelháborodást a gondnok – Gyuri bá' szállodát csinál a múzeumból? – A társaság hangos kacajra fakadt, Gyulának már komolyan megfájdult az oldala.

– Volna egy kérdésem – váltott témát Zsuzsa –, hogy volt képes Bánki Vazul ilyen hosszú időn át elhitetni környezetével, hogy rokkant, hogy múltába van?

– Nehéz a válasz, asszonyom – sóhajtott az igazgató. – Műanyag harisnyát készíttetett magának a térdhajlatban csavarokkal, lábára ortopéd cipőt vett. Mindez együtt egy csikorgó műláb illúzióját keltette, s ugyan ki bátorzkodott volna lehúzni róla a nadrágot!

– No de az orvos! Hiszen leszázalékolták!

– Való igaz, hogy súlyos autóbaleset érte, és az egyik lábában megsérült egy ideg. Emiatt hivatásos táncosként többé nem alkalmazhatták, az orvosi igazolás csupán erre vonatkozott. A múzeumban anyja helyét vette át, főállású teremőrként dolgozott, és nem rokkant nyugdíjas állományú volt.

– Nyilvánvaló – szölt közbe a gondnok –, hogy amikor „rehabilitációs kezelésekre” ment, élte világát, költötte a pénzt, melyet a kincstár kifosztásával szerzett! Elnézést, kedves barátom – fordult Gyulához –, ha megtudhatnánk: hogy áll a nyomozás, mit sikerült rábizonyítani Vazulra?

– Szinte semmit sem tudok – csóválta meg fejét az őrnagy – a szikláról lezuhanva ő is súlyosan megsérült, gondolom, jó darabig nem volt kihallgatható állapotban. No és az én drága kollégáim! Arra való hivatkozással, hogy kíméljem magam, nem tájékoztatnak a dolgok állásáról, még az URH telefonomat is elvették, amikor itt jártak a múltkoriban... Nyilván hosszúra nyúlik a bizonyítási eljárás, ám meglehet: Vazul tagad... De ha már itt tartunk – fordult Gyula a gondnokhoz –, mit tudtok a pincét a vendéglővel összekötő alagútról? Mikor falazták be a járatot?

– Az üreget mintegy másfél éve falaztattuk be. Gebinbe adták a vendéglőt, s az új főnök a patkányokra panaszkodott. Azt állította, a múzeum patkányai megdézsmálják az élelétart; mi ellenben azt tapasztaltuk, tőlük jönnek át hozzánk a dögök, s összerágják az időnként ott tárolt értékesebb múzeumi tárgyakat. Végül megunva a vitát, elrendeltük az átjáró befalazását, azóta mindenki a saját patkányaival foglalkozik!

– Mikor épülhetett ez az átjáró, s vajon mi célt szolgált? – érdeklődött Zsuzsa.

– A múzeum épülete valaha grófi kastély volt, s mint a város latifundiumainak legtöbbszörét, ezt is a Körtvélyessy család birtokolta. A titkos átjárók, alagutak nem ritkák erre felé, a pincék nagy részét barlangok, mesterséges alagutak kötik össze, a város alatt valószínű kazamata-rendszer húzódik! A miénk igazán sajátos hírnévre tett szert – villant meg Jován fekete szeme –, azt rebesgeti a fáma, ez az alagút komoly szerepet játszott a grófi család szerelmi életében, ki tudja, hány grófocskát köszönheti e titkos átjárónak életét!

Amikor Gyula magára maradt, hosszasan eltöprengett mindazon, amire az elmúlt órában fény derült. – Nem vitás, ezennel bizonyítva van – okoskodott –, hogy a múzeum kirablója az alagúton közlekedett, az ablakrácsot csupán a rendőrség megfélemlítése céljából szerelte le! Ha Vazul nem is vétke a betörésben, ismerhette az átjárót, és kézenfekvő a feltételezés, hogy a hamisítványokra cserélt kincseket az alagúton keresztül menekítette ki. Nyilván ekkor veszíthette el a gyűrűt, melyet Ádám, a drága gyermek, megtalált! Vazul a pincében, Jován a vécében – elmélkedett tovább, maga elé idézve a történeteket. – Nem, itt valami nem stimmel... – rázta meg a fejét, felelevenítve emlékezetében a pincében lezajlott üldözési jelenet minden legapróbb mozzanatát. Akit akkor üldözött, az a férfi *nem lehetett* Vazul! Hirtelen maga előtt látta az álarcos férfi testtartását, járását, és próbálta összevetni a pincében suhanó árnyalak mozdulataival.

Gondolatai visszakanyarodtak a délután eseményeire, egyszeriben más megvilágításban látott mindent: a karvalyorrú villogó szemét, huncut, gunyoros képét, ahogy megeresztette azt a gusztustalan tréfát a vécében való találkozásukkal kapcsolatban. Az öt évvel ezelőtti rablás tettesét vagy tetteseit még nem fogták el... Tóth Éva gyilkosa sem ismeretes... ki tudja, talán még hátravan az igazi meglepetés!

Sóhajtván kapcsolta fel olvasólámpáját és belelapozott a legújabb krimibe, melyet gondos feleségétől, Zsuzsától kapott. A szobában csend volt, szobatársa mélyen aludt, csupán a

fűtőtest szörcsögött néha egyet-egyet, s az ablak alatt elrobogó autók ütöttek némi zajt. Képtelen volt figyelni olvasmányára, a sztori érdektelen volt. A szemorvos javallatára beszerzett szemüveg is idegesítette, nyomta a fülét, ahogy az oldalára fordult. – Öregszem – dörmögte kedvetlenül, majd lecsapta a könyvet, lámpát oltott, aludni próbált, ám sehogyan sem jött álom a szemére, a nap eseményei egyre az eszébe villantak, megállás nélkül foglalkoztatták agyát.

* * *

Idővel gyérült a látogatók száma, Gyula állapota, ha lassan is, de javulni kezdett, mind gyakrabban kelt fel és indult el sétálni a kórházi folyosókon, vagy kukkantott be a társalgóba beszélgetőtársakat keresve. Olykor visszatért a láza, köhögés kínozza, válla, karja fájdalmasan lüktetett. Így volt ez most is, állapota rosszabbodott, csöndesen feküdt az ágyban, átadva magát Zsuzsa pátyolgatásának. Az asszony betakargatta férjét, majd kinyitotta az ablakot, hogy a kristálytisztá téli levegővel felfrissítse az áporodott, befülledt szobát. Megállt az ablaknál, nézte a város gondosan tatarozott apró házikóit, miközben gondolatai a Mártonhegyi út körül keringtek.

– Mikor lesz Gyula újból egészséges, mikor lehet végre együtt a család! – Az árnyak hosszúra nyúltak, a délután lassan estébe fordult, a vörös napkorong az ég peremére ért. Az ablakkal szemközti fán varjak tanyáztak, vészjósló károgásuk elűzte a verebeket, s kellemetlen aláfestő zenét adott az asszony borús gondolatainak.

Kopogtattak az ajtón, Zsuzsa becsukta az ablakot, hangos szóval *tesséket* kiáltott, s izgatottan leste, ki lesz a látogató. Csodálkozva kapta fel a fejét: Ábris tűnt fel az ajtórésben, a hosszúnyakú fiatalembert Mónika – Zsuzsa „kedvence” – követte. A rendőrlány arcát pirosra csípte a hideg, kezében egy szál rózsát szorongatott, és csábító mosollyal nézett az ágyban fekvő sebesült férfira. Amint meglátta Zsuzsát, elborult az arca,

ajka lefittyedt és gúnyos grimaszba torzult. Gyula lelkendezve nyújtotta ép kezét Ábrisnak, megköszönte az üveg Martinit, majd hellyel kínálta a fiatalembert. Mónika tétován álldogált a szoba közepén, Zsuzsa egy széket hozott neki, elvette kabátját és kezéből a virágot; s úgy köszönte meg, mintha a lány egyenest neki szánta volna a vérvörös rózsát, és nem a sebesültnek...

Gyula gyorsan elhadarta az egészségi állapotával kapcsolatos tudnivalókat, majd mohón faggatni kezdte a két fiatalembert: hogy áll a nyomozás, mire mentek Vazullal, bevallotta-e a gyilkosságot, a rablást, netán ő volt a táncos vőlegény?!

– Semmi új – válaszolt gondterhelten Ábris –, Vazul tagad, mindössze azt az egyetlen bűntényt ismeri be, amivel ön, főnököm, rajtakapta! Tagadja, hogy része lett volna az öt éve történt betöréses rablásban, Tóth Éváról hallani sem akar, állítja, soha nem ismert ilyen nevű nőt. Az N-i kapitányság alaposan elkésett a házkutatással, mire megszerezték az engedélyt, a vénasszony minden nyomot eltüntetett, gyakorlatilag az egész lakást tökre kipakolta.

– És a nyomozócsoport? Min dolgoztok most, mi az aktuális feladat?

– A *team* feloszlott, újból a gazdasági ügyekkel foglalkozunk és Kelemen is visszarendelte maradék két emberét. A Tóth-gyilkosságot lezárták, az ügyet a gyanúsított megnevezésével együtt a Vizsgálati Osztálynak adták át.

– Tehát Vazul a gyanúsított...

– Egyfenét! Béres Csaba!

– Mit beszélsz, kölyök? – Gyula hirtelen felült az ágyban, arca lángolt az izgalomtól, homlokát verejtékcseppek lepték el.

– És a könyvtárosnővel sincs minden rendben – folytatta panaszos hangon Ábris. – Feltételezik, hogy összejátszott Béressel és pontosan tudta: értékes ékszereket birtokol! Egy szóval ott tart a dolog, hogy gazdaság gyanújával hamarosan vádemelési javaslatot fogantatosítanak vele szemben is!

– Úristen! – jajdult fel Zsuzsa. – Talán ez volt a *titok*, ezt akarta Eszter elmondani nekünk... – Remegve lépett Gyulához, vizes zsebkendővel törölte meg férje izzadó homlokát. – Nyugodj meg, kérlek – mondta kevés meggyőző erővel, miközben ő maga is csaknem szétrobbant a tehetetlen dühtől. – Csabát letartóztatják – futott át az agyán –, mi lesz a tanszékével, mi lesz mivelünk? Ugyan melyik fiatal kívánczna egy olyan tanintézetbe, ahol egymást gyilkolják az oktatók?!

Az ajtó halkán kinyílt, a főorvos lépett a szobába.

– Újabb látogatói érkeztek, vitéz úr! – fordult tréfálkozva Gyulához – no nem olyan csinosak, mint ez a fekete hajú szépség! – mérte végig elismerő pillantással Mónikát. A lány és Ábris búcsúzkodni kezdett, megyünk, nem zavarunk, rebegték, s indultak volna kifelé.

– Ábris! – bődült el Gyula régi, erélyes hangján. – Ne menjetek még el, üljetek le a társalgóban és várjatok, a rokonokat elintézem hamar! Van még valami, amiről eddig nem beszéltem, Tóth Éva halálához egy nagyobb pénzösszegnek is köze lehet... – Nem fejezte be a mondatot, az ámulattól torkára fagyott a szó. A küszöbön Szlávikné tűnt fel, ezüsfogantyús botjával kopogtatva, apró léptekkel igyekezett befelé. Öltözéke bokáig érő fekete kabátból és fekete szalmakalapból állt, lábán prémmel bélelt magasszárú cipő. Vállán viseltes fekete szatyor himbálózott, oldalra billentve sovány kis madártermét. Nyomában szürkekabátos asszony lépkedett, fejét katonai rohamsisakhoz hasonló, szürke nemezkalap fedte, melyet félig a szemére húzva viselt. Magas volt, s oly egyenesen tartotta magát, mintha az imént nyelt volna le egy karót. Ábrisék gyorsan kisurrantak a szobából, átadva helyüket a furcsa hölgy-párosnak. Zsuzsa izgatottan sietett eléjük, egyikükben azonnal felismerte Szláviknét, Gyula sokat emlegetett koronatanúját.

– Drága főfelügyelő úr! – lelkendezett Szlávikné. – El nem mondhatom, mennyire örülök, hogy jobban van, hogy közeleg a felgyógyulás... Figyeltem ám a híreket, láttam magát a tévében is! – Fekete cekkeréből rozoga, madzaggal átkötött

papírdobozt kotort elő: – Almás-diós béles, én sütöttem, ettől biztosan meggyógyul, ereje visszatér! – Gyula megköszönte a süteményt, Zsuzsa elpakolta; a házaspár kérdő tekintetet vetett a búrkalapos, szürkekabátos hölgyre.

– Az én kedves Olgicám! – mutatta be a nőt Szlávikné.

– Cseres Károlyné – biccentett a nő, s kihúzta magát, így még egyenesebbnek, még magasabbnak látszott. – A Micike barátnője vagyok – tette hozzá megjelenése indokolásául. Zsuzsák is bemutatkoztak, majd az asszony a Gyula ágya melletti két székre ültette a vendégeket.

– De térjünk a lényegre – csacsogott Szlávikné –, nem egyszerű beteglátogatás a miénk, bár engem még arra neveltek a szüleim, hogy a beteget látogatni és a hozzátartozókat vigasztalni kell! No és a halottakat eltemetni... szerencsére őrnagyuram esetében erre most még nem kerül sor... – A házaspár megrökönyödve nézett az öregasszonyra, ám Micike cseppet sem látszott zavartatni magát. Nagyot sóhajtott, majd látogatótársa vállára tette a kezét.

– Olgica nemcsak a barátnőm, hanem a szomszédom is, a mellettünk lévő házban lakik. Épp aznap utazott vidékre, amikor a gyilkosság történt és csak a napokban érkezett haza... ennek tulajdonítható, hogy hamarabb nem állt módomban kihallgatni őt! Kihallgatni – no persze olyan értelemben, ahogyan nekem azt a főfelügyelő úr meghagyta! – Gyula idegesen fészkelődött ágyában, fogalma sem volt, mire akar kilyukadni a vénasszony, ugyan miféle kihallgatással kapcsolatos megbízást adott volt neki...

– Olgica! – fordult ismét a karót nyelt hölgyhöz Szlávikné – mesélj el a rendőrnőnek mindent, pontosan úgy, ahogyan történt! Tetszik tudni – kotnyeleskedett tovább, nem hagyva szóhoz jutni a nőt – valójában Olgica az igazi koronatanú, azazhogy – hihíhí – ő lenne az első számú, és én csak a második... – Gyulának nem volt kedve a koronatanú sorszámozásával foglalkozni, türelmetlenül mordult néhányat és idegesen vakargatni kezdte a nyakát.

– Az úgy volt, kérem – vette át végre a szót Cseresné –, hogy aznap, amikor az a tragikus eset történt, elindultam a piacra vásárolni. Éppen utazás előtt álltam, s akartam venni néhány dolgot a nővéremnek, olyasmit, ami az ő falujukban nem kapható. Pontosan kilenc óra volt, amikor kiléptem a lakásból, a rádió akkor mondta be, hogy az ötödik sípszó... Rá pár percre mehettem ki a kapun, átmentem a zebrán – én mindig betartom a közlekedési szabályokat, engem még sohasem büntettek meg –, és elindultam a Bartók Béla út felé.

Ahogy átpillantottam a túloldalra, láttam, hogy a Mici-ke háza előtt egy piros autó vesztegel, a sarkon meg feltűnik Tóth Éva, és lóhalálában rohan a kocsi felé. Megálltam egy percre, elbáméskodtam: a kocsiból magas, barna, hullámos hajú férfi szállt ki, Évával barátságosan üdvözölték egymást. Mit barátságosan, annál meghittebben... Úgy, mint akik szerelmesek, akik cseppet sem közömbösek egymás iránt! A férfi megfordult, becsapta a kocsi ajtaját, és akkor hirtelen szembekerült velem. Komor képpel rám bámult, néhány pillanat erejéig összevillant a szemünk... – Gyula ülőhelyzetbe tornázta magát, zaklatottan, lihegve meredt az asszonyra.

– Jól megnézte a férfit? Tudna róla személyleírást adni? És az öltözéke...

– Jól megnéztem a férfit, emlékszem az arcára és az öltözékére is. Mint már említettem, magas, barna, hullámos hajú, azt hiszem a szeme is barna, szemöldöke vastag, kissé dúsabb az átlagosnál. Szabályos arc, egyenes orr, határozott, előreugró áll, egyszerűen az a fajta férfi, aki tetszik a nőknek! Az öltözéke? Rövid fekete bőrkabátot, tarka nyakkendőt viselt, és amikor a lányt átkarolva elindult a bejárat felé, azt is láttam, hogy a nadrágja sötétszürke vagy sötétkék lehetett...

– A kocsi típusa, esetleg a rendszáma?

– Sajnos, nem ismerem a gépkocsi-márkákat, a rendszámot sem figyeltem meg...

– Ha fényképen látná, felismerné?

– Akkor igen! És a férfit is felismerném, akár élőben, akár egy fényképen látnám! – Gyula most Szláviknét kérdezte:

– Micike! Ha megengedi, hogy így szólítsam, lehetséges, hogy ezt a férfit látta Béres Csaba előtt belépni Tóth Éva lakásába? Az időpont is stimmel, úgy emlékszem, azt mondta: fél tíz felé járhatott akkor az idő...

– Gondolkodtam a dolgon, Olgicával is alaposan átbeszéltük a történeteket. A válaszom: igen! Ez a férfi lehetett az első látogató, minden bizonnyal ő surrant be akkor az ajtón, ő volt az, akire úgy emlékeztem: egy sötétruhás alak...

Gyula az izgalomtól már alig látott, égett a szeme, egész testében remegett. Zsuzsa is citerázott az idegességtől, a féllábú teremőr járt az eszében, a haj, az arc, a személyleírás minden részlete pontosan illik Vazulra! Azt a kutyafáját, ha Cseresné hajlandó a vallomástételre és a szembesítésre, Gyuláé lehet a gyilkos kézre kerítésének diadala! Jóságos egek! Csaba megúszhatja a vádemelést, és Eszter is tisztázhatja magát...

– Sajnálom – folytatta a szürke kalapos asszony -, hogy korábban nem állt módomban jelteni a látottakat, de álomban sem gondoltam volna, hogy a szomszéd házban gyilkosság történt, még hozzá épp a Micike emeletén! Regécváradon voltam a nővéremnél, ő a helybeli plébános felesége. Már mint a görögkeleti plébánosé – tette hozzá a félreértések elkerülése végett. – A paplakban nincs televízió, rádió és napilap, a sógorom csupán néhány vallásos szellemű újságra fizet elő.

– Asszonyom – nézett rá Gyula esdekelve -, hajlandó volna mindezt elmondani a rendőrségen és vállalni a szembesítést?

– Tudod, szívem, úgy, mint a filmekben! – cserfeskedett Szlávikné. – Több, hasonló személy közül kellene kiválasztanod a gyilkost! – Gyula szigorú pillantást vetett a kisőregre és újból megkérdezte:

– Nos, vállalja, asszonyom?

– Természetesen vállalom! Hazafias kötelességem, hogy segítsen az igazságszolgáltatás munkáját!

– Remek – nyugtázta Gyula –, köszönöm! Zsuzsa drágám – fordult a feleségéhez –, hívd be Ábrist és Mónikát, remélem, nem mentek még el és odakint ülnek utasításaimra várva!

A két fiatal rendőr szájtátva hallgatta az új fejleményeket. Kocsival vannak, mondták készségesen, semmi akadály, hogy azonnal a BRFK-ra fuvarozzák a két híres koronatanút! Indultak volna, Gyula lázban égett a türelmetlenségtől, nem bírt magával, kiugrott az ágyból, s úgy ahogy volt: mezítláb, egy szál pizsamában Ábris után rohant. Mónika fülig pirult, amint meglátta az őrnagyot negligséiben, Zsuzsa kövé vált arccal bámulta a jelenetet.

– Ábris! – rontott rá Gyula beosztottjára – rengeteg a tennivaló! Ha a hölgy azonosítja a tettest, szedd össze a csoportot, Rocsikot küldd ide hozzám, azonnal folytatjuk a nyomozást! Amennyiben az ezredes okvetetlenkedne, üzenem neki: ha akadályozza a munkát, akár a belügyminiszterhez is elmegyek! És ha nem tudok lábra állni – tántorodott hátra s majd hanyatt esett –, hordágyon vitetem oda magamat!

Tombolt a tavasz, a májusi égen szikrázva szóródtak szét a napsugarak; nyugat felől enyhe szellő támadt, tréfásan megborzolva a pázsitszőnyeget. A virágzó bokrok körül már javában döngicséltek a méhek, néhány tarka lepke a rózsabokorra szállt, s távolabb, a jegenyefa csúcsán, hetyke sárgarigó köszöntötte vidám trillázással a kikeletet. Illatfelhőben úsztak a budai utcák, köztük a Mártonhegyi út is, melynek egyik barátságos háziköjében a Kéri família élte boldog életét. Nagy volt a sürgés-forgás, kerti ünnepségre készülődtek, a család aprajagya serényen ügyködött. Asztalokat, székeket hordtak a nagydiófa alá, majd ünneplőt öltve várták a vendégeket.

A kockásabrosszal megterített hosszú kerti asztalon szendvices tálak sorakoztak; a formás zsúrkenyér-szeleteket rántottcsirke-darabkákkal, kaszinótojással s megannyi finomsággal rakták teli a gondos háziasszonyi kezek. Egy kisebb

asztalon konyakos, boros, kólás és ásványvizes üvegek várták a szomjazókat, mellettük különféle méretű poharak. Ám nem hiányoztak a sörösüvegek sem, körülrakva fedeles cserépkorsókkal: egy prágai utazás kedves, bolondos emlékeivel.

A vendégkoszorú összetétele meglehetősen sajátos volt: emberek, akik közül többen most látják először egymást, s nem kizárt, hogy utoljára is. Ami összekötötte őket: az elmúlt hónapok sajátos eseményei, egy meglehetősen bonyolult bűnügy, melyben így vagy úgy, de valamennyien érintettek voltak. Izgatottan feszengtek házigazdájuk beszámolóját várva, tudták jól, azért kaptak meghívást erre a kellemesnek ígérkező kerti ünnepségre, hogy megismerjék az immáron lezárult nyomozás részleteit, a bűncselekmények okát, indítékát, s a végső nagy leleplezés bombasztikus sikertörténetét.

Az összejövétel díszvendége Gyula főnöke, az ezredes volt, a koros rendőr igen elegánsan: világos tropikálöltönyben, s fehér, kihajtott nyakú ingben jelent meg. Az asztalfőn ülve idegesen borzolgatta kefefrizuráját, miközben vágyakozó pillantásokat lövellt a konyakosüveg felé. Zsuzsa kollégái közül Eszter és Juhos Gabi tette tiszteletét, no és a sovány Levendulay, akit titkon már nemcsak a diákok, hanem a kollégák is *kan agárnak* hívtak. A társaság meglepetésére betoppant Micike és Olgica, a két híres koronatanú; az aprócska Szlávikné feketepettyes selyemruhát viselt, míg karót nyelt barátnője lila brokát kiskosztümben pompázott. Az asztal végén, a konyhaajtóhoz közel Margit foglalt helyet, mellette ült a két csemete, ám nem hiányzott Cézár, a család kiszolgált kutyája sem, az eb sunyi képet vágva lábuk előtt hevert.

Zsuzsa a tálakat ide-oda rakosgatva szívélyesen kínálta a vendégeket, gondosan ügyelt rá, hogy mindenki azt a szendvicset kapja, ami ízlésének legjobban megfelel. Az italok töltögetésével Gyula a fiát, Ádámot bízta meg, a kisfiú nagy lelkesedéssel, ám kissé gyakorlatlanul kezelte a palackokat, hol a poharakat túltöltve, hol azok mellé loccsantva ügyeskedett, próbált eleget tenni a rárótt megtisztelő funkciónak. Eszter

ásványvizet kért, Ádám kezéből kicsúszott a flaska, a pohár is felborult, a víz az asztalra, majd Eszter szoknyájára folyt; keresztelő lesz, szellemeskedett Levendulay.

– Így tanul a gyerek – jegyezte meg Gyula szenvtelenül, mit sem törődve vendége elázott szoknyájával. Gabi zsebkendőjét vett elő, azzal törölgette Esztert, a *keresztelő* hallatán arca bíborszínűre változott. Ádám rémülten nézett a *szép nénire*, bocsánatot kért, zavartan téblábolt, majd újratöltötte a poharat. Eszter nem haragudott, magához húzta a megrémült lurkót, s hatalmas puszti cuppantott a kobakjára.

Időközben Cézár figyelmét is felkeltették az ínycsiklandozó illatok, otthagynva őrhelyét, közelebb somfordált a vendégekhez, szimpátiájával Levendulayt tüntetve ki. Mancsával piszkálgatni kezdte a professzor lábát, szimatolt, törleszkedett. Szendvicsvéget, csirkecsontot kunyerált, eközben fenyegető morgást hallatott. Az agárra emlékeztető férfi – külsejére rácáfolva – irtózott a kutyáktól, elszürkült arccal, kezében félig elfogyasztott szendviccsel szoborrá merevedve reszketett. Attól tartott, az ádáz fenevad ráront, megtámadja; fejét ide-oda kapkodva, segítségért rimázkodott. Gyula észrevette a bajt, egyetlen fütytyentéssel rendre utasította a szemtelen kutyát, ökelme sértett pofával, farkát behúzva Ádámhoz kullogott, tőle remélve vigasztalást.

Juhos Gabi koccintásra emelte poharát:

– Éljen a hős vitéz, köszöntsük őt, igyunk az egészségére, örüljünk, hogy ismét velünk lehet! – Mindenki poharat ragadott, s éljenezve, gratulálva koccintott a házigazdával. Gabi tovább harsogott:

– Halljuk a beígért sztorit, drága barátom! Valamennyien égünk a vágytól, hogy megtudjuk, mi történt, szeretnénk megismerni a bűntény részleteit! Hogyan fogtad el a gyilkost, a titokzatos tuskólábút, hová tűntek a múzeum kincsei... Ezernyi a kérdés, rajtad a válaszadás sora, feszült figyelemmel hallgatjuk minden szavad!

– Így igaz, rajtam a sor – mosolyodott el zavartan Gyula. Meggyógyult, visszanyerte erejét, bár karja, válla még megérezte az időjárás-változást. E pénteki napon ért véget hosszúra nyúlt betegszabadsága, már nagyon unta a semmittevést. Szívrepesve várta, hogy ismét csatasorba álljon, hogy felvehesse a szolgálatot. – A történetem hosszú lesz – köszörülte meg a torkát –, ajánlom, lássátok el magatokat élelemmel, te meg, fiam, töltsd tele a poharakat! – Miután mindenki eleget tett a felszólításnak és kényelembe helyezte magát, Gyula végigjáratta szemét vendégein, majd lassan, elgondolkodva bólintott.

– Tóth Évával kezdem, az *áldozattal*... Hogy kiből válik áldozat, a kriminalisztika kutatja e kérdést, s állítja: ebbe nemcsak a körülmények, hanem az illető személyiségjegyei is belejátszanak. Ki volt hát ez a nő, eredeti nevén Balázs Ivica? Mint megtudtuk, erdélyi származású, apja – büszke székely legény – társául román leányt választott. A férfi korán meghalt, a román asszony súlyosan megbetegedve magára maradt, Medvefalván nem tudott gyökeret verni, szülőfalujába kíváncskozott. Miután gyermekéről lemondott, visszatért a Regátba, további sorsáról semmit sem tudunk. – Gyula elcsendesedett, majd folytatta mondandóját, miután pár korty szódás bort ivott.

– Ivica Magyarországra került, egy idősebb házaspár örökbe fogadta, és a lány csak az ő haláluk után tudta meg, kik voltak az édes szülei. Erdélybe utazott, felkutatta a Balázs család még életben lévő tagjait. Rokonai szeretettel fogadták, s ettől kezdve Ivica életének fő célja az erdélyi magyarok istápolása lett. Éva életvidám teremtés volt, szerette munkáját, örömet lelte a különféle férfi-kapcsolatokban... – Gyula sanda pillantást vetett Gabira, a férfi arca megrándult, ujjaival idegesen dobolt az asztalon. – Éva – folytatta a történetet az örnagy –, örült, hogy segíthet az erdélyieken, talán ily közvetett módon kívánta meghálálni azt, hogy itt Magyarországon jóra fordult a sorsa, hogy a Tóth házaspárban szerető szülőkre lelt.

Ám történt valami, utolérte őt végzete, betört életébe a *nagy szerelem*. És ez volt az, ami megpecsételte a sorsát, végül halálának is okozója lett. Gyergyószentmiklóson bált rendeztek, mely közös magyar-román vigalom volt, műsoros esttel, kultúrprogramokkal egészítve ki. Éva itt ismerkedett meg a jóképű Bánki Vazullal, az est folyamán együtt szórakoztak, az ismeretségből szerelem lett, mely az első időkben kölcsönösnek tűnt. A férfi a bált megelőzendő autóbalesetet szenvedett, lábtörése tökéletlenül gyógyult, ezáltal népi táncos karrierje kettétört, ám tangót, keringőt, polkát s ki tudja még miféle szalontáncot ropni kiválóan tudott!

Mielőtt folytatnám Éva történetét, kövessük végig Bánki Vazul életútját, egészen a gyermekkoráig pörgetve vissza az idő kerekét. – Gyulát kissé kimerítette a szónoklat, ismét ivott, majd homlokát megtörölve tovább mesélt.

– A gyergyói gavallér már gyermekkorában kiválóan táncolt, a tanulás azonban nem ment neki. Mivel ügyes keze, jó fizikumja volt, autószerelőnek adták a szülők. Idővel tökéletesítette tánctudását, néptánc csoportokhoz csapódott, különféle kultúrházakban szerepelt, majd felvette őt soraiba az Állami Népi Együttes. Számos alkalommal járt külföldön, gyanús kapcsolatokra tett szert, elhíresztelte körükben, hogy anyja a Kincstár-múzeumban dolgozik! Felfigyelt rá az ékszermaffia, és Vazul engedett nekik. Ekkor már kapcsolatban állt a füredi ötvössel, kihasználta a fiú művészi ambícióit, s utánzatokat, azaz hamisítványokat készíttetett vele a múzeum értékesebb darabjairól.

Miután autóbalesetben megsérült a lába, gondolt egyet hősünk, s a szerencsétlenségét a maga javára fordította. A színpadtól búcsúzni kényszerült, az autószereléshez nem volt már kedve, ugyanakkor ott volt számára egy aranybánya: a múzeum! Anyját beavatta sötét üzelmeibe, a szerencsétlen öregasszony mi mást tehetett volna, segített neki. Vazul – hogy minden gyanún felül állónak higgyék – elhíresztelte, hogy amputálták az egyik lábát, rokkant, fizikai munkára képtelen.

Némi furfanggal „múlábat” konstruált magának, a kartámaszos bot a lábára szerelt műanyag-borítással és az ortopéd cipővel együtt hitelessé tette végtaghiányát.

Ettől kezdve kettős életet élt, bemesélte a múzeum vezetőinek, hogy gyakorta rehabilitációs kezelésekre, speciális gyógymódokra szorul. Ilyenkor hetekre eltűnt, helyettesítésére anyja vállalkozott, a szegény asszony megfelelt a célnak, hisz’ ő volt az, akinek állását kisajátította a sötétlelkű fiú. Bánki ismerte a múzeum minden zegzugát, bejárta a pincét, felfedezte a titkos átjárót, tanulmányozta az ablakok védőrácsának rögzítését, az üvegezett pultok, vitrinek kinyitásának módszereit. Már készen állt fejében a múzeum kirablásának terve, mindössze egyetlen gondja volt: hogyan juttassa ki az országból az eltulajdonított kincseket? Tudta jól, itthon csak évek múlva próbálkozhatna az értékesítéssel, akkor is áron alul, megkockáztatva a lebukást.

És akkor feltűnt az életében Éva, az adjunktusnő, aki nemzetközi konferenciák résztvevőjeként külföldi kapcsolatokkal rendelkezett! A gyergyói találkozás után nem röstellte a fáradtságot, hogy magába bolondítsa a lányt, és nemcsak a szeretőjévé, hanem a bűntársává is tegye.

Nem tudhatjuk, mi játszódott le a két ember között, miféle praktikákkal kábította el a lányt. Nem tudjuk, Bánki nem volt hajlandó beszélni arról, mi módon vette rá az amúgy becsületes, korrekt adjunktusnőt arra, hogy orgazdaként a társa legyen. Nyilván szerepet játszott a lány elhatározásában a pénz, Éva honfitársaira gondolt, úgy érezte, jó ügyet szolgál, noha eszközei bűnösök, törvénybe ütközők...

Vazul egyedül bonyolította le az öt évvel ezelőtti rablást, tetteről csupán az anyja és Éva tudott. A rablás előtt pár nappal betegállományba vonult, hogy alibije biztosítva legyen. Az ablakrács csavarjait már jóval a rablás előtt kilazította, mint autószerelő értett az e fajta munkához, megfelelő szerszámokkal is rendelkezett. Hétfő éjszaka a vendéglő ablakán át bemászott a konyha előterébe, az ablakzárát egy csavarhúzóval

pattintva ki. A rejtekúton át a múzeum pincéjébe osont, egész nap a pincében dekkolt, időközben elvágta a riasztó jelvezetékét, s a keddről szerdára virradó éjszaka folyamán kirabolta a múzeumot. *Belülről* eltávolította a már előzőleg kilazított ablakrácsot, és kivágta az ablaküveget azt a látszatot keltve, mintha *kívülről*, az ablakon keresztül hatoltak volna be az épületbe a rablók. Miután végzett, az alagúton, majd a vendéglőn keresztül – épp úgy, ahogyan jött – távozott. Ennek tulajdonítható – folytatta elbeszélését az őrnagy –, hogy a betörés éjszakáját követő reggelen az étterem pincére nyitva találta a konyha előterének ablakát. Vazul hagyta nyitva, nem csoda, hogy a pincér bizton állította: valaki *belülről* nyitotta ki az ablakot... Elkövetőnknek gondja volt arra is, hogy ócska bútorokkal, ládákkal eltorlaszolja az alagútba vezető nyílást. Szerencséje volt: a nyomozók nem kutatták át elég alaposan a pincét, nem fedezték fel a rejtekajtót!

– Várjunk, várjunk! – heveskedett az ezredes. – Az átjáróról *tudtak* a múzeum vezetői, kérdem én: miért nem figyelmeztették a nyomozókat?!

– Valóban, miért nem... – ismételte meg az ezredes kérdését Gyula. – Talán azért nem, gondolom én, mert az átjáró titkának felfedése esetén óhatatlanul a múzeum dolgozóira terelődik a gyanú! No és közülük ugyan kire? A féllábú Vazulra, az öreg hölgyekre? Nem! Elsősorban a gondnokra, a jó mozgású, stramm, fiatal férfira, akit mindenki kedvelt, szeretett. – Az ezredes hümmögve helyeselt, fintorgó arccal ivott pár korty konyakot. Gyula elgondolkodva nézett maga elé, majd folytatta az érdekfeszítő történetet.

– A műkincseket Ivica a Füreden vásárolt csecsebecsékhez tartozó, csinos kis dobozkákba pakolta. Számlát is kért az ajándékboltostól; ha a határon elkapják a kis franciát, a beléggel igazolhatta volna a tárgyak eredetét. Persze – tette hozzá halvány mosollyal a szája szögletében –, ha a fináncok kellő szakértelemmel rendelkeznek a műkincseket illetően, a csempész azonnal lebukik... Nos, mint tudjuk, a fickó simán

átjutott a határon, Hegyeshalomnál regisztrálták ugyan a francia autót, átkutatása azonban elmaradt. – Az ezredes cigarettára gyújtott, előbb azonban megkínálta Gabit. Megköszörülte a torkát és megemelte a hangját, hogy mondandójának nagyobb súlyt adjon:

– Tegnap kaptuk a hírt az Interpoltól, miszerint azonosították a meggyilkolt férfit, az egyik hírhedt rablóbanda illusztris tagja volt. A műkincsek néhány darabját is megtalálták, a többi visszaszerzésére azonban nincs remény, azok minden bizonnyal amerikai magángyűjteményekbe kerültek.

– Ezek szerint – suttogta Eszter – nemcsak Éva, hanem az a francia férfi is a két kard áldozata lett...

– Nem, dehogy – tiltakozott Gyula – Tóth Évát *nem a Rákóczi-kardok felbukkanása okán ölték meg!*

– Hogyhogy? – figyelt fel Levendulay, aki épp akkor végzett a tálcán maradt utolsó szendviccsel. – Azt mondtátok: a gyilkos attól való félelmében ölt, hogy a lány rávall, miután bűnrészessége kiderül!

– Ha a kardok miatt ölték volna meg Évát, akkor a büntényt csakis egyetemi ember követhette volna el! Nem mondom, eleinte ezt hittük mi is... – Gyula hirtelen a szemüveges professzorra nézett, majd acélos tekintetét körbehordta az egész társaságon. – Évát nem ölheték meg a kardok miatt, mert sem Éva, sem Vazul *nem tudott* a két kard felbukkanásáról! Honnan is tudott volna? Éva szabadságot vett ki, elutazott Erdélybe, Eszter betegállományban volt, és Béres Csaba rendőrségi meghallgatásának híre sem juthatott el Vazulhoz, vagy bárki olyanhoz, aki *nem* az egyetemen dolgozik.

– Azt akarod mondani, hogy én is a gyanúsítottak között voltam? – fészkelődött idegesen a székén Levendulay. Óvatosan a kutyára pillantott, merthogy az eb fülét hegyezve, egyfolytában őt fixírozta.

– Ó, a világért sem, hová gondol, kedves Ákos! Engedelmet – pattant fel Zsuzsa – úgy látom, üresek a tálak, ideje, hogy szervírozzuk a tortát! – Margit hamarosan megjelent a

maga készítette hatalmas gyümölcstortával, a finom sütemény repertoárjának nevezetes darabja volt. A társaság fellazult, néhányan járkálni kezdtek a fűben, Eszter Ádámmal, Julikával és kedvencükkel: Cézárral barátkozott.

Az ezredes konyakot kért, ezúttal Gyula töltött neki, nem bízva fiára a finom francia párlat hasas üvegének kezelését. Gyorsan elfogyott a torta, az utolsó szeleteket a gyermekek kapták, Ádám nem bírt ellenállni Cézár kérésének, s egy kis szeletkét a kutyának somott.

Gabi sügött valamit Eszternek, majd értetlenül csóválta a fejét. Végzett tortaadagjával, leöblítette egy pohárka borral, majd a társaság szószólójaként Gyulához fordult, türelmetlen hangon faggatva őt.

– Beszélsz, beszélsz, de nem mondod: mi volt a gyilkosság valódi indítéka... ha nem a kardok, akkor hát mi más?!

– A megoldás végtelenül egyszerű: mint a legtöbb gyilkosság esetében, itt is a pénzé volt a főszerep!

– Pénz?! – Levendulay elkerekedett szemmel nézett rá.

– Évának több mint félmillió forint készpénze volt. Amikor ez barátja tudomására jutott, rábeszélte a lányt, bízva rá a summát, ő majd befekteti, s bőséggel fiaztatja. Éva hitt neki, Vazul nemcsak a barátja, hanem a cinkostársa is volt, s úgy vélte, ha más nem, a *betyárbecsület* mindenképpen kötelezi a férfit. Így történt, hogy ezelőtt kábé másfél évvel, átadta Vazulnak a pénzt... A hónapok múltak, a határidő régen lejárt. A férfi hitegette, ilyen-olyan nehézségekre hivatkozott, Éva türelme már fogytán volt, egyre erélyesebben követelte járandóságát.

A gyilkosságot megelőző héten Erdélyben járt, egyik rokona segítségére szorult, kellett volna a pénz. Elhatározta, nem vár tovább, kérdőre vonja Vazult. Péntek délben ért haza, postaládájában rendőrségi idézést talált, én küldtem neki, mert ki akartam hallgatni a Rákóczi-kardok miatt. Éva megrettent, biztosra vette, hogy fény derült a műkincslopásra, s ezzel együtt az ő orgazdaságára is. Letartóztatják, megbüntetik, úgy érezte, nincs vesztenivalója, azonmód felkereste Vazult. Követelte,

adja vissza a pénzét, mert ha nem fizet azonnal, rávall, kipakol a rendőrségen, társa egyetlen vétkét sem hallgatva el...

– Ez volt hát a kapcsolat a gyilkosság két lehetséges indítéka között – szólalt meg Zsuzsa –, ennek tudható be, hogy a Rákóczi-kardok felbukkanása volt a kiváltó oka annak, hogy a *pénzéért* megöljék a nőt...

– Vazul szenvedélyes kártyás volt – sorolta tovább Gyula a tényeket –, a sipisták is fosztogatták, boldog-boldogtalannak tartozott. Éva pénzének rég a fenekére vert; esze ágában sem volt megadni tartozását, nem beszélve a beígért kamatról...

Maradt számára a gyilkosság, ennek a kedves, fiatal teremtésnek az elpusztítása! Tudta jól, ha Éva feljelenti, igen hosszú időre a rács mögé kerül. Volt még más is a számláján a betöréses rabláson kívül, és Éva minden titkáról tudott!

– Óh, a gonosz lélek! – sóhajtott fel Olgica. – Ha valakibe beköltözik a Sátán, a fertelmes bűnök martaléka lesz! – Gyula szelíden bólintott, darabig várt, majd elgondolkodva folytatta a rémregénybe illő történetet.

– Vazul rájött, sokkal jobban jár, ha ahelyett, hogy újabb betöréses lopást szervezne, darabonként fosztogatja a múzeumot. A füredi ötvösmester művészi másolatai adták az ötletet: megpróbált néhány műtárgyat hamisítványra cserélni, s az eredetit értékesíteni. Ebben segítségére volt „üzletember” pozsonyi barátja, akit volt szerencsém ugyancsak elkapni a Kálváriadombon, azon a holdfényes, romantikus éjszakán...

A szlovák férfi korábban már a látókörünkbe került, Mónika, egyik beosztottam, megismerkedett vele, amikor még a gyilkosságot megelőzően, utasításomra az N-i múzeumban járt. – Zsuzsa idegesen kapta fel a fejét Mónika nevének hallatán, ki nem állhatta a rendőrlányt, s szent meggyőződése volt, hogy Gyulára hajt, addig nem nyugszik, míg el nem csábítja tőle kedvesét.

– Mónika – folytatta Gyula nem véve tudomást neje ellenszenvéről – az egyik volt teremőr hölgnél bérelt szobát. A

férfi, e nő unokaöccse, nyilván nénje révén lett bejáratos a múzeumba, s került kapcsolatba Vazullal. A hadnagynő gyanús beszélgetésnek volt fültanúja N-i szállásán, majd látta kijönni a férfit a múzeumból. Felírta autójának rendszámát, többek között ennek segítségével azonosították pozsonyi kollégáink Vazul „üzletfelét”.

Később Vazul Pesten is talált egy ötvösmestert, aki dolgozott neki, elfogadva a mesét, hogy a műkincs-másolatok a múzeum ajándékboltja számára készülnek. Amikor a Kálvária-dombon történt verekedés után letartóztatták a sérült férfit, egy igen értékes aranszelencét találtak nála. Ezt adta volna el a Pozsonyból jött üzletembernek, ezért beszéltek meg találkozót február 9-én, 9 órakor a 9-edik stációnál! Az aranszelence másolata természetesen a helyén volt, a gyöngére sikerült utánzat a múzeum egyik üvegpultjának homályos sarkában lapult.

Visszatérve a gyilkossághoz, Vazul a fenyegetésektől beijedve ígéretet tett a lánynak, hogy egy-két napon belül visszaadja a pénzt, sőt kamatot is fizet. Ő volt a titokzatos telefonáló hétfő reggel, Éva őt fogadni szaladt haza a tan-székről, és nem a gázszerelők miatt! A kapu előtt összetalál-koztak, Vazul egy piros autóval érkezett, ezt a jelenetet figyelte meg Olgica nagysád, e miatt bukott le a gyilkos: a szembesítés során az asszony felismerte őt! Micike is a segítségünkre volt – tette hozzá Gyula –, ő is azonosította Vazult az Éva lakásába besurranó férfival...

– Minden olyan logikus és világos, amit mondasz – mosolyodott el kényszeredetten Levendulay –, számomra mégis teljesen valószínűtlen ez a képlet! Honnan volt Évának ilyen rengeteg pénze? És ha volt, miért akarta volna kétes befek-teésekkel megduplázni, holott igénytelenül, szerényen élt. Jó, jó, elfogadom, segítette az erdélyi rokonait... no de *ennyi* pénzzel?! Ki érti ezt? És ami ugyancsak hihetetlen – folytatta a kan agár – az a bizonyos *hallatlan nagy szerelem*... Éva szere-tett élni, szerette a férfiakat, s legyünk őszinték, ha még oly tiszteltelenül hangzik is: szívesen osztogatta mindenfelé a

kegyeit! Nagy szerelem? Az igazán szerelmes nő nem tart kapcsolatot más férfiakkal! Vagy talán rosszul gondolom, hölgyeim? Ha tévednék, cáfoljanak meg!

– Ó, eleinte mindig oly nagy a szerelem! – válaszolt csipogó hangján Szlávikné. – Később aztán, hisz’ valamennyien tudjuk, az ember már szétnéz másfelé is, hátha alkalmasabbat talál... – A sötétség elrejtette az arcokon felvillanó mosolyt, Cseresné, Micike barátnője megbotráncozva mérte végig a huncut kisöreget.

– Nem tisztem elemezni a hölgyek szerelmi szokásait – ironizált Gyula –, de ami a pénzt illeti, úgy tudjuk, Éva a nevelőszüleitől jelentős vagyont örökölt!

(Gyula megőrizte az erdélyi nő titkát, soha egyetlen szóval sem említette a szeretetszolgálatot, a nagy összegű készpénz valódi tulajdonosát. A pénztárkönyv, amire a barna nő célzott, a házkutatások során nem került elő, Gyula hajlott rá, hogy elhiggye: ilyen nyilvántartás soha nem is létezett. Néhány hete meglepődve vett át a postástól egy ajánlott küldeményt, melynek feladója Vazul édesanyja volt. A csomagból nagyalakú füzet került elő FŐKÖNYV felirattal. Ahogy belenézett, neveket, pénzösszegeket, dátumokat, bevétel-kiadás oszlopokat látott, gyorsan összecsukta, nem firtatta a személyi adatokat. Tüzet rakott kertje legtávolabbi zugában, és ahogy ígérte az erdélyi asszonynak, elégette a pénztárkönyvet.)

– Ha sikerül Vazultól visszaszerezni a pénzt, mi lesz a sorsa? – érdeklődött Eszter.

– A pénz része a hagyatéknak, s mint ilyen, teljes egészében a Balázs-családot illeti meg!

– De hogy szereztetek tudomást a pénzről? – fordult Gabi Gyulához – Vazul, ha jól gondolom, erről mélyen hallgatott! Az előbb mintha azt mondtad volna, a házkutatáskor nem találtak semmit, Vazul anyja minden iratot megsemmisített... – A választ az ezredestől kapta:

– Szlávikné asszony újabb vallomása irányította rá figyelmünket Tóth Éva pénzére, mint a gyilkosság egyik

lehetséges motivációjára. Korábban a lány azzal dicsekedett neki, hogy pénzét valamelyik ismerősére bízta, aki biztos és jól jövedelmező befektetése révén jelentős hozamot fizet...

– Így igaz – helyeselt Micike –, a buta fejemmel erről teljesen megfeledkeztem, még jó, hogy végül ez a beszélgetés mégiscsak az eszembe jutott... Képzeljék, engem is kapacitált Évike – folytatta lelkesen –, ha van spórolt pénzem, adjam oda neki, egy év nem sok, annyi sem kell, s minden forint helyett kettőt kapok vissza!

Zsuzsa megszorította férje kezét, egyre gondoltak mindketten, szó sincs itt feledékenységről, a ravasz Micike ügyes kis mesét talált ki Éváról és a pénzről! Ennek köszönhetően kihagyható volt a történetből az erdélyi nő, és vele együtt a szeretetszolgálat ügye is.

Az ezredes, hangjában csöppnyi éllel, reagált az öreglány közbeszólására:

– Az a mi szerencsénk, hogy a kedves Micike – ha megengedi, hogy így szólítsam –, a tanúk gyöngye, olyasvalaki, akinek mindig a *legjobbkor* jut eszébe a *legfontosabb*...

A társaság nevetve éltette az öreglányt, a poharak kiürültek, a torta is elfogyott. Zsuzsa újabb tál süteménnyel perdült ki a konyhából, a hűvös esti levegő, a jó itókák s az izgalmas történetek – úgy tűnt – az étvágynak is előnyére váltak.

– Arról hallhatnánk valamit – szólalt meg Eszter –, hogyan, mi módon történt a nyomozás?

– Rendőri munkánk valamennyi lépéséről nem számolhatok be – válaszolt Gyula –, néhány érdekességet azonban megemlíthetek...

– Azt meséld el, amikor a fiad bent rekedt a múzeum pincéjében és talált ott egy gyűrűt! – szólalt meg izgatott hangon Levendulay.

– Kérdezzük meg az illetékest – intett Gyula a fiának, Ádám az apjához futott. Illendőségből kissé kérette magát, majd ráállt és elmondta a történetet. Eleinte úgy beszélt, mintha

leckét mondana fel, később nekilendült, és hallgatóságát elkápráztatva mesélte el különös kalandjait. Amikor befejezte, a felnőttek megtapsolták, majd miután minden babért learatott, nagymamájával és álomba szenderült kishúgával együtt némi rábeszélés hatására aludni tért.

– Fene egy kölyök – jegyezte meg az ezredes, amikor a kisfiú léptei elhalkultak – jó lesz, ha vigyáztok rá, nem adjátok alá a lovat, mert egy szépnap még kimászik éjjel az ablakon, s elindul nektek betörött fogni!

– És az hogy volt – kíváncsiskodott Szlávikné –, amikor Gyula úr beállt dolgozni a múzeumba és *tót atyafinak* adta ki magát? – Gyula mosolyogva mesélte el különös átalakulásának történetét, és mondott néhány szót azzal a palócos beszéddel, amellyel oly sikeresen félrevezette a múzeum alkalmazottait.

– Lehet, hogy kissé túl is játszottam a dolgot – szerénykedett –, de higgyétek el, szükség volt rá. Mindenképp el kellett hitetnem a múzeumbeliekkel, hogy bumfordi, mafla alak vagyok! Csak így biztosíthattam a lehetőséget, hogy kedvemre kutakodjak, bóklásszak szanaszét, afféle minden lében kanál legyenek. El nem mondhatom, mekkora meglepetés ért, amikor megtaláltam az átjárót a múzeum és a vendéglő között, csaknem teljesen úgy, ahogy a fiam meséken érlelt fantáziája kiötlötte azt...

– Én csak azt nem értem – mondta Gabi –, miért mentél *egyedül* tetten érni a csempészeket? Hiszen kirendelhetted volna az N-i nyomozókat a Kálváriadombra, volt ott búvóhely éppen elég! Akkor nem kerültél volna életveszélybe, komolyabb atrocitások nélkül elfogták volna a két bitangot!

– Igazad van, Gabi, olcsóbban is megúszhattam volna! Mégis, hidd el, jó okom volt rá, hogy kizárólagosan a magam kezébe vegyem a lebonyolítást!

– Jó okod... – dörmögött az ezredes. – Az a te *jó okod*, hogy bizalmatlan vagy a végtelenségig! Nem bízol a kollégáidban, nem bízol a feletteseidben, talán még a feleségedben sem bízol! Úgy hallom, híres vagy a féltékenységedről...

– Mit nem mond András! – nevetett fel Zsuzsa. – Gyulus tökéletesen megbízik bennem! Úgy tudom, azért önállósította magát, mert nem akarta társait bajba keverni, nehogy megismétlődjék az erdélyi kaland!

– Erdélyi kaland?! – néztek össze a vendégek – az meg hogy volt, mi történt ott? – Gyula végül kénytelen-kelletlen elmesélte beosztottai medvefalvi útját, fogadtatásuk, autó-balesetük történetét, majd hallgatósága izgalmát a végletekig fokozva a farkaskaland következett...

A nap lemenőben volt, az este hűvösre fordult, Zsuzsa néhány pokróccal látta el fázó vendégeit. Gyula gyertyát gyújtott és egy petróleumlámpába is életet lehel, a sárgán lobogó lángok sejtelmessé varázsolták a hangulatot. Gabi elemében volt, jól érezte magát, Eszterrel ketten osztottak egy pokrócon, s hogy mi történt a pokróc alatt, azt eltakarta a jótékony félhomály.

Gyula szemlátomást elfáradt, teljesen berekedt, halkan köhécselt; az ezredes jobbnak látta átvenni tőle a szót. Elismerete, ellenezte a romániai utat, még ma is a rosszullét környékezi, ha arra a két idétlenre gondol, akik a fa tetején dekkolva reszkettek a farkasoktól.

– Végül mégis ennek a kutyafejűnek lett igaza! – veregette meg nevetve Gyula vállát az öreg zsaru. – Tóth Éva családi körülményeinek ismerete nélkül megfeneklett volna az egész nyomozás! A döntő mozzanat azonban – fordult Micike és Olgica felé – e két bűbajos hölgy tanúvallomása volt! Ha ők nem tesznek állampolgári bejelentést, akkor bizony...

– Akkor bizony ma lakat alatt volna Béres Csaba! – Gabi szavai bombaként robbantak, Eszter megremegett, s távolabb húzódott a férfitől.

– No ne túlozzuk el a dolgot – csattant fel az ezredes –, ha számba vettük is Bérest, mint gyanúsítottat, a vizsgálati eljárás során tisztázhatta volna magát! Egy jó ügyvéd... – a rendőr-guru idegesen borzolgatta kefefrizuráját, majd megragadta a konyakos üveget és töltött magának. Felhajtotta az

italt, megtörölte a száját, majd Gyula helyett ő folytatta a szerteágazó történetet.

– Hanem ez a Vazul kemény legénynek bizonyult! Még akkor is tagadott, amikor Cseresné asszony minden kétséget kizáróan felismerte benne Tóth Éva partnerét, és a kedves Szlávikné az ajtón besurranó látogatót! Nem kis munkát adott a Vizsgálati Osztálynak a gyanúsított bűnösségének bebizonyítása a legapróbb részletek felderítésével, melyek alapján összeállítottuk a vádemelési javaslatot. Alaposan körülnéztek az embereink az alvilágban, ahol – mint kiderült – jól ismert személy a *kártyás*. Ez volt Bánki Vazul fedőneve, rá is szolgált, az utóbbi időben jelentős kártyaadósságot halmozva fel. Kiderült, egyik barátja nevére lakást bérelt a belvárosban, rajtaütésszerűen megtörtént a házkutatás... És ez tette fel végül az i-re a pontot, megtaláltuk a perdöntő tárgyi bizonyítékokat!

– S ha szabad kérdezni, mifélek kerültek elő? – érdeklődött Levendulay.

– Nem is akármik, komoly bizonyítékok, ezeknek köszönheti Vazul a teljes lebukást! Nyomozóink találtak néhány miniatúrát, melyek az öt évvel ezelőtti rablás során tűntek el a Kincstár-múzeumból... aztán egy látra szóló takarékbetét-könyvet, jeligéje *Balázs Ivica*, betétje félmillió forint.

A pénzt másfél éve helyezték el és folyamatosan, hónapról hónapra vettek ki belőle, mostanra mindössze pár ezer forintra csökkent le a betét. Előkerült továbbá egy sötétszürke nadrág, rajta néhány csepp meggylikőr abból az italból, ami az asztalkán volt a tett elkövetésekor, melyből kiadós mennyiség a szőnyegre is ráfolyt. A kötelet is megvizsgálták – folytatta beszámolóját az ezredes –, a rátapadt por analízise igazolta, hogy a múzeum pincéjéből származott!

A bizonyítékok súlya alatt Bánki Vazul összeroppan, végül teljes beismerő vallomást tett. Több mint egy hónapot töltött a rabkórházban, jelenleg vizsgálati fogságban van, anyagát a múlt héten vádemelési javaslattal átadtuk a kerületi ügyészségnek!

– És ki volt az a férfi, akit Gyula úr megkergetett a pincében? – faggatózott Micike, akinek egyetlen részlet sem kerülte el a figyelmét.

– Vazul semmi esetre sem, ezt tagadta, s úgy hiszem, e tekintetben hihetünk is neki!

– Az a férfi a gondok volt – szólalt meg fátyolos hangon Gyula. – Jován időközben rájött, hogy a hercegprimási gyűrűt hamisítványra cserélték ki. Jó szeme volt rá, hogy a gyönyörűen csiszolt smaragdkövet megkülönböztesse a hitvány műanyag-utánzattól... Miután én megjelentem, rám gyanakodott, s azért jött le a pincébe, hogy a holmim közt kutakodják!

– Szeretnék gratulálni a hölgyeknek – nyúlt a poharához Levendulay –, láttam a tévében az ünnepélyes díjátadást, amikor a főkapitánytól átvették a nyomravezetői jutalmat s a kitüntetést!

– Ó nagyon köszönjük – állt fel a két matróna, s fogadta sorra az üdvözléseket.

– Kérem szépen, ezredes úr –, kotnyeleskedett ismét Micike – ezt a derék főfelügyelőt nem illeti meg némi jutalom mindazért, amit tett?

– Ne féltse, Micike, a maga kedvenc nyomozóját, megkapja majd mindazt, ami jár neki! Kitüntetés, jutalom, előléptetés – fordult Gyulához –, de ez mind semmi: a belügyben aláírták már a kinevezésedet! Hétfőn, amikor újból munkába állsz, kisebb házi ünnepséget rendezünk; akkor adjuk át a jutalmakat, veled együtt nyomozócsoportod tagjait is kitüntetjük. Megérdemlitek, kétség nem fér hozzá, valamennyien derék munkát végeztetek!

– Köszönöm, András bátyám, a magam és a csoportom nevében is... de ha megkérdezhetném, miféle kinevezést emleget?

– Szeptember elsejével nyugdíjba megyek, s a Bűnüldözési Osztály vezetését néked adom át! Ha jól emlékszem, egyszer már volt szó erről köztünk, akkor még csak terv volt, ám hősies helytállással kiérdemelted e rangos megbízatást!

Mindenki támogatta a javaslatom, a BRFK vezetői szerint nincs erre a posztra nálad alkalmasabb személy!

Gyula megvonagló arcát elfedte a sötétség. Halk, bizonytalan hangon mondott köszönetet, mely beleolvadt a gratulációk szünni nem akaró hangzavarába. Gabi nem győzte újratöltögetni a poharakat, a házigazdát a jelek szerint annyira megviselte a hírözön, hogy már a kínálásról is elfelejtkezett. Zsuzsa könnyeivel küszködött a meghatottságtól, zavartan koccintgatott vendégeivel, magabiztossága cserbenhagyta, s már csak arra várt, hogy véget érjen az összejövetel.

– És a kardok... – szólalt meg Eszter. – Kiderült végül, hogy ki cserélte el a Rákóczi-kardokat?

– Nem, az nem derült ki – komorodott el Gyula. – A történet eme mozzanatára a mai napig nem derült fény, titkát minden bizonnal magával vitte a sírba Tóth Éva – vagyis hát Ivica!

– Úgy érzem, itt van közöttünk – rebegte elcsukló hangon Zsuzsa –, magam előtt látom szép arcát, deli természetét, vidám mosolyát; hiába halott, mégis él, élőbb az élőknél... Ivica, nem felejtünk el, emléked megőrizzük, amíg mi élünk, velünk maradsz!

A szó megszakadt, mindenki magába mélyedve gyászolt, a társaság az elhunyt lányra emlékezett. Hirtelen légvonat borzolta meg a fákat, messziről halk zeneszó dallamfoslánya suhant végig a kerten. Valahol egy bagoly halkan felhuhogott, majd puha szárnycsapásokkal elrepült... Az idő homokóráján lepergett néhány szem; az emlékezés mély kútjába bepillantó társaság lassacskán ismét a jelen történéseire vetette tekintetét. Elfogyasztották a maradék süteményt, újból felélénkült a vidám csevegés. Későre járt, Levendulay egy ásitást fojtott el, Micike fázósan puha pokrócába bújt. Szedelőzködni kezdtek, megitták a Szent János áldomást, búcsúzkodtak, megköszönve a szíves vendéglátást, a sok finom falatot.

Az ezredes felajánlotta, hogy taxival hazafuvarozza a két idős hölgyet; Eszter, Gabi és Levendulay összekapaszkodva,

vidám hangulatban vágott neki az éjszakának. Gyalogosan indultak el, nevetve futottak lefelé a Mártonhegyi úton, a hegyoldal még sokáig visszhangozta hangos kacagásukat. Valahol egy kutya vakkantott néhányat, hangjára az utca többi kutyája is felugatott. Megérkezett a taxi, a két öreg hölgy és az ezredes érzelmes búcsút vett a háziaktól, Micike a kocsiból kihajolva lelkesen integetett. Miután elhalt a motorzaj, s a kutyák is aludni tértek, csend borult a tájra, az éjszaka átvette uralmát a budai táj felett.

* * *

Zsuzsa és Gyula még sokáig álldogált a ház előtt, miután a taxi eltűnt az útkanyarulatban. A gyertya utolsót lobbant, a petróleumlámpa fénye ijeszten megdőlt, Zsuzsa lejjebb csavarta a kanócot, nehogy szétpattanjon a lámpaüveg. Összeszedegette a tányérokat, poharakat, evőeszközöket, Gyula szótlanul, gondterhelt arccal segédkezett neki. Felhordták az asztalokat és székeket a fedett teraszra, majd egymásba karolva sétára indultak a virágszegélyes kerti ösvényen. Nem volt kedvük a lefekvéshez, az elmúlt órák élményeitől felajzottan bolyongtak, úgy érezték, életük fordulóponthoz érkezett. Nézték a buján virágzó bokrokat, beszippantották a növények varázslatos illatát. Hirtelen egy tücsök muzsikálni kezdett; a kert sűrűjében valahol kis állatka mozdult, megzörrentve a bokrokat. Cézár fülét hegyezve pattant fel a zajra, néhányat vakkantott, gazdáihoz osont. Zsuzsa megveregette az eb fejét, s mintha csak magában beszélne, halkan megszólalt:

– Most akkor boldog vagy, Gyulus? Úgy érzed, teljesültek leghőbb vágyaid?

– Hogyne, persze – mormolta Gyula. – A pénzjutalomnak, a kitüntetésnek őszintén örülök, az előléptetés büszkeséggel tölt el...

– No és a *magas beosztás*? A bűnügy vezetése, hogy átveheted az ezredes posztját?!

– Nem is tudom, mit mondjak... Vágytam erre a beosztásra, s most mégis úgy érzem, kisebb az öröm, mint az aggodalom. Nem érzed, szívem? Inog alattunk a föld, valahogy bizonytalanná vált az életünk! A nagypolitika kezébe vette sorsunk, s ki mondaná meg, hová lesz a világ? Rendszer-változás következik be, vagy csupán reformok? Nyálás kompromisszumok sora, mely nem hoz eredményt, nem old meg semmit... Nem! Ennél többre volna szükség – mondják mindenhol a bennfentesek –, a szovjet csapatokat vonják ki az országból, legyenek szabad választások, többpártrendszer! S ha mindez megvalósul, jön az őrségváltás, a nagy söprögetések ideje... Leomlik a vasfüggöny, szabad, független ország leszünk, felzárkózhatunk a demokratikus országok soraiba! Ezt beszélik mindenhol, ettől hangos a közélet, mit gondolsz, drágám, hihetünk nekik?!

– Én hiszek benne, remélem, hogy így lesz, örökös rabságban mégsem élhetünk... Ámde te? Mért az aggodalom? Hisz' jól ismerem politikai nézeteidet!

– Mint minden hazáját szerető magyar embert, engem is örömmel tölt el a rendszerváltozásnak még a gondolata is! Ám hiába nevet az egyik szemem, sír a másik! Gondoltál már arra, mi lesz a sorsa a fegyveres testületeknek? Például nekünk, hiszen a rendőrség mindeddig a diktatúra legfőbb eszköze és védelmezője volt!

– Az istenért, Gyulus, rendőrségre a demokratikus államokban is szükség van!

– Kérdés, hogy miféle rendőrségre... a legkevesebb, ami várható, hogy átszerveznek, és alaposan megrostálnak bennünket. Új osztályok, csoportfőnökségek jönnek létre, talán alakulnak új minisztériumok is... Egységeink feladatait át-csoportosítják, a vezetőket lecserélik, eddig ismeretlen arcok tűnnek fel mindenhol... És kérdelem én tőled, mi lesz énvelem? Ismerhetsz, nem tartozom a vén vaskalaposok közé, 56-ban még diákgyerek voltam, nincs közöm a forradalmat követő megtorlásokhoz!

Ellenben – nyilván tudod rólam – idegenek számomra a nagyhangú reformerek, a minden újhullámot meglovagolni akarók, az újsütetű politikai kalandorok! Elborzaszt a gondolat, hogy botcsinálta szakemberek kezébe kerülhet a hatalom, akik szívesen halásznak a zavarosban, hogy jogtalan előnyökhöz jussanak... És az értelmes, becsületes emberek sorsa merre fordul? Még jó, ha jut nekik kenyér...

Hogy visszatérjek a kérdésedre – fordult Gyula az asszonyhoz –, ezekben a zűrös, átmeneti időkben szerencsésebb, ha az ember középszintű vezető marad! Magas polcra nagyobb lehet esni, nem kizárt, akkorát, hogy még a rendőrségen is kívül találom magam. És ha ejtenek, mihez kezdek majd? Ma még könnyen találhatnék új munkahelyet, no de akkor más világ lesz, kérdés, kellek-e én még valahol... Mint pénztelen, tekintélyét vesztett apa, álljak a gyermekeim elé? Miféle példát mutathatnék nekik?!

– Drágám, mindenem, nem lehetsz ennyire pesszimista! Beosztottaid tisztelnek, főnökeid becsülnék, a Tóth Éva-ügy sikeres megoldásával igen nagy tekintélyt vívtál ki magadnak. Ne ijedj meg attól a néhány furkáló, piszkálódó alaktól, aki esetleg ártani akar neked! Vedd fel a harcot, állj a sarkadra, légy oly bátor és elszánt, mint amilyen mindig is voltál... És ha nem tudnád – simult hozzá könnyes szemmel az asszony –, én melletted állok, rám mindenben számíthatsz! Egyébként – jegyezd meg jól –, aki szeret és tud dolgozni, az előbb-utóbb bármifajta politikai rendszerben megtalálja a maga helyét.

– Szép szavak, bölcs szavak, bárcsak igazad lenne, angyalom...

A hold elbújt, a csillagok eltűntek az égről, a kert fölé sötét viharfelhő tornyosult. Vakító villám cikázott át az égen, a fák mögött több ágra hasadt. Nyomában tompa morajlás hangzott fel, mintha hordókat görgettek volna végig egy hatalmas ház padlásterén. Feltámadt a szél, egyre erősebben fújt, leszaggatott levelekkel, virágszirmokkal szórta tele a levegőt. A fák és a bokrok félelmetesen meghajoltak, harapós esőszag

terjedt szét a levegőben, Gyula szorosabban ölelte magához asszonyát. Zsuzsa a vállára borult, csókot kért tőle, a meghatottságtól halkán hüppögött. Valahol távol megint villámlott egyet, halkuló morajok görögtek tova az ólmos felhők alatt. Az eső eleredt, a kövér cseppek csillogó mázzal vonták be a földszintes ház cseréptetejét, a víz vastagon hömpölygött lefelé a lejtős kerti ösvényen.

– Nagy vihar lesz! – szólt Gyula vészjósló hangon, majd forrón megcsókolta a nejét.

– Tudom... tudom jól... – suttogetta Zsuzsa. A szél egyre vadabbul rázta a fákat, a bőséggel ömlő zápor csuromvizesre áztatta a boldog emberpárt, elmosva félelmüket, aggodalmait...

Amikor megtudtam, hogy Ivicát nem a kardok miatt ölték meg, egyszeriben megfordult velem a világ. Mintha újjászülettem volna tisztán és büntetlenül, úgy múlt el tőlem a keserű pohár. Azóta zöldebbek a fák, illatosabbak a virágok, a föld, az ég sziporkázva ragyog! Mosolygó, kedves emberek sietnek felém az utcán; a buszvezető nem csapja be az orrom előtt az ajtót, a Közértben nem mérik bele a papírt a párizsiba! Az élet szép, az élet gyönyörű!

Nem sokkal a Kériék kerti ünnepségét követően ellátogattam az N-i Kincstár-múzeumba. Nem bántam meg, a látogatást mindenkinek ajánlhatom! A miniatúrák termében külön posztamensen látható a két kard az általam felajánlott parafa-kéregbe szúrva, a parafát a kardokkal forgó talapzatra helyezték. A kompozíciót hengeres üvegbura védi, a burát miniatúr reflektorok veszik körül. A lámpácskák színe a forgás ütemében változik, a kardok csillognak, ékköveik a szivárvány minden színében sziporkázva szórják szét a fényt.

Vadonatúj tárlóban helyezték el a megkerült kincseket, ezek nagy részét a francia rendőrség szolgáltatta vissza, míg néhány darabot a pozsonyi kapitányság kerített elő, miután leleplezett egy templomfosztogató rablóbandát. A Vazul

lakásán fellelt darabok is itt vannak, s fő helyen a hercegprímási gyűrű, melyre az én kis barátom, a Kéri gyerek bukkant rá abban a sötét pincében! És nemcsak a miniatűrök terme nyert új arculatot, vele együtt megújult az egész múzeum! Kedves, fiatal teremvezetők kalauzolják a látogatókat, s tartanak ismertető előadást a magyaron kívül még vagy három idegen nyelven. A múzeumba özönlenek a látogatók, egymást érik a vidékről, sőt külföldről érkező autóbuszok, tele turistákkal, utazókkal; ennek köszönhetően nemcsak a kincstár bevétele nőtt meg, hanem a város szolgáltatói para is jelentősen fellendült.

Mint utóbb megtudtam, a Kéri házaspárt felvették N város díszpolgárainak sorába. Hát ez azért furcsa! Nem mondom, az őrnagy – azóta már alezredes – megérdemli, no de Zsuzsa... Ő tulajdonképpen mit tett a városért? Egy biztos, azóta még jobban fennhordja az orrát, egyre beképzeltebb, s úgy jön-megy itt az egyetemen, mint valami anyakirálynő!

Gondolom, a gyilkossági ügy szerencsés megoldása Csaba sorsát is elrendezte, azt beszélík, külföldre utazott, nyilván boldogan él és kibékült nejével.

Jól alszom, étvágyam a farkasokéval vetekszik, csupán egyetlen dolog: Gabi tolakodó „udvarlása” zavar. Minduntalan a nyomomban lófrál, ha egyet fordulok, máris nyúlkál és tapogat; olyan szemekkel néz rám, mintha ruhátlanul látna, fülembé ingerlő szavakat sugdos. Szabadulni akartam Gabitól, az egyetemtől, Pesttől; gondoltam egyet és dobantottam! Ahogy beköszöntött a nyári szünet, szabadságra mentem, évi rendes szabadságom néhány hét fizetésnélkülivel toldva meg. Hozzájárultak; a vezetőség tudja jól, mily nehéz hónapokat éltem át! Hazamentem Nemeskürtösre a családomhoz, nem titkolva óhajomat, hogy ebben a Veszprém melletti kis faluban találjam meg azt a békességet, melyre múlhatatlanul szükségem van... A vadszörlővel befuttatott ház a muskátlis ablakaival, benne a régi, kicsiny szobám... Ott őrzí édesanyám gyermek-játékaim, könyveim, kislánykorom megannyi emlékével együtt, s a boldog órákat, melyek oly gyorsan tovatúntek...

- Maradj idehaza, ne menj vissza Pestre - kérlelt minduntalan. - Lásd, nagy már nekünk ez a ház, testvéreid veled együtt kirepültek, csak lézengünk az üres szobákban apáddal... - A kisebbik öcsém sem hagyott békén, egyre kérlelt és biztatott, a Veszprémi Egyetemen, ahol laboránsként dolgozik, volna állás számomra is.

- A tanszéken már érdeklődtek felőled - szólt -, hamarosan főnök lehetnél a Központi könyvtárban! Autóbusszal húsz perc alatt beér az ember Veszprémbe, jobb a közlekedés, mint Pesten, ahol egymásba érnek a kocsisorok!

Tetszett az ötlet, hajlottam a szóra, tervezgetni kezdtem új életemet. Beszéltem a könyvtárvezetővel, félig-meddig meg is állapodtunk a munkakörömet és a béremet illetően. Szüleimnek segíthetnék a háztáji földek művelésében, csaknem a teljes fizetésem félretehetném! Lakásom is lenne, mondta apám, a ház nagyobbik felét megkaphatom, némi átépítéssel és bővítéssel két szoba, összkomfort állna rendelkezésemre, hozzá padlás, pince és szőlőlugas. Nővérem, bátyám és a két öcsém - mind, mind örömmel üdvözölte a tervet, hívott, marasztalt: költözzek haza!

- Együtt lenne újból a család! - lelkesedtek - vigyázzunk rád, ne félj; egy-kettőre férjhez adunk, aztán jöhetnek a gyerekek; ne is titkold, ez a leghőbb vágyad!

Ám augusztus végén, ahogy lejárt a szabadságom, összekaptam magam, indultam haza... Becsomagoltam, nem volt maradásom, a csendes falusi élet nem kellett nekem. Mintha ezer szállal lennék hozzákötve az autóbűzös, kutya-kakis fővároshoz, úgy húzott vissza valami. Gyorsan elkészöntem szüleimtől, a többiektől búcsút sem vettem, szégyenkezve oldalogtam az állomásra ki. Anyám összevissza csókolt, lelkesen invitált:

- Rendezd el a dolgaid, aztán siess vissza, nagyon-nagyon várunk, itt boldog leszel! - Apám rezignáltan hozzátette:

- Elmész te végleg... tudom én jól, hiába is marasztanánk...

Ica alig ismert rám, amikor meglátott.

– Nagyszerűen nézel ki! Meghíztál, lebarnultál, és úgy csillog a szemed, mintha tündérországból érkeztél volna! Talán már vőlegény is akadt?! Mondd csak, jól gondolom, hogy a Gabi...

– Fenét Gabi! – kiáltottam nevetve. – Majd pont az a vén kujon kell nekem! Senki! Érted, Ica, senki! Nincs vőlegény, barát vagy udvarló, magam vagyok, és boldog vagyok. Már alig várom, hogy elkezdjem a munkát, felcédulázom, katalogizálom az egész könyvvállományt, dolgozom késő estig, hogyha kell! – Ica nevetve karolt belém, gyere, te kis paraszt-madonna, hívott, láss munkához, ne félj, van itt épp elég...

Mostanság egyedül járok ebédelni, Ica nincs jól, gyomra nem bírja a hallgatói bendőknék szánt, cseppet sem diétás menzajakát. Ebéd után rendszerint sétálgatok, az egyetem parkja csendes, tart még a nyári szünet. Diák és tanár önfeledten nyaral, bár lassan búcsúzik már a vakáció. Közeleg az ősz, indul az új tanév, jönnek ismét a munkás hétköznapiak.

Ebéd végeztével, ahogy ténfergek a parkban, néha felkeresem a régi padot. A rozzant alkotmány a park legeldugottabb sarkában áll, környékét az évek során benőtték a bokrok, elborította a gaz. Nem találja meg más, csak aki ismeri helyét, aki valaha odabujdokolt. Ez a pad volt a titkos rejtekünk, Csabával ott randevúztunk, s ha a kis pad beszélni tudna, számtalan csók történetét regélné el...

Leültem, behunyt szemmel ábrándoztam, az augusztusi nap bágyadt fénye átsütött a pad fölé behajló ágakon. Megzörrent a bokor, ijedten megremegtem: kóbor kutya vagy tán egy csavargó, akinek elfoglaltam zugát, éjjeli szállását? Döbbenten pislogtam, nem hittem el, amit látok; nyilván elbóbiskoltam, s álomkép az, mit ide vetít a képzelet? Csaba állt előttem, a régi, kedves Csaba, az, akit évekkel ezelőtt szerettem! Érdekes, most épp oly boldog, szerelmes mosollyal néz rám, mint akkor régen... csak álmodom – nyögtem fel – ez nem lehet igaz! Az *álomnak* azonban hangja volt, arca, keze, lába, barát-

ságosan üdvözölt, és a maga természetes módján mellém telepedett.

– Már bebarangoltam az egész parkot – szolt kedvesen –, Ica azt mondta, ebédelni mentél, s ebéd után sétálgatsz kicsit...

– Túl vagyok az ebéden – válaszoltam zavartan, még mindig kételkedve a szcena valóságában –, az idő szép, napozni támadt kedvem... – Beszélgetni kezdtünk, mintha mi sem történt volna, elsoroltam neki nyári élményeimet. Egyszerre nevetségesnek, érdektelennek tűnt az egész, a családi dolgok, a tervem, hogy szüleimhez költözöm... – És te? – kérdeztem bátortalanul. – Te, illetve ti, hol voltatok, merre jártatok?

– Ahogyan téged, úgy engem is alaposan megviselt mindaz, ami az elmúlt hónapokban történt. Amikor megtudtam, hogy Kéri lefűlte a gyilkost és minden gyanú alól fel vagyok mentve, hatalmas tehertől szabadultam meg. Csak egyetlen vágyam volt: menni, vándorolni, valami különös boldog súlytalanságban lebegni a föld felett... Meg kellett gyógyulnom, feledni a nyomasztó hónapokat, leküzdeni az elhatalmasodó depressziót. Menekülni, kifutni a világból, mert csakis a környezetváltozás hozhat helyre, másként nem kezdek újra az életet! Utaztam – folytatta érzelmektől felhevült hangon – bejártam Európát, céltalanul barangoltam mindenfelé. Másztam hegyet és sziklát, úsztam tengerben és zúgó patakokban, éltem városban, falvakban vagy kicsiny tanyán... Megszálltam valahol, ha tetszett, ott töltöttem néhány napot, ha nem, még aznap továbbálltam... Életre szóló barátságot kötöttem vadidegen emberekkel, hogy másnapra már azt se tudjam, miféleképpen, milyen az ábrázatuk!

Csaba elhallgatott, pillantása messze révedt, kezével átfogta mindkét kezem.

– Visszatérve a kérdésedre – fordult hozzám –, egyedül utaztam, Daniella már nem volt velem.

– És ez mit jelent?

– Mi mást, minthogy elváltunk! Sőt, mi több, már ki is mondták a válást, az ügyvédek egykettőre elintézték az egész

hajcihőt. Enyém maradt a lakás és a kocsi, Danielláé a balatoni nyaraló, s a nagyobbik vitorlás, a Repülő hollandi... – Jó darabig szólni sem tudtam a meglepetéstől, majd ahogy magamhoz tértem, sorra nyögdöstem ki a kérdéseket:

– Új életet kezdesz... hogyan? Miként? Kivel?

– Hamarosan újból megnősülök, családra vágyom; tisztességes életet akarok élni, nem lesz többé célom az élvezetek hajhászása s a karrier...

– Akkor... van is már valakid... biztosan nagyon... – tovább nem folytathattam, elcsuklott a hangom, szemem könnybe lábadt, vállamat rázta a zokogás. – Csaba átölelt és magához szorított, hangja puhán, bársonyosan csengett, ahogy sorsát ecsetelve mindent őszintén elmondott nekem.

– Van valakim, persze, hogy van... már sok-sok éve van, de bárgyú voltam, ostoba és gyáva, s ki tudja, tán sznob is egy kicsit. Gyökeret vertem egy olyan életben, mely nem volt nekem való; olyan világban éltem, mely számomra mindvégig idegen közeg maradt. Fiatalemberként Daniellát választottam, ezt a szívtelen nőt, akinek nem voltak érzelmei; vak voltam, nem vettem észre, hogy soha senki mást nem szeretett, csupán önnön ragyogó szellemét... Élveztem oldalán az anyagi jólétet, játszottam tudóst, sportembert, művészetrajongót, utóbb a nőkre is rákaptam, nehogy kimaradjon bármi élvezet... Ő nem ellenezte, olykor még biztatott, örült, hogy az ágyban békében hagyom! Kellett neki egy férj, egy alkalmas partner, mint divathölgyeknek az öleb, mely illedelmes, jól nevelt, nem ugat, nem harap, s amellet szobatiszta!

Úgy jött ez a gyilkosság, mintha reflektort gyújtottak volna fel egy takarítatlan szobában: az éles fény behatolt a legelrejtettebb zugokba is. Láthatóvá vált a szemét és a por, melyet elfedett a közöny, a langyos és kényelmes mindennapok jótékony homálya.

Azzal kezdődtek a bajok, hogy nem bíztunk egymásban, a gyanú ördöge belénk költözött! Veszekedések, jelenetek játszódtak le köztünk, egymást vádoltuk gyilkossággal, orgazdasággal, miközben felszínre kerültek régi sérel-

meink. Aztán ez is elmúlt, lecsendesedtek az indulatok, szótlanul lézengve kerülgettük egymást... És mégsem váltunk, a gyilkosság, ez a szörnyű kötelék összefűzött, mint lovakat a hám, hogy jobban rúghassák egymást... Akkor szakadt szét minden, amikor a tettest megtalálták, s mi úgy néztünk egymásra, mint két idegen. Rémlik, egyszerre bólintottunk: kimondva, hogy *vége*, kívánva egymásnak békességet, jobb, szerencsésebb sorsot, új életet.

Csaba elhallgatott, arca komorrá vált, üres tekintettel nézett maga elé. Emlékei megrohanták, túl eleven volt a múlt, a fájó seb olykor még lüktetett. Egy könnycsepp jelent meg a szemében, férfikönny, mely tiszta, mint a sziklán gyöngyöződő harmat, melyet nem szennyez a bűn mocskos pora...

- Eszter - nézett rám mosolyával felszárítva könnyét -, kis csillag, édes gyönyörűségem, akarsz a feleségem lenni?

Csupán értelmetlen, makogó hangokat tudtam magamból kiadni, így reagálhatott az ósasszony, amikor megkérte kezét az ősember, s nem tanulta meg még, milyen a tagolt beszéd. De Csaba értette a válaszom, magához ölelt és megcsókolt, egymást átkarolva ültünk, s ez több volt, mint megannyi szó... A nap lenyugodni készült, Csaba megfogta a kezem, és rám mosolyodott. Megkereste gyűrűs ujjamat, simogatta, morzsolgatta, majd szeme felcsillant, valami eszébe jutott:

- Innen hiányzik egy szépen cizellált karikagyűrű! Szeretnék mihamarább eljegyezni! Mondd csak - nézett rám huncutul -, nem ismersz véletlenül valahol a Váci utcában egy ékszerészt...?

(Itt félbeszakad Eszter naplója, a nő nem írt többé a barnafedelű, aranymonogramos könyvecskébe egyetlenegy sort sem.)

Juhos Gábor tanszékvezető egyetemi tanár, a műszaki tudományok doktora rosszkedvűen ült a szobájában, miközben köpenyzsebéből cigarettát kapart elő. Asztalán szanaszét szórva nagy halom színes fotó hevert, ezeket nézegette borús arccal,

miközben ujjával ide-oda tologatta a képeket. A fotográfiák mindegyike meglepő élességgel és ragyogó színvisszaadással ugyanazt a nőt és férfit ábrázolta, csöppnyi kétséget sem hagyva a szemlélőnek a párocska foglalatosságára felől.

– Csilluska és a párductestű fekete fiú... micsoda pozitúrák... az embernek rókáznia támad kedve... hogy nem szégyellik magukat! És mindezt az én lakásomon, az én ágyamban... ennél ki őket a fekete fene! – Gabi mérgesen kotorta össze a képeket és egy borítékba gyömöszölte, majd az egész paksamétát táskájába dugta, miközben idegesen szippantott egyet félreégett cigarettájából. Ismerte a férfit; a fekete hajú pasas párszor már megfordult náluk, rendszerint egy girhes, szőke lány kíséretében. – Barátaim – mutatta be őket Csillus –, valaha együtt dolgoztunk a Belvárosi Szépségszalomban! – Hitt neki, miért ne hitt volna, nem lehetett mindenkire féltékeny, aki ismerte korábban is a nejét. Aztán mégis gyanakodni kezdett, egyre-másra jöttek a furcsa telefonok... Csilluska olykor kimaradt éjszakára, s ha Gabi délután hamarabb hazaért, a nő nem volt otthon, órák teltek el, mire megérkezett. Kisebb flörtöket még megbocsáthat, vélte, mert-hogy hajtja a pénzt, alaposan elfoglalja magát. A fiatalasszony meg nem tud mit kezdeni az idejével, miért ne szórakozzon, élje életét...

Amikor bekövetkezett az a rettenetes gyilkosság, tudta jól, Kéri az ő nevét is felírta a gyanúsítottak listájára, mint lehetséges tettest, számba vette őt. Hamarosan észrevette, hogy figyelik, ettől ideges lett, egészen kiborult. Elfogta a szégyen és a düh, elhatározta: szól Zsuzsának, tiltakozni fog! Aztán mást gondolt, támadt egy blikkfangos ötlete, és a maga javára fordította a kellemetlen szituációt.

Balogh Béla emberét, Kiss Imre zászlóost állították rá, s a fiatal rendőr – még erősen kezdő a nyomozásban – egyik ügyetlenséget a másik után követte el. Gabi, a vén róka, hamar észrevette, hogy valaki minduntalan a nyomában jár, más-más öltözetben és szerelésben ugyan, de jól azonosítható személy

formájában. Kicselezte a fiút, egy átjáróházba ment be, megkerülte a háztömböt, mögéje surrant, lefűlelte követőjét. Kezét a nyomozó vállára tette, s megkérdezte tőle, mi járatban van?!

A kis zászlós eleinte szabadkozott, adta az ártatlant, sőt még *rendőrért* is kiabált. Gabi belekarolt, nyugalomra intette, és a tőle telhető legkedvesebb mosollyal a közeli kisvendéglőbe invitálta. Két korsó sör, s néhány kupica rum után a rendőrgyerek bevallott mindent, kérve Gabit, ne jelentse őt fel, mert ha megrovást kap, egy életre elvághatja magát.

– Tőlem ugyan ne féljen, bajtárs – vigasztalta őt Gabi –, hasonló cipőben járok én is, úgyszintén nyomozásra adtam a fejem! Mondja csak – tette rá széles tenyerét a zászlós karjára –, egy kis *maszekolásra* nem volna kapható? Sajna, kis hazánkban nem működik a magánnyomozás, pedig igény lenne rá bőven, ott a sok megcsalt férj és feleség, kik szeretnének tiszta vizet önteni a nyílt kártyák közé – ahogy az öregapám mondaná...

– Mégis, miről volna szó? – érdeklődött óvatosan a zászlós.

Gabi előadta kérését, a fiatalember ráállt, vállalta a megbízatást. Megállapodtak: a tanár találkahelyül a Tök alsóhoz címzett kiskocsmát választotta, a találkozók időpontját telefonon beszélték meg. Az ivóban néhány pohár sör kíséretében a nyomozó leadta az *infót*, ő pedig vitte neki a pénzt. A dolog működött, a fiú jó megfigyelő volt, bár Gabi attól tartott, Csilla valamit észrevesz.

Összegezve a hallottakat, nem kellett túl nagy fantázia ahhoz, hogy Gabi megbizonyosodjék: felesége mértéket nem ismerve csalja őt. Elhatározta, hogy válik, ám ügyvédje azt tanácsolta, produkáljon *tettenérést*, akkor jár legjobban pénz-ügyileg. Csilluska fizetheti a válóper költségét, majd pedig távozhat egy bőrönddel és két szatyorral, éppen úgy, ahogyan jött. Gabi rávette a nyomozót, álljon lesben, s afféle *paparazzomódra* készítsen fotókat neje üzelméről. A rendőrtiszt teljesítette kérését, Gabi kulcsával belopózott a lakásba, úgyesen

elbújt, s anélkül, hogy a párocska észrevette volna, ellőt rájuk egy tekeres filmet.

Ezzel az aktussal véget is ért a nyomozati cselekmény, Gabi búcsút vett a zászlóstól, s egy szép összeggel lezárta az együttműködést. Leginkább attól tartott, hogy Kéri valami úton-módon mégiscsak tudomást szerzett a magánakcióról, s a kerti ünnepségen, ahol oly nagy reverenciával előadta önmagát, fordít a szón és leleplezi őt. Szerencsére nem így történt, ha tudott is valamit az őrnagy, hallgatott, vendége örömét nem rontotta el.

Gabi elmélázott, elképzelte, milyen arcot fog vágni Csillus, amikor a fotókat az orra alá dugja.

Megcsóválta fejét és nagyot nyújtózott, majd minden átmenet nélkül Eszterhez kanyarodtak gondolatai.

– A mandulaszemű kis Madonna is jól átvágott – szögezte le. – Amíg bajban volt, bezzeg simult hozzám: „Gabika így, Gabika úgy...”, már azt hittem, összejön valami komolyabb, aztán egy szép nap szó nélkül elment, búcsú nélkül magamra hagyott.

Ica fogadta a könyvtárban: – Eszter szabadságra ment! – Valami üzenet? – kérdezte ő. – Csak annyi, hogy pihenni vágyik, a szüleihez, vidékre utazott...

Az ablakhoz lépett, kitárta mindkét szárnyát, a dohányfüstös szobába beáramlott a virágillattól terhes levegő. Nagyot szippantott a langyos júniusi ájerből, pillanatra bajáról megfeledkezve hallgatta a madarak csicsergő énekét. Egy régi tavaszra gondolt, akkor is itt állt az ablak előtt, miközben vizsgáztatott egy karcsú, szőkésbarna hajú leányt. A tanuló szédületes sebességgel rótt a táblára az elektrodinamika bonyolult képleteit, el nem hibázott volna egyetlen formulát. Tudta, a lány szerelmes belé, és nemcsak szereti, de tiszteli is, valósággal imádja, bálványozza őt! Kollégáinak is feltűnt a dolog, szóvá tették és figyelmeztették: rendes, jólnevelt kislányról van szó, ha szereti, vegye feleségül, ám ha nem, ne szórakozzon vele! A lány nem való olcsó, felelőtlen flörtölésre... Pedig tetszett neki

csillogó szemű tanítványa; ahogy ott állt a tábla előtt, felébresztette vágyait... Nem is figyelt arra, mit mond, elbűvölten bámulta háta közepét verdeső dús haját, vékony blúza alatt rezdülő, hegyes, kicsiny mellét. Nem, nem volt az esete, ő a vad, érzéki nőket, a *bombázókat* hajtotta, s eszébe sem jutott komolyan venni a kis kékharisnyát, a stréber diákleányt.

Ha akkor feleségül veszi Zsuzsát... mára már szép család venné körül, élete nyugalomban, békességben telne. Nemcsak a szenvedélyes szeretőt, hanem a tökéletes szellemi partnert is megtalálta volna benne, hitvest, aki tudományos munkájában társa, szakmai fejlődésében segítsége lehetne...

Ez a Zsuzsa, ez a mostani, ő igen, ő már kéne! Vonzónak, izgatónak találja az érett asszonyiségében kiteljesedett, határozott fellépésű, intelligens nőt, s mindent megadna azért, hogy a magáénak tudja.

– Késő bánat, eb gondolat – sóhajtott fel – *elment a hajó*, Zsuzsa imádja harcias rendőr-férjét, egy világért el nem hagyná, s ott az a két gyönyörű gyerek!

Zsuzsa, Eszter, Csilla, a szerencsétlen sorsú Ivica és még nagyon sok nő; nők, akiket szeretett, nők, akik szerették őt. Fáradtan az asztalra könyökölt, öregnek, kiégettnak érezte magát, céltalannak látta egész életét. Percekig ült mozdulatlan, tekintete a végtelenbe révedt, hátgerince roggyantan meggörbült, szájából egy csepp nyál az asztallapra hullt.

Hirtelen átvillant rajta valami, felkapta a fejét, mintha áramütés rázta volna meg. Kihúzta magát, öklével erőteljesen az asztalra vágott:

– Nem, nem és nem! Nem adom fel, nem hagyom magam legyőzni! Még hogy a nők! Hisz' ezrivel nyüzsgönek mindenfelé... Holnap elmegyek a gőzbe, veszek egy jó alapos masszázst, utána jöhet a fodrász, pedikűr, manikűr! Vásárolok néhány divatos holmit a belvárosban, majd szabadságra megyek: irány a Balaton! Azt mondják – fűzte tovább gondolatait –, ilyenkor nyáron hemzsegnék ott a jobbnál jobb nők, akik nem vetik meg a tetre kész, érett férfiakat, kíváltképp, ha

elégge tömött a pénztárcájuk... Hej, nagy a világ, a lehetőségek száma végtelen... ki tudja? Talán épp most fogom megtalálni az igazit...

Gabi felkapta aktatáskáját, s fiatalos léptekkel hazafelé indult. Miközben mendegélt, vígan dudorászott; az egyik divatos slágert énekelte fátyolos, kissé fals hangon: *Nem csak a húszéveseké a világ...*

Daniella az Alberg expressz egyik első osztályú fülkéjében ült, nézte az Osztrák-Alpok égbe nyúló, nyáron is havas csúcsait, a hegyek alján elterülő zöldellő mezőket, a mesébe illő, apró házikókat. A tiroli táj varázsa és harmóniája ezúttal is rabul ejtette, s a vonat ütemes kattogása furcsa, félálomszerű hangulatba ringatta őt. Egyedül volt a kupében, lerúgta kényelmetlen, túsarkú cipőjét, és karcsú, selyemharisnyás lábát a szemben lévő ülésre pockolta fel. Összekuporodva befészkelte magát a puha, vörösbársony fotelbe, s oly elégedett képet vágott, mint a macska, mely épp akkor fogyasztott el egy kanárimadarat.

– Hazamegyek – sóhajtott fel –, haza, szülőhazámba vissza! – A vonat kerekeinek csattogása is e szavak ritmusát dobolta, mintha a monstrum ismerte volna utasa gondolatait. Lassult a tempó; keresztülrobogtak egy városon, majd a vonat nagyobb sebességre kapcsolva, megállíthatatlanul száguldott Párizs felé.

Mielőtt felszállt volna az Albergre, Daniella pár napot Bécsben töltött, meglátogatta barátnőjét, egy osztrák írónőt, könyvei fő patrónusát. A nő örömmel fogadta, vigaszt nyújtott neki, bátorította: az élet értelméről győzte meg. Jólestek a kedves szavak, megkönnyítették elszakadását Pesttől és a gyötrő emlékektől, melyek rémálommá változtatták életének utóbbi hónapjait. – *Szívet cseréljen, aki hazát cserél* – idézte a mondat, óh nem, amikor magyarhonba települt, akkor tette ezt, szó sincs új hazáról, hűtlen elhagyásról, most kapja vissza az igazit...

A vonat alagútba futott, s a sárgán világító lámpák tompa fénye borús mederbe terelte gondolatait. Eszébe jutott a válás, ez az undorító procedura, a búcsú otthonától, Pesttől, s mindattól, ami valaha oly fontos volt neki... Bármennyire kultúráltan viselkedtek is Csabával, ám a kifosztottság, a megáláztatás keserű szájíze elkíséri mind a mai napig... Akarta ő is a válást, persze, hogy akarta, és mégis... nincs túl rajta, még mindig égő, fájó a seb! Egyre csak felbukkan szeme előtt az oroszlánsörényű férfi képe, emlékétől nehezen szabadul...

Szerette Csabát? Igazából még ma sem tudja! Kellemes társ volt, jó partner, jó haver; csak az a *valami* oly taszító, durva és nyers ne lett volna, ha *annak* nem kell alávetnie magát! Az ágy... már az esküvőjük után rájött: Csaba nem való kifinomult érzékeinek... A legképtelenebb kifogásokkal tartotta magától távol, még nőügyeit sem bánta, hagyta, hadd szórakozzon, élje a világát, csak neki lehessenek nyugodt álmai. És akkor megjelent Eszter... női ösztöne azonnal jelezte: baj van, férje „partnerei” közül egyedül ő az, aki veszélyeztetheti házasságát! Számára szokatlan módon vad gyűlöletet, mardosó féltékenységet érzett, ó ha lett volna egy pisztolya... nem, nem Ivicát, sokkal inkább Esztert puffantja le!

Érdekes, merengett tovább, amikor Eszter választás elé állította Csabát, férje őt választotta, mellette maradt... Utána egészen jól megvoltak, nem vitás, ez utóbbi öt év volt házasságuk legfelhőtlenebb időszaka. A vitorlásversenyek, utazások, társasági programok... egymást érte a sok szórakozás! Csaba karrierje is meredeken ívelt felfelé, minden vonalon siker, diadal. Ám a sors közbeszólt, mintha megirigyelték volna az istenek, hogy nekik oly sok jó dolog jutott! Felbukkant a rég feledésbe merült két kis kard, s bekövetkezett egy szörnyű gyilkosság... életük összeomlott, akár a kártyavár... Vasökölrel sújtott le rájuk a végzet, porig rombolta otthonuk békéjét, szétdúlta házasságukat...

Egycsapásra megváltozott minden: rendőri felügyelet alá kerültek, útlevelüket bevonták, lehallgatták a telefont. Ha

rács mögé nem is zárták őket, börtönben érezték magukat, mint két fogoly, úgy éltek a szépen berendezett lakásban... A barátok... óh mily hamar hátat fordítottak, s a rokonok, féltve jó hírüket, eltűntek, felszívódtak valahol... S mindez nem volt elég, kínjukban Csabával egymást marták, lassanként állandósult agyukban a *gyanú*. Bár már közvetlenül a gyilkosság után megvádolták egymást, az nem volt komoly, ami okozta, a feldőlt idegállapot. Az igazi, permanens bizalmatlanság lassan, óvatosan támadta meg őket, majd – mint tojásából kibújt krokodil – óriássá nőtt! Eleinte önmaguknak sem merték bevallani, ám a tudatalattiba lenyomva, majd onnét lassan felkúszva elhatalmasodott a gondolat: *a másik a gyilkos!* Idővel félni kezdtek egymástól; külön szobában aludtak zárt ajtó mögött, Csaba nem ette a főztjét, vendéglőbe járt.

Az anyagiak! Azelőtt Csaba nem firtatta, honnan a pénz, miből telik a gondtalan életre, mi fedezi a sok exkluzív szórakozást. Élvezte a felhőtlen jólétet, nem kérdezett semmit, mint egy elkényeztetett gyermek, oly könnyelműen élt. Ő, Daniella, anyai örökségéről sohasem beszélt férjének; nem mondhatta el, mily nagy a vagyon! Eltitkolta, hogy Párizsban csendestárs egy jónevű vállalkozásban, résztulajdonosa egy könyvkiadónak, mely többek között az ő regényeit is megjelenteti. Nem mondta, nem közölhette, hogy a lakás, melyben megszálltak a *Richard Lenoir* körúton, nem a barátnője lakása, hanem az övé. Csaba irtózott mindattól, ami nem egészen *szabályos*, megkövetelte volna, hogy vagyonát hivatalos árfolyamon forintra váltsa át. No hiszen! Most aztán nem lenne semmije! Megőrizte a titkát, s amikor Csaba a bizalmatlanság hálójában vergődve kérdőre vonta, hogy honnan a pénz, csak annyit mondott, szülei öröksége, s a kamatokból egészíti ki fizetésüket.

– Követelem, mondd meg, pontosan mekkora összegekről van szó! – támadt rá Csaba. Ő dührohamot kapott, hisztizett egy sort, majd pofonvágt a hitvesét.

Ettől kezdve alig szóltak egymáshoz. Tudta, Csaba ismét találkozgat Eszterrel, ettől végképp begorombult, meglátogatta Esztert, megfenyegette: ha nem hagyja békén Csabát, gyilkosság vádjával feljeleníti a rendőrségen!

Nem, válóperről szó sem lehetett, összekötötte őket a gyilkosság s az orgazdaság gyanúja, a rendőri megfigyelés. A becsület úgy kívánta: véd- és dacszövetséget kössenek, együtt viseljék el mindazt, amit rájuk mér a sors. A végkifejlet előtt napirenden volt Csaba letartóztatása, a férfi megtört, magába roskadt, teljes apátiába süllyedt. Akkorra már ő maga is biztos volt benne: férje követte el a szörnyű bűnt... Ha elítélik, nem hagyja magára, ha börtönbe zárják, Budapesten marad, látogatja, istápolja őt.

Az örömhír úgy érte őket, mint a viharfelhők közül hirtelen kibukkanó napsugár: Kéri megtalálta a tettest, minden tisztázódott, ártatlanságukhoz többé kétség sem férhetett. Érdekes, ekkor hunyt ki kapcsolatuk utolsó lángocskája, egyszeriben úgy néztek egymásra, mint két idegen. Udvariasan, bár meg lehetős rideg hangon megállapodtak a válás részleteiről, az ügyvédekre bízva a lebonyolítást.

A Balaton! Igen, azt nagyon sajnálja, az élete egy darabját jelenti a tó! Jaj nem, egészen nem szakad el a tőle, amint jön a nyár, újból visszatér! A villát s a versenyhajót megtartja, mostantól mindkettő csak az övé. Repüljön a hajó, járja át testét a szél, s a kéklő víz hullámozása ringassa el... Tudta, Csaba sem lesz képes meglenni a magyar tenger nélkül, előbb-utóbb szerez valamiféle kulipintyót, tőle messze, a túlparton valahol. És majd egyszer... ki tudja, hogy mikor lesz az... a Balaton közepén összetalálkozik két vitorlášajó... Az egyikben ő ül majd barátaival, a másikban Csaba, mellette egy asszony, s tán gyermekek is... Olyik szőke, dús sörényű, másik barna, mandulaszemű...

Hirtelen elfogta az idegesség, előkapart egy cigarettát és rágyújtott, a hosszú szipkát nem vette elő. Mélyen leszívta a füstöt, majd karikákat formálva lassan, elgondolkodva eregette,

arckifejezése elkomorult. Érdekes, még most is mennyire felkavarja őt Csaba emléke, jövődő sorsa, ahogy az némi fantáziával előre látható. Miért az indulatok? Csak nem féltékeny?! Hisz' biztos benne: *nem szereti* Csabát! Eltöprengett... az emberi szív rejtelmek, a lélek mélységei valójában kifürkészhetetlenek, talán még ő sem ismeri teljes egészében önmagát!

Köhögni kezdett, fojtotta a füst. Elnyomta a csikket és kinyitotta a vonatablakot, a betörő alpesi levegő éles késként vágott az arcába, meglobogtatva bronzvörös haját.

A két kard, a nagyokos Kéri! Sok mindenre rájött, de egyvalamire nem, a lényeg, az igazi rejtélyt, mely ezt az egész különös történetet útjára bocsátotta, nem oldhatta meg! Még hogy csak Ivica tudná rá a választ? Szegény nő, ha kikelne is sírjából vagy szellemét egy spiritisza szeánszon megidéznék, akkor sem mondhatna semmit. Hogy miért? *Mert fogalma sem volt, hogy valaki kicserélte a kardokat!*

Jól emlékszik arra a füredi konferenciára... az utolsó nap estéjére, amikor a búcsúvacsorára indultak. Csaba még öltözködött, ő előrement, hogy visszakérjen Ivicától egy könyvet, amit pár napja kölcsönadott neki. Az ajtó nyitva volt, a szoba üresen állt, a fürdőszobából vízcsobogás hangja szűrődött ki. Gondolta, megvárja a lányt, s amint körülnézett, az asztalon két műbőr-bevonatú, hosszúkás dobozát pillantott meg. Az egyikre hevenyészve csöppnyi rózsaszín matricát ragasztottak, rajta az ő neve: *Daniella*. Kinyitotta és belenézett: két kis kard feküdt a bársonytokban, afféle bazári holmi, melyből tizenkettő egy tucat. Elfogta a kíváncsiság, kinyitotta a másikat is. Egészen elámult: ebben is két kard volt, ám két valódi ékszer, cizellált arany pengével, ékkövekkel díszített markolattal. – Ajándék nekem? – tolult ajkára a kérdés. – S ha meg akarnak lepni, mért nem a szebbiket kapom?! – Egy gyors mozdulattal letépte a matricát a dobozról és rányomta a másikra, melyben a műkincs lapult. Nyílt az ajtó, Ivica lépett ki a tusolóból, nem vette észre a matrica-cserét.

Napokig várta az ajándékot, s már azon volt, szól Ivicának, mikor kapja meg a kardokat. Aztán arra gondolt, valaki másnak szánhatta a lány az ajándékot, s a kis matrica tévesen került oda. Érezte, valami nem tiszta az ügyben, s holmi kétes értékű magyarázkodásra nem tartott igényt. Amikor Csaba azon a szeptembervégi vasárnapon elmesélte Eszter fiaskóját a kardokkal, azonnal kapcsolt, rájött, valójában mi történt akkor Füreden... Hűtlen férje a kedvesének szánt ajándékot az ő nevével álcázta, elfogta az indulat: ezt már nem bocsáthatja meg! Nem szólt egy szót sem, bosszút forralt, titkon azt remélte, orgazdaságért őrizetbe veszik Esztert és Csabát.

Amint ott ült akkor a balkonon és elmerengve szemlélte a balatoni tájat, nagy perspektívájú elhatározásra szánta el magát. Könyvet fog írni a történetekről, érdekes, kalandos regényt, kiadja Párizsban: *az olvasók zabálni fogják!* Gyűjteni kezdte az anyagot – ezért kereste fel a füredi ajándékboltost –, később elment a múzeumba, ott is szimatolt. A gyilkosság – még elgondolni is szörnyű – a regény szempontjából kapóra jött! Amikor Csaba kétségbeesve a segítségét kérte, sietett a tetthelyre, nem késlekedett. Égett a vágytól, hogy végre élőben láthasson egy *eredeti helyszínt*, s a holttest látványától sem viszolygott. A nyomok eltüntetése, a gyilkosság bejelentése telefonon, megannyi izgalmas motívum, krimibe való...

Később, amikor komolyra fordultak a dolgok, elment a kedve az írástól, ihlete nem volt, egyre a gyilkosság részletein töprengett. A kéziratot félretéve kedvetlenül kószált a városban, nem találta a helyét, álmatlanul vergődött éjszakákon át. Gondolkodott, agya lázban égett, pusztán logikai úton akarta megfejteti a gyilkosság bonyolult képletét... Vadabbnál vadabb ötletei támadtak, de nem volt eredmény, a siker elkerülte őt. Aztán rádöbbsent, kár kutakodnia, Csaba a gyilkos, csakis ő ölhet meg a lányt...

Amikor Kéri megoldotta a rejtélyt, az első pillanatban dühödt kiábrándultság vett rajta erőt. Ő győzött, az önhitt rendőrtiszt, amióta ismeri, gyűlöli őt! Később, ahogy lehiggadt,

előntötte a szégyen, a megaláztatás, óh jaj a legyőzöttnek, jaj neki, aki félreértett mindent, aki rosszul ítélkezett, bűnösnek véelve férjét, az ártatlant.

Ha bízni tudott volna Csabában, hinni neki, szeretni őt! Ha melléáll, vigasztalja, bátorítja, erőt önt belé, másként alakult volna a házasságuk, visszatértek volna a boldog idők... Most nem ülne itt az Albergen, nem rohanna Párizs felé, hogy visszavegye eredeti hazáját, melyben nem lesz Csaba, Eszter, Kéri, és nem lesz ott a sok régi barát...

Szeme a szomszédos ülésen fekvő táskára tévedt, s arcára fáradt kis mosoly suhant. A táska nagycsomó irománytól dagadozott, gépelt papírhalmaz, legújabb műve. A francia nyelven írt regény nagyjából elkészült, Párizsban folytatja, lesz elég idő. A kiadó már nagyon várja, egyre csak sürgeti, sikert orrontva biztatja őt. A címe... mi legyen a címe? Régóta töri már a fejét, ám nem jut eszébe semmi, múzsája homlokcsókja késlekedik?! Retiküljéből tollat vett elő, rágni kezdte a végét, elmélyülten, hosszasan töprengett. Villant az agya, egy aprót sikkantott, szeme kerekre nyílt, ötlete támadt! Izgatottan táskájába nyúlt a papírokért, a regény első oldalára lapozott. Szépen formált, kalligrafikus betűkkel rózta a lap tetejére az alkalmasnak vélt címet: *Deux épées*.

SZENTIDAY KLÁRA MÁRIA regényei:

A sárga angyal Két kard Gyilkosság Budán A táncoló betyár Alpesi társasutazás

Szerző regényeiben a klasszikus krimi-irodalom elemei ötvöződnek családi, szerelmi történetekkel, társadalmi-gazdasági problémákkal; érdekük az összecsapások izgalmas rajza, az emberi érzelmek sokszínű ábrázolása, a fordulatos, meglepetésekben gazdag meseszöveg. A regényeket tájleírások színezik, hazánk legszebb vidékeit mutatja be az író, nem egy alkalommal saját élményeit mesélve el. A felsorolt regények között igazából a regényhősök teremtenek kapcsolatot, egyik-másik hol főszereplőként, hol mellékalakként bukkan fel, visszaköszön, mint egy régi ismerős. E kötetek ajánlhatók mindazoknak, akik szeretik a fordulatos, rejtélyes történeteket, és alkalomadtán korunk tudományos kérdéseinek néhány problémájába is hajlandók betekinteni.

A regények megrendelhetők:

Könyvtárellátó Nonprofit KFT
1134 Budapest XIII., Váci út 19.
www.kello.hu

LÍRA KÖNYV ZRT
1086 Budapest, VIII.
Dankó u. 4-8.

www.bookline.hu

A kiadótól:
info@ohmeg.hu

Megvásárolhatók: a fenti nagykereskedelmi vállalatok üzleteiben

Szentiday Klára Mária fizikus-villamosmérnökként kezdte pályafutását, egyetemi doktorátusának témáját az optoelektronika tárgyköréből merítette. Dolgozott elektronikai mérőműszergyárban, híradásipari kutatóintézetben; majd főiskolai oktatóként csaknem 28 évet töltött el a Budapesti Műszaki Főiskolán. Öt műszaki könyvet írt, többségüket társszerzővel, továbbá főiskolai jegyzeteket, tudományos közleményeket publikált. Miután visszavonult, érdeklődése a szépirodalom felé fordult, régóta dédelgetett álmait regények formájában valósítva meg.

Első regénye, *A sárga angyal*, 2005-ben látott napvilágot, melyet hamarosan a *Két kard* követett. Mindkét regény izgalmas és fordultatos, részben társadalmi regény, részben krimi, az olvasót mindvégig izgalomban tartó, érdekesítő, cselekményekben gazdag történet. És egyben korrajz! Az első a 70-es években, a második – a Két kard – a 80-as évek végén játszódik, kitűnő érzékkel követve az idők változásait. Ám az olvasó hamar rájön: a letűnt kor csupán háttere, színpadi díszlete az eseményeknek, melyek kortalanok, akár napjainkban is megtörténhetett volna bármelyik, s ki tudja, egyikük-másikuk talán meg is történt... Szereplői különös, érdekes emberek, ki-ki a maga belső törvényei szerint cselekszik, néz szembe a rendkívüli helyzetek, események kihívásaival. Mindkét regény érdeke az összecsapások izgalmas rajza, az igazi emberi érzelmek sokszínű ábrázolása, és mindenekfelett a rejtély, a titokzatlanság...

Szentiday Klára Mária még kevesen ismerik, ám nem vitás, hogy két regénye belépőjegyet biztosít számára a krimiszerzők népes táborába. (*Kiadó*)